MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP

DE NEDERLANDSCHE LEEUW.

1931

49STE JAARGANG

INHOUD.

1931.

	Blz.
Bestuursberichten 1, 65, 97, 129, 161, 193, 225, 257, 289,	321, 353.
Genealogie van het geslacht Menso, door Mr. A. Haga en R. W. N. Keyser	2-10.
De afstamming en herkomst van het geslacht Boreel, door H. van Malsen, met een inleidend woord van Dr. Th. R. Valck Lucassen en een slotwoord van Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland	11-42.
Familie-aanteekeningen Bartolotti van den Heuvel, medegedeeld door W. J. J. C. Bijleveld ..	42-47.
Beknopte geschiedenis en verkorte genealogie van het geslacht Greydanus, door Ir. M. R. Idema Greidanus	47-5 1.
Hovelingh, de oorspronkelijke naam der familie van Vloten, door J. W. A. Haagen Smit . . .	51-52.
Nogmaals de chirurgijn Hendrik van Roonhuyse, door Mr. H. F. Wijnman	53-54.
Van Boecop, door Jhr. Mr. A. H. Martens van Sevenhoven.	54-55.
Bescheiden betreffende het geslacht van Oudshoorn van Sonnevelt in de zeventiende eeuw, door Mr. R. Bijlsma	55-56.
De herkomst en de eerste generatie van het geslacht Vollenhoven (van Beeck Vollenhoven), door Mr. H. F. Wijnman	56—57.
Speyart van Woerden = van Heeckelen ?, door Mr. E. L. M. H. baron Speyart van Woerden .	66—70.
Een reeks 15e eeuwsche kronieken van adellijke geslachten, door Drs. H. Bruch	71-76.
Eenige verbeteringen van de genealogie Verloren in „Nederland's Patriciaat", door Dr. J. Ph. de Monté verloren	76-80.
Geslacht van Pleuren (naar aanleiding van „De Nederlandsche Oudheden in de Molukken", door V. 1. van de Wall), door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins	80—82.
De afstamming der Rotterdamsche Schade's en Schadee's, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland	83-85.
De eerste generaties van het geslacht Patijn, door Mr. H. F. Wijnman	85-86.
Fragment-genealogie ten Haghe, door P. M. van Walchren	87-88.
Het Rijk en het Rijkswapen, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland	99—102.
Geslachten (van) Straubenzee, Schoncken en Vermaesen, door A. P. M. A. Storm de Grave ..	102-108.
Barthout Gerritsz. van Vlooswijck burgemeester van Rotterdam 1591, door W. J. L. Poelmans	108-110.
Eene merkwaardige verklaring betreffende de wapens van den Gorcumschen schepen Jan Henriksz en diens vrouw, door Jhr. W. F. R. van Naerssen	110-112.
Aanvullingen en verbeteringen op de genealogie Sloet, door Mr A. Haga	112-114.
De afstamming van het oud-adellijk geslacht van Eerde, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland	129-134.
De herkomst van het geslacht van Son, door H. J. A. van Son	134-137.
Genealogie van het geslacht Oudaen, door W. A. van Rijn	137-143.
Bijdrage tot de genealogie van het geslacht van Bern te Wijk bij Duurstede, door H. W. M. J. Nieuwenkamp	143-146.
Familie-aanteekeningen van Jacob van Harscamp, medegedeeld door Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop.	146149.
Boekbespreking: Dr. E. Ponceiet „Sceaux des villes, communes, échevinages et juridictions civiles de la Province de Liége", door Dr. J. Ph. de Monté ver Loren	149-150.
De afstamming van het geslacht de Schepper-Yssel de Schepper, door W. Wijnaendts van Resandt	161-171.
De afkomst der familie Huyssen te Essen en de geslachten van Huessen en Huyssen van Kattendijke, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland	171—180.
Algemeene Vergadering van het Genootschap op Zaterdag 30 Mei 1931	194-195.
Jaarverslag 1930	195—198.
De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek, door Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop	199-208, 228-238, 268-276, 291-303, 333-341, 363-378.
Van Alderwerelt, door Mr. H. F. Wijnman	208-216.
Iets over den grafsteen van Adriaen de Wael van Vronesteyn, door Mr. E. C. M. Prins . .	217-219.
Het oudste Wassenaer-zegel met de drie wassende manen, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland (met een plaat)	225-228.

Blz.

Huyssen van Kattendyke, door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius ..... 238-240.
De familie de la Sarraz in Nederland, door W. J. J. C. Bijleveld ..... 240—242.
„Geslagttafelen der Riemsdijken" (een 18' eeuwsch handschrift), door Dr. Th. R. Valck Lucassen 242-245.
Eenige extracten uit de Trouw- en Doopregisters der gemeente Nisse, medegedeeld door A. van der Poest Clement ..... 245-249, 303—306.
De oudere generaties van de Leerdamsche familie de Bruijn, door H. Wijnaendts ..... 257-268.
Familie-aanteekeningen (van) Beucker en aanverwante geslachten ..... 276—278, 306—310.
De oudste heeren van Stryen, door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius ..... 321-322.
Hendrik van Dusseldorp, muntmeester van Zeeland (1682-1705) en zijn naaste verwanten, door J. W. A. Haagen Smit ..... 341-347.
Iets over den laatsten Nederlandschen de la Sarraz, door J. Steur ..... 347-349.
De eerste generaties van het geslacht Wierdsma (Wichers Wierdsma-Rypperda Wierdsma), door W. Wijnaendts van Resandt ..... 353-362.

Kortemededeelingen: De betrouwbaarheid der Duitsche Adelsboekjes, 57-58; Nog iets over de afstamming der Rotterdamsche Schade's en Schadeé's 58; Ramp van Rolland, 87-89; Menso, 89, 116; Registers van personen die te Enkhuizen den poortereed aflegden, 114-115; Gemeentewapens, 115, 180, 350, 378; Ten Haghe, 115, 279; Registers van Regiments-Aalmoezeniers, 150, 151; De „van" van Prof. Wilhelmus Wilhelmius, 152, 180; Het wapen van den Gorcumschen schepen Jan Henriksz, 152, 180; Van Straubenzee, 152, 221; Van Lidth de Jeude, 152; Van Eerde, 180; Van Son, 180; Burger, 180; Pleyte, 180; Westerwoudt, 181; Het Amsterdamsche geslacht Menso 219; Van Doorn (Zeeland), 220, 251; Oudaen, 221; Van Alderwerelt, 249, 279; Het Hollandsch-Duitsch-Zweedsch geslacht Braun, 250-251; Anna Maria Storm van Werle, gravin van Bronckhorst-Batenburg en hare naaste verwanten, 278-279; Een merkwaardige inschrijving, 280; De la Sarraz, 310; Bowier, 310; Waterschapswapen, 310; des Bringues, 378.

Vragen en antwoorden: Alderwerelt (van) 153, 182; Antwerpen, 285, 317; Apeldoorn (van) 89, 116; Assem (van den) 89; Backx 155; Bartelink 59, 60, 311; Becquer 89; Bester 124, 159, 190; Beugen (van) 155; Bisschoff 311; Blootenburg (van) 153, 183; Boelken 183; Bogaert 222, 251; Bois (du) 89, 116; Bomli 184; Boucher Eschauzier 116, 153, 154; Boudaen 89, 116; Bouwens van der Boyen 154; Boxman 350, 378; Braam 379; Breet 117, 154; Brinkel 379; Broeckhuyssen (van) 154; Brooshooft 155, 184, 185; Bruyn 280, 311; Buytendijk 311, 350; Cherois (de la), later de la Cherois Crommelin 350; Damen 252; Dedel 253; Dekker 117, 154; Deventer (van) 252; Dinter (van) 119, 185; Donkersloot 379; Dorp (van) 155; Dreyer 380; Drijfhout 160, 191; Dueren (van) 90; Fleuren 185; Flines (de) 187; Fortgens 119; Fortuyn 90, 119; Glarges (de) 155, 256, 351, 384; Gude 120; Gijselaar (de) 90, 222; Haan (de) 186, 223; Haaren (van) 380; Haas 90; Hackenbrock (van) 156; Haenen 90, 119; Haentjes 120; Harmens 185; Hartman 282, 316; Hassebroek 156, 380; Heemskerck (van) 185, 284, 380; Hees (van) 120, 252; Heesacker (van den) 253, 286, 317; Hellaker 253; Hengel (ten) 382; Honthorst (van) 222, 251; Houten (van) 90; Hulscher 382; Canters 155; Caspers 183; Cate (ten) 60; Kemelers 89, 116; Kerchem (van) 351, 352; Kleynschol 186, 223; Coninck 89, 117; Copes 117, 311; Cornelje 119; Couwenhoven (van) 311; Cruiner 90, 119; Cruyt 185, 280; Cuyl van Kijfhoek 252, 280, 316; Leuvenigh (van) 120, 156, 223; Lith (van) 91, 120; Loockermans 186; Loten 285, 317; Luin 183; Luxwolda 186; Merckt (van der) 91, 121; Mesdach 157; Meyer 382; Moen (de) 317; Montfoort (van) 121, 157; Mook 60; Nieuwenkamp 382; Noordhoorn 91; Oude (de) 122; Peill 252; Persijn van Ouwendijck 253; Petain (de) 91; Poll (van de) 253, 286, 317; Popinga 253; Pot (van der) 157, 186, 187; Poolsum (van) 62, 63, 123; Riemer (de) 185, 280; Riemsdijk (van) 317; Rixtel (van) 187, 286, 318; Roonhuyze (van) 157; Ross 60; Rossau von Deldenheim 351; Rover (de) 61, 91; Roy (van) 153, 183; Rubichon 122; Rüddinghuysen 91, 122; Rijckaert 92, 123; Rijswijck (van) 62; Salverda 383; Santen (van) 90; Santvoort 187, 253, 318; Schagen (van) 91, 122; Schepel 157; Sébo 187, 318; Seleyns 92, 123; Smits 62, 92; Spiegel (van de) 187, 223; Spreeuwensteyn (van) 187; Steenkamp 187, 318; Steppes 92; Stinstra 158; Straten (van) 158, 187; Strick van Linschoten 62; Thiedeman 92; Tresal, 223; Tresel 223, 351, 383; Trezel 223; Troost 123, 159; Uytrecht (van) 318; Velsen (van) 317; Verbruggen 285, 317; Verhamme 116, 153, 154; Verschooff 255; Versteeg 62, 123; Vinck 92; Vissering 159; Vlaming 92; Volmer 124, 159, 190; Voss (van) 317; Wale (de) 255, 319; Wall (van de) 255, 286, 319, 329, 383; Westerbaan 63; Wiel 159; Wieringen (van) 160, 190, 224, 256; Wildschut 383; Willink 116, 153, 154, 311; Wiltvangk 160, 351; Wits 383; Witteveen 160, 191; Woerden (van) 256; Wybenga 383; Zeewoldt 63, 191; Zegers van Ydegem en Wassenhoven 256, 351, 384; Zuylen van Nyevelt (van) 124; Wapen van der Brugghen 124; Wapen Stadnitski 92; Wapen van Westrenen 64, 92-96, 125-128, 192; Het oudste Wassenaarzegel 287; Wapens gevraagd 320, 352; Onbekend wapen 64, 96, 128, 160, 320, 352; Portretten Royen en de Bellefroid 192.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit **blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.**
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur **Dr. TE. R. VALCK LUCASSEN,** *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DEB HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleïenburg 6, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 1-2. **XLIXe Jaargang.** **Januari-Februari 1931.**

BESTUURSBERICHTEN.

Bericht van de Redactie.

Ten einde het Maandblad, dat geregeld aan het einde van iedere maand placht te verschijnen, voortaan bij den aanvang van de maand het licht te kunnen doen zien, wordt den leden en abonné's thans een dubbel nummer toegezonden.

Aflevering n°. 3 (Maart-nummer) kan derhalve omstreeks 1 Maart a.s. worden tegemoet gezien.

Het Bestuur vestigt de aandacht der leden op de nieuw ingestelde rubriek : **Algemeene kennisgevingen,** op pag. 2 van den omslag van het Maandblad.

Bij dit nummer worden verzonden titel, inhoud en register op de namen, behoorende bij den 48sten jaargang (1930).

Stichting Nederland's Patriciaat.

Het Bestuur brengt ter kennis van de leden, dat door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland en Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn, eereleden, en den heer H. H. van Dam, lid van ons Genootschap, eene stichting in het leven is geroepen onder den naam van Neder 1 and 's Patriciaat, welke stichting de handschriften, boeken en auteursrechten van de N. V. Centraal Bureau voor Genealogie en Heraldiek, te voren beheerd door den overleden Directeur D. G. van Epen, heeft overgenomen met de bedoeling de uitgave van „Nederland's Patriciaat" voort te zetten en ook de overige werkzaamheden van genoemd Bureau te blijven verrichten.

De eigendommen der stichting Nederland's Patriciaat zijn ondergebracht bij ons Genootschap en er mag worden verwacht, dat onze leden eerlang hun voordeel zullen kunnen doen met de talrijke genealogische en heraldische gegevens daarin vervat.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van den Heer J. W. M. J. Kolkman van Goudeer a k, te Dordrecht, sedert 1911 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

Mr. F. H. ABBING . . . . . *Amsterdam.*
Secretaris Ned. Handel Mij. *J. J. Viottaatraat 41.*

Mr. R. BIJLSMA . . . . . *'s-Gravenhage.*
Archivaris b/h Alg. Rijksarchief. *Delistraat* 23.

Jhr. Mr. Dr. J. R. CLIFFORD KOCQ VAN BREUGEL . . . . . *Driebergen.*
Oud-Minister-Resident. *Huize Bornia.*

TE. J. INDEWEP GERLINGS . . . . . 's-Gravenhage.
p/a Ned. Ind. Handelsbank, na 1 April: Djombang (Java).

F. G. INSINGER . . . . . *Amsterdam.*
Oranje-Nassaulaan 63.

G. J. W. PUTMAN CRAMER . . . . . *'s-Gravenhage.*
Gep. Kapt. Luit. t. Zee. Nieuws *Parklaan 72.*

A. A. VAN ROSSEM . *Lana d'Adige* bij *Merano (Italië).*
Schlosz Lebenberg.

Mr. A. N. DE SNOO . . . . . *'s-Gravenhage.*
Weissenbruchstraat 101.

P. K. VON TSCHUDI . . . . . *'s-Gravenhage.*
Qep. **Luit. Kolonel Pruis. Gen. Staf.** *Rouwstraat 163.*

Adreswijzigingen:

F. N. VAN DER BILT . . . . . *'s-Gravenhage.*
Parkstraat 63.

F. G. VAN DELDEN. . . . . *'s-Gravenhage.*
Groot-Hertoginnelaan 89.

Genealogie van het geslacht Menso,

door Mr. A. HAGA en R. W. N. KEYSER.

Wapen : in zilver (later in zwart) drie gouden steenhouwershamers.

Onderstaande genealogie is de vrucht van onderzoek van twee personen, waarvan de eerstgenoemde alleen

de twee eerste generaties voor zijn rekening heeft genomen; al het overige is meerendeels het resultaat van de bemoeiingen van den anderen bewerker, waarbij ons medelid dr. Tj. Halbertsma, die voor dit geslacht een bizondere belangstelling heeft, als trait-d'union fungeerde en daarbij gelegenheid vond, ook zelve menig steentje tot den opbouw bij te dragen.

De geslachtsnaam *Menso* is, als zoovele, een patronymicum, afgeleid van den voornaam ***Mense.*** Eerst in de 3e generatie van het hier te behandelen geslacht zien wij den naam algemeen als geslachtsnaam aangenomen, Het merkwaardige is nu, dat het vermoeden, dat de eerste generatie ***Jan*** *Mensen* identiek is met ***Jan Meeuwessen,*** zoon van wijlen *Meeuwess Steinmesseler*, steun vindt in het bovenomschreven wapen (dat steenhouwershamers vertoont) en dat men o.a. aantreft te Rhenen in de oudheidkamer en in de kerk op het bord van ouderlingen op de jaren 1723, 1730, 1741 en 1743. Het bewijs van de identiteit is echter niet. geleverd.

I. *Jan Mensen*, waarschijnlijk geb. omstreeks 1565, koster van de Groote Kerk te Zwolle, overleden na 1630, trouwt *Gerbrich Jans*. Beiden worden vermeld op de omstreeks Juni 1621 opgemaakte lidmatenlijst der Herv. Kerk te Zwolle. Waarschijnlijk is hij identiek met ***Jan*** Meeuwessen, die als z.v. zalige ***Meeuwess Steinmesseler*** te Zwolle Maart 1589 ondertrouwde met ***Gerberich Jansen, d. v. Johan Droechscher*** [1]).

Hieruit te Zwolle geboren [2]) (voor zoover bekend):

1. *Geesien*, ged. Zwolle 17 April 1599, get. Albert Hermsen.

2. *Aeltien*, geb. Zwolle 2 Augustus 1605, overl. 6 Aug. 1671, (onder)trouwt te Zwolle 15 Sept. 1625 [3]) ***Albert*** *Houmot* (= *Homoet*), *Berent Houmots* zoon, van Stenfert (= Steinfort), geb. ***20*** Feb. 1600, overl. 1669 [4]) vóór 8 Maart. Hij was eveneens koster van de St. Michiels Kerk. (Zie v. Doorninck en Nanninga Uitterdijk, Bijdragen tot de Geschiedenis van Overijssel, dl. I, blz. 63 en 137).

3. ***Mense,*** volgt II.

II. Ds. *Menso Johannis*, geb. te Zwolle omstreek 1609, wordt 30 April 1628 als theolog. student „Zwollanus" ingeschreven te Groningen en 27 Oct. 1631 te Leiden, toen oud 22 jaar. Hij was de eerste predikant te Windesheim (bij Zwolle), alwaar hij in 1632 beroepen werd. In 1636 nam hij een beroep aan naar Blokzijl, 1638 naar Vollenhove en 14 Dec. 1641 naar Zwolle, waar hij 2 Januari 1642 werd bevestigd.

[1]) Voor schepenen van Zwolle doet Jan Janssen ***Droechscheerder*** *9* Mei 1583 erfuiting aan zijn drie kinderen ***Gerberich,*** *Lubbe* en ***Sander, door*** wijlen zijn vrouw *Alidt* nagelaten. Hij hertrouwt daarop te Zwolle 12 Mei 1583 *Margaretha* ***Hertgers,*** wed°. ***Lucas*** *Glasemaker* alias *Baers.*

[2]) Het doopboek der Herv. Kerk te Zwolle ***van*** 1583/1602 — de geregelde reeks vangt eerst aan met 1619 — dat na 1588 zeer vele gapingen vertoont, leverde dientengevolge slechts de onder 1. 1. genoemde doopakte op.

[3]) In de huwelijksakte wordt zij genoemd *Aeltgen* Jans, Jan *Mensinks* dochter. Dat wij hier inderdaad met een zuster van de onder 3 genoemde *Menso Johannis* te doen hebben, blijkt uit de huwelijks, akte van hun zoon ***Berent*** (= *Bernardus*) ***Homoet,*** ged. Zwolle 5 Feb 1633, predikant te Nieuwe Niedorp, o. Amsterdam 28 April 1660 met ***Margaretha*** van de Ven, waarbij getuige is Ds. *Menso* Joannis oom. (Zie dit Maandblad XXXIX, 235).

4) Zie voor de hier aangegeven data het medegedeelde over het geslacht *Homoet* in Alg. Ned. Familieblad V, 53.

In 1652 nam hij een beroep naar Amsterdam aan, alwaar hij overleed 24 Mei 1664, oud 66 jaar. Hij ondertrouwde 19 Mei 1635 met ***Elisabeth Noyen,*** *Tonis Noyen* van Wageningen nagel. dochter, overleden nà 1676, vermeld bij het huwelijk van haar zoon ***Johannes*** (III). Zij was als ***Liesbet*** *Nuyen, j.* d. Pinksteren 1627 lidmaat te Zwolle geworden. Zij testeeren te Amsterdam 8 Sept. 1666 voor notaris Justus van de Ven.

Dy. *Menso Johannis* was blijkbaar een -zeer gewild predikant. In 1648/49 werd hij beroepen naar 's-Gravenhage. Brieven van de Princesse Douariere, het Hof van Holland, de magistraat van 's-Gravenhage, alsmede van de gecommitteerden uit 's-Gravenhage aan de magistraat van Zwolle trachtten dezen te bewegen den predikant toe te staan, het beroep aan te nemen. Na overleg met den predikant zelve werd besloten, dat hij te Zwolle zou blijven, als zijnde een gezien predikant en dat hem tot de voortzetting van de studie zijner kinderen jaarlijks 200 car. gl. zou wordentoegelegd. (Zie resolutie van schepenen en raden 15 Januari 1649). Nadat ds. *Menso Johannis* in 1652 tegen de inclinatie der gemeente een beroep naar Amsterdam had aangenomen, werd bovengenoemde toelage bij resolutie van 15 Nov. 1652 ingetrokken en tevens bepaald, dat voortaan alle alumni en subsidiarii gehouden zullen zijn, zich tot den publieken of Kerkendienst dezer stad te laten gebruiken, of bij weigering gehouden zullen zijn, alle van deze stad genoten subsidia met de interessen van dien te restitueeren. [1])

Ds. ***Menso Johannis*** is dus blijkbaar ook een alumnus van de stad Zwolle geweest.

Ook was hem reeds bij resolutie van Gedep. Staten van Overijssel van 3 Feb. 1625 „tot behulp van sijne studeeronge" 50 car. gl. geaccordeerd tot wederopzeggens, te betalen door den rentmeester van St. Janscamp. Toen hij drie jaar later de Universiteit ging bezoeken, werd hem door Gedep. Staten bij resolutie van 27 Sept. 1628 voor den tijd van twee jaren nog extra 50 car. gl. per jaar toegelegd, te betalen door den rentmeester van Windesheim.

Nogmaals werd hem bij resolutie van 29 Oct. 1630 „eens voor al" 150 car. gl. toegestaan, terwijl de andere toegestane subsidia zouden cesseeren en ten slotte op 24 Maart 1632: „op te requeste van de gemeine erffgenamen, huysluyden en ingesetenen van Winshem, Suithem, Hercxen ende Herculo ende opte recommendatie vant Classis van Swolle, is ***Menso Joannis*** syn subsidium studiorum noch gecontinueert een jaer op Paesschen te vervallen, midts dat hij daervoer het predicampt tot beeter geryff van de supplianten sal vertreden". Kort daarop werd hij dan ook als eerste predikant te Windesheim bevestigd.

Zijn afstamming van den onder 1 genoemden koster blijkt nu uit de rekeningen van St. Janscamp. In die over 1625 leest men : „betaelt aen Jan ***Mensink*** coster van de Groote Kercke tho Swolle voer syn soone in subsidium sui studii vijftich car. gl. verschenen op Martini a° 1625".

In de volgende rekeningen 1626-1630 is steeds sprake van *Menso* ***Joannis*** coster van de Groote Kercke, waarbij blijkbaar een verwisseling van vaders- en zoonsnaam heeft plaats gehad.

Uit dit huwelijk zijn geboren:

1. ***Aeltien*** *Menso*, geb. Blokzijl 1636, wordt Kerstmis 1661 op attest van Amsterdam lidmaat te Zwolle, begraven te Zwolle (Michael. Kerk n° 249) 1 Sept. 1717, ondertrouwt Zwolle 9 Nov. 1661 (attestatie van Amsterdam 29 Nov.) *Niclaes* (of *Claes*) ***ten Have,*** koopman te Zwolle, ged. aldaar 17 Augustus 1628, z. v. *Bartelt* ***ten Have*** en *Reintien Jansen.*

2. ***Gerbrechtje*** *Menso*, geb. Blokzijl omstreeks 1638, ondertrouwt 13 Juli 1662 te Amsterdam ds. *Christianus* ***ten***

[1]) Zie v. Doorninck en Nanninga Uitterdijk, Bijdragen tot de Geschiedenis van Overijssel, deel 1, 61.

Ham, predikant te Almelo, ged. (doopnaam *Karst*) te Zwolle 23 Augustus 1629. overl. te Almelo 1673, z. v. ***Lambert Geersen en Jentien Korst.***

In 1675 requestreerde de wed. *Christianus ten Ham* bij Gedep. Staten van Overijssel om uitbetaling van het achterstallige tractement van haar man over de jaren 1672 en 1673, „synde het selve in den laesten oorlogh wegens de voorsz. twee jaren bij den Paep genoten".

3. ***Joannes Menso,*** ged. Vollenhove 3 Mei 1640, jong gestorven, zie 7.

4. ***Antony Menso,*** med. dr., ged. Zwolle 12 April 1642, te Leiden als student P. en M. ingeschreven 26 April 1661, promoveert te Andegavi (Angers) 17 Maalt 1664, huwt ***Maria Ruygrock.*** In Sept. 1668 worden beiden met attestatie van Amsterdam lidmaten van Zwolle. Vermoedelijk zijn zij later naar elders vertrokken.

Uit dit huwelijk zijn geboren:

a. ***Elisabeth,*** ged. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 23 Dec. 1666;

b. ***Antonius,*** ged. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 5 Feb. 1668;

c. ***Aemilia,*** ged. Zwolle 2 Mei 1671.

6. ***Johanna Menso***, ged. Zwolle 29 Feb. 1643, wordt op 29 Juni 1660 lidmaat te Zwolle op attestatie van Amsterdam.

6. ***Hermanna Menso***, ged. Zwolle 23 Januari 1646, huwt te Windesheim (met attestatie van Zwolle) 2 Juni 1678 *Jan ten Cate* „op 't Friesenveen". Deze doet Sept. 1678 belijdenis te Zwolle en doet op 24 Nov. 1697 voor schepenen van Zwolle erfuiting aan zijn 3 kinderen ***Menso*** (ged. Zwolle 10 Maart 1681), *Bernardus* (idem, 21 Juli 1686) en ***Elisabeth Aleida ten Cate*** (idem, 21 Feb. 1688), bij wijlen zijn vrouw *Hermanna Menso* verwekt en hertrouwt daarop te Amsterdam (ondertr. 22 Nov.) 1697 (attest. van Zwolle 28 Nov., ondertr. Zwolle 13 Nov.) met ***Barbara Loot,*** ged. ± 1650. — ***Jan ten Cate is*** begraven te Zwolle (M. K. nº 403) 7 Maart 1716 en zijn op 8 Juli 1709 met zijn tweede echtgenoote gemaakt, gesloten testament wordt 10 Maart 1715 voor schepenen van Zwolle geopend. Zijn weduwe is waarschijnlijk daarna naar elders (Amsterdam?) vertrokken.

7. Ds. ***Johannes Menso***, volgt ITI.

8. ***Elisabeth Menso***, ged. Zwolle 28 Januari 1652.

111. Ds. ***Johannes Menso***, ged. Zwolle 26 Mei 1648, stud. theol. Leiden ti Mei 1666, predikant te Castricum 1676, Velsen 1681, Rhenen 1687—1724, overl. te Rhenen 24 Juli en aldaar begraven 29 Juli 1724 in de Cunerakerk, ondertrouwt te Amsterdam 19 Sept. 1676 ***Sara Hardebol,*** ged. Amsterdam (Nieuwe Kerk door Ds. ***Menso Johannis)*** 2 Maart 1666, d. v. *Arent Hardebol* en ***Alida Clayvelt.***

Uit dit huwelijk:

1. Ds. *Menso Johannes Menso,* volgt IV.

2. ***Alida Menso***, ged. Velsen 6 April 1682, vroeg overl.

3. ***Alida Menso***, ged. Velsen 22 Aug. 1683, trouwt te Rhenen 11 Feb. 1731 *Johan van Deventer*, Raad vanaf 1707, Schepen en Burgemeester van Rhenen, overl. 1742, weduwnaar van *Adriana* ***Suyck,*** dr. van ***Hendrik Suyck*** en *Hendrina* ***van Wijck*** (het 1e huwelijk 9/23 Aug. 1706).

4. ***Arnoldus Menso***, ged. Velsen 11 Maart 1686, vroeg †.

6. ***Elisabeth Menso***, ged. Velsen 13 Oct. 1686, overl. te Rhenen 30 Mei 1746, tr. Rhenen 11 Jan. 1733 Mr. *Gijsbert* ***van Brienen*** [1]), Heer van Lievendaal, hoofdofficier en burgemeester van Rhenen, geb. Arnhem 10 Nov. 1691, overl. Rhenen 16 Jan. 1766, zn. van ***Dirk van Brienen***, burgemeester van Rhenen, en ***Anna Margaretha de Ruyter,*** en weduwnaar van ***Margaretha Keyser,*** dr. v. ***Rutger Keyser*** en ***Agneta Klerck.***

6. Pieter Menso, ged. Rhenen 8 April 1688.

7. Mr. ***Constant+ Menso***, ged. Rhenen 30 Juni 1689, Raad in de Vroedschap van Rhenen 1728, overl. te Rhenen 1 Oct. 1733.

8. ***Arnold Menso***, ged. Rhenen 3 Aug. 1600, jong gestorven (zie 10).

9. *Maria Balthina* ***Menso***, ged. Rhenen 1 Nov. 1691.

10. *Arnoldus Menso,* ged. Rhenen 28 Juni 1693.

ll. Sara *Menso*, ged. Rhenen 7 Aug. 1696.

IV. Ds. *Menso* ***Johannes Menso,*** geb. Castricum 6 Mei 1679, predikant te Kesteren 1704, Rhenen 1726, overl. Rhenen 31 Aug. 1733, oud 64 jaar, tr. Kesteren 21 Dec. 1706 ***Hendrina Suyck,*** ged. Utrecht (Catharijne Kerk) 4 Mei 1686, overl. Rhenen 19 Nov. 1728, dr. van ***Hendrik Suyck*** en ***Hendrina van Wijck.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Sara Menso,*** ged. Resteren 26 Juli 1706, begraven Rhenen 26 Dec. 1776, tr. 16 Juni 1737 te Rhenen ***Jan Adriaan van Deventer,*** Raad 1734, schepen 1736, secretaris en burgemeester van Rhenen 1763, begr. Rhenen 29 Feb. 1776.

2. ***Hendrina Menso***, ged. Kesteren 2 Oct. 1707, tr. 16 Nov. 1733 te Rhenen ds. ***Johan Rabo Metz,*** predikaot 1729 te Driebergen, 1733 te Rhenen, alwaar bevestigd 27 Dec., overl. Rhenen 1780, waarschijnlijk zoon van ***Adam Christiaan Metz*** en ***Qeertruy Heckers*** ('s-Hertogenbosch).

3. Ds. *Johannes Menso*, volgt V **A.**

4. ***Hendrik Menso***, volgt V **B.**

6. *Cornelis Menso*, volgt V C.

6. ***Adriana Menso***, ged. Kesteren, 30 Sept. 1714.

7. ***Alida Adriana Menso***, ged. Kesteren 2 Januari 1718, tr. Rhenen 6 Sept. 1739 *Willem* ***Adriaan Bouwensch,*** vaandrig in garnizoen te Venlo, Raad te Rhenen 1744—'49, schepen 1748—'49 (waarschijnlijk overl. vóór 22 Feb. 1750), ged. te Rhenen 6 Oct. 1712, zn. van Dr. *Willem Adriaan* ***Bouwensch,*** oud-burgemeester van Arnhem, en ***Jacoba Kupius.***

8. Elisabeth Constantia Menso, ged. Kesteren 26 Nov. 1719, vroeg gestorven.

9. *Elisa* ***Constantin Menso***, ged. Kesteren 22 Dec. 1720, kort daer aen gestorven.

10. *Elisa* ***Constantin Menso***, ged. Kesteren 26 April 1722.

ll. ***Jan Huybert Menso***, ged. Kesteran 2 Dec. 1726. Getuyge de Heer ***Jan van Deventer***, regeerend Borgemr. der stadt Rheenen en is geheven door Juffr. ***Hendrina Menso*** J. d.

A.

V. Ds. ***Johannes Menso***, ged. Rhenen 12 Juni 1709, overl. aldaar 8 Mei 1769, predikant te Bunnik 1739, Rhenen 1743, tr. Rhenen 9 Febr. 1740 ***Paulina Elisa-***

[1]) **Van Brienen, Ned. Adelsboek 1912, blz. 433.**

beth Bouwensch, ged. te Rhenen ***30*** Juni 1717, overl. na 8 Mei 1782, tweelingzuster met de hieronder genoemde *Johanna Christina* ***B.*** (zie V **B**), dr. van J. U. Dr. Willem *Adriaan* ***Bouwensch*** en ***Jacoba Kupius.***

Uit dit huwelijk:

1. Ds. ***Menso Johannes Menso***, volgt VI.
2. ***Amilia Qernrdina Menso***, ged. Rhenen 7 Oct. 1744.
3. *Hendrina* ***Jacoba Menso***, ged. Rhenen 13 Aug. 1747.
4. ***Jacoba Hendrina Menso***, ged. Rhenen 20 Juli 1749, overl. Lent 20 Juli 1825 oud 76 jaar en 2 dagen; ongehuwd.

VI. Ds. *Menso Johannes Menso*, ged. Bunnik 1740, overl. 1812, predikant te Meteren 1766, te Slijk-Ewijk 1771 en tevens te Oosterhout in 1772, tr. Slijk-Ewijk 31 Aug. 178ö ***Alida Metz,*** ged. Rhenen 19 Feb. 1744, overl. Lent 23 Nov. 1820, dr. van Ds. ***Johan Rabo Metz*** en ***Hendrina Menso.***

Uit dit huwelijk:

VII. ***Johannes*** *Hendrikus Menso*, geb. Slijk-Ewijk 11 Nov., ged. 14 Nov. 1790, stud. Utrecht 1810, overl. Drie1 22 Jan. 1845, tr. Slijk-Ewijk 10 Juli 1817 ***Geertrui(t) Francken,*** ged. Nijmegen 16 Oct. 1796, overl. Utrecht 6 April 1869, dr. van *Walraven Francken* en ***Anna Christina van Boor.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Alida Mensina Johanna*** *Menso*, geb. Slijk-Ewijk 17 Dec. 1817, overl. Velp (gemeente Rheden) 11 Aug. 1911, tr. Ds. *Willem Zegers*, geb. Harderwijk 17 Sept. 1822, overl. Gorinchem 8 Jan. 1891, predikant te Warns 1848, Wijk (N. Br.) 1852, Oosterbeek 1855, Alphen 1869, Gorinchem 1873, zn. van ***Jan Zegers*** en ***Grietje Wijnen.***
2. ***Menso Johannes*** *Menso,* geb. Oosterhout 9 Dec. 1818, 1e stuurman ter koopvaardij, overl. Weltevreden 1847.
3. *Walraven* ***Menso***, geb. Lent 30 Sept. 1820, overl. Batavia 1857, oud 36 jaar.
4. ***Anna Christina*** *Menso*, geb. Lent 9 Nov. 1821, overl. Utrecht 3 Juni 1909.
5. *Willem* ***Adriaan*** *Menso*, geb. Lent 24 Juli 1833, overl. Batavia 1841.
6. ***Jacobus Hendrik*** *Menso*, geb. Lent 22 Dec. 1825, overl. aldaar 8 Juni 1827.

B.

V. ***Hendrik*** *Menso*, ged. Kesteren 15 Maart 1711, begraven Rhenen 12 Feb. 1780, Raad 1735—1780, Schepen 1738-44, '50, '53—'55, '58, '61, '64, '67, '68, '71, '72, '75—'79, Burgemeester 1745—'49, '61, '62, '56, '57, '60, '62, '63, '65-67, '69, '70—'73, '74, tr. Rhenen 9 Feb. 1740 ***Johanna*** *Christina* ***Bouwensch,*** ged. Rhenen 30 Juni 1717, overleden aldaar in 1782, dr. van J. U. Dr. ***Willem Adriaan*** *Bouwensch*, oud-burgemr. van Arnhem, en ***Jacoba Kupius.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Menso Johannes*** *Menso*, ged. Rhenen 11 Dec. 1740, vroeg gestorven.
2. ***Jacoba*** *Menso*, ged. Rhenen 20 Mei 1742, tr. 1776 ***Huibert Jan van Deventer,*** Raad 1766, schepen en burgemeester van Rhenen, ged. aldaar 6 Juli 1743, zn. van ***Jan Adriaan van Deuenter*** en ***Sara Menso.***
3. *Hendrina* ***Menso***, ged. Rhenen 23 Feb. 1744.
4. ***Willem*** *Adryaan* ***Menso***, ged. Rhenen 24 Juli 1746.

6. ***Frederika Eransina Menso***, ged. Rhenen 10 Sept. 1747.
6. ***Alidn*** *Menso*, ged. Rhenen 7 Jan. 1750, tr. 1e. Slijk-Ewijk 26 Oct. 1786 ds. *Willem van* ***der Roest,*** predikant te Cuick, geb. te IJsselstein, weduwnaar van ***Johanna Petronella Suurmond*** en 2e. Rhenen 1 Nov. 1792 ***Jan Smith,*** drossaard van de hooge en vrije Heerlijkheid Renswoude en Emminckhuizen.
7. *Willemina* ***Adriana*** *Menso*, ged. Rhenen 23 Feb. 1752, overl. aldaar 6 Feb. 1829.
8. ***Mensina Johanna*** *Menso*, ged. Rhenen 30 Juli 1755.
9. ***Amilia Qerardina*** *Menso*, ged. Rhenen 1 Jan. 1768.
10. ***Menso Johannes*** *Menso*, volgt VI.

VI. *Menso Johannes Menso*, ged. Rhenen 22 Sept. 1762, overl. Rhenen 10 Aug. 1811, Schepen 1787, '88, '89, '92 en '93 en Burgemeester van Rhenen 1791, tr. Rhenen 7 Mei 1790 ***Hanske Volbragt Deuring,*** geb. te Wamel 18 Jan. 1774, overl. Rhenen 20 Dec. 1865, dr. van *Jan Volbragt Deuring* en ***Barbara Gosen.***

Uit dit huwelijk:

1. Dr. ***Hendrik*** *Menso*, geb. Rhenen 22 Feb., ged. 27 Feb. 1791, stud. med. Utrecht 1807, med. doctor te Rhenen, van 1843—'72 Burgemr. van Rhenen, lid 2e Kamer der Staten-Gener., Ridder Ned. Leeuw, overleden Rhenen 3 Maart 1872, tr. Utrecht 28 Juli 1820 ***Berendina Wilhelmina*** *Feith*, geb. aldaar 22 Juni 1786, overl. Rhenen 20 Aug. 1824, dr. van Mr. ***Frederik*** *Gijsbert* ***Feith*** en *Anna* ***Aletta*** *van Westrenen.*

Uit dit huwelijk is geweest een doode zoon, Rhenen 16 Aug. 1823.

2. ***Jan*** *Menso*, ged. Rhenen 18 Maart 1792, jong overl.
3. ***Johannes Christinan Paulus*** *Elisa Menso*, volgt VII.
4. ***Maria Barbara*** *Menso*, ged. Rhenen 21 Januari 1797, jong overl.
5. ***Jan*** *Menso*, ged. Rhenen 31 Mei 1.801, stud. L. te Utrecht 1819, secretaris van Rhenen, overl. te Parijs 28 Juli 1837.
6. ***Maria Barbera*** *Menso*, geb. 3 Maart, ged. 11 Maart 1804 te Rhenen, overl. te Amsterdam 10 Jan. 1889, tr. Rhenen 22 Feb. 1827 ***Jan Pijnappel,*** zn. van ***Jan*** en ***Maria*** *Groenewoud.*
7. ***Jacobus Frederik*** *Menso*, ged. Rhenen 9 Nov. 1806, overl. aldaar 28 Juli 1811.
8. ***Willem Adriaan*** *Menso*, ged. Rhenen 27 Aug. 1809, overl. aldaar 9 Aug. 1811.

VII. ***Johannes Christinan Paulus Elisa*** *Menso,* ged. Rhenen 20 Juli 1794, kantonrechter te Rhenen, lid Prov. St. van Utrecht, Ridder Ned. Leeuw, overl. te Rhenen 23 Nov. 1874.

Bij *Nelletje* (ged. *Nennetje*) *Hendriksen*, geb. Barneveld 13 Aug. 1810, ged. ald. 9 Sept., overl. te Rhenen 7 Jan. 1884, dr. van ***Aalt*** en ***Aartje Rekhorst,*** had hij een 11 Oct. 1869 door hem erkenden natuurlijken zoon, ***Eendricus*** *Menso*, die met zijne afstammelingen aan het slot dezer genealogie volgt.

C.

V. ***Cornelis*** *Menso*, ged. Resteren 22 Jan. 1713, Raad in de Vroedschap te Rhenen sedert 1739, Schepen aldaar 1743-1747, daarna vaandrig, lieut. bij d'Armée

9 Mei 1776, gestorven nà 1782, tr. Lienden 18 Jan. 1746 ***Agatha Amberg,*** ged. Rhenen 17 Jan. 1720, overl. vóór 1796, dr. van ***Gewit Amberg en Cornelia van Ingen.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Nenso Johannes Menso***, geb. onder Kesteren, ged. Lienden 19 Jan. 1746, Bat. Quartiermr. 23 Mei 1767, Capt. 23 Mrt. 1782 in 't regiment van den Grave van Efferen, tr. (ondertr. Breda 13 Nov. 1784, proclamatie te Kesteren 21 Nov. en attest naar Breda 6 Dec. d.a.v.) Breda ***Dingena Anna Knollaert,*** ged. 21 Nov. 1727, overl. 4 Dec. 1798, dr. van ***David Knollaert*** en ***Martina Maria*** Skeng, wede. van ***Jacobus van Vechelen***, kapitein der burgerij te Breda.

2. *Cornelia Menso*, ged. Rhenen 22 Dec. 1746, in 1795 vermeld als meerderjarige ongehuwde dochter.

3. ***Alida Menso***, ged. Kesteren 31 Dec. 1762, ondertr. 4 Mei 1792 te Kestereo, attest. naar Heusden en trouw aldaar 20 Mei d.a.v. met ***Jan Bock.***

4. Elisabeth Constantia Menso, ged. Kesteren 6 April 1766, tr. 1° Kesteren 26 Mei 1776 ***Jan van Maare(n)***, ged. Kesteren 18 Feb. 1748, zn. van *Wouter* en *Anna* ***Stoffels,*** en 2° Opheusden 12 Feb. 1792 ***Peter van Brenk***, zn. van *Cornelis* en ***Mechfeld van Dorland***, ged. Kesteren 11 Jan. 1767.

5. ***Johannes Henricus Menso***, volgt VI.

6. ***Qerrada Agatha Nenso,*** ged. Kesteren 16 Mei 1763, tr. Ophemert 19 Dec. 1790 ***Arie van Lent***, ged. te Ochten 17 Feb. 1760, zn. van ***Willem*** en ***Lijsbet Arisen van den Berg.***

VI. ***Johannes Hendricus Menso,*** ged. Kesteren 1 Jan. 1768, Vaandrig, Lieut. 1 Dec. 1780, Kapitein titulair bij de belegering van Breda in 1793, daarna Kapitein effectief en ten laatste Majoor en Commandant van Willemstad, overl. aldaar als zoodanig 29 Jan. 1823, ondertr. Utrecht 10 Sept. 1783, geproclameerd 14 Sept. d.a.v. te Kesteren en trouw te Kesteren 5 Oct. d.a.v. volgens attest. te Utrecht en Zierikzee, met ***Johanna Cornelia de Graaff***, geb. te Utrecht en aldaar gedoopt 20 Feb. 1769, dr. van ***Anthoni en Hugina van der Leeden***, overl. Rhenen 1 Aug. 1839.

Uit dit huwelijk:

1. ***Cornelia Agata Menso,*** geb. Kesteren 3 Maart, ged. 11 Maart 1787.

2. ***Anthonius Hugo Menso***, geb. Willemstad 16 Aug. 1789, overl. Doesburg 27 Feb. 1861.

3. *Cornelis* ***Aendrikus Menso***, geb. Venlo 13 Mei, ged. 16 Mei 1791, Ridder Militaire Willems orde 4e kl., Ridder Ned. Leeuw, Commandeur van de Eikenkroon, gepensioneerd Generaal-Majoor en Lid van den Raad der Gemeente Doesburg, overl. Doesburg 16 Mei 1862.

4. ***Lidia Sophia Hendrika Menso***, geb. Kesteren 8 Juli, ged. 14 Juli 1793, overl. Doetinchem 5 Dec. 1867.

5. ***Maria Christina Nenso,*** geb. te Willemstad (opgave burg. stand te Doesburg), overl. te Doesburg 17 Juni 1884, in den ouderdom van 86 jaren (overlijdensadvertentie).

Hendricus Menso (zie hierboven **sub B** VII, kol. 8), geb. Rhenen 11 Oct. 1827, overl. Haarlem 10 Jan. 1878, majoor der Inf., Officier der orde van de Eikenkroon, tr. 's-Gravenhage 9 Feb. 1870 ***Maria Christina van der Schooren,*** geb. huize Windlust onder Leidschendam 9 Dec. 1842, overl. 's-Gravenhage 30 Sept. 1900, dr. van ***Johan Willem van der Schooren*** en ***Helena Christina van Pelt.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Menso Johannes Nenso,*** geb. 's-Gravenhage 30 Jan. 1871, 1e luit. der huzaren, overl. Warnsveld 10 Dec. 1911.

2. ***Johan Willem Menso***, die volgt.

3. Mr. ***Johan Christiaan Paul Elisa Nenso,*** geb. Haarlem 26 Mei 1876.

Johan Willem Menso, hierboven genoemd, geb. 's-Gravenhage 29 Dec. 1871, overl. Voorburg 19 Jan. 1921, ontvanger te Voorburg, tr. 's-Gravenhage 8 April 1902 ***Gerrarda Margareîha Catharina van Maasdijk,*** geb. 's-Gravenhage 19 Oct. 1882, dr. van ***Clement Quillaume Jean run Maasdijk*** en ***Elisabeth Hanekuijk.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Menso Johannes Menso***, geb. 's-Gravenhage 14 April 1903, tr. Haarlem 11 Oct. 1927 ***Beafa Qeertruida Elisabeth Hartogh Heys van Zoufeveen,*** geb. Amersfoort 9 Juli 1906, dr. van ***Petrus Simeon Hartogh Heys van Zouteveen*** en ***Jeanne Louise Philippine de la Fontaine Schluiter.***

2. Jacoba Sophia Menso, geb. 's-Gravenhage 11 Juli 1904, tr. Nijmegen 27 Juni 1927 ***Adriaan Carel Cambier,*** geb. Nijmegen 27 Oct. 1896, 1e luit. der Inf., zn. van ***Adriaan Carel Cambier*** en ***Maria van Houweninge.***

Tot dit geslacht behooren mogelijk nog de volgende personen, waarvan de aansluiting aan bovenvermelde genealogie evenwel nog niet werd gevonden.

Pieter Menso, mogelijk een zoon van den onder III, 6 vermelden ***Pieter Nenso,*** was gehuwd met ***Maria van Hoff.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Femmetje Menso***, ged. Amsterdam 4 Febr. 1746.

2. ***Johanna Nenso,*** ged. Amsterdam 26 April 1747.

3. ***Pieter Menso,*** ged. Amsterdam 3 Maart 1761, overl. aldaar 21 Aug. 1834, boekhouder, trouwt 1°. ***Johanna Opperman,*** 2°. ***Maria Elisabeth Luuring***, 3°. Cornelia ***van Schoone*** († Amsterdam 11 Oot. 1823, na 27 jarig huwelijk, oud 76 jaar). Uit een dezer huwelijken o.a. ***Hendrika Theodora Menso***, vermeld 1834.

4. ***Jacoba Nenso,*** ged. Amsterdam 1 Febr. 1768.

Johannis Menso, gehuwd met ***Maria van der Putten*** (als wede. overl. te Amsterdam 24 Juni 1834, oud bijna 73 jaar).

Uit dit huwelijk:

1. ***Cornelius Nartinus Menso***, ritmeester in het derde regiment kurassiers, als „Kurgast" overleden te Wiesbaden 12 April 1837, begraven 14 April op het oude kerkhof nabij de Platterstrasse. Volgens een (overlijdens) advertentie toen 41 jaar oud, volgens opgave van de Evang. Kirchengemeinde te Wiesbaden oud 38 jaar, katholiek, en geboren te „Goch bei Amsterdam"(!).

2. *C.* Al. Nenso, als wede ***Borchers*** vermeld te Amsterdam 24 Juni 1834.

Ondertr. in Ned. Indië Dec. 1929: ***W. G. Menso*** en ***E. C. H. Olieberg.***

De **afstamming en herkomst van het geslacht** Boreel.

Wie mocht hebben verwacht, dat de deskundige wijze, waarop onze hooggeachte Voorzitter in den vorigen jaargang van het Maandblad de af- en herkomst der familie **Boreel** aan een onderzoek onderwierp, geen ruimte zou overlaten voor tegenspraak, hield geen rekening met de mentaliteit van zijn tegenstander, den heer H. van **Malsen,** die, liever dan zich neer te leggen bij hetgeen op onweerlegbare wijze als waarheid werd vastgesteld, zijne **„Rechthaberei"** tot het uiterste wenscht bot te vieren en hierbij vanzelf vervalt tot het gebruik van strijdmethoden, **die** aan de zaak, welke hij zich voorstelt te **dienen,** slechts nog meer afbreuk doen.

Zelf waren **wij** reeds in de gelegenheid hiervan eenige ondervinding op te doen bij gelegenheid van de polemiek, waarin wij ons destijds met den heer van **Malsen** gewikkeld zagen over de echtheid der thans berucht geworden **„historisch-merkwaardige** documenten" der familie **Boreel**[1]); op nog krassere wijze komt zulks echter tot uiting in de bijdrage, waarvoor hij thans onder bovenstaanden titel **eene** plaats in de kolommen van het Maandblad inroept.

Wanneer wij onze grieven tegen de wijze van **polemiseeren** van den heer van **Malsen** in enkele regels willen samenvatten, dan noemen **wij** in de eerste plaats zijne laakbare onnauwkeurigheid in het **citeeren** van zijn opponent, hetzij dit geschiedt door het verkeerd of verminkt aanhalen van diens woorden, hetzij door het onjuist weergeven van diens gedachtengang, waarvoor hij dan een eigen lezing in de plaats stelt, die tot punt van uitgang moet dienen voor zijne verdere argumentatie. Voorts licht hij met voorliefde een onbelangrijk gedeelte uit het betoog van zijn tegenstander om dit tot een zaak van gewicht op te blazen en hiertegen dan **zijn** aanval te richten, vaak met voorbijgaan van de hoofdargumenten van zijn opponent; of **hij** werpt met grootsch gebaar een deur open, die reeds wagenwijd open staat (zie bv. de hieronder sub I—IV afgedrukte acten uit het stadsarchief van Gent), door bewijzen aan te voeren **voor** feiten, die niet of niet **meer** worden betwist.

Een dergelijke **wijze** van debatteeren werkt uitermate verwarrend en schijnt er op berekend te zijn den **oppervlakkigen** lezer, die reeds moeite heeft in den maalstroom van gegevens den draad van het betoog vast te houden, geheel van de wijs te brengen en den tegenstander het verweer te verzwaren. Inderdaad biedt de heer van **Malsen** dezen laatste aldus veel moeilijker houvast dan wanneer **hij** met open vizier en met de kracht **eener** recht op haar doel afgaande argumentatie in het strijdperk trad.

Ware het hem echter om deze laatste te doen geweest, **hij** zou, na de zakelijke bespreking van de oudere generaties der familie Boreel door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland, er het zwijgen toe gedaan hebben, vooral nu uit **zijn** wederwoord wel zonneklaar blijkt, dat hem geen gegevens ten **dienste** staan, die aan de kern van diens betoog ook maar het geringste vermogen af te doen.

Wij hebben ons een oogenblik afgevraagd of het tegenover de lezers van ons blad wel verantwoord was, wanneer

[1]) **Zie de nummers van *September,* kol. 250 e. v., en *November,* kol. 332 e. v., van jaarg. *1928 en Februari,* kol. 47 e. v., van jaarg. *1929.***

wij aan een artikel, waartegen wij **zooveel** hebben in te brengen, een plaats in de kolommen van het Maandblad afstonden. Ten einde echter de kans te ontgaan, dat de heer van **Malsen** ons zou kunnen **verwijten** hem niet in de gelegenheid te hebben gesteld, zijn standpunt — dat blijkbaar ook dat is van het hoofd der familie Boreel— tegenover de **critiek** van Jhr. B. v. B. te verdedigen, meenden wij over onze bezwaren te moeten heenstappen en besloten wij hem — en thans voor het laatst — de volle maat te geven. Ook weerstonden wij de verzoeking om diens artikel, daar waar het pas gaf, van **kantteekeningen** te voorzien, aangezien dit een onbegonnen werk zou **zijn** doordat vrijwel iedere zinsnede hiertoe gelegenheid zou kunnen bieden.

Wij geven derhalve diens bijdrage zonder verder commentaar onzerzijds en volstaan ermede den lezer te verwijzen naar het slotwoord van Jhr. Beelaerts van Blokland, dien wij na den heer van **Malsen** aan het woord laten.

De Redact. v/h. Maandblad:
VALCK LUCASSEN.

De heer H. van **Malsen** schrijft:

Naar aanleiding van de artikelen van Jhr. Dr. W.A. Beelaerts van **Blokland**[2]), die gedeeltelijk zijn bedoeld als eene bevestiging, gedeeltelijk als **eene** bestrijding mijner **mededeelingen** over het bovengenoemd onderwerp, **zoude** ik gaarne met een beroep op de gastvrijheid van de Ned. Leeuw eenige opmerkingen in het midden willen brengen.

Om voorshands bij de ***bestrijding*** te blijven, opent mijn hooggeachte opponent het tweede gedeelte daarvan met een behartigenswaardigen wenk over de nauwkeurigheid van den **geschiedschrijver.** Van hem mag men dus nauwkeurigheid verwachten. Het maakt daarom een vreemden indruk, dat een niet onbelangrijk onderdeel zijner bestrijding gebaseerd is op een misverstand, dat bij eenig nadenken door hem had kunnen worden vermeden.

Het slachtoffer van dat misverstandis het Nederlandsch Adelsboek, in **welker** redactie men vertrouwen kan hebben, ***„al schijnt elders hiernan weleens wat te haperen",*** zoo voegde ik, onder den indruk van wat de redactie van het Duitsche overeenkomstige orgaan niet **zoo** heel lang geleden is overkomen, daaraan in een noot toe. De heer Beelaerts van **Blokland** nu deelt mede, — op welken grond weet ik niet, — dat die opmerking niet van mij afkomstig is, maar van de Redactie der Nederlandsche Leeuw, die mij aldus bespringt. Hierdoor wordt voor den lezer een heel verkeerd licht geworpen, niet slechts op mijne beschouwingen, — die door de redactie van de N. L. met rust werden gelaten, — maar tevens op de motieven, welke ten grondslag hebben gelegen aan de bereidwilligheid van de redactievan het **Nederlandsch Adelsboek,** om Ru f f ela er t Boreel te aanvaarden als den stamvader van het geslacht van dien naam. —

Ik ga daarop niet dieper in, doch meende aan den lezer zoowel als **aan** het Nederlandsch Adelsboek verschuldigd te zijn, op het misverstand van den heer B.v. B.

[2]) **Zie de nummers van *Juni,* kol. 168 e. v., *Augustus,* kol. 225 e. v., *September,* kol. 262 e. v., *October,* kol. 289 e. v., van jaarg. *1930.***

te wijzen, alvorens naar aanleiding van zijn artikelen eenige nadere mededeelingen te doen.

„Frivole reedenen", zoo noemde eens de waardige De Graeff van Zuidpolsbroek den achterklap van Valckenier, van wien in de jaren omstreeks 1660 hevig verzet uitging tegen een oandidatuur-Boreel in de vroedschap. Ons, wien het toch wel interesseert, om te vernomen, hoe in politicis in vroeger jaren de regenten elkander dwars konden zitten, geeft dat aanleiding tot de vraag: was Boreel werkelijk niet competent, om te voldoen aan den eisch, die de Amsterdammers op grond van oude herkomsten, aan candidaten voor het gemeentebestuur stelden: namelijk dat zij behoorden tot „de rijcksten, de reckelijksten en de aensienlijksten" ?

NU heb ik in mijn bundeltje „Vederwolken" (door Jhr. B. v. B aangehaald) gezegd, dat de gezant Mr. Willem Boreel in 1652 liefst vijf heerlijkheden kon koopen. Iemand die niet veel kan missen, doet dat niet. En nu vraagt de heer B. v. B. heel ernstig: „ waren het er wel vijf ? ik ken er maar vier".

Heel moeilijk kan mij het antwoord daarop niet vallen. Willem Boreel geeft het mij in de pen in den volgenden trant: „Edele Mogende Heeren", zoo begint hij in de vijftiger jaren eene dankbetuiging aan de Staten [3]) voor hunne bereidwilligheid om hem en zijn rechten in bescherming te willen nemen tegen de onwilligheid van anderen:

> Edele Mogende Heeren, Ik vinde mij verobligeert in respect, om Uwe Ed. Mo. dienstelyc te bedancken, na soo veel iaeren verloop ende tergiversatiën door dHeere Superintendent (late onvermaent verachtinghe tegens mij), telckens gebruyct, dat Uwe Ed. Mo. nu al tweemael hebben gelieft te doen expedieren ende aen mij wtgeven d'octroijen van mijne versochte leenen tot investituur. daerdoor voor gemelte Heere Superintendent gelast ende geauthoriseert was voordesen ende nu andermael is, om te onterven ende in ervinghe te doen ende mijn.. . voors. vijff Leenen ende Heerlycheden in possessie te stellen. ten respecte van het premierschap dat dHeere Superintendent inde Ed. Rade van Vlaenderen becleedt, (so) sal ick voor dese tijt hier niet met ressentement verhalen de nieuwe quade beiegeningen door Sijne Ed. corts wederomme aengedaen aen mij ende mijnen broeder d'Heere Generael Borecl soo als eerlycke luyden aen eerlycke niet gewoon sijn, (veel min Heeren in soo hooghe employement ende charge) te doen, daer mijn Broeder niet anders en heeft versocht als het compliment van Uwe Ed. Mo. ordren ende bevelen. Ende alsoo behalven mijne interesten in die sake ende mijne alreede nu ses iaeren ende meer geleden schaden in mijne voorsz. rechten gerechticheden ende toebehoorende goederen door dHeere Roelsius superintendent alreede gecauseert ende noch te volgen ofte te causeren (daervan ick hiernevens met eerbiedigh versouck van permissie tegens hem eode de sijne protestere ende mijn regres reservere) mede Uwe Ed. Mo. anthoriteyt ende hooge aensienlycheyt grootlycke ende is gequetst: ten sy Uwe Ed. Mo. haer selven, mij ende mijne gerechticheyt gelieven constantlyck te mainteneren ende te protegeren, ende aen mij doen effectuelyck commen de saken mij toegevoucht nu twee mael ende telckens vernieticht door (ick derf. ..) d Heer Surintendent, soo versoucke dan het voorgemelte volcomen compliment ende het fraaie effect van Uwe Ed. Mo. Justicie, twelck ick eerstdaeghs eerbiedichlyck verwachte. Opdatmen in eene vrije Repque (daer het recht vand inwoonderen tegens de wetten van Haer Hoog Mo. door niemant en behoort te werden geviolenteert) Uwe Ed. Mo. rechtmaticheyt, Justicie ende stantvasticheyt daertoe, hoóchlyck door mij ende alle andere.. . mach werden gelooft ende gepresen.

[3]) Arch.-Waterland n°. 73a.

Wij kunnen uit dit schrijven verstaan, dat het inderdaad niet om vier, doch om vijf heerlijkheden ging, terwijl haar namen ons ook niet onbekend behoeven te blijven. Een „Denombrement van Heerlicheden ende Leenen in Vlaenderen in Asseneder Ambacht" toch bevindt zich onder de eigenhandig geschreven papieren van den ambassadeur Boreel, gedateerd ten jare „Ao. 1662". [4]) Ik acht het van belang, om dat document hier te doen afdrukken:

> Een Leen genaemt de Heerlycheidt van Vrendyck, tot welcken Leene ende Heerlichede specteren eenen Bailliu ende mannen, weth ende vonoisse doende alsoo 't behoort, erven ende onterven, sterff, coop. dit voorsz. Leen staet ter trouwe ende ter waerhede, mijnes geduchtes Heerens de Staeten Generael der Vereenichde Nederlanden : ten reliefve van Thien ponden parisys ende twintich schellingen parisys voor camerlinc gelt telcker doot ende alst verandert by coop den thienden penninck relieff ende camerlincgelt, als vooren.
>
> Een geheel vul Leen gelegen inde parochie van Vrendijck, genaemt van ouden tijden het Hoff van Vrenhove, groot drije hondert ende tmaelff gemeten lette1 min ofte meer, onder binnens dijcx ende daerbuyten. dit voornoemde Leen staet ter trouwe ende ter waerheden mijnes geduchtes Heeren de Staeten Generael der Vereenichde Nederlanden ten relieve van thien ponden parisijs, ende twintich schellingen parisijs, voor camerlincgelt te elcker doot: ende als het verandert bij koop, den thienden penninck, relief ende camerlincgelt als vooren.
>
> Een Leen genaemt de Heerlicheyt van Steelandt, met het Casteel Huys ende Hoff van Steelandt, ende sestich gemeten lands, gelegen aenden walle vanden voorn. casteele: ende achtien gemeten lants daerenboven, gelegen inde parochie van Steelandt in Middeldijck ende daerontrent: met de thienden ende chijnsen, ende de proeminentien inde kercke. tot welcken Leenen ende Heerlycheden specteren eenen Baillin ende mannen, weth ende vonnisse doende alsoo t' behoort : erven ende onterven, sterff, coop. dit voors. Leen staet ter trouwen ende ter waerheden mijnes geduchten Heeren de Staeten Generael der Vereenichde Nederlanden : ten relieve van thien ponden parisijs, ende twintich schellingen parisijs voor camerlincgelt t' elcker doot : ende als het verandert bij coop, den thienden penninck, relief ende camerlincgelt als vooren.
>
> Een Leen genaemt de Heerlycheyt van Pereboom, dit Leen is een geheel Leen, tot welcke Leen ende Heerlicheden specteren, eenen Bailliu ende Mannen, weth ende vonnisse doende alsoot' behoort: erven ende onterven, sterff, coop. dit voors. Leen staet ter trouwe ende ter waerhede mijnes geduchtes Heeren de Staeten Generael der Vereenichde Nederlanden, ten relieve van thien ponden parisijs ende twintich schellingen parisijs voor camerlincgelt, t' elcker doot: ende als t' verandert bij coop, den thienden penninck, relief ende camerlincgelt als vooren.
>
> Een Leen genaemt Ste Agathe, gelegen in Asseneder Ambacht parochie van Pereboom: groot drije hondert ses ende dertich gemeten lants lette1 min ofte meer. synde een geheel vul Leen : wt welcken Leene specteren, eenen Bailliu ende Mannen, weth ende vonnisse doende alsoot' behoort, erven ende onterven, sterff, coop. dit voors. Leen staet ter

[4]) Arch.-Waterland n°. 20.

trouwe ende ter waerhede mijnes geduchte8 Heeren de Staeten Generael der Vereenichde Nederlanden, ten reliefve van thien ponden parisijs ende twintich schellingen parisijs voor camerlincgelt t' elcker doot ende alst verandert by coop, den thienden penninck relief ende camerlincgelt als vooren.

Welke aanwijzing is in bovenstaande opsomming van goederen te vinden, dat 'al dit gebied slechts uit wind en water zou hebben bestaan, gelijk de heer Beelaerts van Blokland lichtelijk ironisch met eene uit zijn verband gerukte aanhaling uit de correspondentie van Johan Boreel zou willen doen gelooven? Als **de heer** B. v. B. aan deze opmerking à la Valckenier wil blijven hechten, dan kan ik natuurlijk niet bewijzen, dat hij ongelijk heeft, maar dan moet ik met een beroep op de welwillendheid van den goedgezinden lezer het oordeel ten dezen aan hem overlaten.

Iets anders is het gelegen met de nauwkeurigheid, waarmede' mijn geachte opponent heeft uitgemaakt, dat ik mij vergis in de familierelaties van het geslacht Boreel met de Steel an t s. Ik zeide immers in „Vederwolken" terloops, dat de ambassadeur in de gelegenheid was geweest, om goederen terug te koopen, die vroeger in zijn („let wel", zegt de heer B. v. B.) familie waren. Om aan de beweegredenen, die mij tot deze uitspraak brachten, een zoo kort mogelijke verdediging toe te voegen, laat ik hier het uittreksel volgen uit den aanvang van een eigenhandig schrijven [5]) van den gezant der Replubliek, Mr. Willem Boreel d.d. 2 Mei 1668. Het luidt als volgt:

> Edele Mogende Heeren, Ick sal met voorgaende versochte permissie verthoonen, hoe dat ick nu meer als ses iaeren opgehouden beu geworden voer t'Hoff van Vlaenderen tot Middelburch, twelck Uwe Ed. yder soo weerdichlyck ende lofflyck becleeden ende bedienen, in het versouck van investituur eeniger Leenen, eertijts mijne voorouders toehehoort hebbende"), ende nu tot mij gecomen wtten ouden Edelen Huyse van Steelandt, nu in manshoorwt gestorven [6]). Voor het denombrement vandien over te brenghen in handen van dHeere Willem Roelsius eerste in den Rade ende Superintendent vande Leenen, ende om die alhier te doen stellen onder naeme van Vrouwe Anna Brandt wettighe eenighe Leenvrouwe van alle deselve Leenen, hebbe met veel moeyten ende tot seer groote oncosten huyten alle aebruycken ende gewoonten van eenighe Leenhoven waer die oock sijn mogen, endlinghe dat noch van Syn Ed. dHeer Intendent vercreghen inde maent February ende Maert 1652.

Was ik nu zoo ver van de wijs door mede te deelen, dat Steelant familie was van Boreel? en is het voor een historicus een onvergeeflijke fout, wanneer hij aan de hand van een dergelijk document als het hierboven afgedrukte zoo losweg vertelt : dat Boreel goederen heeft gekocht, die vroeger in zijn familie waren geweest? Och kom, — als het op vitten aankomt, dan vind ik eene vergissing als die van den heer B. v. B., gelijk in den aanhef van dit artikel vermeld, voor een belezen mensch, laat staan voor een wetenschappelijk historicus, nog heel wat erger.

Ook noemt men eene familie, die „in Manshoir wtgestorven" heet te zijn, doorgaans eene uitgestorven familie. Ik tenminste doe dat, en ik ben ervan overtuigd, dat ik daarmede aan mijne reputatie als geschiedschrijver, (gesteld natuurlijk dat ik dat groote woord in mijn mond mag nemen), bij menschen, die een weinig mild zijn in hun oordeel, geen afbreuk zal hebben gedaan.

Met Boudewijn van Steelant zijn wij evenwel nog niet klaar. Over hem wil ik thans iets naders zeggen.

Voor de bewijsvoering, dat Ruffelaert Boreel (gest. 1443) de grootvader is geweest van den pensionaris van Sluis, Jacob Boreel (gest. 1521), is de persoon van Boudewijn van Steelant van bijzonder gewicht. Daarom heb ik getracht, in mijne mededeelingen aangaande de middeleeuwsche afstamming van het geslacht Boreel, om diens beteekenis voor de erkenning der verwantschap tusschen de 16e-eeuwsche Zeeuwsche en de 15e-eeuwsche Vlaamsche leden van dat geslacht vast te leggen.

Maar mijn poging is niet gelukkig geweest, meent de heer Beelaerts van Blokland. Boudewijn moet vallen ter plaatse waar ik een poging deed om hem op de been te helpen. Om dit ongeluk te voorkomen diene het volgende :

Zooals gezegd, Jonkheer Beelaerts van Blokland tast mijn betoog aan in den persoon van Boudewijn van Steelant, omdat deze persoon belang heeft als verbindingsschakel tusschen de Zeeuwsche en de Vlaamsche Boreel's. Hij doet dit door zich te beroepen op de evidentie, dat een der door mij vermelde (gedrukte) bronnen (nl. Goe t hals) steunt op de mededeelingen van een zegsman (Le Blon), van wien bekend is, dat hij relaties heeft gehad met iemand (De Launay), die een berucht falsaris is gebleken.

Maar wat zou de Heer B. v. B. antwoorden, indien ik hem kon aantoonen, dat ik refereer aan een getuigenis, dat afkomstig is uit den tijd, toen De Launay en zijn zegsman nog moesten geboren worden? Ik kan de geheele vriendenkring van De Launay met Goethals erbij missen, en dan nog houd ik mijn Boudewijn, — -- Wat zeg ik? Ik houd hem niet alleen, maar ook zijn dierbare echtgenooten (want hij heeft er drie gehad!), over.

Het is dus niet geheel zonder reden geweest, dat ik mij aan Goethals hield. Het gaat met deze drie vrouwen net als met de vijf heerlijkheden, waarvan mijn opponent ook geen kennis had: ik ken er maar vier, zegt de heer B. v. B., terwijl hij nog zoeken moet naar Boudewijns wederhelft.

Laat ons dus ter wille van den Heer B. v. B., — zij het om een andere reden dan deze aangeeft, — Goethals terzijde leggen, en het volgende eenigszins beschadigde document [7]) eens goed aankijken:

> Den 15 Novembris 1613, tot Gendt. — Geextraheert wt het Boeck . . . van Huerne, daer geschrev . . .
>
> In subterranea ecclesia vulgo den Krogh: d . . . tuyren getransporteert inden Krogh wt d'Abdye va.. . door t'maecken vanden Casteele; ende is onder.. . monumenten aldaer bevonden
>
> Voor Ste Christophels ende Geleyns aut.. .
>
> Hier light hegrauen Ruffelaert Boreel die sta. . . XXVIen April int jaer XIVc XLIIl. Bier light . . . Jonckvrouwe Peronne de Seneschalle Ruffelaer . . . die starf. . .
>
> noch mij gecommuniceert ex tabulis Huernens . . . onder Num. 4.

@) Arch.-Waterland n°. 73.
8) Ik spatieer. v. M.

7) Arch.-Waterland n°. 21.

Messire Baudovin Chevalier, Baron de Vreemdyck, . .. Steelant et Peerboom, espousa Catharine Vrenhove; **e**... deux fils.

Messire Baudovin Baron etc: ut supra ; espousa Jea ... Sturme: et eurent trois **enfans.**

Baudovin Baron etc: espousa Peronne Boreel fa. Rufelaert et Peronne Seueschalle. quatre **enfans** eurent ensemble Baudovin, **Jean,** Margarite et **Jeanne. Gisent** au Monastere de St. Bavou **abolÿ. il** mourut le 18 Novemb. 1520. elle Se Septembre 1512.

van Ruffelaert voorts verclaerde mij de Heer van Huerne niets te hebben vernomen.

Dit bovenstaende was geschreven by d'eygene handt van **mijn** broeder Jean Boreel: die anno **1613** tot Geedt met **d'Heere** van Huerne heeft gesproken, **ende** communicatie gehadt heeft van syne memorien.

(get.) W. Boreel.

In de **breede** marge van dit document bevinden zich de wapenteekeningen ruw geschetst met bijschriften a.v. :

in margine stont	
[hier een gedeeld schild: rechts ***Boreel***, links *Seneschalle]* **sijnde drije** posthoornen **ende** clechoiren; **ende** van Seneschalle **drije** posthoornen.	[hier de linkerhelft van een gedeeld schild, vertoonende *Steelant]* schilt **gedeelt** Steelants. Barres de gueule.

Hoewel de inhoud van dit document vrij wel correspondeert met de **mededeelingen** van Willems zoon Johan in zijn journaal, door mij overgenomen op kol. **72** van het Maartnummer van jaarg. 1930 der N. L., acht ik het der moeite waard, afzonderlijke aandacht daaraan te wijden. Het geeft ons iets meer aangaande Boudewijn van **Steelant**, maar, wat bovenal treffend is, het verslaat de meening van mijn **geachten** opponent, dat de „ beruchte falsaris" De Launay erachter heeft gezeten, totaal. Willem Boreel neemt hier eenvoudig over, wat zijn broeders) in een tijd, die lang aan De Launay en zijn kornuiten voorafgaat, heeft gevonden, en uit het handschrift meen ik te mogen afleiden, dat het **vrijwel** onmiddellijk na dato neergeschreven is. Want zijn **heele** leven lang heeft de ambassadeur niet meer **zoo** keurig geschreven als in zijn jeugd. Hij was in 1613 pas afgestudeerd, en dit document klopt precies met de overige niet talrijke schrifturen van dien leeftijd. Vrij spoedig daarna heeft hij het veel te druk gekregen om zich met dat soort dingen nog bezig te houden, want na zijn reis vestigde hij zich als advocaat in Den Haag, en werd in 1618 advocaat van de Compagnie, zoodat hij wel aan iets anders te denken had. Naar die **aanteekening** heeft hij zuinig bewaard voor later, toen **hij** op **zijn** beurt zijn oudsten zoon erop uitzenden kon, zooals hij met zijn broeder Johan in 1613 door zijn vader, die van zijn vader, de in den vreemde gestorven balling Pieter Boreel († **1568** te Norwich), alle **mededeelingen** over de vroegere geschiedenis had vernomen. Wat daarvan het rechte is, kan men in het door mij gepubliceerde verslag van Johan Boreel lezen.

[8]) Waarom valt de heer B. v. B. mij nu weer lastig met de **mededeeling,** dat ik dien broeder „te pas en te onpas" den vriend van Hugo de Groot noem? Ik doe dat slechts, om hem voor den lezer **te onderscheiden van zijn naamgenoot** Johan **Boreel, Willems** zoon, en ook wel een beetje, omdat ik aan die vriendschap bijzondere waarde hecht in het verband van ons onderzoek. Ik kan daar nog bijvoegen, dat Johan Boreel om zijn geleerdheid in het bijzonder wordt genoemd door ***Scaliger***. Zeg ik **daarmede** te veel, dan vraag ik **verschooning.**

Johan, Willems zoon, begint dan ook met te vertellen, dat zijn vader in 1614 kennis had gemaakt met den Heer van **Heurne,** wiens „**pampieren ende** memorien" hem **zoo**veel belang inboezemden, dat hij het eerste door hem ondernomen onderzoek die papieren deed gelden. Ongelukkig moest het nu **zoo** treffen, dat in de sindsdien **verloopen** jaren (er waren immers een kleine veertig jaren gepasseerd !) de belangstelling hier te **lande** voor genealogische onderwerpen (en al wat **daarmede** samenhing), **zoo** toegenomen was, dat aan enkele slimme vogels de hier geboden kans op het behalen van voordeel niet ontging. Zij zwermden als vliegen rondom de nog niet bedorven kost, en hebben dien aan alle kanten **zoo** bezoedeld en besmeurd, dat er geen bericht uit dien tijd kan worden overgebracht, of de ernstige geschiedvorschers beginnen met hunne schouders op te halen.

Intusschen, ik herhaal het, al die vliegen van omstreeks het midden der **17e** eeuw waren er nog niet, toen Willem Boreel met zijn broeder Johan voor het eerst naar de Zuidelijke Nederlanden ging, en daar in aanraking kwam met een hoogst achtenswaardig man, die hen op dreef bracht. Maar, zooals **Willems** zoon aanteekent: „**dan** wier daer doen geen verder ondersoeck bij deselve **gedaen''. M.** a. w. de Heer Van Heurne had geen reden, om zijn bezoekers langer op te houden. Hij toonde hun eenvoudig, wat hij in den loop des **tijds** verzameld had. Zij wisten voorshands genoeg en bewaarden hun vondsten.

Ik zet het nu den heer Beelaerts van **Blokland,** om de waarde van die vondsten tegen te spreken. Het „**boeck** van den Heer van Huerne" is wellicht niet meer te achterhalen, dat is **zoo;** maar is, gegeven het door Jhr. B. v. B. niet weersproken feit, dat volgens de later gevonden acte van 1499, Boudewijn van Steelant zeer na verwant moet zijn geweest aan Jacob Boreel, aan deze **aanteekening** van 1613 geen bijzondere waarde te hechten? De falsaris, dien Jhr. Beelaerts van **Blokland** op het oog heeft, en die overeenkomstig diens overtuiging alles op **zijn** geweten had, moest in dat jaar nog geboren worden. Hoogstens kan hij omstreeks dien tijd een kleine jongen zijn geweest, die zijn familienaam op dien leeftijd niet op die wijze kan hebben beklad.

Als dus het land. door Willem **Boreel** in 1662 **gekocht,** nu eens geen wind en water, en de bewering: dat **de** Steelants familieverwantschap hebben gehad met de **Boreels,** niet van een falsaris afkomstig blijkt te **zijn,** wat blijft er dan over van het onderzoek van den **geschiedvorscher** Beelaerts van Blokland, inzooverre namelijk het onderzoek gericht is op het ontdekken van **andermans** (c. q. mijne) onnauwkeurigheden?

Als men **mij** nu vraagt, wat ik van de zaak denk, — in het bijzonder waar het de onregelmatigheid betreft, dat Boudewijn Van Steelant wordt aangegeven als te zijn gehuwd met een dochter van Ruffelaert Boreel, terwijl wij die dochter niet kunnen vinden, — dan geloof ik, dat de oplossing van die vraag niet **zoo** heel moeilijk is, en dat de bedoelde Péronne Boreel niet een dochter, maar een kleindochter van Ruffelaert zal zijn geweest. De heer B. v. B. wil, dat **Goethals** zijn informaties aan een falsaris ontleent: ik stel daar tegenover, dat reeds langen tijd voor de verschijning van dien falsaris aan de hand van het boek van den Heer van Huerne was uitgemaakt, dat Steelant met Peronne Boreel „**filia'' Ruffelaert** is getrouwd. Is de verklaring,

dat ook Goethals de aanteekeningen van den Heer van Huerne heeft gebruikt, zoo verwerpelijk? Dat de heer Van Huerne haar een *dochter* van Ruffelaert noemt, kan best aan eene vergissing moeten worden toegeschreven; hij zal, zooals ik veronderstelde, hebben bedoeld te zeggen : *kleindochter*.

Ook het feit, dat de heer B. v. B. het graf van de Steelants in de Sint Baaf niet heeft kunnen opsporen, laat zich verklaren. Immers terwijl Ruffelaert staat opgegeven als begraven te zijn in de Krogh, leest men in het door mij hierboven medegedeelde document, dat Steelant is begraven geweest in het *klooster* van Sint Bavo, dat vernield is: „Gisent au Monastère de St. Bavon abolij."

Intusschen stel ik met voldoening vast, dat de Heer Beelaerts van Blokland mijne bewering, dat Jacob Boreel, pensionaris van Sluis, te Gent in het huwelijk is getreden met Barbele van den Moure, bij welk huwelijk Boudewijn van Steelant is opgetreden als getuige van een der partijen, en die derhalve in nauwe familierelatie tot Jacob Boreel moet hebben gestaan, onaangetast laat. Wie zal daar ook trouwens aan denken met het bekende Gentsche document uit 1499 in de hand?

Wat staat dan ten slotte aan de erkenning van de familieverwantschap der Vlaamsche en Zeeuwsche takken van het geslacht Boreel in den weg?

De inhoud van het derde artikel des heeren B. v. B geeft, al is deze eene bevestiging mijner vroeger gedane beweringen, aanleiding tot eenige apologetische gedachtewisseling. Hij bevestigt, dat Ruffelaerts zoon en kleinzoon Joris en Jacob hebben geheeten, en dat deze laatste met groote waarschijnlijkheid, die aan zekerheid grenst, moet werden geïdentificeerd met Jacob Boreel, die pensionaris van Sluis was. Dat hij voordien ontvanger van Petenghem is geweest, wist ik niet. Wel had ik gegrond vermoeden, dat hij financier was, en wel naar aanleiding van documenten, waarvan de publicatie mij destijds overbodig leek, om niet de aandacht van de hoofdzaak af te leiden, niet echter „*zonder de echtheid daarvan te hebben ger erifieerd*".

Onmiddelijk toen ik kennis kreeg van het werk van De Potter en van de door hem gepubliceerde acte van 1473, waaruit bleek, dat de kleinzoon van Ruffelaert (de aldaar genoemde „Jacop Boreel filius Joris"), het bekende huis aan de Hoogpoort in leen had, heb ik mij met het Stadsarchief van Gent in verbinding gesteld, en vandaar copie ontvangen van een document „Uit het Leenboek van den „Audenburg"", met daarbij gevoegde opmerking : „Dit boek is eene kopy gemaakt in 1509 naar het origineel dat dagteekent van 147'3." [9]) En daarna volgde de copy, gelijkluidende aan de door De Potter gepubliceerde acte, en aan die welke de heer B. v. B.

[9]) Ik verzoek den lezer, aan deze opmerking, die mij toenmaals door het Stadsarchief van Gent werd toegezonden, de noodige aandacht te willen wijden. De heer B. v. B. immers betoogt, dat die acte van 1503 afkomstig is. Hiertegen pleit reeds de aanhef van de acte. In 1503 toch was Jacobs vader Joris reeds lang dood. Het ia daarom niet aannemelijk, dat men in dat jaar zou hebben gesproken van: „Jacop filius Joris." Ook in de acte van 1199 wordt eenvoudig gesproken van Jacop Boreel. In dit verband wijs ik er nog op, dat ook de laatste van de vier hieronder afgedrukte acten, en wel dis van 1493-94, slechts „Jacoppe Boreel" vermeldt. v. M.

nog eens weer publiceert (kol. 263). Had ik nu goeden grond of niet, om mij aan De Potter te houden? Was mijn voorliefde voor gedrukte bronnen ten dezen zoo onverklaarbaar? Ik heb geen archiefstukken achter gesteld bij andere bescheiden: „Qui possum quaeso facere quod quaereris lupe", zoude ik haast naar Aesopus den heer Beelaerts willen toevoegen; maar ik doe dat niet, omdat dit als een onvriendelijkheid zou kunnen worden opgevat.

Onder 1, II, III en IV laat ik nu de bovenbedoelde acten volgen :

1.

Jacop Borreel filius Jooris kent dat hy vercocht heeft wel ende deuchdelic Phelips vander Zickele, de somme van drie ponden groten tsjaers lyfrente staende ten liven van joncfrauwe Marie van der Zickelen zyne ghetraude dochter oudt drie jaren ende van Emanuel vander Zickelen zynen naturlyken sone XII jaren aut den lancst levende van hem beeden gheel heffende vallende ende te betalene ten tween paymenten in elc jaer te wetene dertich suellinghen groten over deen heelt ende eerste paymente den VIIste dach van wedemaent int jaer XIIIIc ende LXXXII eerstcommende ende dertich scellinghen groten over dander heelt ende vullen jaerschare den XVen dach van decembre int zelve jaer daer naer volghende. Ende van dan voort telken XVen daghe van wedemaent ende decembre achtervolghende XXX scellinghen groten gheldende also Ianghe als de voorseide lyftochters dlyf ter weerelt behauden zullen ende de lancxt levende van hem beeden leven sal ende niet langhere altyts in zulken ghelden etc. Desen coep es ghedaen omme de somme van vieren twintich ponden groten vlaemscher munten die de voorseide coepere kent ghereet ontfaen hebbende vanden voorseiden coepere ende scalt hem daeraf quite ende allen anderen dier angaet welke III libres groten tsjaers lyfrenten ten live voorscreven de voornoemde Jacop wel ende wettelic beset ghassigneert versekert bepant ende bewyst heeft up zyn huus ende stede staende voor sGraven steen gheheeten den gulden cop een heerbeerghe eynde meester Berthelmeeus van Massemen ghehuust an deen zyde ende Jan Ficones een barbier an dander zyde met allen den rechten ghelaghen plaetsen stoven ende vryheden diere an alle zyden toebehoren ende anclevene van vooren toot achtere niets vuteghesteken belast met t waelf scellinghen achte penninghen groten tsjaers erflic vutgaende int gheheelle sonder meer commers in condicien hadden de voornoemde Iyftochters of cause daertoe hebbende in toecommenden tyden ghebrec van eeneghen ghevallene paymente of paymenten der voorseide lyfrente datmen dat ghebrec sal moghen verhalen ende verreeken anden voornoemden pant ende zeker by pandinghe ende eyghendomme naer de wet vander poort. Ende boven desen voort versekert up hem ende up al tzyne waert ghestaen ende besprec wesende dat de voornoemde vercoopere of cause daertoe hebbende de voorseyde Iyfrente sal moghen lossen ende quiten tallen tyden ende wylen alst hem ghelieven sal behauden dies dat een alf jaer te voren te segghene mids dan betalende de principaele somme van XXIIII groten metter ghevallener lyfrente tooten dagghe vander Iossinghe naer loop ende rate van tyde ende alle costen daer anclevende in zulken ghelt als boven. Actum XVa decembris LXXXI.

(Stadsarchief van Gent. Jaerregister 1481-82 Fo. 83 verso.)

II.

Jacop Borreel filius Jooris, kende ende lyde, dat hy wel ende deuchdelic vercocht heeft Jan vander Meersch canmakere de somme vau vier libres groten tsjaers Iyfrenten, staende ten live van meester Adriaen vander Meersch zynen zone en van Janne Neffius canmakere ende ten Iancsten live van hem beeden, vallende ende verschynende te twee tpaymenten in elc jaer, te wetene deen heelt telken IXen daghe van meye ende dander heelt telken IXen daghe van novembre, danof deerste payment ende heelft-

scheede draghende II libres groten vallen sal den IXen dagh van meye LXXXIIII eerstcommende ende dander payment oec draghende II libres groten over de vulle betalinghe vander eerster jaerscharen den IXen dach van novembre LXXXIII daer naer; ende alzo voort van jare te jaeren telken IXen daghe van meye ende novembre achtervolghende II libres groten gheldende, altyts met zulken ghelde etc.

Desen coop es ghedaen omme de somme van XXXII libres groten, die de voornoemde vercoepere vanden zelven Janne zynen coepere kende in ghereeden pennninghen ghehadt ende ontfaen hebbende, ende scalt hem zynen hoyre ende naercommeren danof wettelick quyte welke voorseyde IIII libres groten sjaers lyfrenten de voornoemde vercoepere sal moghen lossen ende quyten tallen tyden ende wylen alst hem gheliven sal, binnen vier jaeren eerstcommende, datte een alf jaer tyts te vooren te kennen gheveode hebbende; ende dan weeder betalen ende overlegghene ghelyke somme van XXXLI libres groten principaels ende de ghevallene rente toeten daghe vander zelver lossinghe naer coers loep ende rate van tyde in zulke ghelde etc., in coudyuien waere de zelve vercoepere in ghebreke de zelve lossinghe te vulcommene so belooft hy de selve IIII libres groten tsjaers lyfrenten thenden den voorscreven eersten IIII jaeren wel ende deuchdelic te besettenen versekeren ende bewysene up goet souffysant dobbel beset binnen der voornoemde stede van Ghend ; ende hem danof leverene zulke wettelicke brieven ende kennessen alsser toedienen naer de costume ende wet vander poort zonder zynen cost of laest in eenegher manieren ende toot anderstoond dat hy deselve rente ghelost of beset sal hebben inder manieren voors it so heelt hy deselve IIII libres tsjaers lyfreoten belooft bekent ende versekert etc. Ende in meer versekertheden is buerghe over hem Joes vander Moten. Actum XVI novembra LXXXIIII.

(Stadsarchief van Gent. Jaerregister 1482-83, Bo. 51 verso.)

III.

Jacop Borreel fs. Jooris kende dat hy wel ende deuchdelic vercocht heeft jouvrouwe Philipinen Sboeters weduwe van Ghyselbrecht van Blaesvelt de somme van zesse groten sjaers lyfrenten staende tun liven van Joossyne haerlieder dochtere, die zoe hadde by Wouteren Maruhant haren eersten man was, ende van Hannekin van Blaesvelt haren zone, die zoe hadde byden voornoemdeo Ghyselbrecht haren laetsten man, ende ten lancsten live van hem beeden vallende ende verschynende te twee paymenten in elc jaer; te wetene deen heelft telken IXen daghe van novembre; danof deerste heelftscheede draghende III lb groten vallen ende verschynen sal den IXen dagh van meye LXXXIII eerstcommende, ende dander heelft over de vulle betalinghe vanden eersten jaerschare den IXen dach van novembre int zelve jaer LXXXIII. Daer naer volghende ende van dan alzo voort van jare te jaeren telken IXen daghe van meye ende novembre achtervolghende III libres groten gheldende haer beeder leven lanc ghedurende lancxt levende gheel heffende altyts met zulken ghelde etc. Desen coop es ghedaen omme de somme van XLVIII libres groten die de voornoemde vercoepere daervooren kende in ghereeden penninghen ghehadt ende ontfaen hebbende van der voornoemde cooperigghen, ende scalt haer, hueren hoyre ende naercommeren danof wel ende wettelic quite nu ende teeuwelyken daghen; welke voorseide VI libres groten tsjaers lyfrenten, de voornoemde vercoopere sal moghen lossen ende quyten tallen tyden, ende wylen alst hem ghelieven sal binnen vier jaeren eerstcommende. Datte een alf jaer tyts te voren te kennen ghegheven hebbende, eude dan weder betalende, ende overlegghende ghelyke somme van XLVIII libres groten principaels ende de ghevallene rente toeten daghe vander zelver lossinghe, naer loop ende rate van tyden, in zulken ghanghelgcken ghelde als boven in conditien ghemelt, zo dat hy de lossinghe niet en vulquame, so belooft hij de zelve VI libres groten tsjaers lyfrenten ten hende vanden voorseiden eersten IIII jaeren wel ende deuchdelic te besettene, versekerne up goet soufyssant dobbel beset binnen de voornoemde stede van Ghend, ende haer daer danof leverene kennesse ende brieven

zulke alsser toe dienen ende behooren sullen, zonder haren cost of last ende tot auderstond, dat de voornoemde vercoopere de zelve VI libres groten tsjaers lyfrente ten live voorscreven versekert ende gheassigneert sal hebben, of ghelost ghelyc voorseit es, so heeft hy die belooft bekent bewyst ende versekert etc. Ende in meerder versekertheden van desen zo es buerghe over hem Joos vander Moten. Actum XVIa novembre LXXXII.

(Stadsarchief van Gent. Jaerregister 1482-83, Fo. 51 verso.)

IV.

Joos vanden Moten fs. Jans, als bi updrachte actie ende vulle macht hebbende van Jacoppe Boreel ter onderschreven zake te moghen doene, bi virtute van zekere lettren al nu ghetooght ghesien ende ghelesen onder den zeghele van zaken der stede van Ghend, in date vanden XXIXen dach van lauwe XIIIIcLXXXVIII, commen es voor scepenen vander Keure in Ghend voornoemt, als syns selfs stic hieraf makende ende hem oec als principael in dit stellende kende ende lide dat hg wel ende deuchdelic zonder fraude of arghelist heeft Jacoppe Annaert fs Symoens een huus ende stede staende ande Veerehelde plaetse jeghen over tsGravensteen eene herberghe zynde ghenaemt den guldenen cop, met allen den husinghen stallen plaetsen ende vryheden daertoe behorende ende anclevende an aller ziden van voren toet achter, met eender poorte neffens cranenborch vutcommende die de voornoemde Jacop ter tyt van nu es besittende ende es een laetscip ghehouden vanden leene van Janne Damman met XIIII sc. gr. sjaers erflic daervut gaende diverschen rentiers of capelrien zonder meer commers. Desen coep es ghedaen voor alzulke somme als hier naer verclaerst wert; te wetene dat de voornoemde Jacop boven den laste vanden XIIII sc. gr. sjaers voren verhaelt daermede tselve huus belast ende becommert es noch ghehouden wert jaerlicx te ghevene ende betaelne sesse ponden gr. sjaers lyfrenten die wilen cochte Joncvrouwe Philipine Boeters weduwe van Ghiselbrecht van Blaesvelt jeghen Jacop Boreel staende ten tween liven ende vallende te zulken daghen ende paymenten verclaerst in de copie daeraf wesende ghepasseert voor scepenen vander keure voornoemt in date vanden XVIen in novembris anno LXXXII int scependom ser Jooris vanden Moure her Jan Assaerts ende haren ghesellen gheregistreert inden bouck vanden zelven jaer folio LI. Ende insghelyxc noch boven dat voorseit es, gheven ende betaelen ende tsynen laste hebben viere ponden gr. sjaers oec lyfrente, die wilen de voornoemde Jacop Boreel vercochte eenen Janne vander Meersch te zulke liven ende paymenten als de copie daeraf wesende in daten als voren ende voor de zelven wet ghepasseert mentioen maect oec met zulker conditie van lossinghen als in beede de copien begrepen es daer voren de zelve rente bi Jacoppe Boreel voortyts vercocht de voorseide Joos vander Moten borghe bedeephen. Mids welken Jacop Annaert de cope vanden vornoemden huse ende herberghe hi de voorseide renten ten liven voorscreven inde copien ghestelt ende verclaerst met zulken conditien als die inhouden tsynen laste neemt, omme hem Joos ende Jacoppe Boreel daeraf ghequit ende ontlast te wesene. Dat hi versekert metten zelven huse ende toebehoorten ende voort up hem ende up al tsyne ende zyn hoyrs ende naercommers overghemerct oec dat de voorseide Joos als vercoepere ende als principael over hem zyn hoirs ende naercommers belooft heeft ende alnoch belooft den voornoemden Jacob Annaert zynen hoyre eode nacommelinghe of die van zynen weghe de actie inde stede van hem hebben den voorscreven coop zonder meer commers of last dan voren verclarst is, te garandire ende houden staende jeghen elken wie datze teeuweliken daghen ende den copere alzo ten zelven huse met allen den vryheden daer toe te doene vry ende suuvere van allen achterstellen toten daghe dat hi Jacop Annaert ter erven ghedaen zal wesen daer ende alzo dat behoren zal ghedaen te zyne ende up datter meer becommerthede up thuus ware of oec meer renten bevonden worde daervutgaende dan de voornoemde XIIII sc. gr. sjaers ghelyc voren ghesyt es dat in te stane den penninc twintich. Altwelke

de voorseide Joos met al datter ancleeft versekert up hem ende al tsyne. Actum XVII in Sept. anno XCII.

(Stadsarchief van Gent. Jaerregister 1493-94, folio 5 verso.)

Wat leeren ons nu deze documenten?

Dat „Jacoppe Boreel" in 1492 een huis verkocht, dat genaamd was het Gouden Hoofd, of wel in de taal van toenmaals den „gulden cop", gelegen in Gent, recht tegenover de 's Graven Steen. Mij werd destijds door denzelfden Heer Roes, dien de Heer B. v. B. noemt, van de tinnen van dat kasteel het huis aangewezen, dat tegenwoordig staat ter plaatse, waar in de 15e eeuw de gulden cop moet hebben gestaan. Dat huis werd in 1481 door „Jacob Borreel filius Jooris", als zijnde zijn eigendom, ingezet als pand bij een financieele transactie. Niemand zal er iets op tegen hebben, om hier in „ Jacoppe Boreel" en „ Jacop Borreel filius Jooris" denzelden persoon te zien. Borreel en Boreel zijn hier gelijk, met weglating van filius Jooris.

Ook vinden wij het heel merkwaardig, dat die eigendommen door dien Jacop zijn verkocht in het najaar, voorafgaande aan het jaar, waarin de benoeming in Sluis van Jacob Boreel, die met Barbele van der Moere (of Moure) gehuwd was, plaats had. Zouden die twee iets met elkander te maken hebben? vragen wij. Natuurlijk, hooren we al zeggen. Inderdaad, hier is aan geen twijfel meer te denken. „Jacop Rorreel filius Jooris" van 1481, en „ Jacoppe Borreel" van 1492, en „Jacop Boreel" van 1499 kunnen niet anders wezen dan dezelfde persoon. Blijkbaar heeft de verhuizing uit Gent naar Sluis hem aanleiding gegeven, om zijn bezittingen in eerstgenoemde stad te verkoopen. Dat alles is zoo klaar als een klontje.

Het laatste artikel van den heer Beelaerts van Blokland is de slag op den vuurpijl. Naar aanleiding daarvan nog een en ander.

Ik ben niet tevoorschijn gekomen met stukken, die valsch waren, doch wel (en ik verzoek hiervoor zeer speciaal aandacht) *met stukken, waarover werd gedubieerd.* Wil de heer Beelaerts van Blokland een andere voorstelling van zaken geven, dan komt deze te zijner verantwoording.

Ondoordacht, zooals hij mijn gedrag qualificeert, handelt alleen een man, die de consequenties van zijn daden niet doorziet. Hier ging het echter juist om uit te maken, welke waarde aan stukken, die sinds jaar en dag het eigendom der familie Boreel zijn, moet worden gehecht. Geen andere begeerte zat daarbij voor. Indien hun waarde boven eenige verdenking ware geweest, dan had er niet zooveel over behoeven te worden geredeneerd. De heer B. v. B. kan mij hoogstens voor de voeten werpen: kom niet aandragen met stukken, waarvan de eohtheid niet onwedersprekelijk vaststaat. Maar een oordeel uit te spreken over *de bedoeling* der publicatie ligt niet op zijn weg.

In hoeverre het de bedoeling moge geweest zijn, dat de stukken en bewijzen uit het familieboek der Boreels door publicatie aan het daglicht treden, en in welke mate dit voor het geslacht Boreel wenschelijk moge geacht worden, is eene vraag die ik, evenmin als de heer Beelaerts van Blokland, wensch te beantwoorden. Ik kan volstaan met te meenen, dat de beoordeeling daarvan meer op den weg van den tegenwoordigen bezitter der familiepapieren ligt, dan op dien van anderen.

Wil men intussohen een onopgehelderde historische quaestie tot eene oplossing brengen, dan is de door mij gevolgde weg de aangewezene: op die wijze wekt men de belangstelling ervoor op in kringen, die *er* q.q. meer van af weten dan ik of een ander. Daarom was er bij den eigenaar van het archief van Waterland ook geen enkel bezwaar, om toestemming te verleenen tot de door mij gevolgde gedragslijn, te minder, omdat ook bij hem, naar ik op stellige gronden meen te mogen zeggen, geen andere bedoeling voorzat, dan om „in dubiis" klaarheid te bereiken. Voor den algemeenen raad „obsta" was er geen enkele reden, en ik kan dan ook aan de algemeene strekking van de persoonlijke gedachte, die in de opmerkingen des heeren B. v. B. verscholen is, geen andere verklaring geven, dan dat hij heeft willen te kennen geven, dat door mij den eigenaar der documenten een slechte dienst is bewezen.

Ik mag daarom verwachten, dat de heer Beelaerts van Blokland zich ten dezen duidelijker uitspreekt. Mijnerzijds verwondert het mij, dat door hem, na de kennisneming der stukken op Waterland, — die naar zijn beweren „vluchtig" is geweest, terwijl hem alle gelegenheid is geschonken, om minder vluchtig te werk te gaan, — vóór zoomin als na de publicatie zijner resultaten overleg is gepleegd met den eigenaar van het archief van Waterland. Misschien ware het dan mogelijk geweest zijnerzijds invloed aan te wenden ter voorkoming van meerdere „ondoordachtheid". Dit is evenwel een zaak, die mij niet aangaat.

Wat mij betreft: ondoordacht handelt men alleen, wanneer men stukken publiceert met het uitsluitende verlangen, dat het onderzoek in een bepaalde richting wordt geleid, en met een vooraf gewenscht resultaat. In dat geval zou mijn publicatie, (in de Nederlandsche Leeuw nog wel!), een domheid zijn. Mijne voorafgaande besprekingen met den eigenaar der stukken hebben mij echter de overtuiging bijgebracht, dat bij dezen slechts de bedoeling voorzat, om *zekerheid* te erlangen. Daarom werden destijds door mij ter openlijke behandeling de stukken, in overleg met de redactie van het Nederlandsch Adelsboek, voorgelegd aan de redactie van het Maandblad, die hare bedenkingen had, waartegenover door mij toen tegenargumenten zijn te berde gebracht: alweer niet om gelijk te hebben, doch om alle mogelijke détails onder het oog te zien.

Toen nu de heer Beelaerts van Blokland zich in de quaestie, die ontegenzeggelijk „historisch-merkwaardig" is, mengde door de publicatie ter zake van een bericht uit 1418, door hem aangetroffen in het A. Rijksarchief, kreeg ik aan hem houvast, en was ik de eerste om aan te raden, zich met dien heer in verbinding te stellen. Geheel te goeder trouw (waarom anders?) heb ik hem, bij zijn bezoek aan Waterland, in den mond gegeven, om zich te wenden tot de *Ecole des Charles*, waarmede het hem niet moeilijk viel, dank zij bestaande relaties, verbinding te krijgen. Ik dacht nog bij mijzelf: als *ik* dat doe, dan krijg ik toch nul op het rekest; de heer Beelaerts van Blokland komt daar eerder dan ik met resultaat vandaan.

Om kort te gaan: *venit, vidit, oicit!* Hij ontvangt de verlangde ophelderingen, (die ik nimmer zou gekregen hebben, want als ik den heer B. v. B. mededeelde, welke middelen daartoe mijnerzijds zijn aangewend, dan zou hij zeker niet meer zeggen, dat door mij niet de ge-

ringste moeite is gedaan, om erachter te komen, wie die Muysson eigenlijk was!), en ontdekt, dat Muysson heelemaal niet zoo'n belangrijk heerschap was, als zijn titulatuur op het eerste gezicht doet onderstellen. Dat hij wel mooie handteekeningen kon maken, en daartoe ook onwedersprekelijk het recht had, maar dat men niet moet denken, dat hij zoo heel dicht bij den Koning zat. Dat daarom Muysson (die wel degelijk een officieele aanstelling had), een falsificateur is geweest, staat daarmede volstrekt niet vast.

Wat evenwel het belangrijkste is: de heer B. v. B. meent door voortgezet onderzoek den vader van Ruffelaert Boreel op het spoor te zijn gekomen. Deze vader blijkt niet Jean te heeten (zooals hij in het door Muysson den ambassadeur Boreel overgelegde document heet), maar Pierre. Indien deze vondst juist is, dan moet alle waarde worden ontzegd aan den inhoud van de door Muysson onderteekende afschriften, want niemand kan twee vaders hebben.

Ondertusschen was ook ik niet stil blijven zitten. Wakker geworden door de mededeeling van het vroegere bericht van den heer B. v. B., dat in het jaar 1418 Ruffyn Boreel rentebrieven uitgaf, heb ik, loopende zijn onderzoek, naar een werk gezocht over den geldhandel in Vlaanderen in de Middeleeuwen. Daarin vond ik precies hetzelfde als wat de heer B. v. B. (omslachtiger, waarschijnlijk in verband met zijn bekende afkeer van gedrukte bronnen) gevonden heeft. Ik verwijs daartoe den belangstellenden lezer naar het werk van Paul Morel „Les Lombards dans la Flandre Française et le Hainaut", Lille 1908, die in zijn Pièces Justificatives op bl. 207 e.v. hetzelfde **document** in extenso heeft afgedrukt, hetwelk door Jhr. Beelaerts van Blokland in de kolommen 290 e.v. van het Maandblad (Oct. '30) wordt opgenomen, en door hem ontleend aau de archieven te Rijssel. Ik ben dus minder ver van huis gegaan dan de Voorzitter van het Genootschap en met hetzelfde resultaat weergekeerd; doch niet willende op zijn onderzoek vooruitloopen hield ik een en ander onder mij, totdat de heer B. v. B. zoude uitgesproken zijn.

Indien nu zijn conclusie juist mocht zijn, namelijk dat door mij *ondoordacht* is gehandeld (vooral het slot van zijn betoog ondersteunt de opvatting, dat door mij den eigenaar van het archief-Waterland geen goede raad is gegeven), dan moet ik, als goed man, de eenige consequentie, die daaruit volgt, aanvaarden.

Is die conclusie echter niet juist, dan verwacht ik, dat de heer Beelaerts van Blokland zijn uitdrukking, die mij zeer gegriefd heeft, terug neme.

De bedoelde brief van Johan Boreel werd destijds door mij, — wat ook tegen publicatie mocht pleiten! -niet zonder opzet gepubliceerd, en wel, om daarmede bij voorbaat de eventueele kansen der verdenking, dat hij eenig aandeel heeft gehad aan eenig bedrog, in geval het blijken mocht, dat de papieren niet in orde waren, te ondervangen. Uit de kinderlijke opgetogenheid van den brief van den zoon aan den vader blijkt zonneklaar, dat hij zelf de dupe is geworden van een misverstand, en dat, *indien* er sprake is van vervalsching, deze niet mag worden op rekening gesteld van de familie.

Ik geef onmiddellijk toe, dat de brief niet is geschreven met het oog op publicatie_; maar juist daarom is zij in casu van zoo groot gewicht. Het is toch immers de

taak van den geschiedschrijver, om geschiedenis te reconstrueeren ook uit niet voor publicatie bestemde documenten, ook, — ik zou zeggen : vooral, — uit vertrouwelijke stukken. Dat de briefschrijver in de wolken was bij de ontvangst der „bewijzen" laat zich uit de omstandigheden volkomen verklaren. Het was niet alleen het verlangen naar grootheid, die er achter zat, maar wel degelijk om een eind te maken aan het onaangenaam geïntrigeer van lieden, die hun best deden om in het openbare leven den familienaam afbreuk te doen.

Men denke hierbij aan de tegenwerking van Valckenier en consorten, die in de oude costuymen en charters der stad tegen hun onwelgevallige elementen zulk een geducht wapen voerden. Dat door de Carpentiers en de De Launay's hem daartegen slechts een houten sabeltje in handen werd gegeven, kon Boreel niet weten: die menschen stonden in hun gloriotijd nog niet als falsificateurs bekend, althans niet in de kringen der Boreels. Ook dat kan ik bewijzen aan de hand der correspondentiën, waarin Johan Boreel over de bekwaamheid zijner zegslieden hoog opgeeft. Pas in de latere handboeken wordt hun werk vermeld onder de weinig vleiende titulatuur „ouvrage peu estimé".

De stand van het onderzoek naar de herkomst der familie Boreel is thans wel zoo ver, dat twijfel mag worden uitgesproken aangaande de historische waarde van het voortgezet onderzoek in de zeventiende eeuw. Heel veel pleit er voor om te gelooven, dat handige genealogen aan Ruffelaert Boreel een vader hebben gegeven, die er niet was. Dit is zeker: dat deze vader volgens den inhoud van een heden ten dage aangetroffen *oorspronkelijk* document (dat niet heet te liegen), een ander is geweest, dan zooals hij wordt genoemd in het *afschrift* van een document, waaraan tot nog toe authentieke waarde is gehecht. Althans heeft de ambassadeur Boreel destijds op grond van dat afschrift geloofd aan de echtheid eener overlevering, die sindsdien in het geslacht stand gehouden heeft.

Daarmede is natuurlijk niet uitgesloten, dat bij nader ingesteld onderzoek dingen tevoorschijn komen, die aan de meening, dat de gezant nog wel meer reden had, om zijn geloof welgefundeerd te achten, voedsel kunnen geven. Zoo zoude het niet ondenkbaar zijn, dat Ruffyn en Ruffelaert bij slot van zaken neven (cousins) waren en dus niet moeten worden geïdentificeerd. Iets dat in di0 richting doet denken, is het feit, dat Ruffyn een zoon heeft gehad, die Jan heette (blijkens de vondst van Jhr. Beelaerts uit 1418). Die naam Jan was dus aan de familie niet vreemd. Doch dit zijn ten slotte allemaal onderstellingen. Voorshands moeten wij ons met Ruffelaert tevreden stellen.

Alleen wensch ik er nog op te wijzen, dat de bewering van Jhr. Dr. Beelaerts van Blokland, dat door hem „onomstootelijk" bewezen is, „dat de in 1443 overleden Ruffelaert Boreel identiek is met den in 1418 te Gent wonenden Ruffyn Boureel", (zie kol. 290, jg. XLVIII) wel veel aantrekkelijkheid heeft, maar dat toch niet als een paal boven water staat, dat die te Gent wonende Ruffyn dezelfde is als de „geldschieter" van 1410 uit Werveke. De heer Beelaerts acht het niet al te vermetel, die beiden te vereenzelvigen, en zijn inzicht ten dezen kan men natuurlijk eerbiedigen. Maar gesloten is hiermede het onderzoek toch niet. Ook het hoofd der familie Boreel, met wien ik ten dezen te rade ben gegaan, acht het volstrekt

niet uitgesloten, dat te eeniger tijd in deze duistere zaak meerder licht zal opgaan.

Iets raadselschtigs blijft er in zitten, dat een bankier, of „ geldschieter", zooals de heer Beelaerts hem noemt, begraven is in de krocht van de Sint-Baat te Gent, waar alleen edellieden en personen van hoog aanzien werden begraven. Ruffelaert Boureel moet dus wel een uitzondering op den regel zijn geweest, of er moet achter zijn levensgeschiedenis nog iets anders hebben geschuild. Toegegeven alweer, dat het wel wonderlijk is, dat geen der oorspronkelijke documenten, waarvan Muysson afschriften heeft geteekend, terug te vinden zijn, daar staat tegenover, dat in de Archives du Nord, en wel ten jare 1399, een Jean Bourel als homme de fief voorkomt, gelijk mij bij onderzoek gebleken is. En wat het wegraken van die oorspronkelijke stukken betreft, is het best mogelijk, dat zij in 1662 alle tezamen ergens gedeponeerd zijn op een plaats, die te een of anderen tijd door een toeval zal worden ontdekt.

Tot zoolang wil ik wachten met het uitspreken van een definitief oordeel ten dezen, hetwelk ik mij alsnog, rebus sic stantibus, voor mij houd.

H. VAN MALSEN.

Wij geven thans het woord aan Jhr. Dr. W.A. Beelaerts van Blokland:

De Redacteur was zoo vriendelijk mij het bovenstaand antwoord van den heer H. van Malsen op mijne reeks artikelen in zake de afstamming en herkomst van het geslacht Boreel te doen toekomen onder mededeeling, dat hij mij in de gelegenheid wilde stellen desgewenscht nog een slotwoord te schrijven.

Uit den aard der zaak was ik hiervoor erkentelijk, maar ik kan niet zeggen, dat ik van dit aanbod een dankbaar gebruik maak Integendeel, het is veeleer met weerzin, dat ik nogmaals de pen opvat, aangezien de heer van Malsen geen tegenstander is, met wien te strijden valt. Zoowel in zijnen aanval als in zijne verdediging toont hij zich van eene zijde, welke er mij afkeerig van moet maken nogmaals met hem in het krijt te treden, doch ik meen zulks niettemin te moeten doen, aangezien de belangstellenden mijne afzijdigheid mogelijk aan zwakheid zouden toeschrijven en aan des heeren van Malsen's beweringen dientengevolge meer waarde zouden hechten dan die inderdaad verdienen. Op grond van deze overweging acht ik mij tot een slotwoord verplicht, en daartoe als het ware geprest zijnde door mijnen tegenstander, zal ik hem niet verder ontzien, al doet mij dit oprecht leed voor de familie Boreel, die ik liever had gespaard. Maar nu ter zake.

In de eerste plaats heb ik mij te verantwoorden wegens begane onnauwkeurigheid, welke van ernstigen aard moet zijn geweest, daar de heer van Malsen schrijft, „dat een niet onbelangrijk onderdeel zijner [d.w.z. mijner] „bestrijding gebaseerd is op een misverstand, dat bij „eenig nadenken door hem had kunnen worden ver-„meden." Het bedoelde misvertand nu heeft — en dit verdient allereerst opmerking — niets te maken met de door mij gestelde afstamming en herkomst van het geslacht Boreel en is ook van geenerlei beteekenis voor

de waarde der door den heer van Malsen naar voren gebrachte historisch-merkwaardige documenten ; het betreft enkel en alleen Nederland's Adelsboek. In 1929 (zie kol. 312-313) heb ik namelijk gewezen op het feit, dat Nederland's Adelsòoek in 1912, 1925 en 1928 respectievelijk als stamvader heeft opgegeven *Jacob Boreel*, overleden in 1521, *Willem Boreel*, genoemd in 1339, en *Ruffelaert Boreel*, gestorven in 1443, hetgeen mij deed schrijven: „*Die houding geeft geen blijk van vaste overtuiging*", en de vraag tot de redactie van Nederland's Adelsboek deed richten „*mededeeling te willen doen der bewijsplaatsen*". Genoemde redactie heeft op die vraag niet geantwoord, doch in hare plaats is de heer van Malsen met nadere mededeelingen gekomen, hoewel „die vraag", volgens hem (1930, kol. 67), „overbodig zou „kunnen heeten, omdat Nederlard's Adelboek, dat zijn „gegevens steeds aan goede gronden ontleent, de filiatie „vermeldt, en omdat twijfel aan de zekerheid, dat de „redactie van dat orgaan hare beweringen niet met be-„wijzen zou kunnen staven, uit den booze moet worden „geacht". Hieraannu was, buiten den tekst en aan den voet der kolom, eene noot toegevoegd, waarnaar werd verwezen na het woord „staven", luidende: „(al schijnt elders hieraan weleens wat te haperen.!)". Deze noot heb ik, gesteld als zij was tusschen haakjes, gehouden voor eene redactioneele noot en thans blijkt die van den heer van Malsen zelf te zijn geweest. Ziehier mijne onnauwkeurigheid, welke ik bij deze gaarne erken en waarvoor ik ook verschooning vraag. „Bij eenig nadenken" had de heer van Malsen echter kunnen begrijpen, dat hij door zijn ongemotiveerd gebruik van haakjes zelf aanleiding tot mijne vergissing heeft gegeven. Ik meende in bedoelde noot eene zeer gemotiveerde verzuchting van onzen Redacteur te zien, wien het weleens moet, zijn opgevallen, dat in Nederland's Adelsboek onjuiste beweringen inzake de afstamming voorkomen, en het woord „elders" stond voor mij gelijk met „in andere gevallen dan het onderhavige"; immers wat de familie *Boreel* betreft, moest juist nog worden uitgemaakt, wat ot waarheid was. De heer van Malsen stelde echter zelf de noot en zegt nu met „elders" te hebben bedoeld de Duitsche adelsboekjes, en een bepaald geval — v. Stockum? — heeft hij daarbij voor oogen gehad. Hoe intusschen de heer van Malsen zich op het standpunt kon stellen, en dit ook van anderen vergt, „dat twijfel „aan de zekerheid, dat de redactie van dat orgaan [sc. „Ned. Adelsb.] hare beweringen niet met bewijzen zou „kunnen staven, uit den booze moet worden geacht" [10]), is mij een raadsel, wanneer ik zie, dat die redactie in 19% als stamvader opgeeft *Willem Boreel*, genoemd in 1339, en in 1928 *Ruffelaert Boreel*, gestorven in 1443. De bewijzen voor den in 1926 opgegeven stamvader achtte zij in 1928 dus zelve niet meer aannemelijk, zoodat de heer van Malsen plus royaliste que le roi blijkt te zijn en de draagkracht van hetgeen hij van ons eischte, allerminst heeft overwogen.

Hoezeer ook door den heer van Malsen in zijn bovenstaand antwoord bij herhaling opgeblazen, is mijne genoemde onnauwkeurigheid mijns inziens niet van zooveel gewicht, dat daarvan een hoofdpunt moest

[10]) **Opmerkelijk is, dat de heer van Malsen thans ten aanzien van Ned. Adelsboek slechts schrijft** „*in welker redactie men vertrouwen kan hebben*", **welke uitspraak heel wat minder apodictisch is.**

worden gemaakt. Dat hij dit niettemin deed, is voor mij een bewijs, dat hij zich ten principale zwak gevoelt, en ik word daarin versterkt door den geheelen toon van zijn stuk.

Het tweede punt, waarop ik den heer van Malsen van antwoord moet dienen, betreft den aankoop der vijf heerlijkheden in 1652.

Ten bewijze der gegoedheid van den gezant *Willem Boreel* had de heer van Malsen aangehaald, dat deze „in „1652 zich de weelde kon veroorloven, niet minder dan „vijf heerlijkheden, die vroeger in zijn familie waren ge„weest, te koopen". De namen dier heerlijkheden en de koopsom deelde hij echter niet mede, zoodat men daarnaar moest zoeken. Het aanvankelijk resultaat mijner nasporingen te dezer zake was, dat ik meende de namen van vier der bedoelde heerlijkheden te hebben gevonden, en ik voegde daaraan toe: „*De* **naam der** *vijfde* ***heerlijkheid*** *blijft dus nog te zoeken*". *De* heer van Malsen is thans naar aanleiding hiervan zoo beleefd te schrijven: „En nu vraagt „de heer B. v. B. heel ernstig: „waren het er wel vijf? ik „ ken er maar vier" ". Dit is mijns inziens geene behoorlijke wijze van citeeren; wij hebben hier niet te doen met eene onnauwkeurigheid zijnerzijds, maar met eene valsche voorstelling van zaken. Ik wil hierbij echter niet langer stilstaan- het zou mij veeleer reden moeten geven mijnen tegenstander verder den rug toe te wenden —, maar liever de quaestie van den aankoop der vijf heerlijkheden nader onder oogen zien.

De heer van Malsen komt thans met een „document" van den ambassadeur Boreel aandragen, hetwelk de namen van de heerlijkheden Vrendyck, Steelandt en Pereboom, en van twee niet expressis verbis als zoodanig aangeduide leenen, te weten het Hoff van Vrenhove en Ste Agathe, bevat. Hoewel dit document, als zijnde van den ambassadeur zelf afkomstig en bovendien nog in diens eigen nalatenschap berustend, als bewijsstuk kwalijk dienst kan doen, wil ik gaarne aannemen, dat de vijfde door mij tot dusverre niet teruggevonden „heerlijkheid" Ste Agathe was geheeten. Hiermede zijn wij er echter niet.

Waar het voor de juistheid van het betoog van den heer van Malsen op aankwam, was de waarde dezer heerlijkheden, en dit te meer sedert ik ontdekte en uiteen zette, dat al dat schoone bezit verdronken land moet zijn geweest. De heer van Malsen schrijft nu, dat hij natuurlijk niet kan bewijzen, dat ik te dien aanzien ongelijk heb, maar wil dit toch doen gelooven op grond van de beschrijving, welke de ambassadeur van zijne heerlijkheden gaf. Indien hij niet de ernst van het geval beseft en meent er zich op zoo gemakkelijke wijze met een beroep op een waardeloos document van af te kunnen maken, beklaag ik hem diep, maar ik vrees, dat de zaken voor hem nog slechter staan en dat hij, die zich niet ontziet valsch te citeeren, ook in casu beter op de hoogte is, dan hij ons wil doen gelooven [11]).

De heer van Malsen haalt uit het archief van Waterland in de eerste plaats aan een schrijven door *Willem Boreel* in de vijftiger jaren der zeventiende eeuw gericht aan de Staten-Generaal — blijkbaar dus eene minuut,

[11]) Indien inderdaad het archief van Waterland geen nadere „documenten" over de z.g. vijf heerlijkheden bevat, had hij daarnaar elders een onderzoek behooren in te stellen, alvorens zoo lichtvaardig de door mij aangevoerde gegevens ter zijde te stellen.

waarvan het de vraag is, of het origineel ooit is uitgegaan, maar hetgeen door den heer v. M. had moeten zijn nagegaan —, blijkens hetwelk hij grootelijks moeite had beleening te erlangen vau den superintendent van den Raad van Vlaanderen met de vijf door hem verworven leenen en heerlijkheden, en in de tweede plaats een denombrement dier leenen uit het jaar 1662, van dienzelfden ambassadeur afkomstig.

Een en ander heeft mij den weg gewezen naar het archief van den Raad van Vlaanderen, berustende in het Rijksarchief-depôt te Middelburg. De secretaris van den Hoogen Raad van Adel was zoo welwillend mij, die hiervoor zelf geen tijd beschikbaar had, in deze van dienst te zijn en ik dank aan hem de overzending van verschillende stukken naar het Rijksarchief te 's-Gravenhage, waar ik daarvan inzage kon nemen. Ik zal nu kort zijn en hier alleen doen volgen, hetgeen strikt noodzakelijk is om de zaak tot klaarheid te brengen, t.w. de notarieele koopacte der zoogenaamde vijf heerlijkheden, d.d. 16 Maart 1663. Hierbij moet ik evenwel doen opmerken, dat dezelfde verkoop en koop in nagenoeg geheel gelijke bewoordingen [12]), doch gegoten in den vorm van eene schepen acte en gedateerd 3 December 1651 eveneens bij genoemden Raad is geregistreerd [13]). Tusschen beide acten bestaat echter één groot verschil, namelijk dat aan het slot van laatstgenoemde eene bepaling voorkomt, krachtens welke de koop zou vervallen en de kooper de kooppenningen terug zou ontvangen, indien hem mocht blijken, dat de verkochte goederen of een gedeelte daarvan reeds vroeger waren vervreemd door den echtgenoot der verkoopster, haren vader of hare moeder. Naar het schijnt is den kooper binnen den gestelden termijn hiervan niets gebleken [14]). De notarieele acte komt, naar mijne meening, voor publicatie zeker het' meest in aanmerking, aangezien die als de definitieve is te beschouwen.

Volght de copye auttentijcq van den coopbrief, luydende als volght:

Hedent desen sesthienden Martii XVIc twee ende vijftich is voor mij Niclais Haioerel filius Jans, notaris residerende binnen der stede van Gent, tot het exercitie vant tselve officy geattmitteert bij hooge ende mogende heeren mijn heeren van den Rade in Vlaenderen, ter presentie van de naerehenoemde getuygen gecompareert Joncvrouwe ***Anna Brant,*** wede van Jor ***Jaques de Baviere,*** dochter van wijlent dheer ***Jacques de Brant*** ende Jonckvrou ***Francoise de Cabotere,*** geassisteert met Joncvrou ***Maghdalena*** ende ***Anna de Cabotere,*** kinderen van dheer Pieter, haere rechte aware ter eenre, ende Joncker ***Johan Boreel,*** escuyr, baronnet, soone van mheer ***Willem Boemel,*** ridder, baronoet, heere van Duynbeke etc., ambassadeur ordinaris wegens den staet der Vereenichde Nederlanden aen den Coninc van Vranckrijc, denselven Jor ***Johan*** gemachticht ende ghecommitteert bij den welgemelten sijnen heere vadere, ter andere, welcke voorseyde eerste com-

[12]) Zie behalve het boven na te noemen verschil het onderscheid vermeld in noot 17.

[13]) De aanhef dezer schepenacte luidt: „Compareerde voor schepenen der Burgrave van Gent in persoone Joncvrou Anna Brant, weduwe" enz. De acten zijn te vinden in no. ***321 van*** het arch. v. d. Raad v. Vlaanderen te Middelburg (vgl, ook no 323 aldaar). Van verificatie van een en ander te Gent heb ik mij moeten onthouden, hoe gewenscht die ook is.

Opmerking verdient nog, dat de griffier, die de sohepenacte teekende, evenals de betrokken notaris *Hainerel* schijnt te hebben geheeten.

[14]) Merkwaardig is echter, dat reeds sedert 1645 een ander dan de verkoopster als leenhouder der heerlijkheid Vrendijk bij den Raad van Vlaanderen te Middelburg bekend was (zie noot 19).

parante verclaert ende bekent heeft, soo sij doet bij desen, wel eude deughdelijc vercocht te hebben aen den voors. heere tweeden comparant in prouffijcte van den welgemelten sijnen heere vadere, haren cosin, haer bestaende ten goede ende bloede, 800 van sijne sijde van het geslacht *Boreel* als bij tgeeue van het opreghte out edele geslachte van Steenlants, heeren van Vremdijcke, Steelant ende Peereboom, de naervolgeude heerlycheden ende leenen met snlcken actie, tytul, rechten eude gherechticheden ende alle gevolght van dien, vel quasi als wijlent heere eude Mre *Adriaen van SteeZant,* priester eude canooick der catedrale kercke van St. Baefs binnen Gent ende wijlent Jor Jan *van Steelant,* sijnen vadere, ende hare heereu voorouderen daeriuue gehadt hebben ofte hebben connen eude behoort te hebben al8 heeren van de voorseyde plaetsen, 800 bevonden wert bij hare respective s e p u 1 t uren in de voors. kercke van St. Baefs gelegen aldaer. den voors. heere *Adriaen* overleden den VIIIen September XVIcXIII ende den voorseyden Joncheer *Jan van Steelant,* sijnen heere vadere, overleden den XIen van Januarii anno 1558, begraven liggende met de tytuleu als heeren van de voors. plaetsen, ende welcke naerschreven leeuen eude heerlycheden op hare eerste comparante vervallen ende gesuccideert sijn bij den overlijden van Joncvrou *Francoise de Cabotere,* hare moeder, in huwelijc geweest met dheer *Jaques Brant,* van wien sij kiut ende hoyr unique is, op welcke hare jouckvrouwe moedere deselve leenen ende heerlycheden met alle haren gevolghe, denselveu spectereode, als ouste hoyr feodael vervallen ende gesuccedeert waren uyt den hoofde van Jonckvrouwe *Jenne van Steelant,* huysvrouwe van dheer *Joos de Cabotere,* haere moeder, die suster was van wijlent de gemelte heer ende Mre Adriaen van *Steelant,* canonyc van St. Baefs voornt., kinderen van den voorseyden Jor *Jan de Steelant,* die sone was vau wijlent mhr *Boudewijn van Steelant* ende van vrou *Peronne Boreel,* over outgrootheere ende grootvrouwe van des eersten comparantes moeders, moederlijcke, vaderlijcke zijde, ende oock naer bestaende aen de welgemelte heere coopere, 800 uyt sijnen hoofde van de voors. vrouwe *Peronne Boreel,* die des heere coopers overoudtgrootvaders suster was, als van wijlen heere *George Boreel,* sijns heere coopers vierde outgrootheere, in huwelijc gehadt hebbende vrouw.. . *de Steelant,* filia mheer *Boudewijns,* heere van de voorseyde plaetseu, de tweede van dien naeme.

Ende eerst bekent sij eerste comparante alsoo vercocht te hebben al8 vooren de voors. heerlycheden van St eel ant met bet casteel, huys ende hof van Steelant met alle sijne toebehooren, appendentien ende dependentien, geene uytghesteken uochte gereserveert, ende snn die van ouden tijden ende noch jonghst ten jonchsten relieve voor de innndatie daermode ghegaen hebben, oock met de thienden, chijns eude erfgronden daermede paende, ende neffens den hove ende huyse van de voorseyde heerlycheden van Steelant ontrent de wallen gelegen hebbende particulierlijc, mitsgaders alle de preeminentien in de kercke. soo tselve van den jaere 1240 ghecompeteert heeft aen mheer *Hugo van Steelant,* heere van tselve Steelant ende te dier tijt mede schontet was van Assenede, in huwelijc gehadt hehhende vrouwe *Egline de Gand* ende waervau den ghemelten *Adriaen* canonick gedescendeert is geweest bij recht masculine linie sonder interruptie, al8 welcke heare Hugo vader was van mhr *Robert* ende grootheere van mhr *Boudewijn* de eerste, outgrootvader van mheer *Boudewijn* de tweede. wiens soon, mheer *Boudewijn* de derde. vader was van mheer *Boudewijn* de vierde, des voors. heere *Adriaens van Steelant* vadersvader.

Item bekent sij eerste comparante al8 noch vercocht thebben als vooren dheerlijchede van *Vrendijcke* met het leen genaemt van ouden tijden de heerliichsyt ende het hof van *Vrenhove,* ghelegen in de parochie van Vrendijcke, met alle zijnen tytnlen, 8on die heeren voorouderen die hebben gevoert, alle preeminentien, rechten ende gerechticheden, dye sij hehben ghebruyckt ende genooten, ende vorder met alle hare appendentien ende tnnhehnnrtec naer uytwijsen der registere van den leenhoven van Vlaenderen, rustende in de Rekeninghcamer van Sijne Majesteyt van Spangen tot Rijssel, vernieuwt int jaer derthien hondert

vijf ende sestich, ende aldaer bevonden fo XXVIII dat voor8 leen ende heerlijchede competeerde mheer *Boudewijn van Steelant* ende gehouden van het leenhof van den Grave van Vlaenderen eude zijnen hove van Oudenburgh binnen Gent, soo oock is de voorgaende heerlijcheyt eude leen van Steelant, consisterende deselve heerlgcheyt van Vrenhove gheseyt Vrendijcke in dryehoudert ende twelf gemeten lants, luttel meer ofte min, waervau den heer van Vrenhove ia hebbende, die hij selfs ghebruyckte tacheutich gemeten ende het surplus, bedragende tweehoudert twee ende dertich gemeten werden van sijnen leenhove ghehouden in achterleene ten cause van de voors. tachentich gemeten, met welcke voorseyde heerlijcheyt ende leeue gaet eenen balliau ende mannen, weth ende vonnisse doende zoo tbchoort, met twintich manschepen ofte achterleenen, daerof de sesthiene staeu ten vollen relive ende de resterende viere ten bester vromen van dry jaren ende den wandelcoop, den thienden penninck van dat sy gheldeu ende camerlincgelt volgende het register van leenen, ghehoudeu van der voorseyden hove ende casteele ende Ondenbnrgh van Gent, oock rustende in de voorne Rekeniughcamer tot Rijssel, vernieuw bij Lieven van Halsbergen, balliau van Oudenbnrgh in de jaren 1503 en 1504, ende dat mede met alle sijne hoocheden, preeminentien, rechten, gherechticheden ende vrijheden in heerlijcheden, gronden ende erfven haer vercoopperighe in de voors. parochie van Vrendijcke, Steenlant eode Peereboom aen deselve heerlijcheden competerende in alles ende niets uytgesondert.

Voor8 bekent sij eerste comparante alsnoch vercocht te hebben als vooren de heerlijcheyt van Peer e boo m met alle sijne vrijheden, appeodentien ende dependentien ende gherechticheden ende particnlierelijc een leen ende leenhove van dryhondert gemeten lants ende sessendertich, luttel min ofte meer, twelck dheeren van *Steelant,* haren eerste comparante voorouderen ghehouden hebben van den Grave van Vlaenderen ende dat van zijn leenhof van den Ouderburgh van Gent,, welcke voors. heerlijcheyt van Peereboom is eeueu gheheelen leene met veerthien manschepen onder hem liggende, ende staet ter trouwe ende waerhede ende teeueu vullen coope, sooals daervan blijckt bij extract uyt het register van de leeueu van Vlaenderen vernieuwt in den jare 1365, f. XXIX, berustende in de Rekeninphcamer tot Rijssel, eude generalijc al dat aen haer comparante uytten hoofde al8 vooren is competerende in leenen ofte gronden, van erfven ofte allodiale goederen, met alle sulcke andere vorderen, tsij leenen, gronden ende erfven, actien ofte crediten, rechten ofte gherechticheden, die sij uyt den hoofde van den gemelten heere ende Mre *Adriaen de Steelant,* canonick, ende Jor. *Jan de Steelant,* hare respective heeren oudtoom ende ondtprootvaderen, haren heren voorvaderen voor haer in ouden tijden souden hebben mogen pehadt ende gecompeteert ende noch competeren ende hebben mogen gehadt ende gecompeteert ende noch competeren ende hebben, ende in somma gheseyt alle hare recht, gherechticheden ende actien generalijcken ende niet uytpesondert in de voorseyde qnartieren liggende ofte gel egen hebbende, mette zee gemeen, voor desen geinondeert op Ste Elisahethendach in den jaere vierthienhondert sesende tachtentich, onbegrepen ofte noch met de zee gemeen liggen de, beloovende sij comparante aen den voorseyden heere coopere in handen te leveren sulcke vordere documenten, tytelen, bewijsen ende papieren de voors. vercochte heerlijcheden ende partijen rakende, boven de gonne alreede overghelevert, ende die sij hiernaer noch soude mogen commeu te achterhalen ende becommen.

Alle twelc voors. den voorn. Jonr *Jan Boreel,* tweede comparant, in sijne voorseyde qualiteyt alsoo bekent phecocht te hebben in proprieteyt ende vullen eygendom ende qnaliteyt ende te accepteeren van de voors. eerste comparante in prouffijte ende tot voordeele van welghemelten zijnen heere vadere,

de voors. vercoopinge ende coop, te weten alle het recht ende actie, dat de voorseyde Joncvrou *Anna Brant* aen de voors. vercochte partien ende heerlijcheyt is hebbende uytten hooftde als vooren ende uyt den hootde haer ghesuccedeert ende dit

voor de somme van twee schell. voor een Godtspenninck, vier doble ducaten voor joncvrouwe vercooperigge twee ouste dochteren, als te weten twee voor joncvrou *Francoise* de *Baviere* ende d andere twee voor jonukvrou *Isabella de Baviere*, ende dat alle in specien ofte de weerde van dien, mitsgaders hondert guldens eens besproken voor de moyenisse van de voorseyde Jonckvrou *Maghdalena de Cabotere* ende anderssins om tgonne sij tot laste van de vercoopperigge goet is vindende, daermede sij Joncvrou *Magdalena* deselve vercoopperighe ook is remitterende ende quijtscheldende alle tgonne sij haer weet te eyschen, ende voor principale coopsomme tot achthondert guldens eens.

Bekennende de voors. eerste comparante wel ende deughdelijc ontfaen te hebben van den voorseyden Jor *Jan Boreel* twee schellingen grooten in permissiegelde voor den Godtspenninck besproken, mitsgaders de weerde van vier dobbel ducaten, als daervooren ontfaen hebbende twee ende veertich guldens, soo sij voorts van den selven bekent ontfaeu thebbene de somme van negenhondert guldens eens, tot veertich groote het stuck, over den principalen coop, daerinne begrepen de hondert guldens eens ghetelt ende betaelt in acquict van haer eerste comparante aen de voorseyde Joncvrou *Maghdalena de Cabotere* ten respecte als vooren.

Hebbende de voors. Joe eerste comparante ghegeven, soo sij doet bij desen procuratie speciale ende irrevocabele aen hr Abraham de Smit, procureur tot Middelburg in Zeelant, ende alle andere brynggers otte tooghers deser ende elck bysondere, omme over ende uyt haere name tegaen ende compareren voor mijnheeren van den Kade in Vlaenderen, over Vlaenderen in Zeelant gestelt, ofte wel int leenhof van aldaer, ter ceure ende begeerte van den heere coopere ofte van sijnen comande hebbende, aldaer in siele van haer comparante op eet te verclaren, dat sij die bovenschreven vercoopinge is doende ende gedaen heeft uyt puren noot, ende dat al naerdien dat de voorseyde haere geconstitueerde ofte een van henlieden an den voorseyden Raet ofte wel int voorseyde Leenhof de voors. respective leenen ende heerlijcheden sullen verheven hebben als haer vervallen ende gesuccedeert sijnde uytten hoofde van de voors. Joncvrou *Francoise de Cabotere*, hare moedere, op wien deselve te vooren gesuccedeert waren in September 1613 bij den overlijden van den voors. heer ende Mre *Adriaen de Steelant*, presbytere ende canoninck van de voors. cathedrale kercke van St. Baefs binnen Gent, waertoe deerste comparante hemlieden ende elcken brenger deser sij specialijcken authuriseert, gevende voors aen de voors. haere geconstitueerde ende elck van hemlieden brengers deser procuratie speciael ende irrevocable, omme over ende uyt haren naeme in den voorseyde Raet ofte leenhof uyt erfven te gaen van de voorseyde vercochte heerelijcheden ende leenen, mette voorseyde allodiale goederen, appendentien ende dependentien, naer uytwijsen der voorseyde vercoopinge, met alle behoorlijcke solemniteyten daertoe gerequireert, ende daerinne te goederen ende erfven den voorseyden heere coopere ofte sijnen commant, behouden bij denselven heere coopere betaelende alle de rechten ende oncosten te gheschiedeo in den voorn. Raet van Vlaenderen over Vlaenderen ofte int voorseyde leenhof, soo van erfven, onterven, sheeren recht., tsij van thienden penninck, marcgelt ofte andersins, sulx als men ter cause van de voorseyde vercoopinge ende coop, mitsgaders tvoorseyde verheffen soude mogen ofte schuldich sijn te betalen, hetgonne den heere coopere belooft heeft te doene, belovende sij eerste comparante te houden voor goet, vast ende van weerde alle tgonne den voorseyden haren ghemachtichden, een van himlieden ofte anderen brenger, togher deser, intgonne voors. gedaen ende gebisoingheert sal worden, opt verbant van haren persoon ende goederen, present ende toecomende, aucthoriseerende deselve omme intgonne voors. al meer te doene alsof sij daer selve bij ende present ware ende selve in persoone soude connen doen.

Aldus gedaen ten dage, jare, als boven, ten huyse van mij notaris voorn., ter presentie van Jan Baptiste Hainerel, advocaet in den selven Raet, ende hr. Jan Doedens, als getuygen

hierover gheroopen, die de minute deses benefens de comparanten ende mij notaris hebben onderteyckent.

Onderstont ende was geteyckent N. Hainnerel nota. publs.

Wij Schepenen van de Keure ende Raet van der Stede van Gent doen te weeten ende certifieeren mits desen voor de waerheyt dat de Niclais Hainnerel, die dit tegenwoordich instrument geteyckent heeft, is notoris publijc residerende binnen deser voorn. stede, ende dat op alle acten ende instrumenten alsoo bij hem geteyckent ende uytgegeven vollen gheloove geattribueert wort, soo wel in rechten als daerbuyten. Gegeven in kennisse der waerheden onder den coutresegel van saken der voors. stede van Gent den 18 Martii XVIc tweenenvijftich.

Onderstont ende was geteyckent L. a Hoorn(?) ende gesegelt met het voors. segel overdeckt met wit papier.

Johan Boreel heeft dus als gemachtigde van zijnen vader, den ambassadeur *Willem Boreel*, gekocht van *Anna Brant*, weduwe van *Jacques de Baviere*, die beweerde daartoe gerechtigd te zijn door hare moeder *Françoise de Cabotere*, op hare beurt rechtverkrijgende van hare moeder *Jenne van Steelant*, gesproten uit het oud-adellijke geslacht van dien naam, de aan dit laatste van ouds toebehoorende goederen, te weten :

1. de heerlijkheid van S t eelan d, met het kasteel en alle verdere toebehooren ;

2. de heerlijkheid van V r e n d ij k en daarmede annex :

3. de heerlijkheid en het hof van V r en h o ve, met 312 gemeten land, waarvan 80 vroeger [15]) in eigen gebruik ;

4. de heerlijkheid van Peereboom, met 336 gemeten land.

De koopacte geeft derhalve slechts de namen van vier heerlijkheden en de wijze waarop de tweede en derde worden beschreven is wel geschikt om te doen vermoeden, dat die eigenlijk identiek zijn. Worden namelijk de heerlijkheden van *Vrendijk* en *Vrenhove* eerst naast elkander genoemd — zij het ook in nauw onderling verband -, een weinig verder is in dezelfde acte sprake van de *heerlijcheyt van Vrenhove gheseyt Vrendijcke*. Hoe dit echter ook zij, van v ij f heerlijkheden is in den koopbrief stellig geen sprake en de door den heer van Malsen laatstelijk genoemde heerlijkheid van Ste Aga the wordt daarin schijnbaar in het geheel niet vermeld. „Schijnbaar", want wanneer wij de omschrijving der heerlijkheid *Peereboom* nog eens nagaan en daarmede vergelijken het door *Willem Boreel* in 1662 gegeven denombrement zijner leenen [16]), dan zien wij, dat Ste Agathe blijkbaar het tot de heerlijkheid *Peereboom* behoorende, in den koopbrief niet met eenen afzonderlijken naam aangeduide leen [17]) ter grootte van 336 gemeten is geweest. *Ste Agathe* is bijgevolg als een onderdeel der heerlijkheid *Peereboom*, onder welke parochie het ook gelegen was, te beschouwen. Schreef ik eene vorige maal: „De naam der vijfde heerlijkheid blijft dus nog te zoeken", thans is niet alleen die naam bekend geworden, maar ook het wezen dier zoogenaamde heerlijkheid, hetwelk van dien aard is, dat wij met Ste

[15]) In de acte staat „ghebruyckte".

[16]) Het door den heer van Malsen gepubliceerde denombrement vond ik te Middelburg terug.

[17]) Eohter wel in de overigens gelijkluidende schepenaote van 9 December 1651.

Agathe als vijfde heerlijkheid geen rekening meer hebben te houden [18]).

Wat nu de koop s o m betreft, deze blijkt 800 gulden te hebben bedragen, waarbij aan onkosten en douceurtjes nog een bedrag van 142 gulden kwam, zoodat *Willem Boreel* voor nog geen duizend gulden te zamen de gelukkige bezitter is geworden van de voornoemde heerlijkheden, met inbegrip van het kasteel van Steeland en groote uitgestrektheden land, ongerekend nog de tienden, cijnsen en alle andere rechten en gerechtigheden aan deze leenen verbonden. Waarlijk ook een *dingh vun de andere werelt* deze koop.

Echter betwijfel ik sterk, of het beroep van den heer van Malsen, „op de welwillendheid van den goedgezinden lezer" zóó groote uitwerking kan hebben, dat deze bereid is aan te nemen, dat in Zeeland (Staatsch Vlaanderen) de vette landerijen, kasteelen en heerlijkheden met apen dependentiën in onze gouden eeuw dermate waren gedeprecieerd, dat men in één slag voor nog geen duizend gulden iooveel schoons tegelijk kon koopen. Een ieder zal, naar het mij voorkomt, onmiddellijk — ook al bleek het niet uit den koopbrief zelf — begrijpen, dat hier een adder onder het gras moet schuilen: en geen kleine:

De zaak is deze, dat al dit moois slechts op papier bestond en, voor zoover ooit aanwezig geweest, reeds sedert lengte van jaren — de koopacte zegt 19 November 1486 — door de zee was te niet gedaan, zoodat niets dan *wind en* water restte. Juist zooals ik vroeger reeds heb aangetoond, maar thans door den heer van Malsen zonder behoorlijk tegenbewijs belachelijk wordt gemaakt.

De heer van Malsen, die den aankoop dezer „vijf heerlijkheden" aanvoerde ten bewijze, dat de ambassadeur *Willem Boreel* een vermogend man was, heeft dus op' dit punt jammerlijk gefaald-en de onbeschaamdheid, waarmede hij zijne niet te verdedigen stelling heeft willen blijven handhaven, grenst aan het ongelooflijke. Zoo hij van den aanvang af niet beter heeft geweten — ik waag dit te betwijfelen — had hetgeen ik heb aangevoerd hem de oogen moeten openen en hadden de thans door hem uit het archief van Waterland naar voren gebrachte stukken hem nader tot het navorschen der waarheid moeten aansporen. Hoe gemakkelijk hij hierin zou zijn geslaagd, bewijst het resultaat van mijn waarlijk niet diepgaand onderzoek. In stede van de noodige nasporingen in te stellen en zichzelf te herzien, weet hij echter niet beter te doen dan eenen hoogen en ongepasten toon aan te slaan.

Intusschen zijn uit de bij den Raad van Vlaanderen te Middelburg geregistreerde acten en daar verder nog berustende bescheiden een aantal leeringen te trekken.

Om niet te wijdloopig te worden en deze toch reeds onverkwikkelijke zaak niet noodeloos in een ongunstiger daglicht te stellen, zal ik mij tot die punten bepalen, welke niet onopgemerkt voorbij mogen gaan.

In de eerste plaats moet ik er de aandacht op vestigen, dat de verkoopster zelve niet beleend is geweest met de door haar verkochte „vijf heerlijkheden", noch hare moeder, noch hare grootmoeder of een harer

[18]) **Merkwaardig is, dat de heerlijkheid Ste Aathe 1 Augustus 1670, toen *Johan Boreel* als *leenvolger* zijns *vaders-optrad,* niet meer afzonderlijk door hem is verheven (zie den index op n°. 324 van het arch. v. d. Raad v. Vl.; de bladen, waarnaar daarin voor Johan Boreel's leenen wordt verwezen, zijn echter uit dit register weggesneden).**

andere voorouders, die na de overstrooming dezer bezittingen hebben geleefd. Immers zij zegt zelf, dat wordt verkocht met zoodanige rechten, „soo die van oude tijden ende noch jonghst ten jonchsten relieve voor de inondatie daermede ghegaen hebben". De verkoopster droeg dus overzoogenaamde verzuimde leenen, welke reeds lang waren vervallen.

In de tweede plaats mag ons niet ontgaan, dat de verkoopster op het oogenblik der transactie bezwaarlijk overtuigd kan zijn geweest van haar goed recht, ook al mocht haar niet bekend zijn geweest, dat zij naar leenrecht geen aanspraak meer had op hare zoogenaamde heerlijkheden. Haar recht baseert zij namelijk op de grafschriften van J^or^. *Jan van Steelandt,* overleden 11 Januari 1568, en van diens zoon M^r^. *Adriaan,* kanunnik van St. Baef te Gent, gestorven 8 September 1613, beiden in de kathedraal van St. Bavo te Bent begraven, waar hun de titels van heer van Vrendijk, Steelandt en Peereboom — niet van Vrenhove, noch van St. Agathe — zouden zijn gegeven; alsof grafschriften in casu een voldoenden rechtsgrond zouden kunnen opleveren. Blijkbaar waren partijen echter niet zóó naïef om te meenen, dat het beroep op deze „sepulturen" als genoegzaam zou worden aanvaard, en is het daaraan toe te schrijven, dat in de acte een paar malen ook wordt verwezen naar twee oude leenregisters. Het jongste daarvan wordt aangeduid als het register „vernieuwt bij Lieven van Halsbergen, balliau van den Oudenburgh in den jare 1603 en 1604" en is daardoor ontwijfelbaar te identificeeren met dat, hetwelk ik bereids heb teruggevonden in de Chambre des Comptes te Brussel onder n°. 1091 (zie jaarg. 1930, kol. 230). Zooals ik reeds heb aangehaald, staat daarin *Baudin van Steelant* te boek als houder van een leen groot 312 gemeten in Asseneder-ambacht onder de parochie Vrendijk, zoodat het beroep op dit register niet geheel ten onrechte is, al moet hieraan dadelijk worden toegevoegd, dat de naam „heerlijckheyt van Vrenhove, geseyt Vrendijcke" aan genoemd leen echter niet wordt gegeven en, integendeel, als leenman wegens het schoutendom *Vrendijc* destijds Willem *Sloeve* staat ingeschreven. Volgens hetzelfde register waren, zooals ik ook reeds heb medegedeeld, de heerlijkheden *Steelant* en *Perbome* „verdroncken", maar kwamen die, evenals het *hof van Steelant,* toe aan *Adriaen Vylain.* De heer van Malsen heeft op geenerlei wijze hierop gereageerd, hetgeen vreemd mag heeten, maar veel verbazingwekkender is het de verkoopster te hooren beweren, dat zij tot deze leenen gerechtigd was als leenvolgster der *Steelandt's,* zooals deze die hadden bezeten *ten jonchste relieve,* terwijl uit het jongste, door haar zelf aangehaalde leenregister duidelijk blijkt, dat de door haar verkochte heerlijkheden toen niet aan de *Steelandt's* hebben behoord [19]).

Voorts verdient bijzondere aandacht, dat de verkoopster den kooper betitelt als „haren cosin, heer bestaende ten goede ende bloede", en eene in

[19]) **Alleen ten aanzien van de h e e r l ij k h e i d *Vrendijk eou* misschien een uitzondering kunnen worden gemaakt, doch ook dit moet ik verwerpen *en* ik verwijs naar n°. 325 van het archief van den Raad van Vlaanderen te Middelburg, waarin onder n°. 35 is geregistreerd, de door *Raimont* van der *Werve* eigenhandig onderteekende verklaring, d.d. 2 Juni 1648, dat hij is leenhouder van *de heerlijkheid van Vremdijcke.* Hij zal dus een leenvolger van den in 1503 genoemden *Willem Sloeve zijn* geweest.**

een koopbrief weinig thuis behoorende genealogische opsomming geeft van de *Sleelandt's,* opklimmende tot *Hugo van Steelandt* in 1240 en diens vrouw *Egline de Gand.* Een en aoder moest blijkbaar dienen om goed te doen uitkomen, hoezeer de *Boreel's* waren samengeweven met „het opreghte out edele geslachte van Steenlants, heeren van Vrendijcke, Steelant ende Peereboom", en dat het bij den aankoop dezer heerlijkheden inderdaad ging om familiegoed. De leering, welke hieruit valt te trekken, is, dat ten tijde van dezen aankoop, de afstamming van de *Boreel's* uit het oude Barceloneesche regeeringshuis nog niet was *uytgevonden.* Immers in 1661 en 1652 was de vermeende glorie, welke van de oudadellijke van *Steelandt's* afstraalde, nog profitabel voor de *Boreel's,* hetgeen niet het geval zou zijn geweest, indien zij toen reeds documenten hadden bezeten, welke later hun eigen, vrij wat voornamere afkomst in manlijke lijn moesten bewijzen. Dit klopt volkomen met de conclusie, waartoe ik vroeger ben gekomen, namelijk dat laatstgenoemde stukken in 1662 — om met den heer van Malsen te spreken — „versch uit des vervalschers oven" zijn gekomen (jaarg. 1930, kol. 300).

Alleen reeds deze hier naar voren gebrachte punten zijn, naar het mij voorkomt, ruimschoots voldoende om den koopbrief der zoogenaamde „vijf heerlijkheden" eene eervolle plaats te geven naast de historisch-merkwaardige documenten van den heer van Nalsen.

De zonderlinge verwijzing in den koopbrief naar de grafschriften van Jor *Jan* en Mr. *Adriaen van Steelandt* doet mij sterk denken aan het schermen van den heer van Nalsen met extracten uit boeken en handschriften van den heer van Heurne ten bewijze van het bestaan hebben van heer *Boudewijn van Steelandt, Baron van Vrendijk, heer van Steelandt, Peereboom enz.* en diens vrouw *Péronne Boreef.* Die uittreksels mogen nog zoo belangwekkend zijn, zij missen niettemin alle bewijskracht. Het loont intusschen wel de moeite een en ander in nadere beschouwing te nemen.

De heer van Nalsen beroept zich thans op een beschadigd document uit het Waterlandsch Archief, hetwelk, blijkens het door *Willem Boreel* geteekende onderschrift, een afschrift zou zijn van aanteekeningen door diens broeder *Jan* gemaakt, die in 1613 te Gent had gesproken met den heer van Heurne en inzage had gehad van diens handschriften.

Het document is tweeledig, hetgeen niet onopgemerkt mag blijven. Het vangt aan met een 16 November 1613 uit een boek gemaakt extract, hetwelk betreft de grafzerk van *Ruffelaert Boreel* en diens vrouw. Dit uittreksel bevat hoegenaamd niets omtrent de *Sleelandt's,* doet dus niet ter zake en zou gevoegelijk ter zijde kunnen worden gesteld, ware het niet, dat de heer van Nalsen ook reeds eene vorige maal (jaarg. 1930, kol. 72) van dit zelfde boek heeft melding gemaakt en toen daaruit aanhalingen heeft gegeven, door *Jnn Boreel Wittemszoon 25* Mei 1669 genoteerd, welke behalve genoemde grafzerk o.a. ook de grafschriften der *Steelandt's* in de kathedraal van St Bavo te Gent betreffen. Laatstgenoemde aanhalingen zijn op verschillende punten met elkander in strijd — nauwkeurige herlezing kan ik ten zeerste aanbevelen —, maar hetgeen bovenal treft, is, dat daaronder ook voorkomt het grafschrift van *Adriaen van Steelandt,* overleden 7 September 1613. Zou dit grafschrift reeds vóór 16 November 1613, toen *Jan's* gelijknamige oom dit boek in handen heet te hebben gehad, daarin zijn gesteld, of is dit eerst later daarin opgeteekend? Het antwoord op die vraag zal bezwaarlijk kunnen worden gegeven, doch zoolang hierin geen klaarheid is gebracht, spreekt het van zalf, dat dit boek, door *Jan Boreel Willemszoon* in 1669 aangeduid als „seker out boeck", niet kan worden uitgespeeld ten bewijze dat, indien de genealogie *van Steelandt* mocht zijn vervalecht, dit reeds vóór 1613 zou moeten hebben plaats gehad.

In de tweede plaats bevat het document een extract uit de genealogie *van Steelandt* „extract uit Heurnens", welk geslachtregister *Jan Boreel Willemszoon* in 1669 ook weder in handen blijkt te hebben gehad (vgl. jaarg. 1930, kol. 72) en met evengenoemd boek niets gemeen had dan den eigenaar.

Dit geslachtregister, hoe interessant mogelijk ook, kan evenmin als bewijsstuk dienen. In stede van een extract daaruit had de heer van Malsen eene authentieke acte moeten bij brengen voor het bestaan hebben van „Messire Baudouin Chevalier, Baron de Vreemdijck, ... Steelant et Peerboom", gehuwd met Péronne Boreel, wilde hij mij weêrleggen, die beweer, dat bedoelde *Boudewijn van Steelandt* nimmer ridder is geweest, noch Baron van Vrendijk — al was hij ter plaatse gegoed — of heer van Steelandt, Peereboom en wat al niet meer, en dat ik van zijne vrouw *Péronne Boreel* geen spoor heb kunnen vinden.

De heer van Malsen zou trouwens goed hebben gedaan, indien hij zich eerst beter rekenschap had gegeven van den inhoud zijner Waterlandsche extracten, vóór hij daaruit triomfantelijk concludeerde, dat meergenoemde *Boudewijn van Steelandt,* wiens vrouw ik niet had kunnen terugvinden, drie dierbare echtgenooten heeft gehad. Voor hen toch, die kunnen lezen, moet de genealogie *van Steelandt* uit de collectie van den heer van Heurne veeleer hebben geluid in dezen zin:

I Messire *Baudouin* Chevalier, Baron de Vreemdijck, [seigneur de] Steelant et Peerboom, espouaa *Catherine Vrenhove;* eurent deux fils.

II Messire *Baudouin* Baron etc. ut supra, espousa *Jenne Sturme;* eurent trois enfans.

111 *Baudouin* Baron etc., espousa *Peronne Boreel,* filia *Rufelaert* et *Peronne Seneschalle;* eurent ensemble : *Baudouin, Jean, Margarite* et *Jeanne.*

De drie echtgenooten hebben dus aan drie achtereenvolgende *Boudewijn's* behoord; eene vergissing die er wezen mag. Had de heer van Malsen zijn vroeger zoo hoog geprezen Goethals nog eens nageslagen, dan zon hij deze leelijke fout niet hebben gemaakt en tevens hebben gezien, dat de eerste zijner dierbaren niet eene *Vrenhoce zou* zijn geweest, maar tot het bekende Gentsche geslacht *Utenhove* moet hebben behoord.

Merkwaardig is in dit verband, dat de heer van Malsen, die den heer van Heurne tegen mij uitspeelt, even later, inziende, dat *Peronne Boreel, de* vrouw van *Boudewijn* III, onmogelijk een d och t er van *Ruffelaert* kan zijn geweest, deze opgave aan eene vergissing wil toeschrijven en veronderstelt : „hij zal hebben bedoeld te zeggen: kleindochter". Hier vergeet deze vlotte schrijver, dat zijn vroegere zegsman Goethals bij Jan *van Steelandt,* zoon van *Boudewijn* en *Peronne Boreel,* als diens kwartieren

opgeeft: *Steelant, Sturm, Borreel, Senechal*, zoodat hij bij zijne onderstelling deze in het gedrang brengt.

Hieraan verdere aandacht te wijden is echter tijd verspillen van het oogenblik af, dat behalve de gewraakte riddertitels en baronieën zelfs nog het bestaan van het echtpaar *Boudewijn van Steelandt* en *Peronne Boreel* moet worden bewezen.

Alvorens van dit onderdeel van het betoog van den heer van Malsen af te stappen, moet ik nog een enkel woord over de bronnen van *Goethals* in het midden brengen. Op de eene plaats lees ik: „De heer B. v. B. wil, dat Goethals zijn informaties aan een falsaris ontleent"; te voren spreekt hij van mijne meening, „dat de beruchte falsaris De Launay erachter heeft gezeten", en beweert hij : „De falsaris, dien Jhr. Beelaerts van Blokland op het oog heeft, en die overeenkomstig diens overtuiging alles op zijn geweten heeft, moest in dat jaar [1613] nog geboren worden".

Een en ander heeft mij niet weinig verbaasd, daar ik mij niet bewust was *de Launay* te hebben aangewezen als den falsaris in zake *Boreel*. Het eenige, wat ik heb gedaan, is in eene noot (jaargang 1930, kol. 229) er op wijzen, dat mij bij onderzoek is gebleken, dat tot Goethals' bronnen ten aanzien van de *Steelandt's* hebben behoord geschreven genealogieën uit het midden der 17de eeuw, afkomstig van *Le Blon* en *Butkens*. Hieraan voegde ik toe, dat eerstgenoemde was *Laurent le Blon, poursuivant d'armes, à titre de* la *comté d'Ostrevant et district de Valenciennes*, die heeft gewerkt voor den eveneens beruchten falsaris *de Launay* en blijkens papieren bewaard in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel met de *Boreel's* in relatie heeft gestaan en dat nog wel inzake de *Steelandt's*, vandaar dat ik alle reden meende te hebben Goethals te dezen ter zijde te leggen.

Uit deze uitlatingen af te leiden, dat ik *de Launay* voor den falsaris in zake *Boreel* hield, gaat veel te ver en getuigt niet van behoorlijk lezen. Ik schreef, dat *Le Blon*, die met den beruchten falsaris [20]) de *Launay* heeft samengewerkt, ook met de *Boreel's* in contact is geweest, en ik heb niet verder willen gaan. Voor de familie *Boreel* vond ik dit feit weinig verheffend, vandaar dat ik er slechts in een0 noot en zeer terloops melding van maakte, dewijl ik het niet verzwijgen mocht. Allerminst verwachtte ik hierop het wederwoord van Waterlandsche zijde, hetwelk mij thans gewerd. Ook nu wil ik niet diep op deze zaak ingaan en volstaan met te verwijzen naar handschrift no 6693 in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel, waarin op blz. 133 genealogische gegevens van de familie *Boreel* voorkomen met afdruk van een zegelring met het wapen *Boreel*, en op de keerzijde waarvan *Le Blon* zijnerzijds een klein genealogisch staatje schreef, beginnende met *Jean de Steeland* en eindigende met diens kleinkinderen *Cabotere*, zoodat dit ontwijfelbaar wijst naar den koop der z.g. *Steclandtsche* goederen. De *Boreel's* gaven destijds op, dat *George Boreel*, de zoon van „*Rufelairde Boreel dict Adam*", gestorven te Gent in 1443, en „ *Dame Peronne de Seneschal*", getrouwt was met „*dame Catherine de Steelandt*".

[20]) **Hij was even beruobt als de te voren genoemde** *Butkens* **en hunne tijdgenooten wisten dit zeer wel, al wil de heer v. M. ons dit anders doen gelooven. (Denk b.v. voor** *Butkens* **aan zijn werk over de** *Lynden's* **en de critiek van** *Buchell* **daarop, en voor de** *Launay* **aan de geschiedenis van zijn proces.)**

Het. geschrijf van den heer van Malsen was, zooals een goed verstaander uit het voorafgaande zal hebben kunnen afleiden, niet in het belang van de familie *Boreel*. Dit blijkt nog meer, wanneer wij zien, hoe de heer van Malsen, eenmaal op onjuistheden gewezen, zich gaat verdedigen. In plaats van er verder het zwijgen toe te doen, gaat hij zich dan op bronnen beroepen, waardoor hij de zaak voor de familie niet beter maakt. Verweet ik hem te hebben geschreven, dat de z.g. *Steelandtsche* goederen, welke *Willem Boreel* kocht, aan zijne voorouders — d.w.z. de familie *Boreel* — hadden behoord, en dat het geslacht van *Steelandt* op het oogenblik van den aankoop was uitgestorven, hetgeen beide in strijd met de waarheid is, thans komt hij zich verschuilen achter den ambassadeur *Willem Boreel*, di0 zoowel het een als het ander blijkt te hebben beweerd in een schrijven van 2 Mei 1668. Zeker, de heer van Malsen gaat nu vrij uit, maar was zijn geschrijf niet „ondoordacht"?

Meer wil ik hiervan niet zeggen [21]).

Evenmin acht ik het kiesch mijn te gast zijn op Waterland hier nader naar voren te brengen. De heer van Malsen weet beter dan ik de motieven, welke daartoe hebben geleid. Ik kan alleen zeggen, dat niet ik het was, die de Muysson-documenten wenschte te zien, maar dat men heeft, verlangd mij die voor te leggen en daartoe noodde. Mijn onderzoek is inderdaad slechts „vluchtig", vóór het diner, geweest en nader overleg is door mij niet gewenscht. De tijd daartoe was trouwens voorbij, daar de heer van Malsen reeds aan het publiceeren was geweest, zoodat de waarde der historisch-merkwaardige documenten niet langer binnenskamers kon worden uitgemaakt.

Wat bij mijn bezoek aan Waterland, waaraan ik overigens de aangenaamste herinneringen bewaar, is gezegd, laat ik liever rusten, ook al is de voorstelling, welke de heer van Malsen daarvan geeft, niet juist [22]) en al weet hij zeer wel, dat hem toen reeds bekend was, dat *Ruffelaert Boreel* alias *Ruffyn Bourel* lombard te Wervicq was geweest.

Nog eene tegenwerping moet ik maken.

De heer van Malsen schrijft aan mijn adres: „een oordeel uit te spreken over de bedoeling der publicatie ligt niet op zijn weg". Niet alleen heb ik mij daarover niet uitgelaten, maar ik heb daaraan zelfs niet gedacht.

Met stelligheid verklaart de heer van Malsen, dat bij den eigenaar van het archief van Waterland „geen andere bedoeling voorzat dan om „in dubiis" klaarheid te brengen." Hoewel ik den heer van Malsen, na hetgeen ik van hem heb ondervonden, geen geloof meer

[21]) **Dat de heer v. M. er onnoozellijk zoude zijn ingeloopen en er voor hem** *geen* **grond voor argwaan zoude hebben bestaan, kan nimmer worden beweerd, gezien de door hem zelf gepubliceerde klachten van den ambassadeur** *Bord* **aan de Staten-Generaal, dat hij gedurende meer dan zes jaren vruchteloos heeft gepoogd beleening met de door hem gekochte „heerlijkheden" te erlangen. Feiten als deze hadden hem — ook indien hij niet beter wist — tot nadenken moeten brengen, alvorens in die zaken te gaan roeren.**

[22]) **Alleen kan ik niet nalaten op te komen tegen de bewering, dat de heer van Malsen mij zou hebben in den mond gegeven mij te wenden tot de Ecole dea Chartes. De waarheid is, dat ik het eerst den naam dier instelling heb genoemd, indachtig aan onze archivaria, Mej. Mr. E. Prins, die aan de Ecole des Chartes te Parijs heeft gestudeerd en wier bemiddeling ik daarna ook heb ingeroepen.**

wensch te schenken, wil ik dit gaarne aannemen. De door hem ingeslagen weg om tot klaarheid te komen, is echter zeker niet de meest voor de hand liggende. Hij kwam met historisch-merkwaardige documenten,' als hoedanig hij voornamelijk de *Muysson*-stukken introduceerde, maar hij heeft die niet volledig uitgegeven [23]), hetgeen een eerste eisch ware, en is op tendentieuse wijze gaan publiceeren, waarin hij heeft volhard tot den einde.

Wil hij eene nadere verklaring mijnerzijds: hij wete, dat ik inderdaad heb „willen te kennen geven, dat door mij [v. M.] den eigenaar der documenten een slechte dienst is bewezen," en niet alleen aan den eigenaar, maar aan de geheele familie *Boreel*, al hoop ik, dat die ten slotte vrede zal hebben met de resultaten van het vermoedelijk niet door haar gewild en evenmin anderzijds noodzakelijk geacht onderzoek naar hare afstamming en herkomst.

Een oppervlakkig lezer zou misschien kunnen meenen, dat ik den heer van Malsen te hard val en dat hem alleen zou kunnen worden verweten, niet verder te hebben gezien dan het archief van Waterland. Ik acht het daarom noodig ook de laatste opmerkiug van den heer van Malsen te rescontreeren, en wel op zoodanige wijze, dat het voor een ieder duidelijk moet zijn, dat de heer van Malsen, wanneer hem onwraakbare bewijsstukken van elders worden voorgehouden, niet overtuigd wi 1 worden, zoo daaraan gevolgen zijn verbonden, welke hij niet wenscht. Voor het recht begrip der zaak moet ik daartoe eenigszins hooger teruggaan en wel tot het begin van mijn onderzoek.

Dat ik mij voor de afkomst van het geslacht *Boreel* ben gaan interesseeren, is het gevolg geweest van het feit, dat ik kort na des heeren van Malsen's eerste opstel dienaangaande zeer toevallig in Hollandsche Grafelijke rekeningen heb gevonden, dat zekere *Ruffyn Boureel* te Gent in 1418 lijfrentebrieven kocht [24]) ten name van zijne zonen *Jan* en Joris, welke *Ruffyn* en *Joris* klaarblijkelijk identiek waren met *Ruffelaert* en *Joris Boreel*, vermeld als eerste en tweede generatie der stamreeks-*Boreel* in Nederland's Adelsboek 1928 (zie jaarg. 1929 van ons Maandblad, kol. 163). De heer van Malsen sloot zich hierbij aan (jaarg. 1930, kol. 67) door te schrijven, dat het meer dan waarschijnlijk is, dat de door mij vermelde *Ruffyn Boureel* identiek is met *Ruffelaert*. Hij voegde toen daaraan toe: „Al is er een verschil in den voornaam: *Ru ffyn* en *Ruffelaert* hebben evenwel te veel gemeen om in hen twee onderscheidene personen te zien". Nadien vond ik de acte van scheiding der nalatenschap van *Ruffelaert* — reeds te voren aan den heer v. M. bekend -, waardoor volkomen zekerheid ten opzichte van genoemde identiteit werd verkregen, aangezien daarin de in 1418 aan hem als *Ruffyn Boureel* verkochte lijfrentebrief ten name van hem en zijn zoon *Jorys* uitdrukkelijk wordt vermeld (zie jaarg. 1930, kol. 174).

Nu echter sedert dien iskomen vast testaan, dat *Ruffyn Boureel*, lombard, d.w.z. houder eener bank van leening is geweest, wil de heer van Malsen deze onomstootelijk bewezen identiteit weder gaan betwijfelen. Immers volgens hem „zoude het niet ondenkbaar zijn, dat *Ruffyn* en *Ruffelaert* bij slot van zaken neven (cousins) waren, en dus niet moeten worden geïdentificeerd".

Met lieden, die aldus weten te draaien en trachten hunne lezers in de war te brengen, is mijns inziens geen wetenschappelijk debat mogelijk en hun bedrijf moet aan de kaak worden gesteld.

Aan het slot van zijn betoog behoudt de heer van Malsen zich het uitspreken van een definitief oordeel voor.

Mijnerzijds acht ik het beter een eindstreep te trekken; niet het minst omdat ik overtuigd ben, dat het hoofd der familie *Boreel* goed zou doen „in deze duistere zaak meerder lioht" niet te verlangen. De zaak heeft niet zooveel duisters meer en zou bij fellere belichting er zeker niet fraaier op worden, wat aangaat hetgeen zich in de zeventiende eeuw heeft afgespeeld; en waartoe is het noodig dit verder uit te spinnen. Voor de betrokken familie moet het zeer pijnlijk zijn, ook al schijnt haar hoofd zulks niet in te zien. Het eenige voordeel zou zijn, dat wij door voortgezet onderzoek een beteren kijk zouden krijgen op het duistere werken van hen, die in genoemde eeuw hand- en spandiensten verleenden om aan de ijdelheid hunner tijdgenooten tegemoet te komen. Daartoe biedt zich de gelegenheid echter helaas genoegzaam aan, zoodat wij het onderhavige geval niet behoeven uit te buiten, al wordt dit -- wonderlijk genoeg — vanwege de familie nog zoozeer geprovoceerd.

Mijn slotwoord geldt den heer van Malsen en kan zeer kort zijn: het ware mij liever geweest in U de kenmerkende karaktertrekken van den Apostel Thomas te hebben moeten ontwaren dan — zooals thans ook aan anderen duidelijk zal zijn gebleken — de eigenschappen van lieden, die meer oog hebben voor valschen schijn dan gevoel voor waarheid.

W. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

[23]) Zooals ik reeds vroeger heb opgemerkt (jaarg. 1930, kol. 231), heeft de heer van Malsen eene acte van 1339 achtergehouden, waaruit de verwantschap tussohen de *Boreel's en* de *Vilain's* — denk aan de heerlijkheid Peereboom en die van Steeland met het hof aldaar — zou blijken. Ook heeft hij niet gepubliceerd het diploma van 29 Juni 1400, waarvan hij in 1929 melding maakte als behoorende tot de *Muysson* serie (zie kol. 52).

[24]) De heer van Malsen schrijft nu, dat ik zou hebben medegedeeld, „dat in het jaar 1418 Ruffyn *Boreel* rentebrieven uitgaf", hetgeen hem een onderzoek naar den geldhandel in Vlaanderen in de Middeleeuwen deed instellen mot het resultaat, dat hij de acte van *Ruffyn* den lombard vond. Het koopen van lijfrentebrieven ten laste van de Hollandsohe steden kan echter niet worden weêrgegeven door het uitgeven van rentebrieven en dat feit kan ook bezwaarlijk hebben geleid tot het naslaan van Morel's werk: „Les Lombards dans la Flandre Française et le Hainaut"! Deze voorstelling van zaken geeft ongetwijfeld niet weinig te denken en kan niet juist zijn. Dat Morel op blz. 207 e.v. van zijn zeer bezwaarlijk te raadplegen werk — een niet in den handel gebracht, te Rijssel gedrukt academisch proefschrift — hetzelfde „document", als ik publiceerde op kol. 290 e.v. van den vorigen jaargang van ons Maandblad, „in ex tenso" zou hebben weergegeven, is trouwens ook in strijd met de waarheid, daar Morel de uitvoerig gestipuleerde voorwaarden heeft weggelaten, waarvoor hij in eene noot naar andere gelijksoortige charters verwijst. Doch ook indien het juist ware, dat de heer v. M., zooals hij beweert, „minder ver van huis gegaan" en „met hetzelfde resultaat weergekeerd" is als ik, blijf ik de voorkeur geven aan mijne methode om mijne gegevens regelrecht aan de bronnen — in casu het archief te Rijseel — te ontleenen.

Familie-aanteekeningen
Bartolotti van den Heuvel,

medegedeeld door W. J. J. C. BIJLEVELD.

Aan de welwillendheid van Ir. H. van den Heuvel Rijnders te Haarlem dank ik de gelegenheid tot het

afschrijven der volgende gegevens, aangeteekend op eenige oude bijbelschutbladen, in zijn bezit.

Den 5 December 1679 is getrouwd den HoogWelgeboore Heer ***Johan Boptista Bartolotti van den Heuvel in Beychelingh*** met de HoogWelgeboore Jonkvrouwe ff ***eertruyda Dorothea van Golstijn tot Blijwerven*** tot Ingen in de Nederbetuwe.

Den 20 November in de Bylmermeer 1680 is gebooren ons eerste kint, synde een dochter en is genaamt ***Jacoba*** na haar Grootmoeder Jacoba ***van Erp.***

Den 24 Februari 1684 savons ten 7 uuren is tot Amsterdam overleeden onse dochter ***Jacoba*** ende aldaar in de Nieuwe Kerk begraaven den 27 deses.

Den 12 Maart 1682 is geboore myn tweede kint tot Amsterdam synde een soon en den 16 deses gedoopt en genaamt ***Adriaan Jan*** naar syn grootvader ***Adriaan Jan van Golstijn tot Blywerven,*** die ook syn peeter is geweest.

1683 den 2 April tot Amsterdam is gebooren ons derde kint synde een dochter en den 4e gedoopt en genaamt ***Jacoba Victoria*** naar haar tante ***Jacoba Victoria Bartolotti van den Heuvel***, getuige haar Grootmoeder ***Catharina van Brake1*** en Jonckvrouwe ***Jacoba Victoria Bartolotti van den Heuvel.***

1684 den 6 Augusti in Amsterdam is gebooren ous vierde kint en den zelfden dag gedoopt synde een soon en genaamt ***Lodewyck Willem*** naar onse twee Neeven ***Lodewyck*** en ***Willem van Brakel tot Kermestijn*** getuige de Heer ***Willem van Brake1 tot Kermestyn en Maria van Lier*** weduwe van ***Lodewyck van Brake1*** overste van een Regiment infanterie Richter van Thiel Drost van der Leede.

1686 den 12 September in Amsterdam is geboore ons 6 kint synde een dochter en den 19 gedoopt en genaamt ***Elisabeth Eleonora Constantia*** naar haar doorluchtighe hoogheid ***Elisabeth Elieonora*** hertogine ***wan Saxe Qotha tot Myninge*** geboore princesse ***van Brunswyk Lunenborg*** &c. die ons de eer heeft gedaan van haar Meeter te weesen haar peter is gewees de heer ***Hendrick Fredrick Sweerts de Landas*** heer van Baarschot.

1687 den 10 februari is overleede onse docter ***Elisabeth Eleonora Constantia*** en in de Nieuwe Kerk tot Amsterdam begraven.

1687 den 9 juni tot Amsterdam is geboore ons 6 kint synde een doohter en den 11 gedoopt en genaamt ***Catharina Coenrada*** naar haar Groot moeder ***Catharina*** van ***Brake11*** en den Heer ***Conraat van Beuninghen*** die bijde haar peter en meter sijn geweest.

1689 den 26 November op Bylmerhorst is geboore ons 7 kint synde een soon en is genaamt ***Johan Fredrick*** naar de keurvorst van Saxe ***Gota*** en na syn oom de heer ***Johan Rynold van Golstyn*** die syn peter is geweest syn meter is geweest vrouwe ***Johanna van Raatsvelt*** vrouwe van Baarschot.

1691 den 8 mey op Bylmerhorst is geboore myn 8 kint synde een dochter en den 13 gedoopt en genaamt

Geertruyda Dorothea na haar moeder peter is geweest ***Johan Faget van Kralinge*** heer van Heynenoort majoor van een regiment paarden meter vrouwe ***Hendrica Meghtelt van Heerdt*** vrouwe van Hundere.

1691 den 19 Juli is gestorven onse jongste doghter ***Geertruyda Dorothea*** en den 21 begraave tot Amsterdam in de Nieuwe kerck.

1692 den 23 Mey op Bylmerhorst is geboore ons 9 kindt synde een dochter en is genaamt ***Qeertruyda Dorothea*** Wilhelmina naar haar moeder en haar oom den Heer ***Adriaan Willem Schimelpeninck van der Oye*** Heer van Hundre ritmeester ten dienste deser Lande en meter vrouwe van Cralingen en Hynenoort.

1694 den 26 Maart op Rylemerhorst is geboore ons 10 kindt synde een dochter en den 29 gedoopt en genaamt ***Maria Christina Elisabeth*** haar peter was den Heer ***Eusebius Borchart Bentinck*** Heer van Schoonheeten hoogsoholt van Mastrich Hasselt en Hasselerampt gedeputeerd wegens de ridderschap in de Staate van Overysel meter vrouwe ***Maria Christina Bartolotti van den Heuvel*** weduwe ***Engels*** onse suster.

1694 den 28 April op Bylemerhorst is gestorve ons kraamkintje en den 30 tot Amsterdam in de Nieuwe Kerk begraven.

1696 den 26 Janarie op Bylmerhorst is geboore ons 11 kindt synde een dochter en den 29 gedoopt en genaamt Maria ***Elisabeth*** peter was ***Eusebius Borchart Bentinck*** heer van Schoonheeten meter vrouwe ***Maria Christina Bartollotti van den Heuvel*** weduwe ***Engels.***

1698 den 24 desember tot Utrecht is geboore ons 12 kindt synde een soon en ons aghste in leven en den 28 gedoopt en genaamt ***Willem Hendrick*** naar syn groot vader ***Willem Bartolotti van den Heuvel*** en de Heer ***Hendrick Hoofft*** drost van Muyde ballieu van Gooy land hooft schout van Weesp en Weesper Carpel mitsgaders raad en advocaat fiscaal ter admiraliteyt tot Amsterdam meter vrouwe ***Hendricka Meghtelt van Heert*** vrouwe van Hundere.

1703 den 6 Januarie is ***naar*** een sieckte van 6 dagen overleeden myn seer lieve en Hooggeerde Man den Hoogwelgebooren Heer ***Johan Baptista Bartolotti van den Heuvel,*** Heer van Rijnenburg Ballieu en dykgraaf van de Bylmermeer naar dat wy te saame gelukig wel getrouwt sijn geweest 23 jaar en 1 maandt per memorie.

1733 den 18 Maart tot Velp in de kerk voor Domeni Brouwer zijn getrouwt Den HoogWelGeboore Heer ***Willem Hendrick van den Heuvel tot Beychlingen gezegd Bartolotti*** Heere van Blywerven met de HoogWelgeboore vrouwe ***Janette Gabrielle*** Douariere ***van Lintelo*** geboore ***Eck.***

1736 den 5 Maart is ons eerste kind zynde een Dogter geboore snags te een uuren op den huyse Blywerven en gedoopt ten 11 dito door Domeni van Brissem genaamt ***Geertruyda Maria Elisabet*** naar haar Grootmoeder en tot meeter gehad de H WGboore Jonkvrouwe ***Maria Elisabet van den*** Heuvel ***tot Beychlingen gesegt Bartolotti*** vrouwe

van Heuvelstein en tot Peeter den HWGboore Heer *Samuel van Eck* Heere van Overbeek, lid in de Ridderschap van de Veluwe.

1737 den 2 Mey is ons tweede kind geboore zynde een zoon ten 3 uren sochtens op den huyse Blywerven gedoopt den 6 dito door Domeni van Brissem en genaamt na onse vader zaliger *Johan Babtist* tot Meeterse gehad de Hoogwelgeboore Jonkvrouwe *Maria Elisabet van den Heuvel* &c. vrouwe van Heuvelsteyn.

1747 Myn zoon den HoogWelgeboore Heer *Johan van Lintelo tot de Mars* Collonel van een Regiment cavallerie op de Repartitie van de Provintie van Groningen is op den 19 December op den Huyze Farmsum getrouwt met de HoogWelgeboore Jonkvrouwe *Catharina Rengers* Dogter van het huys van Farmsum.

1748 den 14 October is myn zoon syn eerste kind gebooren synde een soon is door syn schoonmoeder de vrouwe van Farmesum ten doop gepresenteerd en is aan hem de naam gegeven van syn Groot vader van vaders syde *Johan Osewalt Joost* na de Heer van de Marsch.

1760 den 6 April is myn zoon syn tweede kind geboore zynde een Dogter en is genaamt na haar Grootmoeder van Moederssyde *Margareta Bouwina* na de vrouw van Farmesum.

1761 den 6de Junij is myn soon syn derde kind geboore zijnde een Dogter na mijn haar Grootmoeder van vaderssijde genaamt *Janette Gabrielle.*

Den 30 December is myn zoon syn vierde kind geboore synde een soon en is genaamt *Egbert* na syn Groot vader de Heer *Rengers* Heere van Farmesum.

1766 den 16 April is myn waarde schoondogter Mevrouwe *van Lintelo* na viertien dagen aan de fataale kindersiekte geleegen te hebben daar aan overleeden tot groote droefheyd en smert van myn zoon en haar HWGboore vier kinderen alsook van mijn en de mijne.

1767 den 12 Julij is tot myn bitterste zieltreffende smerte overleeden myn zeer waarde zoon de Hoog Welgeboore Heer *Johan van Lintelo* oud synde 51 Jaaren en 7 maanden aan een quynende ziekte laatende na vier kinderen twee zoons en twee dogters syn lichaam is by gezet by dat van syn waarde Egtgenoote, dat syn Hoogwelgeboorens begeerten is geweest in de Grafkelder van het huys van Farmesum den 17 Julij.

1763 den 16 Augustus is onse Dogter *Qeertruy Maria Elisabet van den Heuvel tot Beychlingen gesegt Bartolotti tot Blywerven* hier tot Ingen getrouwt met den Wel-Edele geboore en gestrenge Heer *Hendrick van Barnevelt,* Heere van Casterenswaart, Drossaart van Noordeloos.

1763 Den 27 September des nacht om half twaalf uur heeft myn seer geliefde en Hooggeagte Egtgenoot tot myn innigste zieltreffende Droefheyt het tijdelijke met het Eeuwige verwisseld den HoogWelgeboore Heer *Willem Hendrick van den Heuvel Beychlingen gezegt Bartolotti* Heere van Blywerven en zijn HWGboore

is den 6 October hier tot Ingen op het koor begraven.

1764 den 6 Mey is myn Dogter Mevrouwe *van Barneveld* van een zoon in de kraam bevallen en zal in de Heerlijkheyd Engelen door Domeni Walraven den Heyligen doop ontfangen met de naam van *Martinus* na sijn grootvader van vaderazyde de WelEdeleGestrenge Heer *van Barneveld* Heer van Noordeloos Dog ik heb op versoek van dien Heer als ook van myn dogter en schoon zoon het selven geheft en ten Doop gehouden.

1764 Den 30 July is myn zoon den HWGb. Heer *Johan Baptist van den Heuvel tot Beychlingen gezegt Bartolotti* tot Utrecht getrouwt met de WelEdele Juffrouw *Anna Francoise Zadelyn.*

1766 den 28 Mey is myn zoon sijn eerste kind gebooren zynde een zoon en is den 31 daar aan volgende overleeden en hier in de kerk tot Ingen op het koor begraven.

1766 den 5 October is myn Dogter Mevrouwe *van Barnevelt* haar tweede kind gebooren tot Gorinchem zynde een zoon en heeft den daar aan volgenden Zondag aldaar den doop ontfangen met de naam van *Willem Hendrick* naar syn Grootvaders van moeders syde myn waarde Ehe Heer en Man en ik hebbe hem ten doop geheft en Oom en Tante Heer en vrouwe van Blywerven hebben daar als peeters en meeters over gestaan.

1766 Den 11 Augustus is myn zoon den Heer van Blywerven zyn tweede kind gebooren sijnde weer een zoon dog is dood ter waereld gekomen en tot Ingen op het koor bygeset.

1766 den 14 December is myn Dogter de vrouwe *van Barneveld* van haar Derde kind zijnde weer een zoon in de kraam bevallen en is den 17 te Gorinchem gedoopt en door syn Grootmoeder van Vaderssijde de Vrouwe van Noordeloos ten doop gehouden en den naam ontfangen van *Abraham Gerard Antoni* na syn Grootmoeder en twee Ooms van vaderssyde Menheer *Belcamp* die als Peeter daar ook heeft over gestaan en *Antoni* zyn jongste oom die dood is.

1767 den 8 Augustus is bovenstaande jongste zoontje van mijn dogter de vrouwe *van Barneveld* zynde 8 maanden overleeden en is tot Noordeloos in de tombe bijgezet.

1768 den 18 Junij heeft myn Schoon Dogter de Vrouwe van Blywerven wederom een quade kraam gehad van een zoon.

1770 Den 7 January is myn waarde schoondogter *Anna Francoise Sadelyn* vrouwe van Blywerven wederom op de zeven maanden van een dooden zoon verlost dat haar vyfde zoon is geweest waarvan het eerste maar 3 dagen is oud geworden en is tot myn en myn soon smerte den 12 January door swaare convulsies aangetast en overleeden het lighaam is van Thiel na Blywerven getransporteerd en in onse gcafstee bygeset.

1771 den 10 April ben ik wederom gehuwt met myn tweede Vrouw genaamt *Wendelina Bartens* en tot Mülheim aan den Rhijn getrouwt door Domeni Lepper.

1772 Den 14 Februarie is Geboore ons eerste kind

zynde een Dogter en den 16 gedoopt door Domeni Knip-huysen tot Ingen en is door myn moeder de HWGbn Vrouwe *J. G.* Baronnesse *van Eck* Douariere Baronnesse *van den Heuvel tot Beychlingen gesegt Bartolotti* vrouwe van Blywerven ten doop gehouwen en de naam bekomen van *Janette Gabrielle* na onse moeder en die van *Maria Elisabet* na myn zuster als Peeterse.

17.. Den 26 Mey's avons om half twaalf is geboore ons 2 kind zynde een dogter gedoopt door domeni Knip-huysen te Ingen en genaamt *Qeertruy Gerarda* na mijn vrouws ouders ten doop geheft door mijn Moeder.

1776 den 2 Februarie is geboore onse derde Dogter en gedoopt door Domeni Taay te Ingen met de naam na mijn vader zaliger *Willemina Hendrietta* en door mij zelfs ten Heyligen Doop gepresenteerd, Meeterse mijn Moeder de HoogWelGeboore Vrouwe *J. G.* Douariere *van den Heuvel tot Beychlingen gezegt Bartolotti* geboore Baronesse *van Eck* vrouwe van Blijwerven.

1787 Den 27 December is tot onse bittere Droefheyd overleeden aan een beroerten van twee a 3 uren onse teeder geliefde oudste Dogter Jonkvrouwe *Janette Gabrielle Maria Elisabet von den Heuvel tot Beychlingen gesegt Bartolotti* in den ouderdom van bijna 16 jaaren en te Amsterdam den 31 December 's avons bygeset in de W aale kerk in 'tgraf van myn swager *Sadelyn* onder den orgel.

1784 den 12 February is myn zuster Mevrouwe *van Barnevelt* haar oudste zoon overleeden Den WelEdleGestr Heer *Martinus van Barneveld* in leeven Drossaart der Hooge en Vrye Heerlykheyd Noordeloos en Overslingeland 'smorgens ten een uur aan inflamatoore Koorse en Reumatismus na een bedleegering van 10 dagen in den ouderdom van 19 jaaren 9 maanden en 7 daagen is begraven inde tombe te Noordeloos.

1793 den 4 October is tot myn bitterste droefheyd overleeden myn eenigste zuster mevrouwe *Qeertruyda Maria Elisabet van Barnevelt* geboore Baronnesse *van den Heuvel tot Beychlingen gesegt Bartolotti* door een swaare zinking-koors in den tyd van 3 dagen in den ouderdom van 57 jaaren on zeeven maanden, begraven in de tombe te Noordeloos.

Beknopte geschiedenis en verkorte genealogie van het geslacht
Greydanus,

door Ir. M. R. IDEMA GREIDANUS.

(Vervolg van XLVIII, 381).

Het wapen van het geslacht *Qreydanus* is: gedeeld: 1. de Friesche adelaar; 2. doorsneden in drieën: *a.* een lelie; *b.* een molenrad, c. een zespuntige ster. Helmteeken: de lelie.

De oudst bekende datum van dit wapen is 1689, op een thans nog aanwezig zilveren mosterdpotje, dat eigendom moet zijn geweest van den predikant te Achlum en Hitsum *Ds. Tjardus Qreydanus* en zijn vrouw *Eelckien Steenkist* (zie kol. 267/8). Op het potje zijn gegraveerd de wapens *Greydanus* en *Steenkast* als. mede de initialen van genoemd echtpaar met het jaartal n.l.: T. G. 1689 E. S.

Nog komt het boven omschreven wapen voor op een zilveren lakcachet uit het einde der 18de eeuw, welk cachet vermoedelijk afkomstig is van den schoolmeester en dorprechter te Jorwerd : Ymte *Qreijdanus,* die leefde van 1764 tot 1827 (zie kol. 344).

Voorts wordt een wapen *Greydanus* nog aangetroffen op:

1°. een wapenbord, groot 2½ M. bij 2 M., van de Regenten van het Algemeen Weeshuis te Harlingen, hangende in dat weeshuis in de Regentenkamer [76]). Op dat bord bevindt zich n.l. het wapen van de Regentessen: *Maria Bosscha-Greidanus* 1772-1775 (zie kol. 270) en *Petronella Houtsma-Greidanus* 1796-1799 (zie kol. 271);

2°. een brief d d. 27 Januari 1817 van notaris *J. P. 1. Qreydanus* te Heerenveen (zie kol. 341) in het archief van het voormalig Vredegerecht van Heerenveen (aanwezig in Rijksarchief Friesland) ;

3°. een stuk van notaris *Dirk Greydanus* te Makkum in 1826 (zie kol. 306) uit zijn in het archief van de Rechtbank te Sneek aangetroffen repertoire.

Op de wapens, genoemd sub 1°., 2°. en 3°. is de figuur in het middelste gedeelte van het in drieën doormeden vak niet een molenrad, maar een niet goed zichtbaar rond ornament, mogelijk een schelp, een bol met een kruis er boven, of een hart. Dit moet echter als een onjuistheid worden aangemerkt, want uit de op het mosterdpotje en op het zilveren lakcachet gegraveerde wapens — de beide oudste gegevens — blijkt duidelijk, dat de figuur een molenrad voorstelt, hetgeen ook in aardige overeenstemming is met het feit, dat de vader van den eersten Greydanus, dus van den man, die het wapen zal hebben aangenomen, een molenaar was, welk feit in den tijd, waarin de verkeerde figuur is aangebracht, wel onbekend zal zijn geweest.

Ten slotte is er van het geslacht nog geweest een gouden zegelring met het wapen, welke ring moet hebben toebehoord aan *Prof. dr. Johannes Greydanus* (zie kol. 236). Deze ring is omstreeks 1760 gevonden bij het Sjaardemaslot te Franeker en toen overhandigd aan den op kol. 269 genoemden Pietersbierumer predikant Ds. Ausonius *Qreidanus* [77]). Daarop is de ring uit de familie geraakt, doch later daar weder ingekomen, om ten slotte voor goed in vreemde handen over te gaan en waarschijnlijk te worden versmolten in den mobilisatietijd, in verband met de in dien tijd hooge waarde van goud.

De kleuren van het wapen — de Friesche adelaar is altijd zwart op goud — zijn wel verloren gegaan, doch kunnen toch nog met vrij groote zekerheid weder aangegeven worden, n.l. de lelie van goud op blauw, het molenrad van zwart op zilver en de zespuntige ster van goud op blauw. Op deze wijze zijn de kleuren ook aangeduid op het genoemde wapenbord, alleen is daarop de foutieve figuur van goud op rood. Behalve dat reeds hierdoor het geheel heraldisch niet juist is, moet men aan deze afwijking geen waarde hechten, waarvoor wordt verwezen naar de korte mededeeling „ Wapenoogst te Harlingen" in kolom 421 en 422 van den XXXVIIsten jaargang, 1919, van dit maandblad.

---

[76]) Zie mijn mededeeling in kolom 182 en 183 van deel XLIV, 1928, van dit maandblad.

[77]) Zie noot ** links onderaan bladz. 480 van het hiervoor aangehaalde werk van Vriemoet.

Dit artikel heb ik gemeend goed te doen te publiceeren, omdat het geslacht *Greydanus*, ofschoon het tot heden slechts eeu betrekkelijk bescheiden rol heeft gespeeld, toch een eigenaardige familie is, en met het oog op de groote uitgebreidheid, die het geslacht thans heeft, het aanbeveling verdiende, zijn oorsprong, geschiedenis en oudste gedeelte voor later vast te leggen, ook, wijl voor zoover ik heb kunnen nasporen, daarover nog nimmer iets in het licht is gegeven.

Addenda et Corrigenda.

Hier volgen nog enkele aanvullingen en verbeteringen van het hiervóór afgedrukte stuk, met opgave van eenige daarin voorkotnende storende drukfouten.

In ***kolom*** 231, 232 en 236 — dus niet in de aanhaling in noot 5 in kolom 235 — moet „*Johanne* ***Theotardi***" veranderd worden in :„*Johannes* ***Theotardi***".

Kolom 234. I. *Tyaerd (Tyeerd)* ***Jans.*** Vóór zijn moeder Trijntie ***Tyaerdtsdr.*** huwde met zijn vader *Jan Buwes* was zij getrouwd met ***Wijbe Andries,*** uit welk huwelijk werd geboren ***Wypck Wijbes.*** Wijbe Andries was een zoon van Andries Jansz. en Fock Wijbedr., en is overleden vóór 8 Mei 1613, op welken datum ***Trijntie Tyaerdtsdr.*** reeds was hertrouwd met ***Jan Buwes.*** Zie hiervoer: Boedelinventarissen Franeker (B. B. 5): Inventaris d.d. 8 Mei 1613.

Kolom 235.

5de regel van boven. „*Griette Benedictus*" moet zijn :„*Griettie Benedictus*", geboren te Wijnaldum, hetgeen blijkt uit de huwelijksinschrijving voor het Franeker Gerecht dd. 15 Januari 1659 met haar 4den man Gerryt Sijdses" — en 21ste regel van boven „omme het haer" te veranderen in: „omme met haer".

In *kolom 236* staat in den 4den regel van onderen: „Grieksch Woordenboek", hetgeen moet zijn: „Grieksch-Latijnsch Woordenboek".

Kolom 238. 3. Elisabeth Greydanus. Haar 2de man ***Joannes Antonii(Antonides)*** heette klaarblijkelijk *Joannes Antonii(Antonides)* ***Boeckholt,*** omdat, volgens een in het Weesboek van Baarderadeel opgenomen inventarisatie van 1 Mei 1696, *Lucas* ***Reijners,*** Schooltneester te Oosterwierum, voor de 2de maal was gehuwd met ***Antie Anthoni Boeckholt,*** en deze Antie Anthoni Boeckholt een zuster was van Joannes Anthonii (Anthonides), op grond van b.v. de inschrijving dd. 20 September 1703 in het Authorisatieboek van Barradeel, waarbij o.a. ***Lucas*** *Reijners,* Schoolmeester te Oosterwierum, als aangehuwde oom, de curateele verzoekt over *Trijntie* ***Johannes Antonides, een*** nagolateu dochtertje van ***Joannes Antonides*** en ***Elisabeth*** *Greydanus.*

Noot 8. Blijkens Reces-Proclamatieboek van Menaldumadeel dd. 27 May/17 Juny/8 July 1662 droeg de sathe lands te Marssum, waarvan door ***Ittie*** *Pieters,* echte huysvrouw van dr. *Joannes Greidanus,* den 17 Juni/1/8 Juli 1662 een sevende part van de helft werd verkocht, den naam van „*Wymersma*-sathe". Deze sathe, waaraan dus de vrouw van ***Prof. Greydanus*** haar naam (van) ***Wymersma*** klaarblijkelijk ontleend heeft, was, volgens het stemcohier van 1640, eigendom van haar grootmoeder van moederszijde: ***Tziets Jan Lammerts Wed.*** van *Sicco* ***Fongers,*** welke weduwe in 1661 te Leeuwardeu overleed, nalatende 7 kinderen.

Kolom 267. III. ***Ds.*** *Tjardus Greydanus.* Zijn eerste vrouw ***Aafke*** *Olthof* werd geboren ± 1658 en was een dochter van ***Jan*** Gerloffs ***Olthof en Aeltie Vitus*** *Ennema,* blijkens een 9/10 Augustus 166Q in het Weesboek van Wonseradeel ingeschreven akte, in hoofdzaak luidende:

„Inventarisatie ten sterffhuijse van *Aeltie Vitus Ennema* te Pingjum, in leven huysvrouw van ***Jan Gerloffs,*** winckelier en laeckencoopman aldaar ten versoecke van de gemelte Jan Gerloffs, desselfs naergelatene wedenaer, hem nu onlanghs weder ten tweede bedde begeven hebbende met Antie Vernies (op andere plaatsen

genoemd Veroiers), sijn tegenwoordige huijsvrouw, in tegenwoordigheid van Hemcke Jelles, gewesen Scheepen, doch tegenwoordich meede Swooren getneeusman der Stadt Sneeck, der weeskinderen — Aeffcke Jans olt int 12 jaer ende Gerloff Jansz. olt int 8e jaer — olde oom". (Deze „Gerloff Jansz" is blijkbaar de latere Schalsumer Hrrv. Predikant Dy. Gerlacus Olthof).

Kolom 268. IV. ***Johannes Greydanus.*** Zijn eerste vrouw *Klaaske Baukes Fopma* werd geboren omstreeks 1688, vermoedelijk niet te Holwerd maar te Spannum.

Kolom 269. 1e regel van boven. Achter ***Trijntie Greydanus*** kan wordea ingelascht : „geb. omstreeks 171 Q, vermoedelijk te Pingjum;"

en 35ste en 36ste regel van boven: „*Euffridus Westerhuis*" te wijzigen in : ***Suffridus Westerhuis".***

Kolom 271.

10de regel van boven. ***Jan*** *Willems Houtsma* werd niet te Herbajum, doch te Pingjum, geb. 26 Juli en ged. 20 Augustus 1758; zijn overlijden te Harlingen op 29 Februari 1816 blijkt b.v. uit zijn grafschrift in de Groote Kerk aldaar.

Vl. Ds. *Ausonius* ***Greidanus.*** Zijn eerste vrouw ***Trijntje*** *Willems Houtsma* is geboren waarschijnlijk niet te Herbajum doch te Harlingen.

Kolom 272. 21ste regel van onderen. Achter „ ***Jacobus"*** (Bodde) kan worden ingevoegd : „manufacturier te Zwolle".

Kolom 273. VIII. ***Ausonius*** *Greidanus.* Zijn 2de vrouw heette niet: „*Bruinisse* ***Troost"*** maar „ ***Breunisse Troost".***

Kinderen :

3. ***Johanna Greidanus.*** Zij huwde Utrecht Juli 1929 met Piet ***Bronsveld,*** thans directeur van het Post- en Telegraafkantoor te Aalten.

5. *Ausonius* ***Greidanus,*** geb. Harderwijk 12 Augustus 1890, Candidaat-notaris te Heteren, tr. Harderwijk 28 Maart 1916 ***Adriana Elize van*** *Dullemen,* geb. Harderwijk 22 Maart 1890, d. v. ***Adrianus*** *Eliza* en ***Diederika Aleida*** *Rasch.*

Uit dit huwelijk werden geboren:

te Lochem : 14 Mei 3938 : *Ausonius* ***Adrianus Greidanus;***

en te Heteren: 15 Februari 1922: ***Diederik Eliza Greidanus;*** 9 April 1923: ***Adrianus Eliza Greidanus;*** en 15 September 1926: ***Johan Louis Bernard Greidanus.***

6. Johanna Elisabeth Greidanus, geb. Harderwijk 26 Februari 1892, eerst onderwijzeres te Noordwijkerhout, thans particulier onderwijzeres te Helmond.

Kolom 274.

3. „*Maria Johanna Ursina* ***Greidanus,*** geb. Amsterdam 2 October 1880" moet zijn „*Maria Joanna* ***Ursina Greidanus,*** geb. Amsterdam 21 October 1880".

4. ***Tjarda Greidanus. Zij*** studeerde -te Amsterdam niet van 1904—1906 in de Medicijnen, maar van 1904—1908 in de Rechten en is Caodidate in de Rechten. Haar man G. ***H. Dorrestein*** (niet „*Dorresteyn*") is een zoon van ***Rijk Dorrestein,*** Gemeente-Secretaris en -Ontvanger te Woudenberg.

Kolom 275. IX. ***Frans Greidanus. Zijn*** kinderen worden opgevoed in den Roomsch-Katholieken Godsdienst van de moeder, zoodat hier één van de uitzonderingen staat geboren te worden op den door mij gestelden regel van het door en door Protestantsche van het geslacht „Greydanus".

Kolom 276. IXter. *Herman* ***Theodorus Greidanus.*** Als zijn 3de kind kan worden hijpevoegd: ***Esther Greidanus,*** geb. Utrecht 24 Septemher 1930.

Kolom 305. De beide noten 27) en 28) kunnen tot één noot worden teruggebracht.

Kolom 306. 4. ***Ida Greijdanus.*** Van haar bestaat behalve het op ivoor geschilderde miniatuur, een portret, niet in pastel doch in „gouache" (waterverf, waarin een weinig gom is opgelost), geschilderd door Louis Chantal.

Kolom 307. Na den 10den regel van boven „Uit dit huwelijk o.a." kan worden ingelascht:

Idje (Itje) Greydanus, ged. Franeker 18 Februari 1690, tr. volgens het Kerkelijk Trouwboek van Leeuwarden: 5/12/19 May 1715 ; ***Jacob Thuenis de Pree.***

Kolom 370. 2de regel van onderen „*Schaapma*" moet zijn „*Schaafsma*".

Kolom 373.

2de regel van boven. „*Jeltje Sjolts* Tadema" te wijzigen in; „*Jeltje Gjolts Tadema*" en 28ste regel van boven „*Aafke Mannes*" te veranderen in: „*Aafke Nannes*".

Kolom 373, 374 en 376. In noot 53, 54, 55, 60 en 70 moet „Diarum" zijn „Diarium".

Kolom 374. Noot 59. Tusschen „ 1683" en „*Nijs Adolphs*" ware in te lasschen „waarbij".

Kolom 374 en 376. In noot 60 en 66 resp. te *veranderen* „Turfmeestersplaats" en „Turfmeester" in : „Turfmeetersplaats" en „Turfmeeter".

Kolom 375. In noot 64 moet „Oldehoopterkerkhof" zijn: „Oldehoofsterkerkhof".

Kolom 379. 18de regel van boven. Achter het ambt van *Johannes Albert(us) Jacob Smit* tusschen te voegen: „† 's-Gravenhage 7 en begr. aldaar „ Nieuw Eykenduynen" 11 Maart 1930".

Ten slotte de algemeene opmerking, dat ik mij bij het opstellen van mijn manuscript had voorgenomen: de namen met i, y of ij te schrijven, naar gelang van de wijze, waarop ze het meest in de stukken van den tijd waren aangetroffen. Mocht in het afgedrukte artikel alles hiermede niet geheel in overeenstemming zijn, dan gelieve men in aanmerking te nemen, dat in de geboden spelling iets willekeurigs zit, hetgeen trouwens toch in 't algemeen het geval is met de schrijfwijze in oude stukken.

Hovelingh,
de oorspronkelijke naam der familie van Vloten,

door J. W. A. Haagen Smit.

In de genealogie dezer familie, op zoo voortreffelijke wijze opgemaakt door wijlen D. G. van Epen [1]), komt op pag. 3, noot 1, een verwijzing voor naar een manuscript der *van Vechten*'s, waaruit zou zijn af te leiden, dat de oorspronkelijke naam ***Hoveling*** geweest moet zijn; zonder verder bewijs evenwel. Mijn aandacht was op de familie gevestigd, doordat ***Andriesjen Cornelis van Vleuten*** volgens genoemde genealogie op 4 Jan. 1636 te Utrecht trouwt met ***Claes Jansen Munter,*** „smid, meester aan de Munt" aldaar.

De functie van den man is fout, wel bestond er aan de provinciale munt te Utrecht een ***Smitmeester,*** die voor het witkoken der muntplaatjes zorgde en tevens als primus inter pares van de muntgezellen optrad; maar verder was het duidelijk, dat deze heer in de muntkamer werkte en een anderen naam moest bezitten dan den algemeenen soortnaam „munter". Wat betreft zijn titel Smitmeester, vindt men dan ook in alle acten over *Claas Jansen* deze naam zonder scheidende komma geschreven ; en blijkt hij ten slotte ***van Qronsvelt*** te heeten.

Doordat *Claas* ***Jansen*** eerst gehuwd was met ***Aefje Jansen*** *Groen* en uit beide huwelijken geen kinderen sproten, begon de familie na zijn dood de boedelhoudster ***Andriesje*** aan te spreken voor het uitkeeren van hun erfporties of legaten, waaruit vele notarieele acten ontstonden. Uit deze en enkele andere zaken hieronder te vermelden, volgt, dat ***Andriesje*** *Cornelissen* ***Hoveling*** zich, even als haar broeders, ***van*** *Vleuten* noemde na ar den naam van haar stiefvader [2]). Als weduwe

[1]) Uitg. v. h. Centr. Bur. v. Geneal. en Herald. 's-Gravenhage. 1907.

[2]) Het blijft intusschen opmerkelijk dat ***Andriesjen*** bij haar ondertrouw te Utreoht op 14 Dec. 1634 als J. d. van Vleuten wordt

leert zij schrijven, noemt zich dan afwisselend ***van Vleuten*** of met den naam van haar eersten man ***van Qronsvelt,*** en na haar tweede huwelijk met notaris C. ***van Vechten*** steeds ***van Vlooten.***

Ik geef hieronder, zoo kort mogelijk, de betreffende acten chronologisch, waarbij de genealogie nog met een stammoeder wordt vermeerderd.

Not. W. Brecht N° 201 B 2 13 Dec. 1634. Ter eeren Godes ende tot vermeerdering des h.echten staets is een wettelick houwelick aengegaen eerstdachs naer behooren te solemniseeren tusschen Claes ***Janss. munter,*** smithmeester van de munte der Ed.Mo.Heeren Staten munte t'Utrecht, toecomende bruijdegom, geassisteert met Johan Evertss. van Capel, weerdeijn van de selve munte, ende ***Andriesgen Cornelisdr***, toecomende bruijt, geassisteert met *Adriaen* Corneliss. ***van*** *Vleuten,* haer schoonvader, met ***Jannichgen Zegersdr.***, zijn huijsvrouw, haer moeder, Jan ***Corneliss. Hovelingh,*** haer broeder ende Joost Anthoniss. steenbacker, haer neve, bij haer hebbende Sr. Peter van Gessel, haeren raetsfrnndt, tot avancement van welck houwelick de voorss. Claes Jansen, toecomende bruijdegom, aen de voorn. Andriesgen Cornelisdr, toecomende bruijt, ... enz. [3]).

Zeer leerzaam zijn de handteekeningen: Andriesje zet een kruis, haar broeder doet het beter, want hij teekent een fraai waterrad van Segner in volle werking, terwijl ***Jannigje Zegersdr.*** ook een soort teeken zet.

Not. van Ewijk 23 April 1636. Codicil van ***Claus Jansen Munter.***

Not. W. Brecht 31 Mei 1636. Proces over de erfenis van den zelfden.

Idem 10 Juli 1636. Eerste uitkeering aan ***Uroen.***

Not. van Eck 4 Oct. 1636. ***Andriesje van*** *Vleuten* met haar verkoren voogd ***Cornelis van Vechten*** geeft volmacht en teekent een kruis.

Idem 13 Jan. 1637. Dezelfde geeft volmacht en schrijft zeer fraai haar naam als ***Andrea van*** *Gronsvelt.*

Not. H. Ruisch 6 Oct. 1637. Idem.

Idem 3 Jan. 1638. In de acte is de naam ***Vleuten*** overschreven met ***Qronsvelt.***

Idem 3 Maart 1638. Als 13 Jan. 1637.

Ondertrouw voor schepenen te Utrecht 13 April 1638 van ***Cornelis van Vechten en Andriesje Cornelisae van Vleuten*** wed. van *Claes Jansen van Gronsvelt.*

Attestatie wordt gegeven 30 April om elders te trouwen.

Not. H. Ruisch 5 Oct. 1638. Betaling door *A. C. van Ploten* wed. *Munter,* thans gehuwd met *C. van Vechten.*

Transport dd. 16 Oct. 1638. C. van ***Vechten*** gehuwd met ***A. C. v. V. wed.*** van ***Niclaes Jansen van Grondtsfelt*** transporteert met de overige erfgenamen een huis aan de westzijde van de ambachtstraat.

Not. van Eck 28 Sept. 1646. C. ***van Vechten*** enz. zorgt voor uitbetaling van gelden, afkomstig van ***C. J. Munter.***

Wellicht gelukt het, aan de hand dezer nieuwe gezichtspunten, de stamreeks hooger op te voeren.

---

aangeduid. Zij kan derhalve, evenals haar stiefvader ***Adriaen Cornelisz. van Vleuten,*** ook zeer wel haren naam ontleend hebben aan de plaats, waar het gezin voorheen gevestigd was. Red.

3) Uit 2 opgaven bij Notaris Herwaarden 9 Maart 1609 en 16 Jan. 1611 volgt dat Claes *Jansen* bij zijn 2e huwelijk ongeveer 75 of 77 jaar oud was.

Nogmaals de chirurgijn Hendrik van Roonhuyse,

door Mr. H. F. WIJNMAN.

Zij die zich interesseeren voor de geschiedenis der geneeskunde in Nederland, zullen met belangstelling hebben kennis genomen van de bijdrage van den Heer P. M. van Walchren in N. L. XLVIII, kol. 363 betreffende den Amsterdamschen chirurgijn ***Hendrik van Roonhuyse.***

Niet ten rechte wordt in dit artikel evenwel *Hendrik van Roonhuyse* aangewezen als de bezitter van het zgn. Roonhusiaansch geheim, zijnde de toepassing van een soort tangverlossing. De bezitter van dit geheim was zijn zoon Dr. med. ***Rogier van Roonhuyse.*** Laatstelijk werd een en ander uitvoerig uiteengezet door Dr. A. Geyl, De gesahiedenis van het Roonhusiaansch geheim (Rotterdam 1906) [1]. Rogier was naar schatting omstreeks 1649 te Amsterdam geboren, werd omstreeks 1670 chirurgijn aldaar en deed moeite om in 1672, na den dood van zijn vader, stadsvroedmeester te worden in diens plaats. Rogier „stond toen med. doctor te worden". In genoemde stadsbetrekking werd evenwel benoemd de bekende Fred. Ruysch, toenmaals praelector aan het Amsterdamsch Collegium Chirurgicum. Rogier had lang niet zulk een gunstigen naam als zijn vader. Aanvankelijk schijnt hij zijn studie in de medicijnen niet te hebben voleindigd, eerst op 29 Aug. 1693 liet hij zich als med. cand. te Harderwijk inschrijven en promoveerde er op 3 Sept. van hetzelfde jaar tot doctor medicinae [2]. Bekend is hoe gemakkelijk zulks in Harderwijk kon geschieden. Onbekend is wanneer Rogier overleed.

In het jaar 1693 zou Rogier van den chirurg van den verdreven koning Jacobus II van Engeland, Hugh Chamberlen, het geheim der tangverlossing hebben gekocht. Hij buitte dat geheim op ergerlijke wijze uit en liet bekend maken, dat een collega, die bij hem geen f 1000.— had gestort om het geheim te koopen, niet in staat was om een behoorlijke bevalling te bewerkstelligen. Eerst in 1734 werd het Roonhusiaansch geheim door Jacobus de Visscher en Hugo van de Poll in een brochure openbaar gemaakt. Dr. Geyl meent, dat ook Ruysch van een dergelijke tangverlossing op de hoogte was, doch daarmede niet zulk een reclame maakte als zijn collega. Men vergelijke nog Dr. Daniëls in het Biogr. Lexikon der hervorragenden Aerzte (Wien usw., dl. V, 1887) i. v. R. van Roonhuyse, en de Bibliotheca medioa Neerlandica [1930], blz. 24 e.v.

Uit de geschriften van ***Hendrik van Roonhuyse*** blijkt dat hij twee zoons had, die hij zelf in de chirurgie heeft ingeleid. Een ervan (wellicht de oudste en dan naar zijn grootvader ***Daniël*** genoemd?) moest „om sijn ligtmissen naar Oost-Indien". Zijn neef ***Jacob van Kampen was*** ordinaris heelmeester van het gasthuis der Stadt Hoorn, blijkens een aan hem gerichte verhandeling van ***Hendrik van Roonhuyse,*** opgenomen in diens Heelkonstige aanmerkingen (1663), waarvan de tweede druk uit 1672 vermeerderd was met een eerste deel getiteld Genees- en heelkonstige aanmerkingen.

Mr. Dominique Pierre (Dominicus Pietersz.), de grootvader van Hendrik van Roonhuyse en woonachtig te 's-Gravenhage, was sinds 1603 de leermeester in het Fransch van Constantijn Huygens en diens broeder: ad linguae Gallicae rudimenta eiusdem anni (1603) mense Ootobre admovere nos coepit (sc. pater noster), quos iam ante precatiunculis quotidianis adsuefacere pronunciationi exoticae instituerat. Utebamur hic opere ***Dominici*** cuisdam *Galli*, in suae gentis ecclesia, quae Hagae collecta erat, publici lectoris etc. (Worp, Fragment eener autobiographie van Constantijn Huygens, in Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap, XVIII, 1897, blz. 2ö, vgl. Br. Riemens, Esquisse historique de l'enseignement du Français en Hollande, 1919, blz. 82). Bij Unger, Dagboek van Constantijn Huygens, 1885, blz. 7 komt hij drie maal voor onder den naam ***Dominique.*** Wij weten dus thans dat hij een Franschman was van geboorte en behalve schoolmeester ook voorlezer bij de Waalsche Gemeente te 's-Gravenhage. Wellicht bezit de Bibliothèque Wallone nog meerdere gegevens omtrent hem.

[1]) Vgl. B. W. Th. Nuyens, De geschiedenis van het Roonhuysiaansch geheim, in de Ned. Spectator, 1905, blz. 364.

[2]) Zie Alg. Ned. Fam.blad, 1883, 17, 4.

Van Boecop,

door JHR. MK. A. H. MAKTENS VAN SEVENHOVEN.

Ter aanvulling van de belangrijke bijdrage van den heer W. Wijnaendts van Resandt in Maandbl. 1927, kol. 193 vlg., over de oudste generaties van dit geslacht, kan ik nog wijzen op enkele rekeningposten. In de oudste bewaarde rekening van de Veluwsche domeinen, over 1333/34, komen vele posten voor wegens den verkoop van grafelijken grond op de Veluwe aan markgenooten en particulieren. Daaronder vinden we ***Bertramus de Boechoep,*** den door den heer Wijnaendts van Resandt aangewezen stamvader van het geslacht, als kooper van 1 juger land onder Epe voor 1 pond. In het hoofdstuk, waarin de inkomsten uit den destijds veel voorkomenden ruil van stand zijn verantwoord, is de ontvangst geboekt van 6 pond ter zake van den ruil tusschen „Wouba filia Henrici te Boechoep, libera muliere comitis, et Aleyde sorore Gerardi curmedali Pelegrini de Putten". Hier treffen we dus een *Henricus* ***van Boecop*** aan, die tegelijk met ***Bertramus*** moet hebben geleefd en wiens dochter tot den stand der liberi (dus niet bijv. tot dien der ministerialen) behoorde, doch dezen stand verliet om keurmedig te worden, ongetwijfeld met de bedoeling, in het huwelijk te treden met iemand, die keurmedige was van Pelegrinus van Putten. In dit verband merk ik op, dat in de goederenlijst van Herberen van Putten van c. 1313 (op blz. 1 en 6 der uitgaaf van Van Doorninck en Molhuysen) de hof te Ernst voorkomt als leen van dezen. De keurmedige, met wien *Wouba (Wobbe?)* ***van Boecop*** trouwen wilde, zal wellicht te Ernst hebben gewoond, waar ook ***Berfram van Boecop*** gegoed is geweest. Deze Bertram nu komt ook voor in de domeinrekening over 1335/36 en wel in het gedeelte, waar de omstreeks Lamberti 1336 op de Veluwe geïnde schatting is verantwoord en waar hij, evenals in de gelijksoortige rekening van vóór 1320, die de heer Wijnaendts van Resandt geraadpleegd heeft (gedrukt als „Schatting van den lande van Gelre"), als eenige van zijn naam genoemd wordt. De post (onder Epe geboekt) luidt: „Bertramus de Boechave IIII ℔". Daar *Henricus* boven-

genoemd in geen der beide schattingsrekeningen voorkomt, vermoed ik, dat hij een zoon van *Bertram* is geweest, die geen eigen goed bezat: de meening van den heer Wijnaendts van Resandt, dat alle meerderjarigen op de Veluwe in zoo'n rekening voorkwamen (kol. 199), zou ik niet willen onderschrijven, daar de heffing van schatting altijd met goederenbezit verband hield. Een eveneens niet als schatplichtig vermelde Van Boecop in denzelfden tijd is *Herman*, dien we uit den volgenden post in de rekening van Udo van Mekeren, richter van de Veluwe, over 1338 leeren kennen: „In columpna **Eep** ..... it, feria quarta post Victoris, de Hermanno to Bocamp de contumeliosis verbis dictis Ernesto de Yselmuden II ß." Voor wie met mij geen bezwaar heeft tegen deze afwijkende spelling van den naam verschijnt hier een Boecop ten tooneele, di0 een zoon of kleinzoon van *Bertram* kan zijn geweest en die (in jeugdigen overmoed 3) een Isselmuden had uitgescholden.

Ten slotte merk ik op, dat de heer Wijnaendts van Resandt van tiendlanden spreekt daar, waar naar tynsrecht uitgegeven en dus tyns- (niet tiend-) plichtige gronden zijn bedoeld. De tynsrollen, waaruit zijn gegevens geput zijn, betreffen alleen de inning van tyns of census. Ons woord erfpacht komt daar het dichtst bij. De domeinrekeningen van de Veluwe bevatten de saldi der tynsregisters als verzamelposten en daarnaast verzamelposten van de opbrengst der novale tienden, waarvan geen specificatie is bewaard.

Bescheiden betreffende het geslacht van Oudshoorn van Sonnevelt in de zeventiende eeuw,

door Mr. R. **Bijlsma.**

In mijn bijdrage, opgenomen in het Novembernummer 1930 van dit tijdschrift, heb ik, melding makend van stukken met gegevens over leden van het geslacht *Van Oudshoorn van Sonnevelt*, welke bewaard worden in het archief Heereman van Zuydwijck, medegedeeld, dat ***Frederik Ramp,*** burgemeester van Alkmaar, schoonzoon was van ***Andries*** Willemsz. *van* ***Oudshoorn*** (in de stukken eveneens ***Van Sonnevelt*** genoemd). Deze mededeeling bleek eene vergissing te zijn, waarop Mej. E. Korvezee, bibliothecaresse aan het Algemeen Rijksarchief, mij opmerkzaam maakte : de vrouw van Frederik Ramp was eene dochter van *Willem van Oudshoorn van Sonnevelt* en kleindochter van ***Andries*** Bij *Bloys van Treslong* Prins en ***Belonje, Gedenkwaardigheden in en uit de Kerken der provincie Noord-Holland*** kan men de juiste afstamming vermeld vinden.

De bundel papieren, aanwezig in het Archief Heereman van Zuydwijck, die gegevens over het geslacht Van Oudshoorn van Sonnevelt bevat, heeft betrekking op de tienden van Valckenburg, welke in 1661 door de weduwe van ***Andries Willemsz. van Sonnevelt (Van Oudshoorn),*** te Alkmaar woonachtig, zijn gekocht. Op het Algemeen Rijksarchief berusten bovendien in eene andere particuliere collectie nog papieren, afkomstig van leden van het geslacht Van Oudshoorn van Sonnevelt. Door Mej. Korvezee werd ik namelijk ingelicht, dat in de collectie Van Reede van Oudtshoorn, waarvan de beschrijving juist voltooid is, een bundel stukken wordt aangetroffen, afkomstig van het geslacht Van Oudshoorn van Sonnevelt. In dezen bundel bevinden zich genealogische gegevens, opgemaakt in de 17de eeuw en getrokken uit familiepapieren. Verder komen er bescheiden in voor betreffende het beheer van het Provenhuis te Alkmaar, gesticht door ***Pieter Claesz. Paling,*** schoonvader van ***Andries Willemsz. van Sonnevelt.***

Eene der genealogische opgaven bevat onder meer de volgende gegevens :

Andries Willemsz. van Oudshoorn, sijn huisvrouw *Willemina* Pietersdochter van ***Pieter Claesz. Paling*** ; hebben achtergelaeten drie kinderen in 't leeve te weten : ***Willem, Geertruyt, Cornelia.***

Willem is geheylickt aen *Hester van Rolland*, *Geertruyt* aen Joncker ***Pieter van Bronckhorst,*** *Cornelia* aen heer *Godevaert Sterck*, ridder ende amptman van Antwerpen.

Willem ***Andriesz. van Oudshoorn*** *ende van Sonnevelt* met ***Hester van Rolland*** sijn huisvrouw hebben naergelaeten ***Pieter, Andries, Johan, Willemina, Josina.***

Willemina is geheylickt aen Meester ***Frederick Ramp,*** heeft bij haer geteelt seeven kinderen: ***Hester, Willem, Diderik, Pieter, Egbert, Catharina, Cornelis.***

Eene andere in den bundel aanwezige opgave vermeldt, dat ***Andries Willemsr.*** zoowel den achternaam ***Pan Oudshoorn*** als ***Van Sonnevelt*** heeft gedragen. Verder worden als zijn ouders opgegeven: Meester ***Willem Andriesz.*** te Amsterdam en ***Lysbeth Jansdr. van Oudshoorn*** (van het geslacht De Vlaming van Oudtshoorn). Blijkens ***Elias, Vroedschap van Amsterdam I 235,*** waar dit ook verder vermeld staat, heeft Andries Willemsz. den naam ***Van Sonnevelt*** ontleend aan de in 1639 gekochte hofstede Sonnevelt.

De herkomst en de eerste generatie van het geslacht Vollenhoven (van Beeck Vollenhoven),

door **Mr. H. F. Wijnman.**

De eerste generatie van de genealogie- ***Vollenhoven,*** gepubliceerd in Ned. Patriciaat 1920, blz. 332, luidt als volgt:

1. ***Jan Hendriksz (de) Hertog(h)e,*** geb. in 1667, neemt den naam ***Vollenhocen*** aan, † 17 Oct., begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 22 Oct. 1727, tr. ***Lijsbeth Rombowts.***

De huwelijks-inteekenacte van den stamvader vond ik in het Pui-register Amsterdam (D.T.B. 691, f°. 124 v.) : „Den 29 Julij 1679 Compareerden.. . ***Jan Hendrikx,*** van Vollenhoven, grijnwerker, wedr. (van) ***Zijtie Qerrits,*** inde Slootstraet & ***Lijsbeth Gerrits***, van A(msterdam), out 32 jaren, op de Egelantiergraft, geassist(ee)rt met ***Gerrit Rombouts*** haer vader enz.; (w.g.) Jan Hendrickx Vollenhoven, Lijsbet Gerres."

Hetzelfde Pui-register bevat ook de inteekening van het huwelijk van ***Jan Hendriksz Vollenhoven*** en ***Zijtie Gerritsdr***. (D. T. B. 690, f°. 66 v.): „Den 16 Nov. 1676 C. a. v. Jan ***Hendricx***, van Vollenhove, sijlakenwerker, out 21 jaar, woont op de hoek van de Weteringstraet, geass(isteer)t met sijn broeder ***Sievert Hen-***

drickx[1]) & *Zijtje Gerrits* van Dockum, out 28 jaar, woont als voren, ouders doot, geassist(eer)t met Rinsje Gerrits haer suster enz.; (w.g.) Jan Hendrickx, Seyt Gerrets."

Jan Hendriksz (Vallenhoven) was lidmaat van de Vereenigde Vlaamsche en Waterlandsche Gemeente der Doopsgezinden te Amsterdam; zijn inschrijving in het desbetreffende Lidmatenregister (Doopsgezind Archief te Amsterdam) luidt aldus:

„22 Sept. 1676 sijn de volgende persoonen door den doop publijckelick hier aengenomen (o.a.) :

Jan Hendrickx, van Vollenhoven, Getuij(gen) Joris Verheyne, Jan Huijgen."

Het geslacht was dus afkomstig uit V o 11 en h o ven. Tot nu toe vond ik niet den achternaam (de) ***Hertog(h)e*** vermeld, welke volgens het N.P. aanvankelijk door ***Jan Hendriksz*** werd gevoerd. De Heer Bijleveld, de samensteller der genealogie, was zoo vriendelijk mij mede te deelen, dat hij den naam (de) ***Hertog(h)e*** had aangetroffen in een h. s. genealogie van Doopsgezinde geslachten, eertijds in zijn bezit. Wellicht vindt een onzer medeleden gelegenheid de registers te Vollenhoven daaromtrent te raadplegen. De niet dikwijks voorkomende voornaam ***Sievert van den*** broeder van Jan Hendriksz kan daarbij een leiddraad zijn.

De eerste generatie kan dus thans als volgt luiden:

I. ***Jan Hendriksz*** (volgende h.s. genealogie *[de] Hertog[h]e*), geb. Vollenhoven 1664, gedoopt bij de Vereenigde Vlaamsche en Waterlandsche gemeente der Doopsgezinden te Amsterdam 22 Sept. 1676, sijlakenwerker of grijnwerker, neemt den naam ***Vollenhoven*** aan naar zijn geboorteplaats, † 17 Oct., begr. Amsterdam (Nieuwe Kerk) 22 Oct. 1727, tr. Amsterdam als wedr. van ***Zijtje Gerritsdr.*** (2°) (ondertr. 29 Juli 1679) ***Lijsbeth Gerritsdr.***, geb. Amsterdam 1647, dr. van ***Gerrit Romboutsz.***

Het beroep van ***Hendrik Pollenhoven*** (II) is voorshands niet aan te geven, omdat zijn poorteracte te Amsterdam niet gevonden kon worden. Zijn huwelijks-inteekenacte luidt (D.T.B. 710, f°. 123): „24 April 1716 C. a. v. ***Hendrik Vollenhoven***, van A(msterda)m, oud 34 jare, in de Berg-s(traa)t, geas(sisteer)t met sijn vader ***Jan Vollenhoven***, & *Jannetje Alderts*, van A(msterda)m, oud 31 jare, op de Martelaersg(rag)t, geass(isteer)t met haer moeder *Annetje 't Jerks* enz; (w.g.) Hendrik Vollenhove, Jannetje Alders."

[1]) Het huwelijk van *Sievert Hendriksz* was te Amsterdam niet te vinden.

KORTE MEDEDEELINGEN.

De betrouwbaarheid der Duitsche adelsboek jes.

Naar aanleiding van de klacht van onzen Redacteur in het vorige nummer van het Maandblad over de houding, aangenomen door de Redactie van het Taschenbuch der Uradeligen Häuser en den Ehrenschützbund des deutschen Adels in zake de valsche stamreeks *v.* ***Stockum,*** meen ik de aandacht te moeten vestigen op hetgeen de bekende genealoog Kurd von Strantz schreef in Nitteilungen der Westdeutschen Gesellschaft für Familienkunde, Bd. VI, Heft 9, Sept. 1930, onder

den titel „ Anregungen für den Gotha". Daar toch lezen wij

> Der Gothaer, der mit der gewissen Gleichgültigkeit gegen Beibringung von urkundlichem Beweismaterial unermüdlich kämpft, verbessert sich in den sogenannten Köpfen immer mehr, hat aber mit der maszlosen Eitelkeit der betroffenen Familien in einer Weise zu kämpfen, die man in unserm Stande nicht für möglich halten sollte, da doch Wahrhaftigkeit nicht nur ein adliges Gebot ist. Leider sind zwei neue Legenden dank übermächtiger Einflüsse aus der deutschen Adelsgenossenschaft in die Gothaer gekommen, deren Entfernung trotz scharfer, z. T. öffentlicher Rüge leider dem Gothaer, der ja auch berechtigte geschäftliche Interessen wahren musz, da man mit Entziehung der Bestellungen droht, noch nicht gelungen ist.

Na deze inleiding, welke veel te denken geeft, wijst de schrijver op vier gevallen, welke ik hier niet in den breede zal behandelen., doch slechts vermelden en aanstippen, voor zoover die voor ons van belang kunnen zijn.

In de eerste plaats het ergerlijke geval *Houwald*, hetwelk vooral daarom treffend is, omdat „der besoldete Fachbeambteder deutschen Adelsgenossenschaft, der auszerdem bisher Mitglied des kgl. preuszischen Heroldsamtes war", hier naar allen schijn schuldig staat en het diens eigen genealogie betreft..

In de tweede plaats ***Knyphausen,*** waarvan hij zegt: „der 2. Fürst dieses Namens hat, obwohl selbst gutgläubiger Laie, unter Einflusz lokalpatriotischer friesischer Historiker, dem die dynastische Begriffsbestimmung völlig unbekannt war, sein Geschleoht als edelfrei bezeichnet, obwohl es nur freie Häuptlinge bäuerlicher Herkunft gewesen sind".

Het derde door hem aangehaalde voorbeeld betreft het geslacht *von* ***Loën,*** hetwelk van Nederlandsche afkomst zou zijn. Omtrent deze lieden zegt hij o.a.: „die leider versäumt haben sich ihren Adel und Freiherrn bestätigen zu lassen, denn sie können weder den Adel noch den Freiherrn urkundlich nachweisen. Sie sind aus Holland als van Löen, Goldschmiede, eingewandert und zwar nach Frankfurt am Main".

In de vierde plaats wijst hij op ***Racreck,*** voor welk geslacht hier te lande vermoedelijk geene belangstelling zal bestaan, vandaar dat ik volsta met het noemen van den naam.

W. A. B.

Nog iets over de afstamming der Rotterdamsche Schade's en Schadée's.

(Vgl. Nndbl. XVIII, 99, 361.)

Het zij mij vergund met een enkel woord te antwoorden op de beschouwing onder den titel : „De afstamming der Rotterdamsche Schade's en Schadee's" van de hand van Jhr. dr. Beelaerts van Blokland, gewijd aan mijne bijdrage in Mndblad XLVIII, 99.

Het doel dier regelen was allerminst alle personen van den naam Scade, Schade, Schadee en meerdere varianten als behoorende tot één geslacht te proclameeren — trouwens weten wij dat de genoemde *Gerrit*

Schade tot het geslacht Schade van Westrum behoort, als blijkt uit zijn zegel met dwarsbalk onder acte van 7 Maart 1476 (Vgl. Mndbl. April 1930, kol. 101) — doch het doel is veel meer als eene opwekking te beschouwen om alle vondsten, welke zoo niet het juridisch, dan toch een zedelijk bewijs eener vermaagschapping leveren — zooals ook het geval is bij de afstamming der Rotterdamsche Schade's, Schadée's van Ghysbrecht Schade en Margriet Biscop — te publiceeren en dat zedelijk bewijs is mi. ook bij het geval, dat ons hier bezig houdt, genoegzaam aanwezig.

Mijn geachte opponent heeft de ons ten dienste staande, en in extenso medegedeelde gegevens niet in onderling verband beschouwd, en het groote publiek, dat òf te weinig belang in de zaak stelt om zich daarin te verdiepen, òf de kracht der aangevoerde argumenten niet op haar juiste waarde weet te schatten, schaart zich gemakkelijkheidshalve liever aan de zijde van een overigens bij uitstek competent criticus.

Het zedelijk bewijs, dat de Ghysbrecht Schade, die te Rotterdam voorkomt in 1480, dezelfde moet zijn als Ghysbrecht Gerritsz. Schade, die voorkomt als hebbende het land van Utrecht verlaten [1]), is in het kort aldus samen te vatten:

het is vrij onaannemelijk:

1. dat *twee* Schade's ongeveer ia denzelfden tijd buiten het land van Utrecht zijn;

2. dat zij beiden den voornaam ***Ghysbrecht*** of *Gysbert* dragen ;

3. dat beiden met eene *Margriet* huwden;

4. dat beiden in denzelfden tijd (± 1608) zijn overleden.

Zóóveel toevalligheden zijn m.i. ondenkbaar. [2])

M. G. WILDEMAN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bartelink-Willink. Wie waren de ouders van *Gerrit Bartelink*, gehuwd in 1690 met *Aaltje Willink*?

[1]) Waarom de Heer B. v. B. in zijn betoog bij de vermelding van den zoon van den Utrechtschen Gerrit Schade, het woord „buitenslands" spatieert,, is mij niet duidelijk, daar Insiders genoegzaam weten, dat dit hier moet beteekenen: buiten het land van Utrecht, Alleen outsiders zullen geneigd zijn te gelooven aan de beteekenis in onzen tijd aan dat woord gehecht.

[2]) Noot van den Redacteur: Wij moeten ten deze met den geachten inzender van meening verschillen. Al willen wij de mogelijkheid, dat de door hem gestelde identiteit juist is, geenszins uitsluiten, met Jhr. B. v. B. zijn wij het volkomen eens, dat hier, gezien het veelvuldig en verspreid voorkomen van den naam ***Schade,*** bijzondere voorzichtigheid dient te worden betracht. Het gelijktijdig vermeld worden van twee echtparen *Gysbrecht* × *Margriet* is bij het veel voorkomen dezer voornamen niet zoo heel merkwaardig (signaleerde de heer W. zelf niet twee gelijktijdig levende gelijknamige echtparen Schade?), terwijl o.i. ook het overlijden in denzelfden tijd van zijne beide Ghysbert's — zie hierboven onder 4 — volstrekt niet vast staat. Zonder meer mag toch niet worden aangenomen, dat ***Ghyebert Gerit Scayen kind,*** ± 1509 overleden (zie kol. 107), dezelfde is als de in 1475 afwezige ***Ghysbert Geryt Scadensoen,*** met wien de heer W. zijn in 1509 overleden Rotterdamschen organist vereenzelvigt. In de gegeven omstandigheden achten wij het derhalve niet verantwoord om voor de identiteit, van laatstgenoemde, die in tegenstelling tot den Utreohtschen ***Ghysbert*** nimmer met het patronymicum *Gerritsz* voorkomt en in geenenkele Rotterdamsche acte — voor zoover bekend — als uit Utrecht komende wordt aangeduid, met zijnen naamgenoot aldaar, zelfs het „zedelijk" bewijs geleverd te achten.

Waar is dit huwelijk gesloten?

Aaltje Willink was eene dochter van ***Jan Willink*** en ***Maria Warnars.***

's-Gr. v. K.

Cate (ten). (XLVI, 187, XLVIII, 222, 317, 382). De familie *ten Cate* stamde vermoedelijk uit het in de nabijheid van Almelo gelegen Borne. In dit plaatsje leefde althans omstreeks het jaar 1615 een ***Hendrik ten Cate,*** die dezelfde geweest kan zijn als de door den Heer Stols sub 1 genoemde ***Hendrik ten Kate*** of ***ten Cate*** (in N. L. XLVIII, 382 sub IIbis).

De in Borne woonachtige ***Hendrik ten Cate*** had ten minste twee zoons: ***Hendrik en Barent,*** hetgeen blijkt uit de huwelijks-inteekening van eerstgenoemde (D. T. H. 675, fo. 115, huwelijks-inteekenregisters van de Pui te Amsterdam) :

Den 16 Nov. 1640 Compareerden.. . ***Heyndreck ten Caathe,*** van Borne, woon(ende) inde Warmoesstraet, out 23 jaer, geass(isteer)t met Barent Heyndrix ten Caate sijn broeder ende *Sibilla Sybrants Cardinael*, van A(msterdam), out 21 jaer, woon(ende) in de Nieuwstraet, geass(isteer)t met Sybrant Jansz Cardinael ende Levijnte Panten haer ouders enz.; (w.g.) Hendrik ten Caate, Sibilla Sybrands Cardinael.

Voornoemde Hendrik ten Cate behoorde tot de Doopsgezinde Gemeente der Vlamingen. In het nog in het Doopsgezind Archief te Amsterdam aanwezige „Doop-, Trouw- en Aenwijsboek bij 't Lam gehouden" (van de voormalige gemeente der Vlamingen te Amsterdam) vindt men het huwelijk ten Cate×Cardinael aangeteekend:

(Gecompareerd) 21 Nov. 1640 ***Hendrik ten Cate,*** *Sebilla Cardenaels.* (Getrouwd) 2 Dec. 1640.

Sybrandt Hansz. Cardinael (geb. te Harlingen 1678, overleden te Amsterdam Nov. 1647) was een in zijn dagenzeerbekendlandmeter-schoolmeester-rekenmeester-zeevaartkundige-sterrekundige, die in 1617 benoemd werd tot professor in de wiskunde aan Coster's Academie te Amsterdam. Hij hield in het huis „de drie vergulde Ossenhoofden"' in de Nieuwstraat op de boek van den tegenwoordige Suikerbakkersteeg een school. Zijn vrouw was *Levijntje Panten*, een dochter van den schoolmeester ***Lieven Punten.*** Men zie een biografie van Cardinael door ondergeteekende in het Nieuw Ned. Biografisch Woordenboek, VIII (1930), kol. 253/55. Het artikel in „Het Boek" omtrent Cardinael is tot dusverre niet verschenen.

Amsterdam. WIJNMAN.

Mook. ***Johannes Hubertus Lux,*** ged. Maastricht 16. 12. 1766, huwt 's-Gravenhage 6 Oct. 1793 ***Catharina (van) Mook,*** geb. te Rijswijk.

Verzoeke opgave van geboorte- en overlijdensdata alsmede inlichtingen betreffende de ouders van C. ***(van) Mook.***

Rotterdam. J. KALFF.

Ross. (XLV, 169). Mijn vraag betreffende het wapen van den Hollandsch-Zeeuwschen tak van het Schotsche geslacht ***Ross werd*** nog nooit beantwoord, doch ik vind het nu bij Smallegange, n.l.: in goud een in drie rijen geschaakte keper van zwart en zilver, vergezeld van drie zwarte molenijzers, 2. 1.

Rietstap nam dit wapen niet op in zijn Arm. Gen.; wel een soortgelijk in de kwartieren van een Schotsch Ross-wapen, nl. de keper, vergezeld van drie waterputters („bouses").

Zeist. J. v. LEEUWEN.

Rover (de). Indertijd verscheen in Vorsterman van Oyen's Algemeen Nederlandsch Familieblad (beperkte voortzetting van den grootschen opzet van Rotterdam's nijveren Archivaris, den genealoog J. H. Scheffer) een artikel uit de pen des vaders van den Amsterdamschen genealoog en Gemeente-archivaris Mr. de Roever.

De schrijver handelde daarin over de genealogie en het wapenfiguur der familie ***de Roever, de Reuver of de Roover***, in de Betuwe wel inheemsch doch van Brabantschen oorsprong. Men leze daarover wat J. B. Rietstap in de Heraldieke Bibliotheek heeft geschreven : Die heraldieke stukken in haar wapenschild, namelijk molenijzers, zijn volgens den Arnhemsohen Bibliothecaris J. A. C. Kremer (in eene verhandeling over maalrecht en molens, in genoemd tijdschrift en in het Maandblad van het Genealogisch Heraldisch Genootschap De Nederlandsche Leeuw) nooit een bewijs, zelfs geene aanduiding, dat de dragers van dat wapen oorspronkelijk molenaars waren of in verband met dat bedrijf dat wapenfiguur hadden gekozen. Maar het is bekend, dat dat figuur specifiek van Noordbrabantschen oorsprong is ; zoodat in de vele familiewapens waarin het voorkomt (hier wordt niet op later gekozen familiewapens gedoeld), het meestal eene aanwijzing is van het gewest van herkomst dier geslachten, namelijk, dat het families betreft, wier stamzetel in Noordbrabant ligt. En wie de oudste Bossche protocollen onderzoekt, zal reeds in zeer vroegen tijd ook den naam ***de Rover*** kunnen ontmoeten.

In parenthesis zij hier ten opzichte van dien naam gewezen op een geslacht de ***Rueuer,*** dat eertijds in Utrecht heeft gewoond en tot wapen had een klimmenden leeuw. Volgens de meening van genoemden Amsterdamschen Archivaris was deze familie echter voortgekomen uit het Betuwsche geslacht ***Holl*** in den persoon van ***Cornelis Gijsbertsen***, die met zijne moeder in de tweede helft der XVI eeuw was uitgeweken naar de stad Utrecht.

Dat de figuren in de oude blazoenen soms eene eigene aanleiding of bepaalde beteekenis hadden, werd nog niet lang geleden opnieuw in het licht gesteld door den ervaren heraldicus den Heer R. T. Muschart, toen hij in eene te Rotterdam door hem gehouden voordracht de oorspronkelijke beduidenis van eenige wapens en familienamen in het licht stelde.

De vraag: welke aanleiding kon er zijn om het molenijzer in het wapenschild op te nemen, of, had het molenijzer oudtijds eene bizondere beteekenis en welke is die?- bleef tot dusver nog onbeantwoord. Deze vraag naar een en ander, worde hier herhaald.

Maar ook moge deze proloog dienen om aandacht te wekken voor de vraag: wie zijn de voorouders en de afkomelingen van ***Jan Corstensz. de Rover,*** die in 1660 te Herwijnen eigendommen bezat? Er leefde toen in die omgeving ook een broeder van hem, die priester was- en als heer ***Cornelis Corstensz.*** voorkomt.

Velp. VAN OORDT.

Rijswijck (van). (XLVIII, 277). Zeer waarschijnlijk is ***Elisabeth Hudde,*** gehuwd met Jr. ***Jan van Rieswijck,*** een dochter van ***Arent Hudde***, geb. Riga, vestigde zich te Amsterdam en woonde er in de Molensteeg, tr. Kampen, na 22 Mei 1699 te Amsterdam gedane aanteekening der ondertrouw, met ***Metta van Ingen***, geb. Kampen, † Amsterdam en aldaar begr. Oude Kerk 7 Oct. 1631. Zie Johan E. Elias, de Vroedschap van Amsterdam, pag. 162.

Weltevreden. W. F. HARTMAN.

Smits. *Hubertus* ***Montnuban*** *van Swijndregt*, ged. Rotterdam 31. 6. 1781 huwt ***Maria Jacoba Smits.***

Verzoeke opgave van geboorte- en overlijdensdata, alsmede namen en data der ouders van ***M. J. Smits.***

Rotterdam. J. KALFF.

Strick van Linschoten. (XLVIII, 362). De vermelding van een huwelijk *von dem Bussche—**Strick van Linschoten*** moet op eene vergissing berusten. Denkelijk is hier bedoeld de echtverbintenis tusschen ***Elisabeth Strick van Linschoten*** (zie Ned. Adelsb., 1917, p. 372, sub XI, 2), geb. Stuttgart 11 Maart 1800, overl. Parijs 6 Oct. 1846, en (geh. Linschoten 16 Mei 1826) ***Heinrich Alexander*** Freiherr con *Arnim*, geb. Berlijn 13 Februari 1798, Kon. Pruisisch Minister b. d., overl. Dusseldorf 6 Jan. 1861, uit welk huwelijk ééne dochter:

Else *von Arnim*, erfvrouwe van Linschoten, geb. Berlijn 13 Maart 1834, overl. Leuchtenburg 6 Jan. 1919, tr. Neuwied 16 Sept. 1866 met *Friedrich Wilhelm* Graf von ***dem Bussche-Ippenburg*** gen. ***von Kessel,*** geb. Berlijn 23 Febr. 1830, overl. Ippenburg 11 Juli 1897.

Berlijn. J. *VON* GOERTZKE.

Versteeg-van Poolsum. (XLVIII, 384). Behalve de opgegeven literatuur vergelijke de heer Gijsberti Hodenpijl ook Maandbl. XLIII, k. 31, 61 en 62.

Hendrik Versteeg werd ged. te Utrecht i/d. Geertekerk 27 Sept. 1696 onder den naam ***Henricus,*** als zn. van ***Johannes Versteeg*** en ***Willemijna*** (*van*) ***Charlois*** of ***Sarlois.*** Hij is één van mijn 32 kwartieren. Zijn grootouders zijn verm. ***Henricus Versteech*** × ***Johanna van Cuylenburch***, te Utr. geh. 6 Juni 1666.

Willemina ***van Poolsum*** werd ged. te Utrecht i/d. Buurkerk 7 Oct. 1699, als dr. van *Willem van Poolsum* en ***Catharina Oortman.***

Willem *van Poolsum* ook geschreven *van Poolsom*, geb. Utrecht 1674, tr. Amsterdam (ondertr. Utrecht 14 Aug. attest. verleend 28 Aug.) 9 Sept. 1698 [1]), was boekverkooper te Utrecht.

Catharina Oortman werd geb. te A'dam in 1677.

Naar het huw. van de grootouders van ***Willemina v. P.*** zocht ik te Utrecht nog niet, te weten ..... *van* ***Poolsum*** × *Willemijna van Velsen.*

Ten slotte noteerde ik nog uit de Begraafreg.[s] te Utreoht, hetgeen wellicht den heer Gijsberti Hodenpijl nog niet bekend zal zijn, dat:

Hendrik Versteeg † te Utr., begr. Cath.[s] kerk 24 Oct.

---

[1]) D. T. en B. nº 529, f.º 102. vo Compareerden als voren *Willem van Poolsom* van Utrecht en daer woonende Boekverkooper oud 24 jaeren geassist(eert) met sijn moeder *Willemijna van Velsen*, en *Catrina Oortman* van A(msterdam) oud 21 jaeren op de Lelijgracht ouders doot geassist(eert) met haer voogden Jacob *Oortman en Johannes Burgers; (w.g.) Willem van Poolsum, Catrina Oortman.* Getr. 9 Sept. 1698.

1778. Hij woonde in dat jaar op de „Oudegraft" b/d. Geertebrug. Hij liet na zijn vrouw en mondige kinderen. 16 Ellen laken werden gescheurd en kostte de begrafenis f 105.—.

Zijn vrouw ***Willemina van Poolsum*** † te Utr., begr. Cath.e kerk 27 Apr. 1790, woonde in 1790 nog in hetzelfde huis op de Oudegracht. Begrafeniskosten f 100.—. In het begr.reg.r staat zij ingeschr. als: *Willemina* ***Elisabeth van Poolsum*** wed.e ***Hendrik Versteeg.***

Voor belangstellenden zijn meerdere aanteekeningen *Versteeg* en v. ***Poolsum*** beschikbaar. Hoe is het wapen dezer Utrechtsche familie *van* Poolsum? 't Wapen *Versteeg* is bekend.

A'dam. NIEUWENKAMP.

Versteeg-van Poolsum. (XLVIII, 384). De familieaanteekeningen van Poolsum c.s. in N. L. 1922— 146 e.v. zijn met de volgende gegevens uit het Utr. archief aan te vullen.

1719 inget. 4 Juni, getr. 20 Juni Cath. K.

Hendrik Versteeg en *Willemina van Poolsum*, get. Hermanus Versteeg als oom, Joan van Bokhoven als voogd, Jacob Oortman als oom en Jacob van Poolsum als oom.

1698 ondertr. 14 Aug. geh. 16 Sep.

Willem van Poolsum en ***Catharina Oortman, 28*** Aug. att. verleend om te Amsterdam te trouwen. Beiden woonden te Amsterdam.

1666 ond. 4 Maart (Ger. tr. b. B. II, a, 9.)

Jurriaen van Poolsum jongman, ***Willemina van Velzen*** j.d. beyde won. alh. Get. van de bruydegom: sijn vader ***Dirck van Poolsum***, van de bruyt : haer moeder *Trijntje Willems*, Huysvr. Pieter Jansen Kelfken. Jacobs kerk 22 Marty getr.

1662 ond. 3 Mey (Ger. Tr. b. B. 11, a, 8.)

Dirck van Poolsum, wedr. van *Margarita* ***Beyers van Rheenen*** en ***Catharina van de*** *Nypoort, j.* d. van Wttregt. In de Buyrk. 7 Juni 1652 getrout.

1638 ond. 16 Dec. (Ger. tr. b. B. 1, a, 7.)

Dirck Juriaens van *Poolsum, j.* m. van Utregt, woon. an Jacobi brugh en ***Grietje Beijers, j.*** d. van Utregt, woon. Maertens brug. Den 30 in Jacobs getrouwd.

Burgerboek van Utrecht Dl. 1 1680-1700.

Jouriaen Dircksz. van *Poelsim* burger 16 Dec. 1608, Cleerm aecker.

Tevergeefs werd gezocht naar:

doop ***Dirck Jurriaanse van P.*** (niet te vinden Jac. K. 1612-26); doop ***Margarethe Beijers van Reenen*** (niet te vinden Jac. K. 1 612-26) ; overlijden *Dirck Jurriaans v.* ***P.*** volg. handschr. tusschen 9 Juli 1678 en 24 Jan. 1684.

Helmond. IR. J. G. KAM.

Zeewoldt-Westerbaan. Dr. ***Marinus*** *Zeewoldt*, geb. te Gouda, huwt te 's-Gravenhage 19. 7. 1806 Catharina ***Johanna Westerbaan.***

Wie kan mij inlichten omtrent geboorte- en overlijdensdata van dit echtpaar. Gaarne zou ik ook inlichtingen krijgen betreffende hunne ouders

Rotterdam. J. KALFF.

Onbekend wapen. (XLV, 191, 192). In vervolg deel ik nog mede, dat de figuren in het derde kwartier van het nog steeds onopgeloste wapen ook voorkomen in de voorgevel van het „Bossche Hofje" aan de Palmgracht (Nrs 28-38) te Amsterdam, nl. in goud een zwarte rechterschuinbalk, beladen met zeven 6 p. gouden sterren en vergezeld boven van een zwarten gaanden leeuw, beneden van drie roode rozen, langs den rand van het schild. Helmt. : een uitk. zwarte leeuw. Dekkl.: zwart en goud.

Verder vertoont de gevel het jaartal 1648, de letters P. en A. en een knolraap.

De „Voorloopige lijst van Ned. Monum. van Gesch. en Kunst", deel VII, gem. Amsterdam, blz. 137 vermeldt:

„Raepenhofje", Palmgr. 29-38, gesticht 1648 door den stadsthesaurier ***P. A.*** *Raep*; en op blz. 35:

Corporaalschap van ***Adr.*** *Pzn. Raep,* ***1623.***

De Heer van der Hoop deelde mij destijds mede, dat een ***Jongknecht*** op de wapenkaart van Enkhuizen bij E. van der Hoof voorkomt met dezelfde kwartieren, doch één plaats opgeschoven.

Zeist. J. V. LEEUWEN.

Onbekend wapen. Doorsneden: A. Twee loopende (hazewind?)honden, boven elkander, B. gedeeld, 1. een achtpuntige ster, 2. drie visschen, boven elkander.

Volgens overlevering van een Fransche familie ***Bon*** *(of* een er aan geparenteerd geslacht)?

Vlaardingen. M. C. SIGAL JR.

Wapen van Westrenen. Volgens Rietstap's Armorial général voerde het geslacht ***van Westrenen*** (van Themaat, Sterkenburg en Driebergen) in zijn wapen een ***paard.*** In zijn eigen exemplaar, in mijn bezit, verbeterde Rietstap dit echter tot ***ezel.*** Van der Dussen en Smissaert geven daarentegen in hunne Geneal. Kwartierstaten (de Beaufort, van Bevervoorden, van Beeck Calkoen, Hinlopen) een dier, dat het midden houdt tusschen een ***wolf*** en een ***beer.*** Wat is het juiste?

Driebergen. VALCK LUCASSEN.

INHOUD 1931, No. 1-2.

Bestuursberichten. — Genealogie van het geslacht Menso, door Mr. A. Haga en R. W. N. Keyser. — De afstamming en herkomst van het geslacht Boreel, door H. van Malsen, met een inleidend woord van Dr. Th. R. Valck Lucassen en een slotwoord van Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland. — Familie-aanteekeningen Bartolotti van den Heuvel, medegedeeld door W. J. J. C. Bijleveld. — Beknopte geschiedenis en verkorte genealogie van het geslaoht Greydanus, door Ir. M. R. Idema Greidanus. (Slot). — Hovelingh, de oorspronkelijke naam der familie van Vloten, door J. W. A. Haagen Smit. — Nogmaals de chirurgijn Hendrik van Roonhuyse, door Mr. H. F. Wijnman. — Van Boecop, door Jhr. Mr. A. H. Martens van Sevenhoven. — Bescheiden betreffende het geslacht Van Oudshoorn van Sonnevelt in de zeventiende eeuw, door Mr. R. Bijlsma. — De herkomst en de eerste generatie van het geslacht Vollenhoven (van Beeck Vollenhoven), door Mr. H. F. Wijnman. — Korte mededeelingen: De betrouwbaarheid der Duitsche adelsboekjes;Nog iets over de afstamming der Rotterdamsche Schade's en Sohadée's. — Vragen en antwoorden: Bartelink-Willink; Cate (ten); Mook; Ross; Rover (de); Rijswijck (van); Smits; Striok van Linschoten; Versteegh-van Poolsum; Zeewoldt-Westerbaan. — Onbekende wapens; Wapen van Westrenen.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. Smits.

MAANDBLAD

VAN EET

Genealogisch-heraldisch Genootschap : „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 3. **XLIXe Jaargang.** **Maart 1931.**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van den Heer Dr. F. W. B. bar on S loe t tot E v erlo, te Hilversum, sedert 1920 gewoon lid van het Genootschap.

Het Genootschap is door ruil van maandbladen in verbinding getreden met het. Collegio Arnldico (Instituto araldico Romano), Via dell' Anima 16, R o m a (19); orgaan: La Rivista Araldica.

Tot lid zijn benoemd:

W. A. H. C. BOELLAARD . . . . . *'s-Gravenhage. Atjehstraat 119.*

G. J. DOZY . . . . . *Schevcningen. Zeekant 56.*

Mr. J. A. GROTHE VAN SCHELLACH . . *Eindhoven. Markt 36.*

WALTHER VAN H EES . . . . . *Köln—Mülheim. Wallstrasse 121.*

Ir. 0. Z. VAN SANDICK *Sepandjang bij Soerabaja N.O I.*

Jhr. D. RADERMACHER SCHORER VAN NIEUWERKERKE. . . . . *Rijsenburg. h „Le Châlet", Klein Loolaan.*

B. H. S LICHPR . . . . . *Groningen. Korreweg 32.*

Jhr. Mr. T. R. J. E. STOOP . . . . *'s-Gravenhage.*
Secr. v. h. Kab. d. Koningin. *Koninginnegracht 3.*

Adreswijzigingen:

Mevr. J. BRUYNING—VAN VOORTHUYSEN *Dordrecht. Binnen-Kalkhaven 33b.*

PH. F. W. VAN R OMONDT . . . . . *Brussel. Rue du Président 57.*

Ir. Dr. A. L. VAN SCHERPENBERG. *Tirlemont* (België). *Rue Aendoren 89.*

J. J. VÜRTHEIM GZN. . . . . *'s-Gravenhage. v. Slingelandtstr. 20b.*

Speyart van Woerden = van Heeckelen?

door Mr. E. L. M. H. baron SPEYART VAN WOERDEN.

In de November-aflevering van dit Maandblad komt voor een artikel van Mr. R. Bijlsma getiteld: „Roomschgezinde Hollandsche geslachten (Ramp, van Poelenburgh (Speyart), Heereman e.a.) in betrekking met don Keizer".

Daarin komen in kolom 331 een aantal mededeelingen voor betreffende de Speyart's uit de 16^e en 17^e eeuw, die ik niet onweersproken wil laten en die in het kort aldus zijn saam te vatten, dat de Speyart's eigenlijk van Heeckelen heeten en hun generatie's, voor zoover hier van belang, zouden zijn:

Floris Harthoudsz van Heeckelen, gehuwd met Catharina Pietersdr. van Teylingon, die ean zoon hadden, die zich Jonker Jacob Barthoud van Teylingen noemde, welke huwde met Isabella Pallaes van der Starre, in 1627 beleend werd met de hofstede Poelanburgh, waarna hij zich Jacob van Teylingen van Poelenburgh noemde; diens zoon, in den leenbrief van gemelde hofstede Jacob van Poelenburgh genoemd, zou zich later zijn gaan noemen Jacob *Speyart* van Poelenburgh, waarna zijn zoon Dirck, den achternaam van Woerden bij zijn naam voegend, de eerste zou zijn, die den naam Speyart van Woerden zou hebben gevoerd. Deze Dirck werd geboren 27 Januari 1663 en overleed 16 April 1721.

Deze mededeelingen worden gestaafd met een beroep op Elias, „Vroedschap van Amsterdam" 1, Wüstenhoff en Bruinvis, „De Alkmaarsche Familie van Teylingen" en Bloys van Treslong Prins en Belonje „Genealogische „en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit da kerken „der provincie Noord-Holland".

Waar echter Elias' werk de bron is waaruit de andere gemelde schrijvers, voor zoover hier van belang, hebben geput, kan ik mij tot het eerste werk bepalen.

Ik wil hiertegenover trachten te bewijzen dat Floris Barthoudsz niet alleen niet van Heeckelen heette, doch evenals reeds zijn vader den volledigen naam Spoyart van

Woerden heeft gevoerd, onder welken naam hij ook in Nederland's Adelsboek van 1917 voorkomt, en zulks aan de hand van bewijsmiddelen van ouderen datum dan het tijdstip waarop van het als eerste van zijn geslacht gaan voeren van den naam Speyart van Woerden door Dirck Speyart, den zoon van Jacob Speyart van Poelenburgh en Willemina Ramp van Rolland, sprake kan zijn.

Ik moet dan nog 2 generatie's teruggaan en wel tot Dirck Speyart gehuwd met Jacoba van Cruiningen gezegd Martens en Berthout Dircksz. Speyart van Woerden gehuwd met Balich Rodenburgh, respectievelijk grootvader en vader van Floris Barthoudsz, sub II en III der stamreeks in Nederland's Adelsboek.

Gemakshalve zij hier ingevoegd A. het overzicht overgenomen uit het artikel van Mr. Bijlsma en daaronder B. hetgeen ik mij te bewijzen voorstel.

A.

Barthoud Dircksz van Heeckelen

Margriet Bdr. van Heeckelen	Floris Bz. van Heeckelen (later van Poelenburgh)
X	X
Bartholomeus Augustynsz van Teylingen	Catharina Pietersdr. van Teylingen
Josina van Teylingen	Jacob Barthoud van Teylingen (later vau Teylingen van Poelenburgh)
X	X
Adriaen de Kies van Wissen	Isabella Pallaes van der Starre
	Jacob van Poelenburgh (later Speyart van Poelenburgh)
	X
	Willemina Ramp van Rolland
	Dirck Speyart van Woerden

B.

Dirck Speyart
X
Jacoba van Cruiningen gezegd Martens
Barthout Dircksz Speyart van Woerden
X
Balich Willems Rodenburgh

Maria Barthouds Speyart	Floris Barthoutsz Speyart van Woerden (1571-1647) (Na den dood van zijn zoon (1634) ook Floris Barthoutsz van Poelenburgh genoemd, naar het goed van dien naam, dat hij voor zijn kleinzoon (geboren 1634) beheerde, terwijl hij er ook vaak zelf zijn verblijf hield)
X	X
Bartholomeus Augustynsz van Teylingen	Catharina Pietersdr. van Teylingen
Josina van Teylingen	
X	
Adriaen de Kies van Wissen (1582—1664)	
Bartholomeus de Kies van Wissen (1614—1679)	

Ik wil mij thans beroepen op de volgende bewijsmiddelen :

1. Een goed aanknoopingspunt vind ik in den in kolom 331 eveneens genoemden Adriaen de Kies van Wissen, welke door zijn huwelijk met Josina van Teylingen een oomzegger was van Floris Barthoudsz en een kleinzoon van Barthoud Dircksz. Mr. R. Bijlsma noemt in kolom 333 Josina van Teylingen's moeder Margriet Barthoudsdr. van Heeckelen en haar grootvader Barthoud Dircksz. van Heeckelen en ik ben het in zooverre met hem eens dat de moeder van Josina van Teylingen inderdaad de zuster is van Floris Barthoudsz.

Adriaen de Kies van Wissen nu werd geboren 10 Aug. 1682 en overleed 19 Sept. 1664.

In het familiearchief van Jhr. Mr. A. van Sasse van Ysselt te 's-Bosch bevinden zich in originali familieaanteekeningen van de hand van dezen Adriaen de Kies van Wissen en wel A. een in het latijn geschreven lijst van geboorte- en overlijdensdata en B. een in het hollandsch geschreven lijst van overlijdensdata. Ik citeer hieruit het volgende:

Uit A.

„*Natales*

„A° 1622 nata est filia mea Agata 6 Marty, pa„trinos habuit .... et materteram uxoris meao Catharinam Barthouts *Spyaert.*

A° 1636 natus est filius meus Petrus 13 Marty, „patrinos hahuit avunculum uxoris Florentiû Bart„houts *Spyaert* et ....

Uit B.

„Februarius

„1602. 10 dito is overleden Maria Bartouts *Spyaert* „moeder van myn huysvrou

„ Julius

„1625 den 7 dito is overleden Nelletge Barthouts „*Spyaert*, moeye van myn huysvrou

„1632 24 Oct. is overleden Catharina Bartouts „*Spyaert* myn hupsvrouwen moeye".

De moeder, oom en tantes van Josina van Teylingen worden hier door haren echtgenoot derhalve Spyaert genoemd en hadden blijkbaar een vader die Barthout heette. Van de moeder van Barthout's kinderen wordt zoowel in den latijnschen als in den hollandschen tekst het overlijden vermeld, waarbij de beide teksten elkaar aanvullen:

„1602 die 17 (blijkbaar schrijffout voor 27) Septeb. „obyt ***nvia*** *materna* uxoris meae dicta ***Balich*** *Willems*, „latine Balbina.

„1602 27 Septêbr. is overleden ***Balich*** Willems „*Rodenburg* myn huysvrouws . ..." (hier afgeknipt)

Barthout was alzoo blijkens deze aanteekeningen gehuwd met ***Balich Willems Rodenburg.***

Ten slotte is nog het volgende in den latijnschen en hollandschen tekst vermelde overlijden van belang :

„A° 1624 die 27 July obyt ***Catharina Theodori*** „*Spyaert* amita magna uxoris meae aetatis 86

„A° 1624 den 27 July is overleden *Catryn Dercs* „oude moeye van myn huysvrou".

Deze Catharina Spyaert is als oud-tante de zuster van den grootvader van moederszijde van Josina van Teylingen, alzoo van meergenoemden Barthout, den echtgenoot van bovengenoemde avia materna Balich Willems Rodenburg. Van Barthout mag dus ook veilig worden aangenomen dat hij evenals zijn

zuster den naam Spyaert gevoerd heeft, terwijl wij tevens uit het bovenstaande weten dat hun vader Dirck (Theodorus) heette [1]).

II. Bovengenoemde Adriaen de Kies van Wissen had een zoon Bartholomeus, geb. 27 Maart 1614, overleden 22 Sept. 1679. Deze is de vervaardiger van een stamtafel in het bezit van Jhr. Mr. A. van Sasse van Ysselt, waarop het volgende voorkomt: „Maria Floris den Otter trout aen Willem Roden„burgh, lieten nae 1°. Balich Willems Rodenburgh, „trout aen Barthoult Dirckz *Spyart van Woerden*, „lieten nae o.a. Floris Barthoutaz. *Spyaert van Woer„den* Heer van Poelenburgh trout Catrina van Tey„lingen, 2°. Harman Rodenburgh".

III. In het archief der familie van Wijnbergen-Hacfort tot ter Horst bevindt zich deze aanteekening van de hand van dezen Bartholomeus de Kies van Wissen: „Controfaitsels van Barthout Dircsz *Spyart* „en Belia Wilms van Rodenburg syn onder vader, „item onder neéf van Poelenburg, de copyen onder my".

IV. In mijn bezit is een authentiek extract uit „eenen „staet en inventaris van Floris Barthouts van „Poelenburg" luidende als volgt: „Staet en In„ventaris van de goederen by sa. Floris Barthouds „van Poelenburgh metterdoodt ontruymt ende na„gelaeten, gemaakt ende beschreven by my Arie „Cornsz. Heemskerck, notaris Publyck binnen Alck„maer resideerende ten versoeke van de Ed. Heeren „Mr. Adriaen de Kies ende Jor Augustyn van Tey„linghe als testamentaire voogden van Jacob van „Poelenburgh des overleden soons soon ende eenige „geinstitueerde Erfgenaamen .... Post multa alia:.. „Twee contrefaitsels d'eene van Barthoud Dircksz „*Spiart van Woerden* en d'andere van zyn huys„vrouw, de vader en de moeder van Floris Bart„houds van Poelenburg sa. g .... In oirconde is de „minute van deesen by de voirsz. voogden en Geert„gen Thomas geteekent op den vierden Marty 1648 „ter presentie van. ... enz. 't welck getuyge ick „A. C. Heemskerck Not. Pub.".

Uit al dit vorenstaande meen ik dat met grond mag worden afgeleid dat zoowel Barthout Dircksz als Floris Barthoutsz den naam Spyart van Woerden voerden.

V. Jhr. Mr. A. van Sasse van Ysselt correspondeerde in 1912 met den Heer Elias over deze van Heeckelenquaestie en ontving van hem het volgende antwoord gedateerd 30 April 1912: „Hoogwelgeboren „Heer. Uw eisch U de bewijzen te leveren dat de „door U „Speyaert" genoemde personen „van Hee„ckelen" geheeten hebben, moet ik na onderzoek der „zaak beantwoorden met een „non possumus". Mijn „ bewijs was een acte in de Weescamer (welke bron „de heer Elias schrijft niet meer te kunnen terug„vinden) waaruit bleek dat Harman en Jan Bethse „Rodenburch en Barthout Dircksz zwagers waren, „*dus* (cursiveering van mij) Barthout een broeder „moest zijn van de echtgenooten der beide eerst„genoemden. En daar de vrouw van Harman R. „in de Naamlijst der Fugitieven (Gem. Archief) van „1566 voorkomt als „Aechte Dirck van Heeckelen „dochter" moest ook haar broeder Barthout aldus „geheeten hebben".

In deze conclusie vinden wij de kern der quaestie; de heer Elias zag over het hoofd dat Barthout Dircksz ook een zwager kon zijn van Harman en Jan Bethse Rodenburch als echtgenoot van hun beider zuster.

Mag dit laatste als vaststaande worden aangenomen?

In het door mij sub II aangevoerde bewijsmiddel worden Harman Rodenburgh en Baligh Willems Rodenburgh genoemd kinderen van Willem Rodenburgh en Maria Floris den Otter.

In Elias' Vroedschap van Amsterdam Deel I wordt de familie Rodenburch ook behandeld (blz. 33-37). Barman en Jan Bethse Rodenburch, elk een van Heeckelen tot vrouw hebbende (volgens Elias de zwagers van Barthout Dircksz), komen daar ook voor als zonen van Mary Florisdr. den Otter, doch uit haar eerste huwelijk met Harman Claesz Rodenburch. Hier is dus wat den vader van Harman Rodenburch betreft tegenspraak met de aanteekening van Bartholomeus de Kies van Wissen.

Elias vermeldt echter verder dat Mary Florisdr. den Otter hertrouwde met *Willem Fransz*, wiens geslachtsnaam hij niet vermeldt, terwijl hij evenmin opgeeft of er kinderen uit dit huwelijk zijn gesproten.

In het archief van Jhr. Mr. A. van Sasse van Ysselt bevinden zich echter aanteekeningen, overgenomen uit een handboekje, aangelegd door Petronella van Beystorp (Beynsdorp) en haren echtgenoot Jan van Tongeren; deze Petronella van Beystorp was de kleindochter van Nelletge Barthouts Spyaert, vermeld in bewijsmiddel sub I. Hieraan ontleen ik het volgende: „Baligh *Willems Fransen* dwelke trouwde Barthout Dircks Speyaart". Zoo blijkt dus dat Balich Rodenburch een dochter was uit het tweede huwelijk van Mary Florisdr. den Otter en dat deze Willem Fransz ook een Rodenburch was. In hoeverre hij verwant was aan haren eersten man is mij niet gebleken, doch het feit dat Balich, Harman en Jan Bethse dezelfde moeder hadden, doet Balich's echtgenoot (zooals Elias in de weeskamer-acte vond) de zwager van haar beide (halve) broeders zijn.

Het was reed8 in Augustus 1916 dat mijne aandacht op deze van Heeckelen-quaestie werd gevestigd door het lid der redactie van Nederland'8 Adelsboek, den heer W. J. J. C. Bijleveld, die de stamreeks Speyart van Woerden voor den volgenden jaargang in bewerking had. Nadat ik hem mijn bewijsmateriaal had verstrekt en hij ook zijnerzijds een uitgebreid onderzoek had ingesteld, had ik de voldoening op 12 October 1916 van hem een schrijven te mogen ontvangen waaruit ik het volgende citeer: „Het onderzoek in Amsterdam is „ten einde gebracht. Er is niets gevonden dat de be„weringen van den Heer Elias staaft en nu ik de zaak „geheel overzie kan ik slechts ten volle beamen wat U „in Uw uitvoerig schrijven te berde bracht".

Na deze uiteenzetting vertrouw ik dat de vraag die ik boven dit artikel stelde niet langer een vraag meer is, doch zijn antwoord in ontkennenden zin heeft gekregen.

---

[1]) In mijn bezit is een portret uit de eerste helft der 16e. eeuw, voorstellende Jacoba van Cruiningen echtgenoote van dezen Dirck Spyaert, waarop gehalveerd met Cruiningen het Speyart's wapen, zooals het thans nog gevoerd wordt, is afgebeeld.

Een reeks 15e-eeuwsche kronieken van adellijke geslachten,

door Drs. H. Bruch.

Dit artikel beoogt, de aandacht te vestigen op een reeks kronieken, die door onnauwkeurige catalogiseering in Muller's Lijst buiten de wetenschappelijke belangstelling zijn gebleven. Het is een serie kronieken van Nederlandsche adellijke geslachten, geschreven in de 16de eeuw.

S. Muller Fzn. registreert ze (p. 92) als volgt:

„Joh. de Buyck, Origo dominorum de Culembourg, Oystervant, Borsaliorum, de dominis de Vere, Apkoude et Gaesbeek, Woerden, Vliet, Benthem, Hennenburch, Woern, Persyn et Waterlant, Hairlem.— Id., Historia dominorum de Lederdam, de Hockelem, de Asperen, Hagenstein, Leyenberch, Nordenloes, Zoelen, Avenzaco, Alblas et Alblasserdam, Berghen, domini Arnoldi." (sic!)

Met verwijzing naar Muller vermeldt het Nieuw Nederl. Biogr. Woordenboek, VII, kol. 265 ongeveer hetzelfde :

„Johan de Buyck leefde in de zestiende eeuw. Hij schreef enz. Voor de genealogie der geldersche en hollandsche adellijke families hebben deze geschriften eenig belang."

Nu is Muller's Lijst in vele gevallen onjuist (de oorzaken daarvan geeft hij zelf aan in zijn Voorbericht), en een verwijzing zonder nader onderzoek is zeer gevaarlijk. Hier is Muller geheel verkeerd ingelicht — blijkbaar berust zijn mededeeling op een korte beschrijving door een ander in het Fransch gemaakt, welke beschrijving, op zijn zachtst gesproken, zeer onnauwkeurig is.

In de eerste plaats is Johannes de Buyck aan al deze kronieken (en ook aan die, welke door Muller op andere blz. genoemd worden) volkomen onschuldig. Het staat duidelijk in den codex 6046-6064, Bibl. Roy. Belg., dien ook Muller als vindplaats aangeeft, te lezen.

Deze codex bestaat uit twee deelen. Het eerste (No. 6046 ; fo. 1-78) is een afschrift van Johannes de Leydis, Annales regalium abbatum Egmondensium (genoemd in Muller's Lijst, p. 78). Een hand, niet die van den copiist, deelt op de eerste blz. mee:

„Est Cornelii Myeropii, praepositi Traiectensis. Scriptus est anno Domini XVc. XXXVII per Johannem de Buyck, iuvenem meum."

Deze Joh. de Buyck was dus iuvenis, misschien leerling, van Cornelis van Mierop († 1572), die o. a. raad was in het Hof van Holland, en later Domproost van Utrecht. Verder weten wij niets van den jongeling. Als hij met zijn transscriptie van het werk van De Leydis gereed is, volgt na een leege pagina het tweede deel van den codex. Dit is geschreven met de hand van Cornelis van Mierop, en voorzien van enkele, naar den inhoud nietzeerbelangrijke, kantteekeningen door Adriaan van Westphalen, die blijkbaar dezen codex naar de Zuidelijke Nederlanden heeft gebracht. Dit tweede deel bestaat uit de kronieken, die door Muller (hierboven geciteerd) zijn opgesomd, met nog eenige andere, die Muller afzonderlijk noemt.

Ik noem deze kronieken gezamenlijk voor het gemak de Mierop-serie. Deze serie omvat dus een afschrift van eenige kronieken, welk afschrift is gemaakt door Cornelis van Mierop en aanwezig is in de Bibl. Roy. Belg. onder de nrs. 6046—6054. Een opsomming en korte kenschetsing van de kronieken laat ik hier volgen. [1])

I. De Comitatu Teysterbandiae. fo. **80-92'. No. 6046.**

Vel. Muller p. 91 onder Cronica dominorum de Heusden. waar eenige andere mss. worden genoemd, die misschien met het onderhavige verwant zijn. Onze. kroniek vangt aan met de woorden:

„Anno Domini 803 tempore Karoli Magni Robertus comes Clivensis sextus" en eindigt, nadat Johanna en Wenceslaus van 'Brabant zijn genoemd, met de volgende zinsnede : „et deinceps comites Hollandiae manserunt domini de Heusden."

Men zie Matth. Anal. 1 p. 614, waar eenige fragmenten geciteerd zijn; volgens Matthaeus is de schrijver „idem auctor incertus" als de auteur van de kroniek van Arkel, waarover aanstonds. Aangezien Matthaeus geen kroniek van Brederode citeert, wat hij ter plaatse zeker zou hebben gedaan, zoo hij er *een* gekend had, kunnen we besluiten dat Matthaeus slechts deze en de volgende kroniek van de Mierop-serie heeft gekend.

II. De Dominio de Arckel. fo. 93-117'. No. 6047.

Vgl. Muller p. 90 en Potthast, p. 108. Uitgegeven door Matthaeua, Anal. V, p. 203-240, naar een ander ms., gelijk uit kleine verschrijvingen, weglatingen e.d. blijkt. Over de onjuiste toeschrijving van deze kroniek aan Theodericus Pauli zal ik beneden iets zeggen.

Lederdam, Hoekelen, Asperen, Hagenstein, Ackoey, Leyenberch, Nordenlois etc., Bergha domini Arnoldi. fo. 118—121. No. 6048.

De veelbelovende vlag dekt geen belangrijke lading; het zijn korte aanteekeningen, die op geen andere gegegevens berusten dan die in de kroniek over Arkel te vinden zijn. Als men zou hopen, iets naders over deze geslachten te vernemen, zal men zich teleurgesteld vinden.

III. Origo *dominorum de Egmonda.* **fo. 122-127'. No. 6049.**

Vgl. Muller p. 88.

„Abbas Egmondensis habuit plures advocatos" ..... „Iste Fredericus duxit in uxorem.. .filiam domicelli Gerardi de Culemburch et genuit ex ea Florentium dominum de Yselsteyn militem." Het laatste jaartal dat genoemd wordt, is 1484. Echter heeft een latere hand, niet die van Adr. Westphalen, noch die van Joh. de Buyck, hieraan nog iets toegevoegd, gelijk we ook bij andere kronieken zullen opmerken. Deze toevoegingen hebben geen belang.

Muller noemt verscheidene andere kronieken, die kennelijk ouder zijn. Het is echter wel mogelijk dat onze kroniek een uitbreiding is van een oudere. Een studie van de handschriften zal dat moeten uitmaken; een dergelijke studie zou tevens misschien licht kunnen werpen op den anonymen schrijver.

IV. De IJsselsteyn. fo. 128-129'. No. 6060.

Vgl. Muller p. 91.

„Anno Domini 1296 profugatur Gisbertus dominus de Aemstel", kennelijk uit Beka overgenomen. Laatste jaartal 1483. Slot: „Fredericus filius Wilhelmi domini

[1]) Na het schrijven van deze verhandeling ontdekte ik nog een ander ms. van de Mierop-serie, n.l. Kon. Bibl. 131 G 31, fo. 101-246.

Egmondensis fuit octavus dominus de IJsselsteyn, qui duxit in uxorem filiam domini Gerardi domini de Culemborch, de qua genuit Florentium dominum de IJsselsteyn ende van Sinte Maertijnsdijck". Deze eenigszins verbluffende Nederlandsche woorden wijzen op een Nederlandsche bron ; misschien een oorkonde.

V. Origo dominorum de Brederoede. fo. 130—137'. No. 6061.

Vgl. Muller p. 88. Het is mij niet mogelijk, iets naders over de daar genoemde kronieken te zeggen. Waarschijnlijk is deze van de Mierop-serie niet de oudste. Ook over de toeschrijving aan een zekeren Thomas Gorcomiensis kan ik niet meer zeggen, dan dat deze toeschrijving waarschijnlijk berust op een vermoeden van De Nelis, waar we geen aandacht aan hoeven te besteden.

„Anno Domini 988 Arnulphus factus est hereditario jure tertius comes Hollandiae" ....„Walravius filius Reynaldi praefati fuit duodevicesimus dominus de Brederoede, de Vyanen et Ameyda, qui duxit in uxorem". Op deze onvolledige wijze eindigt althans het door Mierop neergeschrevene, maar dezelfde continuator als die van Egmond heeft nog eenige regels toegevoegd.

De *Vianen* et *Ameyda.* fo. 138-139'. No. 6062.

Vgl. Muller p. 91.

„Anno 1326 fuit in vigore Henricus dominus de Vyanen" ..... „Joannes praefatus dominus de Bredenroede efficitur etiam post mortem matris dominus de Vyanen et Ameyda ut superius patet in dominis de Brederoeden."

Teylinghen. fo. 139'—140. No. 6053.

„Simon filius Syphridi et frater Theodrici II domini de Brederoeden" ..... „Et sic in ipsis terminatur linea dominorum de Teylingen quia ambo obierunt sine prolibus anno Domini 1392".

De kronieken van Vianen en Teilingen zijn te beschouwen als aanhangsels van die van Brederode. In hun voorstelling van de afstamming der Teilingens stemmen deze kronieken overeen met Johan van Leiden en niet met Theodericus Pauli [2]).

VI. Origo dominorum de Culemborch. fo. 140'—143.

Vgl. Muller p. 92, hierboven geciteerd.

„Anno Domini 1160 incepit dominium de Culemburch"..... „factus est etiam dominus de Borssala, Hoechstraten, Ewyck, Doddendale, Zulen et de Aggere Sancti Martini in Zelandia".

Later aangevuld op dezelfde wijze als Egmond.

VII. Oystervant. fo. 143'—144.

„Anno Domini 1300 faotus est Joannes comes Hannoniae, comes Hollandiae, Zelandiae et dominus Frisiae cuius progenitus Joannes, cognomento Joannes sine Venia, fuit comes de Ostervant" .....„iste Franco habuit in uxorem Jacobam ducissam, filiam comitis Hannoniae, Hollandiae, Zelandiae et domini Frisiae".

De Origine Borssaliorrcm. fo. 144—145'.

„Ludovicus secundus filius Lotharii Imperatoris". ... „Jacobum de Borsalia, Ballwynum de Borsalia et etiam unam filiam bastardam quam postea duxit in uxorem Livinus de Cats".

De dominis de Vere. fo. 146-146'.

„Circa annum Domini 1298 interfectus est in oppido Delfensi Wolfardus" .....„non tamen est dominus de Borssalia".

Bolois vel Blesensis. fo. 147-147'.

„Anno Domini 1300 fuit Joannes comes Hannoniae" ... „Joannem nomine dominum de Treslong in Hannonia".

VIII. Apkouda et *Gaesbeeck.* fo. 148-160.

„Anno Domini 1320 fuit in vigore Zwederus dominus de Abkouda". ... „Anno Domini 1459 obiit Jacobus domicellus de Gaesbeeck, altera die Agathae virginis et sepelitur apud Cartusienses apud Traiectum".

IX. Woerden. fo. 160'.

Bevat slechts een korte aanteekening, aan Beka ontleend.

Vliet. fo. 150'—152.

„Gerardus de Vliet fuit miles et frater domini Hermanni domini de Woerden" .....„Obiit autem idem Gerardus anno Domini 1472, sepultus in ecclesia oppidi Audewater in choro".

Wij lezen op fo. 162 : Johan van Vliet „occiditur ... indigna morte a duce Joanne de Bavaria anno Domini 1424". Hierbij teekent Mierop in margine aan: „Iste Joannes minime est mortuun indigna morte, quia occiderat veneno Joannem de Bavaria et propterea est decapitatus in Haga Comitis, qui etiam fecit fieri crucem lapideam quod est adhuc prope tscavot. De hoc vide in chronica Hollandiae folio mihi 269". Welke Hollandsche kroniek dat is, weet ik niet.

Benthem. fo. 162'.

Slechts een korte mededeeling over eenige graven van Bentheim.

Heynnenberch. fo. 163. Alleen het volgende:

„Rex itaque Wilhelmus comes Hollandiae habuit sororem nuncupatam Margaretam quam duxit in uxorem Hermannus comes de Heynenberch quae peperit simul et semel per gratiam Domini nostri Jesu Christi CCCLXV pueros et episcopus Trajectensis baptisavit eos in pelvi et haec comitissa obiit anno Domini MCCLXXVII et sepulta est in Loesduno prope pueros suos".

Men vergelijke o.a. Gouthoeven p. 304-306. Wij hebben hier klaarblijkelijk de oudste lezing van het verhaal.

Voern. fo. 153—153'.

Slechts een korte opsomming.

X. Perzyn et Waterlant. fo. 104.

„Anno Domini 1200 fuit in vigore strennuus baro et miles Joannes de Persyn"....„Anno Domini 1409 fuit Nicolaus de Waterlant scutifer".

Hairlem. fo. 164'.

„Anno Domini 1168 occisus est a Frisonibns in bello Baudewinus de Hairlem" ....„Anno Domini 1330 fuit in vigore Simon de Hairlem filius Henrici de Dyepenhem".

X1. Kroniek van Holland en Utrecht, zonder titel. No. 6064. Vermeld bij Muller p. 45 als „Historia episcoporum Traiectensium et comitum Hollandiae".

De schrijver of schrijvers van deze kronieken zijn onbekend. Men heeft die over de heeren van Arkel aan Theodericus Pauli willen toeschrijven [3]), maar ten on-

[2]) Men vergelijke Dr. H. Obreen, Bijdr. 1909, p. 377.

[3]) De Ram, C.-R. Comm. roy. d'hist. II, 1838 p. 107; Muller, Lijst p. 24; Potthast, Bibl. p. 144.

rechte. Als voorbeeld van de nlaats die deze kronieken. of althans sommige van hen, in de Nederlandsche historiographie innemen, geef ik een overzicht van de bewerkingen die van de Arkelsche kroniek zijn gemaakt.

Pauli [3]) heeft een kroniek van de heeren van Arkel geschreven, waarvan Willem van Berchen een nauwkeurig afschrift heeft gemaakt, dat nog bewaard is [4]). Hierover hoop ik later uitvoeriger te berichten. Nu komt de vraag op: uit welke bron heeft hij geput? De vraag is gemakkelijk te beantwoorden: in de Beka-bewerking van Pauli [5]) komen stukken voor, telkens met het opschrift: „De Arkel." Voegt men deze stukken aaneen, dan krijgt men een kroniek, die blijkbaar het origineel is van de bovengenoemde kroniek van Berchen, waarvan een verkorting is te vinden in een codex in Hamburg [6]). Deze latijnsche kroniek is een bewerking en uitbreiding van de Arkelsche kroniek van de Mierop-serie. In deze oudere kroniek missen we juist de verschillende punten. die het auteurschap van de latere boven twijfel verheffen [7]). De kroniek van onze serie is dus niet van Pauli. Op welken grond eenige andere kronieken aan Theodericus (s. Thomas) Gorcomiensis worden toegeschreven, is mij onbekend; waarschijnlijk zal de reden te zoeken zijn 'in het feit dat Pauli deze of verwante kronieken in zijn Chronicon Universale heeft verwerkt s).

Elders hoop ik aan te toonen dat de door Matthaeus uitgegeven kroniek drie elementen bevat: 1°. een min of meer betrouwbare genealogie, uit onbekende bron; 2°. eenige moraliseerende verhalen ; 3°. de eindredactie, van de hand van iemand die goed op de hoogte blijkt te zijn van politieke geographie en van de financiën ten tijde van Philips van Boergondië. De kroniek is geschreven tusschen 1428 en 1467. Men zou dan kunnen denken aan Jacob Croesinck, rekenmeester van 1446 tot 1490, maar eenige verdere waarschijnlijkheid ontbreekt. Men zou ook iemand kunnen verwachten, die ± 1448 gestorven is. Wel is in dit verband merkwaardig, dat de vader van Cornelis van Mierop, de rekenmeester Vincent van Mierop was.

Arkel en Teisterbant zijn van denzelfden schrijver, gelijk Matthàeus ons meedeelt [9]). Deze twee kronieken eindigen vóór 1448, evenals die van Holland en Utrecht, die zeer waarschijnlijk ook van dezen onbekenden schrijver is. Aangezien Pauli de eerstgenoemde in 1467 heeft gebruikt, valt de Mierop-serie in twee deelen, geschreven door verschillende auteurs. Mogelijk zijn ook de latere kronieken door een continuator aangevuld, maar de text zelf wijst daar niet op.

Een uitvoerige studie van de bestaande handschriften van kronieken van Brederode en Egmond [10]) zou misschien meer licht kunnen werpen op de schrijvers die er aan gewerkt hebben [11]).

Deze kronieken zijn belangrijk voor de Nederlandsche historiographie en daardoor ook voor de Nederlandsche geschiedenis, vooral de geschiedenis van den Nederlandschen adel in de 14de en 15de eeuw. Misschien gaan de genealogische lijsten van Gouthoeven gedeeltelijk op deze kronieken terug. Voorts blijken ze te zijn gebruikt door Pauli en Johan van Leiden, welke laatste: evenals Pauli een Nederlandsche kroniek van Arkel, een Nederlandsche kroniek van Brederode schreef, misschien wel uit gevoel van rivaliteit. In ieder geval verdienen de kronieken grondig bestudeerd te worden: er is geen reden, tevreden te zijn met de uitgave door Matthaeus van toevallig één der serie.

[4]) Voor **Willem van Berchen zie J. F. D.** Blöte, **Bijdr. 1902 p. 35.**

[5]) **Univ. Bibl. Utr. No. 1650. Zie Dr. A. Hulshof, Gids 1914 I, pp. 379 seq.**

[6]) **Pertz Arohiv VI p. 240 sq. No. 31 b sub o.**

[7]) **Een van deze punten is het noemen van St. Swibertus in de latijnsche en Nederlandsohe kronieken van Pauli, terwijl die van de Mieron-serie niets van dezen persoon weet. Vel. Dr. A. Hulshof, Utr. Bijdr. 1914.**

[8]) **De Ram en Obreen 11. cc. Een uitgave van de pp. in Pauli'e Chron. Univ., die op de Nederlandsche gesohiedenis betrekking hebben, is van groot belang voor de historiographie van ons land.**

[9]) Zie **hierboven** sub 1.

[10]) Muller, Lijst p. 88, noemt mss. die ouder schijnen te zijn dan die van de Mierop-serie.

[11]) **Een dergelijke studie moet voortdurend rekening houden met de directe bronnen,** gelijk J. C. **Ramaer,** Geographische Geschiedenis van Holland, 1899, heeft gedaan, **zij** het dan **dat in die verhandeling de beteekenis van de narratieve bronnen te laag wordt aangeslagen.**

Eenige verbeteringen van de genealogie Verloren in „Nederland's Patriciaat",

door Dr. J. Ph. de Monté verLoren.

De eerste gedrukte genealogie *Verloren* verscheen in 1874 in de Heraldieke Bibliotheek. Zij berust geheel op authentieke stukken uit het Hoornsche archief *en* vormt dus een volkomen betrouwbaar uitgangspunt voor verder onderzoek. De stamreeks, daarin gegeven, vangt aan als volgt:

„Later komt de naam Verloren, voor zooveel bekend „is, alleen voor te Hoorn, alwaar men in de eerste helft „der 17de eeuw *Claas Verlooren* vermeld vindt als vader „van *Jacob* en *Jan Verlooren.*

„*Jacob* huwde aldaar, den 29 Maart 1686 [1]) met „*Geesje Maertes* (weduwe) en overleed in Augustus 1666 [2]) „te Hoorn. Uit dit huwelijk is slechts één kind geboren, „*Ludewijntje*, gedoopt 30 Nov. 1666 [3]) te Hoorn en „aldaar begraven 14 Maart 1666.4).

„*Jan* huwde den 8 Febr. 1660 [5]) te Hoorn *Catharina* „*Hermansdr. [de Clercq].* Hij was gasthuisvoogd te Hoorn „in de jaren *1687* en volgende, overleed aldaar 26 Januari „1721 (begraven 4 Februari [6])) en had uit zijn huwelijk „negen kinderen".

Slaat men nu Nederland's Patriciaat, jaargang 13 (A° 1923), op dan vindt men de volgende stamreeks:

„*Claes Jacobsz.* woonde tegen het einde der 16de eeuw „te Hoorn, hij liet na:

[1]) Geboden en Trouwboek: „den 13 Martii 1655. Jacob *Claesz. „Verlooren*, jongesel van Hoorn, wonende op het Noort ende *Geesije „Maertes*, weduwe, mede van Hoorn wonende op het Noort. Getrout „van D. Hellijus 29 Martii 1655".

[2]) Begraafboek van de Groote Kerk: „5 Augusti 1656, Zugtsyd 369, Mr. Jacob *Verlooren*".

[3]) **Doopboek:** „Den 30 November 1655. *Weyntie* [de vader] *Jacob Claesz. Verlooren*, de moeder *Geesije Maertes*, beide van Hoorn, wonende op het Noort".

[4]) **Begraaf boek van de Groote kerk:** „14 Mertii 1656, Noortsyd 464, Mr. Jacob *Claesz. Verloren* een kint."

[5]) Geboden- en Trouwboek: „den 24 Januarij 1660. *Jan Claess. Verlooren*, jongesel, van Hoorn, woonende in de Peperstraet ende *Trijntie Hermes* jongedochter, mede van Hoorn, wonende oo de Haven. Getrout van D^s. Costerus den 8 Februarij 1660".

[6]) Begraafboek *van* de Groote Kerk : „4 Februarij 1721, Middelkerk 321, Jan *Verlooren*".

„*Jacob Claesz.*, ged. Hoorn 12 Oct. 1681, ontv. 1598 „—1600, 1602, 1603, 1605. 1608, 1610, tr. Hoorn 12 „Jan. 1605 *Mary Claesdr.* Úit dit huwelijk:

„1. Claes ***Jacobsr. (Verloren)*** geb. in 1606, woonde „„op het West" te Hoorn, Schepen 1630, 1632, 1633, „1637, tr. Hoorn 3 Maart 1629 *Sijtje Jansdr.*

„Kinderen onder. . . . . A.

„A. 1. ***Jacob Claesz.*** *Verloren*, ged. Hoorn 6 Jan. „1630, commissaris van Kleine Zaken 1653, raad 1654, „bewindh. der O.I.C. ter Kamer Hoorn 1666, woonde „„op het Noord", begr. Hoorn (Groote Kerk) 6 Aug. „1656, tr. Hoorn 29 Maart 1656 Biesje *Maertensdr.*, „wed. van *N.* N.

„Kind onder . . . . . B.

„2. ***Jan Claesz. Verloren,*** ged. Hoorn 23 Juli 1634, „† voor 4 Oct. 1636.

„3. ***Jan Claesz. Verloren,*** ged. Hoorn 4 Oct. 1636, „boonganger 16'73, boonman 1676, keurman 1679-1699, „gasthuisvoogd 1687, woonde eerst „op 't West", later „in de Peperstraat, ten slotte in de Gravenstraat, † 26 „Jan., begr. Hoorn (Groote Kerk) 4 Febr. 1721, tr. „Hoorn 18 Febr. 1660 *Tryntien Hermansdr.* (de *Clercq*).

. . . . . .

„B. ***Ludowina verloren,*** ged. Hoorn 3 Nov. 1655, „begr. Hoorn 14 Maart 1656."

In het Patriciaat worden dus genoemd als ouders van ***Jacob*** en ***Jan*** *Claesz. Verloren*, ***Claes Jacobsz. (verloren)*** en *Sijtje Jansdr.* en hiervan uitgaande heeft men den zoo juist aangehaalden stamboom opgesteld.

Dit, uitgangspunt is echter onjuist, zooals ik in hetgeen volgt zal aantoonen.

In het Weeskamer-Archief van Hoorn (berustende op het Rijksarchief in Noord-Holland) bevindt zich in omslag N°. 177 van de boedelpapieren een boek, dat verschillende gegevens over de *Verloren*'s bevat.

Het draagt als opschrift : „Huisboec van 't Jaer 1600" en is geschreven door ***Jacob Jansz. van Utrecht.*** De inhoud bestaat uit aanteekeningen van allerlei gebeurtenissen, die de schrijver zelf beleefd heeft. Deze aanteekeningen dragen een onopgesmukt, karakter en zijn, voorzoover zij getoetst konden worden aan officieele gegevens, volkomen juist bevonden.

Over de *Verloren*'s deelen zij ons het volgende mee:

1644.

„Den 18en Janewarij aen Claes ***Jacobs*** *Verlooren* in „presensij van syn huysvrou *Weyntien Maertes* betaelt „een som van 40 gl." ...

Anno 1646.

„Den 7en Janewarij soo heeft, myn susters swager [7] „*Claes* ***Verlooren*** mij op renten gedaen een som van „56 gl."

Anno 1645.

„Den 29en Juni soo heb ick ***Jacob Jans*** aen myn „susters dochter *Weyntien Maertes* betaelt dese boven „gemelde som van 66 gl.

„

1646.

„Den 15en Desember soo heeft, ***Claes Verlooren 18*** gl. „ontffangen ut d'Oostijnges Camer en dat van ijtrest „van een obelygacy van den inhout van 400 gl."

Deze zelfde post komt voor in dato:

16 December 1646.

[7] „Swager" beteekent bier : schoonzoon.

13 Januari 1647.
18 December 1648.
28 November 1649.
21 November 1660.

Anno 1647.

„Den 20en Februwarij soo heb ick ***Jacob Jans*** gecoft „een ham en een stuck geroockt vleys het pont tot 7 „st., op condijsij soo myn soon sijn leven lanck 12 st. „geniet van de bierdragers opsienders, als ick doot ben, „die in myn plaets sal sijn, soo sal ick Claes ***Verlooren*** „het vleys ten vollen betalen. Ende die ham ende het, „stuck vleys wegen te samen 19 pont ende anderhalf „vierdeel.

„Anno 1648 den 12en Mey soo heeft ***Claes Perlooren*** „dit wetspul gewonnen, sulcx dat, ick Claes *Verlooren* „ten vollen heb betaelt een som van 6.16.

Anno 1648.

„Den 15en December op een Dinxdach, soo is *Claes* „ ***Verlooren*** ende syn huysvrou *Weyntien Maertes*, met „haer soon ***Jacob Claes*** na Tessel gevaren ende hebben „schip gelegen tot, den laetsten Janewary anno 1649 „op een Sondach ende syn het, Tessel utgevaren met „een goede wint. Godt die Heer verleen haer altesamen „geluck ende behoude reys tot salicheijt van leven ende „sterven.

1660.

„Den 21 November soo heb ick door ***Claes*** *Verlooren* „ontffangen van den E. heer rentemeester Allert die „Groot aen intrest van een som van 400 gl., beloopt „aen intrest een som van 20 gl.

. . . . . .

1661.

„Den 21en September soo is myn susters dochter „ *Weyntien* ***Maertes*** gestorven omtrent savonts te halff „tienen, nalatende 2 soonen, een genaemt ***Jacob Claes*** „ende een genaemt ***Jan Claes Perlooren.*** Ende is den „24en September op een Sondach te 4 uren begraven in „de Vrouwenkerck met, grooter droeffheyt van alle onse „vrienden ende goede borgers, ende is begraven recht „achter die preeckstoel int graff no. 101. [8].

Anno 1662.

„Den 21en September soo is ***Claes Jacobs. Verlooren*** „gestorven ende is den 24en September in de Vrouwen- „kerck begraven int graff no 68 in de middelkerck dicht „aen de 2de pilaer aen de Noortsijd van de voorkerck. „Ende is op den selffde dach begraven een jaer na die „doot van syn huiavrou *Weyntie* ***Maertes".***

Ik heb de voorafgaande aanteekeningen in extenso aangehaald, om te doen uitkomen, hoe nauwkeurig ***Jacob*** *Jansz. van* ***Utrecht*** zijn „dagboek" bijhield. Uit het bovenstaande blijkt dus, dat de ouders van ***Jacob*** en ***Jan*** *Claesz.* ***Verlooren*** waren : ***Claes*** *Jacobsz. Verlooren* en ***Weyntien*** *Maertes* en niet de in het Patriciaat genoemde ***Claes Jacobsz*** en ***Sytje*** *Jansdr.*

Behalve in de genoemde aanteekeningen komt ***Claes Jacobsz. Verlooren*** voor in een notarieele acte van 6 April 1642 (Protocol van den Notaris Abraham van der Beecke te Hoorn, berustende in het Rijksarchief in Noord-Holland).

Deze acte, die ook uit historisch oogpunt merkwaardig is, luidt als volgt,:

[8] Het begraafboek van de Vrouwenkerk uit dezen tijd ontbreekt,,

„Compareerde op huyden, den 5en Aprilis A°. 1642, „voor my onderges. notaris ende getuygen naergenoemt „d. E. Joost Harmensz., hoochbootsman, poorter deser „stede, rechtelyck geciteert omme der waerheyt getuy-„genisse te geven ter instantie ende versoecke van de „E. *Claes Jacobsz. Verlooren*, poorter derselver stadt, „ende heeft dien volgende in conscientie bij waere „Christelycke woorden verclaert, dat hij met den reqt. „in den jare 1636 in qualite voors. gevaren heeft ende „in de maent Juny gecomen synde tusschen Strommers „en Calabra voort nauw van Messina in compagnie „met Claes Jansz. van Wognum diens schepe genaemt „was de gecroonde Swa[e]n, gemonteert met 24 stucken, „ende t'samen aengerant synde ter voorsz. plaetse van „tien Bazartse ende Tunis galeijen die haer over-„machtich waren te vermeesteren, ende den reqt. neffens „hem getuyge ende t' andere scheepsvolck, haer wel „hebbende cuunen mettet boot aen lant salveren, syn „echter met soodanige vrome ende getrouwe resolutie „aengedaen geweest, dat sy omme der coopluyden goe-„deren ende haer leven te salveren (alsoe sy maer vier „stucken op hadden) aangevaren syn met haer boot „aen 't schip ('t welcke wel gemant ende sterck doer „t schrut was) van den voorn. Claes van Wognum, ende „int selve neffens syn volck alle devoir gedaen heb-„bende, syn door de grooter macht der voorsz. galeyen „verovert, wochgevoert ende tot Tunis in Barbaryen „als slaven ende gevangenen gebracht. Sonder meer te „verclaren consenterende etc.

„Gedaen ten comptoire myns notaris, present d'Ed. „Cornelis Waben ende Reijnier Langewagen, mijne „clercquen als getuygen hiertoe versocht".

Verder bleek mij, dat *Claes Jacobsz. Verlooren* hoogstwaarschijnlijk een broeder heeft gehad, *Cornelis* genaamd. In het register A der transporten en hypotheken van Hoorn 1629-1649, berustende in het Rijksarchief in Noord-Holland, wordt n.l. op 9 Juni 1632 een huis overgedragen, dat gelegen is: „binnen deser stede aen de „Zuytzijde tusschen de twee Oosterpoorten, naest belent „met *Cornelis Jacobsz. Verloren* aen de westsijde".

Over den oudsten zoon van *Claes Jacobsz. Verlooren*, te weten Mr. *Jacob Claesz. Verlooren*, zijn mij geen meerdere gegevens bekend dan die, welke reeds in de genealogie van 1874 vermeld zijn. De aanvullingen die het Patriciaat bevat, betreffen een *Jacob Claesz.*, die niet identiek is met Mr. *Jacob Claesz. Verlooren*.

Ten aanzien van diens broeder *Jan Claesz. Verlooren* heeft blijkbaar een dergelijke persoonsverwisseling plaats gehad, waarvan de gevolgen echter minder verstrekkend zijn geweest. Slechts diens doopdatum is ontleend aan zijn dubbelganger. Ook is mij nergens gebleken dat hij, zooals het Patriciaat vermeldt, „op het West" gewoond zou hebben. Wel wordt hij in het Staatboek van de Hoornsche Weeskamer, loopende van 1650—1671 en berustende in het Rijksarchief in Noord-Holland, in een acte van 16 October 1660 genoemd als eigenaar. van : „een huis en gront van dien staende „ende gelegen op de hoeck van de Gravestraet ende „de Peperstraet". Dat hij dit huis zelf bewoonde blijkt uit zijn trouwacte d.d. 8 February 1660, waarin hij vermeld wordt als: „woonende in de Peperstraet".

Wat verder van hem in het Patriciaat vermeld wordt, is juist: Anno 1673 is hij: „by syn Hoogheyt den Heere Prince van Orangie" verkozen tot boonganger, in 1679 en 1699 komt hij voor onder de negen keurmannen, terwijl hij in 1687 Gasthuisvoogd werd.

Het vervolg van de genealogie in het Patriciaat bevat, voor zoover mij bekend is, geen onjuistheden. Hoogstwaarschijnlijk zal in de Hoornsche archieven meer over het voorgeslacht der *Verloren's* te vinden zijn. Mocht een der lezers hieromtrent iets bekend zijn, dan houd ik mij voor mededeeling daarvan aanbevolen.

Geslacht van Pleuren,

(naar aanleiding van „De Nederlandsche Oudheden in de Molukken" door V. I. van de Wall),

door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins.

In kolom 49 e.v. van den vorigen jaargang van het Maandblad wijdt de heer Van Orsoy de Flines een artikel aan den gouverneur der Molukken *Bernardus van Pleuren* en zijne familie, aan de hand van „De Nederlandsche Oudheden in de Molukken" door V. 1. van de Wall.

Van dit boek zegt de heer De Flines o.a.: „Het is „jammer, dat de tekst van dit werk op sommige punten „nogal wat fouten en onnauwkeurigheden bevat en dat „deze evenmin steeds volledig is wat de feiten betreft".

Deze critiek is wel zeer zacht, want er is om zoo te zeggen geen regel van dit boek juist, zoodat Pater Neyens, de bekende kenner van de Molukken, dan ook aanleiding vond om boven zijn critiek in de te Bandoeng verschijnende „Koerier" te plaatsen de woorden: „Dwaasheden over de Molukken door V. 1. van de Wall".

Dat deze heer nochtans kans heeft gezien om zijn boek te mogen opdragen en aanbieden aan Prinses Juliana zal wel het gevolg zijn van zijn mededeeling in het voorbericht, dat hem bij de samenstelling daarvan zeer gewaardeerde hulp werd betoond door de heeren: „Dr. F. D. K. Bosch, Hoofd van den Oudheidkundigen „Dienst in Nederlandsch-Indië en Mr. P. C. Bloys van „Treslong Prins, wd. Adjunct Landsarchivaris, beiden „te Weltevreden, Mr. Dr. J. C. Overvoorde, Archivaris der „stad Leiden, Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn, R. T. „Muschart en Mr. E. J. Thomassen à Thuessink van der „Hoop, allen van het Genealogisch-Heraldisch Genoot-„schap „ De Nederlandsche Leeuw" ".

Ik weet niet in hoeverre deze ontboezeming juist is ten opzichte van de andere heeren, wat mijzelf betreft heeft deze „zeer gewaardeerde hulp" zich bepaald tot het volgende:

Toen de heer Van de Wall in 1921 van zijn reis naar de Molukken was teruggekeerd en mij de copie had laten zien (er was toen nog geen sprake van dat ik ooit bij het Landsarchief werkzaam zou worden gesteld), heb ik daarin tal van verbeteringen aangebracht en hem de copie terruggegeven met de woorden „zij „krioelt van de fouten en kan onmogelijk zoo worden „gedrukt".

Hiervan heeft de schrijver zich blijkbaar niets aangetrokken, want het werk krioelt nog van de fouten. Voorts heeft de heer Van de Wall mij nooit geconsulteerd over zijn werk gedurende den tijd, dat ik Adjunct-Landsarchivaris ben, zoodat te mijnen opzichte de voorrede mystificeerend is. Stel U voor, geachte lezer, dat de schrijver nog steeds zoo overtuigd is van de waarde

van zijn boek, dat hij den uitgever heeft trachten te bewegen een Engelsche uitgave daarvan het licht te doen zien. Gelukkig heb ik dit tot nu toe kunnen verhoeden. M.i. zal de uitgever het boek zoo gauw mogelijk moeten intrekken en vervangen door een 2^{en} druk, waarin de ontelbare fouten zijn hersteld en in de eerste plaats is gebruik gemaakt van de voornaamste bron voor zulk een werk: het Landsarchief te Batavia

Hoe velerlei deze fouten zijn moge uit de volgende staaltjes blijken : *Jacob* **van** *Neck* wordt door hem op blz. 1 *Cornelis* **van** *N.* genoemd. „Is dit nu zoo erg?" antwoordde de heer Van de Wall, toen hij hierop opmerkzaam was gemaakt. Alsof deze naamsverwisseling niet ergelijk is in een boek als het onderwerpelijke; bovendien wat een antwoord! **Zou** het niet erg zijn, wanneer iemand sprak van de Zilvervloot van *Albert Hein*? Terwijl iedereen in Ned. Adelsboek en Ned. Patriciaat over de afkomst van de familie **Storm (de** *Grave*) kan lezen, fantaiseert de schrijver op bladz. 42 een verhaal, dat op zichzelf reeds genoeg is om te doen constateeren, dat hij van genealogie in het geheel geen verstand heeft. Vooral het slot op bladz. 42 is fraai: „In de tweede helft der achttiende eeuw worden de „Indische Storm's nog maar zelden in de boeken der „Compagnie genoemd, waardoor het vermoeden rijst, „dat zij in de mannelijke lijn waren uitgestorven".

Op bladz. 43 constateert de geleerde schrijver, dat de naam *Nicolaï* is afgeleid van *Claesz.* of wel van *Nicolaesdr.* en zelden voorkomt. „Ach kom", is men geneigd te zeggen bij het lezen van dergelijke veelvuldig voorkomende waardelooze bladvulling. Zie bv. ook bl. 58 waar wij te weten komen, dat in de Moluksche papieren de naam *Jacobsz* veelvuldig voorkomt. Blijkens de toelichting bij de grafzerk van Mevrouwe **Agatha** *Susanna* **Beyts** op bl. 61 weet de schrijver niet, dat dit, in de 18^{e} eeuw althans, nooit kan beteekenen de vrouw van een meneer **Beyts,** maar slechts een gehuwde vrouw, wier eigen naam **Beyts** was. Die zerk is van **Agatha S.** *Beyts*, de huisvrouw van den gouverneur van Banda *Reynirus Siersma* (zie ook plaat 19 versus bl. 68).

Op bladz. 227 zegt de heer Van den Wall: De Molukken „is een verzamelnaam geworden voor alle „eilanden ten Noorden (sic) der Philippijnen, ten Oosten „(sic) van Nieuw Guinea, ten Zuiden (sic) van de Zuid-Ooster en Zuid-Wester eilanden en ten Westen (sic) van Celebes", aldus zich viermaal aan denzelfden steen stootende.

Zou zou ik nog maanden door kunnen gaan, maar dit is mijne bedoeling thans niet. Mijne bedoeling is nu slechts om nog meer aanvullingen te geven op de familiegeschiedenis **Van** *Pleuren* en met een enkel woord aan te stippen, dat „De Nederlandsche Oudheden „in de Molukken" het treurige product is van gebrek aan kennis en van verwaandheid.

Het is meer dan ergerlijk, dat de schrijver dit product aan H.K.H. de Prinses Juliana heeft durven aanbieden.

Maar ter zake dan; op bladz. 150 van dit boek leest men : „Gouverneur *van Pleuren* is tweemalen gehuwd geweest. In 1768 enz. met **Anna de Wijs,** mogelijk de dochter van **Adriaan de** *Wijs*, later raad extraordinair van India, en diens eerste vrouw **Anna** *Sixti*. De eerste vrouw heette echter *Anna* de *Nijs*, geb. te Amsterdam, zoodat het verdere betoog kan vervallen. Hij **(B. v.** *Pleuren*) *ondertr.* Bat^{a} 1 Juni 1768; met zijn tweede vrouw **Elisabeth van** *Rhijn* huwde hij te Batavia 28 Dec. 1766 (ondertr. 20 Dec., 2^{e} procl. 24, 3^{e} procl. 28 Dec.). Zij was geb. te Padang en inderdaad de dochter van *Willem* **van** *R.*

Anna de *Nijs* werd lö Feb. 1766 op het Holl. Kerkhof te Batavia begr.; *Elis.* **van** *Rhijn* op 8 Nov. 1786 aldaar (overl. 7 Nov. t.v.) en hij zelf op 31 Mei 1786 in de Holl. Kerk in kelder no. 13 uit zijn tuinhuis op den weg van Jacatra. In Juli 1787 werd in die kerk een wapenbord voor hem opgehangen.

Uit het huwelijk met *Anna* de *Nijs* waren:

1. *Aletta Susanna* **van P.,** ged. Bat. Holl. K. 3 Feb. 1762, gett. *Albertus Steensma* **en Aletta** *Cath^{a}. Mylius*; dit kind werd 8 Jan. 1770 op het Hollandsche Kerkhof ald. begraven.

2. *Gerrardus Albertus van* **P.,** ged. a.v. 30 Sept. 1764, gett. a.v., begr. a.v. 20 Jan. 1765.

David **St.** *van* **P.,** het 2^{e} kind uit het 2^{e} huw., is geb. Makasser 12 Oct. 1769 en ald. ged. door Ds. De Grave 22 Oct. 1769, gett. *David Boelen*, raad van N.I. en **Rachel** *Steijgers*.

De in kol. 02 van het Mdbl. vd. bovenaan sub n°s. 2, 3, 4, 6 en 7 genoemde kinderen worden in 1792 genoemd „kleinkinderen van mevrouw **Bert** te Batavia" en waren toen aan huis bij mej. de wed^{e}. *I.* **H.** *Vorstius*, Breedstraat te Leiden

Kol. 52 onderaan: *David* **St. v. P.** was 1792 adv. te Leiden.

Kol. 53 bovenaan: *Hermanus Willem* **van P.** † Amsterdam, begr. Oudekerk 11 Sept. 1797.

Als schepen van Batavia zegelt *Bernardus van P.* in 1763: doorsneden, boven gedeeld: 1 een roos; II een plant, bestaande uit drie **waaiervormig** geplaatste stengels, beneden: op goud een burcht; helmt. een burcht.

Zijn dienststaat is als volgt:

Ordinair klerk in C^{s}.dienst.	
Onderkoopman en le overdrager van het garnizoensksntoor	6 April 1759
Koopman en boekh. van het Ambachtskwartier	2 Juni 1761
Tweede vaandrig van de Kasteelspenisten	9 Juni 1761
Schepen 15	Juli 1763
Met opperkoopmansrang hootdadmin. te Makasser	2 Dec. 1766
Gouverneur en directeur van Ambon .	7 Nov. 1774
Als zoodanig uit Nederl. geapprobeerd bij brief van **10**	Oct. 1775
Gehonoreerd met den titel van admiraal en veldoverste	2 Dec. 1783
Op verzoek ontslagen en naar Ned. verlost	15 Oct. 1784
Bij Patr. brief van 27 Nov. 1784 raad extr. van N.I.	14 Juli 1785
Op 8 Aug. 1788 te Batavia gearriveerd en in de vergadering der Hooge Regeering geïntroduceerd	9 Aug. 1785
Directeur van de Bank courant en Bank van leening **29**	Aug. 1785

Met zijn 1e vrouw testeerde **B.** *van Pleuren* te Batavia 2 Juli 1761 voor nota. A. J. Zallé. Dit testament werd 2 April 1766 bij de weeskamer aldaar gedep.

Mot zijn 2e vrouw testeert hij te Batª 29 Mei 1786.

Genoemd worden zijn broer *Anthon Ulrich* **van P. en zijn** zuster ***Aletta Christina van P.*** te Amsterdam. Verder zijn 6 kinderen in kol. 52 genoemd sub 2, 3, 4. 6 en 7, oud resp. 16, 15, 10, 4 en 2 jaar. Dit test. werd 19 Juli 1786 bij de weesk. vd. gedep. Als weduwe test. ***Elis. van Rhijn*** voor notª Nic. van Bergen van der Grijp te Batavia 18 Sept. 1786; dit test. werd 15 Nov. 1786 bij de weesk. gedep.

Tenslotte blijkt, dat ***Bern. van P.*** in 1752 met het schip Vlietlust naar Indië vertrok.

De afstamming der Rotterdamsche Schade? en Schadee's,

door Jhr. Dr. W. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Onder denzelfden titel heb ik in het Decembernummer van den vorigen jaargang een waarschuwend woord geschreven tegen de mijns inziens lichtvaardige wijze, waarop de anders zoo critische heer M. G. Wildeman in een opstel in het Aprilnummer van dienzelfden jaargang heeft getracht de Rotterdamsche ***Schade's en Schadee's*** te enten op den stam der Utrechtsche ***Schade's van Westrum,*** waarvan een tak in den Nederlandschen Adel is opgenomen.

De heer Wildeman heeft hierop in ons jongste nummer met enkele regels geantwoord, voornamelijk met de bedoeling om het zedelijk bewijs te leveren, dat ***Ghysbrecht Schade,*** die te Rotterdam voorkomt in 1480, dezelfde moet zijn als *Ghysbrecht Gerritsz.* ***Schade,*** die voorkomt als hebbende het land van Utrecht verlaten.

Het ligt thans niet in mijn voornemen in eene beoordeeling te gaan treden van de gronden, waarop da heer Wildeman dit zijn „zedelijk" bewijs deed berusten [1]). Om eene gansch andere reden zie ik mij genoopt op de afstamming der Rotterdamsche ***Schnde's*** en ***Schadee's*** terug te komen, en bij de ontvouwing daarvan zal tevens duidelijk worden, dat de door den heer Wildeman gestelde identiteit der beide genoemde *Gijsbrecht*'s ons mijns inziens voorloopig koud moet laten.

Bij mijn eerste opstel ging ik uit van de meening, dat de Rotterdamsche ***Schade's*** en ***Schadee's*** blijkbaar afstammen van ***Gijsbert Schade,*** die van 1480 tot 1608 als brouwer en organist te dier stede voorkomt. Zelf had ik mij nimmer in de afstamming dezer Rotterdammers verdiept, maar ik meende dit te moeten aannemen op gezag van den heer Wildeman, die op kol. 100 van den vorigen jaargang schreef:

> Uit het bovenstaande getoetst aan de hiervolgende Aanteekeningen blijkt o.i. genoegzaam, dat ***Ghijsbert*** of *Ghijsbrecht* ***Schade*** die van 1480-1508 te Rotterdam voorkomt en aldaar was gehuwd met ***Margriet Pietersd***r. ***Biscop*** dezelfde persoon is als ***Ghijsbert*** *Gerijtsz.* ***Schade*** te Utrecht, die volgens acte van 8.3.1476 het land van Utrecht verlaten had en dus een broeder was van Adam ***Schade*** te ***Utrecht,*** aldaar gehuwd met *Catharina* ***(Jans Borredochter)*** en valt de oorzaak beter te verklaren van het groot aantal ***Adam Schnde's,*** *Schadee's* die vanaf het begin der 16de eeuw tot op heden nagenoeg in iedere generatie in het ***Roiterdamsche*** geslacht ***Schade,*** *Schadee* voorkomen en wiens leden voor een groot gedeelte zegelden met hetzelfde wapen als de ***Utrechtsche*** familie, waarbij ook menigmaal de spelling „*Schadee*" gevolgd werd.

Bij herlezing hiervan moet' ik toegeven, dat hier nergens expressis verbis wordt gezegd, dat de Rotterdámsche ***Schade's en Schadee's*** afstammen van ***Gijsbert Schade,*** die van 1480—1508 te Rotterdam voorkomt, maar ik zal vermoedelijk toch wel niet alleen staan. wanneer ik beweer. dat de strekking van het betoog geen zin heeft, indien die afstamming, als uit de lucht gegrepen, moet worden uitgeschakeld. Immers de veelvuldig door de Rotterdamsche ***Schade's*** en ***Schadee's*** van het begin der 16de eeuw af gedragen voornaam ***Adam*** wordt via genoemden Gijsbert terug; gebracht tot het Utrechtsche geslacht ***Schade,*** zoodat, indien deze ***Gijsbert*** wordt ter zijde gesteld en niet als de stamvader der Rotterdamsche familie mag worden beschouwd, het geheele betoog van den heer Wildeman, hetwelk geen ander doel heeft, dan om deze Rotterdamsche familie aan de Utrechtsche ***Schade's van Westrum*** te koppelen, komt te vervallen.

Van bevriende zijde heeft men mij er intusschen — d.w.z. na het verschijnen van mijn eerste opstel te dezer zake — op gewezen, dat de Rotterdamsche brouwer en organist *Gijsbert* ***Schade*** volstrekt niet als de bewezen stamvader van de latere ***Schade?*** en ***Schadee's*** in die zelfde stad mag worden beschouwd. Men vestigde namelijk mijne aandacht op de door Mr. R. Bijlsma verzamelde aanteekeningen voor de samenstelling van diens in 1918 verschenen werk „Rotterdams Welvaren X50-1650", welke aanteekeningen thàns in het gemeentearchief te Rotterdam berusten en ook het noodige bevatten betreffende de afkomst der ***Schade's*** en ***Schadee's.***

Deze vingerwijzing heeft mij aanleiding gegeven zelf bedoelde aanteekeningen te gaan raadplegen en enkele der daarin vermelde bewijsplaatsen na te slaan. Uit een en ander is mij gebleken, dat de stamvader der Rotterdamsche *Schade*'s en ***Schadee's*** schijnt te zijn zekere ***Adam Adamsz.,*** die speldemaker van zijn beroep is geweest en zich uit Delft te Rotterdam is komen vestigen in of kort voor 1693 [1]). Een geslachtsnaam blijkt deze ***Adam Adamsz.*** niet te hebben gevoerd en eerst zijne nakomelingen in de 17de eeuw hebben zich ***Schade*** genoemd.

Waar de zaken zoo staan — d.w.z. bij gebreke van eenig bewijs voor de afstamming van den Delftschen ***Adam Adamsz.*** van den Rotterdamschen ***Gijsbert Schade*** —

---

[1]) De Redacteur heeft in eene noot aan den voet van kolom 59, naar het mij voorkomt, voorloopig reeds voldoende gewezen op de ongenoegzaamheid van dit vrij zonderling bewijs.

[1]) Het, is hier thans de plaats niet om uitvoerige mededeelingen aangaande dezen Adam *Adamsz.* en zijn gezin te doen. Ik kan echter niet nalaten bier enkele der door mii in het gemeente-archief te Rotterdam gecontrôleerde feiten te vermelden.

Adam Adamss., speldemaker kocht 9 Ootober 1593 een huis te Rotterdam, hetwelk hij 4 April 1596 tot zekerheid verbond voor eene jaarlijkschе rente, welke hii toen overdroeg uit een rentebrief. 21 April 1592 door hem vóór schepenen van Delft verkregen. Zijne zonen zouden zijn: 1o. „*Frants Adamson,* j.g. van Delfft, woont in den Oppert", die 5 Mei 1596 te Rotterdam trouwde ***met*** „*Neeltgen*" *Bartholomeus,* j.d. van Rotterdam, woont op de Vaert", en 2o. „*Adam Adamson,* j.g., schepstimmerman, woont in den Oppert", 16 Deoember 1601 te Rotterdam getrouwd met „*Lysebet Diricks,* j.d., woont aohtert clooster, zijn beyde van Rotterdam". Van laatstgenoemden *Adam Adamsz.* schijnen de latere en huidige *Schadee*'s in de Maasstad af te stammen.

heeft het mijns inziens geenerlei nut zich nader bozig te houden met de door den heer Wildeman gestelde identiteit van den ongeveer honderd jaren vóór *Adam Adamsz.* te Rotterdam geleefd hebbenden *Gijsbert Schade* met diens Utrechtschen naam- en tijdgenoot.

De eerste generaties van het geslacht Patijn,

door Mr. H. F. WIJNMAN.

De beide eerste generaties van het geslacht ***Patijn*** luiden in Ned. Patriciaat, 9e jaar (1918), blz. 280, aldus: „I. *Andries Janz. Patijn*, de **oude**, vermoedelijk identiek met ***Arrdries*** *Patijn*, die in 1579 met vrouw en kinderen, komende uit Rumbeke (W.-Vlaanderen), zich te Haarlem vestigde, brandewijnverkooper, † Haarlem 28 Juli 1623, tr. (3°) *Lijntje Gillesdr.*, † nà 16%.

II. *Daniël Patijn*, geb. Haarlem in 1612, ged. (Doopsgezind) Haarlem 24 Maart 1638 [1]), veerschipper op Alkmaar 1639–53, op Amsterdam 1663-81, begr. Haarlem (Groote Kerk) 26 Maart 1681, tr. Haarlem 28 Oct. 1640 *Jannetje Jansdr.* ***van den Bergh,*** ged. Haarlem 21 Nov. 1612, begr. Haarlem (Groote Kerk) 25 Mei 1689, dr. van *Jan Jansz.* en *Sontje Graeve.*"

De Heer Joh. Ruys publiceerde in De Wapenheraut, 23e jaar (1919), blz. 17 e.v. een artikel getiteld „De oudere generaties van het geslacht *Patijn* te Haarlem", in den volgenden (24en) jaargang, blz. 260 gevolgd door een aantal losse aanteekeningen betreffende hetzelfde geslacht. Deze artikelen, hoeveel materiaal ook bevattende voor een volledige genealogie-*Patijn*, houden weinig gegevens in, die de bovenstaande generaties 1 en II zouden kunnen aanvullen of verbeteren (slechts wordt als overlijdensdatum van *Jannetje Jansdr. van den Bergh* aangegeven : 21 Mei 1689 en wordt de voornaam van haar moeder gespeld *Soutje*). De heer Ruys kende niet de vermoedelijke herkomst van den stamvader van het geslacht uit Rumbeke, hetgeen een der redacteuren van De Wapenheraut de vraag in de pen gaf: Ned. Patr. 1918 stelt de hypothese dat hij uit Rumbeke zou komen; wie heeft gelijk?

Nu vindt men in Oud-Holland, 1913, blz. 89/90 in extenso opgenomen een acte dd. 7 Aug. 1606 verleden voor den notaris W. van Triere te Haarlem, waarin genoemd worden : „*Guilliaume* ***de*** *Cuypere* out omtrent 58 jaeren ende ***Andries*** *Patijn*, brandewijnbrander, out 53 jaeren, deser stadt poorteren".

Wij kunnen dus aannemen dat ***Andries*** *Patijn* de oude geboren was ± 1553. Hij had een gelijknamigen zoon, die gewoonlijk voorkomt onder den naam *Andries Patijn* de jonge; deze was geboren c. 1579/80 (Wapenheraut, 1919, blz. 66). De oude werd als „*Anderies Patijn*" op 28 Juli 1624 (niet 1623) in de Groote Kerk te Haarlem begraven.

Leefden er te dien tijde nog meerdere personen van den naam ***Andries*** *Patijn* te Haarlem? Een acte, door den Heer Joh. Ruys geciteerd, in een h.s. genealogie-*Patijn* (thans berustende op het Gem. Archief te Haarlem), zou zulks doen vermoeden: in prot. 164 van den Haarlemschen notaris W. van Lievendaal dd. 16 Nov. 1626 zou genoemd worden een zekere *Andries Jansz.* ***Patijn.*** Deze kon niet de stamvader zijn, omdat laatstgenoemde in Juli 1624 overleed en ook niet diens zoon, omdat deze ***Andries*** *Andriesz. Patijn* heette. Wanneer men de bewuste acte opslaat, dan blijkt het evenwel dat er staat ***Andries*** *van Patijn*, bepaald een schrijffout voor ***Andries Patijn,*** d.i. de jongere.

[1]) Oud 26 jaar.

Andere personen van dezen naam komen op het eind van de 16e en in het begin van de 17e eeuw te Haarlem niet voor.

Behalve brandewijnbrander was ***Andries Patijn*** ook brandewijnverkooper. Bij Dr. P. J. Dobbelaar, De branderijen in Holland tot het begin der 19e eeuw (diss., 1930), blz. 22 leest men: „Op 3 Mrt. 1693 gelastten Burg. van Haarlem aan de zes met naam en straat genoemde brandewijnmakers bij provisie ende tot dat anders sal sijn geordonneert dat sijluyden voortaan ghene branderijen sullen branden van granen". Tot de zes genoemde brandewijnbranders behoorde: ***Andries*** *Patin* in de Spaernewouderstraet. Verder vindt men op blz. 33 van hetzelfde werk vermeld: „Opmerkelijk is dat bij de branders twee van de zes, bij de verkoopers 9 van de 26 aangeteekend staan als „menno" dus Doopsgezind, w.o. de leden der familie *Patijn* (Gem. Arch. Haarlem, Res. Burgem. 14 Febr. 1624 en 10 April 1626)".

In het „Memoriael van de overkomste der Vlamingen hier binnen Haerlem" [1]) treft men onder degenen dia in 1679 zich te Haarlem vestigden, aan : ***Andries*** *Patijn*, van Rumbeke, met vrou en kinders. Hij behoorde tot de Doopsgezinden (Gemeente der Vlamingen), die toenmaals om der geloofswille Vlaanderen verlieten. Ned. Patr. noemt ***Lijntje*** *Gillesdr.* zijn ***derde*** vrouw; uit de door Joh. Ruys aangehaalde acten blijkt niet of zij zijn tweede of zijn derde vrouw was. Het huwelijk van ***Andries*** *Patijn* met *Lijntje* ***Gillesdr.*** is omstreeks 1604 te plaatsen, omdat hun oudste zoon *Gijsbert* omstreeks 1606 geboren werd.

De naam ***Andries*** *Jansz.* ***Patijn*** voor den stamvader (zooals vermeld in N.P.) trof ik tot dusverre niet aan.

Reeds de kinderen van den stamvader keerden het Doopsgezinde geloof den rug toe en lieten zich in de Gereformeerde kerk te Haarlem doopen. Van Daniël *Patijn* (11) luidt de doopacte aldus:

Den 29 (Marti) 1628
Daniel Cathechumenus
Out 26 jaer, sone bij ***Andries Patijn*** & *Lijntje Gilles*, wonen(de) inde Sparwouderstraet. Testis ***Abraham*** *Andriesz.*

De beide eerste generaties kunnen dus aldus luiden:

I. ***Andries Patijn*** (*Patin*), geb. Rumbeke (West-Vlaanderen) ± 1653, vlucht in 1679 als Doopsgezinde om der geloofswille met vrouw en kinderen uit Vlaanderen en vestigt zich te Haarlem, wordt poorter aldaar, brandewijnbrander en -verkooper in de Spaarnewouderstraat aldaar, lid van de Vlaamsche Gemeente der Doopsgezinden, begr. Haarlem (Groote Kerk) 28 Juli 1624, tr. (2° of 3°) c. 1604 ***Lijntje Gillesdr.,*** † na 1625 [2]).

II. ***Daniël*** *Patijn*, geb. Haarlem in 1612, ged. (Gereformeerd) Haarlem 24 Maart 1638 enz. (zie boven).

[1]) H.s. in de Stads-Bibliotheek te Haarlem (copie in het Doopsgezind Archief te Amsterdam), gedeeltelijk afgedrukt in De Navorscher, 1904, blz. 140 e.v. en bij Mr. J. L. M. Eggen, De invloed door Z.-Nederland op N.-Nederland uitgeoefend (Gent 1903).

[2]) Volgens Ned. Patr., 1e jaar, blz. 334, werd zij te Haarlem begraven op 28 Mrt. 1666. Op dien datum werd in de Groote Kerk aldaar begraven „de wede van *Andries Pateyn*". Waarschijnlijk was dit de weduwe van *Andries Patijn* de jongere.

Fragment-genealogie ten Haghe,

door P. M. van WALCHREN.

Van dit geslacht, dat driemaal de zeldzame wapenfiguur van het vliegend hert vertoont, verschenen slechts eenige losse aanteekeningen in De Navorsoher XXXIV en Taxandria 1904. In het archief van Jhr. Dr. N. de Gijselaer trof ik afschriften aan van een drietal akten, die het, gevoegd bij aanteekeningen uit het schepensignaat van Woudrichem en Dussen, mogelijk maken een fragment-genealogie samen te stellen. Het drietal eerstgenoemde akten zijn:

1°. Testament van ***Abraham ten Hagen*** *Dircksz.*, scholtus der stad Woudrichem en 't land van Altena en penningmr. der dyckagiën, en juffr. ***Bartruid van*** *Clootwijck* sijn huisvrouw 11-9-1626 voor den not. Mattheus Muyter te Dussen;

2°. 20-6-1597 ***Frans*** *Adriaansz.* ***van der*** *Dussen*, brouwer in Delft en capitein *Johan* ***de*** *Wit* als oomen van ***Jacob Jacobsz.*** *Bruinsz* hebben aangesocht *Jenneken* ***ten Rage,*** dochter van ***Abraham,*** schout van Woudrichem en ***Bertruyt van*** *Clootwyck,* op voorwaarde dat *Anna Jansdr.* wedᵉ. saliger ***Jan Jacobsz,*** beste moeder van ***Jacob Jacobsz.*** *Bruinsz* behoorlijk zal uitrusten en geven o.a. een lijfrente van 18 g. 's jaars op Delft hem vermaakt door ***Jan Jacobsz*** zijn beste vader. De ten Hage's geven 17 morgen lands in 't dorp Andel. Getuigen: ***Jacob*** *Ewout* ***Bruins, Adrian Bruins.***

3°. Rekest aan mijnheeren en edele Heeren de eerste en andere Heeren van Rekeningen der Graaflijkheid van Holland door ***Abraham ten Hage,*** schout tot Woudrichem, als man van ***Bertruyt van*** *Clootwyck.* Het betreft 25 morgen, zijnde 1/3 part van 76 morgen, genaamd „de Goeypoort" in vier waren buitendijks van Dussen. De vererving is als volgt:

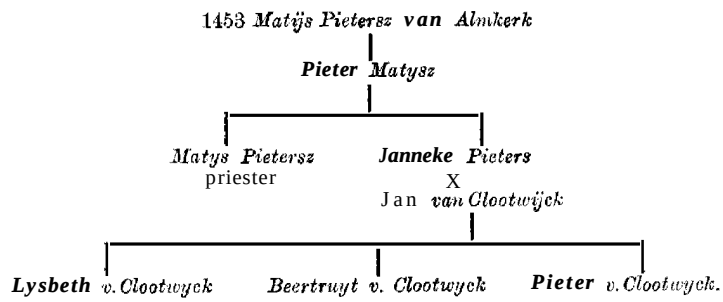

Abraham *Dircksz* ***ten Haghe*** [1]),
Schout te W. 1590, penningm. v/h land v. Altena,
testeert 1625, dod in 1629
× *Beertruyt van Clootwijck*

Dirk	*Jenneke*	***Johan***	*Judyke* [2])	*Adriaan* [3])
Schepen van w. 1619	geb. w. 30—3—1578, × w. 13-7-1597 *Jacob Jacobsz. Bruins van der Dussen,* † 1650 burgem. van W. 1610	burgem. van W. × w. 1633 *Johanna Swaen* [4])	X *Godfried Jacob van Rohr tot Veninghuyse*	Ambachtsheer van Recwijck, ***dood*** in 1655 X *Judith Schellaert*

Dirk	*Bertrude*	*Cornelia*	*Helena*
Schepen 1687—1717, burgem., gesubst. schout, geb. W. 5-3-1645 † W. ***-5-1718*** × Rotterdam 10—10—1680 ***Anna Maria*** *Sonnemans* † W. -2-1735	X 1° ***Hendrik Anthony Jacobsz. van*** *Nispen,* kapitein. † 1672, 2° na 1703 Mr. ***Hendrik van*** *Breugel* pensionaris van 's Hertogenbosch	X ***Jan van der*** *Graeff*	× ***Mr.*** *Herman* van ***Breugel***

Dirk	*Adriaan*	***Bertruyt***	*Jan*	***Judith***	*Abraham*
ambachtsheer van Recwijck		× W. 30—11—1636 *Adriaan van Oversteegh* de oude	dood in 1655 X *Cornelia* ***van der Horst***	X 1-8-1652 Dur. ***Gabriël Hanedoes*** adv. v. d. h. v. H. geb. Leiden 3-1-1629 † -3--1704	dood in 1655 × *Agatha Cloots.*

KORTE MEDEDEELINGEN.

Ramp van Rolland.

In het artikel „Roomschgezinde Hollandsche Geslachten in betrekking met den Keizer" (XLVIII, 330 e.v.) schrijft Mr. R. Bijlsma, dat ***Frederik Ramp,*** die in 1695 beleend werd met de hofstede Rolland, gehuwd was met *Willemina van* ***Sonnevelt,*** „eene dochter van ***Andries*** *Willemsz.* „*van Oudshoorn* te Alkmaar en *Willemina* ***van*** *Sonnevelt*".

In het aansluitend artikel: „ Bescheiden betreffende het geslacht ***van Oudshoorn van*** *Sonnevelt* in de zeventiende eeuw" (XLIX, 65. e. v.) verbetert Mr. Bijlsma de aangehaalde mededeeling als volgt: „de vrouw van „*Frederik* ***Ramp was*** eene dochter van ***Willem van*** *Ouds-* „***hoorn van Sonnevelt*** en kleindochter van ***Andries.***"

Voorts wordt in dit artikel een genealogische aanteekening gepubliceerd uit de collectie ***van*** *Reede van Oudtshoorn,* berustende op het Algemeen Rijksarchief. In deze aanteekening wordt o. m. vermeld dat ***Willem van*** *Oudshoorn* ***ende*** *van Sonnevelt* — zoon van ***Andries*** *Willemsz.* ***van Oudshoorn*** — „is geheylickt aen ***Hester van Rolland".*** Als dochter van dit echtpaar wordt genoemd: „*Willemina*, geheylickt aen Meester *Frederick* ***Ramp.***"

Au t h e n t i e k e gegevens over de vrouw van *Frederick* ***Ramp*** zijn te vinden in het Leenregister der Proostdij van Oud-Munster te Utreoht [1]). Op fᵒ 231, dl. 1562—

[1]) Akte van 18-7-1629. Handschriften ***van*** 't N. Br. Gen.

[2]) Register van Waer- en Opdrachtbrieven, Woudrichem. 1686 ***Judycke ten*** *Haegen* last hebbende van ***Godfried Jacob van*** *Rohr* ***tot*** *Veninghuyse,* haar man (voor notaris Arnold Stel1 in Wesel 1680). Zie: de beleeningen van de tienden van Brünen iu het leenregister Bergh.

[3]) Schepensignaat Dussen-Muilkerk. 8—10—1659 magesoheyd van de kinderen van ***Adriaan ten Rage.***

[4]) Geslacht Swaen. Navorsoher XXXIV.

[1]) Rijksarchief in de Provincie Utrecht, Inv. Boekd. en Bundels. Nᵒ. 599.

1606, staat geboekt, dat in 1692 „*Wilhelmina van Sonnevelt*, huysfr. van Joncker *Frederick* ***Ramp***" beleend wordt met land onder Woerden „deur dode van ***Haesken Dirck van Roelantsdr.,*** hare Moeder". Deze laatste was met dit, land beleend in 1631 en wordt in de betreffende acte (f° 221, dl. 1438—1561) genoemd: ***„Haeslcen Dyrick van Rolants*** dochter". De moeder van ***Wilhelmina van Sonnecelt*** heet dus in officieele stukken niet ***Hes ter*** maar *Haesken*.

J. PH. DE MONTÉ VERLOREN.

Menso. In de in het vorig nr. van dit maanblad gepubliceerde genealogie Menso mis ik: *Alletta* ***Maria des Bordes*** Wed. *Menso*, die op 16 Nov. 1764 als getuige optreedt bij het huwelijk, gesloten voor den Hollandschen Consul te Smyrna tusschen Pieter van Sanen, Hollandsch koopman aldaar, en Clara Ghiassaud. (Nos. 6 en 6 mijner 32 kwartieren). Zie Rijksarchief, den Haag, aanwinsten 1893 A n° 2d.

Mr. JOAN MULLER.

VHAGEN EN ANTWOORDEN.

Apeldoorn (van)-Kemelers. Welk wapen voerde *Henrica Kemelers*, echtgenoote van Mr. ***Jan van Apeldoorn,*** secretaris van Deventer, wier dochter ***Elisabeth*** 1630 te Zutphen met ***Paulus*** *Sels* huwde?

Is er verband met het Deventersch geslacht *Cuper* (***van Holthuisen),*** dat een kameel in zijn wapen voerde? Welke zijn de levensdata van het echtpaar *van Apeldoorn-Kemelers*?

W. A. 8.

Assem (van den), Genealogische gegevens gevraagd aangaande dit Noord-Brabantsche geslacht, benevens het wapen, indien bestaande.

Zeist. J. VAN LEEUWEN.

Becquer. (XLVII, 2 11,263). In kolom 266 sprak ik t.a.p. het vermoeden uit, dat de afkeurenswaardige gewoonte om heraldische stukken in de wapens en relief voor te stellen, aanleiding zoude gegeven hebben, het voorwerp in de kwartieren 1 en 4 van het gevierendeelde wapen ***Becquer*** voor iets aan te zien, wat het niet zoude zijn.

Welnu, het alliatitiewapen van het echtpaar ***F. R. Rypperdn-J. A. Becquer,*** 29/4 1821 te Oisterwijk, voorkomende op hun lakafdruk in het familiearchief Ver Huell in het Rijksarchief te Arnhem, bevestigt mijne diagnose volkomen. Het wapen van de vrouw vertoont een gevierendeeld schild, waarvan de kwartieren 1 en 4 beladen zijn met een zeer duidelijke en relief weergegeven dwarsbalk.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Boudaen-du Bois. Welke zijn de levensdata van het echtpaar *Gaspar Boudaen—Susanna du Bois*, wier dochter ***Lucretitr*** (geb. Antwerpen 1617) 1638 te Amsterdam *Joan* ***Ortt*** huwde? Welk wapen voerde *Susanna* ***du Bois ?***

W. A. S.

Coninck, Welk wapen voerde *Cornelia* ***Coninck,*** Schiedam 1637 — (Amsterdam 3) 1717, ondertr. 1661 te Amsterdam *Jacob Verbeeck*, geb. Utrecht, st. (Amsterdam?) 1669 ?

IB. A. S.

Cruiner-Haenen. Welke zijn de voornamen en de levensdata van het echtpaar *Cruiner-Haenen*, wier zoon *Gosuinus Cruiner*, secretaris van Hattum, huwde met *Geertruid Engelen Engelbertsdr.* 1604- 1669 ? Welke zijn de levensdata van dien ***Gosuinus*** *Cruiner* en welk is het wapen *Haenen*?

W. A. S.

Dueren (van). (XLVII, 380). Nader blijkt, dat de vader van *Govert van Dueren* was Ds. ***Johannes Bernardszn. van Dueren***, Luthersch predikant te Neshaminy in N. Amerika, die ± 1696 moet geboren zijn. Zijn kinderen heetten : *Govert, Johannes, Barbara, Maria, Dorothea, Anna, David,* ***Elisabeth, Sara,*** *Johanna.*

Tot welk geslacht *van Dueren* behoorde deze Ds. ***Johannes van Dueren ?***

Zeist. J. VAN LEEUWEN.

Fortuyn. Welk wapen voerde *Renske Simonsdr. Fortuyn*, 1588-Amst. 1669, 1610 te Amst. geh. m. ***Jacob*** *Jansz.* ***Hop,*** 1588-1633 ?

W. A. S.

Gijselaer (de). (XLVIII, 383). Of de bedoelde personen tot het geslacht *de Gijselaer* behooren kan ik niet zeggen, maar waarschijnlijk is het wel, daar de naam herhaaldelijk zonder de voorkomt. Zoo werd in het burgerboek te Leiden 17-2-1690 ingeschreven *Mahieu Gyselaer* van Belle. Te Amsterdam werd in de Westerkerk 18-1-1666 gedoopt ***Cornelia,*** dochter van Mr. *Cornelis* ***de*** *Gyselaer* en ***Elysabeth de*** *Roeck*, denkelijk uit een 2e huwelijk van den chirurgijn. Mogelijk stammen de nog in Amsterdam levende *Gijzelaar*'s (o.a. een boekhandelaar) van hem af.

In de Dortsche gilderekeningen (U.H.G. 1896) worden genoemd: 1644 *Cornelis Adriaensz. Gyzelaer*, leerjongen in 't wolleweversgild, sterft in 't zelfde jaar, 1669 ***Jacob dye*** *Gesselaer,* 1686 *Adrian* ***Jat*** *obss Ghyseler*, 1692 ***Adriaan*** *Jacobs Ghyselaer.* De naam wijst m.i. op Vlaamsche afkomst en bij het zoeken naar een plaats of hof *Ophesseling(en)*, waar ongetwijfeld dichtbij een *Neerhesseling(en)* zal zijn te vinden, moet ook het Vlaamsche deel van N. W.-Frankrijk in aanmerking komen.

R. P. M. v. W.

Haas-van Santen. Wat is er bekend aangaande de voorouders van :

Philip *Levy* ***Haas,*** geb. ca. 1763 waarschijnlijk te Kleef, koopman te Middelburg en aldaar overleden 15 Maart 1829, oud 76 jr , wedr. van *Fronica* ***van Santen,*** huwt volg. trouwb. Isr. Gem. Nijmegen 19 Sept. 1783 *Fronike* ***Alexander,*** geb. Nijmegen ca. 1760, overl. Arnhem 22 Febr. 1814. Volgens de huw. acte was hij een zoon van de Wed. *Levy* ***Haas*** geb. *Sibilla Caer* (moet wsch. zijn ***Boer)*** *Gompertz*, toen wonende te Emmerik. *Fronica* ***Alexander*** was dr. van *Eva Meyer*, wed. ***Alexander*** *Abram.*

Helmond. Ir. J. G. KAM.

Houten (van). Zijn er afstammelingen bekend van de navolgende kinderen van *Bruuns van Houten* (ook geschreven *van Holten*) en *Marya Ulderix*, t. w.: *Margrieta,* geb. Olst 6.7.1722, *Johohanna Soofya*, geb. Olst 6.1.1726, *Yan*, geb. Olst 29.10.1727, *Janna*, geb. Olst 17.1. 1734 en *Willem Ulderix*, geb. Olst Karsdag 1736.

's-Gravenhage. G. VAN MESDAG JR.

Lith (van). Welk is het wapen en zijn de voornamen van (N.N.) *van Lith,* gehuwd met den Deventerschen kerkmeester ***Lubbert*** *Nilant*? Ik ken twee wapens *van Lith*, die hiervoor in aanmerking komen. A: in rood een gouden kraanvogel(?) met uitgespreide vleugels, houdende een gouden bal in de rechterpoot, B: in goud een staande zwarte adelaar met uitgespreide vleugels, houdende een rooden bal in de rechterpoot.

W. A. S.

Merckt van der. Is het wapen, gevoerd door *Jacob van der Merckt* (koopman te Amsterdam, 1628 geh. m. *Petronella* ***Witsen),*** dat, welk Rietstap opgeeft als: *van* der *Merct* (Flandre) ?

W. A. S.

Noordhoorn. Welk wapen voerde ***Elisabeth*** *Noordhoorn,* dochter van Richard en *Bertha* ***(de)*** *Valcke,* die 13 Juli 1661 huwde met ***Johan*** *Tammen*, den lateren raadsheer te Groningen, uit welk huwelijk o.a. geboren werd *Beerta Tammen* (1652—1702), echtgenoote van den Groningschen burgemeester *Wicher Wichers*?

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Petain (de). Welk wapen voerde *Janneke* ***de Petnin,*** st. 1692, huwt 1660 ***Pieter van*** *Beeck*, Amsterdam 1630-1689?

W. A. S.

Rover (de). (XLIX,61). Ofschoon ik voorloopig nog geene zekerheid heb waaraan het is toe te schrijven, dat het molenijzer zoo veelvuldig voorkomt in de wapens van de families, die oudtijds in de Meijerij van 'sHertogenbosch gevestigd waren, wil ik, nu de Heer van Oordt dit wapenfiguur weer ter sprake heeft gebracht, er even op wijzen, welke plaats deze molenijzers in het molenbedrijf innamen.

Een prachtige aanduiding als bewijs daarvoor vinden wij op het secreet zegel van ***Jan van,*** *Pollanen*, heer van der Lecke ende van Breda, van het jaar 1367, hangende aan een charter van Putten. Dit zegel nl. vertoont alleen den helm met het helmteeken en dit helmteeken is een tournooihoed, getopt met een zeer grooten molensteen. En in het ronde gat van dezen molensteen nu ziet men zeer duidelijk een antiek molenijzer geplaatst. Ik veronderstel, dat men de as, waarmede men den molensteen liet draaien, niet direct door het gat van den molensteen wilde steken, doch dit met tusschenvoeging van het molenijzer deed om het versplinteren van den steen te voorkomen.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Riiddinghuysen. *Wilhelm Rüddinghuysen*, papiermaker te Arnhem, verwierf burgerrecht te Amsterdam op 23 Juni 1678 en werd geboren te Mongouerland in de Paltz ± 1644; zijn broeder *Heinrich Nicholas* ***R. was*** ook papiermaker te Amsterdam en had een zoon ***Adriaan (ex*** matre de ***Ruyter).*** Wie weet iets meer aangaande deze *Rüddinghuysen*'s (ook *Ritlinghausen* en v. *Rödinghausen*) en waar ligt dit „Mongouerland in in de Paltz".

Zeist. J. VAN LEEUWEN.

Schagen (van). Welk wapen voerde ***Adrinna*** *Pietersdr. van* Schagen, 1604-Amst. 1638, 1627 gehuwd met Mr. *Jacob Bors*, 1599- 1664 ?

W. A. S.

Scleyns-Ryckaert. Is het wapen, gevoerd door *Willem Seleyns*, zijdelakenkoopman te Amsterdam, geh. m. *Susanna Ryckaert* (wier dochter ***Appollonia*** *Seleyns*, ***1625-1670,*** in' 1642 **met** ***Jan Loten, 1612-1676,*** ondertrouwde) als volgt: doorsneden. 1: in zilver 3 roode palen, 2: in blauw 6 zilv. kruisjes, 3, 2, 1? Welke zijn de levensdata van het echtpaar *Seleyns-Ryckaert*?

W. A. S.

Stnits. (XLIX, 62). *Hubertus Montauban van Swijndregt,* ged. Rotterdam 31 Mei 1781, makelaar in 1807, † Rotterdam 16 Oct. 1856, tr. Rotterdam 24 Aug. 1801 ***Maria*** *Jacoba* ***Smits,*** ged. (Remonstr.) Rotterdam 8 Sept. 1782, † Rotterdam 15 April 1864, dr. van *Michiel* en *Maria Adriana Bruinenburg.*

V. M. G. W.

Steppes. Wie kan inlichtingen verstrekken aangaande de vraag of er van het Duitsch geslacht *Steppes* in Nederland leden woonachtig zijn geweest of zijn?

Berlijn-Lichterfelde. ***S.*** KEKULE VON STRADONITZ.

Thiedeman. Wie was de moeder van *Hermanna Nicolaasdr. Thiedeman* ***(1615*** te Zutphen geh. m. *Gerhard VerHuell*) en welk wapen voerde die moeder?

W. A. S.

Vinck. Welk wapen voerde *Geertruid Vinck*, 1648 te Utrecht gehuwd met *Johannes Calkoen*, brouwer te Amsterdam?

W. A. S.

Vlaming. Welk wapen voerde ***Holckje Floris&.,*** Stavoren 1634-Amsterdam 1706, huwt 1660 *Willem Vlaming* 1631-1605, stamvader van het Amsterd. doopsgez. geslacht ?

W. A. S.

Wapen Stadnitski. (XLVIII, 352). Het door den Heer Verhellouw opgegeven wapen werd door mij gevonden op een lakafdruk uit de 2e helft der 18e eeuw in de collectie losse lakafdrukken, in 1924 toebehoorende aan den Heer Graswinckel, te Breda, met den naam *van der Voogd*, zijnde: „doorsneden A. gedeeld 1 een gekleede ruiter op een omgewend springend paard, II een springende hond; B. 3 sterren. Helmteeken: een leeuwenkop.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Wapen van Westrenen. (XLTX, 64). De vraag van onzen geachten redacteur brengt eene kwestie op het tapijt, die mij belangrijk genoeg lijkt, om eens grondig onderzocht te worden, zoodat de opvolgende oudere generaties van vóór 1650 van deze familie ***van*** *Westrenen* gedocumenteerd komen vast te staan.

Hetgeen daaromtrent geschreven staat in De Navorscher 1873, pag. 371 en 627, 1874 pag. 29 en in het Wapenboek van den. Nederlandschen Adel is mij bekend, doch het is de vraag, of voor dit alles de bewijzen voorhanden zijn en zoo ja waar. Wel beroept „Stella Duce" zich in De Navorscher 1874, pag. 29 op eenige oude handschriften, doch de vraag blijft, is alles, wat in die handschriften geschreven staat met originneele bewijsstukken te staven?

Met den genealogischen kant van dit vraagstuk zal ik mij niet inlaten, zulks ligt niet in mijn lijn en is beter in handen van geroutineerde genealogen, doch ik zal

mij in het volgende uitsluitend bezighouden met de kwestie van het familiewapen, daarmede de vraag van den geachten inzender, voor zooveel mij dit mogelijk is, beantwoordende.

„Stella Duce" vermeldt op pag. 30 van De Navorscher 1874 als stamvader *Hendrik Douwer*, in 1432 Schepen van Amersfoort, en zegt, dat diens zoon *Jan*, van 1481 tot 1483 eveneens Schepen van Amersfoort, genoemd wordt *Jan Douwer* genaamd van *Westreenen* en dat diens zoon *Hendrik Douwer genaamd van Westreenen*, overleden in 1663, bij zijne vrouw *Benedicta Colentis genaamd van Malsen Johansdr.*, behalve een dochter *Jacoba* 4 zoons zoude hebben nagelaten nl. *Jan, Herman, Cornelis en Steven*, die zich allen *van Westreenen* noemden en waarvan de beide laatsten eveneens Schepenen van Amersfoort zouden geweest zijn.

Van deze zoons nu, zegt, hij verder, neemt de oudste *Jan*, die in 1667 *Emma van Schaijck* trouwt, den ring in zijn wapen aan, terwijl de 2e zoon *Herman*, die met Maria *Schinkel Cornelis Hubertsdr.* trouwt, den ezel in zijn wapen behoudt.

Hij zegt nadrukkelijk, dat *Herman* den ezel in zijn wapen behoudt, waaruit dus volgt, dat het vaderlijke wapen eveneens den ezel zoude vertoond hebben, m. a. w. dat ook *Hendrik Douwer genaamd van Westreenen* den langoor in zijn wapen zoude gevoerd hebben.

Hij zegt niet, dat er behalve de ring en de ezel nog iets anders in de wapens dezer gebroeders *Jan* en *Herman* te zien was, doch laten wij in verband met de bestaande wapens *van Westre(e)nen* maar aannemen, dat er bovendien 3 lelies in voorkwamen.

Volgens „Stella Duce" dus is het dier in het wapen *van Westrenen* een ezel en wellicht is Rietstap door dit artikel geinspireerd, toen hij in zijn exemplaar van zijn Armorial Général het woord paard schrapte en het woord ezel er voor in de plaats stelde.

Laten wij nu eens zien, wat ons de origineele zegels te vertellen hebben. Vooraf echter deze opmerking. Het is niet altijd zoo heel eenvoudig, op oude zegels, waarop honden, wolven of vossen voorkomen, met absolute zekerheid, alleen lettende op den vorm van het dier, vast te stellen, welke dezer diersoorten bedoeld is. Voor mij echter geeft in een dergelijk twijfelachtig geval de staart van het dier den doorslag. Rietstap zegt in zijn uitmuntend, duidelijk en uitvoerig bewerkt Handboek der Wapenkunde op pag. 178, dat de wolf altijd een hangenden staart heeft en zich daardoor onderscheidt van den vos, die zijnen staart recht in de hoogte steekt. Hoe de heraldische honden hunne staarten houden, zegt hij niet, blijkbaar acht hij dit niet noodig, vermoedelijk uitgaande van de veronderstelling, dat iedereen het met hem eens zal zijn, dat de canis altijd zijn staart over den rug omhoog krult en dezen slechts in bijzondere omstandigheden naar beneden en tusschen de achterbeenen gebogen houdt. Mijne ondervinding, steunende op minutieuse beschouwing van duizenden zegels, is, dat Rietstap volkomen gelijk heeft, ik houd mij dan ook aan diens theorie en vaar daar wel bij.

Na deze technische opmerking nu overgaande tot de beschouwing der origineele zegels *van Westrenen*, kan ik het navolgende constateeren.

L. (vermoedelijk deze voorletter) de *Westrenen* Ao. 1628, *Arnoldus van Westrhenen* Ao. 1633, *Arndt van Westreenen* Ao. 1638 te Nijkerk, domheer tot Utrecht, *Jan Jacob van Westrenen*, hoer van Lauwenrecht, getrouwd met *Joh. Cat. Mumuchet van Houderinge*[1]) Ao. 1717, juffrouw 3. *J. van Westrenen* Ao. 1776 en *F. J. van Westrenen* Ao. 1779 voeren allen een gaanden w o l f, vergezeld boven van 3 lelies naast elkaar. Uit eene niet origineele bron, nl. het Liber epitaphiorum van M. L. d'Yvoy noteerde ik het wapen van *Johan van Westrenen*, in 1608 Schepen van Utrecht, vertoonende in de rechterhelft van een gedeeld schild eveneens een gaanden wolf, vergezeld boven van 3 lelies naast elkaar.

Al deze leden der familie *van Westrenen* voeren dus geen paarden, geen ezels, geen vossen, geen honden doch wolven in hunne wapens.

Doch zoeken wij eens verder in de groep vergezelde wolven, dan vinden wij daarin het zegel van *Peter Stevensz.*, 11/3 1567 te Amersfoort wonende en zegelende met den Schout van Emminclaer Euwert Willemsen. Dit licht beschadigdzegelvertoont een wolf, die vermoedelijk staande, niet gaande is, vergezeld boven van 3 lelies naast elkaar en bovendien een kleine 4-bladige bloem, beneden de linksche 2 lelies geplaatst. In De Navorscher 1874, pag. 30 vonden wij als jongsten broeder van *Herman van Westrenen* vermeld *Steven*, in 1680 Schepen te Amersfoort en het is dus, gelet op de jaartallen, niet onmogelijk, dat deze *Peter* een zoon is van den Amersfoortsohen Schepen Steven *van Westrenen*. En in de Chartercollectie van het kapittel van Oud-Munster hangt aan Charter no. 803 het zegel van *Qhiselbrecht die Wolf*, knape, die 17/5 1375 zegelt met den Utrechtschen bisschop Arnt van Hoern en wat zien wij op diens wapenschild? .... een staanden w o l f vergezeld boven van een lelie tusschen 2 zuilen. Wie weet, wellicht maken wij hier kennis met den oerstamvader der *Westrenen*'s.

Dit alles nu bekeken hebbende, kom ik summa summarum tot de overtuiging, dat het dier in het wapen van de familie *van Westrenen een* w 01 f moet zijn.

Volledigheidshalve voeg ik hieraan nog toe, dat een oud stempel, indertijd in den tuin van het stadhuis te Amersfoort gevonden (Museum Flehite aldaar), op welks randschrift de naam *Claessoen* is te lezen, doch waarvan ik den voornaam niet durf vast te stellen, als wapen vertoont een gaanden hond (de staart is duidelijk omhoog gekruld), vergezeld boven van 3 lelies naast elkaar, beneden van één lelie, dat mogelijk het wapen voorstelt van *Willem Claessoen*, in 1437 Raad van Amersfoort. Dit wapen vertoont groote overeenkomst met dat der *Westrenen's*, doch deze *Willem Claessoen* zoude naar mijne meening zeer wel een *van Gheyn* kunnen zijn, want deze te Barneveld gevestigde familie, door huwelijken aan Amersfoortsche families verbonden, voerde een hond, vergezeld van lelies, alhoewel ik erkennen moet, dat het aanta! lelies en de rangschikking daarvan op de mij bekende zegels *van Gheyn* anders is dan op den stempel.

Ten slotte nog deze twee opmerkingen.

Ten eerste. Zooals wij zooeven zagen, noemt „Stella Duce" als stamvader der familie van Westrenen *Hendrik*

[1]) Ons medelid de heer A. 0. van Kerkwijk was zoo vriendelijk ons een afdruk te doen toekomen van het wapen *van Westrenen*, zooals dat voorkomt op den in 1759 geslagen penning ter gelegenheid van het 50-jarig huwelijk van dit echtpaar (Kon. Penningkabinet). Het dier is ook hier een wolf. RED.

Duwer, in 1432 Schepen van Amersfoort. Men zoude dus geneigd zijn aan te nemen, dat diens wapen eveneens de wolf met de 3 lelies zal geweest zijn. Edoch het, zegel van *Gheryt Duwer*, 23/3 1401 Schoute op Zeldrecht (even boven Amersfoort gelegen), hangende aan charter n°. 1583 van het kapittel van Oud Munster, vertoont als wapen een paasch1am zonder bijfiguren.

Dat deze zeer bijzondere wapenfiguur zoude verloopen zijn tot eenen wolf is naar mijne meening uitgesloten. De vraag blijft dus: hoe komen de *Westrenen*'s aan hun wapen?

Ten tweede. Wij zagen boven, dat volgens „Stella Duce" *Herman* **van** *Westrenen,* die den ezel (sic) in zijn wapen behield, trouwt met *Maria* **Schinkel** *Corn.* **Hubertsdr.**, waarbij 6 kinderen. Onder deze kinderen vermeldt hij geen zoon met den naam ***Huybert,*** maar nu vond ik een zegel van ***Huybert Hermansz. van Westrenen,*** 10/12 1620 Scholtis van Malssen en Tricht. Deze leeft dus in denzelfden tijd als de kinderen uit het echtpaar *Herman* **van** *Westrenen—Maria Schinkel.* En nu is het wel zeer opvallend, dat deze ***Huybert*** niet alleen een zoon is van eenen *Herman van* Westrenen, doch dat, zijn voornaam ***Huybert*** juist dezelfde is als de voornaam van ***Maria*** *Schinkel*'s vader. Dit geeft, zeer te denken en doet ons onwillekeurig de conclusie trekken, dat deze ***Huybert*** een zoon is van genoemd echtpaar.

Mocht deze diagnose juist blijken te zijn, dan komen wij weder voor een gek geval te staan, want het zegel van dezen ***Huybert*** *Hermansz. van Westrenen* vertoont het wapen met den ring en de 3 lelies en dus niet dat van *Herman*, die volgens „Stella Duce" den ezel (sic) in zijn wapen behield.

Over het wapen *van Westreenen* met den riug en de 3 lelies, dat eveneens een onderzoek ten volle waard is, in een volgend artikel.

Arnhem. R. T. **Muschart.**

Wapen van Westrenen. (XLIX, 64). In mijn bezit is een wapenkaart „Namen ende Wapenen van de Heeren Praesidenten en Ordinarisraaden in den Ed. Hove Provinciaal van Utrecht", waarop voorkomt het wapen van ***Jan Jacob van Westrenen (1716).*** Hierop is — behalve drie zwarte lelies in het hoofd (naast elk.) — in het zilveren veld in den voel; een gaand dier afgebeeld, dat in geen geval een paard of ezel kan bedoelen. Hoewel de kop onduidelijk is en voor een vos of wolf wat te stomp, waardoor het veel op een paardenkop gelijkt (voor een azel zijn de ooren te kort), staat het dier te laag op de pooten om een paard te verbeelden, terwijl de sterk ontwikkelde klauwen met nagels (dus geen hoeven) meer aan een wolt doen denken. Een beer is veel lomper en heeft zeker minder „slanke tailie" dan dit dier, waarin ik een wolf of wolfshond meen te zien. In deze meening word ik versterkt door een ongeveer overeenkomstige afbeelding op een andere wapenkaart (van de Utrechtsche Vroedschapsleden) waarop het wapen van *C.* ***van*** *Westrenen* ***(1618)*** is te vinden. Hoewel dit den geachten aanvrager nog geen volkomen zekerheid verschaft omtrent deze figuur, is dit gegeven althans ouder dan de beschrijving **van** Rietstap, die er blijkens zijn eigen correctie ook geen weg mede schijnt te hebben geweten en meer authentiek dan de afbeelding in de bewuste kwartierstaten, die hoogstwaarschijnlijk naar de oude wapenkaarten is nageteekend, een manipulatie, die, bij twijfel aan de beteekenis van een figuur, in alle tijden een gerede toepassing heeft gevonden.

Utrecht. **Marten N. Damstra.**

Onbekend wapen. A. Ten huize van den kunstschilder den heer D. Kruizinga (Obreohtstr. alhier) toonde men mij een porseleinen bord, blijkbaar deel uitgemaakt hebbende van een 18e eeuwsch tafelservies. In het midden komt daarop het volgende wapen voor: In goud een zwarten (blauwen?) adelaar. Helmteeken : een antieke, beurtelings doorsneden vlucht van zwart, en goud. Helm ¾. Wrong en dekkleeden: goud en zwart. Een en ander is uitgevoerd in den barokstijl.

Aan welke familie behoort dit wapen en is het ook bekend waar of de andere deelen van dit servies zich bevinden ?

Voor belangstellenden stelt de heer Kruizinga dit bord beschikbaar.

Amsterdam. **Nieuwenkamp.**

Het, hierboven beschreven wapen is o.i. dat, van de Amsterdamsche familie *van den Broek* (thans *van den* ***Broek*** *d'Obrenan*). De kleur van den adelaar en de hiermede verband houdende deelen van vlucht, wrong on dekkleeden is ***blauw.*** (Zie Ned. Patriciaat A° 1924).

Red.

Onbekende wapens. B. In de onmiddellijke nabijheid van Naaldwijk, op den hoek van Lange en Korte Broekweg, ligt eene oude boerderij, die vermoedelijk vroeger eene buitenplaats is geweest. Hieraan herinneren een paar prachtige, monumentale, gebeeldhouwde steenen palen, vermoedelijk uit de 17e eeuw, waarop behalve de naam *Cruis—brouck* de volgende alliantiewapens zijn aangebracht: A. (mannelijk schild) : in blauw een gouden of zilveren klimmende leeuw; B. (vrouwelijk schild): in blauw een gouden of zilveren stappend hert. Gaarne vernam ik aan welke vroegere eigenaren van Cruysbrouck deze wapens behoord hebben. Aan de tegenwoordige bewoners en de inwoners van Naaldwijk is zulks onbekend.

Naaldwijk. A. **van der Marel.**

INHOUD 1031, No. 3.

Bestuursberichten. — **Speyart van Woerden** = van Heeckelen? **door Mr. E L. M. H. baron Spegart van Woerden. — Een reeks** 15e-eeuwsche **kronieken** van **adellijke geslachten, door Drs. H.** Bruch. — Eenige **verbeteringen van de genealogie Verloren in** „Nederland's **Patriciaat", door Dr. J. Ph. de** Monté **verloren. — Geslacht van Pleuren (naar aanleiding van** „de Nederlandsche **Oudheden in de Molukken" door V. 1. van de** Wall), **door Mr. P. C.** Bloys **van** Treslong **Prins. — De afstamming der Rotterdamsche** Schade's **en Schadee's, door Jhr. Dr.** W. **A.** Beelaerts **van Blokland. — De eerste generaties van het** geslacht Patijn, **door Mr. H. F.** Wijnman. — **Fragment-genealogie ten Haghe, door P. M. van** Walchren. — **Korte mededeelingen: Ramp van** Rolland; Menso. — **Vragen en antwoorden: Apeldoorn (van)-Kemelers;** Assem **(van der);** Becquer; **Boudaen-du Bois; Coninck; Cruiner-Haenon;** Dueren **(van); Fortugn;** Gijselaer **(de);** Haas-van **Santen; Houten (van); Lith (van);** Merckt **(van** der); **Noordhoorn: Petain (de); Rover (de);** Rüddinghuysen; Schagen **(van):** Seleyns-Ryckaert; Smits; Steppes; **Thiēdeman;** Vinck; **Vlaming. — Wapen Stadnitski; Wapen van Westrenen; Onbekende** wapens.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. Smits.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap : „De Nederlandsche Leeuw".

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. Ta. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOR, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 4. **XLIXe Jaargang.** April 1931.

BESTUURSBERICHTEN.

Maandelijksche Bijeenkomst.

Aangezien de eerste Maandag in April op **den tweeden** Paaschdag valt, zal de eerstvolgende maandelijksche bijeenkomst plaats hebben op Maandag 13 April a.s.

Tot lid zijn benoemd:

L OUIS A. DRIESSEN . . . . . ***Leiden.***
Heerengracht 81.

Dr. J OHAN E. ELIAS. . . . . *Zeist.*
Montaubanstraat **21a.**

A. L ABOUCEERE . . . . . *Vogelenzang.*
Huize de Koekoek.

Jhr. J. L. C. RADERMACHER SCHORER . *Zeist.*
Huize ***Bozenoord.***

Adreswijzigingen :

Baron VAN DEN BOGAERDE VAN TER-BRUGGE VAN HEESWIJK . . . . . *'s-Gravenhage.*
Nieuwe *Uitleg* **2.**

Mej. H. **F ONTEIN** . . . . . ***Amstel-dam Zd.***
Michel *Angelostr.* **38II.**

Dr. J. J. HOMANS . . . . . *Lawang.*
Wilhelminapark.

Mr. G. L. MENS FIERS SMEDING . . *'s-Gravenhage.*
Frankenslag *144.*

J. F. VAN NIEUWKUYK . . . . . *Hilversum.*
's Gravelandsche **weg** *50.*

Mr. Dr. W. M. G. SCHUMANN . . . *'s-Gravenhage.*
Wagenaarweg 11.

H. VAN SOETERMEER VOS . . . . . *Lochem.*
Huize *Rusthof.*

Aanwinsten der Bibliotheek.

B em m ele n, J. F. van. De kwartierstaat van Heukelom-Steenlack. Utrecht 1930.
(*Geschenk* van ***den*** *schrijver*).

S i e me n s, H. W. Anleitung zur **Ahnentafelforschung.** Mit 2 Abbildungen und 1 Formblatt. München 1930.
(*Geschenk* ***van den*** *heer W.* ***J. J. C.*** *Bijleveld*).

Croockewit, W. H. Généalogie de la famille Paravicini. En collaboration avec E. von Paravicini à Linz sur Danube. Rotterdam 1929.
(Geschenk *van* ***den*** *schrijver*).

Verste r, Th. M. Het geslacht Verster. 's Gravenhage 1930. (*Geschenk van* ***den*** *schrijver*).

Registre généalogique de la famille Valette. Vlaardingen 1928. ***(Geschenk*** *van* ***den heer*** *Th.* ***G. G.*** *Valette*).

Galesloot, L. Pierre-Albert et Jean de Launay, hérauts d'armes du duché de Brabant. Histoire de leurs procès (1643-1687); avec notes et pièces justificatives enz. Bruxelles 1866.
(Geschenk van den heer A. P. M. A. Storm de Grave).

Dam van Is se 1 t, W. E. van. Luitenant-generaal Wouter Cool, lid van den Raad van State. Een levensschets. 's-Gravenhage 1930.
(*Geschenk* ***van*** den ***heer W. H.*** *Cool*).

Wijnaendts van Resandt, W. De middelstetak van het geslacht Kolff. [Tiel] 1930.
(*Geschenk van* ***de*** *familie-vereeniging „* ***Kolf').***

Hem es sen, 0. C. van. Catalogus van voorwerpen, welke betrekking hebben op het verleden van Woubrugge en Hoogmade, en ***ten*** raadhuize bewaard en tentoongesteld. [Woubrugge 1928].
(Geschenk *van den* ***Secretaris).***

H o 11 e s t e 11 e, C. Cornelis Vermuyden en zijne waterbouwkundige werken in Engeland in de XVIIe eeuw. Bergen op Zoom 1927. Overdr. uit „Sinte Geertruydsbronne".
(*Geschenk van den* ***heer*** *Mr.* ***P. C.*** *Bloys van Treslong* ***Prins).***

Bresson, L. G. M. Catalogue de la Bibliothèque Wallonne. 6e suppl., 1908— 1930. Leyde 1930.
(Geschenk van de *Bibliothèque Wallonne*).

Frank zu Döfering, K. F. von. Kress family history. The genealogical material concerning the American line of the Kress family was contributed by Ch.

Rhoads Roberts of Allentown, Pennsylvania. Vienna Austria 1930. *(Geschenk van den schrijver).*

Rieh m, F. Christoph von Katsch 1665—1729, der erste preussische Justiaminister, und seine Verwandten. Ein Beitrag zur Geschichte eines hallischen Pfännergeschlechtes. Mit zwei Abbildungen im Text und einer Kunstdrucktafel. Halle (Saale) 1930.

(Geschenk van den schrijver).

Stamboom en acten betreffende het geslacht Tijl (Groningen, Zwolle, Hasselt). Stamboom ± 1670—1927, acten 1697—1805. [Zwolle 1930].

(Geschenk van de N. *V. Ercen J. J. Tijl).*

Wier s u m, E. De honderd hoogstaangeslagenen te Rotterdam in 1813. 's-Gravenhage 1930. Overdr. uit het „Economisch-historisch jaarboek", dl. 16.

(Geschenk van den schrijver).

Mémoire historique sur l'ancienne et illustre maison des seigneurs de Bazentin, de Montauban, de Hervilly, de Malapert, d'après des documents anciens et les crayons généalogiques de P. d'Hosier. Mons, Anvers 1860.

B ar y, H. de. Beiträge zur Genealogie Altfrankfurter Familien. Mit zwei Abhildungen und 43 Tafeln. Frankfurt a. M. 1922.

U hlho r n, F. Geschichte der Grafen von Solms im Mittelalter. Marburg 1931.

Becke-Klüchtzner, E. von der. Der Adel des Eönigreichs Württemberg. Neu bearbeitetes Wappenbuch mit geneal. und hist. Notizen. Stuttgart 1879.

Deutscher Wappenkalender 1931.

Gesamtverzeichuis der im Gothaischen Hofkalender und in den Genealogischen Taschenbüchern behandelten Häuser. Mit Hinzufügung des Jahrgnnges der Erst- und Letztaufnahme und der Veröffentlichung von Stammreihe und Wappenbild. Gotha [1 930).

Het Rijk en het Rijkswapen,

door Jhr. Dr. W. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Telkens en telkens blijken het Rijk en zijneorganen niet op de hoogte te zijn van het Rijkswapen, althans afbeeldingen daarvan te bezigen, welke niet overeenkomen met de officieel vastgestelde teekening en — hetgeen van veel meer gewicht is — niet voldoen aan de bepalingen van het K. B. van 10 Juli 1907 (Stbl. n°. 181), zooals dit is gewijzigd bij K. B. van 13 Juli 1909 (Stbl. n°. 271) [1]).

Merkwaardig is in dit verband de opmerking, welke onder het opschrift: „Rijkswapen op zegels", voorkomt in het door de Tweede Kamer uitgebracht Voorloopig Verslag betreffende Hoofdstuk VIIB (Financiën) van de Rijksbegrooting voor 1931:

> Het had de aandacht getrokken, dat, terwijl de beursbelastingzegels het nieuwe Rijkswapen vertoonen, nog steeds plakzegels met het oude wapen worden uitgegeven. Men achtte het gewenscht, dat te dezer zake in overeenstemming met de bestaande wettelijke bepalingen wordt gehandeld.

Deze opmerking schijnt volkomen juist en wordt geenszins weêrsproken door de Regeering in hare Memorie van Antwoord. Daarin toch lezen wij:

> Inderdaad is het Rijkswapen met de versierselen, zooals dat op het plakzegel voorkomt, niet in overeenstemming met de geldende bepalingen. Het model voor het plakzegel is in 1886 vastgesteld en blijkbaar is in 1907, bij het vaststellen van het nieuwe Rijkswapen, verzuimd het plakzegel daarmede in overeenstemming te brengen.
>
> Thans zal daartoe worden overgegaan. Teneinde echter de kosten aan deze verandering verbonden te beperken, zullen de reeds aangemaakte zegels nog worden uitgegeven.

Dit antwoord heeft blijkbaar in de Tweede Kamer voldoening geschonken en vermoedelijk zal met instemming zijn vernomen, dat eindelijk het Rijkswapen op de plakzegels in overeenstemming zal worden gebracht met het in 1907 vastgestelde nieuwe Rijkswapen. De zaak zou hiermede als afgedaan *kunnen* worden beschouwd en tot besluit ware alleen een woord van dank niet misplaatst aan het adres van die leden der Tweede Kamer, die deze anomalie, welke waarlijk lang genoeg heeft geduurd — welhaast 24 jaren —, ter sprake hebben gebracht, indien niet het antwoord der Regeering nog eenige nadere beschouwing verdiende.

Bijzondere aandacht verdient namelijk, dat de Regeering, na te hebben toegegeven dat het Rijkswapen op het plakzegel niet in overeenstemming is met de geldende bepalingen, heeft gezegd, dat het model voor het plakzegel in 1886 is vastgesteld en in 1907, bij het vaststellen van het nieuwe Rijkswapen, blijkbaar is verzuimd het plakzegel daarmede in overeenstemming te brengen. Immers deze voorstelling van zaken is niet de volle waarheid en het onjuiste Rijkswapen op de plakzegels voor quitantiën is niet zonder meer terug te brengen tot een eenvoudig verzuim uit den jare 1907, hetwelk tot heden onopgemerkt zou zijn gebleven. Ook meene men niet, dat aan den wantoestand, dat het Rijk jarenlang zegels uitgeeft, waarop een foutief Rijkswapen is afgebeeld, een einde is te maken alleen door het met spoed doen vervaardigen van nieuwe zegels met het juiste wapen.

De zaak is minder simplistisch en het Rijk staat niet alleen schuldig aan een gemakkelijk te vergeven en zonder veel moeite te herstellen verzuim, maar heeft bovendien op bedenkelijke wijze blijk gegeven zijn wapen niet te kennen en dus niet te eeren.

Ten bewijze hiervan zij de geschiedenis van het plakzegel voor quitantiën van den aanvang af verhaald.

Dit met weinig ingenomenheid in den lande begroete plakzegel werd ingevoerd bij de wet van 3 1 Juli 1882 (Staatsblad n°. 93) en de vorm daarvan werd vastgesteld bij K. B. van 17 December 1882 (Stbl. n°. 203). Art. 1 van dit besluit schreef voor, dat de bij K. B. van 8 December 1869 (Stbl. n°. 208) bepaalde vorm voor het plakzegel voor handelspapier voorshands behouden zou blijven voor het plakzegel voor quitantiën. Dit plakzegel was — ingevolge het tweede lid van art. 1 van laatstgenoemd besluit — parelkleurig en voerde „in het midden een medaillon, bevattende op een' witten grond 's Rijks wapen, omgeven van een eiken- en een oranjetak, onder het wapen met elkander vereenigd".

[1]) Aanhaling verdient hier de zeer juiste opmerking van den heer H. 'Polak, toen hij 20 Maart 1925 in de Eerste Kamer (zie Handelingen blz. 745) de door het Hoofdbestuur der Posterijen in de wereld gebrachte gelukstelegrammen en buitenlandsche briefkaarten aan critiek onderwierp: „In de eerste plaats mag men hierbij wel den eisch stellen, die mij nu niet zoo verschrikkelijk ter harte gaat, maar dien toch wel het fatsoen van den Staat medebrengt, dat de heraldieke voorstellingen, die op zulke stukken voorkomen, volkomen juist zijn en in overeenstemming met de desbetreffende voorschriften".

Merkwaardig is nu, dat de krachtens dit Koninklijk besluit uitgegeven plakzegels in het medaillon 's Rijks wapen vertoonen gedekt met de Koninklijke kroon, waarvan in de beschrijving geene melding wordt gemaakt; eene omissie, welke blijkbaar niemand is opgevallen en toen ook niet als zoodanig kon worden gevoeld, aangezien men — volkomen rationeel — het Rijkswapen vroeger steeds gedekt met de Koninklijke kroon placht af te beelden.

Hoe sterk die gewoonte was, springt duidelijk in het oog, wanneer men het vierde lid leest van art. 1 van het K. B. van 7 December 1885 (Stbl. n°. 229), houdende nadere vaststelling van den vorm van het plakzegel voor quitantiën en handelspapier :

> Het draagt aan het hoofd 's Rijks wapen, vastgehouden door twee gekroonde leeuwen, boven een lint met de spreuk „*Je Maintiendrai*", alles op een gebloemden achtergrond.

Met ingang van 1 Januari 1886 werden dus aan het Rijkswapen op de ook overigens gewijzigde plakzegels voor quitantiën de schildhouders en de wapenspreuk toegevoegd, maar bij deze uitwendige versierselen werd nog steeds geen melding gemaakt van de Koninklijke kroon, waarmede het schild was en bleef gedekt.

De Regeering laat het nu in hare bovenaangehaalde Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer voorkomen, alsof het model voor het plakzegel in 1886 is vastgesteld en sedertdien te dezer zake niets is geschied. Blijkbaar is haar ontgaan, dat het K. B. van 7 December 1886 (Stbl. n°. 229) nog slechts historische waarde heeft, maar dat men sedert de Zegelwet 1917 (Stbl. n°. 244) practisch te maken heeft met het K. B. van 4 April 1917 (Stbl. n°. 273), waarbij in art. 4 de vorm der plakzegels opnieuw is geregeld. Het derde lid van dit artikel nu is letterlijk gelijkluidend met het bovenaangehaalde vierde lid van art. 1 van het K. B. van 7 December 1885 (Stbl. n°. 229).

Het is dus niet juist, dat het plakzegel is vastgesteld in 1886 en dat blijkbaar in 1907, bij het vaststellen van het nieuwe Rijkswapen, is verzuimd het plakzegel daarmede in overeenstemming te brengen ; immers ons huidig plakzegel moge wel historisch zijn terug te brengen tot 1 Januari 1886, maar dankt niettemin zijnen huidigen vorm aan het K. B. van 4 April 1917, zoodat de toenmalige Regeering volkomen veronachtzaamd heeft de middelerwijl plaats gehad hebbende, gewijzigde vaststelling van het Rijkswapen.

Bezwaarlijk kan "ook worden volgehouden, dat het Rijkswapen op het plakzegel niet in overeenstemming is met de geldende bepalingen, aangezien het voldoet aan de in het K. B. van 4 April 1917 gestelde eischen. Zullen plakzegels voor quitantiën kunnen worden uitgegeven met het juiste Rijkswapen, dan is het dus niet voldoende daartoe nieuwe stempels te doen vervaardigen, maar zal allereerst het K. B. van 4 April 1917 (Stbl. n°. 273) moeten worden gewijzigd [1]), en wel door het derde lid te doen luiden in dezen geest:

> Het draagt aan het hoofd het wapen van het Koninkrijk der Nederlanden, waaraan zijn toegevoegd de uitwendige versierselen genoemd in artikel 3 van Ons besluit van 13 Juli 1909 (Staatsblad n°. 271), alles op een gebloemden achtergrond.

[1]) Bij die gelegenheid zal het tevens gewenscht zijn ook andere heraldische verbeteringen aan te brengen, zooals b.v. in art. 6, waarin sprake is van „'s Rijks wapen" op stempels, hetgeen zal moeten worden aangevuld, aangezien het wapenschild is gedekt met de Koninklijke kroon, welke toevoeging blijkens het K.B. van 1909 facultatief is ***en*** dus i c. dient te worden vermeld.

Geslachten (van) Straubenzee, Schoncken en Vermaesen,

door A. P. M. A. Storm de Grave.

Het verkrijgen van genealogische gegevens betreffende families van militairen, die tijdens de Republiek in de barrièresteden in garnizoen lagen, gaat meestal zeer bezwaarlijk. Waar het protestanten betreft, werden doop, huwelijk, enz. uitsluitend ingeschreven in de registers der regiment-aalmoezeniers en van die registers is bijna nooit een spoor meer over, ik zelf ten minste heb er nooit een kunnen vinden.

Nu het toeval gunstig was en ik er iu geslaagd ben, gegevens te verzamelen betreffende een dier families, die wel is waar in Nederland is uitgestorven — in Engeland leeft ze nog voort — maar van wie hier toch nog een talrijke nakomelingschap bestaat, kan het wenschelijk zijn, die ten algemeenen nutte te publiceeren.

Het volgende berust op eigen archiefonderzoek, aangevuld met gegevens uit een belangrijke verzameling familiepapieren, thans in het bezit van den Heer Nr. 0. F. Greven te Zwolle, mede-afstammeling der Straubenzee's. die mij op de meest welwillende wijze in staat stelde, van een en ander kennis te nemen. Hier toe behooren o. a. de na te noemen verklaring van den Pfarrer Thimig, die van den Kolonel von der Gröben, eenige brieven en het „annotitieboekje", dat ik aan het slot in zijn geheel laat volgen.

1. De oudste generatie, voor zoover mij tot nu toe bekend, vormen *Abraham Straubenzee*, in 1648 „Richter" te Mohrung in Pruissen, en zijn echtgenoote *Barbara Melichin*. Uit hun huwelijk:

II. *Johan Philipp Straubenzee.*

> „Dasz Herr *Johann Philipp Straubensee* ausz guttem und hiesiges Orthes vornehmen Geschlecht gebohren, dessen Vatter gewesen der Woll Ehren Veste, Vornehmgeachte u. Wollweise Herr ***Abraham Straubensee,*** vornehmer Burger und Richter dieser Churf. Stadt Mohrung in Preuszen; und erstgemelter sein Ehleiblicher Sohn in diese Welt gebohren im Jahr Christi 1648 den 5. April aber drauff zu den H. Tauffe befordert worden, wie dessen Tauffe Zeugen und Parhen mit zugegen gewesen wie folget : 1. H. Daniel Spiesz, Biirgermeister, enz. (volgen de namen van 9 andere getuigen, gedeeltelijk niet duidelijk leesbaar).
>
> Solches wie ausz dem hisigen Iiirchenbuch ausz gezogen, bescheunige u. bezeuge hiemit
>
> Mohrung, den 13. Februar 1686. M. Michael Thimig hisiger Zeit Pfarrer zu Mohrung [1]).

Omtrent de maatschappelijke positie der oudere Straubenzee's licht ons ook nog de volgende verklaring in:

> „Also de Herre *Johann Philipp* ***Staubensee,*** Vanderich von die Compagnie von den Herre Major de Duchesne under mein Kegiement Dragonders ten dienst von die Verenigde Nederlanden under Sijn Hoochheit den Prince von Orangeo,

[1]) Het zegel, in rood lak, is geschonden.

om sekere reden an uns bekent gemacht von uns versuckt en geteijgenisse von het welke sijn E. in sekere gelegenheit, sich bedienen mocht: so is dat ig als Collonell eu met meij under geschrevene Capitainen under mein handt undt Segell en als onder Ede verklare, dat niet allen die person von den vernomden Vanderich selve niet anders als vor en dapper kriegsman en erlich jungman en en goet Christen altijt beij uns is bekent gewest, mar dat og sijn auders en vrinden als sijnde niet allen met uns uijt en Landt en Province mar als na nabuijren seer well bekent, dat het niet allen sijn erlike mar og degelike lieden, die in ansijn ende bedinioge vou dijn Cuervorstelijke Durchluchtigkeit von Brandenburg so tot Conigsbergen als andere steden von Prussen ten allen tijden gewest sijn gelijck wie diet also die warheit te sijn met uns eijgen handt en segell vor alde werelt beteijgen ende kreftigen.

Gegeven in Renen. 12 Maij 1683.

GOTTFRIEDT Baron

VON EYLENBOURG. CHRISTOFF ERHARDT VON DER GRÖBEN.[2])

Johann Philipp bleef tot zijn dood in Nederlandschen dienst; 6 April 1708 door den Generaal Graaf de Noyelles in Spanje aangesteld tot de kapiteinsplaats in het Regiment Dragonders van den Brigadier Graaf von Schlippenbach, vacant geworden door het overlijden van G. J. Wijnbrenner, wordt deze aanstelling 27 Juli d.a.v. door de Staten geäpprobeerd (Holland no. 142).

Hij overleed in het najaar van 1715, want 20 December van dat jaar werd S. B. Gruys bij genoemd regiment aangesteld tot kapitein „in plaats van wijlen Philips Straubense" (Holl. no. 149).

Da „sekere gelegenheit", waarbij hij zich van de verklaring van den Kolonel von der Gröben bedienen wilde, was zijn huwelijk: blijkens het trouwboek van Zetten zijn aldaar den 27 Mei 1683 getrouwd:

Johan Philip Straubense, j.m. en vaendrig, met *Catharina Cornelij*, j.d. tot Setten.

De bruid was 11 November 1660 te Zetten gedoopt als dochter van Ds. *Cornelius Cornelij*, predikant aldaar, en *Janneken Pieck*, die 26 Juli 1658 te Utrecht gehuwd waren. Of Janneken Pieck behoort tot de Piecks, die een ossekop voeren, is mij niet bekend.

Johann Philipp Straubenzee en *Catharina Cornelij* lieten te Zetten twee kinderen doopen:

Abraham Johannes, die volgt III, en

Cornelius Gerhardus, die 5 Juli 1685 gedoopt werd, maar van wien mij verder niets bekend is [3]).

III. *Abraham Johannes van Straubenzee*, geb. 1, ged. 6 Maart 1684.

Ook hij maakte zijn carrière bij de Dragonders. Uit een nominatie van een dubbeltal officieren voor een vacante kapiteinsplaats bij het regiment van den Kolonel Philip van der Duyn, blijkt, dat hij bij dat korps als luitenant had gediend sedert 1708 en geweest was „in alle occasien daar het Regiment sich geduijrende den laatsten Oorlogh, soo in Vlaanderen als in Spagne de actien bijgewoont had". Deze voordracht werd opgemaakt in 1727 (ongedateerd: zie Holland no. 161), maar bracht niet de gehoopte bevordering, die eerst vier jaar later volgde:

„Den 24 Juli 1731 commissie gedepescheert voor *Abraham van Straubenzé* tot capitein int regiment Dragonders van den Brigadier van der Duyn, in plaats en vermids het overlijden van Glaude Antoine de Ramières, welke plaats hij al heeft bediend sedert den 20 deser maaud Julij, enz." (Commissieboek).

Hij overleed te Nijmegen, waar zijn regiment, thans, sedert 10 Juli te voren, Graaf von Schlippenbach, in garnizoen lag, den 19 Augustus 1737, en werd in de St. Stephenskerk begraven. In zijn plaats werd 17 September d. a. v. commissie gedepescheert voor Govert Quintijn Comans [Commissieboek).

Abraham Johannes trouwde te Scheveningen 9 November (ondertr. 17 Oot.) 1717 *Johanna Hendrina Schoncken*, geb. 4 Maart 1693, dochter van *Johan Schoncken* en *Mechteit Vermaesen,* begr. Nijmegen (St. Stephensk.) 1 Feb. 1763, en had bij haar 7 kinderen:

1. *Catharina Mechtelt*, geb. Maastricht 15 Sep. 1718, overl. Namen 6 Sep. 1719.
2. *Philip Willem Aart,* geb. Namen 21 Mrt. 1720, overl. ald. 2 Oct. 1721.
3. *Johanna Gijsberta Cornelia,* geb. Namen 8 Sep. 1721, overl. Nijmegen 8 Jan. 1766. Zij huwde aldaar 21 (ondertr. 5) Mrt. 1741 Sinaon *Peter* Brouwer, Schepen en Raad van Nijmegen, enz., ged. Velp 1 Mei 1718 en begr. Nijmegen 21 Feb. 1787. Zijn ouders waren *Simon Brouwer,* ged. Nijmegen 29 Aug. 1675, overl. Velp, begr. Nijmegen [St. Stephensk.) 16 Juni 1756, Predikant te Heelsum, Velp en Roosendaal, en *Ida Romburgh*, ged. Nijmegen 20 Nov. 1678, begr. aldaar 19 Dec. 1760 (St.. Stephensk.), die te Nijmegen waren getrouwd 21 (ondertr. 6) Feb. 1707.

   Zijn grootouders waren *Simon Brouwer,* tr. Weurt, ondertr. Nijmegen 19 Jan. 1668, *Margaretha Vonck*, geb. te Wesel, en *Pieter Romburgh*, Rentmeester te Nijmegen, ged. aldaar 28 Juni 1656, die tr. Neerbosch 16 (ondertr. 2) Feb. 1673 *Elisabeth Loeffs*, ged. Nijmegen 16 Sep. 1648, overl. aldaar 20 Juli 1693.

   Hieruit een talrijk nageslacht.
4. *Philip Willem Casimir*, die volgt IV.
5. *Catharina Mechtelt,* geb. Maastricht 10 Mei 1725, overl. ald. 26 Juli d.a.v.
6. *Ernst Johannes,* die volgt IV bis.
7. *Lambertus*, geb. 16 Feb. 1731, luitenant Regiment van Broeckhuysen, overl. 6 Nov. 1748, begr. te Papendrecht.

IV. *Philip Willem Casimir* van *Straubenzee*, geb. Doornik 20 April 1723, 6 Juni 1742 vaandrig in het Regiment van Brakell, in November 1743 tot luitenant bevorderd, werd hem toegestaan in Hessischen dienst te treden, onder stilstand van zijn Nederlandsch traktement en landde hij tijdens den opstand in 1746 met Hessische troepen in Engeland. Ingekwartierd in de buurt van Middlesborough, schaakte hij een schatrijk jong meisje van zeer goeden huize, *Jane Turner,* met wie hij vermoedelijk naar Nijmegen vluchtte; daar vond ik ten minste, dat op 6 Jan. 1747 werd gedoopt *Hendrika Johanna,* d. v. *Philippus Willem Casemir* van *Straubenzee* en *Johanna Turner.* Getuigen: Johanna Hendrina Schoncken en Simon Peter Brouwer, i p.v. Cholmby en Johanna Turner. In 1747 deed hij vrijwillig afstand van zijn luitenantsplaats in het Regiment van Brake11 ten behoeve van zijn jongeren broeder *Ernst Johannes.*

Later in Engeland terug gekeerd, waar hij 23 Mrt.

2) Het zegel, in rood lak, is eenigszins geschonden, maar in het randschrift zijn de letters C.E.V.D.G. nog duidelijk leesbaar.

3) Ik dank deze gegevens aan Jhr. H. H. Röell te Eefde.

1759 werd genaturaliseerd, kocht hij het landgoed Spennithorne in Yorkshire, thans nog in het bezit van de familie *van Straubenzee*, *en* werd de stamvader van een uitgebreid nageslacht, wier zonen voornamelijk in het leger hun Britsche vaderland met eere dienden en nog dienen.

IVbis. *Ernst Johannes van Straubenzee*, geb. Maastricht 11 Juli 1727. Sedert 1747 luitenant bij het Regiment van Brakell, Infanterie op Gelderland, later van Randwijck, nog later Walraven Lamoraal Batavus Graaf vau Welderen, doorliep hij bij dit regiment de verschillende rangen, was achtereenvolgens in garnizoen te Venlo, Bergen-op-Zoom, Namen en Zutphen, waar hij het regiment, toen van Welderen, als Kolonel commandeerde en 19 Jan. 1794 tot Generaal-Majoor werd bevorderd. Aldaar overleed hij 26 Jan. 1813.

Trouwde te Zutphen (W. kerk) 13 Dec. (ondertr. 29 Nov.) 1750 *Emilia Aleida Haesebroeck*, ged. ald. 29 Aug. 1725 als dochter van Dr. *Harmen Haesebroeck* en *Anna Weerts* en begraven, mede te Zutphen, 21 Fob. 1775.

Uit dit huwelijk 5 kinderen:

1. *Johanna Henriette*, ged. Zutphen 11 Nov. 1751 en aldaar ongehuwd overleden 29 April 1817.
2. *Herman*, ged. Zutphen 11 Mrt. 1753, begr. ald. 14 Oct. 1754.
3. *Abraham Johannes*, ged. Zutphen 26 December 1754. In zijns vaders regiment, toen van Randwijck, luitenant 28 Jan. 1772, werd hij bevorderd tot kapitein 6 April 1779 en tot majoor 3 Mrt. 1794. Nadat hij de campagnes van 1793 en '94 ongedeerd had medegemaakt, stierf hij het volgend jaar, 1795, aan „contagieuse koortsen".
4. *Hermanna Emerentia*, ged. Zutphen 28 Apr. 1756, ongehuwd overleden aldaar 21 September 1838. Met haar stierf de Nederlandsche tak uit.
5. *Philippina Wilhelma*, ged. Zutphen 23 Dec. 1760, begr. ald. 30 Mei 1807, tr., ondertr. Zutphen 18 Juni 1786, *Johannes Christiaan Hoising*, ritmeester in het regiment cavalerie Stavenisse Pous, geb. te Groningen in 1753 als zoon van *Herman Christiaan* en *Judith Johanna Sophia Douglas*. 11 Sept. 1787 bevorderd tot majoor en 2 Juli i789 tot luitenant-kolonel, emigreerde hij tijdens de revolutie naar Duitschland, waar hij 5 Dec. 1804 te Anholt overleed. Ook uit dit huwelijk leven nog vele nakomelingen. [4])

Ten slotte volgen hier eenige aanteekeningen van de hand van *Mechtelt Vermaesen*, voortgezet door haar dochter, *Johanna Hendrina Schoncken*. Ook beider echtgenooten hebben er in geschreven. Achter elke aanteekening geef ik aan, door wien ze is gesteld.

Yck *Meyten Vermnsen* ben getrot met *Yan Schoncke* den 1 October anno 1667 tot Elssen op 1 Sondach smergens. (M.V.)

1667 den 1 Oxtober ben Tck *Joan Schoncke* getrouwt met *Mechteldis Vermaesen* tot Elsen. (J.S)

Meyn seyter *Leshet Vermasen ys* gestoerven yn yaer ons Heren Yesem Krestes 1679 den 31 Augest op eenen Donderdach smergens teschen 8 en 9 oeren en leyt begraven tot Henxberoh. De Heer welt haer syel genadych en bermertych wesen, Amen. (M.V.)

[4]) De Zutphensche aanteekeningen zijn van Jhr. H. H. Röell te Eefde.

Myn Vader (*Lambert Vermaesen*, *8.* d. G.) ys gestorven yn yaer ons Heren Yesem Krestem anno 1663 den 23 Mey op eene Sondach den 10 oeren bennen Doert en leyt begraven yn den groten kerck. (M.V.)

Myn mans vader is gestorven den 2 Mert anno 1671 op 1 Mandachsavens tesse 4 en 5 oeren. Onse leyven Heer welt syn syel genadych yn bermertych syn. (M.V.)

Myn dochter *Merreya Leysabet ys* geboren den 2 September anno 1668 Sondach savens tessen 7 en 8 oeren.

En ys yn den Heer gestorven den 10 October anno 1668 Mandach savens om 9 oeren en ys begraven den dach [5]) tessen 3 en 4 oeren. (M.V.)

Myn Dochter *Merreya Leysabet ys* geboeren den 29 Desember anno 1669 sondach smorgens tessen 10 en 11 oeren.

En ys yn den Heer gestoerven den 3 Yannawarey anno 1670 Freydach smorgens tessen 6 en 7 oeren en ys begraven Saterdach tessen 2 en 3 oeren. (M.V.)

Myn dochter *Leysabet ys* geboren den 8 Febreywares 1671 op eene Sondach savens tessen 12 en 1 oer. Onse leyven Heer welt her yn deyde en godtsaelleyheit op late wassen ys haer sallych. (M.V.)

Anno 1676 den 18 Augustij op Dinsdagh savonts naer midnacht tussen 12 en 1 eur is onse dochter *Lisbet Schoncken* in den Heer gestorven. De Heere wil haer sielle genadigh en barmhertigh sijn en geven haer een vrolicke opstanding. (J.S.)

Myn dochter *Marey* ys geboeren 25 Febreywares 1674 op eenen Sondach savens tessen 8 en 9 oeren. Onsen leyven Heer welt haer yn deyden op laten wassen ys haer saelych.

Den 15 October 1691 ys ons *Merrey Schoncke* morgens tesse 6 ende 7 oeren uyt myn hijes gegaen ende heeft deselve nacht eer sy wegh geen alle haer goet door een venter met 1 tou af gelate ende alles wegh gedaen wat sy hadden. (M.V.)

Anno 1647 den 5 Aeprel ys Moder *Leybet Seyben* yn den Heer verstorven. (N.V.)

Den 21 Desember anno 1676 ys myn dochter *Anna-Leysabet Schoncke* geboeren op Mandach smorgen tessen 10 en 11 oeren. Onse leyven Heer welt haer yn deyden late op wassen ys haer salych. (M.V.)

Den 29 Yanwarey anno 1679 ys myn dochter *Meychteldes Schoncke* geboeren op eene Sondach savens tessen 8 en 9 oeren. Onse leyven Heer welt haer yn deyde en godtsaelych grot late wassen ys haer saelych (M.V.)

Mynne son *Lambert Schoncken ys* geboeren den 15 Mert 1681 op eene Saterdagb tessen 12 een 1 oeren smetdagh. Onse leyven Heer lat hem yn deyden en godtsaeleyheyt grot late wassen ys hem saelych. (M.V.)

1679 den 29 Augustij op Donderdagh smorgens is suster *Lisbeth Yermasen* in den Heere ontslapen en is tot Hensbergh begraven. De Heer geve haer een salighe opstandige. (J.S.)

Den 4 Mert 1681 ys myn broder *Hendryck* Vermnsen gestorven op eene Densdach smorgens tessen 7 en 8 oeren. Den Heer welt hem genadycb en bermertych syn en geven hem een vroleyke opstandyn. (M.V.)

Den 1 Decembris 1683 is mynen Soon *Arnoldis Lodewicus* geboren op eenen Wonsdagh smorgens tussen

[5]) Hier is een woord uitgevallen.

6 ende 6 euren. De Heer laete hem in deughde ende godtsalicheijt grot worden ist hem saligh. War van tot Peeter is Guiliam Botkijn, is tot Commerse de Juffrou Provius. (J.S.)

Den 13 Octobr. 1720 is mijn Broeder in den Heeren ontslaepen smorgens omtrent den 4 uren. (A.J.v.S.)

Den 3 Mert 1686 ys mynen soon ***Johannes Hendryck*** geboeren op eenen Sondach smergens tesen 11 en ***1 2*** euren en ys den 16 Mert gestorven 1686, waer van was Peeter myn broder Lambert en tot compersen nych Gertrydt Knock, te weten de Heer Schepens frou. (M.V.)

Don 30 Aeprel 1689 ys myn dochter ***Johanna Hendryn Schoncke*** geboeren. Onse leyven Heer laet haer yn deughde en godtsaeleyheyt grot wassen ys haer saleygh, daer van ys myn [6]) peter, nych Knop comperse. (M.V.)

Mijn Dochter ***Johanna Hendrina*** gestorven in 't laetste van December 1692 en is begraven den 1 dach van Januarij 1693 binnen -Nijmegen in de groote kerck (M.V.) [7]).

1693 is mijn Dochter ***Johanna Henderina Schoncke*** gebooren den 4 Meert binnen Nijmegen. Onsen Lieven Heer laet haer in deughden ende godzaligheydt groot wassen is 't haer zaligh. (M.V.)

1702. Den 29 Augustij 1702 is mijn Dochter *Mechteldis* ***Schonden*** in den Heere ontslapen. De Heere geeft haer een zalijge opstandinge, en is begraven den 2 September tot Nijmegen in de groote kerck. (M.V.)

1702. Zondagh den 10 September snachts ten 2 uijren is mijn man zaliger in den Heer ontslapen. De Heer geeve hem een zalige opstandinge, en is den 13 dijto begraven binnen Nymegen in de groote kerck.

Mijnen man is geboren 1642 den 6 September. Ick *Metien* ***Vermaesem*** ben geboren 1648 den 26 September [8]). (M.V.)

Ik ***Abraham*** *Johannis* ***van Straubensee*** ben geboren den 1 Meert 1684, en mijn vrouwe ***Johanna Hendrina*** *Schoncken* den 2 Meert 1693 [9]). (A. J. v. S.)

Den 9 November 1717 ben ik ***Abraham*** *Johannis van Straubensee*, met ***Johanna Henderina*** *Schoncken* tot Schevelin getrouwt. (A. J. v. S.)

Den 19 Augustus 1737 is mijne lieve man ***Aberham van Straubensee*** in den ouderdom van 63 jaere in den Heere ontslapen en leyd begrave in de groote kerck bij zijn vader in het graf van Johannes Cornelie, Preediekant tot Hees en Neerbosch, no. 612. (J[a]. H[a]. S.)

Den 16 September 1718 is onse dochter *Catrina Mechtelt* geboren 's morgens omtrent tien uren tot Maestricht.

Den 6 September 1719 is onse dochter in den Heer ontslaepen 's avonts omtrent 6 uren en is begraven in de Franse kerck tot Namuer. (A. J. v. S.)

Den 2 1 Maert 1720 is onsen soon ***Philip,*** *Wilhelm, Art,* geboren 's nachts tusschen een en twee tot Namuer.

Den 2 Octob. 1721 is onsen lieven ***Philip*** tot Namuer 's avonds omtrent half thien in den Heere ontslapen -en begraven op het Casteel tot Namuer. (A. J. v. S.)

Den 8 Sept. 1721 's avonts omtrent 8 uren is onse dochter, ***Johanna,*** *Gijsberta*, ***Cornelia*** geboren tot Namuer. En heeft tot Peter haer [10]) Lambert Schoncken en haer tante Naliken Urmont. (A. J. v. S.)

Den 20 April 1723 's avondt omtrent half tien is mijn vrouw verlost van een jongen soon, en is genaemt ***Philip,*** *Wilhelm*, ***Cassemier.*** En heeft tot Peeter de Overste van der Duyn, en de Gravinne van Schlippenbach tot meetier. (A. J. v. S.)

Den 10 Meij 1725 is onse dochter ***Catarina Mechteldus*** geboren savons ontrent 11 en 12 ueren. Den 26 Julius is onse lieve dochter ***Catarina Mechteldus*** in den Heer ontslape ontrent 11 uere smoreges, is begrave in de Maties kerck tot Maestr. (J[a]. H[a]. S.)

Den 11 Juli 1727 is onsen soon ***Ernst Johannes*** geboore savons onttrent 8 uere en is Peeter de Heer Capteijn Litwits en tot Comperse Juff. Harte1 tot Mastricht. (J". H". S.)

Den 16 Feberwarij 1741 is onsen soon *Lambertus* geboore op een Vrijdagh savens om half ses en is Peter mijn broer Lambertus tot Breda.

Den 6 November 1748 is mijn lieve soon als Sou-Luijtenant op het schip op mars tussen Tertoole en Dort over leede en is begraven te Papendregt over Dort in de kerck. (J[a]. H[a]. S.)

6) Hier ontbreekt wat.

7) *Johannes Schoncken*, van Roermond, werd 30 Juni 1692 burger van Nijmegen, met 6 kinderen: ***Anna.*** Elisabeth. *Maghteldis, Lambertus, Arnoldus* en Johanna Hendrina (Raadssignaat).

8) Dit klopt niet met de door haar zelf opgegeven sterfdag van haar moeder, 5 April 1647.

9) Of 4 Maart?

10) Uitgevallen : Oom.

Barthout Gerritsz. van Vlooswyck,

burgemeester van Rotterdam, 1591,

door W. J. L. POELMANS.

In haar vergadering van 20 Januari lb89 had de Vroedschap van Rotterdam een voordracht opgemaakt van drie personen, waaruit tot vroedschap door Zijne Excellentie werd gekozen ***Barthout Gerritsz.*** *van Vlooswijck.*

Ook andere ambten heeft hij daar bekleed, als : schepen 1690, burgemeester 169 1, gedeputeerde ter dagvaart 1691, gecommitteerde raad löO1.l)

Hij was de zoon van den vroedschap ***Gerryt*** *Cornelisz.* ***van*** *Vlooswyck*, brouwer in „de Gulden Druyff" aan de Hoogstraat n.z. protocoln[r] 384 [2]), baljuw-dijkgraaf van Schieland, en van *Wijntje Barthoutsd[r]. Rusch* [3]) en de kleinzoon van *Cornelis* ***Gerritsz.,*** uit Woerden naar Rotterdam gekomen, die woonde in den Oppert, protocoln[r] 1984.

De oorsprong van den familienaam is de volgende: *Cornelis Gerritsz.*, geboren omstreeks 1600, sterft 1679, burger te Woerden, koopt van Johan Uytenbroek eene tiende van twee hoeven lands, gelegen in Vlooswij k of Westenrijk onder Linschoten bij Woerden en wordt er 17 Januari 1661 door het Capittel van Oudmunster te Utrecht mede beleend. Na zijn dood wordt zijn zoon ***Gerrit*** *Cornelisz.* ***van Vlooswyck*** op 24 Juli 1679 beleend met de genoemde tiende van de twee hoeven, sterft 1685. Vervolgens in 1686 ***Borthout Gerritsz.*** *van* ***Vlooswyck,*** sterft 1626, daarna op 17 Maart 1627 diens zoon *Cornelis*, sterft 1647, na diens dood zijn zuster ***Elisabeth*** op 24 Juni 1647 en na haar overlijden

1) Bronnen voor de geschiedenis van Rotterdam, deel 1.

2) Brouwerij verkocht 9 Oot. 1586 door Barthout van Vlooswyck.

3) Zij was weduwe van Goossen Pietersa. en hij hertr. 13 Aug. 1578 Margaretha Hendrixd[r] van Amsterdam.

ging het bezit van genoemde tiende op den Amsterdamschen tak der familie *van Vlooswyck* over. [4])

Barthout van Vlooswyck huwde 10 Juni 1685 in de hervormde kerk te Delft, met *Margreta Coninck*, geboren aldaar, dochter van mr Cornelis *de Coninck*, raad van Zijne Prinselijke Excellentie. [5]) Uit dit huwelijk werden twee kinderen geboren : *Cornelis* en *Elisabeth*.

Door hem was aan de Nieuwehaven z.z. (Haringvliet) eene brouwerij opgericht, die den naam ontving van „de Roode Leeuw" protocol nr 3858. Op 2 Juni 16% kocht hij het huis „ Hamburg" aan het West-Nieuwland protocol nr 4510, waarachter hij een mouterij vestigde. Daar dit bedrijf niet al te best ging, verhuurde Van Vlooswyck na enkele jaren „de Roode Leeuw" aan Guiljaume de Graeff.

Als gedeputeerde van de Heeren Staten-Generaal in Zeeland was hij in 1603 werkzaam tot directie van de zaken in Ostende, na afloop waarvan hij is vereerd met een zilveren kop. [6])

Op 4 Augustus is te Middelburg een volmacht gepasseerd door *Barthout Gerritsz. van Vlooswyck*, waarbij hij verklaart dat zijn oom *Claes Cornelisz. van Vlooswyck* te Amsterdam [7]) ten zijnen behoeve drie duizend ponden groot vlaems gefurneerd heeft tot de uitreeding van de vloot naar de Spaansche Zee voorbij Engelands End, onder generaal don Rodrigo de Cordua et Paseman en waarover hij, *Barthout*, namens Zijne Excellentie bewindhebber is; hij verbindt daarvoor zijn huis en brouwerij „de Roode Leeuw" te Rotterdam, de huysinge van playsantie met hofstede enz. genaamd ter Nieuborch, gelegen te Rijswijk en ook de landen met de heerlijkheid van Vlooswijck. s)

Uit kracht eeuer procuratie 24 Juni 1602, te Zierikzee gepasseerd, wordt voor Schepenen van Rotterdam op 12 Augustus 1604 namens *Barthout Gerritsz. van Vlooswyck* verkocht aan Jonkheer Jacob de With, wonende op het Huys van Honselredijk: een huis aan de z.z. van den Haringvliet, door hem gekocht 9 Maart 1696.

In de vergadering van de Vroedschap te Rotterdam van 10 April 1606 was Van Vlooswyck nog tegenwoordig, doch sedert is hij daar niet meer verschenen.

In denzelfden tijd steekt Van Vlooswyck zijn geld in eene onderneming van geheel anderen aard. In Zeeuwsch-Vlaanderen wordt door hem de bedijking begonnen van een ingeloopen polder, gelegen bij Terneuzen, die thans nog als Vlooswyck-polder bekend staat. Dit was ook geen goudmijn, want in 1608 verdwijnt hij uit Rotterdam en kort daarop blijken zijn financiën zwak te staan. [9])

Voor notaris Jacob Duyfhuysen te Rotterdam verklaarde *Barthout van Vlooswyck*, oud-burgemeester der stad Rotterdam, op 24 Mei' 1607, dat mr Dirck van Leeuwen de Gouda, advocaat te 's-Gravenhage, en Mees Maertensz. de Haes, koopman te Rotterdam, zich borgen hebben gesteld voor de betaling van de dijkers en de vletters aan den dijk van den polder van ouds Nieu Willemskerk, nu Vlooswyckxpolder genaamd, in het land van Terneuzen gearbeid hebbende of nog arbeidende zijnde alsook voor de betaling van de rijs, voor de indijking van den voorzegden polder, door verscheidene personen geleverd.

Op denzelfden dag machtigt hij Mees Maertensz. de Haes om met de crediteuren te accordeeren wegens de polder-indijking.

Twee dagen later, op 26 Mei 1607, machtigt hij zijn, zoon Cornelis om de dijkage van „Vlooswyckpolder" aan te besteden.

Ten verzoeke van Pieter Pietersz. Wagensvelt, koopman, verklaart iemand op 27 September 1607 voor genoemden notaris Duyfhuysen, dat op 29 Augustus 1607 de nieuw bedijkte landen van den burgemeester Vlooswyck, in het land van Terneuzen gelegen, bij executie door de magistraten verkocht zijn en dat 't gemet omtrent veertig schellingen gegolden heeft.

Vermoedelijk om aan geld te komen heeft *Barthout van Vlooswyck*, oud-burgemeester van Rotterdam, zijn erven buiten de Schiedamsche poort te Rotterdam verkocht, onder verband van zijn mouterij achter het huis „Hamburch", blijkens procuratie voor notaris J. Duyfhuysen 30 Mei 1607 en later, op 7 en 12 Maart 1608, als *Barthout van Vlooswijck* „heere tot Vlooswyck" door tusschenkomst van mr Dirk van Leeuwen de Gouda, advocaat te 's Gravenhage.

Ten verzoeke van Jan Jansz., zeilmaker te Middelburg, eischer, wordt op 20 October 1607, uit kracht van een provisioneele sententie van 21 Mei 1607, waarbij Van Vlooswyck gecondemneerd is tot verkoop van perceelen bij decreet, verkocht de brouwerij „de Roode Leeuw!', kooper Cornelis Aerntsz. Kievit, brouwer, voor de som van f 10.100.— en 11 Februari 1608 het huis „Hamburg" met de mouterij, kooper burgemeester Willem Huygensz voor f 10.210.—.

In 1609 treffen wij den Rotterdamschen oud-burgemeester, wegens het niet doen van rekening en verantwoording van een erfenis, op de Gevangenpoort te 's-Gravenhage als gegijzelde aan [10]), over welk verblijf men interessante bijzonderheden kan lezen in Die Haghe 1906 blz 103, 112.

De verdere lotgevallen van den oud-burgemeester Van Vlooswyck zijn niet bekend ; waarschijnlijk is hij in 1626 te 's-Gravenhage overleden.

Eene merkwaardige verklaring betreffende de wapens van den Gorcumschen schepen Jan Henriksz. en diens vrouw,

door Jhr. W. F. R. VAN NAERSSEN.

Bij het nazien van Gorkumsche schepenprotocollen trof mij de volgende merkwaardige verklaring, welke 21 Maart 1610 vóór de schepenen Dierck Koevoet Janss. en Cornelis die Borchgraeff Janss. werd afgelegd [1]):

---

[4]) J. E. Elias, De Vroedschap van Amsterdam, deel 1 blz. 83, 84 en Rloys van Treslong Prins 11 blz 296.

[5]) J. H. Scheffer, Alg. Ned. Familieblad 1884 nr 141 blz. 5a ; M. Balen Jrn, Beschrijving van Dordrecht blz. 1103 en Van Bleyswyck-Boitet, Beschryvinge der stadt Delft.

[6]) Resolutiën van de Staten van Holland en Westvriesland 7 Aug. 1603.

[7]) Zie over zijn kleinzoon: Dr P. Leendertz Jr, Twee Leonora's, in Haagsch Maandblad Jan.-nr 1929.

[8]) Ingeschreven in het Gifteboek van Rotterdam 7 Aug. 1604.

Zie van der Aa, Aardrijksk. Wbk. i.v. Nieuburch, meestal het Huis te Rijswijk genoemd. en op Vlooswijkpolder.

3 Rotterd. Jaarboekje 1913 blz. 77, 1914 blz. 81.

[10]) Nieuw Ned. Biografisch Woordenboek, deel III.

[1]) Algem. Rijksarch.: Aanwinsten 1890, no. 27, litt. *a*, 16de deel (Register van de handelingen der vierschaar van de stad Gorinchem en den lande van Arkel).

Dat Hack Janss. oudt wesende ontrent LXXV jaren ende Willen Gieliss., oudt wesende ontrent LXXIT jaren, tughen, dat hem wel kennelicken is, dat een genoempt *Jan Heinrickss.* to(?) by haren tyden scepen, kerckmeister der kercken tot Gorinchem dyck ende menich jaren gewest heeft, ende dat die selve *Jan Heinrickss.* tot eenen geechte wiiff gehad heeft *Haedewe Heinricx van Megensdochter,* van welcke Jan Heinrickss. ende Haedewe voernoempt aftergebleven siin drie geechte soenen, die eenen genoempt heer *Wouter*, priester, *Heinrick Jams.* ende *Joris Janss.*, die noch in der tiit levendich is, welcke drie soenen voernoempt tot allen tyden in haer wapen gevoert hebben ende noch daechgeliicx voeren, als bliickt tot diversschen plaetsschen, daer die wapenen gestelt siin van harre vader ende moeder wegen; in den eersten van des vaders wegen: twee zwerden cruyswiis over malcanderen staende mitten hefte opwaerts, in een gulden welt; ende van harre moeder wegen: eenen cran, mitten eenen beyn gelyct [1]) ende aent staende beyn een zylveren bel, in een zwaert welt; van welcke een van de drie kynder, genoempt *Heinrick Janss.*, aftergebleven is een dochter van eenen wetachtigen bedde genoempt *Mary*, alsoe sy noch wonachtig is tot Wassenaer ende hadde te manne *Stib Jacopss.*, welcke *Mary* geboren is van *Aleyt Hugh Govertss.* dochter *van Asperen*, willeneer stadhouder saliger hartich Eaerl, heer der stede van Asperen.

Uit dit getuigenis blijkt, jammerlijk genoeg niet, waartoe het moest strekken, d. w. z. waarom men in 1610 van noode had de wapens van den vroegeren Gorcumschen schepen *Jan Henriksz.* en diens vrouw *Hadewig van Megen* te kennen. Alleen schijnt de onderstelling niet te gewaagd, dat deze verklaring heeft moeten dienen voor de destijds te Wassenaar woonachtige kleindochter van dit echtpaar.

Een nader onderzoek naar den persoon van den bedoelden Gorcumschen schepen en het door hem gevoerde wapen bracht aan het licht, dat een *Jan. Henriksz.* herhaaldelijk in de schepenbank te Gorinchem heeft gezeten in de jaren 1440-1468, en dat deze de in de verklaring genoemde zal zijn geweest, is zeer waarschijnlijk wegens zijn zegel van 1461, hetwelk berustte in het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage en volgens de beschrijving een wapen te zien gaf, vertoonende twee gekruiste zwaarden, het gevest omhoog, in het schildhoofd een vijfpuntige ster. Het eenige onderscneid tusschen de wapenbeschrijving in de schepenverklaring van 1510 en die van het zegel is, dat in eerstgenoemde de vijfpuntige ster niet wordt vermeld, maar deze zal als eene brisure zijn te beschouwen. *Jan Henriksz.* was dus mogelijk een jongere zoon, of behoorde tot eenen jongeren tak; van welk geslacht, blijkt echter niet. Evenwel verdient alle aandacht, dat op blz. 272 van Kemp's bekende beschrijving der stad Gorinchem (1656) ten jaren 1454 als schepen wordt vermeld *Jan Henriksz. Tik* en dat een *Jan Tik Henriksz.* heeft behoord tot de verbannen burgers van Gorinchem, die 16 Februari

[1]) d. w. z. opgelicht.

1455 van Hertog Philips van Bourgondië vergiffenis hebben bekomen, zooals Kemp verhaalt op blz. 278, onder toevoeging : of dit dë Schepen was, is my onbekent. Nu wij hier *Jan Henriksz. Tik* leeren kennen, moet het opvallen, dat in de schepenverklaring van 1610 sprake is van *Jan Heinrickss.*, waarop een overigens in den tekst onbegrijpelijk en ook niet duidelijk leesbaar *to* volgt, hetgeen reden geeft om aan te nemen, dat voor dit to zal moeten worden gelezen *Tic.* Hoewel de verklaring overigens met duidelijke hand in het schepenprotocol is ingeschreven, blijkt de daarmede belaste klerk toch weinig oplettend te zijn geweest, want hij heeft de acte slordig te boek gesteld en gemaakte fouten en weglatingen moeten herstellen. Een en ander geeft mij gereeder aanleiding om voor *to* inderdaad *Tic* te lezen. Ook komt het mij waarschijnlijk voor, dat evenzoo de naam van den man der in 1610 te Wassenaar woonachtige kleindochter van *Jan Henriksz.* niet geheel juist te boek is gesteld. Ik meen te moeten lezen *Stib Jacopss.*, maar vermoed, dat zal zijn bedoeld *St e ven Jacopss.*

Hoe dit echter ook zij, de feitelijke inhoud der verklaring komt mij belangrijk en merkwaardig genoeg voor om die hier mede te deelen [1]).

Aanvullingen en verbeteringen op de genealogie Sloet,

door Mr. A. Haga.

Jan Albert Sloet tot Warmelo (1717—1779), kapitein, huwde te Haaksbergen 28 April 1766 met *Janna ten Tusschede,* overleden te Haaksbergen 26 Febr. 1810, oud 77 jaar. Bij dit huwelijk — waarvan de proclamatiën reeds in September 1768 waren gegaan, doch dat daarop werd gestuit, welke stuiting werd opgeheven door Ridderschap en Steden, de Staten van Overijssel, bij resolutie van 18 April 1766 — werden de drie bij haar verwekte kinderen gewettigd (zie dit Maandblad 1913, kol. 86). Behalve een zoon *Berend Sloet*, die volgt, waren er twee dochters. De oudste, *Adriana Josina Sloet*, ged. Haaksbergen 19 Nov. 1768, werd met haar broeder *Berend* 3 Juni 1816 te Vollenhove en 21 Maart 1819 te Blokzijl lidmaat (zie Maandblad 1916, kol. 314). Haar overlijden is niet bekend. De tweede dochter *Johanna Stoet,* ged. Haaksbergen 3 Oct. 1762, overleed aldaar 23 Juni 1806.

In dit Maandblad 1916, kol. 313, plaatste de heer Bijleveld een artikel „Twee vraagstukken omtrent het geslacht Sloet", waarbij vooral van belang was de nog steeds onopgeloste vraag, of van bovengenoemden *Berend Sloet* mogelijk nog afstammelingen in mannelijke lijn in leven waren; het spoor zijner beide kinderen (een zoon en een dochter) was men bijster geworden.

Aangezien *Berend Sloet* in 1826 in de gemeente Steenwijkerwold als weduwnaar was overleden, lag het voor de hand te veronderstellen, dat er over de nog minderjarige kinderen — indien nog in leven — voogden

[1]) Volledigheidshalve zij hier nog aan toegevoegd, dat ik den naam *van Megen* wel herhaaldelijk te Gorinchem heb ontmoet, maar dat mij geen zegel van een dezer *van Megen*'s bekend is geworden, zoodat ik de juistheid van het in de verklaring beschreven wapen niet vermocht na te gaan.

waren aangesteld. Het archief van het vredegerecht Steenwijk bracht dan ook weldra de oplossing, waarbij tevens bleek, dat er nog een geheel onbekende tweede dochter uit zijn huwelijk geboren was. Op 28 Juni 1825 werd n.l. voor den vrederechter te Steenwijk na gehouden familieraad tot voogd over de minderjarige kinderen van *Berend Sloet* en *Cornelia Sleurink*, beiden overleden, als zijnde *Joan Albert Johannes Josias, Maria Wilhelmina* en *Henrietta Carolina Sloet*, wonende te Steenwijk, aangesteld *Christoffel Willem van Marle*, ontvanger der directe belastingen over Steenwijkerwold, en tot toezienden voogd *Hendrik Schuite* te Steenwijk. Uit de overlijdensakten der beide oudste kinderen blijkt niet, dat ze gehuwd waren, zoodat aangenomen mag worden, dat zij ongehuwd zijn overleden en dat de tak *Sloet tot Warmelo* dus is Uitgestorven. Behoudens de overlijdensdatum van het jongste kind staan nu alle data vast. We krijgen nu dus het volgende fragment (vgl. Ned. Adelsboek 1917, blz. 232):

Bevend baron *Sloet*, ged. Diepenheim 13 Oct. 1763, overleden (te Zuidveen) in de gemeente Steenwijkerwold 23 Januari 1826, beeëdigd als procureur in Overijssel 3 Sept. 1799, later rijksontvanger te Blokzijl, in 1814 in de Overijsselsche Ridderschap toegelaten, huwt te Haaksbergen 13 Mei 1810 *Cornelia Sleurinck*, ged. (Kath.) te Kampen 2 Juni 1788, overleden te Blokzijl 12 Nov. 1819, d.v. *Henricus Sleurinck* en *Maria Catharina Berends. Zij* werd 19 April 1810 te Haaksbergen lidmaat der Hervormde Kerk.

Uit dit huwelijk:

1. *Joan Albert Johannes Josias* baron *Sloet*, geb. 15, ged. te Haaksbergen 1'7 Juni 1810, overleden te Zwolle 29 Nov. 1836 „in de Infirmerie", zijnde sergeant bij de zevende afdeeling infanterie, laatst gewoond hebbende te Steenwijk.
2. *Henrietta Carolina* barones *Sloet, ged.* Haaksbergen 18 Oct. 1812, overleden te Steenwijk 29 April 1834.
3. *Maria Wilhelmina* barones *Sloet,* geboren te Stad Vollenhove 26 Sept. 1815, woont 1 Januari 1830 nog te Steenwijk blijkens het bevolkingsregister van dat jaar.

De andere vraag, door den heer Bijleveld gesteld, n.l. of er verband bestaat tusschen de door hem meegedeelde overlevering (Maandblad 1916, kol. 315) dat er eens een *Sloet* was geweest, die gewed had, dat hij zijn voedster zoude trouwen, en het feit, dat *Arend Sloet* tot Tweenijenhuysen, Hagensdorp, Oldrutenborg en Toutenburg. geb. 1722, in 1750 de 30 jaar oudere Anna *Dannenberg* huwde, is uit den aard der zaak minder gemakkelijk te beslissen. Dat zij van zoo eenvoudige afkomst was als de heer Bijleveld ons t. a. p. meedeelt, moet worden betwijfeld. Blijkens haar „gesloten" testament van 11 Dec. 1765, na haar overlijden d.d. 27 Dec. 1765 geopend voor schepenen van Zwolle 31 Dec. d.a.v. was zij een zuster van *Egbertus Dannenberg,* j. *u.* d. en schout van Steenwijk, Steenwijkerwold en Scherwolde. (Vgl. ook hunne grafschriften in de kerk te Steenwijk [1]).) Dat zij bij de familie *Sloet* in aanzien stond, blijkt m.i. ook uit het feit, dat zij als „peetemoey" stond bij den doop (12 Juni 1767) van

[1]) **Bloys van Treslong Prins,** ***Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de kerken in Overijssel,*** **blz.** ***221 en 222.***

Egbertus Dannenberg, z. v. haar zwager *Lodewijk Arent Sloet tot Plattenburg* en diens echtgenoote *Johanna Geertruida* van *Sytsama.* Deze zoon is denkelijk vroeg gestorven, daar hij in het testament van zijn oom *Roelof Sloet tot de Haere* van 2 Mei 1788, geopend Januari 1790 te Vollenhove, — waar alle in leven zijnde kinderen (3 dochters) van *Lodewijk Arent* worden opgenoemd — niet voorkomt.

Mr. *Harmen Willem Jan* baron *Sloet tot Westerholt*, gedurende vele jaren vrederechter te Vollenhove, bij de invoering der nieuwe wetgeving op 1 Oct. 1838 kantonrechter aldaar, huwde te Vollenhove 17 Juli 1828 *Johanna Florentina Hennink,* geb. *3,* ged. 11 Mei 1806 te Vollenhove, d. v. *Jan Hennink*, bakker, en *Gerrigje Maaskamp*, d. v. *Willem Maaskamp* en *Johanna Florentina Jalink.* In de gedrukte genealogiën staat de naam abusievelijk vermeld als *Gerritje Münskamp.* (Zie Ned. Adelsboek 1917, blz. 225).

KORTE MEDEDEELINGEN.

Register van personen, die te Enkhuizen den poortereed aflegden.

Tot voor kort was men voor de beantwoording van vragen, betreffende de herkomst van personen, die te Enkhuizen gevestigd waren, in hoofdzaak of wel uitsluitend aangewezen op de trouwboeken en in de 18e eeuw ook op de attestatieboeken der N. Herv. Gem., maar deze laatste zijn zeer onvolledig en bevatten natuurlijk niet de personen van andere gezindten.

Bij het opruimen van een kast op het Stadhuis is echter een register voor den dag gekomen, bevattende de namen van hen, die te Enkhuizen in handen van Burgemeesteren den poortereed hebben gedaan, dat als een welkome aanvulling van bovengenoemde bronnen mag worden beschouwd. Het bestaan van dit register was niet bekend, anders zou het wel zijn opgenomen in den Inventaris van het Enkhuizer Oud-Archief, in 1891 bewerkt door C. J. Gonnet.

Deze vondst is ook daarom van belang, omdat bij de namen der ingeschrevenen (op enkele uitzonderingen na) ook hun geboorteplaats of laatste woonplaats — in een paar gevallen zelfs beide — vermeld wordt.

Het register vangt aan in 1731, hoewel reeds veel vroeger melding wordt gemaakt van de verplichting tot het afleggen van den poortereed, waarvoor een recht van acht gulden verschuldigd was. Vóór dien tijd vinden wij de opbrengst van dat recht niet verantwoord, maar sinds 1731 komt in de thesauriersboeken onder de ontvangsten ook een post „opbrengst van den poortersеed" voor. De resolutieboeken der Vroedschap geven op dit punt evenmin als het Memoriaal van Burgemeesteren eenige aanwijzing.

Merkwaardig is het groot aantal personen, dat in 1752 — vrijwillig of gedwongen? — den poortereed heeft afgelegd. Toen werden niet minder dan 162 personen ingeschreven, wat voor de thesaurie voor dat. jaar de belangrijke post van f 1296 beteekende. Uit de resolutiën of ordonnantiën blijkt niet, waaraan deze buitengewone inschrijving te danken was. Na 1796 beteekent de inschrijving weinig meer, vanaf 1806 tot 1818 komen

nog enkele namen voor zonder aanwijzing van de plaats van herkomst.

Voorts zijn in het register nog afzonderlijk opgenomen de namen van de personen, aan wie tijdelijk — voor één of meerdere jaren — het recht van inwoning te Enkhuizen werd verleend. Na afloop van den termijn kon continuatie worden aangevraagd en deze werd ook dikwijls gegeven, tenzij armlastigheid of andere redenen deze niet wenschelijk maakte. Deze inschrijvingen vangen aan in 1769.

D. BROUWER.
Archivaris-tit. van Enkhuizen.

Gemeentewapens.

Bij Koninklijk Besluit van 12 Januari 1931, N°. 62, is aan de gemeente *Overasselt,* provincie Gelderland, het navolgende Wapen verleend: Gedeeld: 1. In azuur bezaaid met gouden leliën een kromstaf van hetzelfde. 11. In goud drie luipaarden van sabel boven elkander. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Bij Eoninklijk Besluit van 16 Januari 1931, N°. 44, is aan de gemeente *Eygelshoven,* provincie Limburg, het navolgende wapen verleend: Verdeeld door de omgekeerde gaffelsnede : rechts: in goud een leeuw van sabel, getongd en genageld van keel ; links : doorsneden van azuur en goud met eenen geschaakten schuinbalk van keel en zilver over alles heen; van onderen: in zilver schuingekruist een kolenhouweel en een kolenhamer van sabel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

Bij Koninklijk Besluit van 19 Januari 1931, N°. 4, is aan de gemeente *Nieuwolda,* provincie Groningen, het navolgende wapen verleend: in zilver een krijgsman uit de eerste helft der 17de eeuw, naar de rechterzijde van het schild gekeerd, met een sloof met zaadkorrels om zijn middel, gaande in zaaiende houding op geploegd land, waarop zaadkorrels liggen, alles van natuurlijke kleur. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen. Wapenspreuk: „Miles dominis indefessus".

Ten Haghe.

(XLIX, 87)

In de fragment-genealogie van dit geslacht komt onder de kinderen van den schout *Abraham Dircksz. ten Haghe* en *Beertruyt van Clootwyck* een dochter *Judyke* voor, die volgens den geachten inzender gehuwd zou zijn met een *Godfried Jacob van Rohr tot Veninghuyse.* In een noot verwijst hij naar het register van waeren opdrachtbrieven van Woudrichem, waar genoemde echtelieden in een akte van 1686 worden genoemd, alsmede naar het leenregister van het huis Hergh. De in deze noot genoemde personen kunnen echter moeilijk identiek zijn met de bovengenoemde dochter en den (eventueelen) schoonzoon van *Abraham* Dircksz. *ten Haghe.* Immers *Godfried Jacob van Rohr,* die blijkens het leenregister Bergh (blz. 304) in 1680 werd beleend met de tienden te Brünen na doode van zijn (blijkbaar ouderen) broeder *Johan Caspar van Rohr,* welke laatste in 1665 nog onmondig was, zal niet veel eerder dan omstreeks 1660 geboren zijn, terwijl *Judyke ten Haghe* bovengenoemd niet veel later dan 1696 geboren kan zijn, daar haar zuster *Janrreke* reeds in 1678 geboren was. Het is dus niet waarschijnlijk, dat zij met genoemden *Qodfried Jacob van Rohr* gehuwd geweest is. Mogelijk is deze van *Rohr* met een gelijknamige kleindochter van *Judyke*'s broeder *Adriaan* gehuwd geweest en is *Judyke,* de dochter van *Abraham Dirckss. ten Haghe,* ongehuwd gebleven.

A. HAGA.

Menso. (XLIX, 2, 89). Als aanvulling kan ik mededeelen, dat uit eene collectie testamenten en boedels van Marsch. in het Rijksarchief te Arnhem gedeponeerd, blijkt, dat *Hendrik Menso* 4/3 1764 Schepen van de heerlijkheid Marsch is en dat *Johannis Menso,* Commissaris bij de Fransche Armee, tezamen met *Cornelia Menso,* wonende te Kesteren, Alida *Menso,* getrouwd met. *Jan Broeck,* wonende te Heusden, *Elisabeth Constantia Menso,* getrouwd met *Peter van Brenk,* zijnde weduwe van *Jan van Maaren, Jan Hendrik Menso,* wonende te Utrecht, en *Agatha Menso,* getrouwd met *Arien van Lent* en wonende te Heusden, 2/9 1795 de visscherij in den Ouden Rijn verkoopen.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Apeldoorn (van)-Kemelers. (XLIX, 89). Het boek van huwelijksinschrijvingen van Deventer geeft: 20 Sept. 1601 Meister *Jan Appeldoorn,* secret. deser Statt, wedr. van Zal. *Geertruijdt Arnts* en *Henrica Kemeners,* dr. van s. *Gerrit Kemener* Brink in de dreij Pilaren. Cop. 27 Oct.

Elders vind ik haar vader *Gerhardus Kemner* genoemd. *Kemeler* kont mij een onjuiste lezing voor en een eventueel verband met *Cuper van H.* vervalt daardoor vanzelf.

Deventer. H. KRONENBERG.

Boucher Eschauzier-Verhamme-Willink. Wie vult het onderstaande aan?

***André** Boucher Eschauzier* (zoon van *Jean Eschauzier* en *Esther Boucher*), geb. te.. . den.. . 17. ., overl. te. .. den ..., tr. Rotterdam.. Maart 1787 *W... J... Verhamme* (dr. van.. . en.. .), geb. te.. . den.. . 17. ., overl. te. . den.. .. Uit. dit huwelijk: *Jean André Boucher Eschauzier*, geb. te.. . 14 Januari 1788, overl. te... 24 Dec. 1861, tr. te ... den. .. 1833 *Hester Willink* (dr. van *Jan* en *Cornelia Kops),* geb. te.. . *21 Nov. 1804,* overl. te, .. 27 September 1833.

Driebergen. VALCK LUCASSEN.

Boudaen-du Bois. (XLIX, 89). In een M. S. genealogie Ortt, die zich in het Gem. Archief te Amsterdam bevindt, wordt het wapen van *Lucretia du Bois,* de vrouw van *Johan Ortt,* niet aangegeven. Daar deze Lucretia echter geboren is te Antwerpen, vermoed ik, dat wij haar wapen zullen hebben te zoeken in de graf- en gedenkschriften van de provincie Antwerpen. Hierin komt meermalen een wapen *du Bois* voor, zoo o a. in deel 1, pag. 334, waar wij vinden *Maria Susanna du Bois,* ob. 13/4 172 1, getrouwd met *Ludovicus de Heuvel,* ridder, heer van Calfenne. ob. 16/2 1727, beiden begraven in de Cathedrale Kerk aldaar, en in deel 2, pag. 170, waar vermeld wordt *Aloysius du Bois,* heer van Aissche,

ob. 25/5 1661, vader van *Aegidius*, ridder, heer van Aissche, Calfenne etc., Aalmoessenier van Antwerpen, ob. 16/2 1687, getrouwd met Maria *Tholincx* etc. etc., eveneens in die kerk begraven. Dit wapen ***du Bois*** is „doorsneden, A: een omgekeerde roode beurtelings gekanteelde keper op een volgens de omgekeerde keperlijn van zwart en goud verdeeld veld, vergezeld boven (dus op het zwart) van een zilveren leeuw, beneden rechts en links (dus op het goud) van een groen klaverblad; B: in blauw een zwarte schuinbalk, beladen met 3 gouden sterren en vergezeld van 2 zilveren gebladerde takken, in de richting van den schuinbalk geplaatst. Helmteeken : de leeuw uitkomende tusschen de omgekeerde keper". Daar het nog al een bewerkelijk wapen is, geef ik den vrager in overweging deze bron eens op te slaan in de Bibliotheek van ons Genootschap.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Breet-Dekker. Voor een kwartierstaat worden gevraagd de ouders en grootouders, benevens hun geboorte-, sterf- en trouwdata, van *Neeltje* ***Cornelisdr. Dekker,*** vermoedelijk te Westzaan geboren 14 Augustus 1821 en den 29 Augustus 1844 te.. ..... gehuwd met *Cornelis Klaasz. Breet*, vermoedelijk geboren te Zaandijk den 30 December 1818, zoon van .....

's-Gravenhage. G. H. J. GIJSBERTI HODENPIJL.

Coninck. (XLIX, 89). Het eenige mij bekende wapen van dezen naam, dat naar Schiedam verwijst, is dat van *Alewijn Koning Hendricksz.*, in 1616 vroedschap van Schiedam, ob. 1633, zijnde „in zilver 3 roode kronen".

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Copes. (XLVIII, 287). Alhoewel ik den Heer van Hasselt geene genealogie van de familie *Copes* kan verstrekken, zullen enkele mij bekende gegevens hem, naar ik hoop, toch welkom zijn.

In het Groot Utrechtsch Placaatboek van Johan van de Water, folio uitgave van 1729, staat in het derde deel op f°. 191 vermeld, dat Mr. *Hendrick* ***Copes 21*** Maart 1708 tot Raad in de Vroedschap van Utrecht gekozen en in het jaar 1722 overleden is. De Bossche archivaris R. A. van Zuylen geeft op plaat 6 van zijn „Naamlijst en Wapenkaart der leden van de regeering van 's Hertogenbosch" het wapen van Mr. ***Hendrik Copes*** met vermelding, dat hij in 1671 is aangesteld tot raad van die stad en in 1708 is overleden. Hieruit volgt dus, dat beide genoemden verschillende personen zijn, die denzelfden voornaam dragen.

Volgens van Zuylen is het wapen van dezen Bosschen Raad ***Hendrik Copes:*** in goud een kruis, geschakeerd van zilver en zwart en in een zilveren hartschild een roode leeuw (die naar mijne meening zwart moet wezen). Hetzelfde wapen vinden wij op plaat 31 als wapen van Mr. ***Otto Copes,*** sedert 1644 (rrad)pensionaris van 's Hertogenbosch, overleden in 1673. Mogelijk is de Heer van Zuylen hier met het overlijdensjaar in de war, want volgens een M.S. wapenboekje van Mr. W. van der Lely heeft in de Janskerk te 's Hertogenbosch gehangen het wapenbord van ***Otto Copes,*** raadpensionaris van die stad, volgens hem overleden 21/12/1671. Het wapen op diens wapenbord vertoonde volgens van der Lely bovenbeschreven wapen met den leeuw zwart. Naast zijn wapenbord moet volgens denzelfde gehangen

hebben dat van zijne vrouw ***Josina Schade,*** overleden 4/1 1704, vertoonende : een gedeeld schild met rechts het bovenbeschreven wapen *Copes* en links het wapen ***Schade,*** zijnde: in zwart een gouden dwarsbalk. Bovendien hing 'in die kerk nog een derde bord van deze familie ***Copes*** nl. van Mr. ***Hendrik Copes,*** raad en schepen van 's Hertogenbosch, volgens van der Lely overleden 14/1 1707. Diens wapenbord vertoonde (weder volgens laatstgenoemde) een gevierendeeld wapen met -het boven beschreven wapen ***Copes*** (met het hartschild) in de kwartieren 1 en 4 en het wapen ***Schade, als*** bovenbeschreven, in de kwartieren 2 en 3. Naar alle waarschijnlijkheid is deze Mr. ***Hendrik*** *Copes* dus de zoon van ***Otto Copes*** en diens vrouw ***Josina Schade.*** Hierbij zij opgemerkt, dat ook hier de opgaven van Van der Lely en van Van Zuylen omtrent den overlijdensdatum van dezen ***Hendrik Copes*** niet met elkaar overeenstemmen.

Met hetzelfde wapen ***Copes*** als boven beschreven vond ik in de Missiven aan den Raad van State ***Otto Copes,*** 10/10 1636 ontvanger der verpondingen over 's Hertogenbosch, ***Johan Copes,*** luitenant ter Zee, overleden 23/12 1705, wiens wapenbord in de kerk te Esch (N.-Br.) heeft gehangen, en *Wilhelm* ***Copes,*** 24/1 ***1663*** kapitein-majoor in garnizoen te Wesel, terwijl ik zonder zegel nog vond ***Jan Copes,*** 31/8 1729 te Wesel als secretaris van Otto van Gent en van Oyen.

Uit het bovenstaande nu blijkt, dat het wapen dezer familie ***Copes*** is: een kruis, geschakeerd van zilver en zwart, op gouden veld en daarop als hartschild in zilver een zwarte leeuw. Veld en hartschild zijn natuurlijk 2 geheel op zich zelf staande wapens. Een van beide kan dus het wapen ***Copes*** zijn. Om nu te onderzoeken welk dezer twee daarvoor in aanmerking komt, slaan wij het M. S. Wapenboek van de Geldersch-Overijsselsche Studentenbond te Leiden op. Daarin vinden wij het wapen van ***T. Copes van*** *Forden*, omstreeks 1625 student te Leiden, dragende dus de familienamen ***Copes*** en *van Forden* gecombineerd. Dit wapen is „in goud een kruis, geschakeerd in 3 rijen van zilver en zwart", zijnde derhalve, behoudens het geschakeerde in 3 in plaats van in 2 rijen, volkomen hetzelfde als het veld in het wapen ***Copes.*** Welnu dit wapen met het kruis, dat ik zoowel in 2 als in 3 rijen geschakeerd vond, is het wapen van de familie ***van*** *Vorden*, ook met de varianten *van Verden*, ***van*** *Voerden*, ***van Voorden, van Porden,*** *van Fuurden* en ***van*** *Fuyrden* voorkomende. Aldus voeren volgens hunne zegels ***Johan van Vorden,*** die met zijn vrouw *Elsebe* in 1369 land in het kerspel Delden verkoopt, *Arnt* ***van*** *Fuyrden* en *Henrick* ***van Vorden,*** beiden respect. in 1494 en 1620 schepen van Zutphen, ***Bernt van*** *Verden*, in 1646 richter der heerlijkheid Borculo. Aldus kwam dit wapen ook voor met den naam *Forden* als kwartier op het wapenbord in de Domkerk te Utrecht van ***Hendrik Copes,*** volgens een M. S. Wapenboek, getiteld : „Wapenen op grafzerken en Wapenborden der kerken binnen Utrecht".

Het veld van het wapen ***Copes*** is dus dat der oude Overijsselsche familie *van Vorden* en blijft dan als eenige mogelijkheid over, dat het hartschild, de leeuw dus, het wapen ***Copes*** is. En ziet, in de volmachten der Geldersche Leenkamer vinden wij het zegel van ***Peter Copes,*** 27/6 1631 leenman van het huis Nettelhorst, eene havezathe een half uur benoorden Lochem en een uur ten Noord-

westen van Borculo (vlak op de tegenwoordige grens van Gelderland en Overijssel gelegen), welk zegel als wapen vertoont.. . een leeuw!

Ik geloof derhalve, dat wij, steunende op het bovenstaande, veilig mogen aannemen, dat de bakermat der familie *Copes* zal gelegen zijn in het Overijsselsch-Geldersche en dat haar wapen een leeuw is en dat dit later met het wapen van de familie van Porden is gecombineerd.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Cornelje. Welk wapen voerde Cornelia *Cornelje* (Corneille, Korni(e)lje), Amst. 1695-1749, dr. v. ***Jan*** en *Christina Laers*, geh. Amst. 1724 met ***Christiaan van Leghen,*** Amst. 1700—1747?

A. P. v. E.

Cruiner-Haenen. (XLIX, 90). Volgens eene M.S. genealogie Engelen is ***Jacob Cruyner,*** burgemeester van Hattem, getrouwd met *Marieke Haenen*, waarbij ***Gosuinus*** *Cruyner*, secretaris dier stad, die 19/5 1639 trouwt met *Geertruyd* ***Engelen.*** Deze *Gosuinus Cruyner* komt omstreeks 1625 voor als student te Leiden in het M.S. Wapenboek der Geldersch-Overijsselsche Studentenbond te Leiden, terwijl ik hem 18/7 1649 te Hattem vond. Zijn vader ***Jacob was*** 22/1 1655 nog burgemeester dier stad.

Dit wapen *Haenen* is mij onbekend.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Dinter (van). (XLVI, 60). ***Anna*** *van Dinter*, geb. 3 Mei 1665 (niet 2/6/1665) en overl. 14 Juli 1735 (begr. A'dam N. Z. Kapel), tr. 17 April 1685 ***Willem van der Does,*** geb. 17 Nov. 1655.

Haar ouders waren: ***Jan van*** *Dinter*, geb. 1628 en (tr. 16 Nov. 1654) ***Maria Verhaick,*** geb. 1632. Haar grootouders: ***Jun*** van *Dinter Jansz.*, geb. 1591 te Gorcum, tr. 9 Juli 1622 ***Geertruid van Loon,*** geb. ... te Keulen, en *Isaak* ***Verhaick,*** geb ...., tr. *Catharina* ***Drossart.***

Deze gegevens nam ik over van een 18e eeuwsche kwartierstaat, op perkament geschilderd en voorstellende „De Sestien Kwartieren van Vrouwe ***Anna Wolters,*** echtgenooto van ***Jan*** *Clifford*".

Het komt mij voor dat, als er geen plaatsnaam bij de verschillende data werd vermeld, steeds Amsterdam werd bedoeld.

Wat betreft het echtpaar ***Yerhaick-Drossart,*** zijn misschien de gegevens aan te vullen door een onderzoek in te stellen naar de afstamming van ***Daniël Verhnick,*** die 26 Juni 1733 te Breukelen overleed en op wiens graf het zelfde wapen voorkomt (met een afwijking in het 4e kwartier) als op de genoemde kwartierstaat is te vinden.

Nijmegen H. J. VAN 'T LINDENHOUT.

Fortgens. Welk wapen voerde *Catharina* ***Fortgens,*** Amst. 1710-1783, dr. v. ***Isaack*** en ***Margaretha van Loenen,*** géh. Amst. 1731 met ***Abraham*** *Lock*, Dantzig ± 1695— Amst. 1732?

A. P. v. E.

Fortuyn. (XLIX, 90). *Rinsje Fortuyn* ***Simonsdr.,*** die 28/11 1610 te Amsterdam trouwt met *Jacob* ***Hop,*** voert volgens de M. S. genealogieën van Balthazar Ortt, aanwezig in het Gem. Archief te Amsterdam, „in goud een fortuin van natuurlijke kleur, met het rechterbeen staande op een blauwe bol, haar blauwe sluier naar rechts waaiende".

Ik vond de kleuren van dit wapen ***Fortuyn*** ook weleens anders, zoo beschrijft het Armorial Général het veld blauw en de fortuin met bol en sluier goud, terwijl een vaderlijk kwartier *Fortuyn* op een 18 eeuwsch kwartierbord van de familie ***van Steenhuysen,*** hangende in het Museum van Oudheden te Rotterdam, het veld rood, de fortuin zilver, de bol goud en rustende op groenen grond en de sluier zilver vertoont. Een der andere vaderlijke kwartieren op dit kwartierbord is *Nelepiet* en nu blijkt uit de Wapenheraut 1897, pag. 123, dat *Catharina* ***Fortuin, de*** zuster van *Rinsje* bovengenoemd en dochter van ***Michiel*** (sic) en ***Cornelia Nellepiet*** *Pietersdr.*, getrouwd is met *François* ***van*** *Steenhuysen*, in 1630 koopman te Amsterdam.

Arnhem. R. T. NUSCHART.

Gude. Is het wapen bekend van een Duitsche, later zich te A'dam vestigende (18e eeuw) familie *Gude*, herkomstig uit Tppinghausen in Hessen?

A.. ***N.***

Haentjens. Aanvullingen van het onderstaande zal zeer worden op prijs gesteld.

Jan Hendrik Haenljens, schipper en voornaam koopman, geb. te.. . (Nijmegen ?) 10 Dec. 1710, overl. Keulen 17 Jan., begr. Mülheim a/R. 21 Jan. 1772, tr. Nijmegen 17 Dec. 1734 ***Ida Cornelia*** *Antonia* ***de Haen***, geb. te ... 20 Sept. 1713, overl. Mülheim a/R. 10 Jan., begr. 13 Jan. 1774, dochter van ***Willem de Haen*** en. .. (over hen alle data gezocht). Hunne dochter ***Cathtrrina Elisabeth*** huwde ***Dirk*** van Hees (zie vraag van Hees).

Keulen-Miilheim. W. VAN HEES.

Hees (van). Aanvulling van het onderstaande zal zeer worden op prijs gesteld.

Gerrit van Hees, koopman en Rijnschipper, ged. te ... den. .., (verm.) overl. te. .. 25 Nov. 1765, tr. Orsoy (Geref.) 12 Mei 1739 met *Anna Maria van Maenen*, geb. te.. . 20 Jan. 1717 (?), overl. Mülheim a/R. 23 Febr. 1785, dochter van *Cornelis* (1677—1722) en *Anna* ***Maria van Houten*** (1679-1746). Uit dit huwelijk:

Dirk van Hees, koopman en Rijnschipper, sticht 1772 een expeditiehuis te Mülheim a/R., geb. te. .. 16 Febr. 1740, overl. te Mülheim a/R. 6 Febr. 1811, tr. Loevestein (op het schip van den vader zijner bruid) 18 April 1760 met *Catharina* ***Elisabeth*** *Haentjens*, geb. te. .. 30 Sept. (of Nov.?) 1740, overl. Nülheim a/R. 10 Maart 1814.

Keulen-Mülheim. W. VAN HEES.

Leuvenigh (van). Welk wapen voerde *Sara van Leuvenigh*, dr. v. ***Steven*** en ***Anna*** *Kuyken*, Amst. 1705-1766, geh. Amst. 1728 met ***Pieter de*** *Clercq*, Amst. 1700—1757?

A. P. v. E.

Lith (van). (XLIX, 91). Te Deventer zijn 28 Jan. 1612 gehuwd ***Lubbert*** *Nilant* ***en Lubbeken van Lith,*** dr. van *Lubbert* ***van*** *Lith*.

Behalve de twee genoemde wapens komen te Deventer nog meerdere wapens van ***Lith*** voor. Voor het wapen dat *Lubbeken van* ***Lith*** voerde hebben wij misschien een aanwijzing in het feit, dat zij bij haar huwelijk woonde ten huize van burgemeester ***Jacob van Lith.*** Het door

dezen gevoerde wapen is te vinden in de Bijdragen tot de Geschiedenis van Overijssel 2de deel, blz. 393, plaat No. 74. De teekening munt niet door duidelijkheid uit, zoodat ik de beschrijving maar achterwege laat.

Deventer. H. KRONENBERG.

Merckt (van der). (XLIX, 91). Het is met de wapens, gevoerd door de leden van deze familie *van der Merct, van der Marckt* vreemd gesteld. In de M.S. genealogie Oetgens van Waveren, berustende in het Gem. Archief te Amsterdam, vindt men het wapen van *Jacob van der Marckt*, excijsmeester te Amsterdam, zoon van *Hans* en *Elisabeth van Breuseghem*, 22/8 1628 getrouwd met *Petronella Witsen*, als volgt aangegeven: „gedeeld, 1: in goud 3 zwarte moorenkoppen, II in zilver 3 zwarte kepers". Uit Commelin „Beschrijvinge van Amsterdam", deel 1, pag. 360 en volgende blijkt, dat hij excijsmeester is in de jaren 1638 t/m 1642 en daarna weder van 1646 t/m 1663, en uit Eïias „de Vroedschap van Amsterdam", deel 1, pag 314 blijkt: dat hij gestorven is 11/5 1653.

In de Geslachtregisters van Nicolaes Witsen, eveneens in het Gem. Archief te Amsterdam berustende, komt hij voor als *Jan van der Marckt*, excijsmeester te Amsterdam, omstreeks 16% getrouwd met *Petronella Witse.* Aldaar is zijn wapen aangegeven als boven, doch in plaats van met 3 zwarte kepers slechts met 2 zwarte kepers.

Dezelfde *Jacob van der Merckt* vindt men met nog andere leden dezer familie vermeld in de Navorscher 1837, pag. 110, alwaar gezegd wordt, dat het wapen dezer familie soms voorkomt als boven beschreven en dan met de 3 kepers in de linkerhelft of wel als „in goud een zwarte keper, vergezeld van 3 zwarte moorenkoopen".

En slaan wij nu het M.S. Wapenboek der Commissarissen van den Grooten Excijns der Stadt Amstelredamme op, dan vinden wij daar het wapen van *Jacob van der Merct*, in 1638 Excijnsmeester, overleden 11 Mei 1663, dus ni fallor de hier bedoelde, geteekend aldus: „in goud een zwarte keper, vergezeld van 3 zwarte moorenkoppen".

Volgens deze 3 bronnen voerde dus dezelfde persoon 2 verschillende wapens (het kleine verschil van 3 in plaats van 2 kepers zullen wij maar buiten beschouwing laten). Nu behoeft zulks niet zoo heel erg te verwonderen, want hetzelfde is mij ook van anderen bekend, doch deze eigenaardigheid zat de familie *van* der *Merckt* blijkbaar wel zeer in het bloed, want *Jacob van der Merct*, commissaris van den Levantschen Handel op Texel, wiens brieven te vinden zijn in het Archief van dien handel, houdt er volgens zijn lakafdrukken zelfs 3 wapens op na, zoo cacheteert hij 22/8 1672 met 3 moorenkoppen, 21/7 1677 met een gedeeld schild, waarvan de rechterhelft beladen met 3 moorenkoppen en de linkerhelft met 2 kepers, terwijl zijn lakafdruk van 24/3 1679 vertoont „een keper, vergezeld van 3 moorenkoppen".

Gelet op dit alles, waag ik het niet met zekerheid vast te stellen, welk wapen door den gevraagden *Jacob van der Merckt* gevoerd is.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Montfoort (van). Wie waren de ouders van *Oede* van *Montfoort*, die geh. was met *Jacob van Zuylen van Nyevelt*, 1469 in de Ridderschap van Utrecht ?[1])

[1]) Voor **eene** beantwoording van deze vraag uit het uitgebreide dossier-van Zuylen der collectie-Wegner, in de Verzamelingen van het Genootschap, verwijzen wij naar de mededeeling over den Inlichtingendienet op p. 2 van den **omslag.** RED.

Bij Rietstap wordt zij genoemd een dochter van *Jan* burggraaf *van Montfoort* en van *Cunegonda van Bronckhorst*, maar zij komt niet voor bij Stroobant en Fruin en de Bussy. Is de opgave van Rietstap juist? Alle gegevens zijn welkom.

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Oude (de). (XLVIII, 288). *Herman de Olde*, 15/6 1489 Schulte tot Ghenemuden, voert als wapen op zijn zegel aan een charter van het klooster Clarewater bij Hattem „een wassenaar, vergezeld van 3 zeer kleine voorwerpen, die vermoedelijk schuinkruisjes zijn en waarvan de 2 bovenste op de horens van den wassenaar rusten."

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Rubichon. Alle mededeelingen, ook de geringste, aangaande deze Hugenotenfamilie zijn welkom aan

Zeist. J. VAN LEEUWEN.

Riiddinghuysen. (XLXI, 91). Het ligt voor de hand in „Mongouerland", van waar deze familie herkomstig heet te zijn, het gebied van Montjoie (Duitsch ook: Monschau) te zien. De moeilijkheid is echter gelegen in de toevoeging „in de Paltz", aangezien Montjoie niet in de Paltz, maar in den Eifel, t. Z. van Aken, gelegen is. Intusschen staat het o.i. wel vast, dat de streek van Nontjoie inderdaad het land van herkomst der familie *R.* is, aangezien dit stadje, hoewel niet in de eigenlijke Paltz gelegen, door het feit dat het, na het overlijden in 1609 van den laatsten Gulikschen hertog Johann Wilhelm en den hierop gevolgden erfopvolgingsstrijd, aan Philipp Ludwig van Paltz-Neuburg werd toegewezen, tot 1794 deel uitmaakte van het gebied der Paltzgraven van Neuburg, sedert 1685 Keurvorsten van de Paltz.

Driebergen. VALCK LUCASSEN.

Schagen (van). (XLIX, 91). In de M. S. genealogie Oetgens van Waveren, berustende in het Gem. Archief te Amsterdam, vindt men een wapen *Schagen* aldus aangegeven: „gedeeld. 1 in goud 2 roode blokjes, in de bovenhelft geplaatst, vergezeld beneden van een zwarte eend, 11 in zilver 4 groene klaverblaren, 1-2-1 gerangschikt".

Dit wapen *Schagen* nu is dat van *Jan Claes Reyniersz.*, houtkooper te Amsterdam van lö99 tot 1612, Raad in de Vroedschap dier stad, zooals blijkt uit Van den Brandeler „de Wapens van de Magistraten der stad Amsterdam", pag. 122 en Elias „de Vroedschap van Amsterdam", deel 2, pag. 1098. Uit laatstgenoemd werk, deel 1, pag. 244 blijkt, dat deze *Jan Claes Reyniersz.* getrouwd is met *Trijntge Pietersdr. Schagen*, waarbij 3 kinderen nl. een zoon *Pieter* en 2 dochters *Heyltge* en *Gisken.* Van deze 3 kinderen nu noemt de zoon zich naar zijnen moederlijken grootvader *Schagen*, ook wel *van Schagen*, terwijl de beide dochters zich *Reyniers* blijven noemen. Deze zoon *Pieter Jansz. Schagen* heeft bij zijne eerste vrouw *Neeltge Tijmensdr.* eene eenige dochter *Adriana*, die de vrouw werd van Mr. *Jacob Bors* gezegd *Jacobus Borssius.*

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Seleyns-Ryckaert. (XLIX, 92). Het antwoord op de vraag naar het wapen van *Willem Seleyns* luidt bevestigend, behoudens de kleuren. Deze kl. zijn de 3 palen zilver op rood en de 6 kruisjes, die breedarmig zijn, goud op zwart, zooals het beschreven staat in het Armorial Général in voce *Seleyns* of *Seulyns*.

Volgens de Wapenheraut 1899, pag. 92, alwáar uitvoerige mededeelingen, zoude dit wapen *Selijns* met deze kleuren voorkomen als kwartier op het wapenbord in de kerk te Beverwijk van ***Anna*** *Apollonia Loten*, de vrouw van Mr. ***François van*** *Harencarspel*, heer van Beverwijk.

In meerdere andere bronnen vond ik dit wapen eveneens met deze kleuren, alleen in de M. S. genealogieën van Balthazar Ortt zijn de palen rood op zilver, terwijl ***Jan Selijns,*** van 1625 tot ***1666*** Regent van de Huissitten Armen te Amsterdam, volgens het M. S. Wapenboek dier regenten de kleur van het veld in de benedenhelft blauw heeft gevoerd.

Wat de levensdata betreft kan ik mededeelen, dat volgens evengenoemde plaats in de Wapenheraut de erven van *Willem Selijns* in 1631 in de Warmoesstraat bij de St Jansstraat wonen en dat *Susanna* ***Rijclcaerts*** 30/3 1099 is geboren als dochter van ***Andries*** en *Susanna Metsue*, en dat zij 3/5 1624 overlijdt, welke laatste datum niet juist kan zijn, indien Elias' opgave van 15/4 1625 als geboorte van hare dochter ***Appollonia*** ten minste juist is.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Seleyns-Ryckaert. (XLIX, 92). Volgens een bijlage in een oude h.s. genealogie *Seleyns* uit de tweede helft der 17e eeuw en begin 18e eeuw getiteld: „Genealogie Selyns", afkomstig nit de bibliotheek van den heer J. W. Six van Vromade, in 1930 bij v. Stockum's Antiquariaat aangekocht door de gemeente Amsterdam, moet de bedoelde ***Willem*** *Sel(e)yns* gevoerd hebben:

> „drie witte baren op een roodt, en ses geele Cruycen op een swart velt, en staet tot St. Truijen uijtgehouwen in een gevel van een onser Voorouders huysen".

Op f° 12 van genoemd h.s. wordt vermeld: „ ***Willem*** *Selyns*, geb. den 24 Febr. A° 1696 getrout eerst met *Susanna Couwenberg* daarna met *Susanna Rijckaerts*, gestorven den 14 Sept. 1629 nalatende eene dochter".

Die eene dochter was: „ ***Apollonin Selyns,*** is getrout met ***Jan*** *Looten*, dijkgraaf van de beemster. Sij sterft den 1e Febr., A° 1670. Hij is gestorven den 10 Maij 1676 ende hebben nagelaten 10 kinderen" enz.

Op f° lb leest men o.a. nog: „*Apollonia* Selyns geboren .... is getrout A°.... out zijnde 17 jaaren, met ***Jan*** *Looten*, dijkgraaf van de Beemster, die geboren is tot Amsterdam den 1 Oct. 1612. Hij was weduwenaer van ***Elisabeth*** *Hellinks*" enz.

Amsterdam. NIEUWENKAMP.

Troost. Gevraagd het wapen van de Overijsselsche familie ***Troost,*** o.a. in 1755 te Almelo gevestigd zijnde.

A. ***N.***

Versteeg-van Poolsum. (XLVIII, 384, XLIX, 62, 63). Volgens de zeer gewaardeerde mededeelingen van den heer Muschart en kolonel Steenkamp voeren ***Gerard van Poolsum 13*** Nov. ***1684*** en ***Justus van Poolsum 4*** Mei 1723, beiden rentmeesters van het Batholomens Gasthuis te Utrecht: In zilver een geplante groene boom. Een en ander volgens het Wapenboek van de leden der Gasthuis Broederschap in het Gem. Arch. te Utrecht, Archief n°. 1603. Als helmteeken komt hierbij volgens het Armorial Général: de boom.

D. K. van Poolsum was scriba van de comp. Swarte Knegten in 1739 met hetzelfde wapen.

Zie voor de alliantie met *Swaving* **o.** a.: Van Loon, Ned. Hist. Penningen n°. 364, blz. 393, V ; voorts de Gen. Kw. Staten van Wildeman. Vgl. tevens „De Nav." IX, 217, XXII, 407, 1889, blz. 665 en XXXIII, 218.

A'dam. NIEUWENKAMP.

Volmer-Bester. Welke zijn de levensdata en die der ouders van *Wilhelm* ***Volmer*** en ***Theodora Bestel-,*** de ouders van *Anna* ***Cornelia*** *Volmer*, geb. Winterswijk 1663, 1697 geh. m. Ds. ***Coenraad van Hasselt,*** 1666-1715? Welke waren de beroepen van *Wilhelm* ***Volmer,*** van zijn vader en van zijn schoonvader (N.N.) *Bester*? Welke wapens voerden *Theodora Bester*, haar moeder en de moeder van *Wilhelm* Volmer ?

Is er verband tusschen het geslacht *Bester* en het geslacht *van Bessen* (in rood een zilveren dwarsbalk, beladen met 3 roode ringen)? Het wapen *Volmer* is: in groen 3 zilveren bollen.

W. A. S.

Zuylen van Nyevelt (van). Volgens Booth Var. 1. 30 b. en d en extract Transporten 1546: ***Anna*** Heeren ***Amelis van*** *Zuylen* ***van Nieoeld*** natuurlijke dochter, die hij heeft bij *Anna Wouter Schayen* ***dochter,*** *Henricje* ***Willem*** *Schayen* ***Huysvrouw*** en ***Marten*** de voorschreven ***Anna*** suster en broeder etc.

Henricje van *Zuylen* ***van N.*** huwde dus ***Willem*** *Schay* ***(Schade)*** en werd bij hem de moeder van o.a. ***Beatrix Schade,*** die *Maarten* ***van Sypesteyn*** huwt.

Gevraagd: wie is met dezen ***Amelis van Zuylen van*** *N.* bedoeld, mogelijk de ***Amelis*** *van* ***Z. v. N.,*** st. 1644, heer van Schalkwijk en Schonauen, raad van den Hertog van Bourgondië? [1])

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Wapen van der Brugghen. Het 1e en 4e kwartier in het gevierendeelde wapen van deze tot den Nederlandschen Adel behoorende familie vertoont een dwarsbalk, vergezeld boven van 2 halve zwaarden met de gevesten naar boven, als omgekeerde keper gerangschikt en van den dwarsbalk uitgaande. Versmalt en verkort men dezen dwarsbalk en keert men het geheel daarna om. zoodat de halve zwaarden naar beneden gericht zijn, zoo ontstaat eene voorstelling, die merkwaardig veel overeenkomst vertoont met het voorwerp, dat zich bevindt in het schild op het zegel van *Hildebrant* ***ter Bruggen,*** in 1401 „bruijloftsman" bij het sluiten der huweliiksvoorwaarden van *Herbert Splitof* met *Ghertrude* ***Johan* Ludikens soensdochter,*** welk zegel hangt aan charter n°. 949 van het familie-archief van Rhemen.

[1]) Voor eene beantwoording van deze vraag uit het uitgebreide dossier-van Zuylen der collectie-Wagner, in de Verzamelingen van het Genootschap, verwijzen wij naar de mededeeling over den Inlichtingendienst op p. 2 van den omslag. RED.

Dit voorwerp, dat door mij als een merk gedacht wordt, is als volgt te beschrijven : 2 kepersgewijs gerangschikte stokken, waarvan de benedengedeelten in kruisvorm eindigen en waarvan de boveneinden van een horizontaal geplaatste smalle staaf uitgaan.

Men kan deze figuur geteekend vinden in de Bijdragen tot de Geschiedenis van Overijssel, jaargang 1875, waar op pag. 347 vermeld wordt ***Hildebrand ter Bruggen,*** van 1401 tot 1418 Schepen van Deventer.

Is hier toeval in het spel of is het 1e en 4e kwartier van het wapen *van der* ***Brugghen*** niet anders dan een wijziging en verfraaiing van ***Hildebrand's*** huismerk?

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Wapen van Westrenen. (XLIX, 64, 92). Als vervolg op mijne mededeelingen omtrent het wapen van de familie ***van Westrenen*** met den wolf en de 3 lelies volge thans eene beschouwing over het wapen van de familie *van Westreenen* met den ring en de 3 lelies.

„Stella Duce" schrijft in de Navorscher 1874 op pag. 30, dat ***Jan van Westreenen,*** die in 1557 met ***Emma van Schayck*** trouwt, het wapen met den ring aanneemt, terwijl zijn jongere broeder *Herman* het oorspronkelijke wapen met den ezel (sic) behoudt. ***Jan zou*** derhalve niet alleen den wolf uit het vaderlijk wapen hebben verwijderd, maar ook de 3 lelies geheel anders hebben gerangschikt. De vraag rijst nu: welke redenen had deze nog wel oudste zoon van zijnen vader voor deze wijziging? Hoewel „Stella Duce" het niet met zooveel woorden zegt, is men toch geneigd te veronderstellen, dat hij van de meening uitgaat, dat dit het gevolg zoude geweest zijn van zijn huwelijk met eene dochter uit de familie *van* Schayck. Deze familie immers zoude een ring vergezeld van 3 lelies in haar wapen gevoerd hebben.

Laten wij aan de hand van de oude zegels nagaan, wat hiervan waar kan zijn. Wij vinden dan de zegels van :

1°. ***Jan vun Scadic,*** A°. 1429, voerende 3 lelies, gaffelsgewijs gerangschikt en met de voeten naar het schildhart gericht, vergezeld van een sterretje tusschen de 2 bovenste lelies, 2°. *Goessen* ***Gherytsz.*** *van* bcaeywyc, A°. 1460, voerende hetzelfde wapen, doch bovendien vermeerderd met een k 1 ei n e n ring in het schildhart, 3°. ***Willem van*** *Scaeic*, getrouwd met *Belye* ***van Lichtenberch,*** A°. 1476, voerende 3 lelies, die verticaal geplaatst zijn, vergezeld van een sterretje in het schildhart, 4°. ***Willem van*** *Scayck*, A°. 1488 richter in der Ameijden, voerende 3 lelies, gaffelsgewijs gerangschikt, vergezeld van een kleinen ring in het schildhart, 5°. *Dirck van* ***Scayck,*** A°. 16 1 6, voerende 3 lelies, die verticaal geplaatst zijn, zonder eenige bijfiguur, 6°. *Goesen* ***van Scayck, ge***trouwd met ***Aleydt*** *Cornelis Woutersz.* ***van den Bossch dochter,*** A°. 1633, voerende 3 lelies, gaffelsgewijs gerangschikt, vergezeld boven rechts en boven links van de letter V, 7°. *Evert* ***van Scaeyck,*** A°. 1533, voerende 3 lelies, gaffelsgewijs gerangschikt, vergezeld van een k 1 e i n e n ring in het schildhart, 8°. Mr. *Gerytvan* ***Schaeck,*** A°. ***1655*** burgemeester van Amersfoort, voerende als de voorgaande.

Hieruit blijkt dus, dat het oude wapen vertoont 3 lelies, in den regel gaffelsgewijs gerangschikt, dat wil zeggen met de voeten naar het schildhart gericht, in enkele gevallen echter ook gewoon verticaal geplaatst,

en dat de verschillende leden der familie daaraan al of niet een bijfiguur toevoegden, welke bijfiguren naar mijne vaste overtuiging eenvoudig als persoonlijke kenmerken zijn te beschouwen en in het eigenlijke familiewapen niet thuis hooren. Onder deze bijfiguren troffen wij ook den ring aan, die ook elders meermalen als bijfiguur voorkomt. Naar mijne meening heeft dus deze ring met het familiewapen ***van Schayck*** niets te maken. Het helmteeken van deze familie bevestigt dit ook, want dat is een lelie en geen ring tusscben een vlucht. Ware de ring het voornaamste wapenfiguur geweest, dan zoude ongetwijfeld deze ring als helmteeken gefungeerd hebben.

Zooals wij zagen, zoude volgens de mededeelingen van „Stella Duce" de alliantie *van Westreenen—van* ***Schayck*** plaats gehad hebben in 1057, waaruit dus de gevolgtrekking zoude te maken zijn, dat het wapen ***van*** *Westreenen* (met de 3 lelies, 2-1 gerangschikt) eerst na dit jaar 1567 zoude moeten voorkomen.

Edoch wat zien wij nu? Aan charter n°. 1358 van Culemborg hangt het zegel van *Henrick Lubbertsz.* ***van*** *Westriene*, 16/7 1468 gerichtsman te Lede in den Aldenweerd, in de Neder-Betuwe dus, en dit zegel vertoont als wapen .... 3 lelies, gewoon verticaal geplaatst en 2-1 gerangschikt en vergezeld van een 6 puntig sterretje tusschen de 2 bovenste lelies en in de Volmachten van de Geldersche Leenkamer hangt aan een charter het zegel van *Gerit* ***Herberensz. van*** *Westrienen,* 13/9 1610 gerichtsman van de heerlijkheid IJzendoorn, dus eveneens in Neder-Betuwe, met het zelfde wapen zonder eenige b ij f i g u u r. Nadien vinden wij op de zegels van personen met den naam vaw *Westreenen* in de Neder-Betuwe als te Malssen, Tricht en Tiel, de 3 lelies vermeerderd met eenen ring in het schildhart, die aanvankelijk klein, later grooter wordt. Hierbij is vooral opmerkelijk, dat ***Herberen*** *Gerritsz.* ***van Westreenen,*** in 1649 te Tiel, naar alle waarschijnlijkheid dus een zoon van den zooeven genoemden *Gerit Herberensz.* ***van*** *Westrienen*, volgens zijn zegel een ring vergezeld van 3 lelies voert. Ook hier weder de toevoeging van een bijfiguur, in casu de ring, aan het vaderlijk wapen.

Uit deze regels blijkt dus, dat reeds bijna een volle eeuw vóór de alliantie ***van Westreenen-vun*** *Schayck* er een wapen ***van*** *Westreenen* (Westriene) bestond, dat 3 gewoon verticaal geplaatste en 2-1 gerangschikte lelies zonder ring vertoont.

Dit alles, in verband met hetgeen ik in mijn vorig artikel omtrent het wapen ***van*** *Westrenen* met den wolf en de 3 lelies mededeelde, doet mij de conclusie trekken, dat wij hier met 2 geheel verschillende families te doen hebben, wier beider bakermat in het land van Rhenen moet gezocht worden en in wier beider oudste wapens reeds 3 lelies voorkwamen.

De aanwezigheid van deze 3 lelies in 2 verschillende families met den naam ***van*** *Westre(e)nen* behoeft in het geheel niet te verwonderen, want uit vele oude zegels van personen in de streek tusschen Utrecht en de Neder-Betuwe blijkt, dat 3 lelies aldaar zeer veelvuldig als familiewapen voorkomen. Boven Utrecht en meer in het bijzonder in de richting van Amersfoort zien wij deze lelies zich vermeerderen.

Tot staving hiervan noem ik de zegels o.a. van *Lambrecht Zasse, Herman Ghiselbrechtsz.* en ***Willem*** *Woutersz.,*

alle drie in 1376 schepen van Zoest, die allen 3 lelies met een sterretje in het sohildhart vertoonen, van *Jtrcob Soudenbalch*, *in* 1392 priester te Utrecht, met 3 lelies en een sterretje tusschen de 2 bovenste en bovendien een uitgeschulpten rand in het schild, van *Aernout Mouwerkijn*, in 1344 schepen van IJselstein, met 3 lelies en *een* sterretje tusschen de 2 bovenste, van *Clais van Asch*, in 1423 richter van Everdingen en Sidervelt, met 3 lelies en een bolletje tusschen de 2 bovenste, van Willem *van der Meent*, in 1436 schepen van Everdingen en Zijdervelt, met 3 lelies en een sterretje tusschen de 2 bovenste, van *Henric Dircsz. van Glinthorst*, in 1446 schepen van Wijk bij Duurstede, met 3 lelies en een sterretje in het schildhart, van *Willem Henrickse. Storck*, in 1559 oom van *Jan Gors*, die te Vianen woont, met 3 lelies en een ringetje in het schildhart enz. enz. enz.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Wapen van Westrenen. (XLIX, 64). ***Henrik Wolf*** *Willemszoon*, Schepen van Amersfoort in 1381, zegelde met een wolf en 3 lelies en chef.

Roelof *Taetse*, Schepen van Amersfoort, zegelde 23 Juni 1445 met een wolf en 3 lelies en chef.

Cornelis ***Duwer,*** Schepen van Amersfoort in 1622, zegelde met een wolf eu 3 lelies en chef.

Op een zandsteenen Renaissance portiek, einde 16e eeuw, Muurhuizen No. 63 te Amersfoort, komen twee gebeeldhouwde wapens voor. Rechts (heraldisch) een ramskop ***(Ram).*** Links (heraldisch) een wolf met 3 lelies en chef ***(van Westrenen).***

Het hier afgebeelde dier heeft zeer duidelijk teenen en geen hoeven, een groote bek, spitse opstaande ooren en een hangende staart, altegaar wolfachtige eigenschappen.

[Frederik Ram, Raad van Amersfoort in 1587, 1588, 1699 en 1603; Cameraar 1589; Schepen 1596 en Weesmeester 1598. Hij testeerde 27 April 1692 en stierf in 1606. Hij huwde 1e N. N. *van Westrenen*, 2e ***Maria,*** dochter van ***Johan Stevens van Bryncklhorst.]***

J. Taats, Diaken in Rhenen 1743 en C. ***Taats,*** Ouderling in Rhenen 1746 voerden tot wapen: een rennende wolf met 3 lelies en chef, alles van sabel op zilver.

Amersfoort. W. CROOCKEWIT W.A.z.

Wapen van Westrenen. (XLIX, 64). In antwoord moge nog dienen, dat in de gevels van twee, ja tot voor eenige jaren zelfs drie perceelen te Utrecht het wapen ***van*** *Westrenen*, volledig met schildhouders etc., prijkt.

Ten eerste in den gevel van het patriciërshuis Plompetorengracht 5 (thans bewoond door de fam. Jannink) en ten tweede in den gevel van het perceel Boothstraat 12.

Het schild is in het laatste geval in ruitvorm aangebracht en de schildhouders, twee wildemannen, zijn zittende voorgesteld. Beide wapens vertoonen onmiskenbaar een w 01 f als heraldische hoofdfiguur.

Het derde, door mij boven aangeduide perceel is het patriciërshuis in de Domstraat, later ontvangkantoor. Het wapen ***van Westrenen,*** dat ook in dit geval een wo 1 f vertoonde, prijkte in kleuren boven de deur in combinatie met het wapen *van Ommeren* (halve leeuw), de schilden samen gedekt door een kroon.

Zeist. J. VAN LEEUWEN.

Onbekend wapen. Een losse lakafdruk vertoond het navolgende wapen : „in zilver 2 roode beurtelings gekanteelde dwarsbalken, vergezeld boven van ***een*** blauwe barensteel met 3 hangers". Helmteeken: een uitkomende zwaan met opgeheven vlucht.

Kan men mij ook mededeelen van welke familie dit wapen is?

Hilversum. J. F. VAN NIEUWKUYK.

Hiertoe door de Redactie in staat gesteld, kan ik den geachten vrager mededeelen, dat het eenige, mij bekende wapen, dat met het hierboven beschrevene — behoudens een kleine wijziging — volkomen overeenstemt, dat is, zooals het door sommige leden van, het geslacht *van Arkel* gevoerd is, die de bekende Arkelsche dwarsbalken vermeerderden met een barensteel. Het helmteeken der *Arkel*'s echter vertoont den uitkomenden zwaan met de vleugels beladen met de beide dwarsbalken. Ik heb dan ook ditzelfde wapen destijds aangetroffen op een lossen lakafdruk, waarbij de naam *van Arkel* was vermeld.

Het Armorial Général geeft hetzelfde wapen met dezelfde kleuren, doch zonder vermelding van helmteeken, aau eene Geldersche familie *van Est*. Dezelfde kleuren voert ook ***Leerdam*** te Gorinchem (helmteeken niet bekend), terwijl *van Heuckelom* volgens het Arm. Gén. afwijkende helmteekens voert.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Onbekende wapens. (XLIX, 96, B). De eenige mij bekende wapens, die een stappend hert op een blauw veld vertoonen, zijn de *Bons* en ***Vrolikhert.*** Het hert in laatstgenoemd wapen is volgens het Armorial Général rood, de kleur van hot hert in het wapen ***de*** Bons is mij niet bekend. Andere wapens met stappende herten, waarvan mij de kleuren niet bekend zijn, zijn die der families *Barten*, *van Empse*, *Gorrijsen*, *van der Mijhle* of *Mijll.*

Het wapen met den leeuw komt overeen met dat der familie ***van*** *Heemskerck*, waarvan meerdere leden te Delft en in den omtrek dier stad gevestigd zijn geweest.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

INHOUD 1931, No. 4.

Bestuursberichten. — Het Rijk en het Rijkswapen, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland. — Geslachten (van) Straubeneee, Schoncken en Vermaesen. door A. P. M. A. Storm de Grave. — Barthout Gerritse. van Vlooswyck, burgemeester van Rotterdam, 1591, door W. J. L. Poelmans. — Eene merkwaardige verklaring betreffende de wapens von den Goroumschen schep& Jan Henriksz. en diens vrouw, door Jhr. W. F. R. van Naerssen. — Aanvullingen en verbeteringen op de genealogie Sloet, door Mr. A. Haga. — Korte mededeelingen: Register van personen, die te Enkhuizen den poorterseed aflegden: Gemeentewapens; Ten Haehe: Menso. — Vragen en antwoorden: Apeldoorn (van)-Kemelers; Boucher Eschauzier-Verhamme-Willink; Boudaen-du Bois; Breet-Dekker; Coninck; Copes; Cornelje; Cruiner-Haenen; Dinter (van); Fortgens; Fortuyn; Gude; Haentjens; Hees (van); Leuvenigh (van); Lith (van); Merckt (van der); Montfoort (van); Oude (do); Rubichon; Rüddinghuysen; Schagen (van); Seleyns-Ryckaert; Troost; Versteeg-van Poolsum; Volmer-Bester; Zuglen van Nyevelt (van). — Wapen van der Brugghen; Wapen van Westrenen; Onbekende wapens.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresveranderin g gelieve men te richten tot den redacteur Dr. Ta. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 5. **XLIXe Jaargang.** **Mei 1931.**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van den Heer P. L. Thierens, te Zeist, sedert 1904 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

Mr. A. C. VAN E CK . . . . . *Delden.*
Hengeloschestraat 5.
Jhr. F. I. VAN H AEFTEN . . . . . *London W. I.*
33 *South Audley Street, Grosvenor Square.*

Adreswijzigingen:

W. VAN MAANEN . . . . . *Amsterdam Zd.*
Volkerakstraat 35^II.
H. W. M. J. NIEUWENKAMP . . . . *Amsterdam Zd.*
Zuider Amstellaan 198^III.
M. ONNES VAN NIJENRODE . . . . . *Breukelen.*
Kasteel Nijenrode.
Jhr. D. J. A. A. VAN LAWICK VAN PABST *Oosterbeek.*
Stationsweg 26.
F. N. F. VAN DER S CHRIECK . . . . *'s-Gravenhage.*
Frankenslag 147.
Jhr. G. M. VERSPYCK . . . . . *'s-Gravenhage.*
ten Hovestraat 68a.

Het Genootschap ontving in dank van den heer A. Hoynck van Papendrecht, te Rotterdam, twee reproducties van wapens, voorheen hangende op het Rechthuis in Poortvliet, thans in het Museum van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen te Middelburg.

De afstamming van het oud-adellijk geslacht van Eerde,

door Jhr. Dr. W. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Tot de oud-adellijke geslachten van Nederlandsche herkomst, die in het buitenland nog bloeien, doch waarvan hier te lande sedert lang geen telgen meer hebben bestaan, behoort ook het geslacht *van Eerde*, hetwelk in Duitschland voortleeft.

De huidige Duitsche afstammelingen der oude *van Eerde*'s zijn te vinden in het Freiherrliche Taschenbuch van 1930 en hunne stamreeks staat op bladzijde 195 van jaargang 1921.

De eerste vijf generatiën[1]) worden daar opgegeven als volgt:

I. *Adrian von Eerde*, Herr auf Beurse (Beurst); ⚔ mit *Rutghera von Graes.*
II. *Friedrich*, Herr auf Pleckenpoel bei Bradenvort ; ⚔ mit *Hartelief von Neheim* a. d. H. Werries.
III. *Adrian*, Herr auf Pleckenpoel ; ⚔ *Amalia von Vosz* a. d. H. Rodenberg.
IV. *Friedrich Johann*, Herr auf Pleckenpoel; ⚔ mit *Helenberga Sibilla Antoinette von und zu Gysenberg.*
V. *Friedrich Heinrich Melchior*, Herr auf Pleckenpoel, Eyll bei Camp, Hamern, Erprath, Broichhausen, Kessenich und Asterlage (1740 bei der köln. Ritterschaft aufgeschworen); ⚔ 1730 mit *Hedwig Katharina Bernardina von Nagel* a. d. H. Vornholz (1719 zu Mateln als Stiftsdame aufgeschworen).

Merkwaardig is het algeheel gemis van Jaartallen bij de eerste vier generatiën, hetgeen op zichzelf reeds nadere aanvulling der stamreeks gewenscht doet zijn. Daartoe kunnen wij in de eerste plaats de jaren van beleening met het huis Pleckenpoel bij Winterswijk bezigen, welke zijn te vinden op blz. 472 van het door de Vereeniging „Gelre" uitgegeven Register op de leenaktenboeken van het Vorstendom Gelre en Graafschap Zutphen, en wel van het deel betreffende het Kwartier van Zutphen.

Wij zien daar, dat *Frederik van Eerde*, die deze havezathe verhief in 1611, de erfgenaam is geweest van

[1]) Opmerking verdient,, dat de zesde generatie: *Friedrich Heinrich Melchior Clemens* **August 3** Februari 1824 te Maastricht in het huwelijk trad met ***Felicitas Philippine*** Maria ***Ruys van Beerenbrouck.***

zijnen oom van moederszijde ***Rutger van Graes.*** Hij is dus identiek met den sub II hierboven genoemden *Friedrich*. Na zijnen dood vererfde Pleckenpoel op zijnen zoon ***Adriaan van Eerde***, die nog onmondig was, weshalve zijne moeder *Hartlief van* ***Nehem*** in 1623 den leeneed voor hem liet afleggen. Zelf werd hij beleend in 1650 en in 1684 blijkt hij dood te zijn geweest, daar het leen toen aan zijnen zoon *Frederik* ***Johan van Eerde*** kwam. Als diens erfgenaam werd in 1713 zijn zoon ***Adriaun Jan Frans van Eerde*** beleend, doch deze heeft daarvan niet lang genot gehad, daar reeds in 1718 Pleckenpoel krachtens verwin kwam aan Matthias Walyen. Dit oude goed keerde sedert dien niet meer aan het geslacht van ***Eerde*** terug en zijne leden komen later ook niet meer wegens andere goederen in het Geldersch leenregister voor. Dat de in het Freiherrliche Taschenbuch als vijfde generatie genoemde *Friedrich* ***Heinrich Melchior*** „Herr auf Pleckenpoel" zou zijn geweest, is dus niet juist.

Er zijn echter nog andere data, die zonder veel moeite zijn op te sporen en waarvan de vermelding gewenscht is. Namelijk de sterfdata van de hier genoemde bewoners van Pleckenpoel, die te Winterswijk blijken te zijn begraven. Zoo vinden wij in De Nederlandsche Heraut, dl. IV, blz. 68, dat Mevrouw ***van Eerde,*** geboren v. *Nehem* is overleden 21 December 1637, haar zoon ***Adriaan van Eerde,*** heer van Pleckenpoel, 8 Januari 1683 en haar kleinzoon ***Frederik*** Johan *van Eerde,* heer van Pleckenpoel en Broekhuysen, 23 Juli 1712.

Zijn de in het Freiherrliche Taschenbuch van 1921 vermelde generatiën 11, III en IV thans voldoende vast komen te staan en van de noodige data voorzien, het is er echter verre van, dat wij hiermede ons onderzoek naar deze *van Eerde's* kunnen besluiten.

Het feit, dat generatie V in 1740 werd opgezworen bij de Keulsche Ridderschap, moet er toe leiden een onderzoek in te stellen naar de riddermatigheid der vorige generatiën, en wel ter plaatse, waar die krachtens hun bezit van Pleckenpoel gezeten waren, d.w.z. in de Ridderschap van Zutphen.

Baron d'Ablaing's bekende, in 1877 verschenen werk over de Bannerheeren en Ridderschap van Zutphen leert ons op blz. 82, dat ***Frederik van Eerde,*** heer van Pleckepoel, beschreven is geweest in die Ridderschap 1611-1616. Tevens wordt daar vermeld, dat hij is overleden 28 Februari 1621 en begraven te Winterswijk, hetgeen niet t.a.p. in De Nederlandsche Heraut was te vinden.

Van meer belang is echter nog, dat uit Baron d'Ablaing's boek voorts blijkt (blz. 11), dat ook *Frederik's* vader ***Adriaan van Eerde*** zitting heeft gehad in de Ridderschap van Zutphen, en wel in de jaren 1555—1573, terwijl ook zijn broeder *Herman* van *Eerde* daarin beschreven is geweest 1676-1609 (blz. 43) en hun grootvader *Herman* van ***Eerde*** op de eerste Riddercedul der Graafschap vermeld staat (blz. 11).

Wij hebben hier dus inderdaad te doen met een oud-adellijk geslacht en bovendien brengt d'Ablaing ons niet alleen generatie 1 nader door vermelding van data, maar tevens zien wij daar, dat zoowel bedoelde ***Adriaan van Eerde,*** heer van Beurse is geweest als diens vader ***Herman.***

De stamreeks kan op grond van d'Ablaing derhalve

niet slechts worden aangevuld, maar ook opgevoerd. Blz. 11 van genoemd werk leert ons als de ouders van generatie I kennen *Herman van Eerde,* heer van Beurse, en diens vrouw ***Judith Mom van Kell***, dochter van ***Johan*** en *Heilwich van Eyll.* Ten aanzien van *Herman's* voorouders bezat d'Ablaing geene nauwkeurige gegevens. Hij wist alleen, dat zijne moeder eene ***van*** Beurse, ex matre *van Zuylen*, was geweest, die Beurse ten huwelijk had gebracht aan haren man .... ***van Eerde, ex*** matre ***van Vorden.***

Nu wij echter weten, dat deze *van Eerde's,* eer zij Pleckenpoel van het geslacht *van Graes* erfden, Beurse hebben bezeten, ligt het voor de hand vervolgens een onderzoek naar dit goed in te stellen. Een Geldersch leen blijkt het niet te zijn geweest, maar een ander mede door de Vereeniging „Gelre" uitgegeven leenregister geeft nadere, zeer gewenschte inlichtingen. Ik bedoel het door ons mede lid Mr. A. P. van Schilfgaarde met zooveel moeite samengestelde, in 1929 verschenen Register op de leenen van het huis Bergh. Daarin komen namelijk op blz. 212 de beleeningen voor met het goed Wesseling te Winterswijk, hetwelk in 1428 behoorde aan ***Johan van Beurse,*** wiens leenvolger in 1486 ***Adriaan van Eerde*** is geweest. Laatstgenoemde is blijkbaar vrij geruimen tijd vóór 1626 overleden en opgevolgd door zijnen zoon *Herman van Eerde,* die in genoemd jaar remissie van verzuim bekwam en den leeneed aflegde. Dat deze *Herman van Eerde* identiek is met den bovengenoemden naamgenoot en heer van Beurse, getrouwd met ***Judith Mom van Kell***, blijkt uit de volgende beleeningen. Immers *Herman van Eerde* werd in 1542 opgevolgd in dit leenbezit door zijnen zoon *Adriaan van Eerde,* die in 1647 en 1670 nogmaals den leeneed vernieuwde, en daarna door ***Herman van Eerde,*** beleend in 1672, die niemand anders is geweest dan de bij d'Ablaing genoemde broeder van ***Frederik van Eerde,*** heer van Pleckenpoel, want toen hij in 1624 werd opgevolgd door zijne dochter ***Anna van Eerde,*** vrouw van *Peter Vincent Ripperda*, heer van Vorden, werden zoowel zij als haar vader *Herman van Eerde* aangeduid als „ tho Buirse".

Het Berghsche leenregister brengt dus nadere bevestiging en aanvulling van de gegevens, verstrekt door Baron d'Ablaing en op grond van een en ander kan de stamreeks der van *Eerde's* met twee generatiën worden opgevoerd, te weten:

A. ***Adriaan van Eerde*** [1]), beleend in 1486, tr. vermoedelijk de erfdochter *van Beurse* [2]).
B. ***Hermun van Eerde,*** beleend in 1626, heer van Beurse, op de eerste Riddercedul der Graafschap, dood in 1642, tr. *Judith Mom van Kell* [2]), dr. van ***Johan*** en *Heilwich van Eyll* [2]).

Dit resultaat van een vluchtig onderzoek in gedrukte bronnen van algemeene bekendheid moge alleszins bevredigend zijn, toch geloof ik, dat te dezer zake bij een voortgezet archiefonderzoek meer en beter is te vinden. Daartoe geeft mij namelijk aanleiding hetgeen

[1]) Dat zijne moeder eene aan *Vorden* zoude zijn geweest, zooals d'Ablaing wil, laat ik liever voorloopig verder onvermeld, aangezien opgegeven kwartieren vaak onbetrouwbaar zijn en ik in casu nog niets heb gevonden, dat op een huwelijk *van Eerde-van Vorden* zou kunnen wijzen.

[2]) Deze kwartieren kwamen ook in de kerk te Winterswijk voor.

ik in den loop der jaren toevalligerwijze heb gevonden en genoteerd. In hoofdzaak komt dit hierop neêr, dat naar mijne overtuiging het oud-adellijk geslacht *van Eerde* oorspronkelijk *Radinc* heeft geheeten en afstamt van bekende ridders van dien naam in de dertiende eeuw.

Ter motiveering van mijne meening en om aan te sporen tot verdere onderzoekingen zij hier de aandacht gevestigd op de navolgende feiten, waarbij in het oog worde gehouden, dat de *van Eerde's* van ouds een wassende maan als wapenfiguur hebben gevoerd:

1". In 1334 worden vermeld *Johan Redinc*, knape, met zijne vrouw Berta, zijne broeders *Henric* en *Frederic*, en zijne zuster *Agnes*, benevens zijne moeder *Jutte*, welke *Johan Redinc* ook voorkomt als *Johan Redinc van Erde* (Tijdrek. Reg. Overijssel, 1, blz. 50 en 61);

2". In het archief van den Dom te Utrecht berusten drie oorkonden (1ste afd. nrs. 244, 282 en 283) uit de jaren 1347 en 1349, respectievelijk bezegeld door *Johan van Eerde, Johan Redinc* en *Johan van Eerde*, welke alle van hetzelfde zegel zijn voorzien, vertoonende een wapenschild met een wassende maan daarin, en als randschrift: „S. Johannis Redinc";

3°. Blijkens de Deventersche Cameraarsrekeningen (dl. II blz. 336) outving *Johan Redinc* in 1365 den ridderslag. Van hem wordt in die rekeningen verder geen melding meer gemaakt, maar in vervolg van jaren komt daarin herhaaldelijk voor heer *Johan van Eerde*, ridder, die bezitter was van het welbekende huis Eerde onder Ommen. Gezien de identiteit in voorgaande jaren van *Johan Redinc* en *Johan van Eerde* komt het mij waarschijnlijk voor, dat heer *Johan van Eerde zal* zijn te vereenzelvigen met den tot ridder geslagen *Johan Redinc* en den reeds in 1334 — zie sub 1° — vermelden knape *Johan Redinc van Eerde;*

4e. Heer *Johan van Eerde,* bezitter van het huis Eerde, die nog in 1360 zegelde (zie o.a. Regesten Bissch. v. Utr., nos. 952, 953) heeft alleen eeoe erfdochter *Margaretha* nagelaten, gehuwd met *Evert van Essen*, gedurende wiens leven het slot door den Bisschop van Utrecht, daarbij krachtig gesteund door de stad Deventer, is belegerd, ingenomen en vernield (zie o.a. Overijsselsche Almanak voor 1839 en Devent. Camer. rek.) Van heer *Johan* zullen dus de latere van *Eerde's* waarschijnlijk niet afstammen. Gelijktijdig leefde echter een *Frederik van Eerde* (zie 1357, Devent. Camer. rek. 11, blz. 469, en vgl. sub 1°);

5". Leefden genoemde *Redinc's* en *v. Eerde's* in Overijssel en de latere *v. Eerde's*, die Beurse en Pleckenpoel bezaten, in Gelderland, het blijkt, dat reeds in 1316 een *Frederik van Eerde* in Gelderland (de Graafschap) moet hebben gewoond, daar hij wordt genoemd in den landvrcdebrief van dat jaar (Bijdr. en Meded. van „Gelre", dl. IV, blz. 180). Eene halve eeuw later (1420) was een *Frederik van Eerde* gegoed te Gendringen ; deze was dood in 1428, toen zijn zoon *Herman van Eerde* van hem erfde, die op zijne beurt in 1431 werd opgevolgd door zijne moeder *Elisabeth van der Wilt*, hertrouwd met *Dirk Cloeck* (Leenreg. van Bergh, blz. 111). Weder een andere *Frederik van Eerde was* gegoed te Doetinchem 1443-1462 (Geldersch leenreg. — Zutphen, blz. 260) en een gelijktijdige naamgenoot, zoo niet dezelfde, zegelde in 1446 (Arch. v. Middachten n°. 630).

Vragen wij ons ten slotte af, wie de voorouders kunnen zijn geweest van de sub 1° genoemde *Redinc's*, dan meen ik te moeten wijzen op de volgende aanteekeningen, welke ik terloops maakte :

1°. heer *Johan Redinc,* ridder, vermeld als schout, kastelein en rentmeester te Vollenhove 1324-1329 (Muller, Reg. en Rek. Bisd. Utr., I blz. 3-319, en Oorkbk. van Gron. en Dr. n°. 314), mogelijk identiek met den ridder *Johan Rading*, die in opdracht van den Bisschop van Utrecht in 1314 de voogdij over de kinderen van wijlen *Arnold van Almelo* uitoefende en toen als zoodanig mede het slot Almelo beheerde (Regesten Bissch. v. Utr. no. 369, en Hattink's De heerlijkh. Almelo, blz. 38)[1];

2°. heer *Frederik Radinc,* ridder, vermeld in 1297 (Oorkbk. van Gron. en Drenthe, n°. 197) en mogelijk als knape in 1263 (ibidem, n°. 133);

3.° heer *Frederik Rading*, ridder, vermeld in 1224, met zijnen broeder *Walter Rading*, eveneens ridder, (Oorkbk. van Gron. en Drenthe, n°. 67) en waarschijnlijk dezelfde als *Frederik Rading* in 12 19 (ibidem n°. 64)[2].

Mijns inziens zou het zeer de moeite loonen een opzettelijk nader onderzoek in de hier aangegeven richting in te stellen en ik meen, dat daarbij dan tevens het oog zou moeten worden gericht op de geslachten *Sloet*[3]) en *Hagen,* die van ouds dezelfde wapenfiguur hebben gevoerd en evenzeer te Vollenhove en omgeving thuis behoorden.

De herkomst van het geslacht van Son,

door H. J. A. VAN SON.

De stamvader van ons geslacht wordt in een 18e eeuwsch Geslachtregister vermeld als : „*Simon van Son*, geb. 1000, zijnde oirspronkelijk van Mechelen, dog om de religie gevl ugt." Deze overlevering is overgenomen in V. v. Oyen's Stam- en Wapenboek alsmede in Nederland's Patriciaat 1920.

In 1901 verzochten wij den toenmaligen archivaris van Mechelen te willen nagaan of er aldaar iets over dien *Simon van Son was te* vinden. Wij ontvingen antwoord, dat hij in de transportregisters drie acten had gevonden (van 16 Sept. 1499, 2 Juni 1603 en 4 Mei 1609) betreffende een *Simon Sonne* en diens echtgenoote

---

[1]) De voornaam *Johan* komt ook bij ds Geldersche *Redinc's en van Eerde's voor,* b.v. *Johan Redinck,* beleend te Geesteren in 1403 (Geld. leenreg. — Zutphen blz. 353) en *Johan van Eerde,* die zegelde in 1423 (Nijhoff's Gedenkw. IV, n°. 4) en volgens v. Spaen getrouwd was met *Aleid van Hetterschçud.*

[2]) Een *Walter Rading* komt reeds voor in 1165 en 1176 (Oorkbk. Sticht Utr., n°s. 444 en 486), een naamgenoot in 1206/7, 1208. 1209, een ridder van dienzelfden naam in 1241, 1247 en '1251 (Oorkbk. vsn Gron. en Drenthe), gelijktijdig met een ridder *Bertold Radinc,* die waarschijnlijk identiek is met den gelijknamigen broeder der Duitsche Orde, met zijn vrouw *Aleid en zonen Walter en Bartholomeus*, nog onmondig, vermeld in eene vooral wegens de daarin genoemd; goederen onder Vollenhove zeer belangrijke oorkonde van 1284 (de Geer, Arch. der Ridd. D. O., 1 n°. 271).

[3]) Zie ons Maandblad jaarg. 1916, kol. 166.

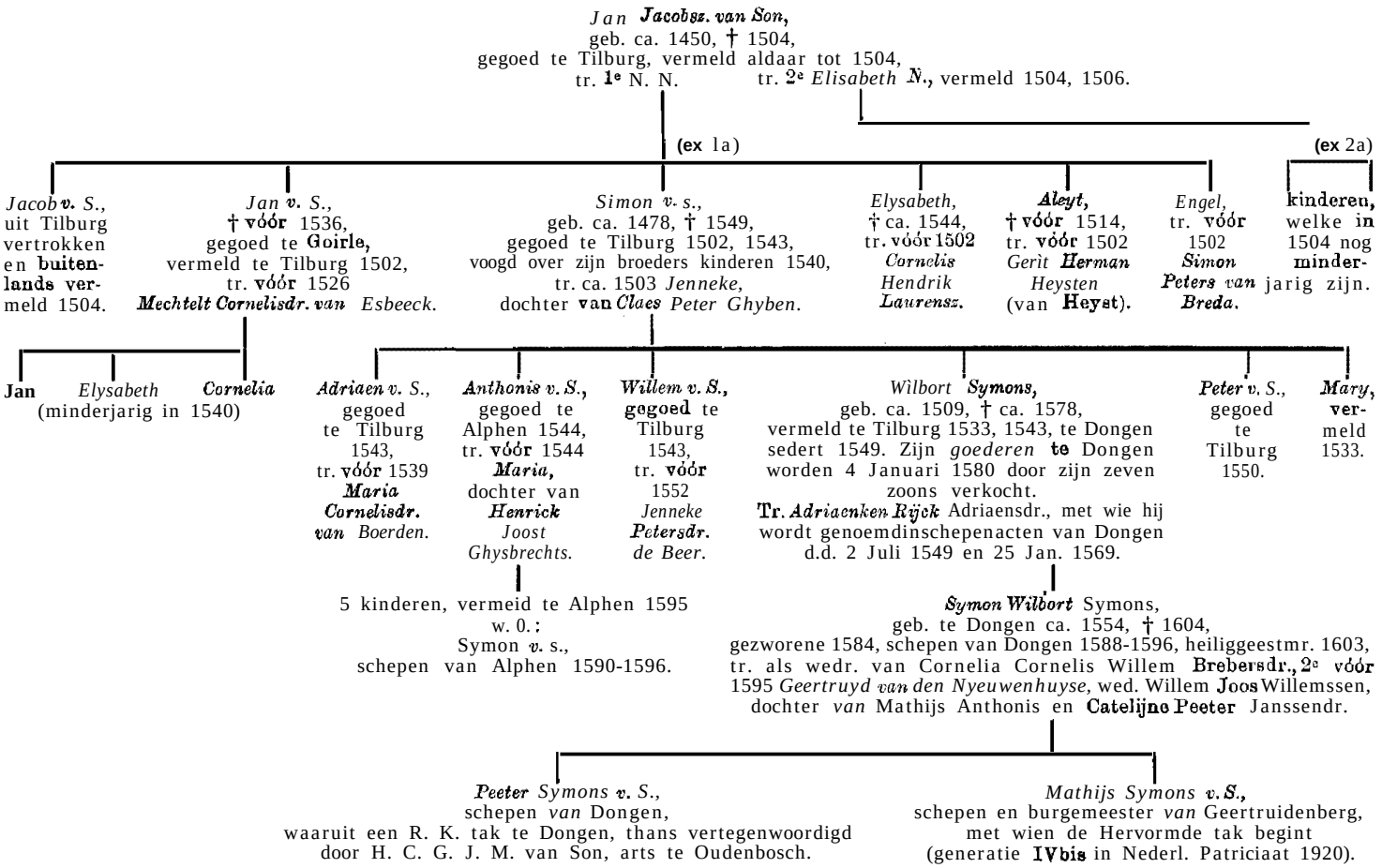

Marguerite Sgronen. Deze acten zijn in een noot vermeld bij het artikel van Son in Ned. Patriciaat 1920. Helaas, want zij zijn onjuist gebleken.

In 1924 persoonlijk een verder onderzoek te Mechelen instellende, trof ik in andere acten wel de genoemde *Marguerite Sgronen* aan, doch haar echtgenoot werd genoemd *Simon Serv a*. Daarna de door den archivaris opgegeven acten van 1499, 1503 en 1609 opslaande, bleek ook daarin niet voor te komen *Simon Sonne*, zooals het zeer slecht leesbare handschrift kon doen vermoeden, maar was hier eveneens sprake van Simon *Serva*. Een verder onderzoek te Mechelen bracht niets aan het licht over den gezochten *Simon van Son*, zoodat diens afkomst uit Mechelen twijfelachtig werd en thans ook onjuist is gebleken.

Dat de stamvader inderdaad *Simon* heette, volgt uit de generaties II en 111 (zie Nederl. Patriciaat), die in de schepenacten van Dongen, sinds 1549, voorkomen als *Wilbort Symons* en *Symon Wilborts* of Symon *Wilbort Symons*. Daar de familienaam in die acten niet voorkomt, ligt het voor de hand, dat deze in die acten is verzwegen, tenzij dat *Wilbort* Symons uit het dorp Son afkomstig zou zijn en de naam, naar de plaats van herkomst, later zou zijn aangenomen. Dit laatste nu is niet het geval gebleken, want bij een onderzoek in de archieven der plaatsen om Dongen gelegen, trof ik den stamvader *Simon van Son* in de eerste helft der 16e eeuw in het „Protocol" van Tilburg en Goirle aan.

Den 6en Nov. 1633 compareeren „*Symon* soon wylner *Jans van Son* ende met hem *Ariaen*, *Thonis*, *Wyllem*, *Wilboerdt*, *Peter*, fraters ende *Mary* hun zuster cum tutore, allen kynderen Symons voorss., die hy ghewonnen ende vercregen hadde by wylner *Jennyken* sue uxoris, dochter wylner *Claeus Peterssen*" en dragen zij over een erfpacht van 26 lopen roggen aan Lauwreys Zwijsen [1]. Daar de zes genoemde kinderen toen meerderjarig zullen zijn geweest, is *Symon's* huwelijk gesloten ca. 1603, en is hij geboren ca. 1478. Zijn vrouw wordt in een acte van 1 Februari 1621 genoemd *Jenniken* dochter van wilner *Claus Peter Ghyben* en van *Peterke Gerit Willemsdochter van Alfen*.

Den 30en April 1643 houden *Symon van Zon* en zijn voornoemde kinderen een „erffdeylinge" van hun goederen te Tilburg [2]. *Symon* behoudt in tochte o.a. een huis in loco Corvel. Zijn zoons *Adriaen* en *Willem* krijgen elk eveneens een huis te zelfder plaatse. De overige kinderen krijgen rentebrieven uit die goederen.

Na *Symon's* overlijden wordt diens huis 22 Febr. 1649 (1550) overgedragen aan zijn zoon *Peter* [3].

Uit het vorenstaande blijkt, dat de zoons *Thonis* en *Wilboerdt* geen vaste goederen te Tilburg verkregen en daar zij verder ook niet meer in het Protocol aldaar voorkomen als eigenaars van dergelijke goederen, lag het vermoeden voor de hand, dat zij naar elders zijn gegaan. Zooals reeds gezegd, komt *Wilbort Symons (van Son)*

1) Protocol Tilburg en Goirle No 281, fol. 9.
2) Idem No 290 fol. 6-8.
3) Idem No 295 fol. 59.

sinds 1549 in schepenacten van Dongen voor. *Thonis* vestigde zich te Alphen in de Baronie van Breda, waar hij het eerst voorkomt in een schepenacte van 11 Maart 1644 als *Anthonis* ***Symonszone*** *van Zonne* en gehuwd was met ***Marie*** *Henrick* ***Joost*** *Ghysbrechts* dochter. Hun kinderen en kleinkinderen worden genoemd in een acte van 25 April 1695 te Alphen.

De tot dusver als stamvader bekende Simon *van Son* compareert als ***Simon*** soon wilner ***Jnns*** *van* ***Son*** op 10 Februari 1536 en 26 Juli 1540 te Tilburg als voogd van ***Jan,*** *Lysbeth* en *Cornelia*, onmondige kinderen van wylner ***Jan soon*** wilner *Jans* ***van*** *Son* en *Mechtelt* dochter van wylner Cornelis *van Esbeeck* alias *die Metser*. Deze ***Jan*** *Jansz* ***van*** *Son* — broeder van *Symon* — bezat een huis en landerijen te Goirle, welke hij verkregen had uit den nagelaten boedel van zijn schoonvader (acte Tilburg 21 December 1626). De overige broeders en zusters van Symon *van Son* vinden we vermeld in het Protocol van Tilburg, in acten betreffende hun vader ***Jan*** *Jacobs van Son*.

De oudste acte waarin deze ***Jan*** *van Son* ***Jacobsz.*** compareert (het Protocol begint met het jaar 1500), is ***van*** 25 September 1502.[4]) Hij draagt hierbij over een stuk land te Tilburg aan zijn wettige kinderen, welke worden genoemd *Jacob, Jan, Symon*, ***Cornelis*** *Hendriksz.* als man van ***Lysbet, Qherit*** *Herman Heysten* ***als*** man van ***Aieyt*** en *Symon Peters* van ***Breda*** als man van ***Engel.*** In zijn testament van 3 April 1603 (1504) [5]) vermaakt ***Jan Jacobsz. van Son*** de helft van zijn „haefflicke" (roerende) goederen aan zijn voorzoon *Symon* en de andere helft aan zijn tegenwoordige vrouw *Elisabeth* met haar kinderen, die nog minderjarig zijn. Ook wordt aan Symon vermaakt het kindsgedeelte, dat aan 'zijn broeder ***Jacob*** toekomt, doch dat hij terug moet geven, indien ***Jacob*** wederom in het land komt.

Spoedig daarna moet ***Jan Jacobsz. van Son*** zijn overleden. In een acte van Februari 1504 (1505) [6]) worden zijn nagelaten vaste goederen verdeeld door zijn voorkinderen, die weder genoemd worden als in de acte van 1602, met dat verschil, dat Symon ***Peters van Breda*** nu heet *Symon* die mesmeker.

Elisabeth weduwe van ***Jan*** *Jacobsz.* ***van Son*** komt nog voor in acten van 2 Maart en 29 Juni 1606 betreffende erfpachten. Waarschijnlijk is zij daarna uit Tilburg vertrokken.

De hiervoor genoemde personen zijn vermeld in bijgaande tabel, waarin bovendien generatie III uit Nederl. Patriciaat 1920 verbeterd is opgenomen.

Genealogie van het geslacht Oudaen,

door W. A. VAN RIJN.

De stamvader van dit Rotterdamsch geslacht was ***Joarhim*** *Jansz. Oudaen*, geboortig van Leuven, die 9 Juni 1677 te Rotterdam ondertrouwde met ***Alligen*** *Fransdr.*, geboortig ***van*** Bodegraven.

Hij was bakker van beroep. Bij de voogdijstelling op 8 Oct. 1612 over den door *Alligen Fransdr.* nagelaten onbejaarden zoon wordt hij vermeld als „craemer".

3 Protocol Tilburg en Goirle N° 255 fol. 30 v.
5) Idem N° 256 fol. 42.
6) Idem N° 257 fol. 7.

Hij kocht 1 Juni 1687 een huis aan de Z.Z. van de Hoogstraat „in de Schalen", dat door zijn nakomelingen 2 Mei 1672 wordt verkocht.

David van Hoogstraten gaf in ***Joachim*** *Oudaens Poezij*, 3e deel, een beschrijving van diens leven. Van zijn grootvader ***Joachim*** *Jansz.* schreef hij: „Deze Joachim, grootvader van onzen dichter, was door zijnen Vader dus genoemt niet naer eenen uit zijn geslacht, gelijk wel meest geschiedt, maar naer eenen vremden, die Joachim geheten, om zijne stantvastigheit in 't geloove t' Antwerpen in den Jare 1660, wanneer de bloetplakkaten overal schrik en angst baerden, was ter doot gebracht. Ter gedachtenisse van dezen Martelaer wilde hij den Zoon, die hem geboren was, genoemt hebben, opdat zijn huis zich stichten zoude in zulk een voorbeelt van onverzetbare godvruchtigheit. Hebbenze, zeide hij, dien vromen man gedoot, ik zal tot eene gedurige gedachtenisse mijnen Zoon naer hem vernoemen".

Daar hij, zooals reeds boven vermeld, in 1677 huwde, zou hij dus op 16, hoogstens 17 jarigen leeftijd moeten gehuwd zijn, hetgeen wel niet onmogelijk is, doch m. i. de overlevering wel aanvechtbaar maakt. [1])

Eenige leden van het geslacht Oudaen behoorden tot de Rijnsburger Collegianten of tot de Doopsgezinde gemeente, waardoor vele doopdata onvermeld bleven. Voorts stierven er verscheidene kinderen op jeugdigen leeftijd, die niet te identificeeren waren.

Het wapen Oudaen is: Een kasteel, hoofdgebouw zonder dak, geflankeerd met 2 zijtorens. (Zie XXXVIII, 118).

Voor aanvullingen houd ik mij ten zeerste aanbevolen.

1. ***Joachim*** *Jansz.* ***Oudaen,*** geb. Leuven, bakker, kramer (1612), woonde Hoogstraat Z.Z. „in de Schalen", test. met zijn vrouw 4 Nov. 1602 voor not^s. Jacob Sijmons, hebben 4 kinderen, hij teekent met een +, overl. Rotterdam (aangeg. Weeskamer 22--29 Aug. 1632), ondertr. Rotterdam 9 Juni 1677 ***Alligen Eransdr.,*** geb. Bodegraven. overl. vóór 8 Oct. 1612.

Uit dit huwelijk:

1. *Maertge* Oudaen. Zij test. 21 Juni 1635 voor nots. J. Delphius en legateert aan Jan Jocchemsz. van Oudaen, Frans Jocchemsz. van Oudaen en Aertge Jocchemsz. van Oudaen, haar broeders en zuster, test. nogmaals 30 Apr. 1664 voor nots. Ph. Basteels.
2. *Jan*, volgt 11.
3. ***Aertge Oudaen,*** geb. Rotterdam, overl. na 2 Maart 1662, tr. Rotterdam 7 Dec. 1633 Willem ***Ariensz.*** *Coster*, geb. Broek, Tuijl en 't Weegje bij Moordrecht, woonde Hoogstr. Z. Z. „in den vergulden dissel", overl. vóór 2 Mrt. 1662.
4. ***Frans,*** volgt IIbis.

II. ***Jan Oudaen,*** geb. Rotterdam, bakker, later koopman in haring, woonde eerst te Rotterdam — ± 1622, daarna te Vlaardingen, nog in 1638, te Schiedam in 1644 en te Rotterdam ± 1661-1669, overl. Rotterdam (aangeg. 14—20 Juli 1669), tr. 1° Rotterdam 16 Jan. 1605 *Catharina Claesdr.*, geb. Rotterdam, overl. vóór

1) De mogelijkheid bestaat natuurlijk ook, dat *Jan* Oudaen den oorspronkelijken voornaam van zijnen zoon naar aanleiding van de gebeurtenissen van 1560 in *Joachim* veranderde, hetgeen de overlevering niet meer met den huwelijksdatum van laatstgenoemde in in tegenspraak zou doen zijn. RED.

17 Juli 1622, wed. van ***Jan Jorisz.***, bakker, tr. 2° vóór 16 Mrt. 1625 *Maritgen* ***Speck,*** geb. Vlaardingen, overl. Vlaardingen tusschen 29 Aug. 1636 en 17 Juni 1637, dr. van *Jan Ariensz.*, koopman in haring, en ***Hilletgen Fransdr.*** en wed. van *Daem* ***Arentst.*** *Tromper.*

Uit het 1° huwelijk:

1. *Barbara* ***Oudaen,*** overl. vóór 18 Febr. 1632, op welken datum haar vader compareert voor nots. J. van Aller, als haar universeelo geinstitueerde erfgenaam.

Uit het 2e huwelijk (5 kinderen w. o.):

2. ***Joachim,*** volgt 111.
3. ***Jan,*** volgt IIIbis.

III. ***Joachim Ouduen,*** geb. Rotterdam, luitenant der schutterij 1665, overl. vóór 5 Febr. 1692, tr. Delfshaven (ondertr. Rotterdam lb Sept. 1661) *Maria van Wouw,* geb. Rotterdam, overl. Rotterdam (aangeg. 1-7 Jan. 1690), dr. van ***Abraham*** en ***Anna van Lansbergen*** en wed. van ***Otto Selkart.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Maria*** *Oudaen,* ***ged.*** Rotterdam (Rem.) 28 Jan. 1662, tr. Rotterdam 8 Juli 1686 *Johannes* ***de Vromen (Vroom),*** geb. Terheide.
2. *Clara* ***Oudaen,*** ged. Rotterdam (Rem.) 17 Juni 1663.
3. ***Jacob Oudaen,*** ged. Rotterdam (Rem.) *26* Aug. 1665, waarschijnlijk gehuwd met *Catharina* ***Uóbing,*** waaruit een dochter Maria, geboren te Rotterdam 26 Oct. 1691, ged. (Rem.) 13 Dec. 1712.

IIIbis. ***Jan Oudaen*** (in zijn jeugd bijgenaamd ***Speck),*** woonde Oppert, overl. Rotterdam (aangeg. Weeskamer 5—12 Juli 1665), tr. Rotterdam 30 Jan. 1657 *Hester Hoogendijck,* geb. omstreeks 1636, overl. Rotterdam (aangeg. 26 Oct —1 Nov. 1721), dr. van Pieter *Adriaensz.* en ***Ariaentje Willemsdr. Hoogwerf.***

Uit dit huwelijk:

1. *Maria* ***Oudnen.*** ged. Rotterdam (Geref.) b Juli 1668, test. 7 Sept. 1682 voor nots. Govert van Gesel, overl. Rotterdam (aangeg. 5—11 Apr. 1733), tr. Rotterdam 2 Juli 1681 ***Adriaen*** *Verstolk* [2]), ***geb.*** Oud Beijerland omstreeks 1654, koopman, vendrig der Schutterij 1681, 98, 99, overl. Rotterdam (aangeg. 8-14 Juli 1703), zn van *Aert Ariensz.* en *Hadewij Cornelisdr.* van *Driel.*
2. ***Pieter Oudaen,*** ged. Rotterdam (Geref.) 14 Aug. 1659.
3. ***Adriaen Oudaen,*** ged. Rotterdam (Geref.) 19 Aug. 1660,.
4. ***Jan Oudaen, ged.*** Rotterdam (Geref.) 11 Sept. 1664..

IIbis. ***Frans Oudaen,*** geb. omstreeks 1691, bakker te Rijnsburg, test. 2 Mrt. 1656 als wedr. voor nots. Hendrick Melchiorsz. Brasser te Leiden, overl. vóór 27 Apr.. 1657, op welken datum zijn erfgenamen verkoopen:: „Een starck wel doortimmert neringh bequaem Huijs ende erve, daer lange Jaren de neringhe van backer in gedaen is, staende ende gelegen alhier tot Rhijnsburgh opt begin vant Catwijcker eijnt", tr. ***Maria Jansdr. van der Kodde,*** overl. tusschen 8 Sept. 1644 en 2 Mrt. 1662.

Uit dit huwelijk:

1. *Aeltje* ***Oudaen,*** geb. Rijnsburg, overl. Rotterdam (aangeg. 3-9 Mei 1671), tr. Rijnsburg 13 Mrt. 16bC) ***Jan Verburgh,*** geb. Rotterdam, winkelier, overl. Rotterdam 21 Oct. 1691, zn. van *Dionijs Corstiaensz.* en *Pietertje* ***Thomasdr.***
2. ***Joachim,*** volgt 111.
3. *Maria Oudaen*, geb Rijnsburg, test. 13 Dec. 1658 voor nots. Jacobus Delphius te Rotterdam, overl. vóór 19 Dec. 1682, tr. Berkel 8 Juli 1657 ***Jan de Haes***, geb. Rotterdam, regent van het pesthuis 1673, 73, rentmeester van het leproos- en proveniershuis, test. 17 Oct. 1690 voor nots. Ph. de Custer, overl. begin 1697, zn. van ***Aelbert Jansz.*** en ***Lijntje*** *Jansdr. van* ***Bortel.***
4. *Neeltje* ***Oudaen,*** geb. Rijnsburg, tr. Leiden 10 Oct. 1669 ***Pieter*** *Jansz.* ***Noortwijck,*** geb. Alkmaar, korenkooper.
5. *Jan*, volgt IIIbis.
6. *Trijntje* ***Oudaen,*** geb. Rotterdam (?), overl. Rotterdam (aangeg. 22—28 Febr. 1705), tr. Rotterdam 10 Oct. 1666 (huwel. voorw. 21 Sept. 1666 voor nots. Ph. Basteels) ***Johannes Bredenburgh,*** geb. Rotterdam, koopman, overl. Rotterdam 18 Aug. 169 l, zn. van ***Jan*** *Paulusz.* en ***Anrretje*** *Barentsdr. Vroombrouck.*

111. ***Joachim*** *Oudaen*, geb. Rijnsburg 7 Oct. 1628, dichter, penningkundige en eigenaar van een tegelbakkerij [3]), overl. Rotterdam (aangeg. 27 Apr.-3 Mei 1692), tr. Rotterdam 7 Juni 1656 *Eewoutge* ***Stout,*** geb. Rotterdam, overl. na 3 Mei 1692, dr. van *Maerten* en ***Elisabeth Bontenbal.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Maria*** *Oudaen*, geb. Rotterdam omstreeks 1649, overl. Rotterdam (aangeg. 20—26 Oct. 1715), tr. Rotterdam 25 Mrt. 1685 ***Chrisiiaen*** *Verburgh*, geb. Rotterdam omstreeks 1668, vlaskoopman, woonde Oppert,, overl. Rotterdam 9 (aangeg. 12—18) Juli 1723, zn. van *Thomas Christiaensz.* en ***Nellitgen*** *Joostdr.*
2. *Ewouda* ***(Eewitje) Oudaen,*** geb. Rotterdam, tr. Rotterdam 12 Mrt. 1702 ***Pieter*** *Oostdam,* ***ged.*** Noordwijk (Rem., bejaard jongman) 26 Jan. 1678, zn. van ***Adriaen*** *Pietersz.* en *Neeltje Gerritsdr.* en wedr. van *Vrouwtje* ***Pietersdr.***
3. ***Frans,*** volgt IV.

IV. ***Frans*** *Oudaen,* geb. Rotterdam, ondertr. Leerdam 19 Juni 1715 ***Anna van der Meer,*** ged. Sommelsdijk 9 Juni 1686, overl. Rotterdam (aangeg. 26 Oct.-1 Nov. 1760), dr. van Dr. Samuel en ***Adriana Der*** Monde.

Uit dit huwelijk:

1. ***Jonchim,*** volgt V.
2. ***Samuel Oudaen,*** ged. Leerdam (Geref.) 2 Apr. 1721, volgens een h.s. genealogie „***Jan***" genaamd en in N. O.I. overleden, leeft nog in 1760.
3. *Adriana* ***Maria Oudaen, ged.*** Rotterdam (Geref.) 9 Sept. 1723, overl. Rotterdam (aangeg. 8-14 Apr. 1787), tr. 1° Rotterdam 24 Apr. 1746 ***Hendrik de Loos,*** ged. Rotterdam (Geref.) 31 Juli 1720, woonde Schiedamsche dijk, zn. van *Gijsbert* ***Dircksz.*** en ***Maria*** *Ariensdr.* ***Verdonck,*** tr. 2° Rotterdam 1 Febr. 1766 *Cornelis* ***Hoppestein,*** ged. Rotterdam (Geref.) 3 Mei 1711, makelaar, woonde Hoogstraat, overl. Rotterdam (aangeg. 12-18 Sept. 1790), zn. van

[2]) Zie Ned. Adelsboek 1918, in vooe *Verstolk.*

[3]) Zie over hem en zijne werken: D. van Hoogstraten. Leven van Joachim Oudaen. 1712; A. J. van der Aa. Biogr. wbk., 1868. i.v.; A. Hoynck van Papendrecht. De Rotterdamsche Plateel- en Tegelbakkers. 1920. pp. 216-220; Ned. Leeuw 1919, k. 214 e. v. enz.

Rocus en ***Maria Kousmakers, en*** wedr. van ***Adriana van der Meer.***

4. ***Michiel,*** volgt Vbis.

V. *Joachim Oudaen*, ged. Leerdam (Geref.) 8 Mei 1716, koopman en dichter [4]), overl. Rotterdam (aangeg. 25-31 Mrt. 1787), tr. Leiden 17 Juni 1738 ***Anna Catharina van Soest,*** ged. Leiden 3 Jan. 1715, begr. Leiden (Papegaaijsbolwerk) 14-21 Febr. 1784, dr. van Hugo en ***Catharina Kruissemé.***

Uit dit huwelijk :

1. *Frans Oudaen*, ged. Rotterdam (Geref.) 17 Mei 1739.
2. Hugo Oudaen, ged. Rotterdam (Geref.) 26 Mrt. 1741, overl. Rotterdam (aangeg. 4-10 Mei 1749).
3. ***Johannes*** Oudaen, ged. Rotterdam (Geref.) 30 Apr. 1743, overl. Rotterdam 26 Nov. 1830, tr. *Johanna* ***Ligthart.***
4. *Anna* ***Catharina Oudaen,*** ged. 's-Gravenhage (Geref.) 18 Aug. 1746, tr. 's-Gravenhage (Schev. kerk) 25 Oct. 1772 ***Jean Louis Burer,*** secretaris van 't Canton Bern en quartiermeester.

Vbis. ***Michiel Oudaen,*** ged. Rotterdam (Geref.) 27 Mei 1727, winkelier, woont bij overlijden op de Schie, overl. Rotterdam (aangeg. 2 Mrt. 1795), tr. Rotterdam 16 Juli 1756 *Hendrina Rutten*, ged. Rotterdam (Geref.) 2 Apr. 1736, overl. Rotterdam (aangeg. 19 Juli 1799), dr. van ***Lambartus*** en *Aaltie* ***van der*** Linden.

Uit dit huwelijk:

1. Anna ***Maria Oudaen,*** ged. Rotterdam (Geref.) 13 Sept. 1767, leeft nog 1799.

IIIbis. *Jan Oudaen*, geb. Rijnsburg, „pampiervercooper", woonde West Nieuwland, test. 19 Febr. 1663 voor nots. Jacob Duijfhuijsen, overl. Rotterdam (aangeg. 28 Nov.-4 Dec. 1694), tr. Rotterdam 31 Jan. 1663 *Jannetje Viruly*, geb.. Rotterdam, overl. Rotterdam (aangeg. 17-23 Juli 1712), dr. van *Michiel* en *Ida* ***aan Velsen.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Frans,*** volgt IV.
2. ***Michiel,*** volgt IVbis.

IV. ***Frans Oudaen,*** geb. Rotterdam omstreeks 1663, koopman, woonde West Nieuwland, later Lombardstraat, test. 28 Juni 1688 met zijn eerste vrouw voor nots. Ph. Basteels, 13 Mei 1710 voor nots. Arn. de Guijlicker met zijn tweede vrouw en 22 Oct. 1732 alleen voor nots. Jean du Clou, overl. Rotterdam (aangeg. 11-17 Oct. 1739), tr. 1° Rotterdam 2 Mei 1688 ***Anna de Visser,*** geb. Rotterdam, overl. Rotterdam (aangeg. 13-19 Aug. 1702), dr. van ***Andries*** en ***Adriana*** *Hollaer* [5]), tr. 2° Rotterdam 1 Jan. 1706 (huw voorw. 12 Dec. 1704 voor nots. Johs. Bordels) *Maria Bredenburg*, geb. Rotterdam omstreeks 1670, overl. Rotterdam (aangeg. 13-19 Juli 1727), dr. van ***Johannes Jansz.*** en ***Trijntje Fransdr. Oudaen,*** en wed. van ***Jacob Dircksz. Nesschaert.***

Uit het 1e huwelijk:

1. ***Adriana Oudaen,*** geb. Rotterdam omstreeks 1692, ged. (Rem.) 23 Mrt. 1714 (oud 22 j.), test. met haar zuster Anna Clementia 16 Juni 1762 voor nots. Isaac Vroombrouck, overl. Rotterdam (aangeg. 24-30 Mrt. 1771).

[4]) Zie over hem A. J. van der Aa. Biogr. Wbk., i.v.
[5]) Zie N. L. 1923, kol. 302 en 365 en 1928, kol. 18.

2. ***Jan,*** volgt V.
3. ***Andries Oudaen,*** volgt Vbis.
4. Frans ***Oudaen,*** geb. omstreeks 1698, overl. Rotterdam (aangeg. 13-19 Mei 1726).
6. ***Anna Clementia Oudaen,*** geb. omstreeks 1711, woonde Oppert, overl. Rotterdam 23 Aug. 1772.

Uit het 2e huwelijk:

6. ***Catharina*** *Oudaen*, geb. Rotterdam, overl. na 10 Juli 1773, tr. Rotterdam 1 Febr. 1730 *Matthijs* ***Beuningh,*** geb. Amsterdam omstreeks 1707, overl. vóór 10 Juli 1773, zn. van ***Christiaen,*** koopman, en *Geertruijd Cornelisdr. van* ***den Bosch,*** en wedr. van *Christina Luijken.*

V. ***Jan Oudaen,*** geb. Rotterdam omstreeks 1.693, winkelier, woonde West Nieuwland, overl. Rotterdam 10, aangeg. 13-19 Juli 1727, tr. Rotterdam 28 Jan. 1711 *Maria* ***Bredenburg,*** geb. Rotterdam omstreeks 1693, overl. Rotterdam (aangeg. 17-23 Juni 1759), dr. van ***Johannes Jansz.*** en ***Sara Lagendael.***

Uit dit huwelijk:

1. *Sara* ***Oudaen,*** geb. Rotterdam 7 Oct. 1717, overl. Rotterdam (aangeg. 10-16 Dec. 1786).
2. ***Anna Oudaen,*** geb. Rotterdam 9 Febr. 1723, overl. Rotterdam (aangeg. 1-7 Mei 1768), tr. Rotterdam 3 Apr. 1750 *Cornelis van* ***den Bosch (de*** Jonge), ged. Rotterdam 16 Aug. 1706, woonde Oppert, overl. na 7 Mei 1768, zn. van *Cornelis* ***Joostsz.*** en ***Grietje*** *Cornelisdr.* ***Knipscheer.***

Vbis. ***Andries Oudaen,*** geb. Rotterdam (29 Juni 1696), koopman, woonde West Nieuwland, test. met zijn **vrouw** 24 Nov. 1762 voor nots. Isaac Vroombrouck, overl, Rotterdam 3 Mrt. 1772, tr. Rotterdam 1 Mrt. 1719 ***Cornelia*** *Messchaert*, geb. Rotterdam (28 Sept. 1699), overl. Rotterdam (aangeg. 2-8 Jan. 1757), dr van ***Jacob*** *Dircksz.* en ***Maria Bredenburg.***

Uit dit huwelijk (Doopsgezind):

1. Een kind, overl. Rotterdam (aangeg. 3-9 Mrt. 1720).
2. ***Maria Oudaen,*** geb. Rotterdam 19 Apr. 1724, overl. Rotterdam (aangeg. 2-8 Juni 1765), tr. Rotterdam 8 Febr. 1747 *Jan* ***Kox,*** geb. Rotterdam 4 Dec. 1711, koopman, woonde Z. Blaak, overl. Rotterdam (aangeg. 1—7 Mei 1763), zn. van *Jan* **en Anna** *van* ***Raat.***
3. *Anna* ***Oudaen,*** geb. Rotterdam 15 Mrt. 1726, woonde Z. Blaak, test. 21 Jan. 1791 voor nots. M. M. van der Loeff, overl. Rotterdam 27 Sept. 1794.
4. *Frans* Oudaen, geb. Rotterdam 8 Sept. 1727, woonde West Nieuwland, koopman, handelde onder de fa. Andries en Frans Oudaen, overl. Rotterdam 12 Jan. 1791.
5. ***Andries Oudaen,*** geb. Rotterdam 31 Aug. 1731, koooman., woonde West Nieuwland. overl. Rotterdam 21 Sept. 1761.
6. ***Jacobus Oudaen,*** geb. Rotterdam 9 Apr. 1734, koopman, woonde West Nieuwland, overl. Rotterdam (aangeg. IS-24 Jan. 1778).
7. ***Cornelia Oudaen,*** geb. Rotterdam 7 Jan. 1736, overl. Rotterdam 23 Oct. 1749.

IVbis. ***Michiel Oudaen,*** geb. Rotterdam 1676, koopman, woonde Nieuwe Haven, overl. Rotterdam (aangeg. 5-11 Jan. 1727), tr. 1° Haarlem 18 Sept. 1695 (huw. voorw. voor nots. Pieter Gerlings te Haarlem) ***Dina van Die-***

penbroucq, geb. Haarlem, begr. Haarlem 18 Sept. 1696, dr. van *Hendrick* en ***Maria de Haen***, tr. 2° (ondertr. Rotterdam 27 Juni 1699) (huw. voorw. 18 Juli 1699 voor nots. Jan Munt te Hoorn) ***Aegje Sleutel,*** geb. Hoorn omstreeks 1680, overl. Rotterdam (aangeg. 1-7 Febr. 1722), dr. van ***Frans Willemsz. en Aeltje Jacobsdr.***

Uit het 2° huwelijk:

1. ***Jan Oudaen.***
2. ***Frans Oudaen.***
3. Michiel, volgt V.
4. ***Alida Oudaen.***

V. ***Michiel Oudaen,*** geb. Rotterdam omstreeks 1702, ged. (Rem.) 27 Sept. 1728 (oud 28 j.), koopman, woonde Nieuwe Haven, overl. Rotterdam 30 Mei 1766, tr. Rotterdam 17 Mrt. 1728 ***Agatha Viruly***, geb. Rotterdam 1705, overl. Rotterdam (aangeg. 28 Oct.-3 Nov. 1764), dr. van ***Michiel*** en ***Alida Verburgh.***

Uit dit huwelijk [6]):

1. ***Agatha Oudaen,*** geb. Rotterdam 1729, begr. Rotterdam 6 Juni 1730.
2. *Michiel* ***Oudaen,*** } tweelingen.
3. ***Agatha Oudaen,*** }
4. *Jan* ***Oudaen.***

Bijdrage tot de genealogie van het geslacht van Bern te Wijk bij Duhrstede,

door H. W. M. J. NIEUWENKAMP.

De hierna volgende aanteekeningen, betreffende het geslacht *van Bern*[1]), dat in de 18de eeuw in de regeering gezeten heeft der stad Wijk bij Duurstede, zijn voor een groot gedeelte ontleend aan oude familienotities, afkomstig van de familie *van Heyst* aldaar en door mij geverifieerd, aangevuld, verbeterd en opgevoerd op het Rijks- en Gemeentearchief te Utrecht, v.n.l. uit de oude kerkelijke archivalia. In de genealogische literatuur was tot dusverre weinig of niets over hat geslacht *van* ***Bern*** te vinden.

W a pen: in rood een gouden rechterschuinbalk, beladen met een zwarten beer. Helmteeken: de beer uitkomende. Wrong en dekkleeden: goud en rood. [2])

De eerste, dien wij te Wijk bij Duurstede aantreffen, is:

1. *Claes* ***(Nicolaas)*** *van* ***Bern*** [3]), geb. ong. 1680, schepen van Wijk bij Duurstede [4]) en in 1730 diaken der Nederd. Herv. Kerk aldaar, trouwde Wijk bij Duurstede 21 Mrt. 1706 *Francina* ***van Brussel,*** ged. Wijk bij Duurstede 16 Febr. 1683, dr. van ***Zweer van Brussel*** en van ***Thomnsje*** *Michels.*

Uit dit huwelijk sproten:

1. *Frans*, volgt II.
2. ***Maria*** *Isabel* ***van*** *Bern*, ged. Wijk bij Duurstede' 16 Jan. 1711, overl. Wijk bij Duurstede 11 Dec. 1794, ongehuwd.
3. ***Mattheus van Bern,*** ged. Wijk bij Duurstede 8 April 1714.
4. ***Assuerus,*** volgt IIbis.
5. ***Nicolaas van Bern,*** ged. Wijk bij Duurstede 26 Sept. 1720.
6. ***Catharina*** *Sara* ***van*** *Bern*, ged. Wijk bij Duurstede 11 April 1723 [5]), overl. Wijk bij Duurstede 9 Maart 1786, ongehuwd.

II. ***Frans van Bern*** [6]), ged. Wijk bij Duurstede 12 Dec. 1706, raad en schepen te Wijk bij Duurstede [7]), diaken der Nederd. Herv. Kerk aldaar, ouderling in 1766, als „cameraar" vermeld in 1761, overl. Wijk bij Duurstede (?) vóór 1776, tr. Wijk bij Duurstede 13 Mei 1736 ***Maria*** *Knijff*, ged. Wijk bij Duurstede 24 Mrt. 1709, overl. Wijk bij Duurstede 16 Juli 1784, dr. van *Evert Knijff* [8]) en van ***Johanna de Bruin.***

Uit dit huwelijk:

1. *Fransina van Bern*, ged. Wijk bij Duurstede 7 April 1738, trouwde Wijk bij Duurstede (ondertr. 9 Mei) 26 Mei 1766 ***Hendrik Nicolaas de Ronde,*** beëedigd klerk ter secretarie en procureur der stad Wijk bij Duurstede. [9])
2. *Everhardus van* ***Bern,*** ged. Wijk bij Duurstede 21 Juli 1740, in 1774 ouderling der Nederd. Herv. Kerk aldaar (ook zijn wapen komt voor op de borden in de consistoriekamer), schepen van Wijk bij Duurstede, overl. Wijk bij Duurstede 1 April 1783, vermoedelijk ongehuwd.
3. *Nicolaas*, volgt III.
4. ***Aletta van*** *Bern*, ged. Wijk bij Duurstede 7 Febr. 1746, overl Wijk bij Duurstede 3 Febr. 1823, tr. Wijk bij Duurstede (ondertr. 6 Oct.) 13 Nov. 1772 *Lambertus van Driel*, overl. Wijk bij Duurstede 4 Dec. 1809, verm. zoon van *Dirk van Driel* en van *Geetruij* ***van*** *Ommeren.*
6. ***Johanna van Bern,*** ged. Wijk bij Duurstede 26 Jan. 1747, overl. te Wijk bij Duurstede 13 Mei 1828, tr. 1° Wijk bij Duurstede (ondertr. 2 Dec.) 26 Dec. 1786 ***Hermanus Jacobus*** *Be(e)reveld*, geb. Buren, begr. Buren 23 Jan. 1787, tr. 2° Wijk bij Duur-

---

6) De namen dezer kinderen worden vermeld in een h.s. genealogie van het geslacht *Oudaen* in de Universiteits-bibliotheek te Amsterdam. Uit de registers der dooden blijken inderdaad tusschen 4 Juni 1730 en 17 Oct. 1733 vier kinderen van dit echtpaar te zijn overleden.

1) In de oudere generaties wordt de naam afwisselend (aan) *Barn*, (*van*) *Barne*, (van) *Berne*, *(van) Borne* of van *Bearn(e)* geschreven.

2) Zie Arm. Gén. van J. B Rietstap, dl. II, appendix pag. 1311. Driemaal komt het wapen voor op de wapenborden, hangende in de consistoriekamer der Nederd. Herv. Kerk te Wijk bij Duurstede (Bl. v. Tr. Pr.: „Geneal. en herald. gedenkw. in en uit de kerken der prov. Utr.").

In het bezit van den heer A. T. C. A. van Heyst te W. b. D. bevinden zich o.a. de beide zilveren zegeldrukkers van Nicolaas *van Bern* (1742-1819) en diens zoon Frans Nicolaas *van Bern* (1786-1851). Beide stempels hebben dezelfdeuitvoering en een diameter van 45 m.M.

3) Zijn wapen komt voor op de meer genoemde borden in de consistoriekamer: *Nicolaas van Barn*, diacon 1730. Hij woonde in 1740 te W. b. D. in de Beverstraat naast het hoekhuis van de Muntstraat, zijn zoon *Frans* bewoonde toen het hoekhuis zelf. (Zie de Transporten etc. van W. b. D., dl. 19, f°. 179.)

4) O.a. voorkomende als schepen van W. b. D. in een transportacte van 10 Juni 1744 bij den koop van een huis door hem in de Leuterstr., Transp. etc v. W. b. D., f°. 224, en als oud-schepen genoemd in dezelfde bron 23 Mei 1754.

5) Bij dezen doop komt *een Jan van Bern* als getuige voor. Vermoedelijk was hij een broeder van den vader.

6) Ook zijn wapen komt voor op de borden i. d. consistoriekamer.

7) Vermeld als raad in de Vroedschap en oud-schepen in een transportacte van 1 Aug. 1760. Zie Transporten etc. van W. b. D., dl. 1752—'74. In een acte van 15 Febr. 1757, zelfde bron, wordt hij vermeld als „Raad en Schepen".

8) Ook zijn wapen komt voor op de borden i. d. consistoriekamer: Anno 1710, *Evert Knijff* diacon, in 1719, 3e bord, ouderling.

9) Gezien een acte van 26 Nov. 1764 i. d. Transporten etc. v. W. b. D., dl. 1752—'74. Rijksarch. Utrecht.

stede (ondertr. 30 Nov.) 23 Dec. 1787 *Gerardus* de *l'Ormen* **of de** *Lormen*, geb. Zalt-Bommel.

6. ***Jan** van Bern*, ged. Wijk bij Duurstede 17 Nov. 1748.
7. *Isabella van* **Bern,** ged. Wijk bij Duurstede 25 Febr. 1761, overl. Wijk bij Duurstede 22 Aug. 1777, ongehuwd.

III. ***Nicolaas** van Bern*, geb. Wijk bij Duurstede 2 Sept. of 2 Nov. 1742, raad i. d. vroedschap 1788-1790, burgemeester van Wijk bij Duurstede 1791—'92, kameraar en schepen, regent v. h. Ewoud's en Elisabeth's Gasthuis te Wijk bij Duurstede in 1807, vermeld als lid v h. stedultjk Bestuur van W. b. D. (zie de Koninklijke Almanak voor 1807, pag. 343), overl. Wijk bij Duurstede 6 Oct. 1819, ondertr. Wijk bij Duurstede 12 Nov., tr. Zeist 28 Nov. 1786 *Jannitje van* **Dam,** geb. Zeist 5 Mrt. 1762, overl. Wijk bij Duurstede 1 Aug. 1800, dr. van ***Jan van Dam,*** secretaris, koster en voorzanger te Zeist, en van *Annigje van* ***Mierloo.***

Uit dit huwelijk:

1. *Frans Nicolaas*, volgt IV.
2. *Janneije* ***Hendrika** Catharina van* **Bern,** geb. ***20*** Juli, ged. Wijk bij Duurstede 27 Juli 1788, tr. *Henricus Jacobus van Mariënhoff*, geb. Schiedam 2 Mei 1792, burgemeester van Wijk bij Duurstede, tevens notaris aldaar, lid der Provinciale Staten, ridder i. d. orde v. d. Nederl. Leeuw, overl. Wijk bij Duurstede 11 April 1869, zoon van Ds. *Jacobus van* ***Mariënhoff en*** van *Anna* ***Maria Wolterbeek*** en weduwnaar van hare zuster ***Maria Isabella van** Bern.*
3. *Maria Johanna van Bern.* geb. 17 Febr., ged. Wijk bij Duurstede 22 Febr. 1790, huwde *Johannes Jacobus Koppens*, ged. Wijk bij Duurstede 26 Nov. 1780 als zoon van *Arien Koppens* ***en** Cornelia* ***Zijnen.***
4. ***Petronella** Catharina van* **Bern** geb. 13 Juni, ged. Wijk bij Duurstede 19 Juni 1791, overl. Wamel 13 April 1857, tr. Zeist 4 Juni 1813 ***Dirk** Adrianus Brandts van* ***Doesburgh*** ,geb. Tiel 11 Juni 1783, oeconoom, overl. Wamel, huize „den Hoek" 19 Nov. 1861, zoon van *Herman van Doesburgh* [10]), koopman, en diens 1e echtgenoote ***Maria** Brandts.*
6. ***Maria Isabella van Bern,*** ged. Wijk bij Duurstede 27 Jan. 1793, overl. Wijk bij Duurstede, tr. Wijk bij Duurstede 16 April 1824 als 1e echtgenoote van *Henricus* ***Jacobus van** Mariënhoff* voornoemd.

IV. ***Frans Nicolaas van Bern*** [11]), geb. 30 Sept., ged. Wijk bij Duurstede 8 Oct. 1786, schout, later burgemeester van Zeist-Driebergen, Hardenbroek en Sterkenburg, lid der Prov. St. van Utrecht, hij werd ingeschreven den 12 Oct. 1805 als theol. stud. te Utrecht, doch schijnt zijne studiën aldaar niet. voltooid te hebben, overl. Zeist 16 Aug. 1851, tr. 1e Utrecht (ondertr. 26 Aug.) 1814 *Johanna* ***Maria** van Mariënhoff*, geb. in 1790, overl. Zeist 11 Aug. 1816, dr. van Ds. Jacobus *van Mariënhoff* en van ***Anna Maria** Wolterbeek*, tr. 2e Purmerend 12 Juni 1834 *Jacoba Anna van Goor Hinloopen*, geb. Purmerend (3) in 1796, overl. Zeist 8 Febr. 1880, dr. van *Cornelis van* ***Goor** Hinlo(o)pen* en van *Clara* ***Elisabeth** Walbeck.*

[10]) *Zie Ned.* Patr. 1916 in voce v. Doerburgh.

[11]) Het geschilderde portret van *Fr. Nic. von Bern* bevindt zich in de raadzaal van het gemeentehuis te Zeist.

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Johanna** Maria Clasina van* **Bern,** geb. Zeist 4 Aug. 1816, overl. Weesp 2 Oct. 1871, tr. Zeist 23 Nov. 1843 *Jan van der* ***Muelen*** [12]), geb. Vreeswijk 19 Sept. 1816, wijnhandelaar te Weesp, overl. Weesp 28 Aug. 1849, zoon van *Willem van* **der** *Muelen*, maire, polderschout en burgemeester van Vreeswijk, en van *Johanna Hermina Wilhelmina Douwes.*

Het tweede huwelijk bleef kinderloos.

IIbis. ***Assuerus** van Bern*, ged. Wijk bij Duurstede 18 Dec. 1716, overl. verm. te Utrecht, werd burger van Utrecht 13 April 1744, tr. 1e Utrecht 2 Juni (ondertr. 10 Mei) 1744 i. d. Catharijne kerk ***Johanna Dippelius,*** geb. te Wijk bij Duurstede, althans van daar afkomstig vermeld, overl. verm. te Utrecht kort na haar huwelijk in 1744, wed. van ***Gerrit** Jansz. Weijers.* [13])

Assuerus van Bern huwde kort na het overlijden van zijn 1e echtgenoote met ***Petronella Ocerberg,*** althans laat hij 15 Febr. 1745 reeds doopen in de Luthersche kerk zijne dochter ***Johanna Gerharda** van* **Bern,** waarvan de moeder geheeten is ***Petronella Overberg.*** Dit huwelijk *van Bern-Overberg* is te Utrecht niet gevonden.

Niet te plaatsen gegevens.

In het trouwboek der Ned. Herv. Kerk te Cothen (bij Wijk bij Duurstede) werd nog de volgende acte aangetroffen :

22 April 1804. Gehuwd *Adrianus van* Bern [14]), j. m. en *Gerrigje* ***van** Oorschot j.* d. — Op vertooning van attestatie van Commissarissen van Wijk bij Duurstede.

In de boeken van Cothen komt de naam ***van Bern*** overigens in het geheel niet voor.

In het „Register der Dooden, begraven binnen Wijk bij Duurstede", Dl. 1812—'29 o. m. nog het volgende:

1 Aug. 1817. Het kind van ***Adrianus** Bernen* genaamd ***Hendrika.*** Op het kerkhof.

3 Jan. 1817. Op het kerkhof begraven een kind van *Adrianus* ***van** Bernen*, dood geboren.

Familie-aanteekeningen van Jacob van Harscamp, [1])

medegedeeld door Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop.

In Janwary 1624 den 5 dach op drie koningen avont is het houwelyck tuaschen myn seer lieve huysvrou *Grietgen van Stralenn* ende my Beschreven, met bywesen van onse vrunden aen wedersyden. Voer dato den 19 Octob. 1623 bun ick in des heeren gemeente opgenomen. De Heere helpe ons tot salicheit.

In Janwary 1624 den 25 dach syn wy tot Utrecht in bywesen van die gemeente, van Jaques Verbeeck toe

[12]) Zie Stam- en Wspenb. van V. v. 0. en Ned. Patr. 1910 in voce v. d. Muelen.

[13]) *Gerrit Jansz. Weijers*, geboortig van Oost-Friesland, „winkelier in catoenen enz. op 't Domskerkhoff", werd burger van Utrecht 8 Dec. 1731 en huwde aldaar 12 Mei 1731 *Johanna Dippelius.*

[14]) Volgens mededeeling van den heer W. v. Berne, onderwijzer te Utrecht, zou van genoemden *Adrianus van Bern* de thans nog te Utrecht o.a. voorkomende familie van *Berne* afstammen. Opmerking verdient dat ook de naam *v. Berne* voor leden van het hierboven behandelde geslacht *v. Bern* in de 1e helft der 18e eeuw wordt aangetroffen.

[1]) Familie-archief van der Hoop.

samen getrout, door des Heeren genade. Ende bun Ick onweerdich gecoren tot den dienst der diaken op den 28 July 1636.

In Janwary 1620 den 6 dach Is onse dochter ***Geertruit*** geboren op drie koningen dach 't savonts tusschen acht ende negen uuren. Op den 21 Juny 1636 op dynsdach des morgens tusschen 4 ende 5 uuren is ons Olste dochter ***Geertruit*** in den Heeren ontslapen.

In April 1626 den 30^{en} dach 's nachs tusschen 11 ende 12 uren, is onse dochter *Maddalena* door des Heere Genaede geboren.

In July 1627 den 21 dach 't savons omtrent 10 uren is myn huysvrouw Int kynder bed bevallen van een doot kynt, een dochter.

In October 1628 den 14 dach 't savonts ten half thien uuren, Is myn huysvrouw Int kynderbed bevallen van eenen Jongen soon genampt ***Peter*** op den 10 decemb. tusschen die woensdach ende donderdach snachts ten $\frac{1}{2}$ een uuren is onsen soon ***Peter*** gestorven.

In Ootob. 1629 den 13 dach op dynsdach smorgens omtrent 6 uuren Is myn huysvrouw Int kynclerbed bevallen van een Jonge dochter genampt *Elisabet.* In Augusty 1630 den 11en dach op wuensdach smorgens nae vier uuren is onse dochter ***hlysnbet*** gestorven.

In decemb. 1630 den 17e dach op Vrydach smorgens tusschen 7 en 8 uuren is myn huysvrou Int kynderbed bevallen van een Jonge dochter genampt ***Elysabet.***

Op den len April 1632 op paesdach ten half twaelf uuren op middach is myn huysvrouw bevallen Int kynderbed van een Jonge dochter genampt *Katrynna.*

1633. Op den len July op maendach naemicldach tusschen drie ende vier uureu is onse bovenschreven dochter *Katryna* gestorven.

Op den 11 April 1633 op naemiddach tusschen 6 ende 7 uuren is myn huysvrou bevallen Int kynderbed van een Jonge soon genampt *Peter.* Op den 17 Novemb. 1633 is onsen soon ***Peter*** gestorven op sondachnacht omtrent 3 uuren yn den morgenstondt.

Op den 27 Augusty 1634 op Wuensdach des avonts ten 7 uuren, is myn huysvrou Bevallen Int kynderbed van een Jonge Dochter genampt ***Elysabet*** [2]).

1636. Op den 29 April op wuensdag des avonts omtrent 10 uuren is onse Jonge dochter ***Elysabet*** gestorven. In den Heere ontslapen.

Op den 7 decemb. 1635 op maendach tusschen 9 en 10 uuren is myn huysvrouw Bevallen Int kynderbed van een jonge dochter genampt *Elisabet.*

1635. Tusschen 25 en 26 decemb. des nachts nae kersdach tusschen twee en drie uuren is ons bovens. jonge dochter *Elisabet* gestorven. In den Heere ontslapen.

olden styl. In Octob. 1628 den 11 dach op saterdach smorgens ten 6 uuren is myn suster *Elisabet* ***Harscamp*** [3]) tot Rotterdam, in den Heere ontslaepen.

olden styl. Op den 12 Janwary 1629 is myn suster ***Elisabet*** haer naegelaten kindt gcnampt *Elisabet,* ***ge***storven tusschen Sondach en maendach snachts omtrent elf uuren.

olden styl. Op den 13 Septemb. 1629 is myn swager *Jan Israels* wederom getrout met een Jonge dochter van Rotterdam genampt *Maria Pieterse.*

Op den 16 Mey 1647 is ons dochter *Magdalena Harskamps* met ***Cornelis Spronck*** int Rhienense Veen [4]) voerde Gmt. aldaer, door Daniel Hoorns getrout ende denselfclen dach tot Rhienen voer de Heeren aldaer nochmaels getrout volgens haer ordonnanty.

Op den 24 February 1648 is onse gemelde dochter ***Magdalena Harskamps*** tot Utrecht Bevallen Int kynderbed van een Jonge dochter genamp *Katrynna* [5]), ***des*** morgens In den morgenstondt ten half drie uuren.

Op den 17 febr. 1648 op donderclach des nachts tusschen elf ende twaelf uuren is *Thomas Maessen,* den man van myn suster *Trinneken* haestich gestorven ende is den 25 dito op Vrydach begraven.

donderdach. Op den 7 July 1636 des naemiddaeghs tusschen twee ende drie uuren is myn broeder *Evert* ***van*** *Harskamp* gestorven. In den Heere ontslapen aen die peste.

Op den 6 Octob. 1636 op woensdach des morgens ten twee uuren is myn L. moeder [6]) olt In dat tachtentichste Jaer In den Heere ontslapen.

Op den 23 Febr. 1642 is myn huysvrouwe Moeder ***Kattrina ten Hagen*** op Wuensdach naemiddach omtrent vyf uuren gestorven, olt in dat tachtentichste Jaer haers olderdom.

Op den 22 Septemb. 1646 is ons Vader *Derck Harskamp* In den Heere ontslapen tusschen Sondach en maendach, des nachts Even voer die klock een uur, olt Int Achtentachtentichste Jaer ende is begraven op dynsdach den 30 dito.

Op den febrewary 1650 is ons Broeder *Lubbert* ***Harscamp*** tot Utrecht ten huyse van ons Broeder *Gerrardt* gestorven en tot Arnhem begraven.

Op den 16 Novemb. 1636 is onsen gewesene Vrundt en man ***Cornelis Janssen,*** mandemaecker, In den Heere ontslapen op wuensdach des Avonts tusschen acht en negen uuren.

Op den 22 Juny 1649 op Vrydach des morgens ten half vier uuren is ons dochter bevallen Int kynderbed, alhier by ons tot Arnhem, van een Jonge dochter, genampt *Anneken.* [7])

Op den 8 Novemb. 1660 des nachts omtrent twaelf uuren is ons dochter tot Utrecht bevallen Int kynderbed van een Jonge dochter genampt *Geertruit.*

Op den 5 Meert 1660 op Wuensdach den naemiddach omtrent vier uuren tot Nymegen gestorven ons neef dockter ***Reynder*** *Harskamp* by synen Weert inde oude lombert, encle is op sondach daeraen begraven In syn ouders graft In den Bruieren Eerck.

Op Nieuwjaersdach 1662 is ons dochter bevallen op middach ten 12 uure Int kynderbed van een Jongen soon genampt ***Abraham.***

Op den 21 July 1658 op Wuensdach des naemiddach ten ses uuren is myn suster ***Katryna*** gestorven ten huyse van ons Neef ***Jacob Raven,*** olt omtrent

Op den 2 Janwary 1659 is ons dochter tot Utrecht bevallen Int kynderbed des avonts omtrent 7 uuren van een Jonge soon genampt *Jacobus.*

---

[2]) Uit deze aanteekening valt af te leiden, dat de op 17 Dec. 1630 geboren dochter Elysabet reeds gestorven was.

[3]) Gehuwd met Jan ***van Halmaal.***

[4]) Het Rhenensche Veen = Veenendaal.

[5]) Tr. *Herman* van der *Hoop.*

[6]) *Te* weten *Geertruid Dibbets* ***Reiniersdr.***

[7]) Tr. *Johan* van der *Hoop.*

Op den 23 Octob. 1661 op Wuensdach des naemiddach tusschen twaelf ende een uur, is myn Broeder *Gerrardt* ***Harscamp*** tot Utrecht gestorven nae 7 ofte 8 dagen kranck geweest syode ende begraven den naesten wuensdach daeraen, olt Int twee en seventichste Jaer.

Op den 8 septemb. 1661 is ons dochter tot Utrecht Int kynderbed bevallen des naemiddach tusschen een en twee uuren, van een Jonge dochter genampt ***Margareta.***

Op den 22 Sept. 1668 op Vrydach naemiddach tusschen drie ende vier uuren is myn van harte beminde ende seer lieve huysvrouw ***Margnreta van Stralen*** tot myn overgrote droefheyt seer sachtelicke In den Heere outslapen, olt In het ses en seventichste jaer. sal door des Heere genade besitten syn Eewich ryck ende ontfangen een schone krone van de Handt des Heere, als syn aengenome dochter die den Heere heeft lief gehadt. Bidde de Heere die genadige Godt my ende onse kynderen oock genadich ende Rarmhartich te wyllen syn ende helpen ons alle tot die eeuwige rust ende zalicheyt. Amen.

BOEKBESPREKING.

Tot de werken op het gebied der wapenkunde, die hier te lande minder bekend zijn, maar niettemin de aandacht verdienen, behoort ongetwijfeld het boek van Dr. E. P o n c e l e t, Rijksarchivaris in Henegouwen, getiteld : „Sceaux des villes, communes, échevinages et juridictions civiles de la Province de Liége" (à Liége chez H. Vaillant-Carmanne, imprimeur de la Société des bibliophiles liégeois, MCMXXIII).

In dit werk worden de zegels van iederen rechtskring in de Provincie Luik in chronologische volgorde beschreven met vermelding van de charters, waaraan zij zich bevinden en, ingeval het zegelstempel zelf nog voorhanden is, wordt opgegeven, waar dit berust. Het boek is voorzien van ongeveer 330 zeer duidelijke afbeeldingen der besproken zegels, terwijl de alphabetische volgorde, waarin de gemeenten behandeld zijn en een uitvoerig namenregister de raadpleging gemakkelijk maken.

Het is nu geenszins mijne bedoeling in een meer of minder critische beschouwing van Poncelet's werk te treden, doch veeleer daarop eens de aandacht te vestigen, daar het mijns inziens te wenschen ware, dat het voorbeeld van Poncelet hier te lande navolging vond en dat er van ieder der Noord-Nederlandsche gewesten een even deugdelijke beschrijving der gemeentezegels gepubliceerd werd [1]).

Op één punt zou ik echter nog willen wijzen, namelijk op hetgeen Poncelet op blz. 13 zegt ten aanzien van het wapen van Huy:

„Huy, dont les premiers sceaux portent une fontaine „monumentale surmontée d'un perron, et l'ancien scel „aux causes un perron accosté de deux oiseaux, troqua, „au XVIIe siècle, ses précédents insignes contre un „écu à un château, ce qui s'explique par l'importance „que l'on a toujours attachée à la forteresse hutoise;

[1]) Alleen de Limburgaohe gemeentezegels zijn beschreven in hei werk „de Limburgsche Gemeentewapens" door Jos. M. H. Eversen en J. L. Meulleners. Hoe verdienstelijk- dit werk ook is, toch staat het in één opzicht achter bij dat van Poncelet. Het geeft n.l. geen afbeeldingen van de behandelde oude plaatselijke zegels.

„mais lorsque, ***vers 1819, on prétendit reconnaitre des „armoiries à cette*** *ville,* ***on lui donna*** *un écu* ***à un lion;*** *„les „reconnaissances"* ***d'armoiries de la première moité*** *„du XIXe siècle* ***dénotent,*** *d'ailleurs,* ***une ignorance*** *absolue „des* ***souvenirs historiques*** *ou* ***une*** *indifférence* ***complete „à leur sujet."***

Volgens Poncelet heeft „men" (d. w. z. de toenmalige Nederlandsche Regeering) dus dit onhistorische wapen aan de stad Huy verleend.

De toenmalige Regeering heeft echter geen schuld aan deze afwijking van het oude wapen, maar de stad Huy zelf is hiervan de oorzaak.

De omschrijving van het wapen, welks bevestiging door het Gemeentebestuur van Huy bij schrijven van 20 December 1816 verzocht werd, zegt:

„de temps immémorial et jusqu'à l'entrée des troupes „françoises dans ce pays en 1794, la commune de Huy „a eu pour armoiries un lion de sable, couronné de „gueules, sur un fond d'or, surmonté d'une couronne „de comte, dont l'empreinte est ci-appliquée sur cire „rouge. Le village et seigneurie de Huy était anciennement une propriété particuliere des comtes souverains „de Namur, d'où lui viennent ces armoiries."

Overeenkomstig dit met redenen omkleed verzoek is op 28 September 1819 aan de gemeente Huy het volgende wapen verleend : „zijnde een schild van goud „beladen met een klimmende zwarte leeuw met roode „kroon, tong en nagels, verzeld in de rcgterbovenhoek „van de letter H" [1]).

Bij het stadsbestuur van Huy zelf was dus het historische wapen volkomen in vergetelheid geraakt, de Regeering (lees : den Hoogen Raad van Adel) treft in dezen geen schuld.

Dit nu acht ik van belang te vermelden, aangezien ook hier te lande in zelfs sterk afkeurenden zin wordt gesproken over de door den Hoogen Raad van Adel in het begin der 19de eeuw vastgestelde gemeentewapens, terwijl nader onderzoek in vele dier gevallen had kunnen leeren, dat de Raad niet anders heeft gedaan dan wapenbevestiging verleenen geheel overeenkomstig de aanvrage en de daarbij gevoegde teekeningen, zegelafdrukken of andere bewijsstukken.

J. PH. DE MONTÉ VERLOREN.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Registers van Regime&-Aalmoezeniers.

Naar aanleiding van het artikel „Geslachten Straubenzee, Schonken en Vermaesen" door ons geacht medelid den Heer A. P. M. A. Storm de Grave, en waarin Z.Ed. schrijft „Waar het protestanten betreft werden doop, huwelijk enz. uitsluitend ingeschreven in de registers der regiment-aalmoezeniers en van die registers is bijna nooit een spoor meer over, ik zelf ten minste heb er nooit een kunnen vinden", vestig ik nogmaals de aandacht op het „Doopboek van het Regiment Zwitsers", berustende in het gemeente-archief te Maastricht en reeds door mij beschreven in den vorigen jaargang van het Maandblad (kol. 121).

Dit doopboek is thans onvolledig gepubliceerd in het 59^e Jahresbericht der Historisch-Antiquarischen Gesell-

[1]) Over den oorsprong van deze letter H is mij niets gebleken.

schaft von Graubünden, Jahrgang 1929 (Verlag der Hist. Antiq. Gesellschaft. Chur 1930) door de heeren J. Blonden en K. J. Heilig onder den foutieven titel „Graubünder und andere schweizerische Landeskinder unter Habsburgs Fahnen in den Niederlanden während des 18. Jahrhunderts". Deze titel is foutief, immers het Regiment „von Schmidt" was in dienst der Vereenigde Nederlanden en lag in Nederlandsche vestingen in garnizoen, dus ook in die vestingen in de Oostenrijksche Nederlanden waartoe wij krachtens het Barrière-tractaat het recht hadden. De geachte bewerkers van dit doopboek hebben blijkbaar geen juist begrip gehad van de Nederlandsche geschiedenis en zijn in de knoop geraakt door het verschijnen van het regiment in deze barrière-steden. Dit verklaart den foutieven titel en eveneens het groot aantal onjuistheden die voorkomen in den inleidenden tekst. Zoo b.v. op pg. 140, 8e reg. v.b. „Wir haben darin (nl. in het onderhavige regiment) wohl noch einen Rest der auch nach dem Frieden von Utrecht 1714 in dem mit dem Reiche verbündeten Holland verbliebenen kaiserlichen Armee zu sehen" en eveneens op dezelfde pagina reg. 17 v.o. „Auffallenderweise blieb das Regiment auch während des polnischen Erbfolgekrieges, der 1733-1736 in Oberitalien und am Oberrhein geführt wurde und für das Reich sehr ungünstig verlief, in der Hauptstadt des neutralen Holland untätig liegen".

Inderdaad niet zoo merkwaardig, wanneer men bedenkt dat het regiment in Hollandschen dienst was.

Dan moet ik nog even wijzen op de bewering op pg. 142 „Nach einen Aufenthalt in Namur in den Jahren 1770-72 scheint unser Regiment auf urlaub gewesen zu sein; wenigstens sind im Jahre 1772 nicht weniger als fünf kirchliche Funktionen in Bern erfolgt".

Inderdaad zijn volgens de achter deze inleiding in bewerking gepubliceerde doopinschrijvingen in het jaar 1772 er vier die plaats hebben gevonden in „Bern". Aangezien het mij echter zeer onwaarschijnlijk voorkwam dat een geheel Regiment met tros en al bij wijze van ontspanning naar Zwitserland zou marcheeren en dan naar Bern zou gaan, terwijl toch de meeste soldaten uit Graubunden en Glarus kwamen, heb ik ***mij*** hierin nog eens verder verdiept. Het bleek mij dat er eveneens op 6 Juni 1779 een kind te Bern was gedoopt (No. 192), echter op 17 Mei 1779 een te Maastricht (no. 183) en op 10 Juli 1779 een te Vlissingen (n°. 165). Ik heb hieruit meenen te mogen concludeeren dat het plaatsje Bern niet identiek is met de Zwitsersche hoofdstad en dat het gelegen is tusschen Maastricht en Vlissingen. Zou de veronderstelling erg gewaagd zijn dat het identiek is met het dorpje Berneau even ten Zuiden van Maastricht?

Over het doopboek zelve kan ik kort zijn. Het, bevat helaas slechts de kinderen waarvan de vaders Zwitsersche namen droegen, zoodat het onvolledig is, terwijl bij alle doopen en huwelijken de namen der getuigen zijn weggelaten, hetgeen de onvolledigheid nog verhoogt.

Niettegenstaande al deze tekortkomingen waarover ik helaas te lang moest uitweiden, is de bewerking eene aanwinst voor onze genealogische literatuur en kan het menigeen belangrijke aanwijzingen geven. Ik hoop dat een volledige tekstuitgave ook nog eens in het Hollandsch zal verschijnen.

IR. J. G. **KAM.**

De „van" van Prof. Wilhelmus Wilhelmius.

Aangaande den persoon van dezen Harderwijkschen hoogleeraar zijn wij tamelijk volledig ingelicht; men raadplege Boumans Geschiedenis der Geldersche hoogeschool I, blz. 210 vgg. en II, blz. 653; Maandbl. Ned. Leeuw XXI, kol. 97 [1]). Toch hoop ik hier nog eenige bijzonderheden te kunnen mededeelen, die — voor zoo ver ik weet — tot heden onbekend waren.

Uit het gerichtsprotocol des schoutambts Zutphen blijkt, dat op 18 Juli 166? *Wilhelmus Wilhelmius* ***van Ingen***, en zijne vrouw ***Gerritje Kelder*** te hunnen laste hebben genomen de op het door hen aangekochte goed Lansinck rustende pandschap. Hij heet in die acte Philosophiae doctor et Liberalium artium magister.

Twee en een half jaar later verkoopt dit echtpaar zeker land te Leesten onder Warnsveld en ook in de daarop betrekking hebbende acte noemt hij zich ***van Ingen***.

Ook vinden wij den lateren hoogleeraar evenals zijn vader met dezen naam vermeld in eene acte van 12 Augustus 1652, waarbij land onder Warnsveld opgedragen wordt aan „*Willem Willemsen* ***van Inghen,*** jonckman, soen van ***Willem Willemsen van Inghen*** sal. en *Marritjen* ***Heerdincks.***" Hij had toenmaals zijn naam blijkbaar nog niet verlatiniseerd. Tevens leeren wij uit deze acte den naam zijner moeder kennen.

J. S. v. V.

Het wapen van den Gorcumschen schepen Jan Henriksz.

(XLIX, 110).

Ter aanvulling zij nog medegedeeld, dat ik het schepenzegel van *Henric Jansz.* uit den jare 1461 in het Algemeen Rijksarchief alsnog heb kunnen nazien. Zijn wapen vertoont inderdaad twee schuingekruiste zwaarden met de gevesten omhoog en als brisure in het midden daarboven eene vijfpuntige ster. Het omschrift luidt: *S.* ***Johan Henricsoen,*** zoodat daaruit dus niet blijkt, of deze schepen werkelijk ***Tic*** heeft geheeten.

Van deze gelegenheid moge ik tevens gebruik maken om mede te deelen, dat onze Voorzitter mij op bedoelden ***Tic*** heeft gewezen.

v. N.

Van Straubenzee. (XLIX, 102). Als aanvulling op het artikel over de geslachten ***van Straubenzee*** enz. kan ik mededeelen, dat uit een stuk in het Archief Wildenborch, in het Rijksarchief te Arnhem aanwezig, blijkt, dat de in kolom 105 genoemde dochters ***Johanna Henrietta, Hermana Emerentia*** en ***Philippina Wilhelmina*** van den overste van ***Straubenzee*** 29/10 1783 het Costers Bosch, gelegen in het kerspel Hengelo, buurschap Bekveld, verkoopen aan den kapitein ter zee ***Damian Hugo Sturing,*** heer van den Wildenborg.

R. T. MUSCHART.

Van Lidth de Jeude. (XLIII, 342). Een akte van 26-3-1612 in het Loofsignaat van Zuilichem geeft mij gelegenheid een fout in bovengenoemd opstel te herstellen.

[1]) Alleen zoude ik willen vragen, waar men gevonden heeft, dat hij van 1650 tot 1653 te Harderwijk gestudeerd heeft. Ik weet alleen, dat *Wilhelmus Wilhelmi* aldaar op 29 April 1648 als student ingeschreven is. Terloops zij hier nog opgemerkt,, dat hij op 11 November niet geboren, maar gedoopt is.

Wolter Reynersz. van Hellensberch, schepen i. d. bank van Z., verklaart dat vóór 28 jaar zijn dochter ***Eelken*** huwde met *Cornelis Jansz. de Ioede* te Driel.

P. M. v. W.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Alderwerelt (van). Hoe sluit *Johanna van* ***Alderwerelt,*** geb. 1664, geh. met ***Pieter*** *Block*, ***aan*** de stamreeks in Nederl. Patriciaat aan ?

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMAÑ.

Blootenburg (van)-van Roy. Gezocht voorouders (kwartieren) van ***Johunnes van Blootenburg,*** 1608-1674, geh. met *Ida* ***van Boy,*** 1610-1677. Hij was schepen van 's Hertogenbosch.

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMAÑ.

Boucher Eschauzier-Verhamme-Willink. (XLIX, 116).

1. ***André Boucher*** *Eschauzier*, geboren te La Tremblade, Charente Inférieure, Frankrijk, als poorter te Rotterdam beëedigd 2 Oct. 1776 en op denzelfden dag door Burgemeesters aangesteld tot rafactiemeester van de tabak; laat van af 3 Juni 1790 zijn ambt wegens „indispositie" waarnemen en doet daarvan op 22 Juli 1817 vrijwillig afstand. Op 10 April 1780 machtigt hij voor notaris ***Isaäc*** Valeton te Rotterdam zijn zuster ***Esther Eschauzier*** en ***Etienne*** *Herault*, wonende te La Tremblade in Saintonge, om hem te vertegenwoordigen in geval van overlijden van zijn ouders en op 8 Juni 1787 maken hij en zijn vrouw voor denzelfden notaris mutueel testament, † in Frankrijk, tr. Maart 1787 (niet te Rotterdam) *Wijna* ***Jacoba Verhamme,*** † in Frankrijk.

Uit dit huwelijk:

1. ***Jean André Boucher,*** volgt II.
2. *Wijna* ***Jacoba,*** ged. Rotterdam 21 Febr. 1790.
3. *Jacques* ***Pierre,*** ged. Rotterdam 10 Mei 1791, begr. Rotterdam 12 Maart 1792, Groote Kerk, huurgraf n°. 158½, woonplaats : Haagscheveer.
4. *Jacques* ***Pierre,*** ged. Rotterdam 20 Maart 1793.
5. ***André Etienne,*** ged. Rotterdam 17 Jan. 1795.

11. ***Jean André Boucher*** *Eschauzier*, geb. Rotterdam 14 Jan. 1788, ged. (Walekerk) 23 Jan. 1788 „ayant pour parrain mons^r. ***Jean Eschauzier*** de la Tremblade, son grand père, et pour marraine made ***J. M. Boucher*** de la Tremblade, sa grand tante, representée par mons^r. ***James le*** *Marchant* et mad^me *Jeanne* ***le*** *Marchant*, neé *Thomas* son épouse", † 24 Dec. 1861, tr. Amsterdam 21 Maart 1833 *Hester Willink*, † 27 Sept. 1833 op de Hofstede Middenhoek bij Loenen ten huize van den heer Abraham Bierens.

Rotterdam. W. J. L. POELMANS.

Boucher Eschauzier-Verhamme-Willink. (XLIX, 116). ***André Boucher Eschauzier*** tr. *Wijna* ***Jacoba Verhamme,*** geb. 7 Jan. 1764, dr. v. *Jacob*, geb. 10 Juli 1717 (z. v. ***Abraham*** en ***Johanna Maria Slagregen)*** en (getr. 19 Mei 1744) ***Jacoba*** *Wijna* ***Verhamme,*** geb. 8 Aug. 1718, st. Amsterdam 20 Maart 1768, begr. 26 Maart, Nieuwe Kerk (dr. v. ***Abraham*** en *Wijna van Lennep*).

Hun schoondochter *Hester Willink* is vermoedelijk te Amsterdam geboren evenals hare beide zusters ***Wilhelmine Philippine*** (geb. 27 Oct. 1810), gehuwd met Mr. E. L. baron ***van Tuyll van Serooskerken, en*** *Cornelia* (geb. 13 Aug. 1802), gehuwd met Mr. *J.* ***P. A. van*** *Wickevoort Crommelin.*

Amsterdam. W. VAN MAANEN.

Boucher Eschauzier-Verhamme-Willink. (XLIX, 116). ***André Boucher*** *Eschauzier*, geb. te ... den 23/10 1762, overl. te .... den 13/1 1822, tr. 29/4 1787 *Wijna Jacoba Verhamme* (dochter van ***Abraham*** — later genoemd ***Jacobus*** — en zijn nicht *Wijna* ***Jacoba*** *Verhamme*), geb. te.... den 7/11 1754, † te.... den 13/1 1821. Het komt mij niet waarschijnlijk voor, dat zij te Rotterdam getrouwd is, daar de familie *Verhamme* te Amsterdam woonde.

Uit het niet-vermelden van plaatsnamen op de in mijn bezit zijnde Tabel, waaraan ik bovenstaande gegevens ontleen, meen ik te mogen afleiden dat *Wijna* ***Jacoba*** wel te Amsterdam geboren en getrouwd zal zijn.

Abraham (later ***Jacobus) Verhamme,*** geb. 10/7 ***1717,*** † 7/2 1794, tr. 19/5 1744 te Amsterdam *Wijna* ***Jacoba*** *Verhamme*, geb. 8/8 1718, † 20/3 1768.

Hilversum. Mr. D. M. DE NEUFVILLE.

Bouwens van der Boyen. Wie kan mij helpen aan de gegevens omtrent de ouders, geboorte- en sterfplaats en data van *Prosper Mathieu Bouwens* ***van der*** *Boyen*, gunsteling van den Erfprins tot 1820.

Hij behoort verm. tot den Leuvenschen of den Brusselschen tak, niet tot dien van de erfvoogden van Roermond.

Leiden. BIJLEVELD.

Breet-Dekker. (XLIX, 117). *Cornelis* ***Klaaszoon Breet,*** koopman en papierfabrikeur ter firma C. & J. Honig Breet, lid der Zaanlandsche Kamer van Koophandel en Fabrieken, geb. te Zaandijk 30 Dec. 1818, overl. aldaar 25 Mei 1869, huwt te Westzaan 29 Aug. 1844 met ***Neeltje*** *Cornelis* ***Dekker,*** geb. te Westzaan 14 Aug. 1821, † Zaandijk 6 April 1889.

Hare ouders waren : *Cornelis* ***Dekker Gerbrandszoon,*** geb. Westzaan 14 Aug. 1798, koopman en oliefabrikant aldaar, lid v. d. gemeenteraad en assessor te W., † 2 April 1847, geh. te Zaandijk 17 Sept. 1820 met *Maartje* ***Hajo's*** *Houttuyn*, geb. Zaandijk 18 Maart 1802, † Westzaan 29 Aug. 1846.

Hare grootouders waren: *Gerbrand* ***Dekker,*** geb. Westzaan 9 Aug. 1776, koopman en oliefabrikant aldaar, † aldaar 28 November 1801, geh. te Westzaan 27 Aug^s. 1797 met *Neeltje Jans* ***Kruyt,*** geb. te Westzaan 27 Dec. 1775, † aldaar 18 April 1827;

en *Hajo Houttuyn*, geb. te Hoorn 18 Januari 1779, koopman en oliefabrikant te Zaandijk, lid v. d. raad en assessor, † aldaar 2 Dec. 1843, geh. te Zaandijk 14 Juni 1801 met *Claasje* ***Jans*** *Nan*, geb. te Zaandijk 4 Januari 1779, † aldaar 12 Nov. 1854.

Zaandijk. G. J. HONIG.

Broeckhuysen (van). De Gorcumsche familie *van Broeckhuysen* voerde als wapen: in goud een van zilver en rood geschaakt kruis.

In het Maandblad, jaarg. XLI, k. 237 deelde wijlen Jhr. Mr. W. G. Feith eenige bizonderheden mede over de Overijsselsche familie *van Hondenberch* en wij leeren hier dat dit geslacht het hierboven beschreven wapen voert evenals ook nog andere personen, eigenaren van een terrein Hondenbergh bij Groningen.

Is de wapenovereenkomst een toevallige of moet ook de oorsprong van het geslacht *van Broeckhuysen* in die buurt gezocht worden?

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Brooshooft. Voor een kwartierstaat worden gezocht de 32 kwartieren van *Belia* ***Brooshooft,*** † Jelsum 1 Nov. 1760, gehuwd met *W. J. J. D.* ***Botnia van Burmania*** (Zie Ned. Adelsboek 1912, blz. 463). Kan iemand mij hiervoor gegevens verschaffen ?

's-Gravenhage. F. DANIËLS.

Canters-van Beugen. Gezocht voorouders (kwartieren) van ***Joost Aertsz.*** *(Canters)*, st. 1670, schepen en raad van den Bosch, geh. met ***Hermke van*** *Beugen.*

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Dorp (van)-Backx. (XLII, 17). Protokol not. Willem v. d. Brouck, Dordrecht. ***Cornelia, Nicolaas*** *Kieboomsdtr.* machtigt Sr. ***Roeloff*** *Bacx*, haar neve, woonachtig te Breda, in presentie van Jr. ***Pieter van Dorp,*** gouverneur van Bommel. (Haar vader heeft getesteerd voor not. Ryswyck 30-10-1694).

R. P. N. v. w.

Glarges (de), (XLVI, 380). Eene genealogie van dit geslacht vindt men in Carpentier, Part III, Histoire de Cambray et de Cambresis, welke overeenstemt met een in ons bezit zijnde genealogie, opgenomen door Mr. ***Anthonie de Glarges*** in een in 1682 door hem aan Meesterknapen van Holland gerichte deductie tegen Willem Bentinck tot Diepenheim, heer van Grimmelen, houtvester van Holland (en West-Friesland), op grond van het feit, dat laatstgenoemde de Glarges' huisman Jacob Jansz Langevelt had gegijzeld, omdat hij op diens erf drie jachthonden had aangetroffen welke aan de Glarges toebehoorden. De Glarges toont nu in deze gedrukte deductie zijn adeldom aan en zijn recht om te jagen.

Hij verwijst in deze deductie steeds naar de oorspronkelijke bronnen, grootendeels in zijn bezit, en pretendeert af te stammen van *Hugues* ***de*** *Montigny* (geslacht St. Christophe), ongeveer levende in 1080.

De oudste generaties daargelaten, stemt deze deductie met de Carpentier volkomen overeen vanaf *Gilles* ***de*** *Glarges*, vermeld 13 17, gehuwd met *Margaretha* ***de*** *Coignies.* Hij is heer van Noyelles, zijn zoon *Gilles*, vermeld 1360, huwt met Maria ***d'***Oynies, vrouwe van Eslemmes. op welke wijze deze heerlijkheid in de familie ***de*** *Glarges* kwam.

De achterkleinzoon *Gilles*, vermeld 1421, huwt met *Joane* ***de*** *Montigny* (de St. Christophe). De kleinzoon van dezen laatsten Gilles, ook een *Gilles*, vermeld 1474, tr *Maria Ghoret*, vrouwe van Norchipont. Kinderen uit dit huwelijk en hunne afstammelingen vindt men in een manuscript van Le Blond in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel [1]), maar zeer onvolledig.

Uit dit huwelijk o.m.:

A. *Barbe* ***de Glarges,*** die ten tweeden male huwt met *Jean* ***de*** *Malapert.*

[1]) **Ten aanzien van dezen 17e-eeuwschen genealoog lijkt het ons niet ondienstig te verwijzen naar hetgeen Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland mededeelde in de noot aan den voet van kolom 229 vsn den vorigen jaargang.** RED.

13. *Gilles* ***de Glarges,*** ridder, tr. 1614 ***Josine de Segerts*** *a?Ydeghem,* dr. van ***Jean,*** heer van Ydeghem, Wassenhoven en Amors, en *Margrieta Oem van Wijngaarden*, waaruit:

Claude ***de*** *Glarges* (wiens broeder *François* te Mons in 1573 door Noircarmes werd geëxecuteerd), heer van Eslemmes, secretaris Hoogen Raad van Holland, tr. *Hester Stael van Uytwijck*, dr. van *Phillips*, ambachtsheer van Uytwijck, en *Adriana Sandeli(j)n*, waaruit *Philips* ***de*** *Glarges*, wiens dochter *Cornelia* met ***Balthasnr de*** *Leeuw* huwt, en Nr. *Gilles* ***de*** *Glarges* (1559—1651), Pensionaris van Haarlem, tr. *Willemina* ***Cooper,*** waaruit *Glaudina*, r. ***Jan*** *van Clarenbeek.*

Het portret van Nr. *Gilles* ***de Glarges*** door N. Mierelt kan men in het Frans Hals-Museum vinden.

Met de dochter *Susanna* van ***Anthonie*** voornoemd sterft in 1746 het geslacht ***de*** *Glarges* uit.

Het geslacht de *Glarges* uit Ath, in de achttiende eeuw n België geadeld, vindt, vooraoover mij bekend, geen aansluiting met de hierbehandelde familie.

Djombnng, *Java.* TH. J. INDEWEY GERLINGS.

Hackenbrock (van), Deze familie komt hoofdzakelijk te Groenlo voor, alwaar verschillende leden het ambt van burgemeester bekleed hebben. Gevraagd wordt echter le afstamming van ***Egbert van Hackenbrock,*** die in 1699 voorkomt als koopman en burgemeester te Vreden in Munsterland, doch te Groenlo een huis bezit. Hij was gehuwd met ***Geertruid Jacobsdr.*** *van* ***Hummel,*** uit een Vredensch geslacht, bij wie hij won:

1. ***Fenna,*** gehuwd met ***Heinrich*** *Holtman.*

2. ***Caiharina,*** tr. *Heinrich von* ***Calcar,*** te Burgsteinfurt, later te Deventer (uit dit huwelijk de doopsgezinde familie ***van*** *Calcar*).

3. *Elisabeth*, tr. ***Johan*** *von Kernebeck*, van Vreden, later te Burgsteinfurt (stamvader der familie ***van*** *Karnebeek*).

4. *Maria*, tr. *Jan Berends* ***(van*** *Delden)*, te Deventer (stamvader der doopsgezinde familie ***van*** *Delden*).

's-Gr. ***v.*** **D. H.**

Hassebroek. Is iemand in staat iets over de voorouders te vermelden van *Edzart* Simon *Hassebroek*, geb. 1755 te Winschoten, smid, overl. ald. 1814 en gehuwd met *Grietje* ***Jans*** *Smitske*?

De familie schijnt uit Keulen te komen.

Welt. R. v. T. P.

Leuvenigh (van), (XLIX, 120). Hoewel ik nimmer een zegel van Steven *van* ***Leuvenigh*** of van zijne dochter ***Sara*** ben tegengekomen, wil ik toch niet nalaten mede te deelen, dat het wapen van ***H.*** *van Leuvenigh Willink*, in 1840 regent van de Oude Zijds Huissitten Armen te Amsterdam, is „gevierendeeld: 1 en IV in goud 3 roode dwarsbalken, II en III in blauw een gouden tak, waaraan 3 gouden eikels". Daar nu in dit wapen de kwartieren 2 en 3 volmaakt overeenkomen met het wapen der familie *Willink*, acht ik het niet onmogelijk, dat de kwartieren 1 en 4 met de 3 dwarsbalken dus het wapen ***van*** *Leuvenigh* weergeven. Mocht dit zoo zijn, dan is de rangschikking der kwartieren niet overeenkomstig de gewoonlijk toegepaste.

Arnhem. R. T. NUSCHART.

Mesdach. (XXI, 139-146). Uit de fiches-collectie van het Landsarchief blijkt nog het volgende:

Kol. 139 onderaan: *Pieter Mesdach* Sr. werd 1 Juli 1634 1e klerk ter gen. secretarie; 2 Juni 1636 gedeporteerd ; 28 Sept. 1637 secrs. Hooge Regeering ; tractement verhoogd 10 Juni 1640; extr. ord. raad van N. I. 12 April 1645. Hij ondertr. 1o. Batavia 30 Oct. 1637 *Maria Caen,* dr. van *Anthoni C.,* ord. raad van India en *Johanna Gillisdr. Ruys.* (Zie de afbeelding van de zerk in het platenalbum van Oud Batavia E 4 op bl. 117.) Hij ondertr. 2o Batavia 9 Nov. 1640 *Adriana Schoutens,* die in 1655 te R'dam woonde.

Op 6 Dec. 1647 werd te Batª. zijn tuin verkocht.

Zijn zoon *Pieter M.,* ged. Batª. Holl. Kerk in Feb. 1643, gett. *Anthonio van Diemen,* gouv. gen., *Justus Schouten, Jeremias van Vliet, Levina Polet* hv. *Cornelis van der Lijn* en *Cathª. Havaerts;* hij werd 23 Oct. 1686 koopman en repatrieerde 18 Jan. 1689. Zijn hv. S. van der *Tocht* overl. kort voor 16 Oct. 1686. (Register test. 1686—88). Op ult. Dec. 1686 had hij een saldo 'van 3496 Rijksd. bij de Compagnie; bovendien competeerden hem 9000 Rsd. uit het saldo van *Zacharias de Huyser.*

Kol. 141. *Levina M.,* geb. R'dam, × Batavia 9 April 1676 (ondertr. 19 Maart 1676) *Louys de Keyser* van Lusta, med. dr., zij test. Rat". 31 Dec. 1679, nots. D. Dispontijn.

Welt. B. v. T. P.

Montfoort(van). (XLIX, 121.) Door den Inlichtingendienst van het Genootschap was op diens aanvrage aan den heer Hoffmañ bereids het volgende antwoord toegezonden, dat wellicht ook voor anderen van belang kan zijn en daarom hier geplaatst wordt:

Jacob van Zuylen, heer van Nyeveld, zn. van *Steven* en *Elisabeth van Oey,* trouwt *Odilia* of *Oda van Montfoort,* dr. van *Jan,* Burggraaf, en van *Cunegonde van Bronckhorst.*

Jacob van Z. v. N. door sijn swager *Henrick* Burggr. v. *Montfoort* beleend in den eersten met 6 morgen lants gelegen in Cabau, met land gelegen in Polsbroeck, idem in Benscop, in Bloclant, in Willemscoep, idem te Linsschoten, t'Achthoven, met voorwaerden dat al dese goederen erven sullen op Jacops kinderen, te weten dat wettelyck van sijn lijf comt bij joncfrou *Oeda* suster van *Henrich* de Borchgraef, gelijk de huw. voorw. dat claerlijck inhouden. Anno op Sinte Stevensdach.

Pot (van der). Welk wapen voerden de geslachten *van der Pof,* die te Dordrecht, waar o.a. een *Jacob van der Pot* vroedschap was, en te Maassluis voorkwamen? Wat is er over deze families bekend? Zij worden niet genoemd in de bekende geslachtlijsten der Rotterdamsche familie.

U. S. *A.* WILLIAM J. HOFFMAÑ.

Roonhuyse (van). (XLIX, 53). In de fichescollectie van het Landsarchief komt tot nu toe alleen voor: *Jan van Es van Roonhuysen,* klerk te Nakasser 1740.

Welt. B. v. T. P.

Schepel. Wie zijn de ouders van *Hermannus Schepel,* die te Zandeweer op 28 Nov. 1686 trouwde met *Aurelia bnecanus* van Vierhuizen en die in Zandeweer koster en schoolmeester was ?

Berlin-Chnrlottenburg. A. MERENS.

Stinstra. Blijkens een oud cachet voerde het, in 1924 uitgestorven, geslacht *Stinstra* in zijn wapen een burcht. Kan iemand mij hiervan de kleuren opgeven?

A. P. v. E.

Straten (van). (XLVIII, 288). De Heer Straatman zegt ons t.a.p., dat Dr. *Willem van Straten,* burgemeester van Utrecht, die in 1622 trouwt met *Engeltjen Sas,* als wapen voert: „doorsneden, A. in goud een zwarte geitebok, B. b 1 au w p e 1 s werk", en laat daarop als vanzelf sprekend volgen : „hij zou d u s behoord hebben tot het geslacht *Straatman* (van Straten, van der Straten, Verstraten, op Straet enz.).

In de eerste plaats zoude ik Z.Edl. willen vragen, wat hij in de wapenkunde onder „blauw pelswerk" verstaat en in welk werk over de wapenkunde hij dezen vakterm gevonden heeft. Hij is voor mij geheel nieuw en .... onbegrijpelijk.

Het Armorial Général beschrijft het wapen der Utrechtsch-Geldersche familie van *Straten* (ook *Stratius)* aldus : „doorsneden, A. in goud een zwarte halve bok, B. gedwarsbalkt van 6 stukken zwart en goud", en op de Wapenkaart der Utrechtsche familiën van Ao. 1769 door Willem Langerak ziet men het wapen *van Straten* aldus aangegeven : „in goud 3 verlaagde zwarte dwarsbalken, vergezeld boven van eenen zwarten halven bok", terwijl volgens de Wapenkaart der Canzeliers, Raaden etc. van het Hof van Gelderland *Johan Stratius,* in 1546 Raad in het Hof van Gelderland, voert: „in zilver 3 groene dwarsbalken en in een gouden schildhoofd een omgewende zwarte uitkomende bok".

Wij mogen dus veilig aannemen, dat het benedengedeelte van het wapen *van Straten* bestaat uit dwarsbalken, hetzij met 3 dwarsbalken, hetzij gedwarsbalkt van 6 stukken.

Laten wij nu eens zien, hoe het wapen *Straetman* (ook *Stratman*) er uit ziet. Het zegel van *Henr. Stratman,* 27/2 *1635* te Emmerik wonende, in betrekking staande tot de tol te 's Gravenweert, vertoont „een halve bok", hetzelfde wapen dus, dat de Navorscher 1910 op pag. 211 en 505 met de kleuren zwart op rood aangeeft als wapen van *Geertruijt Straetman,* de vrouw van den Doesburgschen burgemeester *Derck van der Stegen,* die voor de eerste maal in 1060 getrouwd was met *Beljen* ...., en wiens zoon *Everhard* in 1683 rentmeester der stad Emmerik is. Het zegel van *Diderick Straetman,* 17/2 *1613* te Cleve, vertoont een doorsneden schild, waarvan de bovenhelft beladen met een uitkomenden bok, de benedenhelft effen (dus zonder eenig voorwerp beladen), terwijl het zegel van *Henrick Stratman,* 10/5 1665 te Cleve, als justitieraad van den Keurvorst van Cleve en Marck een doorsneden wapen vertoont met eenen uitkomenden bok in de bovenhelft en de benedenhelft bezaaid met bollen.

Wij zien hieruit, dat in het wapen *Straetman, Stratman* de dwarsbalken geheel mankeeren en met dat der Utrechtsch-Geldersche familie *van Straten* alleen den halven bok in de bovenhelft gemeen heeft. Om nu alleen daaruit te besluiten. dat dus de familie *van Straten* te Utrecht dezelfde is als de Cleefsch-Emmeriksche familie *Stratman,* lijkt mij wel zeer voorbarig. Bovendien wil het er bij mij zonder behoorlijk bewijs niet in, dat de naam *Stratman* in *van Straten* of omgekeerd zoude over-

gegaan ***zijn.*** De overgang van *van* ***Straten in van der Straten*** en ***Verstraten*** is volkomen logisch, doch met de bewering, dat de familienamen op ***Straet*** en ***Straatman*** daaruit afgeleid zijn, kan ik mij zonder meer niet vereenigen.

Ik ben personen met den naam *Straetman* meerdere malen in origineele stukken tegengekomen, doch nergens met eenige aanwijzing, dat hun naam ook als *van* ***Straten*** voorkomt.

Tenslotte kan ik nog mededeelen, dat. ... ***Straatman,*** die 28/6 1818 te 's-Gravenhage op de Pavillioensgracht woont, als wapen voert „een man staande op een straat, waarop links naast den man een boom".

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Troost. (XLIX, 123). *Ks.* ***Troost,*** 20/9 1790 te Almelo, voert „in zwart een ooievaar, staande op grond" met een uitkomend paard als helmteeken, volgens zijn lakafdruk in de Brieven aan de Staten van Overijssel in het Rijksarchief te Zwolle, Archief nº 1084.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Vissering. Welk wapen voerde *Margaretha Vissering,* Leer 1744-1776, dr. v. *Claas* en *Anna Cloothak,* geh. Leer 1765 met ***Hermann*** *Rahusen,* Hamburg 1738—Leer 1799?

A. P. v. E.

Volmer-Bester. (XLIX, 124). Ik zoude den heer A. S. willen vragen, op welken grond hij het wapen der door hem genoemde personen van den naam *Volmer* vaststelt als te zijn „in groen 3 zilveren bollen". Ik vermoed, dat hij eenvoudig het Armorial Général heeft opgeslagen en het aldaar beschreven wapen zonder meer aanneemt als te behooren aan deze *Volmer's.*

Ik betwijfel echter ten zeerste, dat dit juist is. Dat Volmersche wapen van het Armorial Général ben ik nog nimmer op origineele zegels tegengekomen, daarentegen zeer vele wapens ***Volmer*** in het graafschap Zutphen en den Gelderschen Achterhoek, waar de door hem genoemden thuis hooren. Deze wapens echter zijn geheel anders.

Er hebben blijkbaar 2 families *Volmer* in Gelderland bestaan nl. ééne te Zutphen gevestigd, als wapen voerende „in goud 2 zwarte hellebaarden, schuingekruist" met een zwarten zwijnskop als helmteeken, en ééne, gevestigd in den Gelderschen Achterhoek o. a. te Groenlo *en* te Bredevoort, waarvan een tak te Sluis in Zeeland gevestigd was, als wapen voerende: „in rood 3 gouden hanepooten" met als helmteeken een haan met opgetrokken rechterpoot.

Tot deze laatste familie behoort o. a. ***Diderik Volmer,*** in 1711 burgemeester van Groenlo en verwalter drossaard van de heerlijkheid Bredevoort. Mr. *Gijsbert Coenraedt* ***Volmer,*** vrij zeker zijn broeder, is in 1699 en nog in 1716 schepen slants van den vrijen te Sluis.

Otto ***Volmer,*** 30/1 ***1608*** te Winterswijk als Geldersch leenman, voert nog geen wapen, doch een merk, vergezeld van de letters 0. en V., zonder schild.

Zonder wapen vond ik nog o. a. *Wilhelm* ***Volmer,*** 9/6 1698 burgemeester van Groenlo, en *Otto* Volmer, 12/12 1789 organist te Winterswijk.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Wiel. Welk wapen voerde het geslacht *Wiel,* later

ook *Deuffer Wiel,* afstammend van *Gilles Viel(le),* van Doornick, geh. Leiden 1664 met ***Cathalyna*** *Mobray?*

A. P. v. E.

Wieringen (van). Behoort de familie *van* ***Wieringen,*** waarvan de mij bekende oudste stamvader is *Pieter* ***Albertsz. van Wieringen,*** geh. met ***Engeltje van*** *Rijck* (*Rietwijck*) en wiens nakomelingen huwden in de families ***Bisschop, van*** *Broeckhuysen, Swartendijk* enz., tot de familie van dien naam, wier oudere generaties voorkomen in Elias : de Vroedschap van Amsterdam ?

Wat is het wapen der door mij gezochte *van* ***Wieringen's en*** behoorde de bekende Amsterdamsche genealoog *Jan Gijsbertsz. van* ***Wieringen*** tot deze familie 2 De hiervoor genoemde *Pieter* had een zoon *Gijsbert.*

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Wiltvangk. Te Amsterdam ondertrouwden 2 April 1706 *Rijnier Stapel* en ***Anna*** *Wiltvangk,* van Maarsen, oud 18 jaar, ouders dood, geassist. met haar voogd Mr. *Daniel van Liebergen.*

Gegevens gevraagd over de ouders, groot-, overgroot- en betovergrootouders van ***Anna Wiltonngk.***

's-Gravenhage. F. DANIËLS.

Witteveen-Drijf hout. Gegevens gevraagd over de ouders, groot-, overgroot- en betovergrootouders van ***Frederik*** *Witteveen* en zijn vrouw ***Tetje Drijfhout. Zij*** hadden een dochter ***Imke*** *Witteveen,* die 8 Oct. 1763 te Heerenveen werd geboren.

's Gravenhage. F. DANIËLS.

Onbekende wapens, Op Fraeylemaborg bevinden zich twee geschilderde portretten met de volgende wapens: man, gevierendeeld 1-4 in zwart een staande mansfiguur met een stok of hooivork in de hand en vergezeld van twee zespuntige sterren, alles van goud; 2-3 in zilver twee groene bladen naast elkaar; vrouw, doorsneden 1 in rood een uitkomende leeuw van zilver, 2. effen blauw.

Vermoed wordt dat voorgesteld zijn *Fecko Veltman* (1657-1718) en zijn eerste vrouw ***Johanna Maria Mengers.*** Het manswapen komt niet. overeen met het bekende wapen *Veltman* (later de ***Sandra*** *Veldtman*), doch vast staat, dat deze familie later haar wapen heeft veranderd en dat der Vlaamsche familie *Veldeman* heeft aangenomen. Kan iemand de hierbeschreven wapens oplossen?

's-Gr. v. d. H.

INHOUD 1951, No. 5.

Bestuursberichten.— De afstamming van het oud adellijk geslacht van Eerde, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland. — De herkomst van het geslacht van Son, door H. J. A. van Son.— Genealogie van het geslacht Oudaen, door W. A. van Rijn. -Bijdrage tot de geneelogie van het geslacht van Bern te Wijk bij Duurstede, door H. W. M. J. Nieuwenkamp.— Familie-aanteekeningen van Jacob van Harscamp, mededegedeeld door Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop. — Boekbespreking: E. Poncelet, Sceaux des villes, communes, échevinages et juridictions civiles de la Province de Liége, door Dr. J. Ph. de Monté ver Loren.— Korte mededeelingen: Registers van Regiments-Aalmoezeniers; De „van" van Prof. Wilhelmus Wilhelmius; Het wapen van den Gorcumschen schepen Jan Henriksz; Van Straubenzee; Van Lidth de Jeude.— Vragen en antwoorden: Alderwerelt (van); Blootenburg (van)-van Roy; Boucher Eschauzier-Verhamme-Willink; Boowens van der Boyen; Breet-Dekker; Broeckhuysen (van); Brooshooft; Canters-van Beugen; Dorp (van)-Backx; Harges (de); Hackenbrock (van); Hassebroek; Leuvenigh (van); Meslach; Montfoort (van); Pot (van der); Roonhuyse (van); Schepel; Stinstra; Straten (van); Troost; Vissering; Volmer-Bester; Wiel; Wieringen (van); Wiltvangk; Witteveen-Drijfhout. — Onbekende wapens.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap : „De Nederlandsche Leeuw".

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. Ta. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het B e stuur , gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleïenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, **dat zij** niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N". 6. **XLIXe Jaargang.** Juni 1931.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van den Heer J. P h. Sc h ad e e, sedert 1901 gewoon lid van het Genootschap.

Bijeenkomst.

Op Zaterdag 6 Juni a.s. zal de maandelijksche bijeenkomst van de Groep van in Gelderland wonende 1 e d en (zie p. 2 van den omslag onder het hoofd „Maandelijksche bijeenkomsten") des n.m. om kwart voor drie uur gehouden worden ten huize van het correspondeerend lid, den heer R. T. Muschart, *Parkstraat* 31 te *Arnhem,* alwaar diens uitgebreide verzameling heraldische gegevens zal worden bezichtigd. Deze bijeenkomst is ook voor de overige leden van het Genootschap toegankelijk, mits zij den heer Musohart v ó ór 4 Juni a. s. van hun voorgenomen bezoek in kennis stellen.

Tot lid zijn benoemd:

H. H. A. DE G RAAFF . . . . . *'s-Qraoenhage.*
1e Luit. d. Art. Willem de *Zwijgerlaan 26B.*
S. H ASSEBROEK . . . . . *Koetaradja* **(N.O.I.)**
2e Luit. d. Inf. 0. I. L.

Adreswijzigingen :

J. H. BENIER . . . . . ***Arnhem.***
Jansbuitensingel 12a.
Jhr. M. H. VAN B ERESTEYN .... ***'s-Gravenhage.***
Parkstraat 89a.
B. **BOOGAART** . . . . . ***'s-Gracenhage.***
Stokroosplein 27.
Mr. Dr. J. F. VAN DER LEK DE CLERCQ ***'s-Gravenhage.***
Zeestraat i'3 (Flatgebouw).
Jhr. Mr. Dr. B. R. C. M DE ROY VAN ZUIDEWIJN. . . . . *Vrijhoeve-Capelle (N. B)*
Huize Zuidewijn.
Mr. Dr. W. M. G. SCHUMANN .... ***'s-Gravenhage.***
van Bleiswijkstraat 56 (tijd.).
Mr. J. A. WILLINGE . . . . . ***Rotterdam.***
Willemsplein 7a.

De afstamming van het geslacht de Schepper-IJssel de Schepper,

door W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

In jaarg. 1929 van dit Maandblad (k. 137-161) was **ik in de gelegenheid een artikel te publiceeren over de afstamming van het in hoofde dezes genoemd geslacht. In dat artikel werd de afstamming, via Bergen-op-Zoom, Antwerpen en Rupelmonde, bewezen van den sedert 1617 te Leeuwarden voorkomenden S y bran t de Schepper — met wien de stamreeks tot dusver bewijsbaar aanving en wiens afstammelingen daar en elders in Friesland aanzienlijke posities bekleedden — uit een omstreeks 1496 in België geboren Gerard d e Schepper.**

Van dezen Gerard was overigens niets anders gevonden geworden dan dat hij de vader was van Balthazar de Schepper, baljuw van Rupelmonde (1555-1668) en tollenaar te Dendermonde (sedert 1662) en zoo moesten wij aan het slot van ons artikel schrijven: „**Van waar nu** *Balthazar* en zijn vader ***Gerard de*** „*Schepper* herkomstig waren en tot welke der vele families „***de Schepper zij*** behoorden, bleek ondanks veelvuldige „onderzoekingen in verschillende archieven nog niet."

Ons medelid, de heer G. A. IJssel de Schepper, wiens belangstelling door het gevondene in hooge mate gewekt *was,* oordeelde echter te recht, dat van iemand, die baljuw van Rupelmonde en tollenaar te Dendermonde in de 2e helft der 16e eeuw geweest was, toch wel de herkomst moest te ontdekken zijn en op grond van die meening werden door schrijver dezes de nasporingen in België weder heropend.

Daar Balthazar een comptabel ambtenaar was geweest, moest ons inziens meer over hem te vinden zijn in de uitstekend geordende en geinventariseerde, zeer omvangrijke archieven van de ***Chambres des comptes*** te Brussel, waarvoor de uit 6 deelen bestaande gedrukte Inventaris van Gachard zulk een prachtige gids ia.

Bij dit voortgezette onderzoek bleek ons dan ook — iets wat ons bij ons eerste onderzoek daarin helaas ontsnapt was — dat in het archief dier Rekenkamer nog de volgende nummers op ***Balthazar*** betrekking hadden:

a. *n^os^.* ***22755-22762*** [1]). ***Huit volumes formant cinq comptes rendus par Balthazar de Scheppere alias de Sceppere, fermier du tonlieu de Rupelmonde, du 1er avril 1562 au 31 mars 1567.***

b. *n^os^.* ***22829-22835. Sept comptes rendus par Balthazar de Scheppere, collecteur du tonlieu de Termonde du 1er septembre 1562 au 31 mars 1568 (1569 n. st.).***

c. *n°.* ***22599. Compte rendu par Balthazar de Scepper, fermier du tonlieu de Damme, du 1er novembre*** 1568 au 31 ***mai 1569.***

d. *n^os^.* ***23010-23011. Deux comptes rendus par Balthasar de Scheppere et Jean Claes du tonlieu de Wiel*** [2]), ***du 15 féorier 1579 au 15 féorier 1581.***

e. *n^os^.* ***22767—22770. Quatre comptes rendus par Balthazar de Scheppere, collectenr des tonlieux de Rupelmonde et du Wiel — du tonlieu de Rupelmonde du 15 février 1579 au 14 février 1583.***

Uit deze bronnen bleek derhalve, dat de functies van *Balthazar* zich veel verder hadden uitgestrekt dan het baljuwschap van Rupelmonde van 1666-1668, en dat hij nadien tollenaar was geweest van de tollen (riviertollen) te Rupelmonde (1562—1567 en 1579—1583), te Dendermonde (1562—1569), te Damme (1668-1669) en te 't Wiel (1679-1683).

Doch dit was nog niet alles; in nr 22770, bevattende het ***Tholboek van Rupelmonde*** [3]) over 1681-1683, vindt men aan het slot der „Uitgaven" (op 3 na de laatste pag. van het register) een post over de terugbetaling van het aanzienlijke bedrag van 600 ponden tournoys wegens geleden schade door Balthazar als ontvanger van den Grooten Tol te Brugge geduren de 16 jaren, waaruit dus bleek, dat hij behalve van de bovengenoemde 4 tollen, ook nog gedurende minstens ***16*** jaren ontvanger van den bekenden Grooten Tol te Brugge was geweest.

Dat de rekeningen daarvan niet bij de hiervoor vermelde nummers van de Rekenkamer zijn genoemd, komt doordat de 4 eerstgenoemde tollen landstollen waren en die te Brugge een stadstol en de verantwoording daarvan niet aan den rentmeester-generaal, maar aan de stad Brugge werd ingediend.

Al de hiervoor genoemde rekeningen bevatten, vóór en na de vermelding der Ontvangsten en Uitgaven, dikwijls allerlei bijgevoegde stukken, brieven en rekesten, van belang voor het beheer der tollen en uit dit alles bleek ons, dat het geldelijk te gronde gaan van *Balthasar de Schepper*, waarover wij in ons eerste opstel reeds schreven, hoofdzakelijk hieraan te wijten was, dat hij die tollen telkens voor "een aantal jaren tegen een hooge pachtsom gepacht had, maar dat er door den oorlogstoestand nagenoeg geen scheepvaart was, zoodat hij geen inkomsten kreeg en toch de pachtsom moest betalen. Het genoemde ***l'holboek van Rupelmonde*** over 1681-1683 eindigt b.v. dan ook met een groot nadeelig saldo voor den collecteur, terwijl ook in nr. 22767 over 1579—1580 op f°. 1 een rekest voorkomt van de tollenaars van Rupelmonde d.d. 28 Maart 1679 aan de Raden van de Rekenkamer over de schade aan den tol toegebracht door de Spaansche soldaten.

Aardig sluit zich hierbij aan een acte d.d. 13 Nov. 1683, gevonden in het ***Stadsprotocol van Antwerpen,*** waaruit blijkt, dat de magistraat dier stad, ingevolge een verzoek van de „Camer van Rekeninge 's lands en graafschap van Vlaanderen te Gendt", aan ***Balthasar de Schepper,*** als collecteur van de tollen te Rupelmonde en in 't Wiel, vergunt om de rechten van beide tollen voortaan binnen Antwerpen te collecteeren, vermits ***het innemen van het slot te Rupelmonde door den vijand en het afbreken van het tolhuis in het Wiel.*** [4])

Waar, zooals ons nu gebleken was, ***Balthazar*** ook minstens 16 jaar lang ontvanger was geweest van den Grooten Tol te Brugge en de genoemde nummers in het archief van de ***Chambres des Comptes*** en ook andere daarin over hem berustende bescheiden [5]), niets leerden over de plaats van herkomst van ***Balthasar,*** daar werd een onderzoek te Brugge noodzakelijk.

Nu bestaat er over den Grooten Tol van Brugge een prachtwerk, getiteld: ***Cartulaire de l'ancien Grand Tonlieu de Bruges, par van Severen,*** in 2 deelen, waarin alles wat er over dien tol nog aan archivalia bewaard is gebleven, is beschreven, en daarin werd uitteraard *Balthasar* als ontvanger van dien tol sedert 1660, en nog in 1676, teruggevonden.

Van zijn ***Rekeningen*** als ontvanger is er echter slechts één nog aanwezig (1573/74) [6]), overigens begint de geregelde reeks eerst met 1616 (berustende in het staatsarchief te Brugge).

Ook in een andere prachtuitgave over het oud-archief van Brugge n.l in de ***Inventaire de8 Chartes de la ville de Bruges, par van Severen (6*** deelen), werd ***Balthasar de Schepper*** teruggevonden, als hij in 1676 ten behoeve van den tol het huis koopt genaamd „Biervliet", staande „bij den buerse" [7]).

Dat dit alles overigens op denzelfden ***Balthasar de Schepper*** betrekking had als de persoon, vermeld in het eerste opstel, van wien de tegenwoordige Nederlandsche familie afstamt, werd bewezen door een acte, voorkomende in de transporten der stad Brugge, waarbij op 30 Jan. 1671 Baltazar de Sceppere, meester van den grooten thol der stad van Brugge en joncvr. ***Marie Stevens, zijn huisvrouw,*** van

[1]) In n°. 22757 staat voorin de commissiebrief voor *Balthasar* als tollenaar en zijn eed als zoodanig voor de tollen van Rupelmonde en van Dendermonde.

[2]) Het z.g. tolhuis op 't Wiel lag tegenover Rupelmonde op den anderen oever van de Schelde.

[3]) Hoewel deze rekeningen in den Inventaris in het Fransch zijn beschreven, is de inhoud dier nummers geheel Vlaamsch.

[4]) Stadsprotocol van Antwerpen, dl. 1580-1592, f° 47.

[5]) Chambres des Comptes, Inventaire (n° 341) des acquits de la Chambre des comptes de Lille, voorts Tonlieu de Dendermonde, n° 1409, Tonlieu de Rupelmonde, n° 1435.

[6]) Stadsarohief Brugge, Tonlieux et domaines, 1550—1590, n° 9.

[7]) Zie over dezen aankoop ook: Stadsarchief Brugge, Stadsrekeningen 1576/1577, f° 72, n° 3.

Hendrik Andries Timmerman en diens vrouw 2 huizen kochten, gelegen aan de St. Jansbrug te Brugge. [8])

Daar aanvankelijk te Brugge nòch uit de archivalia betreffende den Grooten Tol aldaar, nòch uit de transportregisters (registers der klerken van den vierschaar) de herkomst of de namen der ouders van Bulthasar gevonden werden, werd ongeveer tezelfder tijd door ons een onderzoek in het Stedelijk archief te D ui n k er k en ingesteld.

In het eerste opstel over deze afstamming heeft men n.l. kunnen lezen, hoe eertijds vermeend werd, dat het geslacht afstamde uit *Cornelius (Duplicius) de Schepper (Scepperus)*, heer van Eecke. Wel was gebleken, dat dit geslaoht met een dochter uitstierf, maar de mogelijkheid bestond, dat de bekende raadsheer en gezant van Karel V, Cornelius ***de Schepper,*** die in 1502 was geboren en wiens geslacht uit Duinkerken stamde, een ouderen broeder had gehad in den persoon van den vader van Balt h az ar, n.l. in den omstreeks 1495 geboren, overigens onbekenden *Gerard de Schepper.*

Dit onderzoek gaf in zooverre voldoening, dat behalve vele andere acten over de Duinkerksche familie ***d e Schepper*** een groote acte van 20 Nov. 1609 gevonden werd, waaruit afdoende bleek, dat de toen overleden ouders van *Cornelius Scepperus*, den lateren eersten heer van Eecke, slechts dit eene kind hadden en dat *Gerard* ***de Schepper*** derhalve niet diens broeder kon zijn [9]).

Toen het onderzoek in dit stadium verkeerde, vestigde de heer C. H. van Fenema te Oosterbeek onze aandacht op een artikel in het *Antwerpensch* ***Archievenblad, jg.*** 1929, bevattende de namen van partijen, voorkomende in de bundels bescheiden atkomstig van A. Grapheus, die in het midden der 16e eeuw een der stadssecretarissen van Antwerpen was. Deze bundels, berustende in het Stadsarchief aldaar, getiteld *:* ***Missiven en Informaties***, gaven 2 maal den naam van ***Balthasar de Schepper,*** de eerste maal a°. 1553/54 in een proces te Brugge contra Willem Malyn, de tweede keer a°. 1558 in een proces te Rupelmonde contra Guilleaume de Campo.

Een daarop door ons ter plaatse in die bundels ingesteld onderzoek leerde ons, dat zij meestal z g. vraagpunten bevatten, gezonden door verschillende gerichten en schepenbanken aan de Magistraat van Antwerpen, om daarop te verhooren personen, die te Antwerpen woonden en wier getuigeverklaring in het proces, waarover de vraagpunten liepen, noodig was.

Uit deze getuigenissen, zoowel die in 1663 door de magistraat te Brugge, als uit die in 1668 door die van Rupelmonde aan Antwerpen opgevraagd, bleek nu, dat beide processen handelden over oude schuldvorderingen, dateerende van 1646 en tot onze verrassing lazen wij in die door verschillende personen afgelegde verklaringen,

[8]) Registers van Klerken van de Vierschaar te Brugge, J. Spetael, dl. E[s], f[os] 217-220.

[9]) Stadsarchief van Duinkerken, Actes Judiciaires, Tome J 1504—1511, f° 260; vrijwel alle acten in de oude Duinkerksche registers zijn in mooi Nederduitsch of Vlaamsch en kunnen ter plaatse thans niet meer begrepen worden. De vader van den beroemden *Scepperus* (1502-1555) was ***Andries de Schepper,*** overl. vóór 1509; deze Andries was een zoon van ***Jan de Schepper en Passchyne Winnocx***, van welk echtpaar men vroeger de Nederlandsohe familie wilde doen afstammen. In ons eerste opstel (k. 138) schreven wij aan de hand van het daar genoemde ***Stamboek*** van ***den Frieschen Adel: Philippote Wissoc,*** dit moet dus: ***Passchyne Winnocx*** zijn.

dat Balthasar de Schepper in laatstgenoemd jaar te B o u l o g n e woonde, welke plaats toenmaals Engelsch was [10]).

Daar het archief van Rupelmonde — getuige ons eerste onderzoek — reeds geheel was doorzocht en er daar geen processen van dien tijd meer voorhanden zijn, was het noodig, alvorens eventueel onderzoek te Boulogne te doen, eerst opnieuw te Brugge een onderzoek in te stellen naar het proces van 1653 tusschen ***Balthasar de Schepper*** en *Willem Malyn*, in welk proces schepenen en raad van Brugge vraagpunten hadden gezonden naar Antwerpen, waarvan het duplicaat aldaar in het archief was gebleven en oorzaak van onze jongste ontdekking was geworden.

Nu bleken echter ook te Brugge de processen van 1663 te ontbreken, maar wel hebben wij toen het geheele Stadsarchief over dien tijd doorgewerkt en daarin o.a. gevonden, dat *Balthasar* te Brugge 12 huizen had gekocht in den tijd dat hij er ontvanger was, welke huizen alle bij decreet op 30 Juni 1682 wegens schuld publiek verkocht moesten worden [11]), gevolg van de onmogelijkheid voor hem om zijn schulden te betalen wegens het stilstaan zijner inkomsten, eene omstandigheid, welke wij reeds in ons eerste opstel vermeldden ten aanzien van zijne huizen en goederen te Rupelmonde, Basel en in het land van Waes.

Maar de belangrijkste vondst was de volgende post in de *Stadsrekening* ***van Brugge*** over 1561/62, waar men op f° 46 leest onder de:

Ontfanck van deghenen die huerlieder poorterscap ghecocht hebben :

van Balthasar de Schepper f[s]. Gheeraerdts, ***gheboren van Ghendt*** ..... V s.

Zoo was dan eindelijk de geboorteplaats van *Balthazar* gevonden. De moeilijkheden om nu de afstamming hooger op te voeren, bleven echter vele. In de eerste plaats hadden wij reeds eerder — zooals in het eerste opstel is verhaald — een onderzoek in het Stadsarchief te Gent ingesteld en waren daarbij 4 verschillende ***Gerard's de Schepper*** te voorschijn gekomen, die echter geen zoon ***Balthasar*** hadden. In de tweede plaats is dat archief zóó uitgebreid — en er zijn vóór 1680 geen klappers op de boeken — dat zelfs al woont men ter plaatse, men een omvangrijk en tijdroovend werk heeft te verrichten om een zeker aantal jaren in de z.g. Staten van Goed en in de daarmede paralel loopende serie der z.g. Jaarregisters door te zoeken. De heer Boes van het stadsarchief te Gent had b.v. reeds de jaren 1680 terug tot 1558 der serie Jaarregisters nagezien en schrijver dezes had beide series verder tot 1552 nagezien, uitgaande van het vaststaande feit, dat ***Balthasar*** in 1666 baljuw van Rupelmonde was geworden en dus tusschen 1552—1558 nog wel te Gent mèt familieleden kon zijn vermeld, maar nòch zijn ouders, nòch zijn ver-

[10]) *„dat des is geleden van* in *den jare XLV (1545) hij deponent, wesende binnen der stadt van Bouloignen, te dier tyt Engels wesende"*, zegt b.v. een der verklaringen; in 1553 zegt de andere getuige: *„omtrent acht jaeren geleden, onbegrepen des juysten tijts, hij deponent wesende tot Buenen* etc. Aanvankelijk kostte hrt eenige moeite te weten te komen, welke plaats met Buenen bedoeld was, totdat ontdekt werd, dat Boulogne het Romeinsche Bunonia is en Bunen dus toenmaals de Vlaamsche naam voor Boulogne geweest is.

[11]) Stadsarchief Brugge, Hallegeboden, dl. 1574-1583, f[os] 420-421.

wanten waren toenmaals bij die nasporingen te voorschijn gekomen.

Er was echter — nu het onderzoek te Gent opnieuw opgevat moest worden — eene omstandigheid, die dit kon vergemakkelijken.

Uit een der hiervoor beschreven vraagpunten (Interrogatoria), ter beantwoording gezonden aan de Magistraat *van* Antwerpen, bleek dat *Balthazar,* toen hij in 1646 te Boulogne woonde, borg was gebleven voor een landgenoot, ***Willem Malyn,*** dat deze laatste echter vertrokken was zonder zijn verplichtingen na te komen en dat ***Balthasar*** toen, als borg, voor een schuld van 9 pond sterling werd aangesproken *„ende de voors. Balthazar egheen gereedt gelt hebbende, hij zijnen sleutel van sijnen wijnkelder gewillichlyck ouergaff, vuyt welken kelder soe vele wijnen gehaelt werden, als de somme daerinne hij gecomdempneert was, bedragen mochte.*"

Welaan moenden wij, iemand geboortig uit Gent, op jongen leeftijd te Boulogne wonende en die een afgesloten wijnkelder daar bezit, moet wijnkooper zijn geweest, wellicht als vertegenwoordiger van zijn vader te Gent. Laat ons doen nagaan — zoo redeneerden wij — of uit de boeken van het Wijnkoopersgilde te Gent van dien tijd daarover iets blijkt en weldra vond de heer Boos dan ook in het Neringboek van de Wijnmeters, (nr. 176 sub 1), dat ***Roelant de Scepper f Pieters*** en ***Gheeraert de Scepper fs. Pieters*** in 1608 uit het „cousemakersgilde" te Gent overgingen naar het „wijnmetersgilde", dat ***Roelant vd.*** in 1616 deken van dit gilde was, dat ***Gheeraert*** voorud. in 1616 als meester van het gilde zijn kinderen ***Pieterkin,*** *Hannekin* ***(Johan)*** en *Centkin* (*Vincent*), en in 1627 zijn kinderen *Baltin* ***(Balthasar), Toniskin (Antonis)*** en *Paulkin* ***(Paulus)*** als meesterskinderen in het gilde deed inschrijven.

Alzoo was ***Balthasar de Schepper fs. Qheeraerts,*** geboortig van Gent, de omstreeks 1620 geboren [12]) zoon van *Gheeraert* ***de Schepper fs. Pieters,*** eerst „cousemaker", sedert 1608 meester van het wijnmetersgilde aldaar en nog in 1633 in het Gildeboek als gezworene van het gilde voorkomende.

Aan de hand van deze gegevens heropenden wij zelf het onderzoek te Gent. Uit genoemd Gildeboek bleek nu in de eerste plaats, dat nà 1633 noch *Gerard,* noch een zijner zonen meer daarin vermeld wordt, hetzij als deken, hetzij als gezworene of meester, en waar in 1646 ***Balthasar*** te Boulogne woonde en bij de vorige onderzoekingen — begonnen met 1662 — nimmer iets over dit gezin was gevonden, werd het nu duidelijk, waaraan dit was te wijten: kort na 1633 moet het gezin Gent verlaten hebben en het onderzoek moest derhalve gebeuren over de jaren vòòr 1633.

Ten einde meer over ***Gheeraert*** en over zijn vader ***Pieter*** te weten te komen — welke ***Gerard*** dus veel eerder geboren bleek te zijn dan omstreeks 1496, zooals wij eerst hadden gemeend — was een onderzoek in het archief der „cousemakers" noodig, immers ***Gerard*** had tot 1608 tot dat gilde behoord.

Vooraf willen wij voor oningewijden opmerken, dat men een kousenmaker van heden niet moet vergelijken met iemand, die in 1600 tot het kousenmakersgilde te

[12]) **De meesterskinderen** *werden* **steeds op zeer jeugdigen leeftijd in het gilde ingeschreven.**

Gent behoorde. Te dier stede waren toen 61 machtige gilden, „neringen" zooals men daar zegt; de rijkdom, de macht en het aanzien der Gentsche gilden, die zelfs voor den Keizer niet bukten, zijn algemeen bekend; de *Borluut*'s b.v., dat roemruchtige Gentsche geslacht, waren .... kousenmakers, meer zullen wij ter orienteering over deze gilden niet zeggen, men leze het uitmuntende werk in 8 deelen van de Potter over Gent!

Van het Kousenmakersgilde waren de Rekeningen nog aanwezig van 1406-1496 (nr. 166, sub. 1), het daarop volgende deel begint eerst met 1642, zoodat ***Gerard de Schepper,*** die in 1608 in dat gilde was, niet gevonden kon worden. Wel vonden wij, dat *Gerard*'s vader ***Pieter de Sceppere*** in de rekening van 1474/75 voorkomt als in het gilde opgenomen. [13])

Als gezworene komt ***Pieter*** in de rekeningen voor over 1481/82, 1483/84, 1491/92 en 1492/93, tevens in 1491/92 als „standaert draegher". Met St. Jan 1496 eindigt deze serie en ***Pieter*** is in het gilde niet verder te volgen, terwijl ook nimmer zijns vaders voornaam is vermeld en bij zijn intrede evenmin, van waar hij herkomstig was.

Wij hebben gezien, dat ***Gerard de Schepper*** *f. Pieters* een broeder *Roeland* had, die tegelijk met hem in 1508 in het wijnmetersgilde kwam en aldus begonnen wij een onderzoek in de transport-registers van Gent naar deze beide broeders.

Na zeer lang en moeizaam zoeken kregen wij nu een aantal schepenacten bijeen, waaruit een beeld was te vormen van deze familie in die dagen, hetgeen na inzage van andere bronnen tot het einddoel leidde. Zéér verkort zullen wij nu de belangrijkste acten mededeelen en dan in tabelvorm de gevonden personen overzichtelijk vereenigen.

a. Jaarregister *van* ***Gent, dl. 1515/16, fo. 128vs.***

16 Maart 1616. *Roeland* ***de Sceppere f s.*** *Pieters,* cousemaker, verkoopt een rente van 11 schellingen grooten Vlaamsch, uit zijn 1/4 deel van een huis geheeten de Turre, gelegen op de St. Jansvest aan den Kouter te Gent, waar van de andere deelen toebehooren aan joncvr. ***Lieuinne Smits*** wede *Pieter* ***de Sceppere,*** aan *Gheerd* ***de Sceppere,*** zijn broeder, en aan zijn niet met naam genoemden zwager ; als waarborg geeft hij o.a. een perkamenten brief rentende 2 soh. gr., afkomstig van ***Marlen Cruucke fs. Bartholomeus,*** die ***Roeland's*** schoonvader was geweest.

b. Jaarregister *van* ***Gent, dl. 1516/17, fo. 170.***

9 Juni 1616. ***Pieter de Scepper*** *f. Gheerdts,* wonende te Brugge, rekent af met de voogden van het Godshuis van St. Jan ***aan*** den Oudbriel binnen Gent, over het achtergelaten goed van ***Mare de Schepper,*** zijn broeder, die „dulle" (= gek) in dat Godshuis was overleden en 4 ponden grooten Vl. ten achter was ; hierbij blijft o.a. borg ***Roelant de Scepper*** *fs.* ***Pieters.***

c. Staten van goed, dl. 1512—1515, fo. 322vo.

11 Sept. 1614. Schepenen van Gent, gehoord het verzoek gedaan door ***Johanna*** *van Hollant,* weduwe van ***Janne de Pottre,*** als voogdes over ***Hannekin de***

[13]) **Onder de** *"Uitgaven"* **van dat tijdvak 1474/75 vonden wij** *zelfs* **een post: „verteert toen** *Pieter* **de** *Scepper* **(in het gilde) ontfangen was" .... X1111 soh. gr.; er was dus blijkbaar een feest geweest bij zijn intrede.**

Sceppere, haar zoon, die zij had van *Gheerdt de Sceppere*, haar eersten man, mitsgaders het verzoek door *Marc* de ***Scepper,*** broeder, door Lievin van Avertuyn en Amin Hoste, haar zwagers, en door ***Roelant de Scepper, Gheerdt de Scepper en Jan de Crooc f^s^.*** Jans, alle 3 als naaste bloedverwanten van den voorn. ***Hannekin*** gedaan, maken de schepenen, als oppervoogden over dezen, bepalingen ten voordeele van dit kind, en wel ten aanzien van het hem toekomende $^1/_{10}$ deel van een halve bunder land, liggende te Voorde onder de heerlijkheid van mr. Roelant van Wedergrate, ridder [14]), welk land verkocht is.

d. ***Staten. van goed, dl. 1504/08, f°. 340.***

9 Apr. 1607. Johanna *van Hollant*, boedelhouderesse van ***Qheert de Scepper,*** voor haar zelf en voor *Pieterkin* ***de Scepper,*** haar zoon, verkoopt de helft en $^1/_{10}$ deel van een huis en erf aan de Ledertouwersgracht en de Conincxstraat te Gent; zij bestemt het geld voor haar genoemden zoon, bij het komen van den ouderdom van 22 jaar, voor het koopen van zijn *„neringe van handtschoenmaker"* te Brugge en zulks met goedvinden van de Schepenen als oppervoogden en van ***Pieter de Sceppere, oom, Roelant de Scepper,*** en Lievin van Averthuyn, als magen. ***Zij*** verklaart, dat haar andere kinderen *Marc* en ***Hannekin,*** bij hun komen tot den ouderdom van 22 jaren, hetgeen resp. over 4 en 6 jaar zal gebeuren, alsdan ook hun $^1/_{10}$ deel van dat huis zullen mogen verkoopen.

Deze 4 acten geven nu het volgende:

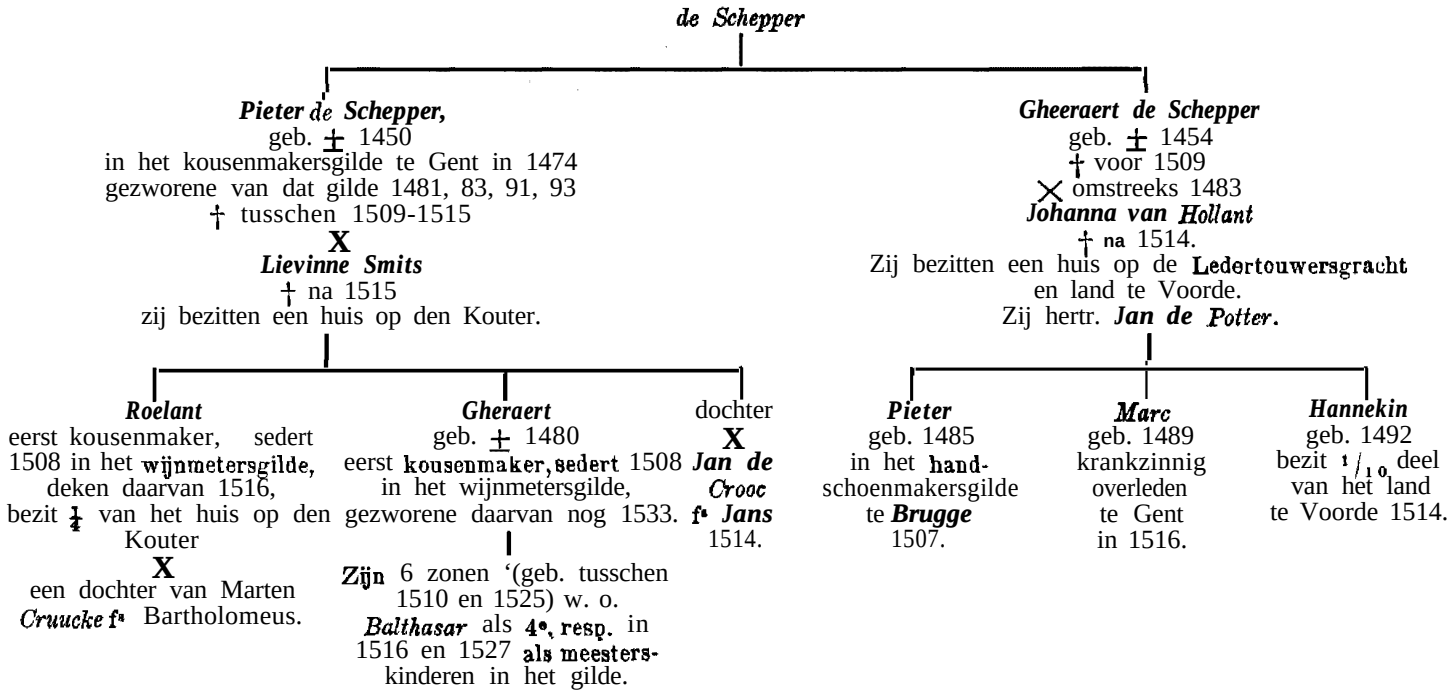

Het was **nu een gelukkige omstandigheid, dat in de acte van 9 Apr. 1607 sprake was van het handschoenmaker sgilde, want** daardoor werd het eindelooze zoeken in de zware folianten der jaarregisters en staten van goed gestaakt en werd het archief van dat gilde ingezien. Bovendien, wie zou anders op de gedachte zijn gekomen, om van de 49 resteerende gilden-archieven in dat der handschoenmakers de lang gezochte herkomst van het geslacht te gaan zoeken.

Het handschoenmakersgilde bestond uit 3 ambachten, n.l. de witteledertouwers (of plotters), de beursemakers en de handschoenmakers. Het oudste register uit hun archief begint met 1418 en bevat de „aanvaardingen van de meesters en de leerknapen" (n^r^. 169, sub. 1) en daarin nu vonden wij, dat op ***11 April 1478*** in het gilde ontvangen werd **(dus 4 jaar nadat zijn broeder Pieter in het kousenmakersgilde was ontvangen) :** ***Gheeraert de Sceppere f^s^. Rolants als meester van de bursemakers.***

Later ging hij over — blijvende in hetzelfde gilde — naar de witteledertouwers, blijkens de volgende inschrijvingen van 1494 in hetzelfde register:

Die naervolgende zijn de meesters etc. die de ***deken en getworenen ontfangen hebben zichtend*** (= sedert) ***St. Qillisdach 1493 tot St. Qillisdach 1494.***

Eerst Qheert de Scepper als geboren van Zandbergh e, als vrijmeester van de ambachte van witteledertouwers, den derden dach van mey a°. 94 (1494).

Item Hannekin de Sceppere f^s^. Gheerts was geboren den XII^n^. in October a°. XCII (1492) en tijn vader Gheert de Scepper vrij bursemaker was, doe hi questie ***ende ghedinghe voor de dekenen derzelve omme gherecht te zijn in*** (het) ***ambacht van witte ledertouwers, 't welck hem daernaer ghewijst was en daeromme so heeft 't geselschap geconsenteert, dat men denselven Hannekin hier stellen zal als meesterskint van de witte ledertouwers ende bursemakers.***

Item de voors. Gheert de Scepper hadde daer te voeren twee zonen ghenaemt Maerckin (Marcus) ***ende Pierkin*** (Pieter) de ***Scepper, dewelcke maer vrij en zijn int ambacht van de bursemakers want zij geboren was vóór***

[14]) Voorde, gelegen in de Baronie van Wedergrate, ligt op 10 K.M. afstands van Geeraertsbergen (Grammont) bij de Dender.

de ***datum van de versoucke te willen commen ter vrijheden van de*** *witteledertouwers.*

Wanneer men nu de namen dezer kinderen vergelijkt met de 3 kinderen van den op het stamtafeltje hiervoor voorkomenden ***Qheeraert de Schepper,*** ***† voor*** 1609, dan ziet men, dat het dezelfde personen zijn.

Deze *Gerard* ***de Schepper*** — en dus ook zijn broeder *Pieter* de ***Schepper,*** die sedert 1474 te Gent als kousenmaker voorkomt — waren dus geboren te Santbergen als kinderen van een *Roeland* ***de Schepper.***

Santbergen, gelegen $7\frac{1}{2}$ K.M. van Geeraertsbergen, aan den anderen oever van de Dender evenals het hiervoor genoemde Voorde, lag in een heerlijkheid van denzelfden naam, toenmaals behoorende aan het geslacht van Edingen (Enghien), en van dit aan een tak der graven van Lalaing vererfd. Het land onder het ***nabijgelegen*** Voorde — vermeld in de act0 van 11 Sept. 1514 — zal wel van den stamvader *Roeland* afkomstig zijn geweest. Zoowel Santbergen als Voorde behooren tot het land van Aalst en liggen dus in Oost-Vlaanderen.

Het Nederlandsche geslacht de S c h 0 pp 0 r stamt derhalve uit San tberg 0 n aan de Dender en vangt aan met Roeland de Schepper [15]), geboren omstreeks 1420, wonende aldaar en gegoed te Voorde in de Baronie van Wedergrate.

De afkomst der familie Huyssen te Essen en de geslachten van Huessen en Huyssen van Kattendijke,

door Jhr. Dr. W. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

In het bekende tijdschrift ***Ekkehard,*** Mitteilungsblatt deutscher genealogischer Abende, verscheen ten vorigen jare — 6. Jahrgang Nr. 6 — een opstel van Oberbergrat Walter Serlo, te Bonn, getiteld: „Hallische Berghauptleute in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts". Daarin trok mijn0 aandacht, hetgeen hij schreef — S. 91 — over de afkomst van den Berghauptmann ***August Huyssen,*** namelijk dat deze

> ist ein Abkömmling der ursprünglich in Elzasz ansässigen, dort seit dem 10. Jahrhundert unter dem Namen „von Haus" bekannten, später nach Flandern und von dort nach Essen verpflanzten Familie Huyssen . . . .

Het feit, dat de schrijver bovendien mededeelde: „*August Huyssen* ist am 29. April 1824 zu Nymegen in Holland geboren, kam aber bald nach Kleve, wo er das Gymnasium besuchte"..., bracht mij er voorts toe een nader onderzoek in te stellen naar dezen hier te land0 geboren ***August Huyssen,*** wiens stamreeks zou zijn op te voeren tot de tiend 0 eeuw, zij het ook, dat de bakermat van zijn geslacht niet in Nederland, doch in den Elzas zou zijn te zoeken, vanwaar zijne voorvaderen eerst naar Vlaanderen zouden zijn uitgeweken.

Dit onderzoek viel mij niet moeilijk, daar mij daartoe ten dienste stond een in 1906 te Düsseldorf verschenen werk van A. von Waldthausen, getiteld: Beiträge zur Qeschichto der Familie Huyssen, hetwelk op het geslacht van genoemden ***August Huyssen*** betrekking bleek' te hebben.

Blijkens dit werk is deze ***August Huyssen*** weliswaar 29 April 1824 te Nijmegen geboren, doch uit Duits c h 0 ouders, herkomstig uit Keulen, die zich, na tegenslag in zaken, tijdelijk in Nederland hebben opgehouden. Zijne voorouders hebben sedert den aanvang der 17de eeuw te Essen gewoond, waar de in 1631 overleden ***Alexander Huyssen*** in 1611 het burgerrecht heeft verkregen. Deze ***Alexander*** en diens vrouw ***Katharina Krupp,*** die als weduwe nog wordt vermeld in 1676, worden op bladzijde 64 dan ook aangeduid als het „Stammelternpaar" te Essen. Vanwaar hij kwam, wordt ons op blz. 62 medegedeeld :

> In demselben Jahre (sc. 1611) gibt Huyssen bei seiner Aufnahme als Mitglied der groszen Kaufgilde an, dasz er aus Aldenkirghen (so geschrieben) gebürtig sei, und in einem der schon in Vorwort erwähnten alten Stambäume wird die Lage dieses Ortes ausdrücklich beschrieben mit „in Brabant, von wannen er *tempore persecutionis hispanica* (zur Zeit der spanischen Vervolgung) unter Duc d' Alba (also von 1667 bis 1673) Religions halber vertrieben wurde, sich nach Essen begab"....

Hoewel de geboorteplaats van ***Alexander Huyssen*** hier als Aldenkirghen gelegen in Brabant wordt aangegeven, zegt dezelfde schrijver op blz. 46: Aldenkirghen oder jetzt Oudekerk in den Gemeinden Made und Boehel hei der Hauptstadt Gent in der heutigen belgischen Provinz 0 s t f 1 a n d 0 r n. Zoo aanstonds zal blijken, hoe hij tot deze laatste zonderlinge identificatie is gekomen, vooraf echter moet ik er op wijzen, dat ***Alexander's*** vader zou zijn geweest ***Arnold Huyssen,*** di0 met zijnen broeder ***Heinrich Huyssen*** uit vrees voor Alva's straffe hand de wijk had genomen. Aangaande ***Arnold*** weet hij niets anders te verhalen, dan hetgeen in zekere na te noemen deductie staat, welke door hem als ei n z i ge sicher 0 Quelle wordt aangeduid (blz. 60). Omtrent zijnen broeder *Heinrich* ***Huyssen*** is hij uitvoeriger en deelt hij op blz. 44 mede:

> Um den verfolgungen des Herzogs Alba, welcher in den Jahren 1667 bis 1673 die Grafschaft Flandern mit einem spanischen Heer0 verwüstete, zu entgehen und sein Leben zu retten, ist er nach „dem Land von Cleve" geflohen, wo er sich auf Weerd niedergelassen hat. Er gehörte zu den fünfzehnhundert niederländischen Edelleuten, welche der Statthalterin Margarethe von Parma im Jahre 1662 eine Bittschrift „wegen der Gewissensfreiheit" präsentiert hatten. Die genaue Lage des Gutes oder Hauses Weerd oder op ten Weerd, wie es auf dem Riddercedel (Ritterrolle) des Quartiers Nymegen vom Jahre 1666 heiszt, hat nicht ermittelt werden können, weil der Name in den erhalten gebliebenen Registern der vormaligen Rittergüter nicht mehr vorkommt. Es wird aber von sachkundiger Seite versichert, dasz der name op ten Weerd vermutlich

[15]) Tegelijk ongeveer met, de 2 zoons *Pieter* en *Gerard* van dezen *Roeland*, die resp. in 1474 en 1478 te Geut in de gilden werden opgenomen, kwam een dochter *Cathelina* de Schepper naar Gent; haar naam komt als Csthelyne Sceppers fa Roelant s voor. als ten hare lijve door haar man *Laureyns van Santberge* in Dec. 1475 een lijfrente wordt gekocht. (Reg. van los- en lijfrenten ten laste van de stad Gent verkocht, dl. 1453-1476, n° 405bis. 1). 3 Mei 1509 kwiteert ***Pieter de Scepper voor*** hem en ***de*** andere erfgenamen van ***Cathelyne*** *Sceppers*, zijn zuster, Jan de Scheemaker wegens zijn afrekening en administratie van de goederen, waar *Cathelyne* in verstorven ia. (Staten van goed, dl. 1508—1512, f° 43).

aus op de *uiterwaarde* oder dem Weidelande am linkseitigen Ufer der Maas gegenüber der Stadt Nymegen entstanden sei, dasz demnach das Gut auszerhalb der Deiche am Ufer gelegen habe werde, dasz die damaligen Gebäude längst verschwunden und dasz von ihnen auch keine Reste mehr nachweisbar seien.

Aangezien wij hier wederom op Nederlandschen bodem komen, meen ik bij deze beweringen even stil te moeten staan ten einde een en ander recht te zetten. Het goed *op ten Weerd* is zeer wel thuis te brengen en aangezien het een leen van het huis Bergh was, kunnen wij de bezitters daarvan gemakkelijk naslaan in het door Mr A. P. van Schilfgaarde samengestelde Register op deze leenen, uitgegeven in 1929 door de Vereeniging „Gelre". Op bladzijde 253 van dit werk zien wij, dat bedoeld, in het kerspel Angeren (in 1466: Pannerden), dus aan den Rijn en niet aan de Ma as gelegen goed in ieder geval reeds sedert den aanvang der 15de eeuw (1417) heeft behoord aan het geslacht *van Huessen* en en wel tot in de 18de eeuw, toen *Petronella Mechtelt van Huyssen tot ds Wardt* gehuwd was met den majoor *Joseph Maurits van Lamsweerde, heer tot Eerbeeck* (blz. 264 en 119).

In 1660 en 1670, dus in Alva's tijd, stond *Johan van Huessen* als leenman wegens dit goed te boek. Zijn vader *Henrick was* in ot kort vóór 1660 gestorven en noch hij, noch zijn vader hadden iets in Vlaanderen te maken, of kunnen vandaar zijn gevlucht wegens de vervolgingen om geloofsredenen, zoodat die bewering uit de lucht moet zijn gegrepen. Ook zocht ik den naam *Huyssen of van Huessen* tevergeefs in te Water's bekende werk: Historie van het Verbond en de Smeekschriften de Nederlandsche Edelen.

Het hier geheel ten onrechte ten tooneele gevoerde oud-adellij ke geslacht *van Huyssen* of *Huessen* in Gelderland kunnen wij dus verder ter zijde laten.

Thans kom ik tot de evengenoemde deductie, waarvan op blz. 42 door v. Waldthausen wordt gezegd:

> Das unbedingt glau bwürdige [1]) und in dem Kapittel über die Geschichtsquellen wörtlich abgedruckte Schriftstück „Deduktion", welches wegen seines wichtigen Inhalts gewisz der sorgfältigsten Prüfung der Minister des deutsohen Kaisers Joseph uoterworfen worden ist, enthält nun über verschiedene Familienglieder der älteren Zeit kurze geschichtliche Nachrichten ...

De deductie is opgesteld in 1706 en heeft moeten dienen om de gebroeders *Heinrich* en *Arnold Huyssen* 6 Mei 1706 een adelsdiploma van het Heilige Roomsche Rijk deelachtig te doen worden. De tekst luidt als volgt (zie blz. 14-20) [2]):

> Es ist derer *von Huyssen Familie* ohne allen Zweifel eine uralte ritterbürtige und turniermäszige: G estalt solche schon zu Anfang des zehnten Seculi in Elsasz beriihmt gewesen und wenigstens bis zu Ende des fiinfzehnten Seculi daselbst unter der freien immediaten Reichsritterschaft selbiger Provinz mitgezählt und also bei sechs Secula in Teutzschland floriret. (Ritterbiirtiqkeit ist der Begriff der adeligen Abstammung von 16 Ahnen oder den 16 Ururgroszeltern, während die Zahl dieser Ahnen für die Turniermäszigkeit in den einzelnen Ländern und zu verschiedenen Zeiten besonders vorgeschrieben wurde.) Nachmalen als sie in die Niederlande sich transportiret, hat sie auch nummehro schon über zwei Secula in gutem Flor gestanden, denn es ist solche Familie *keine andere als die, so in Elsasz sich von Haus genannt und nachdem solche in die Niederlande gekommen, sich selbigen Dialecto gemäsz von Huyssen geschrieben,* wie solches mit Mehrerem unten wird bewiesen werden. Erstlich aber von denen von Haus zu gedenken, so haben laut alter Turnierbücher mie bei Ruxnero, in den elsassischen Chroniken und Anderen zu ersehen, die von Haus schon anno 968 dem zu Meersburg gehaltenen Turnier beigewohnt. (Dieser genannte Georg Rüxner war bayrischer Herold und liesz sein Werk über Turniere oder kriegerische Kampfspiele der Ritter 1532 in zweiter Auflage erscheinen, aber dasselbe enthält nach späteren Forschungen so viele rein erfnndene Angaben, dasz die dadurch hervorgerufenen Irrungen fiir die Geschichte der Turniere in Deutschland bis heute noch nicht überwnnden sind.) Als anno 1165 zu Zürich ein Turnier war, ist auch Eberhard von Haus beiwesend gewesen. Anno 1179 im eilften Turnier zu Cbln war Herr Erich von Haus. Anno 1209 im dreizehnten Turnier zu Cöln war Herr Balthasar von Haus. Anno 1311 war zu Regenspurg in dem siebzehnten Turnier Herr Wolff, ein Ritter und Groszhans (wohl der älteste Sohn oder der Majoratsherr) von Haus. Anno 1389 (1386 ist richtig) ist Herr Hans Bernhard von Haus in der groszen nnglücklichen Schlacht, so der Herzog Leopold von Oesterreich zu Sempach gegen die Schweizer verlor, nebst mehr als 150 vornehmen Herren, welche an angeführtem Ort, wie bei Sebastian Münstero und Anderen, so diese unglückliche Schlacht weitläufiger beschrieben, zu lesen, umgekommen. Anno 1392 war Herr Georg von Haus bei dem Turnier zu Schaffhausen Anno 1408 war Herr Georg.von Haus bei dem Turnier zu Heilbrun. Anno 1414 war auf dem Concilio zu Costnitz (Konstanz) Herr Ulrich von Haus gegenwärtig, wie solches kann bewiesen werden durch die Scriptores, so das Concilium zu Costnitz weitläufig und mit mehreren Umständen beachrieben haben. Anno 1423 war im Elsasz wegen seiner Qualitäten gar bekannt Herr Heinrich von Haus. Anno 1445 war berühmt Herr Friedrich von Haus, Hofrichter zu Ensisheim, welches eine hochadelipe Charge war, wie denn auch solcher anno 1481 auf dem Turnier zu Heidelberg mit gewesen. (Diese Nachrichten sind fast wörtlich dem 1592 zu Straszburg gedruckten Chronicon Alsatiae von Bernhard Hertzog entnommen.) *Anno 1493 hat Herr Heinrich von Haus sich* mit *Johanna von Horn, Hugonis von Melum Castellans zu Gent hinterlassene Wittwe vermählt und* indem er sich dadurch in die vornehme Familie derer von Horn, von welchen auch die Grafen von Horne herkommen und welche mit Fürsten alliirt pewesen, geheirathet, hat er *seine Familie in die Niederlande transportiret.* Solcher Johanna von Horn Genealogie ist in Beilape A zu sehen und kann in unterschiedenen Autoribns mehr davon gefunden werden : unter Anderen auch in Christoph Bütcken seinen Trophées de Brabant, aus welchen beriihmten Autoris einen loco der vornehmen Familie von Horn Vortrefflicbkeit genugsam erhellet, denn in seinem liber IV Capitel IX pagina 432 schreibet er also: En l'an 1344 le duc Jean III dit le triumphant duc de Lothier, de Brabant et de Limbourg donna en pleine propriété à Willaume Thiercy, Loef Arnou et Elsbene de Hornes ses cousins, enfans de Vilaume Sire de Hornes et d' Elsbene de Cleve sa seconde femme toutes les bruieres et terres etc. (Deutsch: Im Jahre 1344 schenkte Herzog Johann III, genannt der siegreiche Herzog von Lothringen, Brahant nnd Limburg, alle Haiden und Ländereien zu vollem Eipentume seinen Vettern Willaume Thiercy, Loef Arnold und Elsbene von Horne, welche Kinder von Willaume Herrn von Horne und seiner zweiten Gemahlin Elsbene von Cleve waren.) Hieraus erscheinet der

[1]) Deze spatieering is van mij.
[2]) De toevoegingen tusechen haakjes zijn van v. Waldthausen.

Familie Vortrefflichkeit, indem die Herren von Horn, worunter auch dieser Johanna Voreltern waren, von einem Herzog Cousins oder Vettern genannt wurden. *Von diesem Henrico, der Johanna von Horn Gemahl, kommen nun alle diejenigen von Huyssen. her, so in die Niederlande sich aus gebreitet und ihr teutzsches Haus in* ein *niederteutzsches Huisz verwandelt, sich nachmals anstatt von Haus von Huyssen geschrieben.*

Diese Transportierung der Familie in die Niederlande kann ohne die beiliegende Genealogie A (der Familie von Horne) noch aus Folgendem bewiesen werden: Erstlich bezeuget solchex dasjenige alte Gemälde, so zu Straszburg in der jungen Sankt Peters Kirche und in der daselbstigen sogenannten derer von Hornen Kapelle zu finden ist, als worauf solohe Vermähluup ausdriickliah abgebildet und weil sich die Familie mit solcher Vermählung an das hohe Haus de Hornes viel muszten, zum Andenken aufgehenket worden. Dieses Gemälde wird ohne Zweifel noch daselbst befindlich sein, wird auch von einiaen Autoribus wiewohl nicht weitläufig angeführt. Rinen vor Viele zu setzen, so pedenket solchen auch Bernhard Hertzog in seiner Elsassichen Cronica und deren dritter Theil pagina 179 (mit den Worten: Einer von Haus und eine von Horn Eheleute vermöge eines alten Gemäldes zum jungen Sankt Peter zu Straszburg in einer Kapelle — der Zornen Kapelle genannt.) Hiernächst bezeuget solches auch die Gleichheit des Wappens, wie aus Beilage C et. B (diese beiden Beilagen und ebenso die weiter unten erwähnte D sind in dem Adelsarchiv des österreichischen Ministeriums des Innern in Wien nicht mehr vorhanden) zu ersehen, denn *die elsassischen von Haus führten -- wie* weltkundip ist *— einen schwarzen Balken in weiszem Felde. Die niederländischen*, weil sie von einem Cadet der elsassischen Familie herkommen, *haben sich ein klein wenig unterschieden,* denn sie (haben) ihren Stammbalken nicht ausgezogen und *also ein écusson oder Schildlein gebrauchet,* doch um nicht allzuweit von ihrem Stammwappen abzugehen, einerlei Heroldsfarbe -- nemlich schwarz und weisz — behalten, ja auch weil der Balken ein Ehrenstück von erstem Rang (pièce honorable) ist, haben sie, wie sonst andere Familien von Cadetten (die jüngeren Söhne des Majoratsherrn) wohl gethan, nicht eins von zweitem Rang als etwa zwei Balken fiihren, sondern gleichfalls eins von erstem Rang nemlich das écusson — ob das wohl etwas geringer ist als fasce oder Balken — behalten wollen. Vornehmlich ist zu konsideriren, dasz beide Familien einerlei Helm, nemlich beide einen schwarz und weiszen Federbusch aus einer Krone, da der letztere nur mehr modern als der andere, auch einerlei Helmdecken, nemlich schwarz und weisz führen. Es konfirmiret auch die Transportirung dieser Familie die Uehereinkommung der Zeit, denn vor *dem Ende des fünfzehnten Seculi*, ehe nemlich als gemelter Heinrich von Hans in die Niederlande geheirathet, *finde man in denen Niederlanden keine Nachricht derer Huyssen, ausgenommen Eines, welcher* vermuthlich zu Anfang des dreizehnten Seculi sich von dencn elsassischen von Haus aus Teutzschland in die Niederlande begaben und sich Huiss- genennet, *aber sein Geschlecht nicht fortgepflanzet, sondern*, weil keine fernere Nachricht zu finden, *bald musz* erloschen *sein.* Von solchem spricht Monsienr le Carpantier in seiner Histoire de Cambray pagina 788 Pars III Tomus II also: Henry de Huysse est nommé le premièr des dix chevaliers de Haute marque, qui furent presens au traité de mariage, fait entre Wallerand Duc de Limbourg passé l'an 1214 (oder deutsch : Heinrich von Huysse wird als der erste von den zehn hochgestellten Kavalieren genannt, welche gegenwärtig waren bei dem Heirathsvertrage, der im Jahre 1214 mit dem Herzog Wallerand von Limburg abgeschlossen wurde).

Nach dem vierten Seculo aber, da der andere Heinrich in Niederland kommen, findet man viele Nachricht von solcher

Familie und ist solcher also glücklicher gewesen 'in Ausbreitung seines Stammes als oben angeführter Heinrich, seiner Vorfahren vermuthlicher Bruder oder Vetter, denn dieser Heinrich, so die von Horne geheirathet, hat sich nicht nur ausgebreitet, sondern auch, um sich im Lande festzusetzen ,mit vielen vornehmen alten Familien, vornemlich denen von Smaltbroeck, Spee, Engelsom Goltstein, Rynsch, Hövel, Bronckhorst, Rymsdick und Anderen mehr aliiret, soluher Gestalt sich dadurch einen guten Namen im Lande gemacht, wie sein Wappen mit sich brachte, dieweil nach Auslegung der Heroldsverstäodigen Schwarz auf Weisz einen etablirten guten Namen andenten sollte. Ob nun zwar alles oben Angeführte genugsam bezeugen könnte, dasz die von Huyssen nicht nur allein von uralten turniermässigen guten Reichsadel entsprossen, sondern auch nach seiner Ankunft in Niederland von dem aut das Altertum derer edelen Familien sehr accuraten Adel alsobald vor ritterbürtig gehalten worden, so wird doch dienlich sein, zur Honneur dieser vornehmen Familie und ihrer hochadeligen Extraction desto umstreitiger zu machen, nachfolgende Nachrichten, so aus Originalen und vielen authentiqnen Beweisstücken, auch glaubwürdigen Nachrichtungen uod Relationen gezogen, anzuführen:

Anno 1562 ist Heinrich von Huyssen, ein Enkel des Heinrich, so aus Elsasz erstlich dahingekommen, unter denen fünfzehnhundert niederländischen Edelleuten gewesen, welche an die Regentin derer Niederländer Margaretham, Kaiser Karls des Fünften unächte Tochter, Octavii Herzogs zu Parma Gemahlin, das in denen Historien beriihmte Request (Rittschrift) wegen der Gewisseosfreiheit praesentiret haben. Als aber fünf Jahre hernach der Duc de Albe als succendirender Generalgouverneur von denen Niederlanden diese Edelleute des Criminis laesae Majestatis (Majestätsverbrechens) wegen des Reqnests beschuldigte und auf Gut und Blut verfolgte, haben die von Huyssen nebst vielen anderen Familien sich retireret und mit Verlassung ihrer Güter, sich in die nächsten Provinzien wohnhaft niedergelassen. Rei dieser Gelepenheit sind solche in das Land von Cleve und Graffschaft Mark gekommen. Denn Arnold von Huyssen und Helena von Smaltbroeck haben zwei Söhne und Töchter nachgelassen, davon der Alteste Sohn *Heinrich von Huyssen* sich in dem Land von *Cleve* gesetzet und ein Stammvater derer von Huyssen aufgewartet (Dieses Wort wirkt hier sinnentstellend, aber es ist hier so aus der ministerie11 beglaubigten Abschrift übernommen. Es wird „auf Haus Werth" oder „op ten Weert" heiszen sollen.) worden ; diese Familie aber ist *männlicher Seits ausgestorben.* Von denen Töchtrrn aber solcher Familie sind noch wie folget Nachkömmlinpe vorhanden. Der andere Sohn gemelteren Aruolds von Hnyssen, so auch Arnold geheiszen, hat sich nach Westphalen gezogen und weil er nicht von sonderlichen Mitteln — indem die Familie unter des Duc de Alba Verfolgung fast Alles verloren — sich an eines Patricii und Handelsmanns Tochter verheirathet : *von Diesem* kommen die von Huyssen *zu Essen in Westphalen her.* Was nun die beiden Töchter gemelten Arnolds belanget, Jo hat die Alteste Helena von Huyssen zur Ehe genommen Herrn Carl vou Spee znm Winkel, dessen Erbtochter Elbertina von Spee bracht das Hans Winkel an Herrn Florens von Spaen zu Holthnsen, wessen älteste Tochter Christina vnn Speen solche beide Häuser Herrn Bernhard von der Heyden genannt Ryusch zn Enpelsom in dotem (als Mitgift oder Heiratsgut) anhrschte. Die jüngste Tochter Christina von Huyssennahm zur Ehe Herrn Bernhard von Engelsom zu Enpelsom deren Tochter das Hans Engelsom ihrem Eheherrn Bernard von Rynsch zn Ahr an Holthausen anbrachte. 1st also Herr Elbert von der Heyden genannt Rynsch zu Holthausen mit folgenden adeligen Quartieren hei der Clevischen Ritterschaft aufgeschworen und zum Landtag aufgenommen worden: Rynsch, Hiesfeld, Engelsom,

Huyssen, Spaen, Bringerden, Spee und Huyssen. Ferner dienet zum Splendeur (Glanz) dieser Familie und zum Beweis ihres guten Adels Beilage sub D wie auch das, dasz das Quartier von Huyssen in ihrer ritterlichen Qualifaktion die von Horst zu Rodenholt, die von Westren zu Sümmern, die von Rynsch zu Coldenhoff, die von Bronckhorst zu Osterholdt, die von Hövel etc. führen. Dieses kann mit verschiedenen Aufschwörungen und Grabsteinen beweislich gemacht werden. Ja man kann genugsam Attestata — wenn es nöthig von vielen Rittern beibringen, die das Wappen derer von Huyssen als ritterbürtig gern beschwören würden.

Von dieser vornehmen Familie von Huyssen und zwar von *dem* ***Arnold dem Jiingeren, Arnold des Aelteren Sohn, kommen her die von Huyssen zu Essen,*** denn sein Sohn war Herr Alexander von Huyssen, dessen Sohn, Herr Heinrich von Huyssen weiland regierender Bürgermeister der kaiserlichen Reichsstadt Essen. Von diesem ist entsprossen der bekannte Herr ***Heinrich von Huyssen,*** welcher bei seiner zarlichen Majestät von Moskoviet als wirklicher geheimer Kriegesrath und bei dessen einigen Kronprinzen als Gouverneur selbigem Reiche ersprietsliche Dienste geleistet. Nicht minder stammet von obgedachtem Herrn Heinrich her Herr ***Arnold von Huyssen, des*** *gerühmten Herrn Heinrichs älterer Herr* ***Bruder,*** welcher, nachdem er in jure die hohe Doktorwürde erlanget, nummehro schon viele Jahre als regierender Bürgermeister vorgemelter Reichsstadt Essen vorgestanden und zupleich als Richter zn Grimberg gelebet. *Dieser* ***beider*** *Herren dritter und* ***jüngster*** *Bruder* ***ist*** *Herr* ***Gerhard von Huyssen*** *zu* ***Essen wohnhaft.*** Bei dieser Familie aber ist sonderlich kuriös zu merken, dasz die Henrici vor Anderen glücklich und berühmt gewesen, denn als gemeldet ist Heinrich de Huyssen anno 1214 der Vornehmste unter den zehn Kavalieren gewesen, so des Herzogs Wallram von Limburg Ehepakta unterzeichnet. Heinrich von Haus war wegen seiner besonderen Qualitäten anno 1423 unter dem elsassischen Adel vor Anderen berühmt. Wiederum ein Heinrich war der Stammvater derer, so sich in Cleve hervor brachten. Wiederum ein Heinrich so in Essen, sich also empor brachte, dasz er das Regiment wie gemeldet mit Ruhm daselbst gefiihret. Endlich dessen Herr Sohn ist von der Essenschen Familie der zweite Heinricb, der sich ziemlich bei Ihro zarlichen Majestat auch emporgebracht.

Weil nun — wie aus allem Obigen erhellet — diese drei wohlgeborenen Herren von Huyssen von gutem Adel und nicht nöthig (hätten) sich natalibus restituiren (in die Geburtsrechte wieder einsetzen) zu lassen, sondern könnten de facto ihren vorigen Stand wieder annehmen. Jedoch weil sie in deren letzteren Jahren in ihren Vermählungen von dem hohen Adel abgegaogen, auch einige Zeit nicht mehr unter den immediaten elsassischen Reichsadel gezählet worden, würde nicht undienlich sein, von Seiner Kaiserlichen Majestat als Fonte omnium honorum Rehabilitationem Nobilitatis Sancti Romani Tmperii (Quelle aller Ehren die Erneuerung des Adels des heiligen römischen Reiohes) zu snchen. Weil ipsa nobilitas in respectu (der Adel selbst in Hinsicht) derer Niederlande nicht aboliret (abgeschafft), welches in Ansehung derer groszen Meriten, so diese Familie bei dem Reich und Reichsfürsten wird acquiriret, auch in Betrachtung dieser angeführten Dokumente nicht kann noch wird refusiret werden, vielmehr glaube, dasz in dem Diplomate Rehabilitationis (Erneuerongsdiplom) dieser Nachrichten zum Ruhm der Familie wie billig bestens werde gedacht werden. Berlin 1 September A. 0. R. 1705. (Die drei Buchstaben bedeuten Acta ordinum regni oder Allgemeine Ordensregistratur).

Concepit et propria subscriptione contirmavit. (Verfaszt und mit eigener Unterschrift bestätigt.) Christianus Maximilianus Spener Ordinatus Regiae Prnssiae Heraldicus et Genealogicus.

Dasz vorstehende Deduction de verbis „Anno 1562 ist Heinrich von Huyssen" bis zu Ende derselben sich auf ein von Petro Hagenberg, respective Kaiserlichem und bei der Clevischen Regierung immatrikulirten Notario Publico, verfertigtes und mir in Originali vorgelegtes Instrument gründet und quoad realia (in Betreff der Ihatsächlichen Um tände) mit denselben durch und durch akkordiret: Solches attestire ich mit meiner eigenhändigen Unterschrift uud beigedrucktem Notariat Sigill.

Berlin 2 September 1705.

Licentiatus Johann Martini Kretzechmar Advocatus Camerae Regiae Prussiae Notarius Publicus Caesareus, ad hunc actum legitime requisitus ac rogatus. (Deutsch: Johann Martin Kretzschmar, ordentlicher Rechtsanwalt am Königlichen Preuszischen Kammergericht und zu diesem Akte gehörig berufener und erbetener öffentlicher Kaiserlicher Notar.)

Lit. A Genealogie der Familie von Horne.

Johanna von Loven Frau von Gaeszbeck aus dem Geschlecht derer Herzoge von Brabant (war) erste Gemahlin Herrn Gerhards von Horne und Altona, welcher gestorben um das Jahr 1333. — Wilhelm VI. Herr von Horne, Gaeszbeck, Altena, Baucienees etc. starb 1343. Seine zweite Gemahliu Elisabeth, Graf Dietrichs VII, von Cleve Tochter, so er ad 1322 geheirathet. — Dietrich von Horne Herr von Alterlaen ist 1380 gestorben. Seine Gemahlin Catharina Berthont Frau von Toufle Gele etc. — Heinrich von Horne Herr von Perweisz starb 1408. Seine Gemahlin Margaretha de Rochefort. — Johanna Erbtochter von Horne, Ihr Gemahl Johannes Herr von Diest. — Philipp von Horne Herr von Gaeszbeck, Baucignees, Honskot en ist 1488 pestorben. Seine erst e Gemahlin Johanna von Lannoy Frau von Brimen. — Johanna von Hornes Frau von Brimen, welche zur Ehe gehabt Hugen von Melum Kastellan von Gent. Ihr zweiter Gemahl Herr Heinrich von Huyssen. ***Von diesem Heinrich*** *und* ***seiner Gemahlin*** *Johanna* kommen ***alle die niederländischen von Huyssen her.***

Lit. B: Dieses ist der Elsassischen Familie Wappen.

Lit. C: So haben es die Niederländischen geführet.

Kollationirt und mit der im hierortipen Adelsarchive erliegenden Deduction von Wort zu Wort gleichlautend befuuden. Wien am 31 März 1899. Die Expedits-Direktion im k. k. Ministerium des Innern: Fromm, k. k. Direktor. — Siegel.

Die Echtheit der vorstehenden Unterschrift sowie des drrselben beigedruckten Siegels wird bestätigt. Wien am 31. März 1899. Der Sektionsrath und Kanzleidirektor des k. k. Ministeriums des Innern: Frhr. von Kriegslung. — Siegelstempel.

Tot zoover dit lange stuk, hetwelk ik met al zijne franje en zonder eenige weglating, bijvoeging of verbetering heb gemeend hier te moeten weergeven, opdat het een ieder duidelijk worde, waarop de afstamming van het Essensche geslacht ***Huyssen*** van zekeren von ***Haus***, die op een in 968 gehouden tournooi zou zijn geweest — excusez du peu! —, is gegrond.

Het is mij geheel onbegrijpelijk, hoe men in Duitschland aan dergelijke beweringeneenigewaardekanhechten.

Zooals ik boven reed8 aanhaalde, beschouwde v. Waldthausen deze deductie van 1706 als ***unbedingt*** *glaubwürdig*, en hoever hij te dien aanzien ging, blijkt op blz. 37 e. v., waar ook het geslacht ***Huyssen van Kattendijke,*** welks wapen met dat van het Betuwsche oud-adellijke geslacht ***van Huessen*** op de vóórplaat van het boek ia afgebeeld — bien étonnés de se trouver ensemble zou men kunnen zeggen —, met deze Essensche familie in verband wordt gebracht. Hij schreef namelijk, na te hebben opgemerkt, dat de door Scheffer in 1879 gepu-

bliceerde genealogie aanvangt met ***Johan Huyssen, ge***trouwd met ***Anna van Dorp*** [1]):

> Der genannte *Johann* kann nun ein zweiter Sohn unseres aus den Elsasz nach dem niederländischen Gent übergesieldelten ***Heinrich von Haus.*** , . . . gewesen sein. Wenn dieses auch nur als eine Vermutung bezeichnet werden kann, deren Richtigkeit sich weder geschichtlich noch kirchenbuchlich nachweisen läszt, so dürften Bedenken gegen diese Annahme doch einigermaszen beseitigt werden durch die im Jahre 1705 an allerhöchster Stelle in **Wien** als Beweisstück vorgelegte „Deduktion", deren Inhalt infolge ihrer Beglaubigung seitens des preuszischen Heroldsmeisters Christian Maximilian Spener in Berlin und eines öffentlichen Notars als über jeden Zweifel erhabene Tatsache angesehen werden musz. Das Schrittstück enthält neben sonstigen diesbeziiglichen Ausführungen auch wörtlich den Satz : „ ***Von diesem Heinrich und seiner Gemahlin „Johanna kommen alle die niederländischen Huyssen her",*** welcher in einer am Schlusz befindlichen Anlage zur Genealogie der Familie von Horne Aufname gefunden hat.

Deze gratuite beweringen, dat al 1 e ***Huyssen's*** in de Nederlanden afstammen van ***Heinrich von Haus*** die uit den Elzas zich te Gent kwam vestigen [2]), is naar Duitsch inzicht blijkbaar voldoende om ook de ***Huyssen's van Kattendijke*** tot de nakomelingen van genoemden ***Heinrich*** te rekenen.

Mij dunkt, dat ik het hierbij gevoegelijk kan laten, ernstige beoefenaren der genealogie, d. w. z. zij, die de geslachtkunde als een tak van wetenschap beschouwen, hebben reeds bij hunne eerste schreden op hun glibberig pad geleerd, dat de beweringen van wapenherauten [3]) allerminst geschikt zijn, om hen het juiste spoor te doen kennen en niet dan met het uiterste wantrouwen zijn te aanvaarden. Dat alle ***Huyssen's*** in de Nederlanden van eenen *von* ***Haus*** afstammen, is voor niemand aanvaardbaar, te minder wanneer men ziet, dat een oud-adellijk geslacht hetwelk zijnen naam aan het stadje Huissen in de Betuwe ontleent, op die wijze wordt samengekoppeld met eene familie,. welker naam eene samentrekking is van ***Hugensen***, d. i. zoon van ***Hugo.***

[1]) In Nederland's Adelsboek komt dit echtpaar niet voor als de stamouders van het geslacht *Huyssen van Kattendijke.* Ned. Adelsb. Historisch Gedeelte 11 (1930) verwijst voor de Stamreeks naar jaargang 1914, waar als stamvader wordt vermeld ***Mr. Hugo Huyssen,*** die van 1565-1572 pensionaris van Rotterdam was, maar zegt zelf: „De stamreeks vangt aan met ***Adriaen Huyssen***, die vóór 1575 stierf". Hoe dit met elkander valt te rijmen, is een raadsel. De lezers van ons Maandblad zullen zich echter de belangrijke mededeelingen van ous bestuurslid Jhr. van Rheineck Leyssius in 1923 (zie kol. 290 e.v.) herinneren, waaruit onder meer blijkt, dat de door Ned. Adelsb. 1914 gestelde stamvader Mr. ***Hugo Huyssen,*** de oudste zoon is geweest van ***Adriaen Huyssen*** en ***Martyne Jansdr.***

Mede gezien de rectificatie door mij gegeven in 1917 (kol. 60) komt het mij wenschelijk voor, dat de stamreeks van dit geslacht in eenen volgenden jaargang van Ned. Adelsb. opnieuw wordt opgenomen.

[2]) Voor hen die zich moohten afvragen. hoe de naam von Haus tot' *Huyssen* is kunnen verworden. en niet tevreden ziin met den dooddoener uit de Deductie van 1705, dat zulks geschiedde „selbigem Dialeoto gemäsz" (t. w. de Nederlandsche taal), zij hier nog aangehaald, hetgeen v. Waldthausen op blz. 43 schreef: Wohl im Einklang mit der damaligen Verfassung der Niederlande wird Nr. 1 ***Heinrich*** von Haus *oder Huyssen* die Führung seiner rittermäsaigen und damit auoh das Adelsprädikat „von" fallen gelassen haben". — Merkwaardig tooh. dat deze zelfde ***Heinrich*** von Haus in ziin nieuwe, democratische vaderland in 1493 zou zijn getrouwd met *„Johanna von Hoorn* oder *de Hornes* aus dem bekannten geleichnamigen Grafengeschleoht als Witwe des Kastellans Vioomte de Gand (Gent) und Herr von Caumont Hugo von Melum" (blz. 42); hoe kan men in ernst dergelijke dwaasheden schrijven!

[3]) Doorgaans hebben wij hier te lande te maken met ten bate van rijk geworden Noord-Nederlandsche kooplieden of magistraten afgegeven verklaringen van Zuid-Nederlandsche wapenkoningen en -herauten; het onderhavige geval bewijst, dat hunne Pruissisohe collega's geen haar beter waren.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Van Eerde.

(LXIX, 130).

Als aanvulling op het artikel van onzen geachten Voorzitter kan ik mededeelen, dat aan een charter van het jaar 1636 in het Huisarchief Verwolde het zegel hangt van *Adriaen van* ***Eden,*** getrouwd met ***Rutgera van Graes,*** welk zegel als wapen vertoont een wassenaar met als helmteeken vermoedelijk een boom, en dat aan een charter in het archief van het klooster Bethlehem bij Doetinchem het zegel hangt van ***Frederic van Eerde,*** die met zijne vrouw ***Lizebeth*** 8/11 ***1420*** afstand doet van de hofstede Bolliestede, welk zegel eveneens een wassenaar als wapen vertoont.

Omtrent eene familie ***van Redinck*** vindt men in de Bijdragen tot de Geschiedenis en Oudheden van Groningen, deel 7, jaargang 1870, pag. 30/31 vermeld, dat dit oude adel uit Drenthe en Overijssel is, die zich te Groningen vestigde, alwaar een ***Rudolph Reding*** of *Rading* in 1310 burgemeester was, en dat reeds in 1176 een *Wolter* ***Redinc*** wordt vermeld. Volgens de Overijsselsche Wapenkaart van Jacobus Robijn en volgens een M. S. Wapenboek in het Museum Meermanno Westreenianum zoude deze familie ***van Redinck,*** ook ***van Redingen,*** gevoerd hebben: in zilver een halven zwarten leeuw, over een rooden dwarsbalk heengaande.

R. T. MUSCHART.

Van Son.

(XLIX, 134).

Uit de twee oudste Brabantsche leenregisters, genaamd het *Latijnsboek* en het ***Stootboek,*** bijgehouden van 1312 tot 1374 (Alg. Rijksarch. Brussel, Leenhof van Brabant, nos. 1 en 11), vindt men:

1. *Gherlacus* dictus de ***Zonne*** huwt ***Machtildis***, filia ***Ghiselberti Dicbier. Zij*** houdt niet nader aangeduide leenen, welke zij van een oom verkreeg. Hieruit waarschijnlijk drie zoons :

1. ***Ghiselbertus,*** filius ***Gherlaci*** dicti de *Zonne*, uit 's Hertogenbosch, houdt het meier-ambacht van St. Oedenrode (waar ook de familie ***Dicbier*** gegoed was), goed te Schijndel en elders.

2. ***Henricus*** erft deze goederen van zijn broeder; beleend 28 Maart 1360.

3? ***Heribertus,*** wiens zoon ***Johannes*** zeker goed onder Watermael bij Brussel had. Hij of een naamgenoot was gegoed te Udenhout.

Ongetwijfeld zullen de latere Brabantsche leen- en cijnsregisters der 14e en 15e eeuwen nog veel over dit geslacht kunnen geven.

Dr. HENRI OBREEN.

Gemeentewapen.

Bij Koninklijk Besluit van 23 Maart 1931, N° 38 is aan de Gemeente *'t Zandt*, Provincie Groningen, het navolgende wapen verleend :

Gedeeld :

rechts : in azuur een vrijstaande kerktoren van zilver, overhoeks gezien, met zadeldak, waarop een klokketorentje met klok, de spits uitloopend in een peervormige punt, in den zuidelijken gevel van den toren drie, in den oostelijken twee langwerpige, rondbogige galmgaten, waarin klankborden ; boven de twee galmgaten een wijzerplaat en beneden een rondbogige deur; het klokketorentje omringd met vijf sterren van goud;

links: in zilver *een* dubbele adelaar van sabel, vergezeld van twee toegewende klaverbladen van sinopel, aan elke zijde één, tusschen den kop en de vleugels uitkomende.

Het wapen van den Gorcumschen schepen Jan Henriksz. (XLIX, 110, 164). Ik vermoed, dat deze *Jan Henriksz.* zal behooren tot de Gorcumsche regeeringsfamilie *van Paffenrode*, als wapen voerende 2 zwaarden, schuingekruist met de punten naar beneden. In een M. S.' Wapenboek vond ik den voornaam *Henrick* omstreeks 1600 voor *Henrick van Paffenrode*, heer van Doije Neerden (?), den eersten man van *Margrieta van Montfort.*

De bedoelde *Jan Henriksz.* komt met hetzelfde wapen voor in het M.S. Wapenboek van Jan van Kuijl als schepen van Gorinchem in 1467.

R. T. MUSCHART.

De „van" van Prof. Wilhelmus Wilhelmius. (XLIX, 162). Rectificatie. Onze Redacteur heeft mij medegedeeld, dat zijne aandacht gevestigd was op de omstandigheid, dat de „van" van Prof. *Wilhelmius* in den jaargang 19 13 van „De Nederl. Leeuw", kk. 194-197, reeds behandeld is door den heer W. Wijnaendts van Resandt. Met schaamte over mijne onachtzaamheid — de titel toch van het artikel is opgenomen in het supplement op de Geldersche Bibliographie — beken ik schuld en verklaar gaarne de eer der ontdekking aan den heer W. v. R. af te staan.

J. S. VAN VEEN,

Burger. (XLVIII, 220). Ondertr. Vlaardingen 18 Apr. 1637:

Burger Pouwelsz. J. M. wonende alhier, *Neeltje Arents* J. d. wonende alhier;

ondertr. Rotterdam 4 Apr. 1666, gehuwd 18 Apr.:

Burger Pauwelsz. wedr. woon. tot Vlaerdinghen, met *Maertjen Cornelis* van Rotterdam, wede. van *Commer Pietersz.* woon. int hangh.

Gerrit Burger (111 van Ned. Patr. 1914) trouwde dus blijkbaar met een dochter van zijn stiefmoeder. (Vgl. ook Maandbl. XLVIII, 220-221).

W. A. VAN RIJN.

Pleyte. Gehuwd Aagtekerke 20 Oct. 1690:

Mr. *Cornelis Pleyte*, weduwenaer *Fransijnje Poppe*, met *Janneken Flooris Ingelsen* weduwe van *Willem de Pos.*

Janneken Ingelsen werd 24 Febr. 1666 te Aagtjekerke gedoopt, ouders waren *Floris Ingelsen* en *Jaquemijntgen Pieters.*

Uit bovengenoemd huwelijk werden te Aagtekerke 2 kinderen geboren, n.l. *Matje* en *Jacomijntje*, resp. gedoopt 9 Apr. 1691 en 11 Oct. 1693. (Vgl. Ned. Patr. 1928/29).

W. A. VAN RIJN.

Westerwoudt. Ondertr. Valkenburg 1 Mei 1700, geh. aldaar 16 Mei:

Cornelis *Dircksz. Westerwout* J. M. en *Ariaentje Claes van Abswoude* J. D. (Vgl. Ned. Patr. 1914).

W. A. VAN RIJN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Alderwerelt (van). (XLIX, 163). Uit de genealogie van het geslacht *van Alderwerelt*, welke ik hoop eerlang te kunnen publiceeren, teeken ik aan:

Jan van Alderwerelt, van Middelburgh, (Ned. Patr. onder 11), geb. ca. 1687, koopt bij de uitgifte van de gronden aan de Heerengracht in de letter A den 22 Jan. 1614 2 erven N°. 31 en N°. 32 ieder voor 2260 gld. (N°. 164 Thes. ord. fol. 34), bouwt de perceelen Heerengracht thans N°. 60 en N°. 62 [1]), woonde volgens het quohier der 200e penning in 1.631 in het tegenwoordige N°. 64 en volgens het Begraafboek Nieuwe Kerk (D. T. B. 1064) bij zijn overlijden in de Warmoesstraat, begraven te Amsterdam Nieuwe Kerk 7 Juni 1637, trouwt Amsterdam 3 September 1606 (D. T. B. 942) *Elisabet (Lijsbeth) Adriaens Block*, geb. ca. 1689, begraven Nieuwe Kerk 23 Augustus 1666, wonende bij haar overlijden op de Heerengracht „in de werelt", waarschijnlijk N". 68 (D. T. B. 1055), dochter van *Adriaen Block* [3]) en *Catharina Anthonisdr. (van Essen?)* [4]), wonende, op ten Nieuwendijck".

Uit dit huwelijk:

1. *Jan van Alderwerelt*, geb. Amsterdam 28 Juli 1614, ondertr. aldaar 16 December 1637 (D. T. B. 674 fol. 146), tr. aldaar 13 Januari 1638 *Hester Adriaens* (van Zevenbergen). Uit dit huwelijk 3 zoons.

2. *Anthony van Alderwerelt*, geb. ca. 1619, ondertr. Amsterdam 27 Juli 1666 (D. T. B. 682 fol. 159 v°) *Raghel van Halmael*, weduwe van *Rutgert Keup*. Uit dit huwelijk 1 dochter.

3. *Pieter van Alderwerelt*, gedoopt Amsterdam 21 October 1619, ondertr. aldaar 17 Maart 1644 (D. T. B. 677), tr. aldaar 17 April 1644 (D. T. B. 946) *Clara van Buuren* „uijt 'sGravenhage", geb. 26 September 1626, overleden 16 Maart 1704, dochter van *Otto* en van *Clara* ....., bij den ondertr. „met Pieter Adriaens Block, haer oom ende voocht".

Huwelijksche voorwaarden voor Notaris Gerrit Coren 16 Maart 1644. Uit dit huwelijk 7 kinderen.

4. *Jacob van Alderwerelt*, geb. ca. 1621, wonende bij ondertrouw op de Heerongracht, begraven Amsterdam 17 September 1677, ondertr. aldaar 7 Maart 1642 (U. T. B. 676 fol. 81 v°), tr. aldaar 6 April 1642 (D. T. B. 946) *Geertruid Schouten*, geb. ca. 1623, dochter van

[1]) Zie Amstelodamum Jaarboek 1910, blz. 118.
[2]) Zie Amstelodamum Jaarboek 1909, blz. 94.
[3]) Over deze familie Blook, uit Dordrecht afkomstig, dank ik vele gegevens aan wijlen Jhr. D. Rutgers van Rozenburg te Arnhem.
[4]) Dat zij eene „van Essen" is, kan ik niet bewijzen.

Jan Qerrits Schouten en van Trijntie Lodewijx, wonende in de Warmoesstraaat.

Uit dit huwelijk: a. *Lijsbetje van Alderwerelt,* gedoopt doopsgezind 14 December 1664.

b. *Katrina van Alderwerelt,* gedoopt doopsgezind 11 September 1672,

c. *Qeertruid van Alderwerelt,* gedoopt doopsgezind 11 December 1678,

d. *Johanna van Alderwerelt,* geb. 1644, ondertr. Amsterdam „Donderdach den 20 April 1684" Pieter *Block Michielsz.* (D. T. B. 694 fol 39 v°), zoon van *Michiel Block* en *Aaltje Gerrebrandts Anslo. Zij* woonde „op de Zingel", hij woonde op den Heerengracht.

6. *Salomon van Alderwerelt,* geb. ca. 1624, over1 te Amsterdam 7 November 1679, begraven aldaar 11 November 1679, ondertr., wonende op den Heerengracht, aldaar 13 September 1647 (D. T. B. 679 fol. 64), tr. aldaar 6 October 1647 (D. T. B. 946) *Helena Pieters*, geb. ca. 1630, dochter van *Pieter Harmansz.*, wonende in de Hartestraat. [1])

Uit dit huwelijk een zoon en eene dochter.

Dat uit het huwelijk van *Jan van Alderwerelt en Elisabeth Block* nog is gesproten: *Cornelis* van *Alderwerelt*, die ca. 1628 huwde *Dieuwertje van Essen Jansdr.,* heb ik nog niet kunnen bewijzen. Hij is reeds overleden op 18 Maart 1666 en zij is overleden tusschen dezen datum en 10 Maart 1662. Zij komt uit Rotterdam.

Eventueele bijdragen hiervoor zal ik zeer op prijs stellen.

's-Gravenhage. J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT.

Blootenburg (van)-van Roy. (XLIX, 163). Onderstaande gegevens zijn wellicht den vrager welkom :

Gehuwd den Bosch 23 Jan. 1633:

Jan van Blootenburgh, j. m. v. Woudenberg in 't Sticht van Utrecht

Ida Jans van Roy, j. d. v. den Bosch.

Getuigen bij doop van kinderen:

3 Nov. 1633 *Gerrit Rijkx van Blootenburg,*
Mayken wed^e Jan Corn^s. van Roey.

Schepenprot. den Bosch No. 1646, fol 290^v:

2 Mrt. 1633 benoemd tot deurwaerder van de Raed van Brabant *Jan Qerritsz. van Blotenburch.*

Ibid. No. 1667, fol. 4^v:

9 Oct. 1638 *Johan v. Blootenburg* en zijne echtgenoote *Ida,* dr. v. † *Jan Corn^s. van Roy,* bezitten land onder de parochie van Mierlo.

28 Juli 1622 erfscheiding tusschen de kinderen en erfgenamen van *Jan Cornelisz. van Roy* en zijne echtgenoote *Mayken* van *Asperen*.

Op het Rijksarchief te Utrecht is van Woudenberg uit dien tijd niets aanwezig; wellicht bevat het archief van de heerlijkheid nog gegevens.

De notarieele protocollen van den Bosch uit dien tijd *zijn* nog niet door mij onderzocht.

Breda. P. RINKHORST VAN OUDCARSPEL.

Boelken, Caspers, Hidding, Luin. Wie kan mij opgeven de wapens (event. huismerken) van deze Drentsche families, in de 18^e eeuw wonende, de eerste o.a. te Sleen, de andere te Dalen?

Leeuwarden. A. L. HEERMA VAN VOSS.

Bomli. Deze Zwitsersche familie zou in het laatst der 18^e eeuw naar Nederland zijn gekomen en nog te Leiden wonen. Kan iemand gegevens over deze familie mededeelen, speciaal over *Elias Bomli,* die als *Elias Komli* naar Britsch Indië zou zijn vertrokken en aldaar als kaperkapitein overleden ?

Welt. B. v. T. P.

Broeckhuysen (van). Ik meen met zekerheid te kunnen vaststellen, dat de wapenovereenkomst der families *van Broeckhuysen* en *van Hondenberch* inderdaad toevallig is en dat de bakermat van deze familie *van Broeckhuysen* niet in Groningerland, doch in het Sticht van Utrecht moet gezocht worden. Aldaar toch vinden wij bij Doorn de ridderhofstad Broekhuizen, terwijl wij op de kaart n°. 22 van de Atlas der Gebr. Ottens van A° 1711 nog het huis „Out Broek Huizen" aangegeven vinden.

Deze familie behoort tot een groep geslachten in de streek tusschen Amersfoort en Amerongen, die alle geschakeerde kruisen in hun wapens voeren. Zoo in de eerste plaats *van Broeckhuysen* zelf, waarvan mij het zegel bekend is van *François Danielsz. van Broeckhuysen,* 19/4 1661 schepen van Gorinchem, en omtrent welk geslacht ons een M. S. Wapenboek in de Kon. Bibliotheek te 's-Gravenhage vertelt, dat *Willem van Doorn* in het eind der 15^e eeuw zich *van Broeckhuysen* noemt, hetgeen ook door zijne descendenten wordt gevolgd, verder *Rener Cruve,* in 1478 schepen van Woudenberg, de tegenwoordig tot den Ned. Adel behoorende familie vaa *Doorn* (Utrecht), *Reyer Henricksa.,* in 1626 schepen van Woudenberg, *Peter van Volpen*, in 1623 te Neerlangbroek, welke familie ook met de namen *van Velpen* en *van Vulpen* voorkomt en in de 17^e en 18^e eeuw in de regeering van Amerongen zat, *Ghijselbert van Walenburgh*, in 1362 thesaurier van de kerk van Deventer (blijkbaar genoemd naar het huis van dien naam tusschen Doorn en Cothen) en *Qeryt van Wijck*, in 1487 landgenoot van Nederlangbroek.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Brooshooft. (XLIX, 166). Te Jellum huwden 9 Juni 1764 Jr. *Watso Julius Dominicus Justus Botnia van Burmania,* Lt. Kol. v/d. Inf., en Mevr. *Belia Brooshoofd* te Jellum. Op dien zelfden dag werd hun zoon Qemmo *Oniphrius* aldaar gedoopt en ook reeds in 1749 en 1762 lieten zij te Jellum kinderen doopen. Vanwaar zij aldaar kwamen meldt het lidmatenregister niet, doch hun oudere zoon *(Cornelius) Julius* was volgens zijn overlijdensacte (Leeuwarden, 17 Mei 1816, oud 66 jr. en 10 mnd. — dit klopt met Ned. Adelsb., maar niet met den doop van zijn broeder *Rienk Dominicus te* Jellum 26 Oct. 1749 ! —) te Tilburg geboren en de oudste dochter volgens het Stamb. te Zwolle 24 Aug. 1744 (volgens haar overlijdensacte — Leeuwarden 21 Apr. 1819, oud 74 jr. en 7 mnd. — te Jellum, waar zij niet gedoopt is). Te Zwolle zal dus te zoeken zijn naar de kwartieren van *Belia*, die volgens een wapenboek-Burmania was „een uitlandse vrouw van gemeene afkomst" en overleed in 1760 aet. 32.

Leeuwarden. A. L. HEERMA VAN VOSS.

[1]) Een gedicht voor dit huwelijk in „R. Ansloo's Poezie", uitgegeven door Joan de Haes, Rotterdam bij Barent Boa in 1713.

Brooshooft. (XLIX, 166). Omtrent deze, oudtijds te Giessendam en Giessen-Oudekerk gevestigde, familie verwijs ik vrager naar de Navorscher 1868, pag. 66 en het Algemeen Nederlandsch Familieblad 1890, pag. 12.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Cruyt-de Riemer. Gegevens verzocht betreffende de volgende familie ***Cruyt of Cruid te*** Rotterdam:

Job Gijsbertsz. Cruid, tr. ***Maria de Riemer.***

Hun dochter: *Adriana Cruid*, geb. 4 Febr. 1638, st. 1711, huwt Hoogvliet 26 Sept. 1668 ***Cornelis Bartholomeus van Heel.***

Waarschijnlijk van dezelfde familie :

Gijsbert Cruyt, geh. met ***Maria de Riemer*** (d. van ***Abraham de R. en*** *Fijtje Blankert.*)

Kinderen :

1°. ***Maria Cruyt,*** tr. *Harmen* ***Heemskerk, 1654-1736.***

2°. ***Abraham Cruyt,*** 1674—.., tr. ***1707 Catharina*** *van* ***Vollenhoven.***

Hoe waren deze twee *Maria* ***de Riemer's*** verwant en welk wapen voerde deze familie ***Cruyt?***

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Dinter (van). (XLVI, 60; XLIX, 119). Ter completeering van de gevraagde kwartieren en aanvulling van hetgeen de heer van 't Lindenhout mededeelde over onderstaand echtpaar, nog het volgende :

Inget. 24 Nov. 1627 (Zie D. T. en B. n° 432, f° 239 v°):

„Compareerden als vooren ***Ysaack Verhayck*** van A., out 26 Jaren, Leerkoper, geass(isteer)t met ***Annetie Speckx, syn*** moeder, woon(ende) op de 0. Z. achterburghwal en

Catharina Drossaert van A., oud 22 Jaere(n), geass-(isteer)t met ***Willem Drossert*** en(de) *Susanna* ***Nop,*** haer vader en(de) moeder, wod(ende) als vooren" enz. **(w.g) *Isack Verhaeyck. -- Katrina Drossaert.***

Amsterdam. NIEUWENKAMP.

Fleuren. Gaarne zou ik vernemen of ook bekend zijn de geboorteplaats en de ouders van Ds. *Arnoldus* ***Fleuren*** (*Floeren*, ***Floren),*** in 1639 als Proponent te Opheusden beroepen en aldaar overleden 1658??

Het is vrijwel zeker dat hij in het buitenland (Duitschland?) heeft gestudeerd, verder heeft hij in geen andere gemeente gestaan dan bovengenoemde en woonde daar gelijktijdig een gehuwde zuster van hem.

Over verdere gegevens beschik ik niet.

Nijmegen. H. J. VAN 'T LINDENHOUT.

Harmens. (XLVII, 380). *Wijger* ***Hnrmens*** was bij zijn overlijden weduwnaar van ***Elizabeth Mollema*** (overl. Harlingen 31 Mei 1811, oud 38 jaar). Hij werd geb./ged. in de Zuider-Drachten 12 Mrt./1 6 Apr. 1764. Zijn ouders *Harmen* ***Cornelis te*** Zuider-Dr. en *Antje Geerts* te Noorder-Dr. huwden 16 Mei 1767.

Leeuwarden. A. L. HEERMA VAN VOSS.

Heemskerck (van). Genealogische gegevens gevraagd aangaande *Willem van Heemskerck* (1613—1692), van wien evenals van de tweelingzusters ***Agatha Bertha*** van *Heemskerck* († ***1692)*** en ***Maria*** *van Heemskerck* († 1712), vermoedelijk zijne dochters, portretten voorkwamen in de onlangs bij Fred. Muller geveilde collectie-de Wildt.

Welke was de familierelatie tusschen deze van ***Heemskerck's*** en het Amsterdamsche geslacht ***de Wildt?***

A. F. v. L.

Kleynschol-de Haan. ***Hendrick Kleynschol*** (Doopsgezind), geb. Amst. ....(1652/53), over1 ...., zn. van ***Henrick Ariaensz. K. en*** ...., tr. .... (t.i. Amst. 2 April 1677) ***Jacomijntie de Haan,*** geb. Haarlem. ...(1650/51), overl. .... (voor 14 Jan. 1687), dr. van .... Gevr. aanvulling van het ontbrekende en de wapens der beide echtgenooten.

A. P. v. E.

Loockermans. Gegevens gezocht betreffende drie broeders *Govert*, ***Jacob*** en ***Pieter Loockermans*** uit Turnhout, genoemd in 1633. *Govert* huwt 26 Feb. 1641 te Amsterdam *Adriaentje Jans.*

In de oudere Jaargg. van het Maandbladkomen gegevens voor betreffende een familie van dien naam te den Bosch, wellicht behooren deze ***Loockermans'*** tot dezelfde familie. Ieder gegeven is welkom.

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Luxwolda. (XLVIII, 288). Het wapen van ***(Wopke*** *Wisses*) ***Luxwolda*** is beschreven in den Gat. van de Friesche Zilvertentoonstelling 1927 onder N°. 986.

Leeuwarden. A. L. HEERMA VAN VOSS.

Pot (van der). (XLIX, 167). ***Jacobus van der Pot,*** van 1760 tot 1776 regent van het Krankzinnigengesticht te Dordrecht, voert volgens het wapenbord dier regenten „gevierendeeld: I en IV in groen een zwarte kookpot, vergezeld van 3 zwarte zwanen, waarvan 1 rechts, 1 links en 1 achter de pot, die den bek in den pot steken, II en III in rood 3 zilveren springende wezels.

Evenzoo voert volgens zijn zegel ***Jacobus van der Pot,*** 19/8 1772 te Dordrecht, op welk zegel de kleur der velden eveneens respectievelijk groen en rood zijn aangegeven, en daarbij als helmteeken den kookpot, getopt met een uitkomenden zwaan.

Mr. Willem van der Lely teekent het wapen van ***Jacobus Adriaensz. van der Pot,*** in 1760 Raad van Dordrecht, overleden in Juni 1773, als boven, doch den kookpot goud en de zwanen zilver met roode bek en pooten.

Evenzoo voeren nog volgens andere origineele bronnen ***M. van der Pot*** 3/12 1787 en ***G. van der Pot*** 9/8 1773, beiden te 's-Gravenhage.

Uit het protocol 1067 van den Dordrechtschen notaris Jan van der Star blijkt, dat ***Jacobus van der Pot,*** raad van Dordreoht, met zijne vrouw *Geertruijd Onderwater* 10/6 1756 aldaar testeeren.

Het wapen van eene Maassluische familie *van* der ***Pot is*** mij niet bekend, doch wel van eene familie van dien naam, in de 17e eeuw te Vlaardingen gevestigd. Deze voert als wapen „gedeeld: 1 de Friesche adelaar, 11 3 sterren", met als helmteeken: een ster tussohen een vlucht. Aldus ziet men dit wapen in de kerk te Vlaardingen op de grafzerk van ***Jan Cornelisz. van der Pot,*** lid van het Timmermansgilde, getrouwd met ***Elisabet Huigendr.,*** op welke zerk als opschrift: „Hier leijdt begraven ***Jan Cornelist. van der Pot,*** die Joseps ghilden eerst voldede, die leijdt nuu hier in rust en vrede sterf den 20 October Anno 1661".

Zonder wapen zijn mij verder bekend ***Michiel Abrahamsz. van der Pot,*** 30/9 1636 getuige bij notaris Johan Duinglo te Vlaardingen, ***Jan Cornelisz. van der Pott,*** sluiswachter te Vlaardingen, die met zijne vrouw ***Lijsbet Huijgendr.*** (zie boven) 20/8 1640 te Vlaardingen testeert, terwijl in de Navorscher 1896 op pag. 620 vermeld wordt *Gijsbert van der Pot,* schipper van een koopvaardijschip te Vlaardingen, wiens weduwe ***Lucretia Bosch*** hertrouwt met den in 1722 overleden Vlaardingschen burgemeester en admiraal van Holland ***Gerard Callenburg,*** en wiens zoon ***Barend van der Pot,*** ob. 3/6 1711, als luitenant bij Callenburg aan boord dienst doet en als dapper zeeheld vermeld wordt en getrouwd is met *Cornelia* ***Splinter,*** de nicht van admiraal van *Almonde.*

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Pot **(van der).** (XLIX, 167). Het te Vlaardingen gevestigde geslacht *van* der ***Poth*** voerde een pot of ketel met hengsel, staande op drie pooten, kleuren onbekend. ***Michiel Abrahamsz. van der Pott,*** geb. te Schiedam, werd 13 Nov. 1634 burger van Vlaardingen en was aldaar waard in de Zalm. Een genealogie van dit geslacht *van* der *Poth* is aanwezig op het gemeentearchief' alhier.

Vlaardingen. M. C. SIGAL JR.

Rixtel (van)-de Flines. ***Pieter*** *van* ***Rixtel,*** geb. ...., overl. te.. .. 11 Jan. 1766, tr.. ... ***(voor*** 1714) ***Agatha de Flines,*** geb. Amst. 8 Maart 1690, overl.. .., dr. van ***Jacob*** en ***Anna de Flines.*** Kan iemand dit aanvullen en de ascendenten van P. v. R. medecìeelen?

A. P. v. E.

Santvoort. Welk wapen werd door dit geslacht gevoerd, waartoe o.a. behoorde Ds. ***Nicolaas Santvoort,*** 1649-1732 (zie Maandbl. 1924, k. 27). De genealogie Bowier in het Maandbl. geeft als wapen: in zwart een zilveren keper, vergezeld van drie zilveren sterren.

Rietstap geeft ***Santuoort*** Brab.: in blauw een zilveren keper, vergezeld van drie goud geknopte zilveren rozen. Welk wapen is het juiste?

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Sébo-Steenkamp. Data enz. gevraagd van het echtpaar ***Jan bébo*** en ***Elisabeth Steenkamp,*** in den aanvang van de 19e eeuw gevestigd te Soerabaia, alsmede van hunne respectievelijke voorouders (kwartieren). Zie Ned. Patr. 1911, p. 19.

Z. D. M.

Spiegel (van de). Voorouders gezocht van ***Laurens van der Spiegel*** uit Vlissingen, gest. 14 Nov. 1683, die 21 April 1661 Sara ***Webber*** huwt.

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Spreeuwensteyn (van). Stamt Mr. ***Adriaan Lenartsz. de Vogel*** *van Spreeuwensteyn* te Goedereede, dijkgraaf van Oostvoorne in het laatst van de 16e eeuw, uit de heeren van Spr., bastaarden van ***Borselen*** (zie Ned. L. Jg. 1927—k. 304) ? Hij voerde het wapen van dat geslacht.

V.S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Sraten (van). (XLVIII, 288, XLIX, 168). De Heer Muschart vraagt mij inzake „blauw pelswerk" in welk werk over wapenkunde ik deze vakterm gevonden heb, die voor hem geheel nieuw en. .... onbegrijpelijk is. In antwoord hierop moge ik Z.Edl. verwijzen naar Prof. Dr. E. H. Kueschke, Neues Allgemeines Deutsches Adels

Lexicon, Deel 9 bl. 79: „***Strattmann, Straatman,*** Grafen. Stammwappen: Schild quergetheilt, oben in Gold ein aufwachsender, schwarzer Ziegenbock und unten b 1 a ues P e 1 z werk". Ik citeer hier uit een afschrift, mij dd. 17 April 1930 welwillend verstrekt door den Secretaris van den Hoogen Raad van Adel. Ik voor mij vindt de authoriteit van Prof. Kueschke voldoende om mij te excuseeren dat ik op zijn voorbeeld ook de vakterm „ blauw pelswerk" gebruikt heb.

Vervolgens zegt mijn geachte opponent: „Wij zien hieruit dat in het wapen ***Straetman, Stratman*** de dwarsbalken geheel mankeeren en met dat der Utrechtsch-Geldersche familie ***van Straten*** alleen den halven bok in de bovenhelft gemeen heeft". Duidelijk is mij deze uitspraak niet. De Heer Muschart en ik hebben indertijd gecorrespondeerd over het wapen ***Straatman;*** ik heb in mijn bezit een brief van mijn geachten tegenstander aan mij gericht, dd. 13 October 1929 No. 868, waarin hij ***mij*** schrijft: „dat er onder de 11 mij bekende wapens ***Straatman, Straetman,*** één ia, dat gevoerd is door eene familie eertijds te Doesburg en Cleve gevestigd. Dit wapen vertoont een schild, dat door een horizontale lijn in een boven en beneden helft verdeeld is (een zoog. doorsneden veld) en waarvan de bovenhelft beladen is met een halve bok, die van de snijlijn uitgaat, de benedenhelft soms effen, soms bezaaid met bollen, soms beladen met 3 dwarsbalken of wel gedwarsbalkt is".

De uitspraak in 1931 van den Heer Muschart is dus lijnrecht in strijd met wat hij in -1929 zoo welwillend was mij mede te deelen.

Ten slottezegt mijn geachte tegenstander :„Bovendien wil het er bij mij zonder behoorlijk bewijs niet in, dat de naam ***Stratman*** in ***van Straten*** of omgekeerd zoude overgegaan zijn. De overgang van ***van Stralen*** in *van* ***der Straten*** en ***Verstraten*** is volkomen logisch, doch met de bewering, dat de familienamen ***op*** *Straet* en *Straatman* daaruit afgeleid zijn, kan ik mij zonder meer niet vereenigen". Ik zal trachten, uit het zéér groote matriaal dat ik over dit geslacht heb liggen, mijn opponent het „behoorlijk bewijs" te brengen.

Op 8 October 1746 zijn te Schoonhoven ondertrouwd ***Hendrik Straatman*** (j.m. van Ceulsland) en Johanna Slaghek (ged. 18.3.1716 Silvolde, get. Bernardus Hackevort, Anna Grachten en Aldegundis Slacheck, dochter van Joan Slachhecke en Catharina Mommart). Op 24 October 1746 att. op Cabauw om te trouwen, doch 26. 10. 1746 te Schoonhoven voor het bed getrouwd wegens ziekte van den bruidegom. In al deze aanteekeningen heet de man *Straatman.* Op 7 November 1746 zijn zij echter nogmaals, thans te Cabauw en R.K. gehuwd, waarbij de man heet ***Hendrik van Straten.***

Te Brielle werd 29.6.1668 gedoopt *Waltherus* (*Wouter*), zoon van ***Benjamin Straatman*** en Anna Maria van Diepenbroeck. Hij huwde Willemijntje Vlierveld, uit welk huwelijk te Hellevoetsluis 7 kinderen. Daarbij o.a. doopgetuige Annetje Diepenbeeck (sic). Uit alle inschrijvingen staat voldoende vast dat ***zijn*** geslachtsnaam *Straatman* was. Toch staat in het Bodtboek van Brielle op 28.11.1716 dat Leendert Hodenpijl en Willemijntje Vlierveld weduwe van *Wouter Straat* (sic), erfgenamen van Johannes Vlierveld, een huis verkoopen. Wijlen mijn neef Johan H. Been, die mij deze aanteekening zond, zette het „sic" zelf daarbij.

Wil de Heer Muschart een voorbeeld uit vroeger tijden, dan kan hij dat vinden in het R.L.B. Gelre, Kw. Nijmegen, bl. 23 en 24 bij de beleeningen van de Johanshoeve. Deze vererfde van Gertrud van Lommersum (de tweede vrouw van Dr. Otto van der Hoevelwijck) op 18.1.1585 op haar dochter Gertrud Lummeschen, de vrouw van Mr. ***Dirck van der Straten*** (vermeld 17.2.1613 Cleve). Van haar vererfde de hoeve op haar zoon *Hendric* ***Straetman*** (vermeld 28 Mei 1646 I.U.L., vermeld 10 Mei 1666 Cleve, Justitieraad van den Keurvorst van Cleve en Marck, vermeld 17.2.1636 Emmerik, vermeld 11.6.1646 Cleve I.U.L., Churf. Brandenburgsche en Palsnieuwburgsche Raad, voogd over de kinderen van Arnold Freiherr von Wachtondonck, Herr zu Hullhausen × Anna van Nesselrode). De broeder van Mr. Dirck van der Straten, ***Roelof,*** noemde zich daarentegen ***Straetman*** (hij *en* zijn vrouw Mechteld verkoopen Scherpestein 1636, 1639. Hij is dood 1647 ux. Mechteld Huigens. Zijn wed. hertr. met Jr. Dirck van Essen. Zij ob. wed. zijnde 1647). Ook de zuster van Mr. Dirck van der Straten, *Beerntje*, noemde zich ***Straetman*** (tr. Johan van Lennep tot Biljoen 1623, leeft nog als zijn weduwe 1632). Van de twee tantes van Mr. Dirck van der Straten noemde de eerste, *Wendela*, zich ***van der Straten*** (× Gerrit van Heerdt, Holtrichter v.d. Veluwe. Hij ob. 1599, begr. te Heerdt met hun beider kwartieren), de tweede, ***Catharina,*** daarentegen, noemde zich ***Straetman (X*** van Meeckeren tot Havinckhorst, hij verdrinkt, één zoon). Verder noemde het geslacht zich regelmatig ***Straatman,*** zie ***Derck*** *Alphet Hendrick* ***Straatman X*** Maria Mechteld Moliart, zie ***Derk*** *Alphert Hendrick* Graaf ***van Straetman,*** 1679 Keizerlijk gezant in Nijmegen, zie ***Henricus Johannes*** Graaf *van Straetman*, Herr van Peurbach, Ort Schmieding, Spatenbrunn en Carlsberg, 1697 Keizerlijk gezant te Nijmegen, zie daarna de Fuersten *Batthyány*, Grafen *von* ***Strattmann*** op wie de titel overging. (Meerdere gegevens dank ik aan een fragment-genealogie, mij welwillend door ons Documentatiebureau ter beschikking gesteld).

Nog een voorbeeld van het verspringen van dezen naam kan de Heer Muschart vinden bij R.L.B.Gelre, kw. Zutphen 64 Angerlo bij de beleeningen van het Heckersche Slach, waarbij in drie opvolgende beleeningen de naam overspringt van ***Arnt ter Straten*** via ***Henrick van der Straten op Henrick op der Straten.***

Ten slotte moeten wij tot dit geslacht toch ook zeker rekenen *Johan Stratius* (29.1.1646 Raad i/h Hof van Gelderland, 5.10.1553 gecoren momber van de Gravin van Stirum bij de beleening van den Lynsbergh met den Knijnenwaranden (zie R.L.B.Gelre, km. Zutphen, 166 Geesteren).

Resumeerende:

1° ik meen voldoende authoriteit gegeven te hebben in Prof. Kueschke om mijn gebruik van den vakterm „Blauw pelswerk" te rechtvaardigen,

2° ik meen voldoende authoriteit opgegeven te hebben (de Heer Muschart zelf) om aan te toonen dat ik althans mocht zeggen dat het wapen ***Straatman*** voorkomt „met drie dwarsbalken, of gedwarsbalkt",

3° ik meen behoorlijk bewijs geleverd te hebben dat de geslachtsnaam sprongsgewijze verwisselt tusschen ***Straatman, van Straten, van der Straten, op der Straten,*** enz.

Met dat al is mijn vraag omtrent Dr. *Willem van* ***Straten*** nog in het geheel niet beantwoord. Wie kan mij iets mededeelen omtrent zijn afstamming?

Enschede. IR. STRAATMAN.

Volmer-Bester. (XLIX 124, 169). Mijn opgave van het wapen *Volmer*, als gevoerd door ***Anna Cornelia Volmer*** uit Winterswijk, in 1697 gehuwd met Ds. ***Coenraad van Hasselt***, berust op een mededeeling omstreeks 1880 gedaan aan mijn vader door den Heer H. Werner, die als kenner van Geldersche familiegeschiedenis en als afstammeling van deze zelfde A. C. van Hasselt-Volmer m. i. kon geacht worden betere gronden te hebben voor zijn opgave dan de wapenbeschrijving in het Armorial Général alleen. Intusschen zal A. C. Volmer wel zeker tot dezelfde familie hebben behoord als ***Diderik en*** Mr. *Gijsbert* ***Coenraad,*** wier zegels de Heer Muschart kent. Immers haar zoon Mr. ***Diederik*** *Gijsbert* ***Coenraad van Hasselt*** (***1707— 1768***) kan zijn doopnaam ***Coenraad*** aan zijn eigen vader (genoemd naar diens grootvader ***Coenraad van Munster***) hebben ontleend, de andere doopnamen, misschien ook alle drie, aan twee ooms van moederszijde *Diderik* en *Gijsbert* ***(Coenraad) Volmer.*** Ook iets anders pleit voor die bloedverwantschap. Mr. D. G. C. van Hasselt huwde 1736 met *Swanida Aleida* ***Cuper van Holthuysen,*** wier tante ***Christinu Elisabeth Cuper v. H. 1713*** gehuwd was met ***Dirk Volmer***, burgemeester van Groenlo (van Doorninck, Geslachtk. Aanteek.). Dit is wel zeker dezelfde als de *Diderik* ***Volmer,*** vermeld door den Heer Muschart als burgemeester van Groenlo in 1711. Het echtpaar van Hasselt-Cuper v. H. zoude dan een gemeenschappelijke oom en tante Volmer-Cuper v. H. hebben gehad.

Reeds in 1701 treedt ***Diderik Volmer*** op als gemachtigde van Prins Willem III te Bredevoort en was hij dus wellicht reeds drossaard dier heerlijkheid (Wijnaendts van Resandt, Genealogie Sels p. 47).

Waar de moeder van Anna Cornelia Volmer *Theodora Bester* heette, kan wellicht ook *Theodorus Volmer*, die 1685 optreedt als hulder voor het Gasthuis te Zutphen bij de beleening met de Vriesecolck te Almen een broeder van ***Anna Cornelia*** zijn geweest (Geldersche Leenakten 111, p. 61).

Wassenaar. A. STARING.

Wieringen (van) (XLIX, 160). Op de eerste vraag van den geachten inzender meen ik met zekerheid te kunnen antwoorden: „neen". Immers de door Elias behandelde familie *van* ***Wieringen***, ook ***Bal van Wieringen, Bal van Rijswijk*** en ***Bal*** genoemd, voert als wapen een 8 puntige ster, terwijl de Amsterdamsche familie ***van Wieringen,*** geparenteerd aan de familie ***Bisschop*** als wapen voert : „in goud 3 roode leeuwen" met een rooden uitkomenden leeuw als helmteeken.

Aldus vindt men dit wapen aangegeven in de M.S. genealogie van Heemskerck van Beest op folio 699 voor ***Jan Gijsbrechtsz. van Wieringhen,*** die 5/3 1664 trouwt met ***Amaranta Fransdr. Meerman,*** geboren 27/9 1640, waarbij ***Maria,*** die de vrouw wordt van ***Jacobus van Ceters Jacobsz.*** en ***Qeertruij,*** die trouwt met ***Hendrik Verrijn Paulusz.***

Volgens Alberdingk Thijm „het Patriciaat van Amsterdam", die hetzelfde wapen aangeeft, is *Jan Gijsbertsz.* ***van Wieringhen*** boveng. geboren in 1638 als zoon van ***Ghijsbert*** en ***Geertruijd Bisschop*** en viert hij met zijne

vrouw *A. Meerman* boveng. 5/3 1714 zijn gouden bruiloft, bij welke vrouw hij behalve beide boveng. dochters nog eenen zoon *Gijsbert* heeft, die ongetrouwd is gebleven.

A. van Wieringhen, in 1679 secretaris van Gerwerscoop, en *J. van Wieringhen*, 13/10 1762 te Wijk bij Duurstede, voeren volgens hun zegels hetzelfde wapen met de 3 leeuwen.

Gijsbert van Wieringen, van 1660 tot 1664 regent van het Leprooshuis te Amsterdam, voert volgens een M. S. Wapenboek een gevierendeeld schild met de 3 roode leeuwen op goud in de kwartieren 1 en 4 en een zilveren keper op zwart in de kwartieren 2 en 3. Hierbij valt op te merken, dat het wapen eener familie de *Bisschop*, waartoe behoort *Jan de Bisschop*, van 1684 tot 1623 Raad van Amsterdam, wiens vader *Philip Arentsz. de Bisschop*, geboren te Gent, zich te Amsterdam als notaris vestigde, een keper (zij het dan volgens de mij bekende bronnen met andere kleuren) vertoont, zoodat de mogelijkheid niet uitgesloten is, dat *Gijsbert*, de regent, de vader is van eerstgenoemden *Jan* en het wapen zijner vrouw *Geertruijd Bisschop* in het zijne heeft opgenomen.

Arnhem. R. T. Muschart.

Witteveen-Drijfhout. (XLIX, 160). Frederik *Witteveen*, predikant te Haskerhorne c.a., huwde aldaar 16 Dec. 1769 met *Tetje Drijfhout*, geb./ged. Heerenveen 24/28 Febr. 1734 als dochter van *Dirk Berents (Drijfhout)* en *Imke Nannes (Koopman)*, van Lemmer, die 21 Nov. 1723 te Heerenveen waren gehuwd. Hij was, volgens Romein, geb. Purmerland 23 Mrt. 1736 en overleed 17 Jan. 1764. Zijn vader *Harmanus Witteveen* was eveneens predikant, eerst te Broek in Waterland, later te Purmerland (waar hij overleed, volgens Romein 1½ jaar na zijn zoons geboorte, volgens V. v. 0. Oct. 1738) en huwde te Lemmer in Oct. 1732 met *Kersjen Nannes* aldaar, In 1730 wordt hij vermeld te Noordwolde als S.S.M.C. en daar is dan ook de bakermat van het geslacht, waar zijn ouders *Frerick* Jans *Witteoeen* (overl. 7 Juli 1733), stelling, en *Geesje Harmensdr.* (overl. 23 Nov. 1736) gevestigd waren.

Leeuwarden. A. L. Heerma van Voss.

Zeewoldt. (XLIX, 63). Misschien kan het volgende op weg helpen; het blijkt uit de fichescollectie van het Landsarchief.

Pieter Z. woonde 1766 te Gouda als koopman, gehuwd met *Margaretha Pluym*; als weduwe woonde zij in 1816 op de Keizersgracht te Amsterdam (bij de Utrechtsche straat); hun zoon *Pieter Z.*, geb. Gouda 4 Feb. 1766, legde 9 Feb. 1801 den burgereed af te Batavia en werd 28 Oct. 1806 lid college van huw. en kleine gerichtszaken; ontslagen 17 Mei 1810 en lid weesmeestereu; hij was in Nov. 1798 met het schip Triton, van Bremen als 2e stuurman naar Indië gevaren, had geen religie en overleed Batavia 17 Mei 1812, begr. Weltevreden 18 Mei 181.2 uit zijn huis op Jacatra. Op 8 Maart 1800 had hij te Batavia getesteerd (notis. J. N. Michel1 no. 1363). Hij legateerde f 300 aan *Pieter Z.*, oud 8 à 9 jaren, nagelaten kind van *Justus Zeewoldt*, gewoond hebbende te Alphen; zijn ouders vd. woonden toen nog te Gouda.

Welt. B. v. T. P.

Portretten Royen en de Bellefroid. Waar zijn te vinden de portretten van :

1. Luitenant-kolonel *Hendrikus Royen*, commandant van Het Regiment Hussaren no 6 van 30 April 1835—18 Februari 1840.

2. Kolonel *J. J. B. de Bellefroid*, commandant van dat zelfde regiment 18 Februari 1840-2 Nov. 1848.

Deze portretten zoek ik ter completeering van eene verzameling portretten van regimentscommandanten van het tegenwoordige 4de half Regiment Huzaren te Deventer, waarin deze beide portretten de eenige ontbrekende zijn.

Eefde. W. E. van Weede.

Wapen van Westrenen. (XLIX, 127). Van de navolgende Amersfoortsche personen vond ik nog zegels, die — behalve een hoofd-wapenmeubel — drie lelies en chef hebben:

I. *Egbert de Beer*, schepen van Amersfoort in 1418 en 1420. — Een beer vergezeld door 3 lelies en chef en het omschrift „*S(igillum) Egbert de Bere Wouterssoen*".

II. Een aanziende bokkekop met 3 lelies en chef en het omschrift „*Sigillum Vreric Pouwelssoen*".

III. Een wolf, waarboven een 8-puntige ster met 3 lelies en chef en het omschrift „*Steven Henric Villamsoen*".

Is deze typische wapengemeenschap slechts te beschouwen als iets toevalligs of wijst dat op verwantschap met het geslacht *van Westrenen?*

Amersfoort. W. Croockewit W. Az.

Wapen van Westrenen. (XLIX, 92, 126). Als aanvulling op mijn beide artikelen over dit wapen kan ik mededeelen, dat ik sedert in het Rijksarchief te Arnhem, in het Archief van de Commanderie van St. Jan, aan Charter no. 38e vond het zegel van *Henric Willemssone Wolf*, die met zijne vrouw *Mechtelt Claesdochter* 4/5 1397 aan het Godshuis van St. Jan te Arnhem verkoopt de helft van 6 morgen land in kerspel Inghen in de Neder Betuwe. Zijn geheel gaaf zegel met duidelijk randschrift vertoont als wapen .... een stappenden wolf, vergezeld boven van 3 lelies naast elkaar.

En ten tweede, dat eene familie *Verhel*, die in de regeering van Rhenen zat, precies hetzelfde wapen voerde.

Arnhem. R. T. Muschart.

INHOUD 1931, No. 6.

Bestuursberichten. — De afstamming van het geslacht de Schepper–Yssel de Schepper, door W. Wijnaendts van Resandt. — De afkomst der familie Huyssen te Essen en de geslachten van Huessen en Huyssen van Kattendijke, door Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland. — Korte mededeelingen: Van Eerde; Van Sop; Gemeentewapen; Het wapen van den Goroumsohen schepen Jan Henriksz.; De „van" van Prof. Wilhelmus Wilhelmius; Burger; Pleyte; Westerwoudt. — Vragen en antwoorden: Alderwerelt (van); Blootenburg (van)-van Roy; Boelken, Caspers, Hidding, Luin; Bomli; Broeckhuysen (van); Brooshooft; Cruyt-de Riemer; Dinter (van); Fleuren; Harmens; Heemskerck (vsn); Kleynschol-de Haan; Loockermans; Luxwolda; Pot (van der); Rixtel (van)-de Flines; Santvoort; Sébo-Steenkamp; Spiegel (van de); Spreeuwensteyn (van); Straten (van); Volmer-Bester; Wieringen (van); Witteveen-Drijfhout; Zeewoldt. — Portretten Royen en de Bellefroid; Wapen van Westrenen.

DE NED. Boek- en Steendrukkerij, v/h H. L. Smits.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TE. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN À THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 7. **XLIXe Jaargang.** **Juli 1931.**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van den Heer C. B. Dutry van Haeften, gep. luit.-kolonel v. h. O.-I. leger, te 's-Gravenhage, sedert 1920 gewoon lid van het Genootschap.

Het Bestuur deelt mede, dat de heer H. van Malsen d.d. 12 Juni 1931 tot den Voorzitter van het Genootschap een schrijven heeft gericht, waarin hij mededeelde zich te veroorloven, namens Jonkheer Mr. J. W. G. Boreel van Hogelanden te berichten, dat deze voor het lidmaatschap van het Genootschap „de Nederlandsche Leeuw" wenschte te bedanken.

Hoewel uit hoofde van de wijze, waarop van dezen wensch mededeeling werd gedaan, aan den inhoud van dit schrijven rechtsgeldigheid dient te. worden ontzegd, heeft het Bestuur niettemin zonder bezwaar Jhr. Mr. J. W. G. Boreel van Hogelanden, voornoemd, van de ledenlijst afgevoerd en tevens besloten hiervan in dit bijzondere geval aan de leden kennis te geven.

Tot lid zijn benoemd:

J. E. DOLLEMAN . . . . . *Avnsterdam.*
Joh. Vermeerstraat 68.

A. L. DOMIS . . . . . *Utrecht.*
Emmalaan 2.

W. J. H. graaf VAN LIMBURG STIRUM . *Constantsa (Roemenië).*
„Astra Romana".

Mr. M. J. MEIHUIZEN . . . . . *Rotterdam.*
Schiedamschesingel 199a.

Ir. H. H. SCHOTANUS À STERINGA IDZERDA *'s-Gravenhage.*
Beukstraat 10.

Adreswijzigingen:

Prof. Dr. J. F. VAN BEMMELEN . . . *'s-Gravenhage.*
Balistraat 97.

Dr. H. SCHNEIDER . . . . . *'s-Gravenhage.*
Oostduinlaan 16.

Het Genootschap is in ruil getreden met „Personhistoriska Samfundet", Vasagatan 7, Stockholm. (Tijdschrift: Personhistorisk Tidskrift).

Algemeene Vergadering van het Genootschap op Zaterdag 30 Mei 1931.

Aanwezig zijn de **Eereleden:** Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland, Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland, Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn, W. baron Snouckaert van Schauburg, het correspondeerend lid R. T. Muschart en de gewone leden: J. K. H. de Roo van Alderwerelt, Jhr. F. Teding van Berkhout, K. F. L. Bosch, W. J. J. C. Bijleveld. R. H. 0. baron van der Capellen, W. Croockewit W. Azn., Ir. D. W. van Dam van Hekendorp, Prof. Jhr. Dr. G. J. Elias, Jhr. Mr. H. van der Goes, Ir. M. R. Idema Greidanus, J. van Hasselt, Mr. J. Havelaar, C. S. Sixma baron van Heemstra, Jhr. Mr. D. J. P. Hoeufft, Jhr. J. A. Hoeufft, G. J. Honig, Dr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop, A. Hoynck van Papendrecht, J. Hoynck van Papendrecht, J. D. Jordaan, Jhr. Dr. H. J. L. Th. van Rheineck Layssius, Dr. Th. R. Valck Lucassen, H. C. de Man, A. van der Marel, A. Merens, Jhr. W. F. R. van Naerssen, J. A. M. van Oordt van Bunschoten, Mej. Mr. E. C. M. Prins, H. W. G. Ras B. Dzn., W. M. C. Regt, Mr. H. H. Reyers, A. F. J. Romswinckel, W. A. van Rijn, Mr. A. P. van Schilfgaarde, H. P. Schoonenbeek, A. P. M A. Storm de Grave, H. J. A. van Son, Jhr. H. Trip, N. Vernède, R. H. M. Verspyck, J. J. Vürtheim Gzn, N. L. J. van Buttingha Wichers.

De Voorzitter opent de vergadering en deelt mede dat de notulen der vorige jaarvergadering in het Maandblad zijn afgedrukt, waarna deze worden gearresteerd. Op voorstel van den Voorzitter wordt een telegram van hulde gezonden aan Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins der Nederlanden, Beschermheer van het Genootschap.

Het jaarverslag, door den Secretaris gelezen, geeft tot geen opmerkingen aanleiding; het zal in het Maandblad worden afgedrukt.

Door de commissie tot het nazien der rekening van den Penningmeester, bestaande uit de heeren van Naerssen en Reepmaker, welke laatste door ongesteldheid niet aauwezig kan zijn, wordt bij monde van den heer van Naerssen verslag uitgebracht; de commissie stelt voor, den Penningmeester te dechargeeren, met dank voor zijn ijverig en nauwgezet beheer. Aldus wordt besloten.

De aan de beurt van aftreding zijnde bestuursleden, de hoeren Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland, Dr. Th. R. Valck Lucassen, Jhr. Dr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssius en A. P. M. A. Storm de Grave worden herkozen en aanvaarden hun benoeming.

Bij de rondvraag brengt de heer van Beresteyn ter sprake het 50-jarig bestaan van het Genootschap in 1933. Door de heeren Vürtheim en Snouckaert van Schauburg worden eenige denkbeelden voor een feestelijke viering aan de hand gedaan. De heer Vürtheim maakt nog eenige opmerkingen over het verzamelen van moderne portretten, welke door den heer van Beresteyn worden beantwoord.

Nadat het officieele gedeelte der vergadering is gesloten, houdt de heer R. T. Muschart zijn aangekondigde lezing over de familiewapens met dwarsbalken, in het algemeen, en van die met golvende, gekanteelde en geënte dwarsbalken in het bijzonder.

De onderhoudende en belangwekkende beschouwingen van den heer Muschart worden met veel belangstelling gevolgd en geven tot eenige gedachtenwisseling aanleiding, waarna de Voorzitter den heer Muschart den hartelijken dank der aanwezigen overbrengt en vervolgens de vergadering sluit.

v. D. H.

Jaarverslag 1930.

Ingevolge art. XII der Statuten heeft het bestuur het genoegen over het genootschapsjaar 1930 het volgende mede te deelen.

In Augustus mocht ons de hooge eer te beurt vallen der aanvaarding van het beschermheerschap door Z. K. H. den Prins der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg, zulks uit hoofde van de belangrijkheid en het langjarig bestaan van het Genootschap.

In ons ledental kwam een kleine vooruitgang doordien het aantal gewone leden steeg van 561 op 570; dat der eereleden bleef op 10, dat der correspondeerende leden kwam van 11 op 10, zoodat ons totale aantal leden bij den aanvang van 1931 bedroeg 590. Het aantal abonnés op het Maandblad kwam van 26 op 27.

In de samenstelling van het bestuur en de verdeeling der functies kwam ook dit jaar geen wijziging. De periodiek aftredenden werden herkozen, in de algemeene vergadering van 10 Mei 1930. Andere ledenvergaderingen hadden niet plaats.

Geregeld kwamen een aantal leden als gewoonlijk in „de Kroon" en „de Wittebrug" bijeen.

Dit jaar gelukte het ons wederom een excursie te organiseeren, welke ook ditmaal onder de beproefde leiding stond van den heer W. J. J. C. Bijleveld, bijgestaan door de heeren Jhr. H. H. Roëll en Mr. A. P. van Schilfgaarde.

Dank zij de welwillendheid der eigenaars van de kasteelen Bergh, te 's-Heerenberg, en de Voorst, te Eefde bij Zutphen, konden deze beide huizen worden bezichtigd, waarbij den deelnemers een zeer gulle ontvangst te beurt viel. Hieraan werd verbonden een autotocht door een der schoonste en belangwekkendste gedeelten van Gelderland, terwijl de dag met een gemeenschappelijken maaltijd te Arnhem werd besloten.

De Redacteur van het ***Maandblad*** kan ook op het afgeloopen jaar met voldoening terugzien, aangezien het orgaan van het Genootschap, dank zij den zeer gewaardeerden steun van een staf van trouwe medewerkers, wederom met een aantal belangrijke bijdragen op genealogisch en heraldisch gebied kon worden verrijkt. In dezen jaargang werd door de opneming van uitgebreide geslachtslijsten van een tweetal Friesche geslachten aan de wenschen van hen, die de meening zijn toegedaan, dat aan families uit onze Noordelijke gewesten een ruimere plaats in het Maandblad dient te worden ingeruimd, tegemoet gekomen; terwijl ook dit jaar o.a. verschillende critische studiën konden worden geplaatst, waarin de afkomst van eenige geslachten aan een hernieuwd onderzoek werd onderworpen, overeenkomstig de hooge eischen, die tegenwoordig hier te lande aan de beoefening der geslachtskunde plegen te worden gesteld. Dat de uitkomsten van een dergelijk onderzoek van de tot dusver door overlevering bewaarde gegevens somtijds aanmerkelijk afwijken, kan slechts worden betreurd door hen, die aan uiterlijken schijn de voorkeur geven boven een werkelijkheid welke, hoewel somtijds eenvoudiger, uit een cultuur-historisch oogpunt daarom niet minder belangrijk is.

Als medewerkers mogen hier naast den Redacteur worden vermeld de Eereleden Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland en Prof. Mr. R. Fruin, het correspondeerend lid Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, en de leden W. J. J. C. Bijleveld, Mr. R. Bijlsma, Prof. Jhr. Dr. G. J. Elias, Dr. Joh. E. Elias, E. W. van Orsoy de Flines, Ir. M. R. Idema Greidanus, Ir. W. J. Hoffmañ, Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop, A. Hoynck van Papendrecht, Ir. J. G. Kam, Mr. H. Kronenberg, H. W. M. J. Nieuwenkamp, D.D. Osinga, Jhr. H. H. Roëll, Ph. F. W. van Romondt, Mr. A. P. van Scbilfgaarde, Prof. Dr. C. C. Uhlenbeck, Dr. J. 8. van Veen, Dr. A. L. Heerma van' Voss, P. M. van Walchren, M. G. Wildeman en Mr. H. F. Wijnman, alsmede mej. C. J. Welcker.

Hun allen en aan de talrijke medewerkers aan de rubrieken „Korte mededeelingen" en „Vragen en Antwoorden" zij hier dank betuigd voor hun aandeel in den bloei van het orgaan van het Genootschap.

De samenstelling van het register was ook in het afgeloopen jaar toevertrouwd aan de goede zorgen van het bestuurslid A. P. M. A. Storm de Grave.

De Afdeelingen ***Familie-Archieven*** en ***Handschriften*** genoten ook dit jaar weder in ruime mate den daadwerkelijken steun van het Eerelid Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn, die nog onlangs het Familie-Archief Gaymans inventariseerde, hetwelk het Genootschap in bruikleen ontving van Dr. J. L. C. van Essen te Arnhem.

De bewerking van het archief van Wijnbergen door het bestuurslid, den heer A. P. M. A. Storm de Grave, werd met kracht voortgezet; behalve aan de eigenlijke beschrijving der archiefstukken wijdde de heer Storm

groote zorg aan het op fiches brengen van de vele genealogische wetenswaardigheden, welke dit archief bevat: deze fiches, thans reeds ten getale van eenige duizenden, zijn ter beschikking van den Inlichtingendienst gesteld.

Aan het archief Heereman van Zuydtwyck werd gedurende eenige maanden medegewerkt door mejuffrouw A. Wittenaar en gedurende eenige weken door mejuffrouw A. E. Oosting, beiden volontaire aan het Algemeen Rijksarchief ; in Januari 1931 — het feit moge hier vermeld worden, al valt het strikt genomen buiten het verslagjaar — werd Mr. J. A. G. Verspyck Mijnssen bereid gevonden aan dit archief mede te werken; zijne deskundige hulp zal de voltooiing van dezen omvangrijken arbeid ongetwijfeld bespoedigen.

De inventarisatie van het familie-archief Dommer, toebehoorend aan Baronesse van Wijnbergen-Dommer, kwam gereed.

Naast een enkele kleine schenking verwierf het Genootschap het bruikleen van het familie-archief van Ittersum en van eenige kleinere archieven; van deze laatsten moge nog vermeld worden het archief van der Kemp, hetwelk ons na afloop van het verslagjaar door den Heer Gemeente-archivaris van 's-Gravenhage werd toevertrouwd. De heer Rijks-archivaris in Noord-Holland zond ons een aantal archiefstukken in bruikleen.

Een stamboek, waarin de familie-archieven vermeld staan, die in den loop der tijden in de archiefbewaarplaats van het Genootschap zijn opgenomen, is voor zooveel doenlijk gereconstrueerd en wordt thans geregeld bijgehouden; voor de afdeeling Handschriften werd een dergelijk boek aangelegd.

Ook laatstgenoemde afdeeling heeft weder verschillende aanwinsten te boeken; o.a. verwierf zij door aankoop een gedeelte der verzameling van wijlen den heer A. A. Vorsterman van Oyen, welke gegevens ten bureele geordend zijn, voorts door schenking eene verzameling nagelaten aanteekeningen van wijlen mejuffrouw S. P. W. Scheidius.

In den Catalogus der Handschriften werden opgenomen de handschriften-verzamelingen, behoorende tot de familie-archieven van Maanen, ver Loren en Hulft, benevens de verzameling van Rhede van der Kloot.

Wat betreft de verzameling fiches met gegevens uit verschillende archieven, welke een belangrijke bron voor den Inlichtingendienst uitmaakt, deze is thans op waardiger wijze gehuisvest dan tot dusverre het geval was : een 120-tal kaartsysteemladen werd aangeschaft en in de boekenkast in de bestuurskamer ingebouwd. Deze wijze van opberging biedt goede waarborgen voor eene duurzame instandhouding der verzameling, zij voldoet aan de strengste eischen van orde en overzichtelijkheid en werkt eene gemakkelijke raadpleging der fiches zeer in de hand.

Met byzondere erkentelijkheid zij hier melding gemaakt van eene uitgebreide verzameling aanteekeningen uit Indische Archieven, ons ook dit jaar weder door het correspondeerend lid Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins toegezonden, alsmede van het groote aantal genealogische gegevens, voornamelijk uit Belgische bronnen afkomstig en op Nederlanders betrekking hebbende, dat wij alweder van den heer J. Ruys te Brussel mochten ontvangen. Ook de leden A. P. M. A. Storm de Grave

en Ir. D. W. van Dam van Hekendorp verplichtten het Genootschap door schenkingen van dezen aard.

De bewerking van het Delftsche huizenprotocol door Jonkvrouwe G. M. de Casembroot heeft geregeld voortgang.

Mevrouw van Tongeren-van der Weide beëindigde de ficheering van het Register der Brieven van Venia Aetatis in Augustus 1930, waarna zij de welwillendheid had zich nog dikwijls voor kleinere werkzaamheden ter beschikking te stellen; een woord van dank voor leze trouwe en belangelooze hulp is hier zeker niet misplaatst. Haar zoon, de heer W. B. C. van Tongeren, student te Utecht, verleende van begin Juli 1930 af gedurende twee maanden zijne medewerking aan de ordening van evengemelde verzameling „archieffiches" en was behulpzaam bij verschillende werkzaamheden ten behoeve der Afdeelingen Familie-archieven en Handschriften.

Evenzoo zij hier met waardeering melding gemaakt van de hulp van de leden Jhr. J. A. Hoeufft en F. G. van Delden, die hunne krachten gaven aan alphabetisch rangschikken der bovengenoemde gegevens uit het Landsarchief te Batavia. Waar het personeel van het Bureau zoo uitermate gering is, kan al deze hulp niet genoeg op prijs worden gesteld.

De *Bibliotheek* werd door schenkingen en verder door aankoop uitgebreid met ongeveer zeventig nummers. Het repertorium op de boeken en tijdschriften werd geregeld bijgehouden. Van bijzonder belang was de uit de nalatenschap van wijlen F. H. baron van Verschuer ontvangen, bijna volledige serie Almanachs de Gotha, welke collectie — thans nog met vruchtgenot bezwaard — eenmaal een rijke aanwinst onzer boekerij zal vormen.

Bij den *Inlichtingendienst* kwamen 128 brieven in met verzoek om inlichtingen, waarvan ruim 30 % uit de ons ten dienste staande bronnen min of meer uitvoerig konden worden beantwoord.

Inzake het *Iconografisch Bureau* van het Genootschap worden onderhandelingen gevoerd, welke vermoedelijk zullen leiden tot overdracht aan een daartoe bij uitstek geëigende en op degelijken wetenschappelijken grondslag te stichten Rijksinstelling. Het bureau is nog steeds ten huize van ons Eerelid Jhr. Dr. van Beresteyn gevestigd. Ook gedurende het afgeloopen jaar verleende mej. E. van Blommesteyn bij de administratie hare medewerking.

Aangaande onze financiën kan worden medegedeeld, dat de kosten van het Maandblad bedroegen f 2643.76, die van de Bibliotheek f 412.83 (aankoop boeken). De onkosten ten bureele waren, mede door het aanschaffen eener schrijfmachine en het timmeren van eenige boekenkasten, ditmaal vrij groot, nl. f 780.78. De salarissen op de bibliotheek bedroegen f 1096. Het saldo bedroeg aau het einde des jaars f 678.67. Het Feithfonds sloot met een batig saldo van f 264.92.

Ook thans moge het bestuur dit verslag besluiten met een ernstig beroep op alle leden, om in deze moeilijke tijden het Genootschap, waar zulks mogelijk is, krachtig te blijven steunen.

HET BESTUUR.

De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek,

door Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop.

I.

Omtrent deze familie bevat het Nederland's Adelsboek 1914 de volgende historische notitie: „Dit geslacht ontleent zijn naam aan een ambacht Kernebeck of Kernebeke tusschen Vreden en Rekken. Verschillende personen van dezen naam komen vanaf de 14de eeuw voor als schout en schepen van Vreden. De geregelde stamreeks vangt echter aan met Engelbert van Karnebeek, die in 1651 om godsdienstige redenen van Vreden naar het nabij gelegen Rekken in Nederland uitweek en aldaar als lidmaat der Hervormde Kerk werd ingeschreven." Hiermede stemt in hoofdzaak overeen het vermelde in „De Nederlandsche Adel", 1, uitgave 1926. „De Nederlandsche Adel", II, uitgave 1930, bevat voor het eerst weer een aanteekening over dit geslacht, eveneens in hoofdzaak met het bovenstaande overeenkomende. Daarbij werd echter terecht niet van een „*ambacht*" maar van een „*goed*" Karnebeek gesproken, en voorts onder de van ouds door personen van dien naam bekleede ambten, in plaats van *schout*, genoemd dat van *burgemeester* van Vreden. Weggelaten werd de inderdaad op niets steunende mededeeling, dat de stamvader *Egbert (Engelbert)* van Vreden naar Rekken (dus naar Nederland) zou zijn uitgeweken.

Een nader onderzoek naar de oudere generaties dezer familie werd aangevangen door den heer W. Wijnaendts van Resandt, aan wiens nasporingen verschillende belangrijke acten te danken zijn, welke in deze artikelen zijn verwerkt.

Als oudste bewezen stamvader geldt dus *Egbert van Karnebeek*. Omtrent genoemden Egbert waren, toen dezerzijds het onderzoek werd ter hand genomen, slechts bekend zijn geboortejaar (1623) en zijn inschrijving als lidmaat (1651) en benoeming tot diaken (1658) der Hervormde Kerk te Rekken (hieronder ressorteerden destijds de te Vreden woonachtige hervormden) ; de beide eerste jaartallen ook door Nederland's Adelsboek 1914 vermeld [1]). Voorts zijn aanwezig de doopinschrijvingen van vier zijner kinderen (een tweetal oudere kinderen zijn van elders bekend), alsmede geboorte- en sterfjaar zijner vrouw *Christina Willink (1628-1722)* omtrent wier ouders en verdere familieleden overigens tal van gegevens ten dienste staan.

Buiten genoemde kerkelijke acten vond de heer Wijnaendts den stamvader slechts éénmaal vermeld, en wel als volgt:

[1]) **Kerkeraadsarchief van Rekken, A. 13. Kerkeraadsboek 1658—1854.**

Diaken van Vreden Jan Willinck 3 Oct. 1658.
„ „ „ Egbert van Carnebeek 3 Oct. 1658.
„ „ „ „ 7 Oct. 1663.

5 November 166'4. Is de" kerckenraet" verandert en also Berent Restinck ouderlinck en *Egbert van Carnebeek* **diacon tot Vreden waren overleden is om eenighe reden goetgevondon dat Joncker Knyf en Henrick Bingers d(i)e af hadden moeten gaan noch een jaer in haren dienst souden gecontinueert worden, die ook sulckx tot een weistant van Godt kercken aangenomen.**

En syn uyt Reoken afgegaen Henrick Oyndinck ende Huibert Bolmer. Ende voor de overledenen is in plaetse van de afgegaene wederom verkoren:

Tot ouderlinghe, Eggert Gevers, Wilhelm Hemsinok; tot Diacone, Jan Rorinok, Jan Geertigh.

3 Januari **1563.**

Egbert van Kernebeke en Theodorus Dalwigh zijn getuigen bij het opmaken van een pachtcontact van den schultenhof ten Olminghoff onder Eibergen gelegen, eigendom van het stift te Vreden.

Archief Anholt, Protokolbücher Stift Vreden.

Voor een familie, waaromtrent in latere jaren overvloedig bewijsmateriaal ten dienste staat, en welker naam bovendien in hare bakermat Vreden en omstreken reeds sedert een paar eeuwen onder de vooraanstaande personen voorkwam, is dit gemis aan gegevens omtrent den bewezen stamvader wel zeer bevreemdend. De verklaring ligt echter voor de hand: tot twee maal toe werd Vreden door een hevigen brand verwoest, waarbij de archieven grootendeels teloor gingen [2]). Gegevens omtrent inwoners van Vreden kunnen slechts bij uitzondering daar ter plaatse worden gevonden; hoofdzakelijk is men aangewezen op de archieven der omliggende plaatsen, en het spreekt vanzelf, dat deze alleen gegevens opleveren omtrent die leden der familie, die hetzij tijdelijk, hetzij blijvend buiten Vreden gevestigd waren, of door hunne allianties, ambten of handels- en andere relaties, elders hun spoor hebben achter gelaten. Dit nu blijkt met Egbert van Karnebeek niet het geval te zijn geweest. Hij leefde vermoedelijk als een rustig burger binnen het stadje Vreden, alleen zijn kerkelijke functie is ons overgeleverd. Bovendien blijkt uit het feit, dat reeds in November 1664 een opvolger wegens overlijden van den diaken Egbert van Karnebeek moest worden benoemd, dat deze geen hoogen leeftijd bereikte; hij was toen immers pas ruim veertig jaar. Nog eenmaal wordt hij vermeld, als in 1683 zijn weduwe, toen hertrouwd met een burger van Vreden, een huis buiten de stad verkoopt. Deze acte, thans nog in originali berustend op de hofstede Boink bij Vreden [3]), geeft omtrent Egbert zelf geenerlei bijzonderheden.

Tasten wij dus in het duister omtrent Egberts afkomst, vermogens-, familie- en verdere levensomstandigheden, des te meer is bekend omtrent het geslacht, waartoe zijn vrouw *Christina Willink* behoorde. Zij toch behoorde tot een kring, waaromtrent vrij uitvoerige gegevens — in de eerste plaats de bekende uitgave „Stamboek der Willingen" — ten dienste staan, en dat, ook blijkens zijn ambtelijke functies, tot het patriciaat dezer overigens destijds weinig beteekenende en niet zeer welvarende streek behoorde.

De Willinks, ook in Gelderland o.m. te Groenlo en Winterswijk gevestigd, bezaten in deze buurt niet alleen talrijke goederen, maar bekleedden ook verschillende openbare ambten. Zoo was Christina's oudste broeder, *Gerrit*, Hessisoh licentmeester te Vreden, voorts ambtman aldaar en rentmeester van de abdis. *Andries Willink*,

[2]) **Slechts eenige 18e eeuwsche kerkregisters, en enkele andere, minder beteekenende stukken, bleven gespaard.**

[3]) **19 Januari 1683, Bernard Volbier, subst. richter der stad Vreden en te Gerkinglohe, verklaart dat de „wohlachtbare auch viel ehr und tugendreiche" Mr. Stuel en zijn vrouw Christina Willing, wed. Egbert von Kernebeok, en Joh. Rehsing „viduus" resp. burger en raadslid te Vreden aan Anna Sentvelt, wed. Albert ten Middelhuis hebben verkocht. die Feldkotte in boerschap Wennewick tusschen Remmerting en Temminghoff, zooals deze aan verkoopers van de erven zal. Joh. Willing gecedeerd en verkocht is. Acte by Boing, brsohp. 'Wennewiok bij Vreden, naar een afschrift, gemaakt door Deken Tenhagen, thans te Werne a. d. Lippe, vroeger te Vreden.**

zoon van haar broeder ***Jan,*** was gehuwd met de dochter van den Eybergschen voogd ***Berend van der Wijck*** [4]); ***Jan ten Kate***, Christina's zwager, was zoon van een burgemeester van Almelo. Onder de allianties der Willingen vindt men namen als ten Cate, Warnsinck; voorts Kops, Hooft, de Bosch, Hennebo, Teyler e. d. welke voor het meerendeel als doopsgezinden bekend staan.

Merkwaardig is, dat omtrent Egbert zelf en zijn nakomelingen, hoewel ook zij later te Haarlem wel in doopsgezinde kringen verkeerden, niet blijkt, dat zij bij een Mennonieten-gemuente waren aangesloten. In het stift Munster zou dit trouwens niet wel mogelijk zijn geweest, waar deze secte aldaar, nog steeds als gevolg van de gruweldaden der Wederdoopers, onder geen voorwaarde werd geduld. Met de Hervormden stond de zaak eenigszins anders: deze werden in het midden der 17e eeuw te Vreden toegelaten, mits zij hun godsdienstplichten daarbuiten n.l. over de Nederlandsche grens uitoefenden [5]).

Hetgeen hier over de familie van Christina Willink gezegd werd zal nu, naar mag worden aangenomen, ook voor Egbert van Karnebeek en zijn geslacht gegolden hebben. De met de Willinks geallieerde namen zooals van der Hart, Wessels, Hardes, van Hackenbroick, komen trouwens ook onder de allianties der Vredensche en Bocholtsche von Kernebecks voor. Deze bekleedden omstreeks 1600 aldaar soortgelijke ambten als de Willinks en hun magen. Een ***Johan von Kernebeck*** was destijds burgemeester van Vreden, evenals reeds een halve eeuw vroeger een ***Diderick von Kernebeck.*** Vanwege het stift Vreden waren te Bocholt ***Gerhard*** en ***Antony von Kernebeck*** ambtman (voogd), terwijl aldaar als bisschoppelijk-Munstersche voogden achtereenvolgens voorkomen ***Johan, Frederik*** en ***Johan von Kernebeck.*** Voorts worden ettelijke von Kernebecks te Vreden als schepen vermeld. Toen Egberts nakomelingen reeds naar Holland verhuisd waren, bleven te Vreden nog eenige nazaten van bovengenoemden burgemeester Johan von Kernebeck, die echter geleidelijk in stand schijnen te zijn achteruit gegaan.

In 1736 komt ***Anna Catharina von Kernebeck*** nog voor als vrouw van den Vredenschen burgemeester ***Schutten.***

Wat nu Egbert en zijn tak betreft, was er geen aanleiding te onderstellen, dat hij, die voor zoover bekend was steeds te Vreden woonachtig geweest is, niet tot hetzelfde geslacht zou behoord hebben als de verschillende von Kernebecks, in de 16e en 17e eeuw aldaar

[4]) Kerkelijk archief Eybergen. Huwelijksregister 1667. Geen datum. Andries Willink s(oon) van zalige Jan Willink te Vreden. Geertrui van der Wyk, dogter van Bernard van der Wyk. voogt alhier te Eybergen.

[5]) Uit de Rekkensche kerkboeken, 27 September 1666: Is de kerkeraedt tot Vreden gevraeght of ook eenighe onrust was by de gemeente en vernomen dat de weduwe van *Karnebeek* eenighe versohil hadde met haer Broer de Amptman Willinck welker vereenige sy verscheyde mael te vergeefs hadde getenteerf, is goedgevonden haer beyde hier te citeeren twelk de volgende Sondagh geschiet synde is de saecke in liefde geschickt.

19 April 1660. Jan Willinck een seeker stuck lands hadde verkooht aen Herman Vesterinck buyten kennisse van syn huysvrouw is op het versoeek van deselve dese koop met bewillingh van verkoper geannuleert.

1660. Ouderlingen: Gerrit Willinok tot Vreden.
Diaken: Jen Willinck tot Vreden.

wonende, die meerendeels zijn terug te brengen tot de nakomelingen van genoemden burgemeester ***Johan,*** geb. omstr. 1550, eigenaar van het goed Bammel bij Vreden. Ook diens tijdgenoot, ***Coenraad von Kernebeck,*** kwam vooral wegens zijn voornaam — waarover straks nader — als voorvader van Egbert in aanmerking. Overigens is de geschiedenis van het goed Bammel door allerlei acten vrij nauwkeurig bekend; het is herhaaldelijk door verdeeling en verkoop verkleind, en tenslotte, omstreeks het laatst der 17e eeuw, geheel in andere handen overgegaan. Met de vervreemding van hun onroerende bezittingen zal de daling in maatschappelijke positie der Vredensohe, Katholiek gebleven von Kernebecks, waarschijnlijk verband hebben gehouden. Intusschen was toen Egberts nakomelingschap reeds naar de Nederlanden uitgeweken.

Rechtstreeksche gegevens zijn, als gezegd, omtrent Egberts voorouders en collateralen niet voorhanden. Bij het verzamelen van acten over zijn tijd- en naamgenooten kwam echter, naast een later te behandelen ***Coenraad I*** (overleden vóór 1616) nog een ander, ***Coenraud II***, naar voren, die blijkens de omtrent hem gevonden acten, een tijdgenoot van Egbert moet zijn geweest. De voornaam Coenraad werd ook gedragen door Egberts vierden zoon en een aantal verdere afkomelingen, en vormde dus het eerste aanknoopingspunt. Het lag toch voor de hand, bij gebrek aan andere gegevens nauwkeurig te letten op de voornamen van Egberts kinderen, en hieruit konden de volgende conclusies, zij het met zekere reserve, wel worden getrokken.

Egberts tweede kind en oudste dochter, die gedoopt moet zijn vóór 1661 (aanvang, van het Rekkensche kerkregister) heette ***Anna Elisabeth.*** De voornaam Anna zal dit kind aan de grootmoeder van moederszijde ***(Anna van Itteren)*** ontleend hebben. De naam Elisabeth komt aan die zijde niet voor en zal dus de naam zijn geweest der andere grootmoeder. Op deze dochter volgden twee zoontjes, waarvan het oudste jong overleed. Beiden droegen den voornaam ***Jan,*** evenals Egberts oudste kind. Zoo heette in de eerste plaats de vader van Christina Willink, doch ook lag het voor de hand, dat overeenkomstig een vaste gewoonte Egbert zijn oudsten zoon naar zijn eigen vader zou hebben genoemd en dat deze dus ***Johan von Kernebeck zou*** geheeten hebben. Egberts vierde zoon heette ***Coenraad.*** De beide reeds genoemde Coenraads komen echter chronologisch niet in aanmerking als vader van Egbert. De eene is daarvoor te oud, de andere te jong. De laatstgenoemde ***Coenraad*** (11) kan Egberts broeder geweest zijn. Immers zal Egbert zijn zoontje ***Coenraad wel*** naar een zijner naaste verwanten genoemd hebben, terwijl deze naam bij de Willinks niet voorkwam.

Zijn derhalve uit de voornamen van Egberts kinderen wel eenige conclusies te trekken, ook met Egberts eigen voornaam is dit het geval. Deze toch komt in geen der bekende takken der 16de of 17de eeuwsche von Kernebecks voor. Hij moet dus uit een ander geslacht zijn overgenomen, en wij zullen dus te zoeken hebben naar het huwelijk van een von Kernebeck met een vrouw, in wier familie die naam ***Egbert*** voorkomt.

Wij hebben dus in zekeren zin twee uitgangspunten: in de eerste plaats ia er aanleiding ***Coenraad*** en ***Egbert***

als zeer nauw verwant te beschouwen. Wanneer zij broeders zijn geweest, was Coenraad de oudere. Immers toen hij als student werd ingeschreven (1639) was Egbert eerst 16 jaar oud. In de tweede plaats dient gelet te worden op de wijze, waarop de naam ***Egbert*** in de familie kwam.

Aan deze twee motieven, welke het onderzoek verder hebben geleid, kan dan in de derde plaats worden toegevoegd, dat er een groote kans was, de namen ***Jan*** en ***Elisabeth*** te vinden als voornamen van Egberts ouders.

Wij zullen zien, dat deze hypothesen geheel los van elkander tenslotte tot één en hetzelfde resultaat leidden. Hieraan moge nog worden toegevoegd, dat uiteraard nog verschillende wegen werden ingeslagen, welke achteraf bleken dood te loopen. Wij vermelden hier alleen die vondsten, welke tot bovenbedoelde uitkomst hebben geleid.

Uitgegaan werd van den persoon van den tweeden ***Coenraad von Kernebeck,*** omtrent wien het volgende bekend is:

19 October 1639.
Conradus *Kernebeck,* Saxofurtensis [6]) wordt tegelijk met Johxnnes Pott, Daventriensis, ingeschreven als student aan de illustre school te Deventer. Achter hun namen staat: hi duo ex schola promoti sunt.

Groningen. Hervormde Kerk. Lidmatenregister, ingeschreven (dus waarschijnlijk „aangenomen" als lid), *Conradus Coornebeeck,* stud. Dec. 1642.

Deventer. Hervormde kerk. Oudste lidmatenregister van 1632—1656. Ingeschreven als lidmaat in September 1645 ***Conradus Kernebeek, S.*** Theol. studiosus in de Groote Averstraat, met attestatie van Groningen.

Tronwboek te Deventer. 6 Juni 1646 ondertrouwd te Deventer, ***Conradus Carnebeek*** theologiae candidatus, met ***Henrica Diertinges***, dochter van Salige Arnt Diertingh, beide in de Grote Overstraat. Copulati A°. 46, Juni 21.

Raadsbesluiten Deventer. Solis 21 Octobris 1649. Coss. Scholier, van der Beeck. Opt voorstel gedaen in name en vanwege den schoelraet hebben S(chepenen) en R(aad) *Conradum* ***Carnebeeck*** gesurrogeert ende weder gestelt in plaats van Zal. dno. Joanni fabritio, gewesen rector quintae classis in triviale schola, alhier.

Deventer 1649, 22 October. (Notulen Schoolraad) Fabricius praeceptor 5tae classis gestorven synde, soo is hem gesuccedeert: ***Conradus Carnebeeck.***

Den 31 Juli 1652 verwierf D. ***Conradus à Kernebeeck*** praeceptor quintae classis met syn drie kinderen by *Henrickjen van Diertinck*, echtelijk verweckt geheeten *Margaretha, Joannes* en *Elisabeth* het volle of groot burgerrecht. (Hurgerhoeken van Deventer.)

4 Augustus 1666. ***Henrica Diertincks, weduwe Conradus van*** *Carnebeeck*, bekent voldaan en betaald te zijn -nadat zij van schepenen en raad van Deventer, ten aanzien harer onmondige kinderen daartoe approbatie had bekomen — wegens de overdracht aan Cornelis Hagedoorn, van een rentebrief, gedateerd 27 4 ugs. 1633, staande op de provincie Overijsselen op het coimptoir van Twenthe.
Renunciatieboek van Deventer, dl. 1655—1668.

Testament van ***Emse Boemers,*** weduwe van *Arent Dieterinrk* waarbij deze bepaalt, dat haar dochter *Hendrika,* weduwe van zalige praeceptor ***Karnebeek*** vrij zal kunnen wonen in het huis waar zij nu wonen, het huis staande eind Groote Overstraat, dat die weduwe haar moeder in de kost neemt tegen 75 gulden per jaar, de dochter betaalt het „jaerlycx uytganck".
Protocollen van de Stadssecretarissen. Inventaris rechterlijke archieven 105, 18 Mei 1664, folio 137/38 Archief Deventer. [7])

Blijkt hieruit nog geenszins iets positiefs omtrent Coenraads ouders en voorouders, wel hadden wij een kleine aanwijzing in de acte van 1666, waarbij zijn weduwe Henrica (van) Diertinck als eigenaresse optreedt van een rentebrief. Omtrent dezen rentebrief vonden wij onder meer de volgende gegevens:

27 Augustus 1633. Bernard ter Borch, ontvanger der Staten van Overijssel, ontvangt van ***Lysbeth van Carnebeeck*** en ***Fenneken van Calcar 700*** carolusguldens, waarvan de jaarlijksche rente ad 43 gld. 15 st. tot 1643 door den ontvanger Scholier wordt betaald ten laste van het rentambt Twente.
Van 1645 tot 1665 geschiedt de rente-betaling aan ***Elisabeth van Carnebeeck,*** sedert Augs. 1665 aan *Cornelis Hagedoorn.*
(Archief der Staten van Overijssel. Register van rente en rekeningen No. 2585, fol. 126, en No. 2587, en Rekeningen van de Ontvangers van Twenthe, No. 2416, 2419, fol. 21; 2420, fol. 14).

De rentebrief had dus toebehoord aan ***Elisabeth*** *van Karnebeek* en *Fenneke* (ook genaamd Jansdochter) van *Calcar*. Deze laatste familienaam bood eenige houvast, in elk geval was er, bij gebrek aan andere gegevens, voldoende aanleiding alles na te gaan wat omtrent deze van Calcar's bekend was. Zoo kon een acte worden opgespoord, betreffende de gerechtigden tot de nalatenschap van een zeker echtpaar ***van*** *Calcar-van Hummel* respectievelijk overleden in 1631 of 1632 en 1642. Deze vondst bracht ons eindelijk op het juiste spoor. Het is een oproeping van erfgenamen door den executeur-medeërfgenaam ***Hendrik van*** *Calcar* [8]). Onder de genoemde erven waren o.a. ***Elisabeth*** *Hackenbroick,* gehuwd met ***Hendrik*** *Holtman* en een tweede *Elisabeth Hackenbroick*[9]) vrouw van ***Jan*** van *Karnebeek.*

Na het bovenstaande behoeft het geen betoog, dat

6) D.i. uit Steinfurt, Burgsteinfurt.

7) Verschillende acten uit het archief van Deventer en tal van andere acten en gegevens danken wij aan de onvermoeide nasporingen van den heer J. Goudswaard, genealoog te Baarn.

8) Archief Deventer. Sententiën Landsgericht, 1638/47, 20 Juni 1642. ***Jan van Karnebeek en*** zijn huisvrouw ***Elisabeth van*** *Hackenbroeck* (*Hackenbroicx*) komen voor onder de erfgenamen van Jan ***van*** Calcar, overleden te Deventer.
Evenzoo: Elisabeth (lees Fenna) Hackenbroick, vrouw van Henrick Holtman, en Hendrik ***van*** Caloar.

9) De Hackenbroicks kwamen ook voor als von Hackenbroiok (de naam verschijnt reeds in de 14de eeuw in het Rijnland). De von Hummels kwamen, voor zoover bekend, ook uit Vreden:
Provisoren van het Weeshuis zijn aan Anton van Hummel en zijn overleden huisvrouw Aleid Sohmidts, 200 th. schuldig, 1643. (Copie Deken ***Tenhagen).***
Uitgaande brief van Richter van Bueren en Joh. Randeraedt. Voogt "van Vreden, d.d. 12 April 1608, aan Heidenreich Droste; Drost van Horstmar ***en*** Ahaun en aan Conrad Volbier, Richter te Ahaus, „die vormals ausgezogenen Taufer seien teilsweise zuruckgekehrt." Een daarvan was: Johan von Hummel an die Wassermullphort welcher dannooh innerhalb acht tag seine Behausung erblioh verkauft hatte.
Staatsarchiv Munster. M.M.L.A. 518, 519, vol. XI, original.
Nog in de 18e eeuw komen deze namen te Groenlo voor. De Hackenbroicks zegelen dan met een boom, de van Hummel's met een leeuw.

vooral dit laatste echtpaar — ook om zijn voornamen — de aandacht trok. Daarbij kan tevens worden opgemerkt, dat ook blijkens een in het archief Bredevoort berustend testament van het echtpaar Holtman (1647), in de bovengenoemde acte nog een verschrijving had plaats gevonden : voor de eerste ***Elisabeth*** Hackenbroick moest worden gelezen: *Fenna* Hackenbroick [10]).

Een poging om het testament te vinden, waaraan de bedoelde erfgenamen hun recht ontleenden, bleef helaas zonder gevolg. Wel werden gevonden twee codicillen van de weduwe ***van Calcar-van Hummel,*** respectievelijk van 1631 en 1633. Uit deze stukken bleken de volgende familierelaties :

Jan van Calcar was gehuwd met *Maria van* **Hummel** [11]). ***Hendrik van Calcar***, een broederszoon van *Jan*, was bovendien gehuwd met *Catharina*, een zustersdochter van ***Maria van*** Hummel, de dochter n.l. van *Geertruida* ***van Hummel,*** gehuwd met ***Egbert von Nackenbroick;*** dit laatste echtpaar had behalve ***Catharina*** nog drie andere dochters, *Fenna*, ***Elisabeth*** en ***Maria;*** ook deze gezusters waren gehuwd, respectievelijk met ***Hendrik Holtman***, ***Johan von Kernebeck*** en ***Jan Berendszoon.*** Intusschen was uit de genealogie der familie ***van Delden*** reeds bekend, dat de stamvader ***Jan Berends (van Delden)*** den 9 December 1617 te ***Vrede n*** huwde met ***Maartje*** Egberts-dochter gen. *van* ***Hackenbroick.*** Een ***Jan Berendsz.*** komt ettelijke malen voor onder de relaties van bovengenoemden ***Johan von Kernebeck,*** van wien hij in 1638 goederen in bewaring hield, en wel gewoonlijk als ***Jan Berendsz. „in't Spijkerboor",*** een nog bestaande straat in Deventer [12]). De vier gezusters Hackenbrock hadden

[10]) Rechterlijk archief van Bredevoort. Op 6 Juli 1647 maken testament Henrich Holtman gehuwd met Fenneke Hackenbroeck. Het echtpaar vermaakt goederen (land en erven) rond Winterswijk gelegen, aan hun schoonzoon Johan Haweken (Haefkens), gehuwd met Geertrud Deckerinck.

Eenige dagen later verkoopen zij aan hun schoonzoon andere goederen te Winterswijk.

[11]) Memorieboek 4 Februari 1631.

Alzoo Maritge van Hummel de huisfrouw van Joan van Calcker' met rechte uitgesloten ende verwonnen hadde de persoon van Jurrien Delinck voor een som van vierhondert neg. carol. gulden, blykens seeckere daarvan op 28 Mei 1629 gepasseerde en geregtelyk vertoonde obligatie, enz.

[12]) Deventer Gemeentearchief. Landgericht.

Joannes Kotting als volm. van Lutgert, Elisabeth end Wessell Vowinokel mitsgaders Elsken wed. van zal. Joan Vowinokel de jongen vermogens getoonde Procuratie den 17 Maij 1638 voor de E. Joann Goddes der rechten doctor ende righter tot Steinfurt onder desselfs segel gepasseert inholdende potentatem substituendi, heeft uit cragte van dien gesubstitueert Wilhelm Lipperum om van Joan van Kernebeeck in tho vorderen alsulcke twee en dertig Rijxd. cum interesse als deselve Joan Vowinckel is schuldig gewesen desfals te doen.

Sonder argelist etc. 21 December 1638.

Herman Egberts onderschulters gigtet dat hij ter instantie van de E. Joan Kettigh als volm. der Erffgenamen van wijlen Joan Vowinokell 18 Junij het eerster den 2 Julij, het tweede, ende den 16 dito, hei derde arrest gedach(vaart) heeft op alsu(l)cke mobilien ende goederen als Jan van Kernebeeck binnen dese stadt int Spijckerbade in bewaring heeft etaende onder Jan Berentssen. 21 Deoember 1638.

Weete

Ick Gerhard Rouse indertijt verwalter vant Landgerichte der Stadt Deventer late hiermede wete U Joan Kernebeeck woonende tot Coesfelt welcker gestalt Joannis Cottig volm. van Lutgert, Elisabeth en Wessel Vowinokel mitsgaders Elsken wed. van Zal. Jan Vowinokel den Oldan met dem arreste naar Overijselsch Landregt geprocedeert heeft op alsulcke mobilen ende goederen als alhier binnen dese stadt iut Spijokerbaer in bewaring van Jan Berentsen solde sijn ende U toebehoire. Om daeran toe verhalen alsulcken twee en dertigh rijxd. cum interesse vermogens obligatie van den 2 Maij 1632 als g(enoemde) Erffgen. van UE. oompeteeren mette costen bereets gedaan ende noch te doen.

allen huisgezinnen gesticht, onder welke de bovengenoemde erflaatster verschillende goederen verdeelde [13]). Van deze gezinnen vinden wij de Holtmans in Bredevoort, de van Deldens in Deventer, doch ***Hendrik van Calcar*** en ***Johan von Kernebeck*** ongeveer gelijktijdig te Steinfurt.

Wij keeren tot Coenraad von. ***Kerneòeck*** terug en herinneren er aan, dat hij als „Saxofurtensis" te boek staat. Dit aanknoopingspunt leidde tot een vrij uitvoerig onderzoek in het archief van Burg-Steinfurt en deed aldaar reeds dadelijk niet slechts *Henrik van Calcar* en zijn vrouw ***Catharina (van Hackenbroch),*** maar ook ***Jan von Kernebeck*** en ***Elisabeth*** terug vinden [14]). Van dezen Jan wordt o.m. gezegd, dat hij voornemens was in dienst van den Landgraaf van Hessen te treden. Na het bovenstaande mag veilig worden geconcludeerd, dat ***Elisabeth*** identiek is met ***Elisabeth Hackenbroick.*** Waar te Burg-Steinfurt blijkens een nauwkeurig onderzoek door den archivaris, Prof. K. Döhmann, slechts één echtpaar von Kernebeck moet hebben gewoond, volgt hieruit tevens met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid, dat hiermede de ouders van ***Coenraad,*** den praeceptor, zijn gevonden.

Maar de omstandigheid, dat de vader der vier gezusters Hackenbrock ***Egbert*** heette, is tenslotte voor ons wel van het meeste belang. Zelfs zonder onze wetenschap omtrent Coenraad en diens herkomst uit Steinfurt

Gegeven onder mijn gewoone eegel den 21 December 1638.

Lunae 4 Februari 1639.

Verwalter Rouse Coernoten Nijlandt Dr. Hessinck.

Gerhard Kettig volm. van Lutgert, Elisabeth und Wessel Fowinckel mitsgaders Elsken wed. van zal. Jan Fowinokel de jonge als erfgen. van Joan Fowinckel den olde per Wilhelmum Lipperum doende reproduceeren alsoodan. drie arresten als in name van hem Anlegger verhaelter qualiteit gedaan op seecker onder Jan Berentse in de Spijckerbaer berustende ende Jan Kernebeeok toebehoerende goederen, enz.

28 Juli 1653 compareerden Derck Henricx Swartvarver en Peterken Peters met hem als hare echten man ende momber ende konden voor haer ende haer beyde erfgenamen van ontfangen penningen en deuchdelyke scholt schuldig te wesen als Marritie Egberts, wed. van Zal. Mr. Jan Berents in 't Spyckerboor, enz.

Deze aote is links voorzien van deze kantteekening :

Compareerden Maritien Egberts int Spyckerboor wed. van salige Jan Berents tutore Gerrit Focking end beoande haer van dese hondert carol. gulden oapit. met alle achterstandige rente te dancken ende te syn voldaan ende afgelost.

Sonder argelist. Actum coram Camer. Adr. van Bocholt, Schepen, 1 Juli 1656.

In het archief der Doopsgezinde kerk te Deventer en wol in het oudst bewaarde register aangelegd in 1647, waarin ontvangsten zijn geboekt, leest men:

1639, 1 Mey. Jan Berends: weduwe Marritge Berends. 1643 23 Febr. van de erfgenamen van Jan van Calcar ontfanpen de som van 1100 wegens het testament van Jan van Calcar en daarmede de fl. 2 duizent van dat legaat voldaan, betaald 1100.

1643, 3 Maart, noch ontfangen voor interest van bovengemeld bedrag, 40.

[13]) Zoo ontvingen de kinderen vau Elisabeth en Johan von Kernebeck een van de ouders der erflaatster afkomstige hof vóór de Watermolenpoort te Vreden, alwaar ook de „Taufer" Johan van Hummel had gewoond (zie hiervóór noot 9).

[14]) Notariatsregister von D. Hienfelt, Stadtarchiv Burgsteinfurt. 1630 Mai 10, Steinfurt.

Anno 1630 den 10 Maij. Personlioh ersohienen Authonius Bifangk fur sich und seine Erben bekennende, dass Er Johan Kernenbeck und Elisabethen eheleuten offriohtiger gestendiger schuld, ... enz.

1630, Mai 11, Steinfurt.

Anno 1630 den 11 Maij Vormittags vmb Neun vhr Personlich ersohienen Anthonius Bifangk ... Vnd gebe Er und verehrte in donationem causa mortis Elisabethen Johan Kernebecke ehehausfrawen oder Iren Erben fur die erzeigte vod Ihme bewiessene Wol- und guttaten auss seinem hausse binnen Steinfort funffzigk enckede Reichsthlr. .... etc.

en verwantschap met de van Calcar's, zou reeds het bloote feit, dat er omstreeks 1620 een echtpaar *Jan von Kernebeck* en *Elisabeth Egberts-dochter* moet geleefd hebben, ons tot de conclusie hebben gebracht, dat zij de ouders van den in 1623 geboren *Egbert von Kernebeck* moeten zijn geweest, waarbij wij ook nog eens aan de namen van diens oudste kinderen *(Jan en Elisabeth)* mogen herinneren.

Voorts vinden wij de bovengenoemde mededeeling uit de genealogie van **Delden,** volgens welke *Jan Berends van Delden* en **Maartje** *Egberts-dochter Hackenbroek* in 1617 te Vreden zouden gehuwd zijn, bevestigd door de wetenschap, dat inderdaad *Egbert von Hackenbrock* in 1614 te Vreden woonde, alwaar hij ook reeds in 1606 als getuige optrad. Ook weten wij, dat in 1617 en vooral in 1627 een groote uittocht van Protestanten uit Vreden naar Burg-Steinfurt heeft plaats gevonden. Professor Döhmann, archivaris in laatstgenoemde plaats, schrijft ons hieromtrent het volgende :

„Der in 1639 in das Album der Illustre School zu Deventer eingeschriebene Conradus Karnebeek nennt sich „Saxofurtensis" was ohne Zweifel gleichbedeutend ist mit „Steinfurtensis". Er hat also jedenfalls vor 1639 zu Yteinfurt gewohnt ohne das Burgerrecht erhalten zu haben. Da die Kernebeck aus der Gegend von Vreden und Bocholt stammen, so wird die Anwesenheit Conrads und wohl auch noch anderer Mitglieder seines Geschlechts in Steinfurt damit zusammenhängen, dass, wie feststeht, zahlreiche Protestanten resp. Mennoniten aus der genennten Gegend infolge der seit 1617 und besonders 1627 durch den Bisschof von Münster und Kurfürsten von Köln, Ferdinand von Bayern, betriebenen Gllaubensverfolgungen sioh gezwungen gesehen haben in der reformierten Grafschaft Steinfurt eine Zuflucht zu suchen. Als dann seit 1635 Steinfurt durch die Kaiserlichen erobert und duroh Krieg und Pest verwustet wurde, haben sich die Flüchtlinge anders wohin gewandt".

Het baart dus geen verwondering, dat wij omstreeks de jaren 1630-1640 *Johan von Kernebeck* te Steinfurt aantreffen, evenals zijn zwager *Hendrik van Calcar*, die aldaar reeds in 1616 het burgerschap had verworven[15]). Het jongste zijner daarbij genoemde vier kinderen, ***Mattheus***, *was* in datzelfde jaar geboren [16]). Hendriks huwelijk met *Cathnrina* Egberts-dochter zal dus omstreeks 1610 zijn gesloten; dat van ***Elisabeth Egberts***, een jongere zuster, wellicht iets later. Een en ander klopt volkomen met de beschikbare gegevens omtrent de geboortejaren van ***Koenraad*** en *Egbert von Kerneberk.*

Tenslotte is het merkwaardig, dat de vrouw van dezen laatste, na zich met haar man weder te Vreden gevestigd te hebben (sedert 1648 was hier op zichzelf zooveel bezwaar niet meer aan verbonden), na 1664 (sterfjaar van Egbert) hertrouwde met den tot een *Steinfurter* geslacht behoorenden rentmeester *Vastert Stuel.* Het te Steinfurt door Johan von Kernebeck gepande z.g. Beifangsche huis was in 1647 aan een ***Stuel*** verkocht. Over deze familie schrijft Professor Döhmann :

„Der neue Besitzer des **Hauses, Herman** Stülen, gehörte einer aus der Grafschaft Bentheim stammenden tuchtigen Kaufmansfamilie an, die in Steinfurt bis zur Mitte des 18 Jahrhunderts einde Anzahl achtungswerter Vertreter gehabt hat. Er war verheiratet mit Margaretha Hesseling, 1658-1659 Bürgermeister und in dieser Eigenschaft frei von Kontribution aus seinem Hause, und starb 1661".

Op grond van een en ander kunnen wij als vaststaand aannemen, dat **Koenraad II,** de praeceptor, de zoon was van *Johan von Kernebeck* en *Elisabeth Egberts-dochter von Hackenbroick* ; terwijl de verschillende bewijsgronden, onderscheidenlijk ontleend aan de voornamen *Koenraad, Egbert, Jan* en *Elisabeth,* ons zoo goed als zeker in bedoeld echtpaar ook de ouders van *Egbert von Kernebeck*, den Vredenschen diaken, mogen doen zien.

Uit een en ander blijkt niet, wat Johan's maatschappelijke positie was. Waar destijds de Vredensohe von Kernebecks hun grondbezit geleidelijk van de hand schijnen te hebben gedaan, zal ook Johan daarvan wellicht met veel meer over hebben gehad. Dit is te meer waarschijnlijk als men in aanmerking neemt, dat hij -wellicht ook in verband met zijn doopsgezinde relaties (van Calcar, enz.) — tengevolge van de troebelen in het Munatersahe, waar beurtelings Hessen en Keizerlijken het heft in handen hadden, her- en derwaarts moest trekken; waarbij herinnerd moge worden aan de acte betreffende goederen van hem, die in het Spijkerboor waren opgeslagen. Het is niet onmogelijk, dat dit koopmansgoederen waren, en Johan von Kernebeck door het drijven van handel in zijn onderhoud voorzag. Dat hij intusschen niet onbemiddeld was, blijkt uit zijn leeningen aan Anthonius Beifanck [17]). Ook is mogelijk, dat hij zich als zoovelen uit dezen kring in een der textiel-branches (zijde, laken of boomwol) heeft bewogen, zooals later ook zijn kleinzoons te Amsterdam deden.

Ten slotte is niet duidelijk, in welke functie hij zich in Hessischen dienst heeft willen begeven. Het is natuurlijk mogelijk, dat hij zich op het gebied der uitrusting, wapening of approviandeering (dus als non-combattant) verdienstelijk wenschte te maken. Hetgeen verder omtrent Johan von Kernebeck aan het licht kwam, hopen wij in een volgend artikel mede te deelen.

---

[15]) Aus einem Beriobt des Bernt van Bueren an den Beambten zu Ahaus (Vreden 1612. Juli 6) verscheint, dasz Bueren haben die befehl wegen Abschaffung der Wiedertauffer erhalten. Dieselben lieszen sich nioht an das Stift zu verlassen sondern warteten wie es scheint suf die Exekution. Onder de uitgezetten: Heinrich van Calcar. Cum uxore.

Staataarchiv Munster, M.M.L.A. vol. XI. original.

[16]) Deze voornaam ook bii de Haokenbroioks:

Gemeentearchief Deventer. Memorieboek 20 Sept. 1607. Blijkens een akte was op dien datum dood:. Willem Hackenbrock. Hii was gehuwd geweest met Aerne Lubeleyn. Zy hadden 4 kinderen in leven; Lambert, Derck, Tewis (Mattheus), Roelof van Hackenbroak, erfgenamen van Wolter Lubeleyn, van het te Deventer gevestigde handelsgenootschap de Bergsohe Handel.

[17]) Georg Beifanck, zoon van den Steinfurter richter en „vrygraaf" Johan Beifanck, was grafelijk „kammersekretär" en notaris. Hem behoorde het huis, waarin Johan von Kernebeck te Steinfurt woonde en dat na Georg's dood in 1607 aan ziin broeder Anthonius Beifanck en diens zoon was overgegaan. Johan's zwager Hendrik Holtman, uit een geslacht, dat te Gronau, Ahaus en Steinfurt in verschillende ambtelijke functies vermeld wordt, was weer aan de Beifancks verwant.

Van Alderwerelt,

door Mr. H. F. WIJNMAN.

Ons medelid, de Heer J. K. H. de Roo van Alderwerelt, heeft in kol. 182/83 van dezen jaargang een

aantal gegevens gepubliceerd betreffende het geslacht ***van Alderwerelt.*** Aangezien de geacht0 inzender zegt eventueel0 bijdragen zeer op prijs te stellen, zijn onderstaande door mij verzamelde aanteekeningen wellicht niet onwelkom.

Als land van herkomst van het geslacht wordt in Ned. Patr. (1916, blz. 8/9) aangegeven: vermoedelijk Vlaanderen, terwijl als eerste generaties aldaar worden vermeld :

1. *Cornelis* ***van Alderwerelt,*** werd in 1680 poorter te Middelburg, † Middelburg in 1606, tr. ***Cathelyne Plevier,*** † na 1606.

II. ***Jan van Alderwerelt,*** geb. Middelburg 1 Aug. 1686, vestigde zich te Amsterdam, waar hij zich het huis „De Wereld" bouwde aan de Heerengracht, † Amsterdam 7 Juni 1636 [1]), tr. (ondertr. Amsterdam 1 Aug. 1606) *Lijsbeth Block*, geb. Amsterdam in 1689, † Amsterdam 18 Aug. 1655 [2]), dr. van ***Adriaen*** en ***Trijntgen 2 onisdr. Essen.***

In het Ned. Adelsboek (1912, blz. 36) staan geen meerdere bijzonderheden omtrent beide generaties vermeld (slechts wordt als huwelijksdatum van ***Jan van Alderwerelt*** aangegeven: 22 Aug. 1606), doch aan hoofde van de stamreeks vindt men aldaar o.a. de woorden: „Een uitgebreid geslacht ***van Alderwerelt*** komt van 1490 tot 1640 in Vlaanderen voor, voornamelijk te Werwick, Meenen, Yperen, Gent enz. De aansluiting met dit Vlaamsch geslacht, hoewel hoogst waarschijnlijk, is nog niet bewezen. De geregelde stamreeks vangt aan met Cornelis ***van Alderwerelt,*** di0 in 1680 poorter te Utrecht werd en voorkomt op de lijsten der Doopsgezinden dier stad."

De Ned. Adel, Hist. Gedeelte, 11 (1930), blz. 3 geeft ook geen nadere gegevens, zoodat wij mogen aannemen, dat over de herkomst en eerste generaties van het geslacht *van* ***Alderwerelt*** in de laatst0 tijden geen nieuw licht werd verspreid.

Het bleek mij nu dat zeer waarschijnlijk Meenen de plaats van herkomst van het geslacht was. Vermoedelijk leefden aldaar in de tweede helft van de 16e eeuw een drietal broeders ***(Anthonis, Cornelis*** en een ongenoemde), die om der geloofswille kort vóór 1680 naar Middtlburg vluchtten [3]). ***Anthonis'*** zoon ***Cornelis*** was ± 1676 te Meenen geboren, woonde daarna te Middelburg en ondertrouwde te Amsterdam op 24 Dec. 1604 met een lid van het bekende Doopsgezind0 koopmansgeslacht *Block*:

(Pui-reg. 666, F°. 203, Gem. Arch. Amsterdam) den 24e Decembris 1604 C. a. v. ***Cornelis van Aldewerlt Anthonis*** zone, van Meenen, oudt 28 jaeren, wonen(de) tot Middelborgh waer hem opgeleght is de geboden mede te laten gaen ende daer van betoogh in te brengen ten eenre ende ***Barber Jacobs Bloks***, oudt 23 jaeren, woonende op de Nieuwen dijck, geassisteerd met ***Maritgen Pietersdr.*** hare moeder ter anderen zijd0 enz.. (w.g.) Cornelis van Alderwerelt, Barbare Jacobs Rlockx.

Vermoedelijk van een broeder van bovengenoemde ***Anthonis van Alderwerelt*** waren een tweetal te Amsterdam woonachtig0 broeders de zonen.: dezen heetten ***Cornelis*** en ***Anthonis*** en waren respectievelijk droogscheerder en snijder van beroep; hun ondertrouwacten volgen hieronder :

(D. T. B. 668, f°. 103 Gem. Arch. Amsterdam) den 10en Novemb 1618 C. a. v. Cornelis *van Aldewerelt* van Middelb(urg), drooghscheerder, wiens ouders consent ons is gebleken [4]), wonen(d0) 5 a(nn)is inde Keyserstraet ende *Trijntgen Lambertsdr.,* van Bloxsiel, oud 23 jaren, geass(isteer)t mit ***Jannitgen Alberts*** hare moeder woonen(de) 6 a(nn)is op de Brouwersgraft enz., (w.g.) Cornelis van Alderwerelt, kruisje.

(D. T. B. 669, f°. 124) Den 4 May 1624 C.. ... ***Anthonis van Aldewerelt,*** van Middelborgh, snijder, out 28 jaer, geen ouders hebben(de), woonen(d0) inde Heerestraet, geass(isteer)t met zijn broeder Cornelis ***van Aldewerelt*** ende ***Aagttie Haomans*** (sic) van Grol, out 28 jaer, geen ouders hebbende, geass(isteer)t met Herme Harmans 13 a(nn)is op de Coninxgracht enz.; ***(w.g.)*** Anthony van Aldewerelt, Aeltgen Harms.

Uit het huwelijk van laatstgenoemde werd een zoon geboren, wiens ondertrouwacte aldus luidt (D. T. B. 686, f°. 106):

30 Aug. 1662 C.. .. ***Hermanus*** *van Aldewerelt* van A(msterdam), schilder, out 33 jaer, geass(isteer)t met sijn moeder Aaltje Harmens woon(en)d inde Heerestraet ende *Tietje Jans* van A(msterdam), ouders doot, out 27 jaer, geass(isteer)t met haer goed0 bekend0 Cornelis van Warmeloo, woont op de Egelantiersgraft enz.; (w.g.) Harmanus van Aldewerelt, Tietien Jans.

Over dezen kunstschilder (di0 zich ***van Aldewerelt,*** niet ***van Alderwerelt*** noemt) zie men de bekende werken van Kramm, Wurzbach (ook Suppl.), Thieme-Becker enz. Het Nieuw-Ned. Biogr. Woordenboek, 1, blz. 70 noemt zijn vrouw abusievelijk ***Fietje.*** Hij werd begraven in de Nieuw0 Kerk te Amsterdam 17 Juli 1669.

Vermoedelijk een zuster van Harmanus ***van*** *Aldewerelt* was: *Elisabet* ***van*** *Aldewerelt,* wonende in de Hartestraat, begraven in de Westerkerk te Amsterdam op 2 Juli 1662 (het begraafregister van deze kerk bevindt zich in het archief der Ned. Herv. Kerk aldaar).

Van ***Cornelis van Alderwerelt,*** di0 in 1680 poorter werd te Middelburg en in 1605 aldaar overleed, werden geen nadere bijzonderheden gevonden. Vermoedelijk was hij lakenhandelaar. De huwelijks-inteekenacte van zijn zoon ***Jan*** luidt aldus:

(D. T.B. 666, f°. 16 Gem. Arch. Amsterdam). Den eersten Aug. extraord. 1606 C .... ***Jan van Aldewerelt,*** van Middelborgh, oud 20 jaeren, woon(en)de tot Middelborgh, alwaer hem opgeleght is de geboden mede te laten gaen en(de) daer van als mede van des moeders consent betoogh in te brengen ter eenre ende *Lijsbet* ***Adriaensdr.*** *Block*, oud 17 jaren, wonen(de) op de Nieuwen dijck geassisteert met *Adriaen* ***Jacobsz.*** *Block* en de *Trijntgen* ***Tonisdr.*** haer vader ende moeder ter andere zijd0 enz.;

Na zijn huwelijk vestigde ***Jan*** *van Alderwerelt* zich

[1]) Volgens het artikel van den Heer de Roo van Alderwerelt moet dit zijn: begr. Nieuwe Kerk 7 Juni 1637.

[2]) Volgens id. werd zij begr. 23 Aog.

[3]) Meenen werd in 1578 door de Spaansche troepen bezet. Velen der niet-Katholieke inwoners vluchtten toen naar de Noordelijke Nederlanden.

[4]) Daaruit blijkt, dat hij geen weduwnaar was en dus niet dezelfde geweest kan zijn als Cornelis ***van Alderwerelt Anthonisz.***

te Amsterdam, waar hij — volgens A. E. d'Ailly, Historische Gids van Amsterdam, blz. 193 en 261 — een drietal huizen op de Heerengracht liet bouwen (de tegenwoordige nummers 64, 66 en 68). Het breede pand no. 68 betrok hij zelf en gaf het den naam „De Weereld", het bijbehoorend pakhuis kwam aan de Keizersgracht uit (thans ald. nr. 85). Zijn vermogen werd volgens het quohier in 1631 geschat op f 80.000.— (bekend is dat dit een minimum-schatting was!), zoodat hij onder de aanzienlijke inwoners van Amsterdam gerekend kan worden. Het huis „De Weereld" grensde aan het huis Nieukerck (thans no. 66), welk laatste bewoond werd door Vondel's schatrijke zwager *Joost Willemsz. Nieukerck* en na diens faillissement in 1630 door den koopman *Gijsbert Tjebbesz. Popta* [5]). De Heer de Roo van Alderwerelt geeft in zijn artikel andere nummers op voor de aan *Jan van Alderwerelt* behoorende perceelen op de Heerengracht en deelt mede, dat deze volgens het quohier van 1631 woonde in het tegenwoordige perceel 64: dit laatste is juist, immers hij wordt vermeld rechts naast *Gijsbert Tjebbes (Popta).* Een en ander zal dus nog een nader onderzoek vereischen.

Vermoedelijk was *Jan van Alderwerelt*, als zoovelen zijner Doopsgezinde geloofsgenooten, lakenhandelaar. Zijn vrouw stamde — evenals die van den reeds genoemden Cornelis *van Alderwerelt* — uit het lakenkoopersgeslacht *Block*; zij liet zich volgens het zgn. Memoriaal voor Reinier Wybrandtsz (in het Doopsgezind Archief te Amsterdam) op 13 Dec. 1620 als „*Lijsbetge Blocks Aldewerelts* vrouw" bij de Waterlandsche Gemeente der Doopsgezinden doopen.

Over het geslacht *Block* zie men uitvoerig Van Lennep's Oorkondenboek van Eeghen, blz. 144. *Pieter Adriaensz. Block*, de oudere broeder van *Lijsbet*, was op 1 Nov. 1620 te Weesp getrouwd met *Cornelia Laurensdr. Schouten* (wier moeder *Susanna Michielsdr. van Varlaer een* nicht was van Vondel); uit dit huwelijk werden o.a. geboren *Cornelia Block* (1623—1648), sinds 1643, echtgenoote van *Hans* de *Wolff* den jongere, den steun en vertrouweling van Vondel op zijn ouden dag, en verder *Michiel Block* (1635—70), wiens huwelijk met *Aaltje Gerbrandsdr. Anslo* door Vondel werd bezongen. De van Alderwerelt's leefden dus in de onmiddellijke nabijheid van Vondel.

Omtrent het geslacht *van Essen(waartoe* de moeder van *Lijsbeth Adriaensdr. Block* behoorde), staan minder gegevens ter beschikking. Ongetwijfeld stamde het geslacht uit Essen, immers bij den ondertrouw van *Christoffel Stoffelsz.*, van Essen (behoorende tot hetzelfde geslacht), dd. 6 Mei 1600 te Amsterdam (U. T. B. 665, f°. 67), moesten de geboden mede te Essen gaan. Verder vond ik het navolgende. *Antonis Pietersz. van Essen* en *Claerken Jansdr. van der Hout* (aldus met name genoemd in de ondertr.-acte van hun dochter *Mary* dd. 18 Dec. 1699) hadden o.a. de navolgende kinderen: a) *Catharina* of *Trijntje*, geb. ± 1671, ondertr. te Amsterdam 16 Jan. 1688 *Adriaen Jacobsr. Block*, boven vermeld; b) *Mary*, geb. ± 1679, ondertr. eerst 18 Dec. 1699 te Amsterdam met *Lubbert Jansz.* van *Diephout*, daarna 26 Jan. 1619 met *Lieven Willemsz. van Coppenol*, den bekenden calligraaf [6]); c) *Jan*, geb. ± 1680, ondertr. te Amsterdam 26 Oot. 1606, oud 26 Jaar, met *Dieuwertje Harpertsdr. van der Muyl*, wonende te Rotterdam, dochter van *Harpert van der Muyl* en *Dieuwertje Jansdr. Juyst* [7]), uit welk huwelijk te Rotterdam o.a. werd geboren *Dieuwertje Jansdr. van Essen*, de latere vrouw van *Cornelis Jansz. van Alderwerelt*; d) *Jannetje*, trouwt met *Willem Hesterman*; e) *Christoffel*, omtrent wien men in het meergenoemde Memoriaal voor Reinier Wybrandtsz (lidmatenregister der Waterlandsche Doopsgezinden) dd. 28 Febr. 1644 de volgende aanteekening aantreft: „Inde weecke daer te vooren is op sijn cranckbedde gedoopt *Stoffel Anthonissen* op de Voorsingel wonende, ende is cortsdaernaegestorven, Godt hebben sijn siele" (op 16 Sept. 1641 werd op volwassen leeftijd gedoopt *Lijsbetge Stoffels* dochter van *Stoffel Anthonissen*).

Laatstgenoemde *Christoffel Anthonisz. van Essen* woonde op den Singel bij de Warmoesgracht (tegenwoordig nummer 236); naast hem op no. 234 woonde de schoolmeester *Coppenol;* hun beider vermogen. werd in 1631 geschat op respectievelijk f. 35.000.— en f. 1000.— (Kohier van den 200sten penning, blz. 16). De calligraaf had dan ook uit financieel oogpunt een goed huwelijk gedaan! In het Register der Kwijtscheldingen (Gem. Archief Amsterdam), F f°. 272, vindt men vermeld, dat op 17 Juli 1631 *Janneke Anthonis* weduwe van *Willem Hesterman* aan haar zuster *Maria Anthonis*, huisvrouw van *Lieven Willemss. van Coppenol* verkocht „de helfte van een huys ende erve op de Coningsgraft genaemt de Elant"; aan de Zuidzijde was dit perceel belend door *Christoffel Anthonisz.*, den broeder van *Janneke* en Maria, aan de Noordzijde door het Elandssteegje. Op 8 Aug. 1629 had reeds *Pieter Adriaansz. Block* aan *Janneke* een vijfde part van dit huis verkocht, *Christoffel* aan *Maria* eveneens een vijfde part, Cornelis *Jansz. van Alderwerelt* aan *Janneke* een tiende en aan *Maria* eveneens een tiende part (Kwijtscheldingen, E f°. 110 en 111).

Met deze laatste acte uit de Kwijtscheldingen komen wij wederom terug op het geslacht *van Alderwerelt*. Immers genoemde *Cornelis van Alderwerelt was* de oudste zoon van *Jan van Alderwerelt* en *Lijsbeth Block* en vermoedelijk in het jaar 1607 geboren. In 1628 huwde hij te Rotterdam met zijn nicht, de reeds genoemde *Dieuwertje Jansdr. van Essen;* de inteekenacte te Amsterdam (D. T. B. 764, f°. 21) luidt,: „Den 22 April1 1628 sijn op acte van Cornelius Musch van Rotterdam ingeteekent *Cornelis Janss van Aldewerelt* ende *Dieuwertie Jans* tot Rotterdam".

De overige vijf zonen van *Jan van Alderwerelt* zijn reeds in kol. 182/83 van dezen jaargang door den Heer de Roo van Alderwerelt aangewezen. Ik vermeld omtrent hen nog het volgende.

[5]) **Vgl. mijn artikel Nieukerok in het Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek.**

[6]) **Vgl. Ned. Leeuw, 1928, kol. 18.**

[7]) **Lieven *Willemsz. van Coppenol* was te Leiden ± 1598 geboren als zoon van *Willem Willemsz. van Coppenol*, schoolmeester en calligraaf te Haarlem, en *Engeltje Willemsdr.* Hij vestigde zich te Amsterdam kort vóór 1619 en huwde in laatstgenoemd jaar op 22-jarigen leeftijd met de 39-jarige weduwe *van Lubbert Jansz. van Diephout* (die reeds in hetzelfde* huis op het Singel te Amsterdam woonde, waar Coppenol later zijn school had). Zijn vrouw werd op 17 April 1643 in de Westerkerk te Amsterdam" begraven, waarna de calligraaf hertrouwde met *Grietje Andriesdr. Schaepherper.* Vondel maakte een gedicht op hem. Men zie verder zijn biografie in het N. Ned. Biogr. Woordenboek, VII, kol. 322.**

1. ***Jan van Alderwerelt, de jonge.*** Deze werd volgens het Ned. Adelsboek op 18 Juli (volgens Oud-Holland, 1, 1883, blz. 209 en Ned. Leeuw, 193 1, kol. 182: 28 Juli) 1614 te Amsterdam geboren en huwde op 3 (volgens N. L. t. a. p. : 13) Jan. 1638 aldaar met ***Hester van Zevenbergen***, geb. 1'7 Dec. 1619, overl. 5 Jan. 1646, dochter van ***Adriaan van Zevenbergen*** en *Hester* de *Flines*. De ondertrouwacte van ***Jan*** van ***Alderwerelt*** dd. 10 Dec. 1637 luidt aldus:

(D. T. B. 674, fo. 146) C ..... ***Jan van Aldewerelt*** van A(msterdam) out 23 jaer, geass(isteer)t met Elisabeth Adriaens zijn moeder woon(ende) inde Warmoestraet ende *Hester Adriaens* [8]) van A(msterdam), out 17 jaer, geass(isteer)t met Adriaen Claesz. ende Hester de Flynes haer ouders woon(ende) als voorn enz., (w.g.) Jan van Alderwerelt, Hester Adriaens.

Bekend is, dat ***Susannn van Zevenbergen, een*** zuster van *Hester*, in 1643 trouwde met ***Jan Tengnngel,*** baljuw van Naarden, tevens dichter, een broeder van den beruchten dichter ***Nattheus Gansneb Tengnagel.*** Vandaar dat men in den bundel „Afgeslagen bloemsel van de Aemsterdamsche Lindebladen" (1641) van laatstgenoemden poeet een gedicht aantreft getiteld :„*Jan van Aldeweereld* tegen zijn zoon ***[Jan]*** op zijn geboortedag ***den*** 4 van Wiedemaand [Juni] 1640" (vgl. Oud-Holland, t. a. p.).

Wanneer het Ned. Aclelsboek, op voetspoor van Vorsterman van Oyen, *Jan van Alderwerelt* aanduidt als „schout te Naarden", heeft men hem blijkbaar verward met zijn zwager *Jan Tengnagel.* Het is nl. niet goed denkbaar, dat een Doopsgezind koopman uit dien tijd als schout fungeerde, omdat het bekleeden van openbare ambten indruischte tegen den leer der Doopsgezinden [9]). Dat hij Doopsgezind was blijkt uit zijn inschrijving in het lidmatenregister der Waterlandsche Doopsgezinden te Amsterdam: 6 Dec. 1636 ***Jan van Aldewerelt*** de Jonge.

Uit het huwelijk van ***Jan van Alderwerelt*** en ***Hester Adriaansdr. (van Zevenbergen)*** werden volgens Oud-Holland t. a. p. een viertal kinderen geboren: ***Elisabeth, Cornelis. Adriaen*** en ***Jan. Cornelis*** en ***Adriaen*** werden bij de Waterlandsche Gemeente der Doopsgezinden te Amsterdam gedoopt respectievelijk op 11 Dec. 1667 en 11 Dec. 1661; beiden waren tijdens hun doop woonachtig ten huize van hun oom ***Pieter.*** De oudste zoon

---

[8]) Tot dusverre trof ik alleen in latere gedrukte bronnen den achternaam *van Zevenbergen* aan. DA dichter Tengnagel noemt haar zuster eveneens slechts *Hester Adriaens.* Hun broeder *Gilbert* neemt zelf het patronymicum van ziin vader als eigennaam aan en noemt zich *Gilbert Claesz*; deze ondertrouwt te Amsterdam op 3 Febr. 1637 (wonende in de Warmoesstraat en geassisteerd door zijn vader *Adriaen Claesz*) met Aaltje *Cornelisdr. Anslo*, een dochter van den Doopsgezinden leeraar *Cornelis Claesz. Anslo.* Het kwam meer voor dat een zoon het patronymicum van zijn vader als eigennaam aannam, doch dat de dochters het patroniem bleven dragen: zoo was de schilder *Izaac Izaacsz* **(1598-1649) de zoon van** *Pieter Izaacsz*; zijn zusters *Heyltje, Margaretha en Anna Maria* noemden zich echter *Pietersdr.*, zie **Oud-Holland 1885. blz. 174.**

In het lidmatenregister der Waterlandsche Doopsgezinden te Amsterdam (zgn. Memoriaal voor Reinier Wybrandtsz) vindt men slechts vermeld dat op 5 Aug. 1615 gedoopt werd „*Mettie van Sevenbergen, aangegeven* bij *Jacques Martsen*". **Op *14*** Jan. 1618 werd *Hester de Flynes* gedoopt.

Q) Vóór het verzetten van de wet door Maurits (1618) kwam het in Holland wel voor, dat Doopsgezinden het ambt bekleedden van schepen, raad enz. Na **1618 gebeurde dit — voor zoover mij bekend — alleen nog in de Zaanstreek, waar in de 17e eeuw het grootste gedeelte der bevolking de Doopsgezinde leer was toegedaan.**

Jan, die — zooals Mattheus Gansneb Tengnagel ons overleverde — op 4 Juni 1640 was geboren, liet zich op 16 Dec. 1668 doopen („*Jan van Alderwerelt de* Jonge, jongman, de sone van ***Jan van Alderwerelt"). Adriaan was*** volgens het Ned. Adelsboek op 11 Aug. 1641 te Amsterdam geboren en huwde aldaar (ondertrouwd 9 Sept. 1666) met *Geertruid* ***Anslo,*** geb. te Amsterdam 16 April 1640 en overleden Aug. 1697, een dochter van ***Jan Claasz. Anslo*** en *Grietje* ***Leeuwen.*** Hier volgt de ondertrouwacte van ***Adriaan van Alderwerelt*** :

(D. T. B. 687, fo. 1) 9 Sept. 1666 **C .... *Adriaen van Aldewerelt*** van A(msterdam), coopman, oud ... jare, geass(isteer)t met sijn vader ***Jan van Alderwerelt,*** woont op de Heregracht ende *Geertruijd Anslo*, van A(msterdam) oud 26 jaren, geass(isteer)t met haer vader Jan Claasse Anslo, woont op de Keysersgracht enz., (w.g.) Adriaan van Alderwerelt, Geertruyt Ansloo.

Op 27 Febr. 1667 liet zich bij de Waterlandsche Gemeente te Amsterdam doopen „*Geertruyt Anslo* huysvrouw van ***Adriaen van Aldewerelt onse*** broeder op de Heeregracht". Haar vader ***Jan Claasz. Anslo*** was kruidenier, zijn zuster ***Marretje*** trouwde in 1672 met den Remonstrantschen predikant Ds. ***Isaac Pontanus.*** Een oom van ***Jan Claasz. Anslo*** was verder de bekende Doopsgezinde leeraar ***Cornelis Claasz. Anslo,*** de vriend van Vondel. Over het geslacht ***Anslo*** zie men uitvoerig de dissertatie van Dr. H. H. Knippenberg, Reyer Anslo.

Van ***Adriaan van Alderwerelt*** stamt af het thans uitgestorven adellijke geslacht ***van Alderwerelt.***

2. Anthony van Alderwerelt, geboren te Amsterdam in 1618, van beroep lakenkooper. In zijn huwelijksinteekenacte wordt bij „coopman" genoemd. De moeder van zijn vrouw ***Rachel*** *van Halmael* (behoorende tot een bekend Doopsgezind lakenkoopersgeslacht) heette ***Immetie de Flines. Anthony van Alderwerelt*** onderteekent als „*Anthony Ansen van* ***Alderweerelt"*** met 133 andere lakenkoopers het Compromis der lakenkoopers d.d. 10 Juni 1636 (zie De nationale organisatie der lakenkoopers, uitg. door Mr. Dr. N. W. Posthumus, blz. 290).

3. ***Pieter van Alderwerelt,*** volgens Ned. Patr. geb. (in N. L. 1931, 183 staat abusievelijk: gedoopt) te Amsterdam 21 Oct. 1619, overleden ***16*** Febr. 1681, werd op 16 Dec. 1641 gedoopt, was later dienaar = diaken bij de Waterlandsche Gemeente der Doopsgezinden (als zoodanig genoemd d.d. 22 Febr. 1666 in het Resolutieboek 1663-73, Arch. Doopsgez. Gem. te A'dam, B 868) en ondertr. te Amsterdam 17 Maart 1644 ***Clara van Bu(e)ren. Zij*** was een dochter van ***Otto Jansz. van Buren*** en *Clara* ***Adriaensdr. Block.*** De huwelijks-inteekenacte van haar ouders luidt aldus (D. T. B. 668, fo. 91):

Den 2en Junij 1618 Compareerden.. .. ***Otto Janss van Buren,*** uyt Gravenhage ende alsdaer woonachtich, alwaer sijne geboden mede sullen moeten gaen ende *Claertjen* ***Adriaen Bloks,*** oud 19 jaren, geas(siteer)t met Adriaen Block ende Trijntjen Teunis, haere vader ende moeder, wonende opde Nieuwendijck enz., (w.g.) Otto van Buijren, Claertgen Adriaens.

Volgens het quohier van 1631 woonde „d'wede van *Ootto van Buijren*" in het huis links van het huis Nieukerck op de Heerengracht bij de Brouwersgracht; haar

vermogen werd geschat op f 100.000 [10]). De *van Buren's* woonden dus vlak bij de *van Alderwerelt's*. Ook zij waren Doopsgezind [11]).

Pieter van Alderwerelt was de stamvader van de thans nog bloeiende geslachten *du Bois van Alderwerelt, van Alderwerelt* van *Rosenburgh en de Roo van Alderwerelt.*

4. Jacob van Alderwerelt, werd geboren te Amsterdam in 1620 en liet zich aldaar, bij de 'Waterlandsche Gemeente der Doopsgezinden doopen op 27 Febr. 1640. Hij woonde (volgens Mr. N. de Roever Azn., Vondels woning in de Warmoesstraat, 1879) in 1648 in het tegenwoordig perceel Warmoesstraat 70. Zijn vrouw *Qeertruyt Schouten* behoorde tot een aanzienlijke Doopsgezind lakenkoopersgeslacht. *Cornelis Govertsz. Schouten* (gezegd *van Kleef),* woonachtig te Weesp, had o.a. een tweetal zonen, *Gerrit* en *Laurens. Gerrit Cornelisz. Schouten,* geb. te Weesp in 1667, overleden te Amsterdam in 1626, huwde eerst (ondertr. Amsterdam 8 Oct. 1688) *Aeltgen Gerbrandtsdr* , een dochter van *Gerbrandt Gerritsz.*[12]), daarna (ondertr. Amsterdam 6 Juni 1620) *Catelijn Peter Macelisdr.*, afkomstig van Gent, weduwe van *Frans Pietersz.* te Breda, die in 1626 hertrouwt met den bekenden historicus Dr. *Iheodorus Velius.* Uit het huwelijk van *Gerrit Cornelisz. Schouten* werden o.a. geboren : *Aaltje* (geb. ± 1690, trouwt in 1611 met den bekenden Doopsgezinden leeraar *Cornelis Claesz. Anslo)* en *Jan,* geb. ± 1696, ondertr. 21 Maart 1617 *Trijntje Lodewijk&.,* uit welk laatste huwelijk, behalve de genoemde *Qeertruyt, o* a. verder werden geboren : *Jannetje* (geb. 1618, trouwt in 1637 met *Jan van Erpecum)* en *Dieuwertje* (geb. ± 1632, trouwt in 1663 met *Jacob Eeitama).* De hiervorengenoemde *Laurens Cornelisz. Schouten* werd te Weesp geboren in 1669, was de rijkste inwoner van Weesp en huwde in 1699 met *Susanna Michiel&. van Varlaer,* een nicht van Vondel. Uit dithuwelijk werden geboren : *Cornelia* (trouwt te Weesp in 1620 *Pieter Adriaansz. Block), Wijntje* (trouwt te Weesp in 1624 *Pieter Gerritsz. Hooft), Cornelis* (trouwt in 1630 *Dieuwertje* of *Debora Baeck,* dochter van Mr. Laurens *Baeck,* uit het leven van Vondel welbekend) en *Abigael* (trouwt eerst in 1636 met *Gerbrandt Anslo,* daarna met Dr. Joannes *Verlaen,* leeraar bij de Doopsgezinden), vgl. mijn artikel Vondel en de Anslo's in den Vondelkroniek, 1930, blz. 167.

Uit het huwelijk van *Jacob van Alderwerelt en Geertruyt Schouten* werden tenminste een viertal dochters geboren: *Lijsbetge, Catharina, Ueertruyt* en *Joanna* (of *Jannetie). Lijsbetge* werd te Amsterdam bij de Waterlandsche Gemeente gedoopt op 14 Dec. 1664 en ondertrouwde op 18 Maart 1666 met *Abram Rooleeuw, ge*boren te Amsterdam ± lö36 (als zoon van den zijdelakenkooper *Isaäc Jacobsc. Rooleeuw* en *Ytien Reiniersdr.),* winkelier, als collegiant vermeld bij Van Slee, De Rijnsburger Collegianten, hlz. 326, overleden te Amsterdam 7 November 1693, begr. ald. in de Nieuwe Kerk 11 Nov. 1693 [13]). De huwelijksvoorwaarden *Rooleeuw-van Alderwerelt* werden verleden ten overstaan van den Amsterdamschen notaris J. van Loosdrecht dd. 10 Mrt. 1666 (Not. Archief Amsterdam 1973, f°. 291). De bruid werd bij deze gelegenheid bijgestaan door haar vader *Jacob van Alderwerelt,* haar grootvader *Jan Gerritsz. Schouten,* haar moeder *Geertruyt Schouten,* haar ooms *Jan, Anthoni, Pieter* en *Salomon van Alderwerelt,* haar behuwdooms *Jacob Feitama* en *Adriaen Duquesnoy* en haar oudoom *Pieter Adriaansz Block.* — *Catharina van Alderwerelt* werd naar schatting omstreeks 1660 geboren en liet zich bij de Waterlandsche Gemeente op 11 Sept. 1672 doopen. — *Geertruyt van Alderwerelt* was geb. ± 1666 en ondertrouwde op 8 Juli 1678 met den koopman *Wynant Blaeupot,* oud 30 jaar en wonend op den Singel, een zoon van Harmen *Gerritsz. Blaeupot.* Beide echtgenooten lieten zich op 11 Dec. 1678 doopen. — *Joanna* (of *Jannetie) van Alderwerelt* werd geb. ± 1663 en liet zich doopen in Sept. 1686. Haar ondertrouwacte luidt (D. T. B. 694, f°. 39) :

> Donderdach den 20 April 1684 C ... *Pieter Blocq Michielsz* van A(msterdam), coopman, oud 23 jaaren, op de Heeregraoht, geassist(ee)rt met zijn moed(e)r Aeltie Anslo ende *Johanna van Al de Werelt,* van A(msterdam), oud 20 jaaren, op de Zingel, ouders doot, geassist(ee)rt met haar swaagers ende voogden Wynand Blaupod ende Gerrit Blauwpod, de rato caveerende voor haar medevoogt Abram Rooleeuw enz. ; (w.g.) Pieter Blok Michielsz., Joanna van Aldewerelt.

6. *Salomon van Alderwerelt.* Zijn ondertrouwacte luidt aldus (D. T. B. 679, 64):

> Den 13 Septemb. 1647 C. a. v. *Salomon van Alderwerelt,* van A(msterdam), oud 23 jaer, geass(isteer)t met Elisabeth van Aldewerelt, zijn moeder, woont opde Heeregracht ende *Helena Pieters,* van A(msterdam), out 17 jaer, geass(isteer)t met haer vader Pieter Harmansz. woon(ende) in de Hartestraet enz.; (w.g.) Salomon van Aldewerelt, Helena Pieters.

Onder de gedichten van Reyer Anslo komt een bruiloftsgedicht voor op het huwelijk van *Salomon van Alderwerelt* en *Helena Pieters van Rozendael* dd. 6 Oct. 1647. Uit hun huwelijk werd ten minste één zoon geboren, wiens ondertrouwacte aldus luidt (D. T. B. 688, f°. 90 v.):

> Den 16 Jan. 1671 C.. . *Pieter Salomoonse van Aldewerelt,* van A(msterdam), coopman, out 22 jaer, geass(isteer)t met sijn vader, woont inde Hartestraet ende *Sara van Bergh,* out 19 jaren, geass(isteer)t met hare vooghden, in de Warmoestraet enz.

---

[10]) Ter plaatse woonde tevens „d'wede van Adriaan *Block*", d. i. Catharina *Anthonisdr. van Essen.*

[11]) Volgens het Lidmatenregister der Waterlandsche Gemeente, wer'd op- 17 Febr. 1641 te Amsterdam gedoopt „*Judick Hesterman* woont bij *Claertge van Bueren*". Zij was een dochter van *Willem* Hesterman bovengenoemd en dus een nicht van *Clara* van *Bueren* In Nov. 1654 werden gedoopt „*Adam Willemsen Heusterman* met sijn hugsvrouw *Hester Mols,* swager en dochter van *Seeger Mol*". Op 15 Oct. 1670 werden gedoopt „ *Willem Hesterman* sone van *Adam Hesterman* woont in de Warmoestraet int Hof *van* Breda en sijn swager *Abram aan Kaseel* woont op de Lelygraft beyde aangegeven door *Adam Hesterman.*"

[12]) *Gerbrandt Gerritsz.* was een Doopsgezinde, wonend In 't Jeruzalemsche kruis op den 0. Z. Voorburgwal over het Prinsenhof. Uit de Menniste vermaning komend vond hij op 12 Mrt. 1581 zijn doohter en nog een inwonende vrouw vermoord door een lakenkooper uit Muiden, zie Commelin, Beschrijving van Amsterdam, blz. 1078/75.

[13]) Zie over het geslacht *Roscius—Van* den *Tempel—Rooleeuw* een artikel van schrijver dezes in Oud-Holland (1930), getiteld: Nieuwe gegevens omtrent den sohilder Lambert Jacobsz. Deze schilder behoorde tot hetzelfde geslacht. Vgl. ook Ned. Leeuw (1924), 45 e.v.

Iets over den grafsteen van Adriaen de Wael van Vronesteyn,

door Mr. E. C. M. PRINS.

In de „Genealogische en Heraldische Gedenkwaardig„heden in en uit de Kerken der Provincie Utrecht" door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins vindt men, in voce Jutphaas, op blz. 90 onder no. 2 een grafzerk *als* volgt beschreven :

1) In den rand: Hier leget begraven Jacop Proeys en joncfrouwe Heylwijch van Steenresijn wijt En Jacob Proeys sterf int jaer ons Heeren MCCCC en.. ..opte....dach van. ... en joncfrouwe Heylwijch sterf int jaer ons Heere MCCCC en ...opte....dach.... bidt got voor die zielen. (De data zijn nooit ingevuld geweest.)

In het midden een groot wapen, zijnde gekanteeld gedeeld; helmteeken twee figuren, die gelijken op ouderwetsche lantarens.

In den rand voorts acht kwartieren ; bovenaan :

I. Proeys. II. drie hanen (2 en 1). III. drie kronen (2 en 1). (Lanscroon?)

Op zijde:

IV. een adelaar. V. Châtillon en in het schildhoof d een hoorn.

Onderaan :

VI. drie molenijzers (2 en 1). VII. een golvende dwarsbalk, vergezeld boven van een barensteel (Lodensteyn). VIII. een keper.

Boven het hoofdwapen leest men op een lint: Adriaen de Wael van Vronesteijn en beneden eveneens op een lint : „O berust eeüge „vader ontfermt onser."

Boven het bovenste lint twee wapens:

I. drie rozen (2 en 1) (de W ael van Vronesteyn).

II. een ster (8) (de Voocht van Rijnevel t).

Beneden het onderste lint twee wapens:

III. gedwarsbalkt van zes stukken (van Raephorst).

IV. Châtillon, met een lelie in het schildhoofd (van Beest).

(Adriaan de Wael van Vronesteijn werd a° 1668 op St. Bartholomeusavond onthoofd. Vgl. Mdbl. Ned. Leeuw 1884 blz. 64.)

Deze ***Adriaen de Wael van Vronesteyn was*** een der Utrechtscheedelen, die, verdacht vanbevordering der Hervorming, op bevel van Alva den 25sten Augustus 1568 [2]) te Utrecht werden terechtgesteld. Voor zijnen grafsteens) heeft men klaarblijkelijk gebruikt een oude zerk, die weleer het graf van ***Adriaen de Wael***'s betovergrootouders ***Jacob Proeys*** en ***Heilwich van Steenre*** had gedekt. Dit echtpaar had namelijk eene dochter ***Hermanna,*** gehuwd met ***Johan van der Borch,*** wier dochter ***Heilwich van der Borch*** trouwde met ***Willem de Wael van Vronesteyn,*** grootvader van ***Adriaen.***

In verband nu met de beschrijving van dezen grafsteen moge ik de aandacht vestigen op de volgende acte, voorkomende in het familie-archief Heereman von Zuydtwyck [4]):

Up huyden dato onders. heeft Joncheer *Frederick de Waell van Vroenesteyn* [5]) voor mijn heren Vicedeecken ende Capittele der kercken Sint Jans t'Utrecht verclaert, alse dat hy seeckere groote sarcksteen, mit die waepenen van sijn ouders behouden, ende gelegen hebbende inde Minrebroers kercke alhier, welcke steen, ten tyde vant demolieren [6]) van de selve kercke, d'voorn. Joncheer *Frederick de Waell* mit consent van den voorn. Capittele (soe hy seyde) ten selven tyde, opden kerckhoeve van Sint Jans voorn. opde zuydtwestsyde, omtrent een voot in d'eerde, tot bewaerenisse vanden selven steen doen sincken heeft. Ende versocht aenden voorn. Capittele, hem acte verleent te worden, alse dat hy d'selve sarcksteen, tot sijn wellgevalle, mach doen amoveren, als hem sulcx te doen believen sall. D'voorn. heren, gehoort hebbende sijn aengeven ende versouck, verclaeren geen recht, actie oft toesegghen opden selffden sarcksteen te hebben oft te pretenderen in eenigerley manieren, ende dat d'voorn. Joncheer *Frederick de Waell* sijn wellgevalle ende genoeghen mitten selven steen mach doen, soe hem dat believen sall. Actum in den Capittelhuyse der kercken van Sint Jans voorn. opden XIXden Maij 1609.

Ter ordonnantie vanden voorn. Capittele
Go. Bodius, Secretarius.

In dorso: „ Bescheyt van den sercksteen gesoncken op het kerckhof van St. Jan verleent Anno 1609, 19 Maij.

De voorseyde steen heeft Joncheer *Gerard de Wael van Vronesteyn* in den iaere van 164.7) in de kerke van Jutfaes op het coor op sijn huijsvrouwen graf doen leggen."

De grafsteen van ***Adriaen de Wael van Pronesteyn*** heeft dus, naar men ziet, volstrekt niet altijd in de Jutphaasche kerk, doch eerst in de kerk van het Minrebroedersklooster en daarna onder den grond op het Janskerkhof te Utrecht gelegen.

De geschiedenis van dezen grafsteen wordt evenwel nog merkwaardiger, als men weet, dat ***Adriaen de Wael*** geenszins in de Minrebroederskerk, doch in de Buurkerk te Utrecht is begraven, naar een tijdgenoot mededeelt [8]). Een andere acte uit het Archief Heereman versterkt de geloofwaardigheid van dit bericht: den 3den Januari 1562 verwierf *Adriaen de Wael van Vronesteyn* van kerkmeesteren der Buurkerk „om zonderlinge weldaden, die hij die zelffde kercke tot onderhoudenisse

[1]) Deze zerk is afkomstig uit het Minderbroedersklooster te Utrecht. (Noot van den aangehaalden schrijver.)

[2]) En niet den 23sten Augustus (St. Bartholomeusavond), zooals Mr. Bloys van Treslong Prins op gezag van de gebroeders Attevnld (Ned. Leeuw 1884) mededeelt. Vgl. Utrechtsche Kroniek X66-1576, Bijdr. en Meded. Hist. Gen. 1904, blz. 80. — Op deze kroniek zoowel als op de na te noemen acte van 1562 werd mijne aandacht gevestigd door mijnen medebewerker van het Archief Heereman, Mr. J. W. C. van Campen te Utrecht.

[3]) Zie ook de beschrijving daarvan Nav. 18, 1868, p. 389.

[4]) De eigenaar van dit archief, Max Freiherr Heereman von Zuydtwyck, stamt reohtstreeks af van Alva's slachtoffer.

[5]) Zoon van *Adriaen* (bovengenoemd) en *Beatrix de* Voocht *van Rijnevelt.*

[6]) 1581.

[7]) Oningevuld. Het sterfjaar van *Gerard*'s vrouw *Wilhelma van Amstel van Mijnden* vind ik verschillend opgegeven; mede in verband met bovenstaand bericht lijkt 1642 waarschijnlijker dan 1647, vgl. Gen. Her. Bladen dl. III, blz. 106.

[8]) Bijdr. *en* Meded. Hist. Gen. 1964, blz. 81.

van dien gedaen heeft" een ingang tot den grafkelder, dien hij op het hoogkoor dier kerk had.

Heeft de steen met de wapens der **ouders** [9]) van *Frederick de Wael* dan nimmer het graf van zijnen vader *Adriaen* gedekt? Echter, de naam „*Adriaen de Wael van Vronesteyn*" op het lint weerspreekt deze veronderstelling en een gelijknamigen zoon, voor wien de steen met de kwartieren de *Wael van Vronesteyn, de Voocht van Rijnevelt, van Raephorst* en *van Beesd* had kunnen dienen, had *Adriaen de Wael* niet.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Het Amsterdamsche geslacht Memo.

Een Amsterdamsche familie ***Menso,*** waarvan enkele leden genoemd werden in kolom 10 van dezen jaargang en die niet te plaatsen bleken in de genealogie van het uit Overijssel stammende geslacht van dien naam (zie XLIX, 2-10, 89), stamt af van:

1. *Mens Mensen.*, geb. omstr. 1602 te „**Vreburgh**" (in Friesland [?], ik zocht dien plaatsnaam tevergeefs), „**boeckebinder**", vestigde zich volgens zijn **ondertrouwacte** ± 1621 (= 6 **ans,** zie noot 1) te Amsterdam, woonde in 1627 in de Visschersstr. ald., overl. vóór 18 Nov. 1651, tr. Amsterdam (inget. ald. 7 Jan.) 1627 [1]) *Hilletie Miemkes* van „**ter** Vreburgh", wed. van *Heyndrick Jansz.*

   Uit dit huw. ten minste één zoon Ysaac, volgt **II.**

II. Ysaac ***Menssen*** (*Mense* of *Menso(o)*, (geb. ± 1627 [2]), eerst „**varentgesel**" verm. in dienst bij de O.I. C., later „**kruytleeser**" **b/d.** 0. 1. C. [3]), ingeschr. als poorter van Amsterdam 29 Nov. 1669 [4]), huwde 3 maal, 1° Amsterdam (inget. ald. 18 Nov.) 1661 *Aaltie Pieters* [5]) van Amsterdam, geb. ± 1631, tr. 2° *Aeltie Fokken* [3]), tr. 3° *Fietje Vogelesangh* [3]).

   Uit het 2e huw. was in 1694 één dr. in leven:

   1. *Catharina,* toenmaals oud 16 jaar, tr. Buiksloot voor het gerecht 16 Apr. 1701 *Gerrit Biermans.*

   Uit het 3° huw. waren toen in leven:

   2. ***Leendert.***
   3. ***Jacobus***; nakomelingen, hetwelk o.a. blijkt uit de geficheerde doopfiches vanaf ± 1711.
   4. ***Ysaacq.***

Deze **4** kinderen worden genoemd in de **wees**meesterskennis ten laste van *Isaac* ***Menso*** „**kruytleeser** op 't O.I. **Huys**" en **zijne** (3e) vrouw *Fietje Vogelesangh* [3]).

5. *Pieter,* volgt **III.**

III. ***Pieter Menso(o),*** geb. ± 1683, blikslager **i/d. Utrechtschestraat,** ingeschr. als poorter te Amsterdam 8 Jan. 1712 [6]), huwde 2 maal, 1° Amsterdam (inget. ald. 28 Mrt.) 1710 [7]) *Johanna Ro(o)singh* of *Ro(o)sink* van A'dam, geb. ± 1687, woonde bij haar trouwen **i/d.** Kerkstraat, dr. van N. N. *Ro(o)sink* en van *Femmetje Saalkamp,* tr. 2° Amsterdam (ondertr. **ald. 25** Juli) 1716 [8]) *Femmetje Simonis* van Amsterdam, geb. ± 1687.

Uit het 2e huw.:

1. *Maria* ***Menso,*** ged. A'dam (Zuiderk.) 30 Jan. 1718.
2. *Femmitje* ***Menso,*** ged. A'dam (Oudek.) 1 Sept. 1719.
3. *Pieter* ***Menso,*** ged. A'dam (**N^we** Kerk) **12** Mrt. 1721.
4. *Geertruy* ***Menso,*** ged. A'dam (**N^we Kerk**) 3 Nov. 1722.

   Pieter ***Menso,*** geb. in 1721, zet het geslacht voort, tr. *Maria van Hoff,* zie kolom 10 van dezen jaargang en is dus **géén** zn. van den onder **III,** 6 vermelden *Pieter* ***Menso*** op kolom 6, hetwelk ik bewijzen wilde.

Daar het niet in mijne bedoeling ligt thans een volledige genealogie van het Amsterdamsche geslacht ***Menso*** te leveren, doch slechts aan te **toonen,** dat deze familie ***Menso*** naar alle waarschijnlijkheid niet verwant is aan het **Overijsselsch-Geldersche** geslacht van dien naam, kan ik met de hierboven aangehaalde gegevens volstaan.

Op één feit wil ik echter nog wijzen. — De stamvader *Mens* ***Mensen.*** wordt in zijnondertrouwacte genoemd een „**Fries**" van „**Vreburgh**". Vermoedelijk is dit „Vreburgh" in Oost-Friesland te zoeken (mogelijk ook het *Freiburg* **a/d.** mond van de Elbe??) en duidt „**Fries**" den landaard aan.

Merkwaardig is nu, dat hij die acte aldus onderteekent : **mens** ***mense*** *frese.* Daar geen hoofdletters gebruikt worden is het moeilijk uit te maken of wellicht oorspronkelijk de familienaam *Frese* (***Vrieze***) zal zijn geweest.

M.i. is dat niet het geval, aangezien reeds de zoon geen enkele maal door mij met dien geslachtsnaam werd aangetroffen noch de andere nakomelingen, zoodat wij hier dus te doen hebben met een *aanwijzing,* als **zijnde** *Mens* ***Mensen.*** een *Fries.* De nakomelingen van *Mens* ***Mensen.*** gebruikten dus het op normale wijze gevormde patronymicum van den mansvoornaam *Mens(e)* = ***Menso,*** evenals dit bij het besproken **Overijsselsch-Geldersche** geslacht van dien naam geschiedde.

Voor belangstellenden zijn meerdere gegevens over deze familie beschikbaar.

NIEUWENKAMP.

Van Doorn (Zeeland).

In Jaargang 1922 van het Maandblad, k.k. 24, 78 en

---

[9]) *Beatrix de Voocht van Rijnevelt* stierf 27 December 1560 op **Vronesteyn,** hetgeen mij aanleiding geeft te veronderstellen, dat zij te Jutphaas begraven is.

[1]) D. T. en B., **n°** 432, **f°** 1 **v^so.**

Ingeteekend 7 Jan. 1627 : **Compareerden** als **vooren** Mens ***menssoon*** **Fries** van Vreburgh, **boeckebinder, out** 25 **Jaeren** (6 ans [d.i. 6 jaar gevestigd te A'dam]) **woon(ende) inde** Visschersstraat **ende** ***Hilletie miemkes*** van ter **Vreburgh,** wede. van ***Heyndrick Jansz*** (ver)**claerende** 5 **Jaer** wede. geweest te-hebben, **woon(ende)** als **vooren**" enz.

(w.g.) *mens mense frese.*

[2]) Naar **zijn** doop zocht ik zonder resultaat over de jaren **1627-'28.**

[3]) Weeskamer **Reg^r. n°** 38 **f°** 291.

3 **Zijn poorteracte** luidt:

29 Nov. 1659 „*Isaacq Mense* van Amsterd. **Varentman** heeft etc. als getrout met ***Aeltje pieters*** dochter van ***Pieter meynderse*** in syn leven mede Varentman en **poorter.** Zie Poorterb. 11. **1659-'66.**

[4]) D. T. en B., no. 469. **f°** 169.

Ingeteekend 18 Nov. 1651: "Compareerden als **vooren** Ysaac ***Menssen van*** A, varentgesel **out** 24 **Jaer** woo(nende) inde Haerlemerstraet **geass(isteer)t** met **sijn moeder** ***Hilletie Mienkes*** **ende** ***Aeltie Pieters*** van **A, woonen(de)** als **vooren out** 20 **Jaer,** geen ouders **hebben(de), geass(isteer)t** met **haer** bestemoeder ***Grietie Martens*** **enz.**

(w.g.) (een **merkteeken**)
(w.g.) ***altien pieters.***

[6]) 8 Jan. 1712: „***Pieter Menso*** blikslager zoon van *isak* ***Memo*** **in sijn** leven kruytleeser en **poorter** etc. belastende etc." Zie Poorterb. **XIII. 1712-'15.**

[7]) D. T. en B., **n°** 545 **f°** 151. Hij werd geass. door zijn moeder ***Fietje*** Pieterse ***Vogelesangh.***

[8]) **D.** T. en B., **n° 552, f°** 222. Hij teekcnt ***Pieter Mensoo*** en woonde toen nog in de Utreohtsoheetraat.

342 komen eenige bijdragen voor omtrent bovengenoemde familie, met het doel om de stamreeks hooger op te voeren dan tot dusver bekend is en in Ned. Adelsboek is aangegeven.

Daar de familie een tijd lang te Berbice woonachtig was, werden in kolom 78 eenige mededeelingen betreffende ***van Doorn's,*** daar verblijf houdende, medegedeeld. Hierbij werd ook van een *Moses van Doorn* ***gewag*** gemaakt.

Betreffende dezen laatste kwamen mij dezer dagen eenige gegevens onder de oogen, die wellicht wel de moeite waard zijn om hier te worden medegedeeld.

1. *Moses von Doorn*, geb. omstr. 1716, vermoedelijk van ***Rotterdam*** afkomstig, st. Rio Berbice Sept. 1749.
Huwt Rio Berbice ***Elisabeth Dretlass.***
Zoon :
11. *Anthony van* ***Doorn,*** geb. Rio Berbice 19 Feb. 1'736; st. Essequibo 1 Dec. 1786. Hij was gehuwd en had 10 kinderen. Zijn nakomelingen zetten zich in de Vereenigde Staten neder en waren langen tijd in de State of Rhode Island gevestigd.

De herkomst als vermoedelijk uit Rotterdam is opmerkelijk in verband met *Splinter van* ***Doorn*** uit die stad, die te Vlissingen burger wordt in 1703. De naam van Moses' zoon ***Anthony*** doet denken aan den schepen van Vlissingen in 1733 *Anthony van* ***Doorn.*** Omtrent hem kan men nog meer vinden in de kwartierstaten van Delftsche Vroedschapsleden (Maandbl. 1916-k.50) en het is mogelijk van belang te weten, welk wapen van der Lely hem toekent.

De stamreeks van dit geslacht in Ned. Adelsboek, Jg. 1924, kan overigens nog als volgt worden aangevuld:
II. ***Abraham van*** *Doorn* geb. Berbice 4 Dec. 1696.
Raad van die kolonie.
Sterft ald. 17 Juni 1764, begr. Acoracooroo Creek, linkeroever Essequibo River.
Josina van *Sweert* geb. 13 Mei 1706; overl. in de kolonie, begr. als boven.
111. ***Jocomyna Cornelia Lusses, verm.*** dochter van ***Pieter Lusses*** en ***Margaret*** *Wiltscut* (de laatste uit Middelburg), geb. 2 Mei 1742; st. 10 Mei 1763 in de kolonie, begr. als boven.
Dit is ontnomen aan grafschriften te Essequibo in Navorscher, Jg. 1920, die aan de redactie van Ned. Adelsboek zijn ontgaan.

WILLIAM J. HOFFMAN.

Oudaen. (XLIX, 137 e.v.). ***Joachim Oudaen*** (III), kol. 140, was van Mei 1661-1663, 1666, 1669, 1670 diaken bij de Waterlandsche Gemeente der Doopsgezinden te Rotterdam, zie de Doopsgezinde Zondagsbode 1898, blz. 113.

Michiel Oudaen (IV bis), kol 142/143, tr. ***Aegje Sleutel,*** dr. van ***Trans*** *Willemsz.* en ***Aeltje*** *Jacobsdr.* ***Sleutel,*** zie de genealogie-Sleutel in de Doopsgezinde Bijdragen (1867), blz. 61.

H. F. W.

Van Straubenzee. (XLIX, 102,162). In kol. 105 wordt onder 1 Vbis 3 genoemd : ***Abraham Johannes,*** ged. Zutphen 26 Dec. 1764; hij overleed evenwel niet in 1795 doch 24 ***Dec.*** 1794, zooals blijkt uit het door zijn vader, den Generaal-Majoor ***E. J. van Straubenzee,*** den 27 Dec. van

dat jaar uit Zutphen gedateerd doodberioht: „Den 24 deezer, mijn eenigste zoon, ***A. J. van Straubenzee,*** major in het regiment van den Lieutenant-Generaal Graaf van Welderen, in het veertigste jaar zijns ouderdoms, te ***Amsterdam*** aan een kwaadaardige koorts overleden zijnde, doet mij het sensibel gevoel hiervan, deszelfs en mijne vrienden, zulks door dezen thans gebruikelijken weg bekend maken".

V. M. G. W.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bogaert-van Honthorst. 1. ***Jan Bogaert,*** raad van Utrecht 1646-64, huwt ***Maria de Coninck.*** (Zie Navorscher 1920, afl. Ij.
Waarschijnlijk de ouders van:
11. ***Qoerd Bogaert,*** huwt ***Weyntje van Honthorst*** (mogelijk een dochter van ***Dominicus Aertse. van Honihorst,*** raad van Utrecht, geh. met *Gerborch* ....)
Hun dochter (Protocol Nots. Gerrit van der Hout Rotterdam 6 Apr. 1663):
111. ***Borchgen Bogaert,*** huwt ***Daniel van Broeckhuysen.***
Wie kan mij de bewijzen van aansluiting van 11 op 1, alsmede verdere gegevens betreffende deze personen en wapens ***Bogaert*** en ***van Honthorst*** geven ?

V.S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Gijselaer (de). (XLVIII, 383; XLIX, 90). Misschien zijn ook de volgende mededeelingen, getrokken uit de fiches-collectie van het Landsarchiet, van nut. Men zal er tevens uit ontwaren, hoe vreemd eenmaal met dezen naam werd omgesprongen. Op 3 April 1800 testeerde te Batavia de manhafte ***Hendrik van*** *Geysler,* vaandrig mil. van het 2e bat. fuseliers onder het tweede halve brigade, won. Binnen-Nieuwpoortstraat, voor nots. J. N. Michel1 (no 1466). „Door zwakheid was hij niet in staat ,,om zijn naam duidelijker te schrijven" wordt vermeld bij zijn handteekening.

Behoudens enkele legaten aan vrienden werd universeele erfgename de christenvrouw ***Andromeda Frederika..*** Hij was destijds voor de Kamer Amsterdam uitgevaren en had geen ouders en kinderen in het leven. Hij † Batavia 4 en werd 6 April 1800 voor rekening van genoemde vrouw te Weltevreden begraven.

In 1826 adopteerde ***Andromeda*** *Frederika* een zoontje van de slavin ***Aletta*** *van Boegis,* oud 11 jaar en geboren te Batavia, welk kind zij 6 Nov. 1826 in de Buitenkerk te Batavia liet doopen en aan hetwelk zij de namen gaf: ***Fredrik Nicolaas*** *Gijselaar* (sic), blijkbaar om haren overleden patroon ***H.*** *van Geysler* te herdenken. Dit zoontje † oud 14 j. op 11 April 1828 en werd 12 April 1828 te Weltevreden begraven uit het sterfhuis Heemradentuin voor rekening van genoemde vrouw, die zich nu weduwe ***Smit*** noemt. Dit kind is gestorven, dus heeft geen ***Gijselaar's*** kunnen procreëeren ; was dit niet het geval geweest, dan had men weer een tak *Gijselaar* gekregen, die heel wat hoofdbrekens had gekost aan de genealogen.

Verder komen in de genoemde collectie voor: *Catharina de Gijselaar,* die in 1717 en 1719 kinderen liet doopen, verwekt door haar man ***Abraham*** *Fransz* ***en*** die als wede. van ***Pieter*** *Fransz* ***24*** Juli 1737 op het Binnen Portug. kerkhof te Batª. werd begr.

Geertruida (de) G. was in 1717 hv, ***Jacob de Wolf***

en liet 16 Juli 1717 een kind doopen. Zij werd 16 Mei 1734 op het Buiten Portug. Kerkh. te Batª. begr. uit haar huis aan den Antjolschen weg ; aangezien zg voorkomt als doopgetuige van een kind *Fransz.* vd., zal zij wellicht een zuster zijn van *Cathª. de G.*

Nicolaas de G. komt 1692-9 voor als doopgetuige te Batª.

Pieter Gijselaer, burger te Batª., test. 3 Juni 1700 te Batª. met zijn vrouw *Sara* Annn ***Rammezeyl.***

Op ***23*** Feb. 1816 waren ***Lambert Joost Gansneb gen. Tengnagel en*** hv. ***Johanna Maria Nicoletta de Gijselaar*** (in Oost-Iqdië), ***Hendrik de Q.,*** employé Alg. Rek. te 's-Gravenhage en ***Magtelena de G.*** de eenige kinderen en erfgenamen van den op 29 Jan. 1818 ab intest. overl. ***Nicolaas de G.***

Jhr. *C.* de G. was 1866 controleur 2e kl. landel. inkomsten en cultures en tijd fung. notaris te Pandeglang (Bantam) (handt. en stempel).

Johanna Marie Clelie de Gijselaar geb. ***Bake,*** geb. 18 Sept. 1811, † 26 Juni 1883, begr. Pekalongan op de nieuwe begraafpl., graf 104.

Welt. B. v. T. P.

Kleynschol-de Haan. (XLIX, 186). *Jacomijntje de Haan was* dochter van *Claas de Haan en Belitje Jansz.*, naar blijkt uit het testament van haar moeder (Notaris van Loosdrecht, 19 Augustus 1661 èn 7 Februari 1667). Zij werd gedoopt 9 December 1674 bij de Doopsgezinde Gemeente en overleed vóór 26 December 1686. Zij sloot haar huwelijkscontract voor Not. van Loosdrecht 29 Maaat 1677 en testeerde met haar man 14 Augustus 1677 voor Not. Duee.

Amsterdam. J. A. BIERENS DE HAAN.

Leuvenigh (van). (XLIX, 166). Het wapen der Crefelder familie von *Loevenich*, welke n. f. identiek met bovengenoemde familie is, voerde in rood drie gouden dwarsbalken en als helmteeken een zittenden, zilveren brakhond met roode halsband en ring. (Macco: Beiträge zur Geschichte u. Genealogie Rheinischer Adelsfamilien, noot blz. 47). Met omwisseling der kleuren is dit dus het wapen als in bovengenoemd artikel aangegeven.

V.S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Spiegel (van de). (XLIX, 187). ***Laurens van de Spiegel,*** ged. te Vlissingen 29 Nov. 1637 en overleden 14 Nov. 1683, is een zoon van ***Jan van de Spiegel,*** (Ned. Adelsb. 1917, p. 324, sub. 111), geb. te Vlissingen ± 1610, koopman aldaar, die te Vlissingen 11 Juli 1634 huwde met ***Lijsbeth Capoen(s), jonge*** dochter van Amsterdam, en vermoedelijk te Vlissingen overleed. ***Laurens*** huwde 1 April 1661 te New-York ***Sara Webber(s)***, dochter van ***Wolfert Webber(s) en Anna Wallis.*** (Navorscher 1908).

's-Gravenhage. J. A. HOEKJFFT.

Trezel (Tresel, Tresal). Mededeelingen gezocht betreffende bovengenoemde familie, waartoe behoorden : ***Marie Tresel (Tresal),*** geh. 19 Mei 1699 met ***Simon Mersen 16X5-1716*** (Mdbl. XV, 188-190) en waartoe ook wel zal hebben behoord ***Galenus Trezel,*** die in 1706 leefde, want genoemd echtpaar Mersen-Tresal had een zoon ***Galenus Mersen.***

Mij is een familie *Tresal (Tressel)* uit Neurenberg en Danzig bekend, waartoe, ook behoorde een ***Nicolaus Anton Tresal,*** die in 1603 in Amsterdam voorkomt. Stamt bovengenoemde familie wellicht van hem af, en is een wapen lezer familie bekend ?

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Het wapen ***Tresel,*** ook voorkomende als 1e en 3e kwartier van het wapen ***Tresel Bevers,*** kan vrager in het Armorial Général van Rietstap vinden. Dat men hier met dezelfde familie als de door hem bedoelde te doen heeft, blijkt uit den voornaam van Mr. ***Qalenus Tresel Bevers*** (1725-1770), schepen en raad van Middelburg enz. RED.

Wieringen (van). (XLIX, 160, 190). In zijn antwoord schrijft de Heer R. T. Muschart o. m.: „*Gijsbert van Wieringen,* van 1660 tot 1664 regent van het Leprooshuis te Amsterdam, voert. .. een gevierendeeld schild met.. . een zilveren keper op zwart in de kwartieren 2 en 3. Hierbij valt op te merken, dat het wapen eener familie ***De Bisschop,*** waartoe behoort ***Jan de Bisschop,*** van 1684 tot 1623 Raad van ***Amsterdam.. .*** een keper (zij het dan volgens de mij bekende bronnen met andere kleuren) vertoont, zoodat de mogelijkheid niet uitgesloten is, dat ***Gijsbert***, de regent, ... het wapen zijner vrouw ***Geertruijd Bisschop in*** het zijne heeft opgenomen".

Hier verwart de geachte Inzender blijkbaar de twee geheel verschillende geslachten ***Bisschop*** en ***De Bisschop,*** die einde zestiende en begin zeventiende eeuw beide te ***Amsterdam*** voorkwamen en zelfs aan elkander verwant waren.

Ter verduidelijking diene het volgende tafeltje :

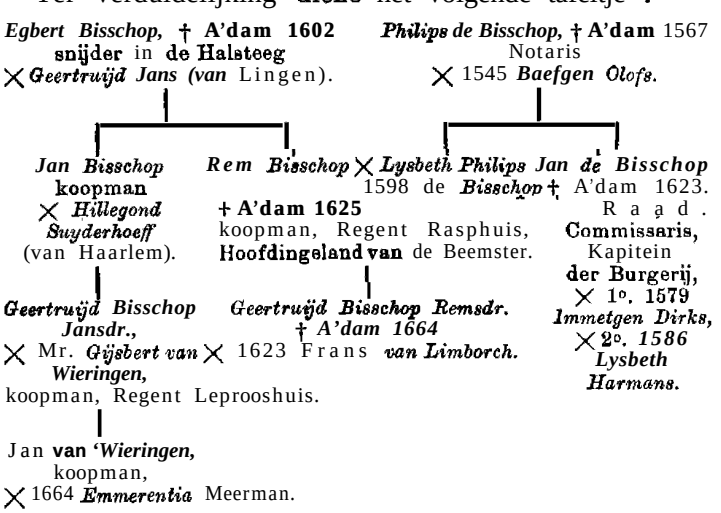

Hieruit blijkt, dat wel de vrouw van *Gijsbert van Wieringen was* eene *Geertruijd Bisschop,* doch dat *deze* met het beschreven wapen ***De Bisschop*** (een keper) niets te maken heeft.

Het wapen van deze familie ***Bisschop*** is in blauw 3 gouden korenschoven naast elkander.

Amsterdam. W. VAN MAANEN.

INHOUD 1051, No. 7.

Bestuursberichten. — Algemeene vergadering van het Genootschap op Zaterdag 30 Mei 1931. — Jaarverslag 1930. — De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek, door Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop. — Van Alderwerelt, door Mr. H. F. Wijnman. — Iets over den grafsteen van Adriaen de Wael van Vronesteyn, door Mr. E. C. M. Prins. — Korte mededeelingen: Het Amsterdamsche geslacht Menso; Van Doorn (Zeeland); Oudaen; Van Strsubenzee. — Vragen en antwoorden : Bogaert-van Hanthorst; Gijselaer (de); Kleynsohol-de Haan; Leuvenigh (van); Spiegel (van de); Trezel (Tresel, Tresal); Wieringen (van).

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap : „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Yaand blad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TE. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Best uur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN À THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 8. XLIXe Jaargang. Augustus 1931.

Bij dit nummer wordt een plaat verzonden, behoorende bij het artikel: Het oudste Wassenaer-zegel met de drie wassende manen.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Genootschap is door middel van ruil in verbinding getreden tot de „Deutsche Adelsgenossenschaft", Hindersinstrasse 7, Berlin N. W. 40. (Orgaan : „Deutsches Adelsblatt").

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de heeren Mr. J. Hooft Graafland, te Utrecht, en Nr. J. D. C. baron van Heeckeren van Kell, te Angerlo, respectievelijk sedert 1887 en 1929 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

Jhr. M. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND. *'s-Gravenhage. Bazarstraat 13.*

Jhr. W. A. GEVERS DEYNOOT .... *Bilthoven. Soestdijkerstraatweg 161.*

J. VAN LIER ..... *Bosch* en *Duin* (*Utr.*).

Adreswijzigingen:

A. P. VAN HOEY SMITH ..... *Rotterdam. Hotel „Royal", Witte de Withstraat 18.*

G. C. E. KOFFLER ..... *'s-Gravenhage. Stadhoudersplein 146.*

H. H. K. LANGENMAYR . . . *Qaenoeng 1 oenggal bij Rangkas Betoeng, Bnntam* (*Java*).

Het oudste Wassenaer-zegel
met de drie wassende manen,

door Jhr. Dr. W. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Toen ik in 1922 in ons Maandblad de zegels der voorvaderen van ***Philip van Wassenaer***, burggraaf van Leiden (1340), behandelde (kol. 176 e.v.), schreef ik — na melding te hebben gemaakt van het door ***heer Dirk van Wassenaer*** tusschen 1272 en 1289 gebruikte zegel, waarop hij in volle wapenrusting te paard is afgebeeld, naar links gewend, voerende gedwarsbalkt van acht stukken waaroverheen een St. Andrieskruis — het volgende :

> In van den Bergh's Grondtrekken der Nederlandsche Zegel- en Wapenkunde wordt **beweerd, dat *heer Dirk van Wassenaer*** in 1294 met drie wassenaars heeft gezegeld (zie 2de druk blz. 90). Het is mij niet mogen gelukken in het Rijksarchief den brief te vinden, waaraan dit zegel van ***heer Dirk van Wassenaer*** hangt. Wel berust aldaar onder de charters der abdij van Rijnsburg eene oorkonde door hem in genoemd jaar gegeven (zie v. d. B. Oorkbk. 11 n° 895), maar het zegel. hetwelk daaraan heeft gehangen, is te loor gegaan en was reeds niet meer voorhanden in van den Bergh's tijd. Het eenige wat ik heb kunnen vinden, is eene afteekening van een zoodanig zegel van ***heer Dirk van Wassenaer*** voorkomende in het reeds genoemde handschrift van C. van Alkemade, hetwelk in het Algemeen Rijksarchief wordt bewaard, en waarbij het jaartal 1294 is gesteld (zie n°. 6) [1]. In dit handschrift komen echter verschillende zegelafbeeldingen voor, waarbij een bewijsbaar onjuist jaartal is gesteld [2], zoodat ik meen aan deze teekening geene waarde te kunnen hechten, zoolang niet vast staat, dat ***heer Dirk***

[1] „Verschillende zegels zijn door v. d. Bergh in zijn bovenaangehaald werkje beschreven aan de hand van dit m. s. van C. van Alkemnde, zoodat ik geneigd ben het er voor te houden, dat hij ook dit zegel daaraan ontleende, maar verzuimde zulks aan te teekenen".

[2] „Ik bepaal er mij hier toe te wijzen op het enkele bladen verder afgebeelde zegel van ***Philips van Wassenaer***, burggraaf van Leiden, waarbij behalve het jaar 1341 ook 1338 is gesteld, toen ***Philips*** nog niet burggraaf van Leiden was en nog niet met dit zegel (vertoonende het gevierendeelde wapen Wassenaer-Leiden) zegelde".

van Wassenaer in 1294 werkelijk aldus heeft gezegeld. Het zou van bijzonder groot belang zijn, dat een zegel van hem uit dit of een later jaar werd gevonden, aangezien daardoor zou worden uitgemaakt, of inderdaad deze heer Dirlc van Wassenaer zijn aangeboren wapen heeft verlaten en in de plaats daarvan drie wassende manen is gaan voeren. Mij komt dit voorloopig niet bijzonder waarschijnlijk voor; veeleer geloof ik, dat hij tot het laatst van zijn leven zal hebben gebruik gemaakt van zijn onder nº 5 weêrgegeven ruiterzegel.

Hieraan voegde ik toen nog eene noot toe: „Ik meen er hier tevens op te moeten wijzen, dat het door C. van Alkemade opgegeven randschrift van het zegel van **heer Dirk van Wassenaer eeoe** eigenaardige overeenkomst vertoont met dat van **heer Dirk's** gelijknamigen kleinzoon, wiens zegel onder nº 9 op bijgaande plaat is afgebeeld."

Tot opheldering van dit laatste diene, dat volgens v. Alkemade het zegel van heer Dirk uit den jare 1294 tot randschrift zou hebben gehad: S. *Dideric heere van Wassennare*, en dat het zegel van zijnen gelijknamigen kleinzoon, hangende aan eene oorkonde vao 26 April 1319 tot randschrift heeft: S. **Diderics heere** *van Wassenare*. Beide randschriften zouden dus in het Nederlaodsch zijn gesteld, hetgeen vooral voor een dertiende-eeuwsch zegel weinig gebruikelijk is, en bovendien zou op beiden de oog minder gebruikelijke schrijfwijze **heere** voorkomen. Dit gevoegd bij het feit, dat de geheele teekeoing van v. Alkemade mij verdacht toescheen — b.v. ook wegens den vorm van het wapenschild — en dat het niet ook bijzonder waarschijnlijk voorkwam dat **heer** *Dirk* **van Wassenaer** zijn voorvaderlijk wapen, hetwelk hij op zijn laatst bekende zegel (1272—1289) nog met zooveel trots had gevoerd, op het einde van zijn leven, zonder eenige nawijsbare reden [3]), zou hebben verlaten, deed mij uiterst sceptisch staan tegenover v. Alkemade's teekeoing.

Onlangs is deze quaestie voor mij in een gansch ander daglicht komen te staan en wel dank zij de voorbereidende werkzaamheden voor de uitgave van het Corpus Sigillorum Neerlandicorum, waarin zooveel mogelijk alle zegels van vóór 1300 zullen worden opgenomen. Dr. K. Heerioga, die de beschrijving daarvan op zich heeft genomen, vestigde namelijk mijne aandacht op een los zegel van **Dirk heer van Wassenaer,** hetwelk als van het jaar 1294 te boek staat, en reeds op het eerste gezicht zeer sterk herinnert aan v. Alkemade's teekeniog. Bij nadere vergelijking van het losse zegel, hetwelk ontwijfelbaar echt is, en de teekening aarzel ik niet aan te nemen, dat v. Alkemade inderdaad dit zegel heeft nageteekend, en dit te minder na onderzoek der herkomst van het zegel. Mij is namelijk gebleken, dat dit losse zegel afkomstig is van C. v. Alkemade zelf en onder no. 31 voorkomt op blz. 80 van den veilingscatalogus zijner 17 Januari 1848 verkochte

[3]) **Hier zij er aan herinnerd, dat vroeger de wijziging van he wapen der Wassenaer's wel in verband werd gebracht met *den* moor(van Graaf Floris V en het feit, dat het van ouds door de Wasse naer's gevoerde wapen veel overeenkomst had met dat van een de: voornaamste samenzweerders: heer Gijsbert van Amstel, zoodat er reden zou zijn geweest voor wapenwijziging na 27 Juni 1296.**

verzameling. Bovendien bleek mij, dat vele der gelijktijdig geveilde, van denzelfden verzamelaar afkomstige zegels, benevens enkele waardevolle charters en andere belangrijke stukken door v. Alkemade uit het archief der voormalige abdij van Rijnsburg moeten zijn gelicht').

Deze gegevens gaven mij aanleiding de in 1922 door mij reeds aangehaalde oorkonde van 1294 uit het archief van Rijnsburg, waaraan het zegel van **heer** *Dirk* **van Wassenaer** thans ontbreekt, nogmaals in oogenschouw te nemen; thans om te zien, of het gevonden losse zegel daaraan kan hebben gehangen. Aan dit charter zou behalve **heer Dirk's** zegel ook dat van zijnen zoon **Philip** hebben gehangen. Van deze beide spoorloos verdwenen zegels kan alleen worden gezegd, dat die niet aan losgeknipte, noch aan doorgestoken perkamenten staarten kunnen hebben gehangen, daar de oorkonde aan de onderzijde eene vouw (plique) vertoont, waardoorheen gaatjes zijn gestoken, welke alleen voor aaohaoging van zegels aan een koord of draden kunnen hebben gediend. Welnu, door het gevonden losse zegel van **heer Dirk** loopen draden, welke klaarblijkelijk zijn doorgesneden of -geknipt, toen het van het charter, waaraan het oorspronkelijk was gehangen is geroofd. Ik ben daarom thans alleszins geneigd aan te nemen, dat het losse zegel, hetwelk van 1294 zou dagteekeoeo, heeft gehangen aan de oorkonde van dat jaar in het archief der abdij van Rijnsburg en door C. van Alkemade daarvan is gescheiden en medegenomen voor zijne verzameling [5]).

Het staat dus thans voor mij vast, dat **heer Dirk van** *Wassenaer* inderdaad op het einde van leven zijn voorvaderlijk wapen heeft verlaten **en** de drie wassende manen, sedert dien door de *Wassenaer*'s tot heden gevoerd, heeft aangenomen.

Om welke reden hij het oude wapen heeft laten varen en dit nieuwe tusschen 1289 en 1294 is gaan voeren, is mij echter nog niet duidelijk geworden.

De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek,

door Dr. E. J. TH. à TE. VAN DER HOOP.

(Vervolg van XLIX, 208.)

II.

Een aantal uit. het archief te Burgsteiofurt ontvangen extracten, waarvoor den archivaris aldaar, Prof. Dr. K. Döhmann, zeer veel dank toekomt, hebben niet slechts verschillende bijzonderheden omtrent **Johan von Kernebeck** aan het licht doen komen, maar bovendien de gemelde conclusies omtrent Egbert's afstamming vol-

[4]) **Dat C. v. Alkemade veel gewerkt heeft in dit archief,** blijkt **uit zijne verschillende** handschriften **aan de geschiedenis der** abdij **van Rijnsburg gewijd (zie de** nos**. 212-215 op blz. 27 en 28 van** bovengenoemden **veilingscatalogus).**

[5]) **Het mede verdwenen zegel van *Philips van Wassenaer* heb ik niet kunnen terugvinden. Gezien de scheur in het perkament ter plaatse, waar het** vroeger **is aangehangen, acht ik het** waarschijnlijk, **dat de draden niet zijn doorgesneden, maar het zegel is afgerukt, bij welk hardhandig optreden het charter is gescheurd en het zegel mogelijk ia te niet gegsan. Dit verlies is natuurlijk te betreuren, dooh een trooet is, dat *Philips' zegel* uit de jaren 1293-1296 bekend is (zie afb. 7 op de plaat bij Maandblad No. 6/7 van 1922).**

komen bevestigd. Wij laten deze acten hier volgen, met de door Prof. Döhmann daaraan vastgeknoopte opmerkingen, doch geven tevens volledigheidshalve in chronologische volgorde de belangrijkste der overige acten betreffende ***Johan von Kernebeck.***

Notariatsregister von D. Hienfelt, Stadtarchiv Burgsteinfurt.

1629, Februari 4, Steinfurt.

Den 4 February Ao. 1629 Personlich erschienen *Kernebecks* hausfrau. Zeugen hiebei gewesen Johan Kegeman und Berndt Holttberndt.

1630. Februar 6, Steinfurt.

Den 6 February Personlich erschieoen Anthonius Bifangk bekandte fur sich und seine Erben, von *Johan Kernebeck* offgenomen und entfangen zu haben Funffzigk enckede in specie Reichsthlr .... etc.

1630. Mai 10, Steinfurt,.

Anno 1630 den 10 Maij Personlich erschienen Anthonius Bifangk fur sich uud seine Erben bekennende, dass er *Johan Kernenbeck* und Elisabethen eheleuten offrichtiger gestendiger schuldt, ... etc.

1630. Mai 11, Steinfurt.

Anno 1630 den 11 Maij Vormittage vmb Neun vhr Personlich erschienen Anthonius Bifangk.. .. Vnd gebe er und verehrte in douationem causa mortis Elisabethen *Johan Kernebecks* ehehausfrawen oder Iren Erben fur die erzeigte vnd Ihme bewiesene Wol- und guttaten auss seinem hausse binnen Steinfortt Funffzigk enckede Reichsthlr .... etc.

Stadtarchiv Burgsteinfurt.

1630, Mai 22 Steinfurt.

Johan Bifangk bekundet, dass er als Bevollmächtiger sich mit Aleken, der Meyerschen zum Schwartenhoff im Kirchspie1 Leer auf eine bezahlte Summe verglichen hat wegen einer alten Schuldforderung, die des seligen Anthooi Bifaogks nachgelassene Tochter Ahlheit und deren Eheman Johan Baptista, Wachtmeister zu Lingen, an dem Schwartenhoff gehabt hatten.

(Hieraus ergibt sich, dass Anthonius Bifang wenige Tage nach der in 1630 verzeichneten Schenkung an die Frau von Johan Kernebeck gestorben ist. Ihn beerbten seine in lG33 genannten Neffen Johan (sie oben) und Anthoni Bifang, die laut einer verkaufsurkunde vom 28 Oktober 1630 (in dei Tmbreviatura oder dem Verzeichois gerichtlicher Urkundeu des Gerichtsschreibers und Notars Arnold Holtermann) vor diesem Tage eine briiderliche Erbteilung hielteu.

Stadtarchiv Burgsteinfurt. (Handschrift Joh. v. K.)

1632. August-November.

Anno 1632 / Item Ritmester Knachenueuer (d. h. Knochenhewer-Knochenhauer) by mir int huss gekomen mit sein ofiseren in biwesen burgemester Holterman, mussen Essen bier vnd wein langen vnd vor seine perden foder mossen langen. Ann bier vnd koest —1½ dall 24 S. (Schilling).

Item den 10 Augusti ein Ruter behalten von Ritmester Knachenueuer nach entleding des gardesuus 7 dagen. Die Herren (zu ergänzeu ist burgemestere) mir belavet die vnkosten zu bezallen, an Essen vnd bier — 1 dall. 24 S.

Anno 1632 den 18 Nouember / Item die Herren burgemestere by mir 3 Ruter inpelosiert vnd mir die bezalungh zugesagt, gehabt 3 dagen ieders man ad ein halue dall.

Item mein frouw mussen bezallen twe dall. wegen contribution, so ich doch van JFG (- Ihr Furstlich Gnaden) von Hessen saluagardiert bio. (Dann folgt auf der Rückseite :)

Anno 1633 den 27 September / Item die Herren burgemesteren ein Rechnung abergeleuer(t) van Jhr F. G. van Hessen sein secretario Hanse Loewech (-Lodewech) Siegel, so mir die Herren burgemesteren haben belauet zu bezallen; an verzerde kosten — facit 47¾ Rixdall. 3 S. 10 pengh.

Item nach aberleuerung die Rechnung der secretario noch 3 dagen gebleuen, burgemester Holterman die rechnnng abergeleuert :

An verzerde kosten 4 dall. 6 S. 4 peng. / facit — 52 Rixdall — 6 S. 10 pe. / Item hir vp enttangen van burgemester Holterman vnd Druncken (Abkürznng des Namens des Zweiten Biirgermeisters Drunkenmölle) — 30 rixdall. den dall ad 32 S.

Archief Deventer, 25 Januari 1633.

Voor Adriaan van Boeckholt en Hendrik Willemsz. v. Zalck, schepenen, verschenen Maria van Hummel, wed. van Calcar en verkl. dat zij persisteert bij test. disp. met haar zal. man dd. 14 Juli 1625 en haar nadere dispositie dd. 15 Nov. 1631 na haar mans dood, doch alsnog codicilswijs daaraan toevoegt: 1e. de kinderen van haar zuster Truy van Hummelen 4 kinderen, genaamd Tryntgien, Fenneken, Elisabeth en Marytgien, bestaande in 4 huisgezinnen, genieten, enz. .... De 400 gulden, die Maryke int Spykerboor kinderen hiervoor gelegateerd zyn, enz.. ... Testatrices zusters dochter Elisabeth zal hebben, enz. .... en hare kinderen [18]) zullen hebben het aandeel van testatrice van haar zalige olders bleeckhoffken by Vreden voor de watermolenpoort op de Berckel. Tryntgien van Calcar's suster Fenneken sal hebben, enz.. ... Testatrices broeder Gerrit van Hummel twee dochters Fenneken en Gerritgen, enz. .... en haar neve Jacob van Hummel, enz. .... Insgelyk Fykje van Calcar, testatrices mans broeders dochter, enz.. ...

Verder legaten aan de Vlaamsche Mennonieten, de armen te Vreden en die te Steinforde.

Stadtarchiv Burgsteinfurt.

Anno 1633, 31/21 Augusti.

Item der Herr secretario Siegell by mir int losement gebrocht die soldaten, so dem secretario haben gekonfoiert an bier ein halben dall. / Item die Kutzer vnd sein Jungen au Essen, brandewin vnd bier — 24 S. / Item die Kutzpferden an haber vnd hoei ein dall 4 S /. Item noch laten hailen 4 kan wein, die kan ad 4 S. 8 peng. / Item der Herr secretario D. Westenberg [19]) vnd Mester Gerdt [20]) zu verscheide Reisen zum Essen ganodiget — 2½ dall / Item der batte [21]) van dem Ham [22]) hir pewessen 5 dagen. Ein yeder dach 10 S. facit 1½ dall. / Item der batte, so der Herr secretario nach sein furstliche genadrn hat gesant, wat mit gegessen 4 S. / Item der batte so auf Coesfelt [23]) ist gesant, 2 S. 8 peng. aniss. / Item Mester Gerdt an aniss vor vnd nach 5 S. / Item der Herr Secretario Felligen [24]) zum essen genodipet.. Yst 6 S. 8 peng. / Item den 25 September der (lies: dem) Herr secretario gedan ein halben dall. / Item den 26 dito dem Herren verschoten ¾ dall. / Item den 26 dito dem Herren verschoten ein Rixordt (¼ Rixdaler). Item der Herr Secretario mit sein dener vnd Jungen an Essen, fuer, lucht. hussfestung vnd andere vnkosten des dages 1¼ dall. / Item laten hallen, so ich habe betalt, 2½ Kan Rinse Wein, die Kan ad ein Rixordt. / Item die Capitein van Reinen (d. h. aus der von den Hessen besetzten Stadt Rheine) wat mit dem Herren gegessen 6 S. 8 peng. / Item an bier 3 Rixdall.

facit 47¾ dall. 3 S. 8 pfenung.

(get.) ***Johan von Kernebeck.***

---

[18]) Dat zijn dus de kinderen van Johan won *Kernebeck.*

[19]) Dr. med. *Johann Westenberg* aus Gildehaus, Professor der Medizin am Arnoldinum, der Hohen Schule zu Steinfurt.

[20]) Vgl. volg. acte: *Gerdt Peters* genannt Mersch, Chirurg und Barbier, Sohn des Predikanten *Peter Mersch.*

[21]) Bote.

[22]) Stadt Hamm an der Lippe.

[23]) Hauptstützpunkt der hessischen Armee.

[24]) Vermutlich *Nicolaus Felgen,* 1618-1625 Rektor und Professor der Pbilosophie am Arnoldinum.

Stadtarchiv Burgsteinfurt.

Anno 1633 den 27 september Neue Stiel.

Item mein Recknung abergeleuert, nach aberlebrungh den 27 dito mester Gerdt Peters zum genodiget vnd der Herr secretario mit sein dener vnd Jungen an verzerde kosten 28 S. /

Item den 28 dito der Herr secretario burgemester Holterman, ber(n)hardus becker [25]), die Korenschriuer [26]) und Mester gerdt peters zum essen genodiget — 26 S. 8 peng. / Item der Herr secretario mit sein Dener vnd Jungen 1½ dall. / Item den 29 dito an verzerde kosten — 24 S. / Item an aniss Watter — 6 S. /

facit 3 dall 28 schill.

(get.) ***Johan von Kernebeck.***

Archief Deventer, Landgerecht, Inventaris N° 157. 1638/47. 21 December 1638.

Herman Egberts onderschultes gigtet dat hy ter instantie van de E. Joan Kettigh als volm. der Erffgenamen van wylen Joan Vowinckel 18 Juny het eerste, den 12 July het tweede, ende den 16 dito het derde arrest gedach(vaart) heeft op alsulcke mobilien ende goederen als ***Jan Kernebeeck*** binnen dese stadt int Spyckerbade in bewaring heeft, staande onder Jan Berentsen.

Weete

Ick Everhard Rouse indertyt verwalter Vant Landgerichte der stadt Deventer laete hiermede weten U, ***Joan Kernebeeck woon*** ende tot Coesfelt welker gestalt Joannis Cottig volm. van Lutgert, Elisabeth en Wessel Vowinckel mitsgaders Elsken wed. vau Zal. Jan Vowinckel den olden met den arreste naer Overysselsch Landregt geprocedeert heeft op alsulcke mobilen ende goederen als alhier binnen dese stadt int. Spykerbaer in bewaring van Jan Berentsen solde syn ende u toebehoiren. Om daeran toe verhalen.. .. enz.

Archief Deventer. 21 December 1638.

Jonnnes Kotting als volm. van Lutgert, Elisabeth en Wessel Vowinckel, mitsgaders Elsken, wed. van Zal. Joan Vowinckel de jonge, vermogens getoonde Procuratie den 17 May 1638 voor de E. Joan Goddes der rechten doctor ende rigter tot Steinfurt onder desselfs segel gepasseert inholdende potestatem substituendi, heeft uit cragte van dien gesubstitueert Wilhelm Lipperum om van Johan ***van Kernebeeck*** in tho vorderen alsulcke twee en dertig Ryxd. cum interesse als deselve Joan Vowinckel. ... enz.

Lunae 4 Febr. 1639.

Verwalter Rouse Coernoten Nyland en Dr. Hessinck.

Gerhard Kettig, volm. van Lutgert Elisabeth und Wessel fowinckel mitsgaders Elske wed. van Zal. Jan fowinckel de jonge, als erfgenaam van Joan Fowinckel den olde per Wilhelmum Lipperum doende reproduceere alsodane drie arresten als in name van hem Anlegger verhaelter qualiteit gedaen op seeckere onder Jan Berentse in de Spyckerbaer berustende ende ***Jan Kernebeeck*** toebehoorende goederen enz.. ...

Archief Kampen, Recognitien 1639/43. Rechterlyke archiven letter M. 18 Juny A. 1642.

Matheus van Calcker als volmachtiger van syn vader Henrick van Calcker vermuegens volmacht de dato den 16 Juny deses jaers 1642 voor schepenen der stadt Deventer gepaszeert ende hem tot ene beschreven saecke meer specialicken gegeven, ingelicx Fygen van Calcker, geassistiert met Henrico van Hoochstraten haer in deser saecken gecoren ende tho gelaetene momber, ***Johan van Carnebeecke,*** als man ende momber zyner huis(frouwe) Elisabeth van Haeckenbroek, Henrick Holtman als man ende momber zyner

[25]) ***Bernhard Becker*** aus Steinfurt, damals hessischer Rittmeister, später Kriegskommissar.

[26]) *Michael Oeglein*, gräfl. Kornschreiber.

huis(frouwe) Fenneke (van) Haeckenbroek, Maritgen (van) Haeckenbroek weduwe van zall. Johan Berentz, mede geassisteert met H. van Hoochstraten haeren gecooren ende thogelatene momber, Isaac van Geleyn, als man ende momber zyner huis(frouwe) Gerritgen van Hummel, Jacob van Hummel, Gerrit van Hummel, Dryes Ruerick als man ende momber zynre huys(frouwe) Jacobgen van Hummel, Berent Weutericks, als man ende momber zynre huis(frouwe) Tryntgen Wantsincks alle als erffgenaemen van wylen Johan van Calcker ende Marritgen van Hummel zyn huys(frouwe) zall. hebben tsamen ..... enz.

Archief Deventer. Sententiën Landsgericht, 1638/47. 20 Juni 1642.

Jan van Karnebeek en zyn huysvrouw Elisabeth van Hackenbroick (Hackenbroix) komen voor onder de erfgenamen van Jan van Calcar, overleden te Deventer.

Evenzoo: Elisabeth (lees Fenna) Hackenbroick, vrouw van Henrick Holtman en Hendrik van Calcar.

Stadtarchiv Burgsteinfurt, Protokollen des Stadtgerichts 1642/49. 1644 Juli 15, Steinfurt.

Anno 1644 den 15 Julij ein Noetgericht uber Sahligen Beifangs Hinterhauss an der Kotenstege gelegen durch Hrn. Dr. Wilh. Henr: Goddaeum Judicem gehalten. Churgenossen &c..... Warauff erschienen Anwalt der Erbgenahmen Pottken [27]) vnnd ***Johann Kernebecke*** vnnd vbergab protestationschrifft.

Dawieder erschienen Anwalt Beifangs vnnd angezeigt, dass, soviell ***Kernebecken*** pretension belangendt, vom Procuratore keine vollmacht vorgezeigt, zu deme Henrich Schuemacher (d. i. der Anwalt von Kernebeck und den Erben Pottken) Immissionem in specie in das grosse hauss erhalten, und darauss bezahlet werden kan, also bittendt selbigen an sein special underpfandt vnnd Immission zu verweisen. (Es folgen die Ansprachen der iibrigen Creditoren. Decretum: der Antrag Beifangs betr. *Kernebeck* wird vorlaiifig abgeschlagen und dem Antrag der Erben Pottken stattgegeben.)

1645 Januar 17, Steinfurt.

Johan Kernebecke spricht an 150 Rt. Capita1 vnnd 10 Jahren interesse.

1647 März 19, Steinfurt.

Anno 1647 den 19 Martij extrajudicialiter protocolliret wie folgt: / Nachdem Anthon Beifangh newlich(en) thag(es) mit ***Johansen Kernebecken*** zu traosigiren vermeinet gehabt selbig accord aber nit hatt hafften willen, vnnd Er Beifangh sich beschweret, dass nach ***Kernebecken*** ausszugk vnnd quitirung dess hausses selbiges jämmerlich ruinirt, so erschienen Arnolt Holterman [28]) und bekandt:

Nachdem Ihme flochmehrig [29]) berichtet worden, dass gemelter *Kernebecke* sich in hessischen Dienst begeben solle, hette Er Ihme gefraget, ob er Ihme gegen liefferung seiner pfenninge, so Er auff Beifangs hauss gethan, dass hauss vor andern wieder iiberlassen und einreummen wolle, hette *Kernebecke* geantworttet, es wehre noch ein halb Jahr zu frue.

1649 August 8, Steinfurt. Extr.

Notgericht gehalten durch den Richter Dr. W.H. Goddaeus iiber die unbeweglichen Guter des Berndt Holtberndt. Unter den Gläubigern werden genannt: Erbgenahmen ***Johan Eernebecke*** sprechen an 20 R.thlr. 25 str. 4 d. Vermogh vbergebener rechnung.

Aus dem Alten Stadtschulden-Buch fol. 146.

Johan Kernebeck. It. Furst(licher) Gn(a)den weiland H(errn)

[27]) Pottken: oude Steinfurter regeeringsfamilie.

[28]) Er war Bezitser des Nachbarhauses.

[29]) D. h. geruchtweise.

Landgrafen Wilhelms Secretarius Siegell bei Ihm aus befehl der H. Burgemeistere ao 1633 den 21 Augusti logiert, der verzehrt laut ubergebener rechnung 52 R.thlr. woruf dasmahlen die H. Burgemeistere 30 R.thlr. bezahlt a 48 st(üver) / rest Ihm dauon — 22 R.thlr. Nach iiber Lieferung der rechnung g(emelter) Secretarius noch verzehrt — 3 R.thlr. 28 schil. / f — 25. R.thlr. 28 schil. /

Dieses ist den 2 Septemb. ao. 1651 ahn Egbert *von Kern* eb ec *k* mit 23 Rthlr spec(ie) 12 str. 6d. bezahlt vnd l(aut) Stadtrechoung de a.o. 651. verrechnet.

In Augustus 1649 was *Johan von Kernebeck dus* reeds overleden. De belangrijkste der bovengenoemde acten is ongetwijfeld die van 1651, waarbij *Egbert von Kernebeck* als een der erfgenamen van *Johan von Kernebeck* optreedt. Mede in het licht van hetgeen op grond van Egberts voornaam en van de voornamen zijner kinderen reeds was vastgesteld, kan thans de filiatie *Johan-Egbert* als volkomen bewezen worden aangenomen.

Maar ook de andere bijdragen van Prof. Döhmann zijn van belang, en wel inzonderheid die, waaruit blijkt dat *Johan von Kernebeck* waarschijnlijk slechts korten tijd in Burgsteinfurt heeft vertoefd, althans daar niet na 1636 zal zijn gebleven, en elders, vermoedelijk te Coesfeld, zijn verdere levensjaren heeft doorgebracht. [30])

Bijzondere aandacht verdient de acte van 19 Maart 1647. In de eerste plaats wijl hieruit blijkt, dat *Johan* niet — zooals aanvankelijk mogelijk werd geacht — in Hessischen krijgsdienst wenschte te treden; de acte spreekt eenvoudig van „dienst" en behandelt voorts kennelijk een vroegere uiting van *Johan von Kernebeck*, toen hij nog te Steinfurt, in het Beifangshuis woonde, omtrent welke uitlating eerst 19 Maart 1647 door Arnold Holtermann getuigenis werd afgelegd. Deze uitlating van omstreeks 1636 bewijst dus in zoover niets omtrent den leeftijd van *Johan von Kernebeck*, dat deze toen zeer wel 40 à 60 jaar geweest kan zijn en dus geboren omstreeks 1690. Wilde hij, zooals eerst werd gemeend, nog in 1647 in *krijgs*dienst gaan, dan zou hij niet veel eerder dan 1610 het levenslicht hebben aanschouwd, terwijl anderzijds de omstandigheid dat hij omstreeks 1620 reeds gehuwd moet zijn, er op wijst, dat hij ook niet veel later dan 1600 kan zijn geboren.

Overigens is uit de vermelde acten tenslotte niet zooveel over zijn levensloop af te leiden; een beroep is nog altijd niet bekend, doch zijn uitwijken naar Steinfurt en later naar Coesfeld duiden in elk geval op een uitgesproken protestantsche gezindheid.

Professor Döhmann schrijft in verband hiermede:

„Nachdem die Stadt Steinfurt seit 1623 unter der Einquartierungen der Ligisten und Kaiserlichen schwer gelitten hatte, wurde sie seit 1632 bis 1636 in jedem Jahre von einer der streitenden Parteien, den katholischen Kaiserlichen und den protestantischen Hessen besetzt, belagert und erobert. Besonders schlimm hausten die Kaiserlichen, als sie am 27 Juli 1636 die Stadt durch Ueberfall eingenommen hatten : sie plünderten die Stadt sieben Tage lang und verwüsteten die meisten Häuser. Die meisten der wohlhabend gewesenen Bürger verliessen die Stadt und flüchteten grösstenteils nach den Niederlanden. Unter den wegen Geldmangels zurückgebliebenen räumte in 1636 die Pest furchtbar auf. Der gräfliohe Statthalter (Amtsverwalter) Dr. Caspar Kesterinck berichtet in der Rechnung der Hohen Schule von 1633/34, dass nach dem durch die Feinde erzwungenen Abzuge der Hessen am Himmelfahrtstage 1634 die sämtlichen Bürger und auch er selbst mit Weib und Kind aus Angst vor den Kaiserlichen hätten flüchten und ihre Habe zurücklassen mussen. Zu diesen Flüchtlingen wird auch *Johan v. Kernebeck* gehört haben, und wegen seiner Beziehungen zu den Hessen lag es für ihn nahe, bei der hessischen Bezatzung in Coesfeld Schutz zu suchen.

In 1637 wohnte er jedenfalls nicht mehr in Steinfurt wie aus der folgenden Kontributionsliste hervorgeht :

1637. 12/22 Maij.

Verthekunge der huser, so noch in Steufort sheint (-seind, sind) : Steinstrate. Jtem Antoni Rivanges beide heuser 1 Rt., bewondt der Hesse tho Wetteringen 16 Schill."

Voorts mag uit *Johans* eigenhandige schrifturen en uit zijn handteekening wegens zijn „gewandte und gefällige Handschrift" worden afgeleid, dat hij was wat Professor Döhmann noemt „ein gebildeter Mann" : „So schrieb damals nur ein Mann der gewohn war mit der Feder umzugehen. Auf die Orthographie und die sonderbare Mischung von Hochdeutscher Schriftsprache und Niederdeutscher Volkssprache ist kein Gewicht zu legen weil damals in Westfalen das Hoohdeutsche nur in den Kanzleien der Behörden und in gedruckten Büchern sich vollständig durchgesetzt hatte."

Het is zeker te betreuren, dat omtrent *Johan's* laatste levensjaren zoo weinig bekend is geworden. Een herhaald onderzoek in Coesfeld bracht hierover geen nieuws. Toch is het waarschijnlijk, dat hij in die plaats, het verzamelpunt en hoofdkwartier der Hessen, tot zijn dood heeft gewoond. Het archief is er echter zoo onvolledig, dat er weinig kans is omtrent deze periode nog iets naders aan het licht te brengen. En wat *Johan's* leven vóór 1629 betreft tasten wij al evenzeer in het duister. Hiervoor zijn wij aangewezen op Vreden, waar zoo goed als alle archivalia ontbreken. Immers vond de onderstelling, dat *Johan* wellicht uit Groenlo of Bocholt naar Burgsteinfurt zou verhuist zijn, bij een zeer minutieus onderzoek in de archieven dier beide plaatsen geen bevestiging. Wij moeten dus aannemen dat *Johan* tot een der Vredensche takken behoorde.

Over het tijdstip zijner verhuizing naar S teinf urt schrijft de Heer Döhmann het volgende:

„Der *Conradus Kernebeck* Saxofurtensis, der sioh am 19. Oktober 1639 in das Album der Illustre School zu Deventer einschrieb, kann nur ein zu Steinfurt urn 1619 geborener Sohn *Johans v. K.* gewesen sein, weil es hier ausser *Johan* keinen *Kernebeck* gegeben hat, der als sein Vater in Betracht kommen könnte. Da *Johan* aber in 1638 und gewiss auch schon seit 1635 zu Coesfeld gewohnt hat, so hätte sein Sohn Conrad sich in 1639 als „Coesfeldensis" einschreiben müssen, wenn er den Ort hätte angeben wollen, wo seine Eltern wohnten und von wo aus er auf die Hochschule zu Deventer gegangen war. Er tat dies jedoch nicht, sondern nannte sich „Saxofurtensis" nach seinem *Geburtsorte*, wie dies bei der Immatrikulation von Studenten immer üblich gewesen ist. Zur zeit seiner Einschreibung werd er etwa 20 Jahre alt gewesen sein, und daher ist er als der ältere Bruder Egberts anzusehen, der in 1623 ge-

[30]) Vgl. de acte van het jaar 1638.

boren war. Hieraus folgt, dass seine eltern schon urn 1619 zu Steinfurt gewohnt haben".

Dit laatste kunnen wij in het midden laten; wij zullen straks zien, dat er ook aanwijzingen zijn, welke een verhuizing omstreeks 1624 waarschijnlijk maken. Omtrent *Jan's* overgaan in Hessischen dienst halen wij eveneens den Steinfurter archivaris aan :

„*Johan von Karnebeck* muss also vor dem 8 August 1649 gestorben sein. Wegen der ihm zugeschriebenen Absicht eines Eintritts in den Dienst der Landgrafen von Hessen hatte ich mich im September bei dem mir bekennten Spezialisten für die Geschichte des hessischen Heerwesens während des Dreissigjährigen Krieges Herrn G. Siegel zu Kassel erkundigt und von ihm am 22 September die Antwort erhalten, dass ihm über *J. v. K.* und seine Söhne nichts bekannt geworden sei. Das ist auch ganz natürlich, denn *J. v. K.* wird als Nennist gar nicht daran haben denken können, in hessisohem Kriegsdienste zu treten. Sehr wohl aber kann er versucht haben, in hessischen *Civil*dienst bei der Verwaltung des besetzten münsterschen Gebiets, etwa wie sein später zu erwähnender Glaubensgenosse Jan Borgerinck, eine Anstellung zu erlangen".

Voorts maakt de Heer Döhmann nog de volgende opmerkingen :

„Es ist bekannt, dass die protestantischen Vredener nicht Freiwillig ihre Heimat verlassen haben. Das grundlegende Werk von L. Keller, Die Gegenreformation in Westfalen und am Niederrhein (Publikationen aus den Preussischen Staatsarchiven) III Bd. Urkunden S. 433 berichtet hierüber folgendes : Die fürstbischöflich münsterschen Beamten zu Ahaus hatten in 1612 den nichtkatholischen Bürgern von Vreden und Ahaus befohlen, dass sie als „der wiedertauferischen Rotterei verwandt" mit Weib und Kind das Land zu verlassen hätten. Die bedrohten Bürger baten darauf die bischöflichen Räte zu Nüoster, diesen Ausweisungsbefehl wenigstens soweit zu mildern, dass sie bis nach dem Winter bei Haus und Hof bleiben könnten; sie hätten nie mit den Wiedertaufern Gemeinschaft gehabt und sich der Landesregierung gegenüber immer gehorsam und friedliebend gezeigt. Als erster von den Bürgern zu Vreden unterzeichnete *Henrich van Kalcker* diese Bittschrift."

Johan's zwager Hendrick van Calcar, stamvader van een talrijk nageslacht in de Nederlanden, was een in die dagen zeer bekende Nennoniet:

„Unter den Vredener Emigranten ist am bekanntesten Henrich van Calcar (Kalcker) geworden. Er erwarb in 1616 das Burgerrecht und wohnte laut der Kontributionsliste von 1617 in dem Hause Hahnenstrasse 16, welches in 1609 durch den gräflich Bentheimschen Rentmeister von Rheda Eberhard Houck und seine Frau Anna Magdalena Beifang in Renaissancestil erbaut worden war. Eine Abbildung dieses Hauses findet sich in den Bau und Kunstdenkmälern des Kreises Steinfurt. Noch lange nach seinem Wegzuge von Steinfurt wurde es in 1648 in einem Verzeichnis der durch den Krieg ruinierten Häuser als das Houcks- oder Kalckers Haus bezeichnet, und noch heute heisst die kleine Gasse bei diesem Hause die Kalkarstiege.

„Henrich van Calkar muss ein wohlhabender Nann gewesen sein, denn er wurde in den Kontributionslisten zum Höchstsatze angeschlagen, konnte Privatpersonen Geld leihen und bei der Einquartierug von 1627 auch der Stadt Geld vorschiessen. Am 28 September 1619 hatte er seinen Vermietern E. Houck und Frau 300 Reichstaler in specie geliehen, und däfur hatten ihm die Vermieter ihr an seine Wohnung anstossendes grosses Haus auf den Bütkamp (N° 3) anstatt der Zinsen zum Bewohnen eingetan. Als die zahlreichen Mennisten sich weigerten, Wachtdienste zu leisten und an den militärischen Ubungen der Bürger teilzunehmen, entstanden zwischen ihnen und dem Rat Streitigkeiten, bei denen H. v. Calkar als Führer seiner Glaubensgenossen auftrat (Ratsprotokoll vom 18. Nov. 1622). In den folgenden Kriegsjahren musste er für den Abwesenden, zu Rheda wohnenden Vermieter Houck wegen des Hauses auf dem Bütkamp 49½ Rthlr. Kontribution bezahlen, und der Aufenthalt in Steinfurt wurde ihm durch die Kriegsbeschwerden so verleidet, dass er seine Wohnung kündigte und anderswohin zu ziehen beschloss. Houck und Frau waren aber nicht imstande, ihm das Kapital zu 300 Reichstaler nebst den ausgelegten 49½ Reichstalern zurückzuzahlen, und deshalb setzten sie ihm am 18. Juli 1627 ihr Haus auf den Bütkamp für 349½ Rt. zum gerichtlichen Unterpfande, damit er es weiter vermieten und von dem Einwohner die Zinsen seiner Forderung erhalten könne. Er musste also in Steinfurt bleiben, und hier erscheint er noch am 14. Juni 1633 als Zeuge in einem Notariatschein. Wahrscheinlich wird er ebenso wie sein Schwager *J. v. Kernebeck* erst nach der Verwüstung der Stadt in 1633 verzogen sein und zwar nach Deren ter."

In verband hiermede moet de vraag worden aangeroerd, of de *van Karnebeek's* in die jaren tot de Mennonieten of Doopsgezinden moeten worden gerekend. In tegenstelling met de opvatting van Prof. Döhmann meenen wij die vraag voorloopig ontkennend te moeten beantwoorden, althans voor zooveel hun openlijke religieuse professie aangaat. Immers van geen der ons bekende te Booholt, Groenlo of Steinfurt gevestigde takken blijkt daaromtrent iets ; hoewel bepaaldelijk van den Steinfurter *Johan* moet erkend worden, dat hij temidden van Doopersche verwanten leefde en dus misschien wel heimelijke sympathieën voor deze richting koesterde. De van Calcar's en van Hummel's waren zeker Mennonieten; van de van Karnebeek's en van Hackenbrock's blijkt dit nergens, hoewel tal van gegevens en naamlijsten, juist van de leden dezer secte, voorhanden zijn. Volgens Gescher, schrijver van „Aus Vredens Vergangenheit" en andere historische opstellen, wordt bij een door Bisschop Jan van Hoya in 1671 ingesteld onderzoek het volgende gemeld:

„Zu Vreden hielten sich beide Pastöre noch in ihrem Kirchendienst und Zeremonien der kath. Kirche gemäsz, aber einige Ratspersonen und Bürger haben sich der augsburgischen Konfession angeschlossen und wollen unter solchem Scheine andere (gemeint ist die Wiedertaufer) Sekte ausüben. Sie haben auszerhalb der Stadt nach Wüllen zu in Büschen und Scheunen ihre zusammenkünfte und Nachtpredigten. Neister Joh. Hove, Scholaster daselbst, hat eine Zeitlang das Spiel geführt (die Sektierer begunstigt). Von einer Scheune des Hofes Esseling in Dömern am Vreden-Wüllener Weg geht jetzt noch die rätselhafte Sage, sie sei ehemals eine Kirche gewesen und Gottesdienst darin gehalten worden."

„Um 1693 klagt ein Bericht", gaat Gescher voort, „der beiden Vredener Pfarrer über die Zunahme der Wiedertäufer und nennt 18, teilweise noch heute hier bekannte Namen von Bürgern und Eingewanderten. Ernste Maszregeln zur Ausrottung der Irrlehre hat man aber erst in den ersten Jahren des folgenden Jahrhunderts ergriffen, indem man die Ausweisung der wiedertauferischen Familien verfügte gemäsz der Bestimmung des Augsburger Religionsfriedens: Wessen das Land, dessen der Glaube. Am 26 März 1612 ersuchen Vredener Wiedertäufer in einer im Müosterischen Staatsarchiv noch vorhanden Bitteschritt um Aufhebung der angeordneten Ausweisung. Sie begrunden dies damit, dasz sie ihr Eigentum nicht ohne groszen Schaden verkaufen könnten; auch hätten sie jederzeit die geforderten Auflagen und Schatzuugen bezahlt und seien keinem Menschen mit Ungebühr begegnet, wie Ihnen Bürgermeister, Rat und ihre Nachbarn bezeugen könnten. Dieses Zeugnis wird ihnen in einem Begleitschreiben des Magistrats ausgestelltt, welcher gleichzeitig das Gesuch befürwörtet. „Ein amtlicher Bericht vom 28 Juli 1622 sagt, in Vreden sei kein Wiedertaufer mehr auszer dem Müller der Abtei namens Tonnies Brocker."

In dit verband kan vooral worden gewezen op het werk van Keller: Die Gegenreformation in Westfalen und am Niederrhein. In deze zeer uitvoerige bronnenpublicatie worden wel vele andere, ook speciaal Vredensche families onder de vervolgde Doopsgezinden genoemd, maar nooit een van Karnebeek.

De Doopsgezinde verwanten van *Johan von Kernebeck* waren vooral sedert het optreden van bisschop Ferdinand van Beieren in 1612 het kind van de rekening. Zelf zal *Johan* zich uit zijn vaderstad Vreden omstreeks het jaar 1620 naar Steinfurt hebben begeven, na eerst met de dochter van *Egbert van Hackenbrock* in het huwelijk te zijn getreden. Naar thans is gebleken was deze Egbert te Vreden burgemeester en dus zeker geen openlijk Mennoniet, hetgeen ook niet pleit voor de Doopersche gezindheid van *Johan von Kernebeck* persoonlijk. Wel zal Egbert van Hackenbrock, hetzij openlijk of bedekt, protestantsch-gezind geweest zijn.

Tenslotte blijkt o.i. afdoende uit de volgende acte, dat het gezin van *Johan* en *Egbert von Kernebeck* inderdaad uit Vreden afkomstig was : In een, in het bisschoppelijk Munstersche archief berustende „Specification deren in Parochia Vreden anno 1669 befundener Reformirten Burgeren und Baursleuthen" [31]), wordt ook *Eggert von Kernebeck* vermeld. Johan was, naar thans bekend is, toen reeds een tiental jaren overleden. Aan deze opgave wordt toegevoegd „dass Anno 1624 durch Einen Patrem Societatis Conradt Geisthövell in puncto religionis ein reformation ahn die handt genommen bey welche verscheidene burger, welche sich nicht zu qualifiziren gedacht, nacher Wentersswig Breda, fort Gronlohe, Eybergen und andern öhrtern aussgewichen, ihrer etzliche ausser landts gestorben folgende aber nach abfuhrung der Hessischen Völcker [32]) anhero wieder

[31]) **Staatsarchiv Münster. Landesarchiv M. 146 1.**

[32]) **Eigenaardig is, dat blijkens dit stuk de uitgeweken protestanten zich te Vreden eerst weer veilig voelden, toen ook de Hessen — hun beschermers en voorvechters — deze stad ontruimd hadden. Naast Egbert v. K. worden ook zijn beide zwagers, Gerhard en Jan Willink, vermeld. Overigens is de lijst der Vredensche Hervormden ook uit het Rekkensche lidmatenregister nauwkeurig bekend.**

zuruckkommen, Eggert Geverss, Gevert Vyginck, Abraham Hardes, Tonness von Hummell, Eggert von Kernebeck". In verband met hetgeen omtrent den voornaam en den persoon van den stamvader *Egbert* (die ook tezamen met *Eggert Gevers* in den Rekkenschen kerkeraad voorkomt) werd medegedeeld, is het ondenkbaar dat deze niet identiek zou zijn met den hier vermelden *Eggert von Kernebeck.*

Uit het aangehaalde stuk valt dan o.i. te concludeeren, dat Egbert tot een uit Vreden naar elders verhuisd gezin behoorde — hetzij dat dit gezin in 1624, of, zooals Prof. Döhmann meent, reeds omstreeks 1620 was uitgeweken — zoodat thans wel mag worden aangenomen, dat zijn vader Johan von Kernebeck tot omtrent 1620 te *Vreden* woonachtig was. Dat Johan zelf' nog op 't laatst van zijn leven naar Vreden zou zijn terug gekeerd is onwaarschijnlijk in verband met het feit, dat hij in 1649 reeds als overleden voorkomt en eerst in dit jaar de Hessen het stadje verlieten en aldaar weer een meer geregelde toestand intrad.

Wat omtrent Johan's voorouders gevonden werd, hopen wij in een volgend artikel mede te deelen.

Huyssen van Kattendyke,

door Jhr. Dr. TH. VAN RHEINECK LEYSSIUS.

(XLI, 290 e.v.)

In het Juninummer van ons maandblad verwijst onze voorzitter Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland (kol. 1179, noot 1) naar door mij in 1923 gepubliceerde gegevens omtrent bovenstaand geslacht.

Dit is thans aanleiding eenige aanvullingen en rectificaties op dit vorig artikel te brengen. Omtrent den door mij aangewezen stamvader kan ik thans verdere gegevens verstrekken. In de eerste plaats blijkt de bewering juist dat *Huyssen* een (trouwens op Zuid-Beveland bij allerlei families veelvuldig voorkomend) patronymicon is en eene samentrekking van *Hugessen* = zaoon van *Hugo*. Immers 4 Febr. 1666 compareerden voor de weeskamer van Goes (Weesb. Goes fol. 180 vo) *Martina Jansdr.* met haren echtgenoot *Adriaen Hulessen*. Aan de hand van deze acte kunnen wij *Adriaen Huyssen* identificeeren met *Adriaen Hugesse* of Hugens, die in 1549/50 en 1553/4 schepen en in 1660 burgemeester van Goes was (dit laatste blijkens oudste weesb. Goes fol. 109 vo) en ook voorkomt in transportregister Goes ao 1664 fol. 60. In 1663 en 1674 was hij weesmeester (Weesboek Goes fol. 23) en in 1676 overleden (Weesb. Goes 1676 fol. 30). Zijn dood valt dus in 1674 of 1676 (en reeds in 1677 komt zijn zoon *Stecen* in de regeering als schepen). Voorts vond ik dat hij aanvankelijk gehuwd was met *Marycke Jan Arenssendochter,* die blijkens het Goessche weesboek 19 Febr. 1664 (stil. curiae Ultr.) overleden was met achterlating van twee minderjarige kinderen: *Jan, c. 18* jaar, door mij indertijd TI" genoemd en *Jacob,* II[d] te nummeren, c. 4 jaar. *Jan* was dus geen zoon, maar een stiefzoon van de *tweede* vrouw van den stamvader, *Martyne Jansdr.*, en zijne oudere broeders Mr. *Hugo* (11") en *Steven* (II[b]) eveneens. Men leze dus kol. 291 van mndbl. 1923, regel 14: „haar drie *stiefzoons*". *Arend Jansen,* blijkbaar een broeder van de overledene, was

in 1564 voogd over de weezen. Hij komt in 1566 voor als naaste maag van den overleden baljuw van Goes *Cornelis* ***Claeszoon*** [1]) (Weesb. Goes fol. 184). Eene zuster was ***Apollonia Jan Arentsdr.,*** de in 1554 sinds kort overleden vrouw van Cornelis *Michielsz.* ***(Oostdyck?).*** Ook bier was Arend Jansz. voogd.

Eene kwartierstaat Smallegange, vermeld bij Bloys van Treslong Prins, Geneal. en Herald. Gedenkwaardigheden in Zeeland, blz. 70, geeft aan Mr. ***Hugo Huyssen*** (II[a]) eene ***Stryping*** tot moeder. Is deze kwartierstaat, welke vermoedelijk door den Chronyckschrijver Smallegange is opgemaakt, juist dan moet Jan Arentsz. ***Stryping*** hebben geheeten, tenzij Adriaen Huyssen drie maal gehuwd is geweest. In 1578 is echter een Arent Jansen *Vrient* burgemeester van Goes.

In 1923 deelde ik mede dat *Martina* ***Jansdr.*** in 1575 als weduwe van *Adriaen* ***Huyssen*** de administratie had van de goederen van het weeskind van ***Joachim*** *Aelbrechtsen*, in welk weeskind ik den lateren bekenden ambassadeur *Albrecht Joachimi* vermoedde. Ik kan thans op dat punt zekerheid geven.

7 Sept. 1663 compareerde ter weeskamer *Martine* ***Jansdr.*** wede. van ***Joachim*** *Aelbrechtsen*, het weeskind is dan c. 2 jaar. (Weesb. Goes.)

4 Febr. 1566 compareert zij weer met haren tweeden man ***Adriaen*** *Hugessen*, naar aanleiding van de erfenis van *Margrieta Albrechts*, grootmoeder van den wees, die *Aelbrecht* blijkt te heeten [2]). Huybrecht Jansz. (een broeder van Martina?) uit Heinkenssant is voogd. ***Adriaen*** *Hugessen* of ***Huyssen*** (1) tr. dus als weduwnaar van *Marycke* ***Jan*** *Arensdr.* tusschen 1663 en 1566 *Martina* ***Jansdr.***, wed[e] van ***Joachim*** *Aelbrechtsz.*

Uit dit tweede huwlijk sproot, behalve eene dochter *Mayke* (Weesb. Goes 17 Oct. 1582), een zoon Cornelis ***Adriaen*** *Huyssen* (id.), begr. te Goes 7 Mrt. 1601. Deze werd 5 Dec. 1587 ontslagen van de subiectie van de weeskamer. Hij maakte 11 Juli 1691 als weduwnaar (van wie?) huwlijksche voorwaarden met *Leunken* (= *Apollonia*) *Jacobsdr.*, wonende te Biezelingen. (Inv. Lasonder fol. 233, n°. 2039). Bij deze gelegenheid worden *Steven* ***Adriaen Huyssen*** (II[b]) en ***Albert Joachimi,*** toen nog secretaris van Goes, zijne halfbroeders genoemd.

Omtrent den burgemeester ***Steven Adriaen*** *Huyssen* (II[b]) kan ik nog mededeelen, dat hij 15 Aug. 1610 te Goes werd begraven. [3]) Men zie omtrent hem ook Weesb. Goes, regel 20 fol. 17. Hij. zelf burgemeesterszoon, was behalve burgemeester kleermaker en lakenkooper, hetgeen een typischen kijk geeft op de andere sociale verhoudingen welke toen heerechten. Grootindustrieelen bestonden niet, hun plaats als stedelijke aristocraten werd vervuld door wat wij nu noemen welgestelde neringdoenden en winkeliers. Eerst in den loop van de

[1]) Men ziet dat de drager van een zoo aanzienlijk ambt eveneens slechts een patronymicon voerde.

[2]) Hot Nieuw Nederl. Biogr. Woordenboek, hetwelk Mr. ***Albert Joachimi een Adriaen*** tot vader geeft, heeft het dus min. Joachimi, aanvankelijk *Jochems* geheeten, huwde *Adriana* Huyssen, dochter van zijn stiefbroeder ***Hugo Huyssen.*** Hij was dus een soort stiefoom en tevens de zwager van Mr. ***Johan Huyssen,*** ridder, heer van Kattendvke, den grondlegger van de latere positie der Huyssen's, en vermoede'ijk diens wegwijzer in politieke zaken. Beider politieke en diplomatieke carrière ontwikkelde zich uit het secretariaat van Goes.

[3]) In het stuk van 1923 staat een drukfout in regel 31 van kol. 291: er moet 1609/10 staan en in regel 33 leze men ***Adriaen Stevense en*** niet het omgekeerde.

17e eeuw komt er in de eene plaats vroeger, in de andere later verandering, ontstaat er eene splitsing van standen tusschen de regenten en groote koopmansfamilies eenerzijds en de neringdoenden anderzijds.

Wellicht is de stamreeks der *Huyssen*'s, b.v. door onderzoek der transportregisters [4]), nog hooger op te voeren ; ik wil hier wijzen op eene weesacte van 10 April 1561 waarin genoemd worden de kinderen van den burgemeester *Job Willemse* ***Goeree*** bij wijlen *Marycke Huge* ***Cornelis*** *Hussendr.* Indien zij eene zuster mocht blijken te zijn van den stamvader ***Adriaen*** *Huyssen* of *Hugessen*, ***was*** deze een zoon van ***Hugo Cornelis Hussen*** en vermoedelijk een kleinzoon van Cornelis *Hugens* ***of Russen,*** die 1481/2 burgemeester van Goes was. Dit dient zoo mogelijk te worden nagegaan. De herhaling van het patronymicon zou de fixeering tot familienaam verklaren.

Ondershands vernam ik dat de in 1923 door mij gepubliceerde afstamming onzeker werd geacht, maar dan heeft men toch zeker niet de moeite genomen deze na te gaan, want indien ooit een genealogisch bewijs met stelligheid te leveren is, dan is het wel de geponeerde afstamming tot ***Adriaen Huyssen.*** Het aantal toepasselijke acten is legio, Mr. ***Hugo Huyssen*** komt herhaaldelijk ***met vermelding van zijn ambt als secretaris*** *van* Qoes in acten betreffende de besproken personen voor, terwijl enkele malen ook zijn vrouw *Elisabeth Hanneman* in verband met deze wordt genoemd.

Voor wie nog mocht twijfelen, ben ik bereid de betrokken acten in extenso te publiceeren.

Ik geef tot slot een excerpt uit Weesb. Goes A° 1587 fol. 207.

Vaderlijke goederen van de weezen van Mr. ***Hugo Adriaenssen,*** nl. ***Adriaen*** en *Tanneke*, geprocreeerd bij *Digneken Gillisdr.* — ***Jan Huyssen*** handelt mede namens zijne zusters ***Adriaenken*** en *Martynken* ***Huyssen*** uit eerder huwelijk van Mr. ***Hugo Adriaens*** met joffr. *Elysabeth Hannemans. Steven* ***Huyssen*** handelt als oom en voogd van de weezen uit ***Digneken*** *Gillisdr.*

De familie de la Sarraz in Nederland,

door W. J. J. C. Bijleveld.

Ruim twee jaar geleden ontving ik van den redacteur van het Schweizer Archiv für Heraldik, den Heer F. Th. Dubois te Lausanne eene vraag omtrent bovengenoemde familie. Zooals de lezers van dit Zwitsersche tijdschrift weten, behandelt laatstgenoemde sedert eenigen tijd daarin families, die iets met Waadtland te maken hebben en elders adellijke titels verkregen. Hij vroeg mij, of het waar was, dat een lid van dit geslacht, zooals in het wapenboek van dit kanton wordt vermeld, recht had op den baronnentitel in Nederland. Ik kon hem natuurlijk terstond overtuigen van het tegendeel, al vraagt men zich af, hoe eene dergelijke toeschrijving in een officieel register kon ontstaan.

Volgens den heer Dubois was ***Abraham de la*** *Sarraz* secretaris van de Waadtsche stad Cossonay in 1663.

3 Ik kan het beginjaar van deze registers momenteel niet nagaan, maar verwijs nog eens naar het voorkomen daarin van ***Adriaen Hugessen*** in 1564.

Het oudste Wassenaer-zegel met de drie manen,

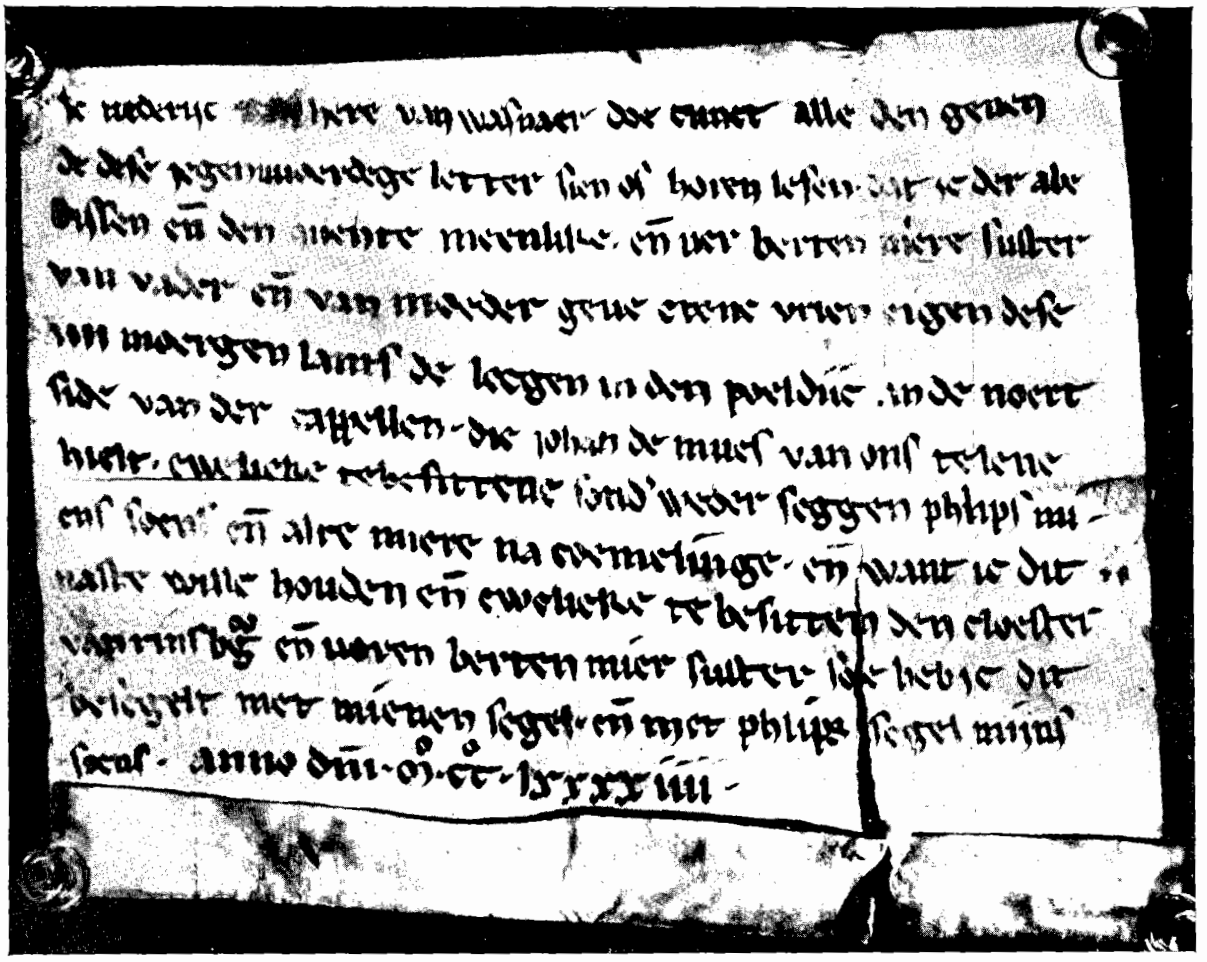

Oorkonde van 1294 in het Algemeen Rijksarchief: archief der abdij van Rijnsburg.

Zegel van ***Dirk**heer van Wassenaer,*
klaarblijkelijk gehangen hebbende aan bovenstaande oorkonde.

***Zegel** van **Dirk**heer van Wassenaer* in 1294, volgens eene teekening door C. v. Alkemade.

Zijn zoon George Louis was de eerste, die hier te lande kwam en de weduwe van diens zoon ***Pierre*** verkreeg in 1768 voor haar en hare kinderen het burgerrecht der voornoemde stad.

Ik had ten gerieve van het Zwitsersche tijdschrift uit allerlei bronnen eene genealogie van de Nederlandsche leden dezer familie samengesteld, doch aangezien de Heer Dubois daarvan blijkbaar geen gebruik wenschte te maken, leek het mij nuttig al deze gegevens vast te leggen, al ware het alleen ter wille van de beteekenis, die het laatste mansoir van dit geslacht voor onze geschiedenis heeft gehad. Hij stond in hoog aanzien bij Koning Willem 1, die zich voor menige vertrouwelijke opdracht van zijne gaven bediende. Nu de feiten van juist honderd jaar geleden worden opgehaald en herdacht, verschijnt zijn vrijwel vergeten naam telkens weer in de daaraan gewijde artikels.

In ons maandblad van 1910, kolom 238-242, heeft de Heer M. G. Wildeman een en ander medegedeeld over deze familie. Naar aanleiding van diens vraag, waar zich de nagelaten papieren van den generaal de la Sarraz bevinden, kan ik mededeelen, dat mij bij onderzoek bleek, dat laatstgenoemde last gegeven had ze na zijnen dood te vernietigen.

1. George ***Louis de la Sarraz,*** geestelijke bij Arnold Joost van Keppel, eersten graaf van Albemarle, leeft te Parijs nog in 1736, tr. Rotterdam 4 Maart 1705 ***Madeleine*** *Basnage*, dr. van Ds. ***Jacpues,*** heer van le Franquenay en *Susanne* ***Dumoulin.***

   Uit dit huwelijk:

   1. ***Jacques***, ged. 's-Gravenhage 27 Sept. 1706, erft le Franquenay van zijn grootvader 1717, keert tot de R.K. Kerk terug voor den aartsbisschop van Parijs 23 Sept. 1732, écuyer, ambtenaar der belastingen, woont nog in 1736 bij zijn vader in Parijs.
   2. ***Arnold Joost,*** ged. 's-Gravenhage 19 Dec. 1707, † jong.
   3. ***Henri,*** ged. 's-Gravenhage 1 Sept. 1709, vaandrig i. h. regt Oranje Friesland 1730—1738.
   4. ***Pierre George,*** volgt 11.
   6. ***Louis,*** geb. omstreeks 1713, † verdronken op zee tusschen Altona en Amsterdam 29 Sept. 1729.

11. ***Pierre George de la Sarraz,*** ged. 's-Gravenhage 10 Dec. 1711, in Statendienst van 1733 af, het laatst als kol. der inf., † Breda 26 Sept. 1757, tr. 's-Hertogenbosch 22 Juli 1736 ***Amélie*** *Philippine* ***Charlotte de*** *Bada du* ***Jardain,*** ged. 's-Gravenhage 21 Aug. 1716, † als weduwe (doch niet te Breda), dr. van ***Jean Charles François,*** écuyer en *Philippine Jacqueline* ***Martin.***

    Uit dit huwelijk zeven kinderen, allen te Breda geboren en gedoopt:

    1. George ***Philippe,*** ged. 7 Mei 1741, luit. inf. 22 Maart 1766, kap. 18 Maart 1767, verlaat Breda 1771, tr. Groningen 1777 ***Juliana de Mohr,*** hebben te Coevorden gewoond, na 1794 verdwenen.
    2. Isaac ***Charles,*** ged. 19 Aug. 1748, † jong.

       Isaac ***Charles,*** ged. 18 Oct. 1744.
    4. ***Henri*** *Frédéric* ***Emil,*** ged. 1 Oct. 1747.
    6. ***Henriette Sophie Amélie,*** ged. 6 Juli 1749, lidmaat der kerk (Walen) te Breda 1763.
    6; ***Marius Albert,*** ged. 2 April 1762.

       (Deze kinderen 3-6 zijn vermoedelijk naar Zwitserland terug gegaan).
    7. ***Albert Marie Jules,*** volgt 111.

III. ***Albert*** *Marie* ***Jules de la*** Sarraz, ged. 8 'Juni 1766. vaandrig 13 Juli 1768, luit. inf. 3 Juli 1776, kap. 11 Febr. 1782, majoor 9 Febr. 1788 en blijft in het Waalsche regt Nassau Usingen tot 1794, daarna tolk en vertaler te Breda, † Voorburg 26 Maart 1823, tr. 1° (huwel.voorw. 18 Aug. 1786) [1]) ***Charlotta Gerarda Frederica von Baumhauer*** (ook ***Boomhouwer),*** † Grave, begraven 8 Dec. 1787; tr. 2° Breda 7 Juni 1790 ***Johanna Albertina*** *Ida de Salis* ***Soglio Mayenfeld,*** geb. Arnhem, ged. 11 Nov. 1760, † Breda, begraven 12 Jan. 1792, dr. van ***Jan Baptist*** en ***Ida*** *Adriana* ***Moorman.***

    Uit het eerste huwelijk:

    1. ***Anna Frederica Françoise,*** geb. Geertruidenberg, ged. 11 Juni 1786, zie over haar: briefwisseling van Groen van Prinsterer, R.G.P., †'s-Gravenhage 8 Dec. 1853.
    2. ***James Albert Henry,*** volgt IV.

    Uit het tweede huwelijk:

    3. ***Johan Pieter Willem,*** ged. Breda 10 Nov. 1791, † Rreda 23 Febr. 1792.

IV. ***James Albert Henry de la Sarraz,*** geb. Grave ***23 Nov. 1787,*** cadet art. 1802, luit. 1806, kap. 1813, maj. 1814, overste 1816, brigade-generaal 1838, adjudant van Koning Willem 1 1840, gepensioneerd als luit.gen. 1843, minister van buit. zaken 16 Oct. 1843-1 Jan. 1848, Minister van Staat 1848, † 's-Gravenhage 1 Mei 1877, tr. 1° 's-Gravenhage 21 April 1819 ***Amelia Wilhelmina Elisabeth Stadnitski,*** geb. Amsterdam 23 Aug. 1799, † Namen 3 Feb. 1820, dr. van *Jan en Geertruid Brechta* ***Vitenhage de Mist;*** tr. 2° Arnhem 22 Febr. 1828 Jkvr. *Josine* ***Adelaide Antoinette van*** *Rappard*, geb. Arnhem 16 April 1800, † 's-Gravenhage 9 Juni 1894, dr. van ridder Mr. ***Hendrik Anthon*** en ***Johanna Benjamina van*** *Thije* ***Hannes.***

    Uit het eerste huwelijk:

    1. doodgeb. zoon Namen 31 Jan. 1820, tweeling met
    2. een zoon, die op 7-jarigen leeftijd overleed ten gevolge van een val op Rhederoord. Doodacte noch te Rheden, noch in Arnhem te vinden.

„Geslagttafelen der Riemsdijken"

(een 18e eeuwsch handschrift),

door Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN.

In het jaar 1784 heeft Jacobus van Riemsdijk Arn. zn., in leven secretaris der stad Hardenberg en behoorende tot de Overijsselsche familie van dien naam, „Geslagttafelen der Riemsdijken" opgesteld, waarvan in lateren tijd meerdere afschriften blijken te zijn vervaardigd, die weer gedeeltelijk werden bijgewerkt. Toevallig

[1]) **Huwelijk niet te vinden in Breda, Grave, 's-Hertogenbosoh, Maastricht en Amsterdam.**

kwam ons hiervan een tweetal, in hoofdzaak vrijwel gelijkluidend, onder de oogen.[1])

Naast een aantal losse gegevens, betreffende niet aan te sluiten *van Riemsdijk's* uit vroegeren en lateren tijd, geven de hier bedoelde tabellen een genealogisch overzicht van een viertal geslachten van dien naam, di0 ten tijde van hare opstelling naast elkander bloeiden, zonder dat de onderlinge verwantschap destijds kon worden aangetoond. Het waren:

I. De ***Riemsdijk's*** te Grave en Ravestein, welke — waarschijnlijk op onvoldoende gronden — door den samensteller werden vastgehecht aan de oud-adellijk0 Riemsdijk's, heeren van Maasbommel enz. [2])

11. De tegenwoordig ten deele in den Nederlandschen ad01 opgenomen familie van ***Riemsdijk.***

III. De ***Riemsdijk's*** te Gramsbergen, Hardenberg en elders in Overijssel, waartoe de samensteller der tabellen zelf behoorde [3]) en over wie hij dan ook het volledigst is. Aan hen geeft hij tot stamvader ***Jacob van Riemsdijk***, „Capitein van eene compagnie in dienst van den Staat der Vereenigde Nederlanden en Major te Coeverden, leefde 1670", dien hij zonder nader bewijs voor een afstammeling houdt van een gelijknamigen ***Jacob,*** telg uit het onder 1 genoemde geslacht der heeren van Maasbommel. [4])

IV. De familie van ***Riemsdijk*** (*Faber van Riemsdijk, Helvetius van Riemsdijk),* waarvan het meest bekende lid was de gouverneur-generaal van N.I. ***Jeremias van Riemsdijk,*** over wien „pro memoria" wordt opgeteekend: „Deze heeft in desselvs jonge jaaren bij abuijs een zilveren griffioen op een groen veld in zijn wapen laten snijden, in plaats van het familiewapen den ***Roden dubbelen arend op een goud veld,*** bij desselvs vader gevoerd, en dit eenigen tijd gevoerd hebbende naderhand welstaans halven niet kunnen veranderen." Aan dezen tak wordt tot stamvader gegeven „.... ***van Riemsdijk,*** een voornaam officier in dienst van den Staat der Vereen. Nederlanden, gesneuveld in de Belegering van Breda 1637, om desselves bewezen0 diensten is zijn nagelaten zoon door de Prins van Oranje met een pensioen van 600 gulden jaarl. voor al zijn leven begiftigt." [5])

[1]) **Hiervan bevindt zich een exemplaar in het bezit van ons medelid P. C. L. Blom, een afstammeling uit het hierboven sub III vermelde geslacht. (Inzage hiervan danken wij aan *ons* medelid W. Croockewit W. A. zn. te Amersfoortj. Het andere exemplaar behoort aan onzen Voorzitter Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland, afstammeling van de sub IV genoemde familie van Riemsdijk.**

[2]) **Zie over de oud-adellijke *Riemsdijk*'s alsmede over talrijke personen van dezen naam, wier aansluiting aan dit geslaoht niet te vinden was, Navorscher jg. 1885, pp. 52, 119, 181.**

[3]) **Deze was 19 Aug. 1755 geboren als *zoon van* Ds. *Arnoldus van Riemsdijk.* predikant der heerlijkheid Lage, en van *Aleida Keller, en* 15 Febr. 1779 getr. met Anna *Catharina Christina Stolte.***

[4]) **Zie over deze familie uitvoerige mededeelingen in Navorscher, jg. 1882, p. 126 e.v. alwaar blijkbaar van de „Geslagttafelen" is gebruik gemaakt.. Dit geslaoht voerde niet immer het bekende wapen *van Riemsdijk* met den rooden dubbelen adelaar op een gouden veld, maar oorspronkelijk in rood een zwarten adelaar (!). Dit werd eerst gewijzigd door Jacobus van *Riemsdijk,* den samensteller der hier besproken tabellen.**

[5]) **Zie over deze familie v. R.: Navorscher, jg. 1880, p. 317 e.v., alwaar de stamvader genoemd wordt *Pieter van Riemsdijk*. Diens zoon *Jan zou volgens* deze bron vermoedelijk gehuwd geweest zijn met *Margreta van Loosdorp* (volgens de Genlagtt. net eene van der *Werve*) *en* bij haar behalve Ds. *Scipio v. R.* (vader van den gouverneur-generaal Jeremias v. R.) nog tot zoon gehad hebben : *N. van Riemsdijk,***

Hoewel deze „Geslagttafelen" zonder twijfel gegevens inhouden, die voor den samensteller van genealogieën der desbetreffend0 families nuttige aanwijzingen kunnen inhouden, achten wij ze toch te onvolledig en te spaarzaam van data voorzien om ze — gelijk ons aanvankelijk in overweging was gegeven — voor publicatie in dit maandblad in aanmerking te doen komen. Bovendien bevatten zij in de oudere generaties gegevens, di0 op grond van later archiefonderzoek als onjuist of onbewezen ter zijde moeten worden gesteld.

Zoo vangt de stamreeks van het tegenwoordig ten deele geadelde geslacht ***van Riemsdijk*** (zie hierboven onder 11) evenals in Vorsterman van Oyen's Stam- en Wapenboek, dl. III, p. 446, nog aan met ***Rombout van Riemsdijk,*** levende in 1490, overgrootvader van ***Arie van Riemsdijk*** „die geleeft heeft 1687" en met welken laatste wij eerst op vasten bodem belanden, voorzoover wij hem althans mogen vereenzelvigen met den in Ned. Adelsboek 1916 als bewezen stamvader vermelden ***Arien Reymetszn. (Remboutsz.).***

In jaarg. 1928, k. 171 van dit Maandblad heeft — naar men zich zal herinneren -Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland, naar aanleiding van het feit dat laatstgenoemde *Arien* nooit anders dan met een patronymicum voorkomt en de naam ***van Riemsdijk*** eerst na zijn dood door zijne beid0 zonen ***Ranrick*** en ***Aart*** blijkt te zijn aangenomen, op de onmogelijkheid gewezen om, zoolang hiervoor geen verklaarbare reden kon worden aangevoerd, uit te maken of de afstammelingen van dien ***Arien Reymetszn.*** al of niet op eenigerlei wijze met de oud-adellijke *Riemsdijk*'s samenhingen. Het bestaan te Varik in het midden van de 16e eeuw van een ***Hendrik van Riemsdijk*** (in de „Geslagttafelen" zonder verdere toevoeging als oom van ***Arien Reymetszn.*** vermeld), die uit twee huwelijken kinderen blijkt te hebben nagelaten, deed intusschen bij hem de — o.i. gerechtvaardigde — vraag oprijzen of genoemde ***Hanrick*** en ***Aert van Riemsdijk*** wellicht niet in de vrouwelijke lijn van dezen ***Hendrik*** afstamden.

Is de hier besproken tab01 dus niet geheel betrouwbaar, toch bevat zij enkele gegevens, die voor de redactie van Nederl. Adelsb. wellicht aanleiding kunnen zijn tot het instellen van een nader onderzoek en die wij hier daarom mededeelen.

Zoo vermeldt dat jaarboek als ouderen broeder van den sub 111 genoemden ***Remmit Aertsz. van Riemsdijk:*** „*Arien Aertsz*, waaruit een nog levende niet-adellijke tak ***van Riemsdijk*** te 's-Gravenhage en elders". In afwijking hiervan wordt deze tak, die in de 190 eeuw een aantal hoofd-officieren, zoowel hier te lande als in N. 0. I., heeft opgeleverd, in de tabel van J. van Riemsdijk echter uitdrukkelijk opgegeven als stammende uit *Ariën van Riemsdijk* (geh. met ***Grietje*** Visscher), den tweeden zoon van een ouderen broeder van den sub IV genoemden

vader van *Hendrik v. R.*, in 1743 sous-lieutenant der inf. bij het regiment van den luit.-generaal Evertsen en getrouwd met *N. N. Bleekour.* Deze Hendrik wordt in Nav. uitdrukkelijk een volle neef van Jeremias van R. genoemd. Dit is waarschijnlijk onjuist. Volgens de Geslsgtt. behoorde hij tot de hierboven sub 11 genoemde familie. Hij wordt er vermeld als oapitein en commandant van eene grenadiers-oompagnie, gehuwd met *Anna de Blecourt,* zoon van *Rombout v. R.*, commis ter recherche der convoven en lioenten te Dordrecht († 1736) en *Cornelia van Wijck* en kleinzoon van *Hendrik v. R.* (ouderen broeder van den in N. Adelsb. sub IV vermelden Jan *v.* B.) en van *Hester Pelters.*

Jan van Riemsdijk t. w. *Hendrik van Riemsdijk* en diens echtgenoote *Hester Pelters.*

Het zou ons niet verwonderen, indien bij nader onderzoek ook zou blijken dat uit dit geslacht, behalve de zoo juist genoemde niet-adellijke tak en de door Vorsterman van Oyen behandelde en van den in Ned. Adelsb. sub IV, 2 vermelden *Johannes van Riemsdijk,* schoolmeester en secretaris te Ochten, afstammende van Riemsdijk's, nog andere takken tot op den huidigen dag voortbloeiden. Ten tijde van het opstellen van de „Geslagttafelen" waren immers nog vrij veel mannelijke familieleden uit andere takken in leven, over wier lotgevallen verder niets werd opgeteekend. Dit was o.a. het geval met de takken, gevormd door een drietal zoons van den sub V vermelden *Rombout van Riemsdijk,* omtrent wien Ned. Adelsb. niet vermeldt dat hij schoolmeester (en ook secretaris ?) was te Ophemert, uit diens huwelijk met Lucia *Winderlingh* (in de tabel *Wildelingh* genoemd) t. w.: *Jan van Riemsdijk,* schoolmeester en secretaris te Zoelen, † 1762, geh. met *Johanna Voorthuyzen (3* zoons), *Arie van Riemsdijk,* schoolmeester te Elst, geh. met *Anna Heyman* (één zoon) en *Cornelis van Riemsdijk,* schoolmeester te St. Andries, geh. met *Christina van Iperen (3* zoons).

Omtrent de in Ned. Adelsb. sub VI en VII vermelde Gerrit en *Adrianus van Riemsdijk* wordt nog opgegeven dat zij kooplieden waren te Tiel.

Naar analogie hiervan zullen ook de overige tabellen wel gegevens bevatten, die, ondanks hunne onvolledigheid, als leiddraad zouden kunnen dienst doen bij de samenstelling van genealogie% van de desbetreffende geslachten. De onderlinge samenhang dier verschillende families *van Riemsdijk,* welke naar alle waarschijnlijkheid hetzij in den manstam of in de vrouwelijke lijn, in wettigen bloede of door bastaardij zal hebben bestaan, zou — mede gezien het groot aantal bekende dragers van dezen ouden Gelderschen naam — een ernstig onderzoek overwaard zijn.

Eenige extracten uit de Trouw- en Doopregisters der gemeente Nisse, [1])

medegedeeld door A. VAN DER POEST CLEMENT.

Trouwboek 1607—1705.

Den lesten January des jaers 1609 sijn ondertrou gedaen *Meestr. Francois Matthijsen de Vrijse* wevenaer van Sint anne prochie in West-Vrijslant met *Neelken Jaspers* Jonge dochter van Cloetingen.

den 18e Julij 1616. *Petrus Clasenius* J.g. van der Goes dienaer des godd. woorts alhier. *Sara Percevaels* J.d. van Middelborch ende aldaer wonachtich. Dese personen sijn dato voornoemt tot Midd. ondertrouwt, blijckende bij attestatie des kerckenraets aldaer. en hebben wederom attestatie van hier ontfangen om te Trouwen den 5e Augusti 1616 tot Middelborch.

den 26 Julij 1617. *Fransoijs Manteau* j.g. van Bergen op Zoom, Dienaer des Godd. Woorts alhier ende *Magdalena Huijgens* j.d. van der Tholen ende aldaer woonachtich. Dese persoonen sijn dato voornoemt binnen Tertholen ondertrout blijckende bij attestatie des kerckenraets aldaer ende hebben wederom Attestatie van hier ontfangen om te trouwen den 2'7 Augusti tot Tholen.

Den 24sten Julij A° 162 l ondertrouwt ter Goes gebleken p. attestatie *Petrus van Laren* J.g. van Arnemuijden, dienaer des Woorts alhier. *Pieternelleken de Jager* J.d. van der Goes. En sijn getrouwt den 18den Augusti A° als boven binnen der Goes, met Attestatie van den kerckenraet alhier.

Den 6e Meije 1623. Cornelis *Jacobssen* J.m. van Cattendijck, Schoolmr. tot Sijnskke met *Dina Jans Beukelaere* J.d. van der Goes. Dese Personen sijn dato voornoemt ondertrouwt ter Goes, gelijck gebleken is p. attestatie van den selfden date. En hebben wederom van hijer Attestatie ontfangen om te trouwen ter Goes den 5en Junij des jaers 1623.

Den 20en Aprilis 1630. Ondertrouwt ter Nissen *Andries Loens* j.m. van Asserleven in Duijtschlant soldaet onder de Compie van Cromstrijen garnisoen houdende tot Borssele Ende *Dijngene Michiels* van der Nisse en aldaer woonachtich

Is gebleken p. Attestatie van Capiteijn Cromstrijen dat *Andries* een vrij Jonckman is. Ende wat *Dijngene Michiels* aengaet is ooc bewesen per Attestatie gepasseert voor Burgemrs en Schepenen vande Ambachte van Axel dat haeren man *Jan Janssen de Smit* (daer met sij gesekert is tot Schravenpolder endegetrouwt tot Casant a° 1622) noch een andere vrouwe heeft daer met hij al getrouwt was eer hij *Dijngene* te huijwelijcke nam. Twelcke soo sijnde, soo heeft den kerkenraet geoordeelt dat het huijwelijck van *Dijngene* met *Jan Janssen Smit* van geender weerden is. En heeft toe gestaen De Andermale ondertrouwe van *Dijngene* met Andries *Loen* voorschreven met kennisse van de magistraet alhijer.

En zijn getrouwt tot Borsselen op den 2 Pinxterdag 1630.

Den 21e Octobris 1634. Ondertrouwt in Baerlant gebleken p. Attestatie. *Jaques Cavailler* j.m. gebooren bij Calis in Vrankrijck, woonende in Baerlant met *Antonette le Fevre* j.d. gebooren te Quesnoij in Walslant woonende in der Nisse Stelle.

En sijn getrouwt ter Nisse den 15en November 1634 met Attestatie van Baerlant.

In Augusto 1635 Ondertrouwt tot Amsterdam gebleken p. Attestatie D'Heer Cornelis *van der* Nisse van der Goes met Jofe *Elisabeth van Alteren* van Amsterdam. En sijn getrouwt tot Amsterdam met Attestatie van hijer.

Ondertrout, bij ons den 26 Octob. 1641 *Jacob de Ruijter* wr. van *Antonette le Febre* woonende in de Nissestelle met *Janneken Salomons wede* van *Maximiliaen le Turcq* onlanx gawoont hebbende in Baerlant. getrout bij ons den 13 Novemb.

Den 6 April ondertrouwt bij ons *Jan Gerritsen van Oldenburch* canonier op het fort St. Anne wr van *Dig*netje *Anthonij* met *Josijntje Jacobs* j.d. van Cattendijcke, woonachtich ter Nisse.

Getrout bij ons den 3 Maij.

[1]) **Thans aanwezig in het Rijksarohief te Middelburg: Trouwboeken 1607—1705 en 1763—1810. Doopboeken 1711-1810. (Ten tijde van Ds. Buijt (1802—1855) was het trouwboek 1705-1763 nog aanwezig, volgens zijne verklaring in één der registers. Het trouwboek 1607—1705 is eerst sedert enkele jaren terecht gekomen en in het Rijksarchief te Middelburg gedeponeerd.)**

Den 10 Martij 1646 ondertrout bij ons: ***Christiaen Jasperssen Verstelle*** j.m. van der Nisse met ***Marijken Jans Chombar*** j.d. van Saren in Vlaenderen ooc woonende ter Nissen. getrout bij ons den 28 Martij.

Den 14 Maij ondertrout bij ons *Antonij* ***Marchant*** wr van Anna de ***Hollander*** woonachtich tot Middelburg en Marie ***Chombar*** we van ***Christiaen Jasperssen*** woonende ter Nissen: getrout bij ons den 2 Junij 1663.

Ondertrouwt op den 9e April 1660
Boudewijn Janssen *Westerwijck* j.m. van Sijnoutskke woonende ter Nissen met ***Willemijna Lopsse*** j.d. van ter Tholen woonende ter Goes. Getrout den 5e Meij 1660.

Den 15e Junij 1661 ***Pieter Marinissen Verburcht*** wed. van ***Janneken Jans*** ter Nissen met
Cornelia ***Lopsse*** j.d. van Bergen op Soom. Getrouwt den 19e Julij 1661.

Den 29e April 1666 : ***Hubrecht van der*** *Scheeren* j.m. van Axel adelborst van de compagnie van den Heer Capiteijn Willem van Campen Garnisoen houdende binnen Sluis in Vlaenderen, met ***Margriete van Santen*** j.d. van Clundert wonende tot Goes. Jan Jacobsen Gort als bloet-vrient getuijcht dat se is een vrije dochter voor so veel hem is bekent.

Ondertrouwt den 5e Novemb. 1667 ***Adriaen Cornelissen van Noorden*** j.m. van Nissen, secretaris alhier, met ***Aefken*** *Geerts* wed. van *Mattheus* ***van den Berge*** beijde wonende alhier.
Gesien de ouders van beijder consent.
den 30e Novemb. getrouwt de bovens. ter Nissen.

Den 23e Aug. 1670 Getrouwt ***Jan Jansen Suermont*** met *Fransijntje Jaspers.*

Ondertrouwt den 20 Juli 72 ***Jan Jansen van Stapelen*** j.m. uijt Vlaenderen wonende tot 's Gravenpoldr met *Maijken Claes* wed. *Claes Claesen* ***Hemelsoet*** woonende ooc tot 's Gravenpoldr.

Zijn bij ons na gewone kkenordre ondertrouwt den 19 Aug. 1.677: ***Francoijs Willemse*** *Verhoef*, Chirurgijn tot Nisse j.m. van Heynkensant en *Maetje* ***Adriaens*** j.d. tot Nisse.
d'approbatie van de vader van de Bruijts wege, en d'approbatie van des Bruijdegoms Broeder wat ons voor de proclamatie vertoont was.

Den 28 Septemb. 1678 zijn bij ons tot Nisse ghetrouwt d'Heer ***Dignus Verburch*** met juffr. ***Maria Westhoeck***, nadat ons attestatie en ook consent van de Fransche en duitsche gemeinten tot Goes was ghebleken.

Den 24 Octob. zijn bij ons behoorlijck ondertrouwt *Matthijs* ***Cromvlied*** weduwr. van ***Catalijntje Sanders*** met *Geertruijd Deijs* j.d. van Maurijck, in Gelderland.
N.B. Tot de ondertrouw van de bruid heeft consent gedragen haer oom Godefridus Deys, alsoo hare ouders beschreven zijnde geweest niet gekomen en waren, noch antwoorde gesonden en hadden.
Ghetrouwt tot Goes den 14 Novemb. 1680.

Den 18 Junii zijn bij ons behoorlijck ondertrouwt als hebbende tegenwoordig nergens een vaste woonplaetse

Jan Ermerijns j.m. van Middelburg en *Francijna Gorsse* j.d. van Goes. ghetrouwt den 18 Julii.

Den 31 Martii zijn hier behoorlijck ondertrouwt ***Pieter Alvarez dit Hoemaaker,*** Balju van der Nisse, j.m. van Axele met ***Taneke Beeraerds*** j.d. van der Nisse. ghetrouwt den 4 Meij.

Den 11 Meij 1690 zijn hier getrouwt ***Job Pieterse de Jonghe*** j.m. van Zierickzee met ***Catharina Theunis*** *Rosentret* j.d. van Rotterdam. nadat zijl: uijt naem des kkraads van 's Gravenpolder door D. N. Wijswilder ondertrouwt, ende hare proclamatien Hier ende te 's Gravenpolder gegaen waren.

item (20 October 1690)
Cornelis Dijrkse de Jonge j.m. van Waarde, met ***Marijtje Adriaens*** wed. van Mr. ***Francoijs*** *Verhoef.* ghetrouwt den 9 November.

Den 20 Meerte 1693 zijn bij ons behoorlijck ondertrouwt *Cornelius* ***Blauwbeen*** j.m. van der Goes met Maria *Deijs* j.d. van Waerde. ghetrouwt den 8 April.

Den 7 Meij 1694 zijn bij ons behoorlijck ondertrouwt: de Heer ***Bartholomeus Arnoldus van Diemen*** Luijtenant onder het Regiment van de Heer Colonel Clouberge, weduwnaer van ***Adriana van Dijck***, met ***Elisabeth*** *Deijs* j.d. van Waerde. ghetrouwt den 27 dito.

1696. Den 2 Martii zijn bij ons ondertrouwt *Reijnier Verton* j.m. van Noortgouwe, met ***Apollonia van Ham,*** wede. van ***Aernoud Christiaensse.*** Alhier ghetrouwt den 22 Martii.

Met behoorlijcke attestatie van Hare ondertrouw, geteeckent tot Middelb. den 5e Meij 1701 zijn tot ons gekomen Mr. ***Johan de Crane*** bedr. des goddelijcken woorts alhier, wedr. van Juffr. ***Sara Maria Lnccher,*** beijde van Middelb. met Mejuffr. ***Abigaël du Clasel*** van Batavia, wede van d'Heer ***Johan*** *Seroeijen.*

den 8 Septemb. 1704 is getrouwt:
D'Hr *Boudewijn Zomerzee* alhier tot Nisse met Juffr. ***Anna van der*** *Hille* wede van d Hr ***Wilhelmus*** *Westhoec.*

den 1 Januar. 1705 sijn op wettelijke blijken van ondertrou en drij onverhinderde sondaagse geboden getrout: *Arnout van* ***Thurenout*** wedr. van *Neeltje* ***de Jonge,*** tot 's Gravenpolder, met ***Cornelia de Vriese*** j.d. van ter Nisse, woonende tot Goes.

Aanteekeningen voor trouwen tusschen 1706 en 1763 zijn niet aanwezig.

Trouwboek 1763—1810.

18 April 1763 zijn in de kerke van Nisse in den huywelijken Staadt bevestigt nadat der Kerkenraad gebleeken was, dat hunne drie huijwelijkse proolomatien onverhindert te Goes waren afgelopen de heer ***Adolph Zommerzee*** geboortig van Goes, Lieutenant Collonel bij het regiment van den heer Generaal Major van Zwanenburgh met Juff. ***Josina van Hamersvelt,*** wed. van *Johan* ***Lurkus*** te Goes woonagtig.

23 Maart 1771 zijn in wettige ondertrouw opgenomen voor den kerkenraad van Nisse de Heer ***Johannis Tieleman Spijker,*** Baljiw Secretaris van Nisse enz. weduwenaar

van wijlen Juffrouw Hendrina ***van der Meijer***, met de WelEdelgeboore Jonkvrouw ***Getruijd van der Nisse.*** vrouwe van de Heerlijkheid van Nisse, enz.

donderdags na de geboden getrouwt alhier.

8 Nov. 1771 zijn in wettige ondertrouw opgenomen voor de kerkenraad van Nisse de Heer ***Bernardus Muller*** j.m. Baljuuw en Secretaris te Hoedekenskerke en Ovezand enz. geb. te Dort en ***Elena Marinusse Rijn*** j.d. geb. te Wemeldingen. te Ovezand getrouwt.

6 Nov. 1793 te Nisse ondertrouwd: de WelEd. Gestrenge Heer ***Jan Hendrik Perschoor*** jm. geb. te Utrecht, garnisoen houdende te Goes met de WelEd.Geboore Jonkvrouwe ***Cornelia Wernerina Spijker*** geb. en won. te Nisse. zijn hier en te Goes onverh. geprocl. en hier 27 Nov. getrouwd.

22 Nov. 1799 ondertrouwd: **Willem van den *Berg*** j.m. en ***Johanna Catharina Schortinghuis*** j.d. beide van Koudekerk in Walcheren. op 11 Dec. alhier getrouwd.

(Wordt vervolgd.)

KORTE MEDEDEELINGEN.

Van Alderwerelt.

(XLIX, 208-216).

Gaarne betuig ik den Heer Mr. H. F. Wijnman mijn dank voor zijn belangwekkend artikel, waarin hij naar aanleiding van mijn vraag mededeeling doet van voor mij nog onbekende gegevens, vooral betreffende het geslacht ***van Essen.***

De aansluiting met het uitgebreide, eerst te Kortrijk, Yperen, Meenen, Werwick, Wij tschaete, Noordschoote en later te Gent voorkomende geslacht van ***Alderwerelt*** heb ik nog niet kunnen bewijzen. Ongetwijfeld zullen zoowel de Middelburgsche- archieven als die te Gent daaromtrent nog belangrijke gegevens bevatten.

Ik moge verder hierbij nog aanteekenen:

Cornelis van Alderwerelt Antoniszone, van Meenen, en ***Barbara Jacobs Blok*** hadden 2 zoons: ***Anthoni,*** geb. ongeveer 1606 on Cornelis, geb. ongeveer 1617. Na het overlijden van de moeder treden bij acte van 26 Februari 1619 als voogden op : Cornelis van Aldewerelt, Adriaen Jacobs Block, oom van de kinderen van moederlijke zijde, en Cornelis Plevier voor Pieter van Alderwerelt te Gent (Verwezingreg. te Middelburg, acte 6031.) Waar deze zoons gebleven zijn is mij niet bekend.

Salomon van Alderwerelt, genoemd onder 6, had nog ééne dochter: ***Elisabeth van Alderwerelt,*** die ondertr. te Amsterdam 30 Januari 1676 met Mr. ***Arnhout van Westrenen,*** van Utrecht (D. T.B. No. 601, fol. 134), zoon van ***Johan van Westrenen*** en van ***Anna van Pellicorne*** (zie: Navorscher XXIII, pg. 371 en volgende, en B. v. T. Pr. Zuid-Holland, deel I, pg. 9, Ned. Herv. Kerk te Ameide).

Ten aanzien van den naam ***du Bois van Alderwerelt*** moge ik opmerken, dat alleen de mannelijke leden van dien tak bij hun voornamen „***du Bois***" dragen, de vrouwelijke leden niet. ***Du Bois*** is geen wettig onderdeel van den geslaohtsnaam.

J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT.

Het Hollandsch-Duitsch-Zweedsch geslacht Braun (van der Dussen).

Onder bovenstaanden titel deelde Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland in dit Maandblad, Jg. 1918, kol. 33 e.v. eenige gegevens mede over een lid van het Delftsche geslacht ***van der Dussen***, dat zich in Frankfort a/M in de eerste helft van de 16e eeuw nederzette en er in 1637 den poortereed aflegde.

Uit Alexander Dietz : Frankfurter Handelsgeschichte is het mogelijk deze gegevens nog eenigszins aan te vullen.

Zooals bekend, verliet de haring in de 15e eeuw de Oostzee en kwam daardoor de haringvisscherij voornamelijk in handen van de Hollanders en Engelschen. Frankforter kooplieden, die groote afnemers van dit hooggeprezen „zeebanket" waren, betrokken nu de visch uit Holland en een levendige handel met deze gewesten was daarvan het gevolg.

Het is als haringkoopman, dat ***Johann Braun*** zich te Frankfort nederzette en wel samen met een anderen Delftenaar : ***Cornelius Kamerling*** (***Kemmerling***), met wien wij hem spoedig in compagnieschap in een handel in gezoute visch aantreffen.

Het scheen hun voorspoedig te zijn gegaan, want op bl. 23 van deel 11 van genoemd werk komt de afbeelding voor van het prachtige woonhuis van Braun: het Gruenen Frauentürnlein Neue Kram No. 27. Dit is wel hetzelfde huis als het huis Frauenstein, waar hij reeds sinds 1666 wordt vermeld. In dit deel, p. 40 komt ook zijn wapen voor: het ***van der Dussen-wapen*** met een gewijzigde rangschikking van dat der Zweedsche familie, afgebeeld in Jg. 1918.

Hij was een der hoogstaangeslagenen en zijn zaken met Kamerling, die reeds in 1640 overleed, en wiens kinderen zich te Spiers hebben nedergezet, werden op 16.000 gl. geschat.

Dietz noemt ***Braun*** een zoon van ***Johann Braun,*** burgemeester van Delft, maar uit Jg. 1918, k. 36 blijkt toch wel dat zijn vader ***Jacob*** heette.

Braun zelf overleed in 1680 (in Deel II, 116 wordt 1681 opgegeven). In het artikel in Jg. 1918, k. 36 wordt zijn tweede echtgenoote ***Anna Johann Möllers Tochter*** von Mayntz genoemd. Dietz noemt den schoonvader ***Johann Müller*** gen. ***Glaser en*** ook ***Jost Moller*** gen. ***Glaser*** en deze was ook vischhandelaar. Verder wordt ook nog als Braun's schoonvader vermeld (11, 116) ***Johann Seubeth,*** mogelijk de vader van zijn eerste vrouw ***Adriana,*** of ook mogelijk huwde Braun een derde maal.

Benevens de kinderen, aangegeven in Jg. 1928, k. 36 komt ook nog voor zijn zoon ***Cornelius Braun*** ('t eerst vermeld in 1563), die 1607 stierf.

Hij was gehuwd met een dochter van den Frankforter schepen ***Peter Orth.*** In zaken was hij geassocieerd met Peter Kip te Keulen.

Uit zijn huwelijk werden geboren:

1. ***Caspar.***
2. ***Hieronymus.***
3. ***Philipp.***
4. ***Hermann Jacob,*** die eerst in Neurenberg was en in 1632 stierf. Mogelijk was dus een dier zoons de

vader van *Johann Braun,* die zich in 1611 van uit Frankfort te Götheborg nederliet.

Er waren ook nog eenige andere *Braun*'s te Frankfort o.a. een *Wilhelm Braun* uit Weert, st. 1636, maar deze zal wel met bovengenoemden niet in verband staan.

WILLIAM J. HOFFMAN.

Van Doorn (Zeeland).

(XLIX, 220).

In het Archief der Kolonie Rio de Berbice in het Rijksarchief te 's-Gravenhage vindt men in de portefeuilles W. 1. Berbice nos. 78, 81, 83 en 86 brieven van *Moses van* Doorn, in de jaren 1738, 39, 40 en 41 op de „Hooft Plantagie" in Rio de Berbice, zijnde hij Raad dier kolonie. De lakafdrukken, die deze brieven gesloten hebben, zijn alle onduidelijk, doch zij vertoonen alle n. f. als helmteeken een verticaal geplaatste visch en in de bovenhelft van het schild een zwemmende visch. Het is echter niet vast te stellen, wat zich in de benedenhelft daarvan bevindt, op den afdruk van 1738 denk ik aan de 2 hoofddrukletters M en H naast en aan elkaar verbonden, op dien van 1739 is niets vast te stellen, terwijl de afdrukken van 1740 en 1741 den indruk geven, alsof er 3 doorntakken, naast elkaar op grond geplant, hebben gestaan.

Deze *Moses van Doorn* overlijdt te Rio de Berbice 18/10 1744 des voorm. 3 uur in den ouderdom van 33 jaar, zooals blikt uit eene mededeeling van zijne weduwe *Elisabet* . . . . (zij vermeldt haren familienaam niet) in portefeuille 34 van dit archief. Hef wapen op deze annonce vertoont als helmteeken 3 struisveeren, terwijl in het schild mogelijk een leeuw voorkomt. Wellicht is dit het wapen der weduwe, dus van de familie *Dretlass.*

In dit zelfde archief komen ook meerdere brieven voor van *Treijntie van Moerkerck,* in 1736, 38 en 40 op de Plantage „Vlissinge" in die kolonie, als weduwe van *Hendrick van Doorn.* Al de afdrukken op hare brieven vertoonen als wapen 3 natuurlijke rozen aan lange gedoornde stelen, waaiersgewijs geplant op lagen grond met als helmteeken een dito gesteelde roos tusschen een vlucht, naast welke vlucht de letters H. V. D., zoodat er geen twijfel bestaat, of dit is het wapen van dezen *Hendrick van Doorn.*

In deze zelfde bron in portefeuille 76 vond ik nog *Sara van Doorn* weduwe *Cornelis Vedder,* 1/6 1738 te Rio de Berbice.

R. T. MUSCHART.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bogaert-van Honthorst. (XLIX, 222). In het Stam- en Wapenboek van A. A. Vorsterman van Oyen vinden wij in deel 3 pag. 237 in het artikel Uyttenboogaart aangeteekend, dat *Wouter Bogaert Johnnsz.* bij zijne vrouw *Ermgerd Dibbout* 5 kinderen heeft, waarvan het jongste *Johan Bogaert,* geboren in 1600, Raad van de stad Utrecht is en bij zijne vrouw Maria *de Coninck* 6 kinderen verwekte nl. 1 *Johan,* 1. U. D., domheer van St. Pieter aldaar; TI *Willem,* domheer van St. Jan aldaar; 111 *Godard,* geb. in 1627, ob. in 1697, getr. 1° met *Maria Compostel,* 2° met *Wendelmoed van Honthorst*; IV *Johan* en V *Barta,* en dat de sub III genoemde bij zijne 2e vrouw verwekte eene dochter *Oburgh Bogaert,* die trouwt 1° met *Daniel van Broeckhuysen,* 2° met *Gabriel Comans.*

Indien dus deze gegevens in dit nu niet altijd even betrouwbaar werk juist zijn; vindt de geachte vrager hierin volkomen bevestiging van zijne eerste vraag.

Volgens dit zelfde werk zoude het wapen dezer familie zijn: „golvend gedwarsbalkt van 8 stukken zilver en rood" met als helmteeken een moorenbeeld, gekleed volgens het schild met zilveren kraag en zilveren baarband. Dat dit juist is, blijkt uit het zegel van don sub I genoemden *Johan Bogaert Johansz.,* hangende aan charter n° 80 van het familiearchief van Rhemen (waarin hij *Boegardt* in 1. U. L. niet 1. U. D. genoemd wordt), 22/6 1666 Canonik van St. Pieter en vicaris-generaal van de proostdij en archidiaconie van die kerk, welk zegel als wapen vertoont een van 8 stukken golvend gedwarsbalkt schild, hetzelfde derhalve als dat van de familie *Bogaart* gen^d *Uitenbogaart* in het Armorial Général. Deze Canonik *Johan Bogaert* werd volgens het Groot Utrechtsch Placaatboek in 1686 verbannen.

Omtrent het wapen *van Honthorst* durf ik zonder meerdere gegevens geen beslissing nemen, daar er 2 families van dien naam in Utrecht gevestigd waren met geheel verschillend wapen nl. 1° „in blauw 3 gouden penningen" en 2° „in zilver een roode adelaar", die het Armorial Général foutief als een dubbelen beschrijft, want meerdere, door mij gevonden zegels vertoonen dien steeds als een enkelen adelaar.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Cuyl van Kijfhoek. Hoe stamt *Floris Florisz. Cuyl,* in 1608 beleend met Kijfhoek (Maandbl. 1929, k. 63) af van de familie van dien naam in van Leeuwen Bat. 111. en het Maandblad 1906, k. 277 ?

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Deventer (van). Nadere bijzonderheden gevraagd omtrent *Jan Pietersen* van *Deuenter,* in 1662 per schip „de Hoop!' geemigreerd naar N. Nederland met vrouw en 3 kinderen: *Pieter, Jacobus* en *Femmetje,* resp. 9, 6 en 4 jaar en voor zijn vertrek wonende in het Sticht. Volgens niet controleerbare opgave is hij identiek met het kind *Jan,* dat 9 Jan. 1628 te Deventer is gedoopt als zoon van *Peter Petersen,* welgesteld burger aldaar, en *Fenneken Jansen.* Verder zou hij eerst gehuwd zijn geweest met *Maria. . .* en in 2e huwelijk met *Engeltje Theunis.*

OSS. BLAAU W.

Hees (van)-Damen-Peill. Aanvulling van het onderstaande zou door mij zeer op prijs gesteld worden:

Anna Aletta van Hees (dr. van Gerret en Anna Maria van Maenen), geb. te.. . den.. ., overl. te.. . den.. ., tr. 1°. Mulheim a/R. 18 Jan. 1761 *Peter Damen* (Dahmen, Daamen), schipper en koopman (zn. van Hermnnn en Anna Elisabeth Fresenhagen, wier data ook gezocht worden), geb. . . . . 1736 te.. . , overl. Keulen op zijn schip 9 Oct. 1766 (30 j. en 19 dagen oud); 2°. Keulen bij de schippersgemeente 17 Juli 1766 met *Wilhelm Gottfried Adrian Peill* (zn. van Pastor Pet. Conr. Peil1 en Hel. Cath. van Hees), geb. Fröndenberg 12 Jan.

1743, koopman en **Rijnschipper,** overl. Keulen 3 Febr. 1811 als voorzitter der schippersgemeente aldaar.

Uit het 1e huwelijk 2 dochters bekend:

1. ***Anna Maria Qerharda Damen***, geb. te ... (Amsterdam?) ± 1762, over1 . .. (Neuwied ?) den ..., tr. Mulheim a/R. 11 Jan. 1786 ***Karl Jakob Barensfeld,*** koopman te Neuwied (3 kinderen bekend).

2. ***Anna Elisabeth Damen***, geb. ... te. .., overl.. .. te. .. (waarschijnlijk ongehuwd).

Uit het tweede huwelijk 6 kinderen bekend, waarvan de oudste zoon:

Peter Conrad **Peill,** geb. te. .. (Amsterdam?) 5 Oct. 1767, overl. Keulen 23 April 1828, Rijnschipper en koopman, tr. te. .. den ... ***Elisabeth Ingenhoff***, geb. Beek bij Duisburg . .., overl. op het schip bij Alsum 7 Juli 1828. Gezocht worden diens nakomelingen, die waarschijnlijk in Holland woonden.

Kinderen :

1. *Karl Eduard Peill* (1799—1835), tr. Frankfort 1826 **Pol.** *Eckard* (verder alles bekend).

2. *Wilhelm* **Adrian Peill,** geb. Keulen 6 April 1802, overl. te. .. den ...

3. ***Johanna Aletta*** *Peill*, geb. te. .. Aug. 1803, overl. Keulen 26 Juli 1804.

? 4. *Johann Gerhard Peill*, geb. Keulen 24 Juni 1805, overl. te. .. den ..., koopman en Rijnschipper te Amsterdam, tr. Beek bij Duisburg 18 Aug. 1833 ***Johanna Elisabeth van der Horst, geb.*** te.. . den . . ., overl. te.. den. .. Nakomelingen ?

? 6. *Gustav* **Benjamin Peill,** geb. Dordrecht. .., overl. te ... den. ..

Keulen-Mulheim. W. VAN HEES.

Hellaker. Gegevens gezocht betreffende deze familie, vooral ook de voorouders en naaste familie van ***Jacob Hellaker*** uit Vlissingen, geb. omstr. 1612.

U. S. *A.* WILLIAM J. HOFFMAN.

Persijn van Ouwendijck-Dedel. Een twintigtal jaar geleden zag ik in de leeszaal van het oud-archief der gemeente 's-Gravenhage het:

„Kaartbouck van landerijen en andere vaste goederen van den Heer Cornelis *Persijn van Ouwendijck* en Juffrouwe *Maria Margaretha Dedel*, echteluyden". Anno 1688, 63 bladen, perkament folio oblong.

Het behoorde aan den heer de Fremery te 's-Gravesande en was in eigendom of bruikleen gegeven aan het archief.

Weet iemand waar dit kaartbouck thans is?

W. W.

Poll (van de)- van den Heesacker. Voorouders en genealogische data gezocht betreffende ***Gijsbrecht van de Poll*** (wapen : in goud een roode dubbele adelaar), geh. met ***Beatrix van den Reesacker,*** welke in de eerste helft van de 16e eeuw leefden.

V. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Popinga. Gegevens gezocht betreffende dit geslacht, vooral in zake de voorouders van ***Thomas Laurens Po***pinga uit Groningen, geboren in de eerste helft van de 17e eeuw.

U. S. *A.* WILLIAY J. HOFFMA¯.

Santvoort. (XLIX, 187). De Nederlandsche Leeuw 1889, pag. 60 zegt ons, dat het wapen *Santvoort* is „in zwart een zilveren keper, vergezeld van 3 zilveren sterren". Waar bij de sterren geen nadere aanduiding vermeld wordt, zijn hier dus overeenkomstig Rietstap's Handboek der Wapenkunde, pag. 206 zespuntige sterren bedoeld. In alle andere bronnen echter ben ik dit wapen *Santvoort* nimmer aldus tegengekomen. In deze bronnen vond ik slechts één wapen, waarin sterren voorkomen, in alle overige echter vertoonen de wapens geene sterren doch 5-bladige bloemen.

Het door mij bedoelde wapen met de sterren is dat van Mr. ***Johan Cornelis Santvoort,*** 8/9 ***1768*** te 's-Hertogenbosch leenman van de Tol- en Leenkamer aldaar, doch diens sterren zijn niet 6-puntig, doch 5-puntig. Het Armorial Général beschrijft het wapen der Brabantsche familie *van Santvoort* als te zijn „in blauw een zilveren keper, vergezeld van 3 zilveren rozen" en evenzoo beschrijft het de Heraldieke Bibliotheek 1876, pag. 181, waar tevens boveng. ***J. C. Santcoort*** in 1760 wordt aangehaald als daartoe behoorende.

Heraldische rozen nu zijn volgens Rietstap's Handboek pag. 218 ronde bloemen zonder steel met een rond hart en kleine uitspruitsels tusschen de bloemblaren (de oude knopblaren). Dergelijke bloemen — dus voorzien van die uitspruitsels tusschen een paar bloemblaren — komen op oude Nederlandsche zegels en lakafdrukken slechts bij hooge uitzondering voor (ik zwijg over de wapenstempels van de laatste tijden), de daarin voorkomende 5-bladige bloemen missen deze uitspruitsels en vertoonen niet anders dan ***een*** topzicht van een bloem van ronde gedaante met 6 bloemblaren zonder meer. Ergo zouden, indien deze uitspruitsels, zooals Rietstap meent, het kenmerk der heraldische rozen zijn, deze laatste slechts uiterst zeldzaam in de Nederlandsche wapens voorkomen. Legio wapens, die in het Armorial Général beschreven worden met rozen, vertoonen op origineele zegels geen rozen in den geest van Rietstap's Handboek.

En wanneer nu oude lakafdrukden, waarin 5-puntige sterren voorkomen, eenigszins platgedrukt zijn, waardoor de punten dier sterren verbreed zijn geworden, hetgeen men dikwijls ontmoet, of wanneer de stempelsnijder een minder goed verzorgd product heeft afgeleverd, staat men meermalen in twijfel, wat de voorwerpen moeten voorstellen, 5-puntige sterren of 5-bladige bloemen.

Naar mijn meening nu voert deze familie in haar wapen 5-bladige bloemen en geen rozen of sterren. Die meening is gegrond op de omstandigheid, dat de zegels van ***Cornelis Santvoort,*** in 1748 te 's Bosch, leenman van de Tol- en Leenkamer, en van ***T. F. Santvoort,*** in 1770 griffier van 's Bosch, evenals de Wapenkaart van 's Bosch door R. A. van Zuylen op plaat XII en de Graf- en gedenkschriften van de provincie Antwerpen, deel 1, pag. 177 en deel 11, pag. 96 alle 5-bladige bloemen en geen sterren of (heraldische) rozen vertoonen.

In al deze bronnen — ook op de origineele zegels — is het veld blauw, de keper op de zegels zilver, doch in de gedrukte bronnen goud en de 5-bladige bloemen aldaar zilver.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Trezel. (XLIX, 223). Het Armorial Général beschrijft het wapen eener familie *Tresel* als volgt: „Gevierendeeld, 1 en IV in groen 2 blauwe golvende dwarsbalken, vergezeld van 3 gouden rotsen, waarvan de 2 bovenste op den bovensten balk, de onderste op den ondersten balk rusten, 11 en III in goud 3 zwarte ossenkoppen met hals."

Drie andere bronnen evenwel beschrijven dit wapen zonder de 2 golvende dwarsbalken in I en IV. Deze bronnen zijn: A de Nienwe Cronijk van Zeeland door M. Smallegange, alwaar het wapen op de wapenkaart staat afgebeeld en op pag. 486 vermeld wordt, dat dit in de 17e eeuw eene familie in Zeeland was, afkomstig uit Valenciennes; B het Alg. Ned. Familieblad 1885, pag. 13, alwaar dit wapen staat aangegeven voor *Galenus Trezel,* Med. Doct. en Schepen van Middelburg, getrouwd met *Susanna Maria de Kuyser*, waarbij *Susanna Barbera*, geb. 10/3 1706, ob. 7/4 1749, getr. 1° te Middelburg 25/9 1724 met *Lieven Bevers* en 2° 28/12 1734 met *Isaac Peny*, kiesheer van Middelburg. Haar zoon uit het le huwelijk *Galenus* noemt zich *Trezel Bevers; C* de Heraldieke Bibliotheek 1876, pag. 24, waar vermeld wordt, dat Mr. *Galenus Trezel Bevers* getrouwd is geweest met Cecilia *Maria Steengracht.*

Daar ik het wapen nog niet in origineele bronnen vond, kan ik niet vaststellen, wie gelijk heeft, het Armorial Général of de 3 andere bronnen. In verband met den zeldzaam voorkomenden voornaam *Galenus* vermoed ik, dat dit wapen *Trezel* hier wel in aanmerking zal komen. De geachte vrager zij echter voorzichtig, daar er nog eene familie *Tresel* in Nederland gevestigd was, die een geheel ander wapen voerde en waartoe o.a. behoorde *D. Tresel*, 24/4 *1614* te 's-Gravenhage. Deze nl. voerde volgens zijn zegel: „2 zalmen verticaal geplaatst en afgewend naast elkaar, vergezeld rechts, links en beneden van een klaverblad met als helmteeken een uitkomenden dolfijn tusschen vlucht", naast welk helmteeken de letters D. en T., zoodat dit ongetwijfeld zijn wapen is.

In de Navorscher 1904, pag. 618 wordt vermeld *Joannis Tresel*, wiens dochter *Judick* 2/5 1657 te Middelburg overlijdt. Vermoedelijk behoort deze dus tot de eerstgenoemden.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Verschooff. Geneal.- biaogr. gegevens gevraagd omtrent deze familie, waartoe behoort *Eldert Verschooff*, die 17 Juni 1761 te Utrecht als chirurgijn examen aflegde, later gevestigd was te Loenen a/d Vecht en opgevolgd werd door zijn zoon *Eldert*, die 3 April 1790 voor bovengenoemd examen slaagde en gehuwd was met *Fytje Corver*.

OSS. BLAAUW.

Wale (de). In dit Maandbl. jg. 1911, k. 312 wordt een kwartierstaat besproken, waarop het wapen de *Wale* voorkomt. De naam wordt er aangegeven als *van de Wall*, maar dit moet de *Wale* zijn. *Cornelis Arentsz. Kievit was* met *Catherina Lievensdr. de Wale* gehuwd.

Welk wapen werd door deze familie de *Wale* gevoerd?

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Wall (van de). Voorouders — kwartieren — gezocht van het echtpaar *Johan Casper van de Wall*, geh. met *Maria Margaretha van Mehen*, leefden te Zutphen omstr. 1680.

Hij behoorde tot het Zutphensche geslaoht, dat de drie heuvels voerde. Er waren te Zutphen o.a. *Dirck van de Wall,* huwt 23 Sept. 1621.. *...van Essen* en Steven *van Rhemen,* huwt 14 Dec. 1664 Joffer *Soete van den Wall. — Joh. van den Wal* uit Zutphen „nobilis" studeert 1494 te Orleans.

U.S.A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Wieringen (van). (XLIX, 160, 190, 224). In zake het gevierendeelde wapen *van Wieringen* kan ik mededeelen dat de kwartieren met de keper het wapen aangeven van de moeder van *Gijsbert* n.l. de familie *van Rijck (aan Rietwijck)*.

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Woerden (van). Wordt gevraagd de geboortedatum en plaats van *Bernardus Adriaensz. van Woerden,* die 16 November 1668 te Utrecht trouwt met *Elsje Pieters van Wijngaerd* en 22 November 1677 met *Maria van Duynkercken* en te Utrecht overleden is den 19den September 1712, benevens gegevens omtrent zijn voorouders.

Idem van *Willem Gerritsz. van Woerden*, die 12 September lö36 te Utrecht huwde met *Emerentia Aerts van Ammel* en 3 April 1648 ten tweeden male met *Janneke Elias Schijff* en aldaar overleden is 26 Mei 1673.

's-Gr. V. W.

Zegers van Ydegem en Wassenhoven-de Glarges. Op mijn vraag Zegers van Y. en W. in Maandbl. 1930, k. 32 kreeg ik tot dusver nog geen antwoord. De beide daar genoemde Zegersen waren broeders van *Josine Zegers* (de Segerts), die *Gillis de Glarges* huwde. Haar ouders worden in Mdbl. 1931, k. 156 aangegeven als *Jean,* heer van Ydeghem, Wassenhoven en Amors en *Margrieta Oem van Wijngaarden.*

Uit andere bronnen (een uitvoerige genealogie de Glarges op het Gemeente-Archief te Haarlem) zou blijken dat hare ouders waren: *Jan Zegers van Ydeghem* en *Barbara van Cuelsbroeck.*

Wie weet het rechte antwoord?

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

INHOUD 1031, No. 8.

Bestuursberichten. — Het oudste Wassenaer-zegel met de drie wassende manen, door **Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland. (Met een plaat). — De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek,** door **Dr. E. J. Th. à Th. van der** HOOP. (Vervolg). — Huyssen van **Kattendyke,** door Jhr. Dr. Th. van **Rheineck Leyssius.** — "De familie de la Sarrae in Nederland, door W. J. J. C. Bijleveld. — „Geslagttafelen **der Riemsdijken" (een 18e** eeuwsoh handschrift), door Dr. Th. **R. Valck** Lucassen. — **Eenige extracten** uit de Trouw- en Doopregisters der gemeente **Nisse, medegedeeld** door A. van der Poest Clement. — **Korte mededeelingen: Van** Alderwerelt ; Het Hollandsch-Duitsch-Zweedsch geslacht Braun (van der Dussen); Van Doorn (Zeeland). — Vragen en antwoorden: Bogaert-van Konthorst; Cuyl van Kijfhoek: Deventer (van); Hees (van'-Damen-Peill: Hellaker: Persijn **van** Ouwendijck- **Dedel;** Poll (van de)-van den Hecsacker; **Popinga;** Santvoort: Trezel: Versohooff; Wale (de); **Wall** (van de); Wieringen **(van); Woerden** (van); **Zegers** van' **Ydegem en Wassenhoven-de Glarges.**

De Ned. Boek- en **Steendrukkerij**, voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap : „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TE. R. VALCK LUCASSEN, huize *Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN À THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 9. **XLIX° Jaargang.** **September 1931.**

BESTUURSBERICHTEN.

Staat van Aanwinsten.

A. Afdeeling Familie-Archieven.

Familiepapieren van Ittersum.
(Bruikleen van A. M. K. W. baron van Ittersum, arts, te Amsterdam.)

Familiepapieren Tromp.
(Bruikleen van Douairière Jhr. O. J. B. van Beresteyn-Tromp te 's-Gravenhage.)

Familiepapieren van der Kemp en Op den Hooff.
(Bruikleen van het Archief der Gemeente 's-Gravenhage.)

Familiepapieren uit de nalatenschap van Dr. C. H ofstede de Groot.
(Bruikleen van de Erven van Dr. C. Hofstede de Groot.)

Archivalia van verschillenden aard [1]). 16°—18° eeuw.
(Geschenk van Mr. Dr. W. Dijckmeester te Amsterdam, door bemiddeling *van den* Heer *Rijksarchivaris in Gelderland.)*

Archivalia van verschillenden aard. 16°—18° eeuw.
(Bewaargeving van *het Rijksarchief in Noord-Holland.)*

Archivalia van verschillenden aard. 17° en 18° eeuw.
(Aangekocht door bemiddeling van de Archivaris der Gemeente Zutphen.)

Stukken aangaande het proces tusschen Gerard Bicker, Drost van Muiden, en Aleyda Koninckx [1]). 1666-1666. Met retroacta.
(Geschenk van Dr. H. A. Bicker Caarten.)

B. Afdeeling Handschriften.

Schüler, Jan van. Verschillende genealogieën. 18° eeuw. 1 deel, fol. obl. *(Aangekocht).*

Muller, P. J.? Genealogieën de Leeuw en de Hochepied. 18° eeuw. 1 deel, fol. *(Aangekocht).*

Gockinga, R. B. e. a. Regeeringsboek van Gr ongen, 1678-1794. 18° eeuw. 1 deel, fol. (*Aangekocht.*)

Oyen, A. A. Vorsterman van. Genealogieën, genealogische gegevens en varia. 19 Portefeuilles, fol, *(Aangekocht.)*

Alderwerelt, Lt. J. K. H. de Roo van. Fragment-genealogieën van Baerle en van de(r) Moer.
(Geschenk van den Samensteller.)

Boogaert, B. Fragment-genealogie Boogaert c. a.
(Geschenk van den Samensteller).

Genealogie Hal ewijn. 17° eeuw.
(Geschenk van Jhr. E. Prins te Château d'Oex.)

Kwartierstaat der kinderen van Mr. Jacob van Ghesel en Clara de Witt. 18° eeuw.
(Geschenk van den Beer F. H. van Setten te Leeuwarden, door bemiddeling *van den Heer Directeur van het Friesch Museum.)*

Verschillende genealogieën. 19° eeuw.
(Geschenk van Ir. D. W. van Dam van Hakendorp.)

Genealogische aanteekeningen Bloysva nTreslong, van Dobben, Muilman, Nye, Slicher.
(Geschenk van Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn.)

[1]) Abusievelijk niet vermeld in den Staat van Aanwinsten, opgenomen in Maandblad XLVIII, n°. 6.

Adreswijzigingen :

Mr. Jos. M. F. ESKENS ... *Soerabaja (Oost-Java).*
H. W. M. J. NIEUWENKAMP .... *Amsterdam (Z.).*
Slingerbeekstraat 24II.

De oudere generaties van de Leerdamsche familie de Bruijn [1]),

door H. WIJNAENDTS.

In XL, 280 deelde W. W. v. R. ons mede, dat de vader en de grootvader van den Bredaschen notaris en tienman Jacob de Bruijn, respectievelijk waren Sander de Bruijn en Otto Hermanszn. de Bruijn, terwijl hij zijne mededeeling besloot met de opmerking dat in de trouw-

[1]) De naam de Bruijn wordt in de Leerdamsche sohepenacten steeds geschreven met 2 puntjes op de ij.

en doopregisters van Leerdam nu wel het eerste huwelijk en de doop van Otto Hermanszn. de Bruijn te vinden zouden zijn.

Dit laatste nu is niet het geval. Het oudste nog aanwezige trouwboek vangt eerst aan met *1686*, terwijl de doopinschrijvingen wel is waar veel vroeger beginnen (1622), doch niet vroeg genoeg om den doop van Otto de Bruijn te vermelden.

Toch zijn er onder de oudste doopinschrijvingen enkele, die ons een aanwijzing kunnen zijn. Zij luiden:

(z.d.) Januari 1622 Jan. soine van Harman Roeloffss. ende Jenneken Roeloffs ;

16 Juni 1624 seeoker dochter van Harman de Bruijn eñ Jenneken Roeloffs ;

(z.d.) Januari 1626 Cornelis soine van Harman de Bruijn eñ Jenneken Rutgers, geprocreert in onechte nae t overlijden des vaders etc.

Uit deze inschrijvingen mag afgeleid worden, dat te Leerdam een echtpaar Herman Roeloffsz. de Bruijn en Jenneken Roeloffs leefde, dat wellicht vóór 1626 overleden was, maar waarvan in ieder geval de man in de 2e helft van 1626 stierf.

Waar nu W. W. v. R. ons meegedeeld had, dat de vader van Otto de Bruijn Herman heette, kon men geneigd zijn te denken, dat, al was de doopinschrijving van dien Otto niet te vinden, de namen zijner ouders vermoedelijk wel Herman Roeloffsz. de Bruijn en Jenneken Roeloffs zouden zijn.

Een vluchtig onderzoek in de schepenregisters van Leerdam toonde ons echter al dadelijk het gevaarlijke van die onderstelling, omdat daarbij bleek, dat tegelijkertijd 2 personen van den naam Herman de Bruijn te Leerdam leefden, n.l. Herman Jacobss. de Bruijn en Herman Roeloffss. de Bruijn.

Een verder onderzoek leerde, dat Jacob en Roelof de Bruijn, die beiden een zoon Herman hadden, broeders waren en zoons van een zekeren Jan de Bruijn, dien ik met zijn familie en nakomelingen gedurende enkele generaties hierachter zal bespreken. Doordat het rechterlijk archief van Leerdam niet verder teruggaat, kon de stamlijst niet hooger worden opgevoerd. --

De nog aanwezige schepenregisters van Leerdam vangen aan met 1571. Zij loopen aanvankelijk door tot 1677. In deze jaren was Leerdam in handen van de Spanjaarden. De goederen van den Prins van Oranje, waartoe ook het graafschap Leerdam behoorde, werden in Februari 1668 door Alva verbeurd verklaard. In de daartoe behoorende steden werd toen Spaansch garnizoen gelegd; te Leerdam lag o a. de kapitein Balthasar Franco met zijne compagnie. Ongetwijfeld zullen toen de hervormingsgezinden de stad verlaten hebben. Of hiertoe ook leden der familie de Bruijn behoord hebben, bleef mij onbekend, maar er is reden om het te vermoeden (zie hierna onder IIa). De naam de Bruijn komt in die jaren slechts sporadisch in de schepenregisters voor en betreft vrijwel uitsluitend Roeloff de Bruijn Janss. (zie hierna onder IId). Reeds het feit, dat deze in 1674 en 1576 schepen van Leerdam was, moet er op wijzen, dat hij toen nog den Katholieken godsdienst beleed. Dat hij later, toen het gezag van Oranje te Leerdam hersteld was, wederom schepen en burgemeester en ten slotte schout van zijn vaderstad werd, wijst er echter

eveneens op, dat hij na het vertrek van de Spanjaarden tot de hervorming overging.

Van Februari 1677 tot Januari 1682 ontbreken de schepenacten, die van 1682 en 1683 zijn aanwezig, doch van 1684 en 1686 mankeeren zij weer. Daarna loopen zij geregeld door.

Ia. *Jan de Bruijn* vinden wij in de Leerdamsche schepenacten vermeld doordat daarin meermalen sprake is *van* Jan de Bruijns wed. Ook is in een schepenacte van 20 Juli 1688 sprake van een losrentebrief, die beschreven wordt als volgt: „beginnende Wij Herman Hagen „Geritss. en Jan die Bruijn schepenen in Leerdam en „eyndende sonder argelist gegeven int jair ons heren „XVcXLV den 14 dag in Decembris". Daaruit blijkt dus, dat Jan de Bruijn in 1646 schepen van Leerdam was.

Ik houd hem voor denzelfden als *Jan Henricks de Bruijn*, die, liggende in sijn oranckbedde, op 19 April 1671 getuigenis aflegt omtrent de dijklasten van een stuk land, dat toebehoort aan Cornelis Melisz en vroeger behoord heeft aan de ouders van Jan Henricks de Bruijn. Dit is de eenige maal dat — in de nog bestaande schepenacten — een Jan de Bruijn voor schepenen compareert. Wellicht is hij kort na bovengenoemden datum overleden. In ieder geval was hij vóór 18 December 1682 gostorven, op welk tijdstip zijn weduwe vermeld wordt. In een schepenacte van 31 Januari 1697 is sprake van de erfgenamen van za. Jan Henricxs de Bruijn de brouwer, zoodat hij brouwer te Leerdam zal zijn geweest.

Hij was gehuwd met *Anneken Nobel Jacobsdr.*[2]), die stierf tusschen 28 April 1694 en 27 April 1699. Zij wordt als weduwe van Jan de Bruijn verschillend; malen vermeld. Het is mogelijk, dat zij zich na den dood van haar man te Utrecht vestigde, tenminste 18 Dec. 1682 compareert één van haar zoons voor schepenen van Leerdam, als hebbende speciale procuratie van Anneken Jacobsdr. wed. wijlen Jan de Bruijns zaliger van dato den 24 Nov. ao vs. voer Laurens van Mereynen openb. notaris etc. te Utrecht.

Van de uit hun huwelijk gesproten kinderen werden mij de onderstaande bekend. De volgorde weet ik niet; ik noem de zoons vóór de dochters.

1. *Bruijn de Bruijn Jansz.*, volgt onder IIa.
2. *Peter de Bruijn Jansz.*, volgt onder IIb.
3. *Jacob de Bruijn Jansz.*, volgt onder IIc.
4. *Roelof de Bruijn Jansz.*, volgt onder IId.
6. *Aeltje de Bruijn Jansdr.*, die overleden is kort vóór 17 Juli 1696, wanneer haar kinderen land verkoopen, dat uit haar nalatenschap afkomstig is. Zij was gehuwd geweest met Michiel *Menning Michielsz.*, uit welk huwelijk 3 zoons en 4 dochters waren geboren. [3])

Deze kinderen dragen bij acte van 27 April 1699

[2]) **In de Leerdamsche registers komen geen andere leden van een familie Nobel voor. Wel blijkt, dat zij een zuster gehad heeft, die uit haar huwelijk 2 kinderen had nagelaten, n.l. Henricksken Fransdr.. gehuwd met Roelof de Gitter te Dordrecht en Adriaen Franss. Deze laatste had een zoon Adriaen Adriaenss. nagelaten, die te Vlissingen woonde. Behalve laatstgenoemde waren allen vóór 1 Juni 1600 overleden.**

[3]) **N.l. Jan Menuing — die in 1599 dood was, nalatende 2 kinderen, geheeten Michiel Menning en Aeltken Menning — Adriaen Menning, Adriaensken Menning, gehuwd met Reynier Reyniersz., Lysken Menning, gehuwd met Willem Willemsz. de Jong, Michiel Menning, Theuntken Menning en Grietken Menning, gehuwd met Adriaen Thomass. van Dorht.**

aan Jacob Nobel Janss. en Roeloff de Bruijn over het zesde part van 11 morgen en 1½ hont land hun aenbestorven door doode ende afflijvicheyt van za. Anneken Jan de Bruijns wed., haer vs. comparanten bestemoeder.

6. ***Geertruyt de Bruijn Jansdr.,*** die 11 Sept. 1603 nog leeft als weduwe van ***Felix van Schorel Jansz.*** Haar man is dan vermoedelijk nog niet lang dood en uit het huwelijk zijn blijkbaar geen kinderen in leven, want Peter van Sijkenes en Pauwels Schorell zijn zijn naaste erfgenamen en procedeeren tegen de weduwe voor het gerecht van Utrecht [4]).

7. ***Cathalyna de Bruijn Jansdr.,*** die 31 Jan. 1697 zalige Jan Henrics de Bruijn haar vader noemt.

Aangezien, zooals hiervoren bij 6 bleek en nader nogmaals blijken zal, bij het overlijden van Anneken Nobel elke staak harer nakomelingschap een zesde part erft, en van de onder 1 t/m 6 genoemden bekend is, dat zij of hun nakomelingen toen nog in leven waren, moet aangenomen worden, dat Cathalina ongehuwd en vóór haar moeder kwam te overlijden.

Cornelis Melisz, hiervoor genoemd, was gehuwd met Jenneken Lambert Bruijnendr., terwijl in een schepenacte van 14 Febr. 1676 verklaard wordt, dat deze Jenneke een eenig nagelaten kind is van Anna Henrick Jacobsdr.

Nu is in een acte van 30 Aug. 1686 sprake van een schepenrentebrief, die beschreven wordt als volgt : „Be„ginnende Wij Cornelis Janss ende Lambert Henricxs „de Bruijn, schepenen in Leerdam, eyndende Gegeven „int jaer ons heeren XV^cLX den 16 Aprilis."

Uit het voorgaande mag afgeleid worden, dat Jan Henrics de Bruijn een broer had:

Ib. ***Lambert de Bruijn Henrics,*** schepen van Leerdam o.a. in 1660. Hij was overleden vóór November 1673 en was gehuwd met ***Anna,*** dochter van ***Henrick Jacobs,*** overleden tusschen Nov. 1673 en Febr. 1676.

Uit hun huwelijk werd geboren ***Jenneke de Bruijn Lambertsdr.***, die huwde met ***Cornelis Melisz***, pachter van den wind- en rosmolen, schepen, voor het eerst in 1676 en burgemeester, voor het eerst in 1682, en sedert herhaaldelijk in de regeering van Leerdam, geboren 1036. Hij is dood 20 Mei 1606, als ***zijn*** weduwe en zijn 6 kinderen een huis en hofstad in de Stadhuisstraat verkoopen.

Van die 6 kinderen waren er twee, n.l. Jan Cornelissen en Lambert Cornelissen, die den naam van hun moederlijken grootvader aannamen en in de Leerdamsche acten herhaaldelijk voorkomen als Jan Cornelissen de Bruijn en Lambert Cornelissen de Bruijn,

[4]) Op huyden den 11 Septembris 1603 compareerden voor ons schepenen tot Leerdam Jacob de Bruijn eertijts burgemeester en Roeloff de Bruijn iesenwoordich schout der vs. stede ende geloofden elax een voor all, als principaelen Cornelis Dierhout en zijnen erven volcomen te vrijen te waeren, t indemneeren costeloos en schaedeloos te houden van alsulcke burchtochte en cautie pro judicato waermee hij hem ten behouve ons suster Geertrnvt de Bruijn, wed. van za. Felicx Schoreell op den 19 Aug. 1603 "voor den gerechte van Utreoht gestellt heeft gehadt etc.

Tusschen de families Dierhout en de Bruijn bestond een zeker verband, want Jan Dierhout (Dirout) Aertsz. was gehuwd geweest met Margrita de Bruijn. Dit echtpaar was vóór Mei 1587 overleden, nalatende 6 kinderen. Een broer van Jan Dirout Aertsz. was Nico. laes, welke een zoon Cornelis had, vermoedelijk den Cornelis bovengenoemd.

hoewel zij, in verband met hun beroep, even dikwijls vermeld worden als Jan Cornelissen Molenaer en Lambert Cornelissen Timmerman.

IIa. ***Bruijn de Bruijn Jansz.*** is vóór 24 Maart 1698 overleden, op welken datum zijn weduwe vermeld wordt. Hij was gehuwd met ***Johanna Calff Joachimsdr.,*** vermoedelijk uit een Leerdamsch geslacht gesproten. Immers in de oudste schepenregisters komen leden van dit geslacht voor [5]). Ook Johanna Calff heeft haar latere levensjaren in Leerdam doorgebracht. Waar haar 4 kinderen echter te Keulen woonden, komt het mij niet onmogelijk voor, dat zij tijdens de Spaaneche overheersching daar met haar man gewoond heeft en na het overgaan van Leerdam aan den Prins van Oranje daar weer is teruggekeerd. Haar vader komt nimmer in een Leerdamsche acte op.

Hun 4 kinderen zijn:

1. ***Adriaen de Bruijn.***
2. ***Jan de Bruijn.***
3. ***Gabriël de Bruijn van Blnnckevoort.***
4. ***Jacob de Bruijn,*** die 7 Jan. 1611 niet meer vermeld wordt in een acte, waarin de 3 overblijvende broeders optreden, zoodat hij wellicht voor dat tijdstip is overleden.

De eerste maal, dat ik de vier gebroeders vermeld vond, is 10 Maart 1601, als Jennigje Calffs, naegelaten wed. van za. Bruijn Jansz. de Bruijn, compareert als procuratie hebbende van Adriaen en Jan de Bruijn gebroeders voor haer selven en haerl. sterck maeckende en vervangende Gabriël ende Jacob de Bruijn en hunne broeders, gepasseert voor Henrick van Bilderbeke openbaer notaris ende getuygen binnen de vrije des heil. rijksstadt Cuelen van dato den 10^en dach November int jaer ons heren 1600 en waarbij zij volmacht geven tot den verkoop van : het gerechte sestepart van zeeckere 2 parchelen lants etc. twelcke voors. sestepart haer vs. comp^tes kynderen aenbestorven is duer dode Anneken Bruijnen haer bestemoeder.

De laatste maal dat zij in een Leerdamsche acte genoemd worden is 7 Jan. 1611 als twee Leerdamsche neven voor hen optroden krachtens een procuratie gepasseerd voor Borgem ende Raet der stadt Ceulen op den Rijn, gedateerd den 19 dach December 1611 stilo novo. In deze acte noemt Gabriël zich de Bruijn van Blanckevoort. Aanvankelijk begreep ik deze naamsverlenging niet, welke ook door één van hun Leerdamsche neven sedert 1617 gevoerd wordt. Toen viel mijn aandacht op een Leerdamsche schepenacte van 26 Juli 1686, welke aldus aanvangt: Comp. Digna Jacob Stolle wed. met Henrick Puth haeren gecoren voocht in desen ende heeft geconstitueerd ende machtich gemaeckt etc. Arien Bruijnen Blanckevoortsch zone van Bruijn Jansz. Blanckevoort omme uyt haer constituants naeme etc.

Het is duidelijk dat wij hier te maken hebben met Adriaen de Bruijn, hiervoor onder 1 genoemd, en zijn vader Bruijn Jansz. de Bruijn, bij wie de naam de Bruijn veranderd is in Blanckevoort. Het wil mij toeschijnen,

[5]) O.a. Peter Cnlff, die 2 zoons gehad had, n.l. Jan de oude en Jan de jonge; uit de eerste sproot mr. Clement Calff, die in de zeventiger jaren herhaaldelijk in de Leerdamsche acten voorkomt en die gehuwd was met Elisabeth de Reuse Henricksdr.

Johanna Calff Joachimsdr. had een zuster Adriaentgen, die voor 24 Maart 1598 ongehuwd was overleden.

dat het zeer goed mogelijk is, dat de naam Blanckevoort de oorspronkelijke naam van deze familie de Bruijn geweest is. Ik kwam dien naam nog éénmaal in de Leerdamsche schepenacten tegen en wel in een acte van 17 Febr. 1626, waarin wordt opgetreden voor de verschillende erfgenamen van Mechteld Brokers, wier testament 11 Dec. 1625 gepasseerd was voor notaris Egbert van Bosvelt te Haarlem. Tot die erfgenamen behoorde Peter van Blanckevoort, van wien mij verder niets bekend is. Misschien zou het Haarlemsch archief hier meer licht kunnen geven.

IIb. ***Peter de Bruijn Jansz.*** is overleden vóór 29 Juli 1582, daar op dien datum ***Anneken Thonisdr. de Feyter*** [6]) als zijn weduwe genoemd wordt. Ik vond haar nog vermeld op 28 Augustus 1613, zoodat zij na dien datum gestorven moet zijn. Zij was geboren in 1636 of 1637.

Uit hun huwelijk sproten:

1. ***Thonis Peterz. de Bruijn***, die gehuwd was geweest met ***Thoontgen Dirksdr. Verwey***, welk echtpaar 16 April 1612 reeds overleden was zonder kinderen na te laten.

2. ***Marrigjen (Maden) Petersdr. de Bruijn*** huwde ***Dirk Aertss.*** (Adriaenss). Zij worden 2 Maart 1593 en 31 Jan. 1597 vermeld, doch zijn vermoedelijk vóór 1613 overleden zonder kinderen na te laten.

3. ***Jannigjen Petersdr. de Bruijn*** is in 1613 ongehuwd.

IIc. Jacob de ***Bruijn Jansz.*** komt onder dezen naam betrekkelijk weinig voor en noemt zich als regel ***Jacob Nobel Jansz.***, aldus den naam zijner moeder als den zijnen aannemend. Zulks blijkt uit tal van acten o.a.:

18 Dec. 1582 comp. Jacob Nobel Jansz. als hebbende speciale procuratie van Anneken Jacobsdr. wed. wijlen Jan de Bruijns zaliger des voors. comparantens moeder etc.

27 Dec. 1587 comp. Roeloff de Bruijn Janss gaf over ende drough op als recht is Jacob Nobel Janss sijnen broeder etc.

14 Maart 1588 comp. Jacob Nobel Jansz. als procuratie hebbende van Anneken Jacob Nobelsdr. wed. wijlen Jan de Bruijn sijns comparanten moeder etc.

6 Sept. 1592 comp. Jacob de Bruijn Janss ende Roeloff de Bruijn Janss gebroeders ende gelooffden Anneken Jan de Bruijns wed. haerluyder moeder een rente.

21 Nov. 1596 comp. Jacob Nobel Janss. ende Roeloff de Bruijn Janss. gebroeders etc.

Hij was schepen van Leerdam 1086, 1587, 1589, 1594, 1596, 1598, burgemeester van Leerdam 1690, 1591, 1594, 1595, 1596, 1599, 1600, gasthuismeester gedurende tal van jaren, waersman [7]) van Middelcoop, Loosdorp en de Meynte, waersman van Bruynsdeel, heemraad op Oudschayk.

Door zijn openbare betrekkingen komt hij in tal van acten voor. In een acte van 1 Juni 1600 heet hij omtrent 55 jaar oud te zijn, zoodat hij vermoedelijk in 1545 geboren is. Het laatst wordt hij vermeld in een acte van 11 Sept. 1603, zoodat hij kort daarna overleden zal zijn.

[6]) Zij is een dochter van Anthonis Otten de Feyter. In 1572 en 15'73 is 0th Anthonissen de Feyter, vermoedelijk zijn zoon en een broer van Anneken, schepen en burgemeester van Leerdam.

'7) Over de plattelandsgedeelten van het graafschap Leerdam, dus over de polders of groepen van polders, waren waersluyden aangesteld, die daar het gezag uitoefenden. Zij waren verantwoordelijk aan de regeering van Leerdam.

Hij was gehuwd met ***Luytgen Hermansdr.***, die ik in Juli 1615 nog vermeld vind als Luytgen Jacob Nobelen weduwe.

Jacob Nobel Janss. zegelt als schepen van Leerdam 17 Jan. 1589 met een wapen, dat als volgt beschreven wordt (Rijksarchief 's Gravenhage): gedwarsbalkt van 8 stukken, de 2, 4, 6 en 8 beladen met 10 roosjes 4, 3, 2, 1. Helm met wrong, helmteeken een lelie.

Van geen der andere schepenen de Bruijn schijnt een zegel bewaard te zijn gebleven, zoodat geen vergelijkingen te maken zijn. O.a. zou dan hebben kunnen blijken of Jacob zegelt met een wapen de Bruijn dan wel of hij met den naam Nobel ook het wapen Nobel heeft aangenomen.

Ik vestig er echter de aandacht op, dat Rietstap, Armorial général een wapen beschrijft van Bruyn de Blankenforst, Westphalie (zijn dit afstammelingen van den Keulschen tak?), als volgt: d'argent à quatre fasces de gueules, chargées de 10 fleurs de lis d'or 4, 3, 2, 1.

Waar ook het helmteeken bij Jacob Nobel een lelie is, vraag ik mij af of de 10 roosjes oorspronkelijk ook 10 lelies geweest zullen zijn.

Het wapen de Bruijn in Genealogie Wijnants van Resant blz. 189, waarmee blijkbaar de Bredasche notaris Jacob de Bruijn zegelde, is een geheel ander en vermoedelijk eerst later ontstaan wapen. Uit hun huwelijk sproten [8]):

1. ***Jan de Bruijn Jacobsz.***, volgt onder IIIa.
2. ***Herman de Brijijn Jacobsz.***, volgt onder IIIb.
3. ***Luitgen de Bruijn Jacobsdr.***, die reeds 7 Juli 1613 vermeld wordt als weduwe van ***Helliger Weert(s)***. Uit dit huwelijk was een zoon ***Jan*** geboren, die 21 Sept. 1632 reeds dood was, daar op dien datum als zijn weduwe wordt vermeld ***Aeltje Wijnants van der Gracht,*** dochter van ***Wijnant Adriaens van der Gracht,*** bij welke vrouw hij een zoon ***Helliger*** had nagelaten.

Hd. ***Roeloff de Bruijn Jansz.*** heet in een schepenacte van 1 Juni 1600 omtrent 53 jaar oud te zijn, zoodat hij in 1547 geboren zal zijn.

Hij was schepen van Leerdam in 1574, 1676, 1582, 1685, burgemeester in 1585, 1586 en 1589. In 1591 werd hij schout van Leerdam, welke functie hij tot zijn dood bleef vervullen.

Voorts was hij kerkmeester te Leerdam, waersman van Middelcoop, Loosdorp en de Meynte, waersman van Oudschayck en vond ik hem in 1589 vermeld als schutmeester, d.i. één der hoofden van de schutterij.

7 Juni 1606 maakt hij „cranck wesende in den lichame", zijn testament. Uit dit testament blijkt, dat hij gehuwd was geweest met ***Elisabeth Hermansdr.*** [9]) en dat zijn vrouw reeds overleden was.

Hij zelf wordt het laatst vermeld in een acte van 4 Dec. 1606, zoodat hij kort daarna overleden zal zijn. Het duurt echter nog tot 3 Juli 1610 eer zijn erfgenamen zijn nalatenschap deelen. Daarbij komen ter verdeeling 3 hofsteden, een hof met boomgaard, 52 morgen en

[8]) Deze kinderen komen een enkele maal met den naam Nobel voor, doch in den regel heeten zij de Bruijn. Herman heet in de schepenlijst van 1618 Herman Jaoobss de Bruijn en in die van 1619 Herman Jacobss Nobel.

[9]) Ik houd haar voor een zuster van Luitgen Hermansdr., de vrouw van Jacob Nobel. Wie haar beider ouders waren bleek mij niet. Ik vermoed, dat zij niet uit Leerdam afkomstig waren.

1½ hont land, terwijl, om de porties gelijk te maken, 3250 gulden aan rentebrieven en geld verdeeld worden, zoodat hij voor dien tijd een zeer gegoed man moet zijn' geweest.

Zijn kinderen waren:

1. *Luitgen de Bruijn Roeloffsdr.*, die in een acte van 12 Oct. 1591 omtrent 20 jaar oud genoemd wordt, zoodat zij in 1571 geboren zal zijn. Zij trouwde *Jan Stevensz. van der Giesen*, schepen en burgemeester van Leerdam, die reeds in 1603 als haar weduwnaar vermeld wordt. Uit hun huwelijk sproot één zoon, *Stecen Jnnss. van der Qiesen.*

Jan Stevensz. v. d. Giesen hertrouwde met Gereke van der Velden, dochter van Adriaen Jacobsz. van der Velden, schepen, rentmeester en schout van Leerdam en van Lijntgen Boyen en zuster van Hugo van der Velden die als opvolger van Roeloff de Bruijn schout van Leerdam werd.

15 September 1625 maakt Jan Stevensz. v. d. Giesen, „sieckelijk wesende" zijn testament, het volgend jaar wordt zijn vrouw als zijn weduwe vermeld.

2. *Herman de Bruijn Roeloffsz.*, volgt onder 1110.

3. *Jan* de *Bruijn Roeloffsz.*, volgt onder IIId.

4. *Rutger de Bruijn Roeloffsz.*, volgt onder IIIe.

5. *Isaack de Bruijn Roeloffsz., van* wien mij niet bleek of hij gehuwd is geweest. Vermoedelijk heeft hij aanvankelijk te Leerdam gewoond, maar in 1625 wordt hij vermeld als wonende te Cuilenburg. Vanaf 5 November 1631 heet hij in verschillende acten secretaris van Everdingen en Sijdervelt. Hij is het, die evenals zijn neef Gabriël te Keulen, den naam van Blanckevoort bij den zijnen voegde. Sedert 1617 komt hij in meerdere acten als Isack de Bruijn van Blanckevoort voor.

Op 6 Dec. 1616 geven voor schepenen van Leerdam de kinderen van Roeloff de Bruijn, de kinderen van Jacob de Bruijn, alsmede Michiel Menning namens de kinderen en kleinkinderen van Aeltje de Bruijn volmacht aan Isack de Bruijn om uit hun naam in te vorderen alsulcke pachtpenn. ende andersins als sij comptən thachteren sijn aen Simon Reyers ende Anna Cramers sijoe huysvrouwe woonachtich inde Zijpe.

Nu werd 31 Maart 1551 door Keizer Karel V octrooi verleend aan heer Jan van Schoorel, kanunnik van St. Maarten te Utrecht., om de Zijpe te bedijken. Weliswaar bleef hij hierin steken en werd dit in 1561 door toedoen van Philips 11 te zijnen koste tot een goed einde gebracht, maar eenig grondbezit aldaar zal hij er toch wel uit verkregen hebben. Felix Janss. v. Schorel is dan een erfgenaam van den kanunnik Jan van Schorel geweest en door zijn kinderloos huwelijk met Geertruida de Bruijn is dit bezit aan haar neven en nichten gekomen.

IIIa. *Jan de Bruijn Jacobsz.* heet in een acte van 22 April 1601 omtrent 22 jaar oud, zoodat hij omstreeks lb78 geboren moet zijn. Hij was gehuwd met *Margrita Jans,* dochter van Jan Ottens en van Elisabeth Segers [10]), die vóór 5 Mei 1626 overleden was.

[10]) Wij Maurits bij der Gratien Goodts Prince van Oraigner (volgen alle titels) doen condt dat op huyden dato deses voor om gecomen en geoompareert zijn in hare properen personen Elisabett Segers wed. van Jan Ottens, Ott Jans ende Jan Jacob de Bruijn ah man en voocht van Margrieta Jans sijoe huysvr. alsoock mede speciale procuratie hebbende van Cornelis Jans sijns comp. swagei jegenwoordich resideerende tott Leuven van dato den 4en Mejus 1618 voor Herberen Mercelis en Hermen Ottens schepenen der Heerl. Acquoi gepasseert etc. en hebben in den vs qualite bii onsen wille ende consente opgedragen ende overgegeven- als recht is Willem Jans van Acquoi, scholtus tot Merkerck alle alsulcke erffthijns als te weten de plaets dsert t'hoochhuys ende dat voorgeburoht gelegen in onse heerl. van Acquoy plach te staen metten singel daerronsom loopende met allen sijnen vrijheeden als eto. (14 Febr. 1619 olden stijl)

Hij overleefde zijn vrouw vele jaren, daar hij 14 Juni 1647 nog in een schepenacte van Leerdam genoemd wordt.

Hij woonde te Acquoi. In het rechterlijk archief van die plaats zullen wellicht de namen te vinden zijn van zijn zeven kinderen [11]), de Leerdamsche acten vermelden wel het aantal, maar niet de namen.

IIIb. *Herman de Bruijn Jacobsz*, die in 1579 geboren moet zijn, was gasthuismeester en in 1618 en 1619 schepen van Leerdam. Hij was gehuwd met *Mayken Gosens*, dochter van Gosen Segers, schepen van Leerdam [12]). Zij was in 1588 geboren, daar zij in een acte van 24 Maart 1624 omtrent 35 jaar oud heet. Herman de Bruijn is 28 Nov. 1622 reeds dood, daar toen Mayken Gosens als zijn weduwe vermeld wordt. 26 Nov. 1623 wordt zijn nalatenschap, o.a. bestaande uit 2 hofsteden, 18 morgen en 42 hont land, gedeeld tusschen zijn weduwe en zijn nagelaten kinderen [13]), zulks vermoedelijk in verband met het voorgenomen tweede huwelijk van Mayken Gosens. Immers zij wordt reeds 24 Maart 1624 vermeld als huisvrouw van Nicolaas Bouman. In een schepenacte van 22 Juni 1625 heet Nicolaas Bouman „backer tot Dordrecht".

In 164 1 woont zij als diens weduwe te Dordrecht [14]). Uit het huwelijk van Herman de Bruijn en Mayken Gosens sproten :

1. *Jacob.*

2. *Seger.*

3. *Oth*, de grootvader van den Bredaschen notaris en tienman *Jacob de Bruijn* [15]).

4. *Gosen.*

Deze kinderen schijnen aanvankelijk hun moeder niet naar Dordrecht te hebben gevolgd. Uit een : „Reeckeninge „bewijs ende reliqua voor Aelbert Ottense Schoultus tot „ Acquoi als administratie hebbende van de weeskynderen „van zal. Herman Jacobs d'Bruijn van alle alsulcken „ontfanck ende uytgeeft als bij hem ontfangen ende „uytgegeven is 1624-1625 en 1627" blijkt dit. Daarop luidt een post o.a. : „Noch den 8 Febr. (1627) betaelt aen Aelbert Frans, schoolmr in Leerbroeck over een jaer montkosten bij 0th aldaer verteert lxxviii gld".

[11]) 5 Mei 1625 comp. Jan de Bruijn Jacobsz. voor hem selven ende sich sterck makende ende vervangende sijne seven kynderen geprocreert bii siine sal. hnvsvrou Grietien Jans.

[12]) Gosen Segers, die in de schepenlijsten ook voorkomt als Gosen Segers Brouwer, liet bij zijn overlijden een weduwe, Othgen Petersdr. na. Als deze haar testament maakt. blijkt zij 5 kinderen te hebben, waarvan 4 gewonnen bij een zekeren Jan, en slechts 1 bij Gosen Segers. Aangezien deze laatste echter 6 kinderen naliet, moet Othgen Petersdr. zijn tweede vrouw geweest zijn. De naam van de eerste vrouw vond ik niet. Het derde kind van Herman Jacobs de Bruijn en Mayken Gosens, Oth, is zeker naar zijn stiefgrootmoeder genoemd.

[13]) Voogden over deze kinderen werden Jan de Bruijn Jacobsz. en Jan de Bruijn Roeloffsz , resp. hun oom en hun achterneef.

[14]) Uit haar huwelijk met Nicolaes Bouman was slechts een dochtertje Maria Bouman gesproten.

[15]) Zie Maandbl. XXXVIII, 62/63; XL, 280; Alg. Ned. Fam. bl. 1903, 299 e. v., 430. — Red.

Ook voor Seger wordt „betaelt over montcost aen Luytgen d'Bruijn" (zijn tante). Voorts blijkt uit die rekening, dat de kinderen voor een ambacht worden opgeleid, ten minste voor Jacob en voor Seger wordt een schootsvel gekocht, terwijl voor 0th bakkerskleeding wordt gekocht, zoodat hij wel voor het vak van zijn stiefvader zal zijn opgeleid.

De oudste zoon, Jacob, treedt in een acte van 20 Juni 1629 voor het eerst zelfstandig op, zoodat hij in 1606 geboren zal zijn. In 1634 treedt Jan de Bruijn Jacobsz. nog op als oom en voogd van de 3 jongere broeders, in 1640 vind ik hen voor het eerst allen vermeld als zelfstandig optredende, zoodat toen ook Goosen meerderjarig was. Zij woonden toen echter niet meer te Leerdam, want 24 Juni 1640 hebben Jacob, 0th en Goossen de Bruijn voor notaris en getuigen der stede Gorinchem procuratie gegeven aan hun broeder Seger. Daaruit volgt, dat het eerste huwelijk van 0th wel niet te Leerdam gezocht zal moeten worden, doch eerder te Gorinchem of Dordrecht [16]).

Of uit Jacob, Seger en Goossen een nageslacht sproot heb ik niet verder nagegaan.

IIIc. *Herman de Bruijn Roeloffsz.* heet op 20 April 1620 omtrent 44 jaren oud, zoodat hij waarschijnlijk geboren is in 1675. In Juni 1625 compareert, hij nog, terwijl 3 Dec. 1626 gesproken wordt van zaligen Herman Roeloffs de Bruijn, zoodat hij — zooals in den aanvang reeds werd gezegd — in de 2e helft van 1626 gestorven moet zijn.

Hij was schepen van Leerdam in 1609, 1610, 1.614, 1616 en 1616, en wordt genoemd als waersman op Oosterwijk.

Hoewel hij herhaaldelijk in de registers van Leerdam voorkomt, wordt nimmer zijn vrouw genoemd, terwijl zij ook niet als zijn weduwe vermeld wordt, zoodat ik vermoed, dat hij eerst op lateren leeftijd getrouwd is en zijn vrouw hem niet overleefd heeft.

Deze vrouw was blijkens het doopboek ***Jenneken Roeloffs***, van wie mij verder niets bekend werd.

Uit hun huwelijk sproten:

1. ***Jan de Bruijn Hermansz.,*** gedoopt te Leerdam Januari 1622.

Hij kwam na het overlijden van zijn vader onder voogdij van zijn oom Jan de Bruijn Roeloffsz. Als deze 18 Januari 1638 voor hem optreedt, noemt hij hem: possesseur van vicarije van St Jan. Zijn voogd laat hem bij zijn overlijden 1000 gld. na, onder bepaling dat, indien hij, Jan Hermansz., zonder kinderen mocht komen te overlijden, die 1000 gld. weer aan zijn rechte erfgenamen terug moeten keeren.

Als Jan Hermansz. echter 24 October 1646, ziek zijnde, zijn testament maakt, verklaart hij uitdrukkelijk, dat hij zich niet aan die bepaling wil houden, maar de 1000 gld. nalaat aan zijn huisvrouw *Neeltje Gijsberts*. Ik heb hem verder in de schepenregisters niet meer aangetroffen, zoodat hij dus zonder kinderen na te laten is overleden.

2. een dochter, gedoopt te Leerdam 16 Juni 1624 en verder niet meer vermeld.

[16]) In het trouwboek van Gorinchem kon ik het huwelijk van 0th niet vinden, wel 2 huwelijken van Jaoob en een huwelijk van Seger. Zij heeten dan: van Leerdam en wonende tot Gorinchem.

IIId. ***Jan de Bruijn Roeloffsx.*** heeft te Leerdam geen openbare betrekkingen bekleed. Hij was getrouwd met ***Adriaentje (Aertje) Jans,*** dr. van Jan Walichs en van Meyntje Cornelisdr., die voor 31 Aug. 1626 reeds was overleden. Aanvankelijk woonde hij op de hoeve Wassenburch in de Oude Kerkstraat te Leerdam, die hij van zijn vader geërfd had en welke hij 31 Aug. 1626 verkocht aan Gereke van der Velden, weduwe Jan Stevensz. van der Giesen. Daarna woonde hij op de hofstede de Kelder onder Hoogleerbroek. welke afkomstig was van Anneken Jan de Bruijns weduwe, zijn grootmoeder.

Hij overleed vóór Januari 1646, want toen deelden zijn kinderen uit zijn nalatenschap o.a. de hoeve de Kelder en 35½ morgen en 63 hont land.

Deze kinderen waren :

1. ***Lieske,*** is overleden ***vóór 1646*** na gehuwd geweest te zijn.
2. *Roeloff.*
3. *Bruijn*, overleden vóór 1646 zonder nakomelingen.
4. *Abraham.*
6. ***Jan.***
6. ***Meyntje.***
7. *Isaack.*
8. ***Jacob.***
9. ***Sara,*** overleden vóór 1645 ongehuwd.

Hun nageslacht heb ik niet verder nagegaan.

IIIe. ***Rutger de Bruijn Roeloffsz.*** heeft aanvankelijk te Leerdam gewoond, doch zich later te Gorinchem gevestigd. Daar is hij echter al spoedig overleden; 29 Juli 1626 vond ik voor de eerste maal zijn weduwe vermeld.

Hij was gehuwd geweest met ***Janneken Willemsdr. van Dusseldorp***, die hem langen tijd overleefde. Het laatst wordt zij in de Leerdamsche schepenregisters vermeld op 14 Sept. 1641. Zij bleef te Gorinchem wonen. Indien uit dit huwelijk kinderen gesproten zijn, worden zij niet in Leerdamsche acten vermeld.

Niet te plaatsen wist ik ***Elisabeth de Bruijn,*** voorkomende in onderstaande acten :

26 April 1593 comp. Jacob Janss. de Bruijn als procuratie hebbende van Elisabeth Johan de Bruijnendr. wedue van Mr Ymbart Kemp van Gorinchem wesende van dato 17 Marty 1693 etc.

4 Oct. 1606 comp. Meester Geraert van den Bosch, Chirurgijn der stadt Nimmegen constitueert ën maeckt machtich mits desen so voor hem selven eñ oock als vader eñ voocht van sijne kynderen geprocreert bij Elisabeth de Bruijn sijne overledene huysvrouwe omme vte naem eñ van wegen hem oomp. in de voors. qualite te vervoegen binnen der Stede van Asperen ofte voor den hove van Hollant etc.

De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek,

door Dr. E. J. Th. à Tr. van der Hoop.

(Vervolg van XLIX, 238.)

111.

Uit de voorafgaande besohouwingen blijkt, dat thans als bewezen stamvader der familie moet worden aangenomen ***Johan von Kernebeck,*** van Vreden, later wo-

nende te Burgsteinfurt en Coesfeld, omtrent wien acten aanwezig zijn, loopende van 1629 tot 1649, in welk jaar hij als overleden voorkomt.

Wij behoeven niet te zeggen, hoe de omstandigheid, dat hij tot een te Vreden woonachtigen tak der familie behoorde, het verdere onderzoek in bijzondere mate bemoeilijkt, doordien de archieven dezer stad voor het overgroote gedeelte door branden zijn vernietigd.

Niettemin is het onderzoek naar Johan's voorgeslacht onvermoeid doorgezet; dat het ten slotte — naar uit het hier volgende moge blijken — toch tot een resultaat heeft geleid, is een bewijs te meer, dat ook van schijnbaar hopelooze genealogische raadsels de oplossing somtijds uit zijdelingsche aanwijzingen kan worden gevonden, wanneer slechts op alle terzake dienende omstandigheden nauwkeurig acht wordt geslagen.

De in het begin der 17e eeuw te Vreden wonende takken *von Kernebeck* moesten, althans zooveel mogelijk, worden gereconstrueerd. Daarbij kwam allereerst naar voren, en wel in onderliogen samenhang, een groep verwanten, eigenaars van het-belangrijke goed Bammel, ten noordoosten onder den rook der stad gelegen, doch woonachtig in de Wüllnerstrasse binnen Vreden. Stamvader dezer groep is een *Johan von Kernebeck;* raad en burgemeester van Vreden, omtrent wien acten aanwezig zijn van 1697 tot 1616, terwijl hij in 1628 als overleden wordt vermeld. Wij willen ons de moeite besparen dit uitgebreide actenmateriaal hier te vermelden, doch volstaan met de mededeeling, dat onder deze groep geen Johan von Kernebeck werd aangetroffen, die identiek zou kunnen zijn met den bewusten stamvader, terwijl voorts deze- laatste nooit voorkomt in verband met het goed Bammel, hetgeen zeker het geval zou zijn indien hij tot dien tak behoorde. [33]) De geheele geschiedenis van het goed is vrijwel na te gaan uit de belangrijke copieën van eigendomsbewijzen, welke de R.K. pastoor Tenhagen. thans deken te Werne aan de Lippe, in het laatst der vorige eeuw te Vreden heeft vervaardigd naar origineelen, welke aldaar in den omtrek op verschillende boerenhofsteden berusten. Het is te betreuren, dat deze niet vroeg genoeg in de 16e eeuw terug gaan om over de oudere geschiedenis van den Bammel en over de afkomst van dezen Johan von Kernebeck licht te verspreiden. Het is dan ook nog niet moneliik vast te stellen wie diens vader was.

Wanneer men overigens nagaat hoe klein van omvang en inwonertal het stadje Vreden (vroeger zelfs een Hanzestad) destijds geworden was, en welk een betrekkelijk groote oppervlakte nog werd ingenomen door kerken, kloostertuinen en dergelijke, dan springt in het oog hoe weinig gegoede burgers, en tot dezen behoorden zeker de von Kernebecks, aldaar kunnen gewoond hebben. Veel kans om nog andere Vredensche familieleden te vinden, schijnt dan ook niet te bestaan.

Gelukkig was met den hier behandelden tak-Bammel onze wetenschap omtrent de te Vreden gevestigde von Kernebecks nog niet geheel uitgeput. Immers treden, geheel los van deze groep, nog een tweetal familieleden op, *Nicolaas* en *Coenraad* genaamd, die wij hier echter

[33]) Twee kleinzoons van den Burgemeester Johan, te weten Jan Berendsz. en Jan Dirksz. v. K.. waren wel tijdeenooten van onzen Johan, maar traden nog op als erfgenamen van den Bammel in 1662, terwijl de Steinforter Jan toen reeds minstens 13 jaar dood was.

eenvoudigheidshalve zullen aanduiden met de destijds, ook in officieele acten gebruikte namen Claes (Claus) en *Coert.*

Dat deze *Claes* en *Coert* niet tot den tak Bammel behoorden was, na hetgeen omtrent dezen tak was gevonden, reeds spoedig duidelijk, terwijl hun doopnamen overigens in geen der bekende takken voorkomen. Maar ook overigens was hetgeen omtrent hun genealogische positie bekend was, volkomen negatief. Dat zij broeders waren zou eerst later blijken.

Wanneer we echter ook nu de voornamen, welke bekend zijn, doen spreken, dan treft onmiddellijk de omstandigheid dat onze Johan zijn, voorzooveel bekend, oudsten zoon *Coert (Conrad)* noemde, terwijl ook verder deze voornaam in den nog levenden tak der familie een groote rol speelt, immers ook Egbert had een zoon en twee kleinzoons van dien naam. En waar Egbert zelf naar de Hackenbroicks heette, nl. naar zijn grootvader van moederszijde, daar lag de conclusie voor de hand dat zijn oudste, althans oudere broeder *Coert* (II) een aan de vaderlijke familie ontleenden doopnaam voerde, m. a. w. dat hij heette naar *Coert* 1, die dan de vader van *Johan zou* geweest zijn.

Hier moge nu allereerst volgen, wat over dien *Coert (1),* en vervolgens wat over zijn tijdgenoot *Claes von Kernebeck* bekend is.

16 November 1597.

Herman Abbinck verkoopt 2½ daler jaarlijksche rente uit zijn huis en hof, waarby zich borg stelt Joh. Vrilinck met zijn huis gelegen aan de Markt te Vreden, aan eene zijde begrensd door dat van *Coert (Conrad) van Kernebeck.*

Kerkarchief te Vreden.

17 Juli 1607.

Getuige (o. a.) voor Notaris Johannes Edanus: de Ernhafft u. Ehrbare *Conradt v. Kernebecke,* in wiens huis de acte wordt gepasseerd.

Hofstede Kemper, Ammeloe (Copie Tenhagen).

1615.

Wijlen *Conradt von Kernebecke* „auffer Schildt nach der Borchstrasse" (te Vreden) heeft bij testament aan de "schamele" weezen der stad gegeven 25 daler 13 stuiver. welke de Schulte ten Sydenhoff in 1615 luidens het register betaald heeft.

Protocolboek van de Weezenstichting te Vreden. (Vermakingen en renten, fo. 3).

Vóór 1615 (zonder jaartal en datum).

Conradt von Kernebeck en *Catharina Thiers,* echtelieden hebben den armen weezen (binnen Vreden) vermaakt 60 dalers.

Protocolboek van de Weezenstichting te Vreden. (Vermakingen en renten, folio 4).

9 October 1630.

Henrick Buckhorn verkoopt een kamp weiland en stelt daarbij als waarborg zijn huis in de Windmolenstraat [34]) te Vreden, begrensd eenerzijds aan de weduwe van *Conradt* von *Kernebecke* en anderzijds aan Simon van Calcar.

Oorkonden betr. de stad Vreden (Cop. Tenhagen).

2 Juli 1596.

Nicolaus von Kernebeck en *Grete,* zyn huisvrouw koopen 2 stukken tuingrond gelegen by de Wüllnerpoort te Vreden.

Oorkonden betr. de stad Vreden (Cop. Tenhagen).

Voor 1626 — nà 1615 (zonder jaartal en datum).

Cuniera wijlen *Claus von Karnebeckes* dochter heeft den

[34]) Deze Windmolenstraat mondt evenals de reeds vermelde Borchstraat op „het Schild" (een viersprong) uit; Coert zal dus op den **hoek dier beide straten hebben gewoond.**

armen weeaen (binnen Vreden) bij testament gegeven 15 daler.
Protocolboek van de Weezenstichting te Vreden.
(Vermakingen en renten, folio 4 vso.)

Voor 1626 — nà 1615 (zonder jaartal en datum).

De weduwe van wijlen Claus *von Kernebeck*, Margarieta. Warnsinp, heeft bij haar overlijden den armen weezen (binnen Vreden) gegeven een stuk land op den Grosser Marster Esch, naast den Backhen, en nog voor eenmaal zes schepel rogge.
Protocolboek van de Weezenstichtiag te Vreden.
(Vermakingen en renten, folio 4 vso.)

4 April 1622.

De eerbare Margaretha Warnsinck, weduwe van *Claes von Kernebecke*, verkoopt de tuinen voor de Wullnerpoort, te Vreden gelegen, door haar man en haar in 1596 aangekocht.
Oorkonden betr. de stad Vreden (Copie Tenhagen).

19 November 1627.

Grete Warnsing weduwe *Claes* van *Karnebecke* heeft den armen weezen (binnen Vreden) geschonken 100 Vredensche dalers, waarvoor het oorspronkelijk geschonken stuk land op de Grosser Marster Esch weder terug zal komen en blijven aan de weduwe en hare erven.
Protooolboek der Weezenstichting te Vreden.
(Vermakingen en renten, fol. 6).

Het bovenstaande heeft ons nu nog slechts gebracht tot een min of meer gefundeerd vermoeden, dat *Coert von Kernebeck*, die van 1697-1630 wordt vermeld, de vader moet zijn geweest van den vóór of in 1649 overleden *Johan*.

Toen dit alles reeds bekend was, gelukte het bij een onderzoek te Bocholt nog een drietal acten over een in 1618 te Vreden gevestigden Johan con. *Kernebeck* te vinden. Wat den tijd betreft sluiten deze acten dus volkomen aan bij de omtrent Johans latere levensjaren reeds bekende, die in 1629 beginnen. Dat ze inderdaad hem en geen anderen Johan betreffen, zal nader aannemelijk zijn te maken.

De drie acten hebben den volgenden inhoud:

Schepenprotocol Bocholt.

31 December 1618.

Otto en *Johan von Kernebeck* komen voor onder de gerechtigden tot een stuk weidegrond, het Hofken, in de hoerschap Herzebocholt. Offo „abwesend" verschijnt niet persoonlyk doch wordt vertegenwoordigd door Thonis Jansen. *Johan* woont te Vreden doch verschijnt persoonlijk. De overige gerechtigden zijn: Coert Abbinck, door zijn schoonzoon, den reeds genoemden Thonis Jansen verteaenwoordiqd, Gesken Sibinck wed. Thonis Abbinck, Tbys Walckerdinck en zijn vrouw Gertrud Rotgers; en Dietrich Kloeck, voogd van Joest Rotgers, dochter uit het 2e huwelijk van Johan Rotgers; tenslotte Johan en Mechteld Boxstardt en Ditherich Wintholt van Vreden. Zij verkoopen grond, waarbij Johan Ubbinck verklaart, dat hij in 1617 de weide bij transactie aan de verkoopers heeft overgelaten.

31 December 1618.

Otto en *Johan von Kernebeck* verschijnen als boven. *Otto* is wederom vertegenwoordigd door Thonis Jansen.

Verder compareeren dezelfde personen als in de vorige acte genoemd; zij verkoopen een tuin voor de Rauwerspoort, waarbij Johan Ubbinck verklaart als voren.

31 December 1618.

Otto en *Johan von Kernebeck* compareeren op dezelfde wijze als bovengenoemd, evenals de overige genoemde personen, en verkoopen een ander stuk tuinland, waarbij Johan Ubbinck wederom verklaart als boven.

Van een *Coert von Kernebeck* wordt hier dus met geen woord gerept. Hij was echter in 1616 reeds overleden en kan dus in 1618 niet meer optreden. Maar de beide in laatstgenoemd jaar vermelde von Kernebeck's, *Otto* en *Johan*, verdienen natuurlijk alle aandacht.

Ten einde deze beiden in genealogisch verband te kunnen brengen, moest worden nagegaan wat eigenlijk de kwestie was, waarover die acten van 1618 liepen, m.a.w. wat deze beide von Kernebeoks (ook de afwezige Otto zal vermoedelijk te Vreden woonachtig zijn geweest evenals de Abbincks) met de Bocholtsche familie te maken hadden. Te Bocholt moest de sleutel van dit raadsel worden gevonden. Een voortgezet, onderzoek aldaar bracht veel belangrijks aan het licht.

Allereerst kwam daarbij een oudere, in 1693 reeds overleden *Otto von Kernebeck* naar voren, dien wij *Otto I* zullen noemen, in tegenstelling met *Otto II*, den tijdgenoot van *Johan*, die in 1618 optreedt.

Op dezen Otto 1 hebben. onder meer betrekking de volgende acten :

Anno 1569.

Maandag na St. Sebastiaan verschijnen *Otto von Kernebeck* en *Kunier Hoegen* zijn huisvrouw, die verklaren verkocht te hebben aan *Joachim* von *Kemebeck* zijns *Otten* broeder en *Aelheit Konninck* zijn huisvrouw, hun aandeel in het Egbertsgoed of Gansey in de boerschap Herze-Bocholt en Liederen, enz., hun aangekomen van hun overleden zuster *Jacob(a)*.

Anno 1570.

26 November verschijnt Ailheit naegel. huysfrouw zaliger *Joackim von Kernebecke* bij zijn leven secretaris van Bocholt, met Mr. Arent Rothuus haar zwager en hiertoe gekoren voormond haars kinds *Gertrud*, die verklaart voor zich en haar kind enz., en kwijting en toestemming te hebben ontvangen van haar zwagers *Otto* en *Hendrik von Kernebecke*, enz.

1571.

17 Februari. Aelken Konninck, wed. *Joachim Karnebeck*, verkoopt voor haar en haar dochter aan Wilhelm Kedden grond op de Nye Esch.

Zij wordt bijgestaan door haar broeder Berend Konninck, kuster, later vicaris en prior van het klooster Mariendal.

Aelke Konninck had den grond geërfd van haar grootvader Tilman Konninck, burgemeester van Bocholt.

1593.

24 September schrijft Joh. Casp. von Plettenberg, Munstersch Hofrichter, vanuit de stad Munster aan den Bocholtschen richter Mumm, Burgemeesters en Schepenen, ten verzoeke van de weduwe *Otto von Kernebeck* e.a., dat in 1571 een „freundliche transaction" is geschied tusschen de zuster en broeders van zl. *Jacoba von Kernebeck*, gewezen huisvrouw van Berend Lodewichs eenerzijds en Hendrik Ubbinck met zijn huisvrouw Claeske Lodewichs anderzijds; dat in 1588 aan genoemden *von Kernebeck* en zijn mede-erven de "quota" van wijlen de echtelieden *Lodewichs-von Kernebeck* zijn „zuerkant"; dat derhalve wordt gelast aan verzoekers te betalen hetgeen haar toekomt in de nagelaten goederen van Elsken Lodewichs, vrouw van Philips Wilting, enz. enz.

Omtrent, de genoemde *Lowick's* is ook de volgende acte van beteekenis :

1562. 9 Augustus. Huwelijksvoorwaarden van Berend Lowick en Hendriksken Nachtegaal], dochter van wijlen Koep N. en Dirksken, waar bij, aan en over stonden Johan Lowick, Berends broeder, Philips Wiltinck zijn zwager, en Claes Gildehuijs, en vanwege de bruid enz. [35])

[35]) Naar ons bleek was Berend L. eerst met Henrica Naohtegaal gehuwd en daarna met Jaooba v. K.

Uit deze gegevens in onderling verband volgt, dat, in 1618 nog gehandeld werd over een vroeger ontstanen gemeenen boedel, wellicht, behoorende tot, de nalatenschap van het echtpaar *Berend Lowick (Lodewichs)* en *Jacoba von Kernebeck*, tot welke nalatenschap gerechtigd waren de gebroeders *Joachim, Otto en Hendrik* von Kernebeck, alsmede van de zijde der Lowicks eenige andere verwanten, waartoe zal behoord hebben zekere *Johan Vbbinck*. Van belang is hierbij, dat reeds in 1593 te dier zake van de zijde der von Kernebecks alleen optreedt de weduwe van *Otto von Kernebeck*. Alle verdere aanspraken waren in andere families overgegaan, hetgeen ook overeenkomt met hetgeen bekend is omtrent het gezin, waartoe de bovengenoemde broeders behoorden.

Thans zal moeten worden nagegaan hoe het in 1618 compareerende gezelschap bij elkander behoorde en wat de vermoedelijke verwantschap was dier beide optredende von Kernebecks, *Otto* en *Johan*, met de door verschillende acten uit het stadsarchief van Bocholt reeds bekende familieleden aldaar, waar, naar ons bleek, verscheidene takken van dit geslacht, gevestigd zijn geweest.

Wat *Thijs Walckerdinck* en de beide leden van de bekende Bocholter regeeringsfamilie *ten Boxtart* betreft, kunnen nog de volgende acten ons helpen.

Anno (15) 74 die 26 Novembris voor Schepenen van Bocholt verschenen, Thonis ten Boxtert en Aelheid Konninck zijn huisvrouw, item Wilhelm Oveliunck en Johan Konninuk als momberen van de nagelaten onmondige dochter *Joachims won Kernebecke*, bij zijn leven secretaris te Bocholt, bij genoemde *Aelheid* zijn gewezen huisvrouw geteeld, en genaamd *Gertrud*, die op verzoek der aangeboren voormonderen *Otto* en *Hendrik von Kernebeck*, gebroeders, burgers te Vreden, verklaren verkocht te hebben aan Henrick von Diepenbroick en zijn huisvrouw de helft van het gedeelte van het goed Ebbersgoed in de boerschap Liederen, enz.

10 September 1588.

„Anthony Boxtert und Aelheit Konninck Eheleute am einer, und Johan Rotgers und *Gertruda Kernebecke* (Alheits bei Weilandt *Joachimen Kernebecken* oire godtsalipenn huish. getzeugte dochter), seiner hausztr. am andere theill", sluiten een scheidingsovereenkomst.

Tenslotte verkoopen *Thijs Walckerdinck* en *Gertrud Rotgers* blijkens een transportacte van 31 December 1618 (volgende op de reeds genoemde acten van hetzelfde jaar) een tuin buiten de Rauwerspoort te Bocholt aan Mr. Rutger von Romunde.

Uit, het borenstaande blijkt dus, dat er in het, midden der 17e eeuw te Bocholt drie broeders moeten geleefd hebben, van wie de oudste, *Joachim von Kernebeck*, secretaris dier stad was, de beide anderen, *Otto* en *Hendrik*, reeds in 1674 weer te Vreden, de bakermat der familie, woonachtig waren. Laatstgenoemde, de jongste broeder, treedt altijd zonder vrouw op; na 1674 wordt over hem niets meer vernomen. Omtrent *Joachim* en *Otto* zijn echter verschillende acten aanwezig, waarvan wij nog de hiervolgende vermelden:

Stadtarchiv. Schöffenprotokolle. 1562.

Jasper Mumme Richter zu Bocholt, Joh. Spormeckerinck Bürgermeister und Henr. ten Rage Schöffe, bekunden dass vor ihnen *Joachim* von *Kernebeck*, Secretarius zu Bocholt und seine Frau Alheit Konnincks, da sie keinen heiratskontrakt gemacht und keine Leibeserben haben, ihr Testament errichtet haben.

13 Mei 3879.

Otto van Kernebecke wordt vermeld te V red en bij eene levering van wijnen aan de Abdis van het Stift aldaar.

Staatsarch. Münster i. W. VII, No. 1327 1.
Vredenscher Abdien Upkumsten Register.
(Rekening van den korenschrijver Otto Buchorn).

Joachim von Kernebeck, de oudste broeder, had dus in 1662 nog geen „Leibeserben" (d. i. kinderen), in 1674 was hij overleden, nalatende slechts een minderjarige dochter *Gertrud*. *Otto* en *Johan von Kernebeck*, uit de acten van 1618, zullen dus afstammelingen van den tweeden broeder *Otto* geweest, zijn.

Het optreden der *Abbincks* (een te Vreden zeer veel voorkomende familie) en dat, van *Derk Wintholt* in laatstgenoemd jaar is hiermede intusschen nog niet verklaard. Ondersteld mag worden, dat ook zij door vrouwelijke afstamming behoorden tot de gerechtigden tot den gemeenen en onverdeelden boedel, waartoe van de zijde der *Kernebecks* alleen *Otto II* en *Johan* gerechtigd waren ; in elk geval mag wel worden aangenomen, dat in de drie acten van 1618 alle gerechtigden tot bedoelden gemeenen boedel genoemd worden. Ook zelfs de stief kinderen, als *Joest Rotgers* en de beide *ten Boxterts* treden op, een vooral in die dagen niet ongewoon versohijnsel, waar toch in den regel in gemeenschap van goederen werd gehuwd.

Een blijkbaar te Vreden wonende, uit Bocholt afkomstige *Otto von Rernebeck* leefde nog in 1587: volgens een acte, uitgaande van den Riohter Erich Mumm, burgemeesters en schepenen van Booholt, wordt op 8 April 1687 gedagvaard *Vitus (Fyt) Schwerink*, burger van Vreden, wien, na gegroet te zijn, wordt, medegedeeld, dat *Dirk die Quude* „unser mitbürger" beslag doet leggen op penningen, die *Dirk* te goed had van *Otto von Kernebecke*.

De te Vreden woonachtige *von Kernebecks*, voor zoover niet tot den Bammelsohen tak behoorende, stamden dus hoogstwaarschijnlijk uit dezen *Otto I*, broeder van den Bocholter secretaris *Joachim von Kernebeck*.

In 1593 treedt *Otto's* weduwe op [36]). Uit, het, bovenstaande, in onderling verband beschouwd, kan nu de volgende verwantschap worden afgeleid :

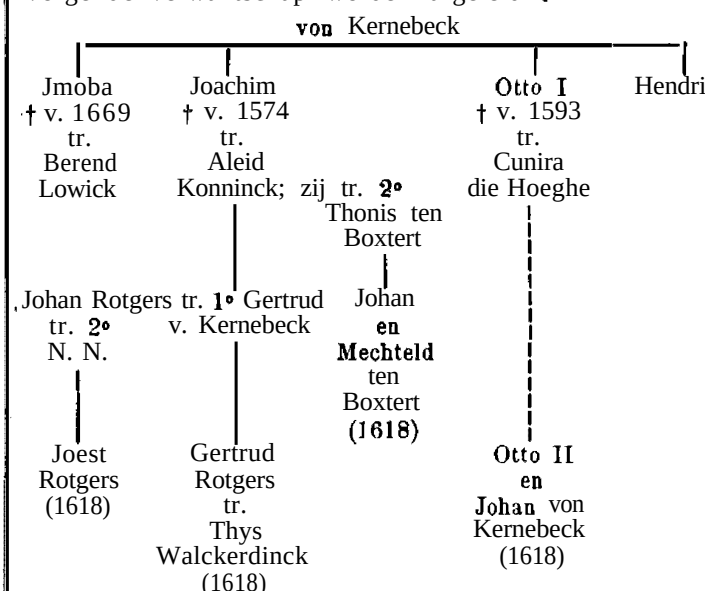

[36]) Wij zullen zien, dat dit niet Cunira was, maar Otto'z tweede vrouw.

De hierboven uiteengezette aanwijzingen zijn dus tweeërlei : de eerste brengt ons er toe, als vader van den bewezen stamvader *Johan* den te Vreden woonachtigen *Coert von Kernebeck* aan te nemen. De tweede, laatstbehandelde aanwijzing gaf aanleiding bedoelden *Johan* te beschouwen als stammende uit een *Otto Ivon Kernebeck*, die in 1669 te Bocholt en in 1674 te Vreden voorkomt.

Maar indien *Otto* de grootvader en *Coert* de vader is van onzen *Johan*, dan moet *Coert* de zoon van *Otto* geweest zijn, weshalve er alle aanleiding was, te trachten het gezin van laatstgenoemde zoo volledig mogelijk te leeren kennen. Een zéér intensief onderzoek te Bocholt stuitte op verschillende moeilijkheden, doordien het archief ook daar onvolledig, maar vooral slecht geordend werd bevonden. Het ís hier de plaats een bijzonder woord van dank te richten tot de Bocholtsche autoriteiten, den Oberbürgermeister Dr. Schmitz en den Stadsarchivaris Wenner, die met de grootste bereidwilligheid toestonden, dat de noodige registers en losse acten naar hier werden opgezonden, teneinde te worden onderzocht. De vele verspreid liggende archivalia zijn inmiddels door Archivar Wenner zooveel mogelijk verzameld en geordend, verschillende protocollen zijn opnieuw gerangschikt en gebonden, en zoo was het ten slotte mogelijk, uit het nog vrij omvangrijke materiaal eenige waardevolle gegevens te putten.

Wij wijzen er daarbij op, dat, was omtrent *Coert von Kernebeck* geen enkele aanwijzing, dat hij een zoon was van den eersten *Otto*, zoodanige aanwijzing ten aanzien van *Coerts* tijdgenoot Claes von *Kernebeck* wel degelijk aanwezig was, n.l. ín de omstandigheid, dat hij zijn (eenig bekende) dochter Cunira noemde, hetgeen ook de naam was van *Otto's vrouw Knier of Cunira Hoeghen (die Hoeghe)*.

Aldus was de stand van het onderzoek, toen eindelijk de acte werd opgespoord, welke de theorie sluitend maakte, en beide genoemde aanwijzingen bevestigde, doordien zij *Coert* met *Otto* in verband bracht; waarmede o.i. de nog ontbrekende schakel was gevonden. Deze hoogstbelangrijke acte, waar Claes en *Coert* beiden als zoons van *Otto* en Cunira genoemd worden, laten wij hier in extenso volgen:

Schepenprot. Bocholt (Notaris Raesfelt).

Anno 77, am Saterssdach post Trium Regum vuir den Schepen, Gordt van Alten, und Peter Zeveker erschenuen der Erbar Her Johan Hoeghen Vicarius tho Lohen, und Claiss Hoegen, gebroidere, die bekanden vuir sich und irhen Erffen, van weghen eins verdrages und scheidunph, hirthobevoir in Anno 67 in der Paischwoichen upperichtet und der inerliebten verdrages penninghen verkofft tho hebben und verkofften Irh swager *Otthen van Kernebecke* und *Niesen* seiner hausfrauw sampt Irhen erffen ther einer helfften uud seins Otthen vuirkinderen, van seiner verstorben Huissfrau *Kneier Hoegen* der gebrnideren vursz. suister godtzaligher getalt, die genoimt *Derick Clais* und *Corth*, sampt irhen Erffen then anderder helfften, Jairlicher erffpension, seven dall. offt gewerde, jairlix thoverschienen, uud thoverfallen, up Martini, darvon der Irster termin, duiszer verschreibungh halfer up naghstkumpffstigen Martini thosein tholetten und thoboirhen uth oirh ampart und quoten des Erffs und guiten Benninck sampt in un thobehoir gelegen in Muessum bey den Kraesbrinck, und die Leghe, Item uth seins Claissen Hoegen Behuisingh, und Hoiff gelegen in der Veheclucht tnsschen Huiseren Johan ten Neyhenhuiss und Kunnen Brnens, Item ex omnibus bonis etc. Uthgegaen, und geloifft wairschaft, Item die Wederloese thodoin up Martini. mith Hundert und twintich dall. offt die gewerde, den dall. tot LII alb. thorechnen. Item nach umbganck van twee neghsten Jairhen, den Koiperen, und Erffen, ein dwanckloisse van 1 jair vuirbehalt. Item isth jeder Part diren verkoiperen, die Helffte der pension und hoifftsummen.

Het gezin van *Otto* kan dus nu geheel worden gereconstrueerd, doordien hier alle in 1677 ín leven zijnde kinderen zijner toen reeds overleden eerste vrouw *Cunira* genoemd worden. Omtrent den oudsten zoon *Dirk* verneemt men verder niets. Dat Claes en *Coert* in de Vredensche acten verschijnen is reeds gemeld. De *Olto* en *Johan* van 1618 waren o.i. kennelijk kleinzoons van *Otto I*, die omstreeks 1670 van Booholt naar Vreden verhuisde. Omtrent *Otto 12* kan nog worden getwijfeld uit welken zoon van *Otto I* hij stamde; ten aanzien van *Johan* is deze twijfel practisch uitgesloten en wel om de bijzondere rol, welke de naam *Coert* onder zijn nakomelingschap speelt: zijn zoon, klein- en twee achterkleinzoons heeten aldus.

Wij aarzelen dan ook niet, in *Johan* den zoon van *Coert* en den kleinzoon van *Otto* te zien.

In een volgend artikel hopen wij ook omtrent de afkomst van dezen *Otto Ivon Kernebeck* eeníge gegevens te kunnen publiceeren.

Familie-aanteekeningen (van) Beucker en aanverwante geslachten [1]).

Register van de famíllie van Beucker zo verre deselve te berekenen is, beginnende met het jaar 1660, behelsende de geboorte van de eerste Procureur Generaal J. v. Beucker, desselfs Huwelijk en dood en verders desselfs dechendenten tot op deze teegenwoordigen tijd.

1660. Den 3en Janiy 1650 is gebooren *Johannes van Beucker*.

1676. Den 12 Octobr 1676 zijn aan malkanderen verloovd Dr *Joh". von Beucker*, en *Wendelina Hixenius*, en zijn voordts te Witmaarsum ín den Egten staat bevestigt, op den 27e Decr 1676 en hebben viertien kinderen gehad, met namen *Agnes, Hendricus, Johannes, Hendricus, Titia, Titia, Margriet, Ulbe, Gerardus, Gerardus, Petronella, Petronella, Johanna Wendelina, Johanna Wendelina.*

1677. Den 11e Decr 1677 's morgens ten 6 uur is geboren *Agnes* en den 14e daaraanvolgende te Leeuwarden in de groote kerk gedoopt, dog is overleeden den 1en July 1678 te Witmaarsum en aldaar begraven op den 4 Dito.

1679. Den 18e Febry 1679 ís gebooren *Hendricus*, des avonds ten 11 uur, en is den 19 daar aan gedoopt, dog ís den 6en Juny daaraan volgende des

[1]) Berustende bij Mr. J. A. P. W. Slioher van Bath, griffier v/h Kantongerecht te Alphen a/d Rijn. (Afeohrift vervaardigd door mevr. van Tongeren-van der Weide.)

namiddags te half twee uuren overleeden, is vervolgens na Witmaarsum gebragt en aldaar begraven.

1679. Den 21 Febr. 1679 is *Johs wan Beucker* (boven genoemd) aangestelt tot Procureur Generaal van den landschappen van Friesland inplaats van den overleedenen Heer Antonius Kann.

1680. Den 22en Novr 1680 des na de middags tusschen twee en drie uur is ***Johannes*** gebooren en den 24e daar aan volgende gedoopt.

1682. Den 23e July 1682 ia ***Hendricus*** gebooren des 's morgs tussen agt en neegen uur en is op dien selvden dag gedoopt.

1683. Den 3 July des avonds teegen 10 uuren is *Titia* gebooren en is de 8e daaraan volgende in de franse kerk gedoopt, dog is den 24 Decr 1683 overleden en te Witmaarsum begraven.

1684. Den 28e Novr 1684 des morgens ten halt drie uuren is ***Titia*** gebooren en is den 3e Dec. in de grote kerk te Leeuwarden gedoopt.

1686. Den 30e Jany 1686 is *Margariet* gebooren en den 31e daaraan gedoopt, dog is op den 8e Maart daar aan volgende overleden des 's morgs ten 3 uuren.

1687. Den 21 Septr 1687 des smorgens tussen een en twee uuren is ***Vlbe*** geboren en is op den volgende Zondag zijnde den 25e in de groote kerk gedoopt, dog is den 30e Aug. 1694 des smorgs quartier voor vijf uur overleden, en te Witmaarsum begraven.

1689. Den 16e July 1689 is *Gerardus* gebooren des smorgens tussen een en twee uuren, en is daags daar aan gedoopt, dog is overleden den lb Augs 1689, des namiddags ten 12 uur en te Witmaarsum begraven.

1690. Den 25e July 1690 is *Gerardus* gebooren des namiddags tussen een en twee uuren en is den volgende Zondag gedoopt.

1691. Den 7e Nov. 1691 des avonds te agt uur, is *Petronella* gebooren en is de 17e daaraan volgende gedoopt, dog is den 23e van die selvde maand overleden, des morgens ten twee uur, en is te Huisum begraven.

1694. Den 27e Novbr 1694 des avonds ten 10 uur is ***Petronella*** geboren, en is den volgende dag gedoopt.

1696. Den 7 Mey 1696 des avonds te elf uur is *Johanna Wendelina* gebooren en is daags daar aan gedoopt, dog is overleeden den 1e July 1697 des avonds ten 7 uur en te Huisum begraven.

1700. Den 17e July 1700 zijnde Maandag is des avonds te agt uur is ***Johanna Wendelina*** gebooren te Witmaarsum en is den 18e gedoopt, is overleden den 6 Dec. 1703 des morgs tussen 4 en 6 uuren en is te Huisum begraven.

Van deze viertien kinderen zijn vijf groot geworden met namen ***Johannes,*** gebooren 1680, ***Hendricus,*** gebn 1682, ***Titia,*** gebooren 1684, *Gerrardus,* gebn 1690 en ***Petronella,*** gebn 1694 en deze zijn allen getrouwd.

1704. Den 13 Decr 1704 is ***Johannes*** (zie boven ao 1680) aangesteld tot Procureur generaal in zijn Vaaders Plaatse.

1706. Den 30e April 1706 is overleeden *Grietje Sylvius* moeder van den oud Procureur generaal ***Johannes van Beucker*** (zie boven anno 1660 en 1679) en is te Witmaarsum begraven.

1707. Is *Hendricus van* ***Beucker*** (zie boven ao 1682) advocaat voor den Hoven van Friesland getrouwd met Juffer ***Jeltje Bakker*** op den 24e July in de kerk te Stiens.

1708. Den 15 July 1708 is ***Titia van Beucker*** (zie boven ao 1684) getrouwt met *Cornelis Albarda* advocaat van den Hove van Friesland en secretaris van het Bild.

1713. Den 30e April 1713 is Joh" ***van Beucker*** Procureur Generaal der landschappen van Friesland (zie boven ao 1680 en 1704) te Menaldum getrouwd met Juffer *Margrieta van Viersen,* oudste dogter van de Heer *Matthias van Viersen,* Grietman van Haskerland door Do Faber.

1717. Den 19e September 1717 is *Gerardus van* ***Beucker*** (zie boven ao 1690) capitain van een compagnie Invantery te Witmaarsum getrouwd door Do Piso met Juffer ***Hendrina de Vries,*** dogter van den Heer *Tierk de Vries* capitain ter zee bij het Edelmog. collegie ter admiraliteyt in Friesland.

1723. Den 24 Jany 1723 op een Zondag des avonds eeven voor seeven uuren is te Leeuwarden na een langdurende uytteerende siekten overleeden de oud Procureur Generaal *Johannes van Beucker* (zie boven ao 1660, 1676, 1679, 1704) in den ouderdom van 73 jaaren en drie weeken, en is op den 5e Febry daar aan volgende des avonds eeven na 7 uur te Witmaarsum begraven.

1726. Den 3 Maart 1726 is ***Petronella van Beucker*** (zie boven ao 1694) te Witmaarsum getrouwt met den Heer ***Jacobus Voorda,*** Professor in de Rechten van 's Lands Universityt eerst te Franequer en naderhand te Utregt.

1733. Den 10e Decr 1733 des morgens ten 3 uuren is na een lang duurende uytteerende siekte te Leeuwarden overleeden *Wendelina* ***Hixenius*** (zie boven ao 1676) wede wijlen de oud Procureur ***Johannes van Beucker*** (zie boven ao 1723) in den ouderdom van 75 jaaren en is den 18e daaraan volgende te Witmaarsum begraven.

(Wordt vervolgd.)

KORTE MEDEDEELINGEN.

Anna Maria Storm van Werle, gravin van Bronckhorst-Batenburg en hare naaste verwanten.

(XLVIIT, 363.)

De heer W. A. van Rijn maakte mij op de volgende

acte opmerkzaam, welke ik tevergeefs te Nijmegen gezocht heb:

Trouwboek Tiel 1582-1612 :

1690 Augustus 8. Jr. *Maximiliaen van Iselsteyn*, soon *van* den Edelen ende Eerenvestenn *Alexander van Iselsteyn*, met *Anna van den Bergh Arntsdr.*

Dese ondertrow is op 't huyss te Zoelen, in beider der contrahenten ouders ende vryendtschappen presentie ende consent geschiet.

Testes: J. *Maximiliaen* (sic) *van Iselsteyn*, dess bruydegoms vaeder ; J. *Charll Vygh*, h. tot Zoelen ende *Christiaen van Benthem*, lantschrijver.

Bevesticht den 6. October A° 1690.

A. P. VAN SCHILFGAARDE.

Van Alderwerelt.

Ter aanvulling van de door den Heer Wijnman gedane mededeelingen omtrent de fam. van *Alderwerelt*, in kol. 208-216 van het Maandblad, kan nog het volgende vermeld worden omtrent *Catharina v. A.* (kol. 216):

Oud Archief Amst. D. T. B. 690. f. 1 v.:

20 Dec. 1674 Comp. *Gerrit Harmense Blauwpodt* van Amsterd. oudt 26 Jaren koopman opde Singel, geassist. met sijn vader *Harmen Gerrits Blauwpodt* -- ende *Catrijne van Aldewerelt* van Amsterd. op de Nieuwe heeregraft oudt 21 Jaren geassist. met haer vader *Jacob van Aldewerelt, (w.g.)* Gerrit Hermansz Blaeupot, Catrina van Alderwerelt.

Oud Archief Amst. D. T. B. 697. f 32v :

11 Jan. 1691 Comp. *Pieter van Beek* van A., coopman, wedr. Elisabeth Catharina van Weenigem, woont op Zinge1 — ende *Cathnrina van Aldewerelt* van A., wedu *Gerrit Harmense Blauwpott*, woont op de Heeregracht, (w.g.) Pieter van Beeck, Catrina van Aldewerelt.

Pieter van Beeck hertr. (t.i. Amst. 7 Oct. 1693) *Clementia van Pollenhoven*, weduwe van Willem Palm.

P. v. E.

Ten Haghe.

(XLIX, 87, 88).

Adriaan is geen heer van Reewyck, maar van Sleewijk. Zijn zoon *Dirk* dus ook.

De Heer *Adryaen ten Hagen*, Ambachtsheer van Sleeuwijck en borg. deeser steede, weeduwenaer van juffrou *Judich Schelaer*, met juffr. *Elysabeth van Eck*, weduwe van Jonker *Johan Woldt*, in sijn leven geweest cap. van een Engelse companye infanteri. — 1639 zonder datum. Trouwboek Woudrichem.

Het huwelijk van zijn broer *Johan* teekende ik aan in 1629 z.d.: *Johan ten Hagen* j.m. van Woudrichem met *Jenneken Swaen*, j.d. van Geertruidenberg.

Omtrent 2 zoons van *Adriaan* luidt de inschrijving als volgt:

Johan ten Hagen, adelborst in de compagnie van den cap. Winteroy, met juffr. *Cornelia Verhorst*, wed. van den out burg. *Johan de Wolf*, ondertr. 9 Jan. 1649, tr. Sleewijk.

Abraham ten Hagen, luit. v.d. burgerij te Woudrichem, j.m. van Woudrichem en juffr. *Agatha Cloots*, j.d. van Leeuwarden, beyde won. alh., ondertr. 7, getr 27 Jan. 1660.

H. WIJNAENDTS.

Eene merkwaardige inschrijving.

Wester Register van de Graaven op het Kerckhoff te Dockum: 1801. Den 2 January *Joh. Anthony* begr. dezelfde heeft is daags te voren de Nieuwjaars wenzen door de stad gedaan, sijnde 'smorgens in de stal bij de Grote molen dood gevonden en dien selfde dag begr.

Op een los blaadje:

1801 op den 3 Januarij kwam er een gerugt, als dat *Joh. Anthony* weder leefde, en met de voeten in de kiste schopte, waar op dezelve op order van de Presidt. G. Riemersma is uit het Graf genomen en de kiste geopent, vervolgens na het Weeshuijs gebragt en aldaar nakent uitgekleed, bij het vuir geleyd, maar siet hij was en bleef dood.

Dus is avonts weder begraven.

W. A. VAN RIJN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN. [1])

Bruyn. 1. *Claus Bruyn*, geb. ± 1683, † 21 Mei 1757, tr. *Marretje Moll.* Hiervan o.a.:

11. *Arend Bruyn*, geb. ± 1714, † 1 Maart 1761, tr. 1° *Tryntje Wendzg*, 2° *Clara Gortzak.* Uit het eerste huwelijk o.a. :

III. *Maria. Bruyn* (Doopsgezind), geb. Monnikendam ...., † Amst. 4 Aug. 1794, tr. Amst. 11 Maart 1755 *Pieter de Clercq*, Amst. 1731—1816, zn. v. *Pieter* en *Sara van Leuvenigh.*

Gevraagd aanvulling der kwartieren van *Maria Bruyn* met levensdata en wapens.

A. P. v. E.

Cruyt-de Riemer. (XLIX, 185). In verband met mijn hier aangegeven aanvraag, vind ik in Rotterdamsche Historiebladen Afd. III, Dl. 1, blz. 236, Bijl. F. het volgende aangegeven, hetwelk dus in strijd is met mijn vroegere aanvraag.

Job Gijsbertsz. Cruit (Kruydt), geb. Rotterdam 22 Nov. 1612, st. ald. 11 Feb. 1681.

Huwt ald. 28 Apr. 1637

Grietje Jansdr. Quaeckernaeck, geb. Rotterd. 1610, st. ald. 19 Oct. 1658, d. van *Jan Joppen Q.* en *Trijntje Pietersdr. Tromper.*

Uit dit huwelijk:

Adriana Kruydt, huwde te Heenvliet 26 Sept. 1668 *Cornelius van Heel.*

De Gijsbert Cruyt, die *Maria de Riemer* huwt, vind ik ook aangegeven als *Gijsbert Joppen Cr.* en is dus mogelijk een zoon van den bovengenoemde. Alle gegevens betreffende deze families zijn welkom.

V. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Cuyl van Kijfhoek. (XLIX, 252). Uit de Hollandsche Leenkamer blijkt de filiatie, gelijk deze in v. Leeuwen Bat. 111. bl. 929 is opgegeven, juist.

Volgens het Repertorium Z.-Holland (no. 197, fol. 19°) was met 1/3 *van 't ambacht Kijfhoek* beleend :

1477 Mr. *Jan Boom Huygens* bij koop.

1492 *Gerrit Boom* bij dood zijns vaders Jan B.

[1]) Een aantal vragen en antwoorden, die de **Redactie** eerst in de 2e helft van Augustus bereikten, zal eerst in het volgend nummer geplaatst kunnen worden.

1493 *Herbert v. Cuyl* bij overdracht Gerrit Boom (zijn zwager?).

Volgens Repertorium Z.-Holland (n°. 196, fol. 129) zijn beleend :

1615 *Floris v. Cuyl* bij dood Herbert v. C. zijn vader.
1648 *Herbert v. Cuyl* bij dood Floris v. C. zijn vader.
1673 *Floris v. Cuyl* bij dood Herbert v. C!. zijn vader.
1608 *Floris v. Cuyl* bij dood Floris v. C. zijn vader.

Het *Cort ambacht van Zwijndrecht* is in de familie v. Cuyl gekomen eveneens via het geslacht *Boom*.

1617 beleend *Jan* **Boom** *Jansz.* (Rep. Z.-Holl. 196, fol. 130).
1636 „ *Gerrit Boom Jansz.* bij dood zijns broeders Jan.
1637 „ *Floris v. Cuyl* bij overgifte Gerrit Boom (zijn oom?).
1648 „ *Herbert v. Cuyl* bij dood zijns vaders Floris v. c.
1666 „ *Aelbert v. Cuyl* bij overgift zijns broeders Herbert v. C.
1673 „ *Floris v. Cuyl* bij dood zijns vaders Herbert v. c.
1676 „ *Jan v. Cuyl* bij dood zijns vaders Aelbert v. c.
1608 „ *Floris v. Cuyl* bij dood zijns vaders Floris v. c.

Herbert van Cuyl, in 1493 beleend, was een zoon van *Floris v. Cuyl*. Voor schepenen van Gorinchem verklaart op 1 Februari 1610 (Aanw. R. Archief n°. 27, litt. a, 16e deel 1610) *Henrick Florissen van Kuil* „dat hem wel kennelicken is dat *Floris van Kuyl* synen broeder jaerlycx sprekende heeft opt huysse van Claes Adriaens staende en gelegen tot Gorinchem opt lange Dyck die some van VI Rh gulden 's jaers welcke huys willeer Claes voern gecogt heeft tegen Gielis Harmanss van Bochoven welcke rente voorn. *Herbere* v. *Kuyl* syn broeder jaerlicx noch heffer is opt voirs huys".

Uit een en ander blijkt het volgende familieverband :

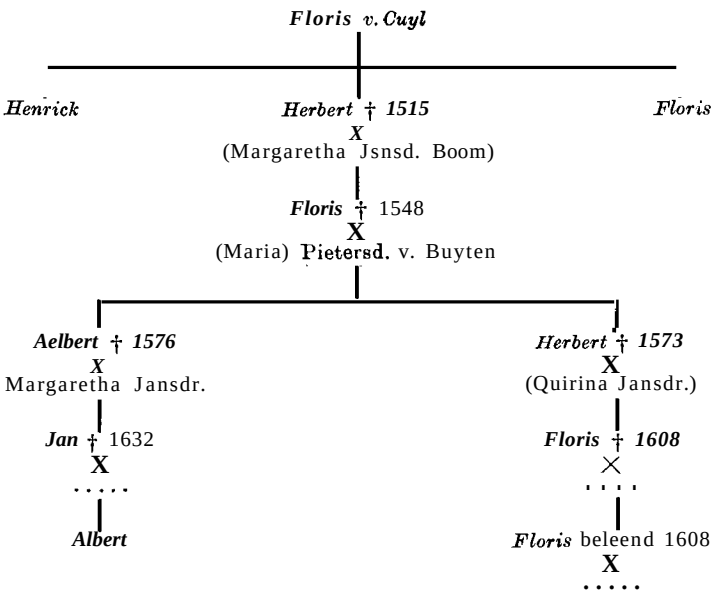

Dat *Floris van Cuyl* († *1648)* met een dochter gehuwd was van den Delftschen Burgemeester *Pieter Jansz. van Buyten* blijkt uit een civiele sententie van het Hof v. Holland (1668, n°. 178 dd. 27 Januari 1668) waarin wordt medegedeeld dat *Aelbrecht Cuyl wõñ.* Dordt en zijn broer *Herper Cuyl* van hun moeders vader *Pieter Jansa. v. Buyten* een losrente dd. 1636 hadden geerfd.

De vrouw van *Aelbert* († *1676)* kwam ik tegen in het Register van Los- en Lijfrenten, Z.-Holland 1620" 214a, fol. 1047o, dd. 1563. „Pompeus de Rovere bij transport van Roelant Sammelincx als man en voogd van *Margrita v. Cuyl* erfgen. van *Aelbert v. Cuyl* als hem bij lotinge ten deele gevallen jegens *Margaretha Jansdr.* wede *Aelbert v. Cuyl.*" (Volgens v. Leeuwen was zij een *Belois.)*

Op het Museum te Gorinchem bevindt zich een zeer uitvoerige genealogie v. *Cuyl*, met tal van genealogische fragmenten van aangehuwde familiën.

Volgens dit handschrift zou echter *Maria Cuyl v. Kijfhoek* geen dochter zijn van *Floris Florisz. Cuyl*, die in 1608 beleend is (zie N. Leeuw 1929, kol. 63), doch een zuster van hem.

Ik heb tot heden geen officieele stukken gevonden waaruit mij is gebleken of deze opgave juist is, maar rekening houdende met het feit dat *Maria* geboren zal zijn ± 1686-90, lijkt het waarschijnlijker dat *Floris Herbertsz* (overleden in 1648) haar overgrootvader dan haar betovergrootvader is geweest. Ik houd mij aanbevolen voor nadere gegevens omtrent deze afstamming.

's-Gravenhage. E. VAN BERESTEYN.

Hartman. Volgens „echt 18e eeuwsche" aanteekeningen van *Willem van der Pot,* bestond er een familierelatie tusschen zijn familie en die van den kapitein *Hendrik Hartman* (zie zijn levensbeschrijving in Nieuw Nederl. Bio. W. I. — 1032), wiens portret — daaraan door de familie van der Pot gesohonken — nu in het Museum Boymans hangt.

Ook moet een gouden keten, door de Staten van Holland aan Hartman vereerd, destijds in het bezit zijn geweest van *Hillegond van Wieringen* (grootmoeder van Willem van der Pot van moederszijde) welke keten echter later tot goud versmolten is.

De in de familiepapieren aangegeven familiebetrekking n.l. een huwelijk van *François van Broeckhuysen* met *Alida Hartman* is foutief (zie hieronder).

Daar echter al de andere aangegeven familierelaties in van der Pot's aanteekeningen kunnen worden opgelost — alhoewel langs omwegen — is het wel mogelijk, dat er toch een relatie bestond en wel door de familie van *Wieringen*, die immers de keten zou hebben bezeten. Er was als wij zullen zien een *Beertje Hartman* te Amsterdam, waar de *van Wieringen*'s thuis hoorden.

Om deze kwestie mogelijk op te lossen, deel ik hieronder mede wat mij uit officieele gegevens betreffende de eerste generaties dezer familie *Hartman* bekend is.

I. *Anthony Hartman* en zijn vrouw *Soetkin* lieten in de 0. L. Vrouwe Kerk te Antwerpen doopen:
1. 27 April 1669 *Peeter.*
2. 6 Oct. 1670 *Joannes,* volgt IIb.
3. vermoedelijk ± 1661 *Hendrik,* volgt IIa.[1])

IIa. *Hendrik Hartman*, geb. omstr. 1660, geboortig uit

[1]) In de latere generaties in Holland komen ook de namen ***Anthony en Soetje*** voor.

Antwerpen, st. Rotterdam 22 Jan. 1632, oud 71 jaar, volgens zijn grafzerk in de Groote Kerk te Rotterdam Trans 83.

Na een 30 tal jaren op zee te hebben doorgebracht zette hij zich te Rotterdam neder als waard in „Het Sohild van Frankrijk".

Hij huwde 4 maal:

1°. 1604 ***Mertgen Claesdr. van Embden*** wed. ***Laurens Senten van Mereveldt.***
Zij st. 11. Maart 1607 (grafzerk) [1]).

2°. 6 Aug. 1607 (huwelijksohe voorw. Not. Troost Juli 1607) ***Barbara Verhulst*** wed. ***Isaac Dablijn,*** herbergier, makelaar van Antwerpen.
Zij st. 16 Nov. 1612 (grafzerk).

3°. 1613 (huwelijksche voorw. Not. Troost 16 Maart 1613) ***Jannetje Jacobsdr. van Coesveldt.***
Zij st. ***20*** Feb. 1624 (grafzerk).

4°. 1626 (huwelijksche voorw. Not. Troost Dec. 1626) ***Elisabeth Offenberg.***
Hij schijnt geen kinderen te hebben nagelaten.

IIb. (zeer waarschijnlijk) ***Jan Hartman***, begr. Middelburg 17 April 1640 Oude Kerk. Huwt N. N.

Waarschijnlijk kinderen :

1. ***Anthony Hartman***, woont 1640 Groningerland.
2. Beertje ***Hartman***, woont 1640 in Amsterdam.
3. ***Elisabeth Hartman***, woont 1636 in Middelburg.
4. ***Barbara Hartman***, woont 1635 in Middelburg.
6. ***Adriaen Hartman***, die volgt III.
6. ***Aelbrecht Hartman.***

Volgens de familieaanteekeningen had ***Jan*** een dochter ***Aeltje Hartman***, die gehuwd was met ***François van Broeckhuysen*** en als deze een voorvader van ***Willem van der Pot was, zou*** de familiebetrekking tot de ***Hartman's*** op deze wijze zijn te verklaren.

François van Br. huwde echter te Rotterdam als j. m. 23 Sept. 1607 ***Aeltje Adriaensdr. van der My,*** die eerst 7 Oct. 1646 overleed.

Een later huwelijk van hem werd niet gevonden, terwijl zijn kinderen (*Daniel*, geh. met ***Catharina Blaeuw*** en ***Apolonia,*** geh. met Mr. ***Johan van Bilderbeeck***, burgemeester van Amersfoort) ***Aeltje van der My*** tot moeder hadden.

Dat bovengenoemde zes Hartman's allen kinderen van ***Jan Hartman*** zijn is niet bewezen.

Dat 1 en 2 broeder en zuster zijn blijkt echter uit acte Not. Vogel Rotterd. April 1646, terwijl daarbij ook 3, 4 en 6 genoemd worden, alle als erfgenamen van ***Hendrik Hartman***, maar zonder aanduiding van familiebetrekking.

Uit een acte van Nots. van Aller van 30 April 1640 blijkt dat 1, 2 en 6 „Geschwister" zijn. Zij zijn erfgenamen van ***Jan Hartman***, maar zonder aanduiding van familiebetrekking.

Een acte van 18 Juli 1628, voor denzelfden notaris verleden, vermeldt 6 en 6 als broeders. Zij hebben op dien datum een ongenoemde tante in Hoorn.

III. *Adriaen Hartman*, overl. omstr. 1680 (verliet Rotterdam), huwt Tiel (aanget. Rotterdam 23 Aug. 1626) ***Maria van Estvelt***, d. van ***Johan*** te Tiel.

Hij was wijnkooper te Rotterdam en er vroedschap; uit hem stamt de latere familie, die uitstierf met *Anthony Hartman*, ongeh. 1716-1764. Zijn zuster *Willemina* was met ***Johannes Obreen*** gehuwd.

N.B. In de levensbeschrijving in het Nieuw Nederl. Biogr. W. I-1032 van ***Adriaen Hartman*** komen eenige fouten voor. Hij is dus waarschijnlijk in Middelburg geboren en niet in Rotterdam, terwijl zijn vrouw geen dochter was van *Thomas van Estvelt* maar diens z u s t er. De huwelijksdatum van vóór 1630 kan nu in Tiel 1626 veranderd worden.

V.S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Heemskerck (van). (XLIX, 186). Volgens een in mijn bezit zijnde genealogie van dit geslacht werd ***Willem Jacobs van Heemskerck*** op 16 Januari 1613 geboren. Hij overleed 28 Januari 1692 en was op 13 September 1636 gehuwd met ***Maria van Zwanenburg***, geb. 24 November 1616, † 23 September 1680, dochter van ***Isaac van Zwanenburg*** en ***A. van Sonneveld. Zij*** hadden 15 kinderen, waaronder de genoemde tweelingzusters: ***Maria von Heemskerck***, geb. 30 Juli 1666, gehuwd met ***Jacob Palestijn Centen*** en ***Agatha Bartha van Heemskerck***, geb. 30 Juli 1666, † 31 Dec. 1692, gehuwd met ***Jacob Jansz. van Heemskerck***, haar germain-neef.

Inderdaad bestaat er een, zij het ook zéér verwijderd, familieverband tussohen deze personen en het geslaoht de *Wildt,* zooals hieronder zeer in het kort wordt duidelijk gemaakt:

Reyer Dirckszn. van Heemskerck
X
Hadewy van der Burch

Jan Reyersz. van Heemskerck	*Vincent Reyersz. van Heemskerck*
×	×
Elsge Simonsdr. van Buytewegh	*Willemyntje Claasdr.* **Buis**
Maria van *Heemskerck*	*Willem Vincentsz. van Heemskerck*
× *1516*	×
Jan Jansz. **van** *Strijen*	*Claartje Gerritsdr.* **van** *Alphen*
(± 1490-1536)	
Schepen van Gorinchem	
Quirijn **van** *Strijen,*	*Jacob Willemsz. van Heemskerck*
Schepen en Thesaurier van Leiden, sneuvelde tijdens het beleg	*(1580-1624)*
X	× **1611**
Geertruyd **van Hoogeveen**	*Trijntje Jansdr. van der Beeck*
	(1587-1652)
Mr **Adriaan van** *Strijen*	*Willem Jacobs* **van** *Heemskerck*
(1547—1604)	(1613—1692)
X	× 1636
Maria van *der Mast*	**Maria van** *Zwanenburg*
(. . . . **-1618)**	*(16* 16—1680)[1]
bet-achterkleindochter van laatstgenoemd echtpaar:	

Cornelia van Strijen **(16X-1745)** × **1693** Mr *David de Wildt,*
Heer v. Drakestein (1662-1729).
Hieruit het geslacht de *Wildt,* **zie Ned. Patriciaat A° 1910.**

[1]) **Haar voordochter Sara van** *Mereveldt* **huwde den Rotterdamschen wijnkooper en waard in de Toelaat Thomas** *van Estvelt,* **wiens zuster Maria** *van Estvelt* **met** *Adriaen Hartman* **huwde (zie hieronder). Beiden waren kinderen van** *Johan van Estvelt* **te Tiel. Zie o.a. Nots. van Aller Rotterd. 21 April 1627).**

[1]) **Misschien wil de geachte inzender wel mededeelen hetgeen hem over de nakomelingschap van dit echtpaar bekend ia. — Red.**

Voor zoover ik kan nagaan stierf de nakomelingschap van het echtpaar ***van Heemsherck-van Zwanenburg*** in de eerste helft van de 18e eeuw uit. Of echter de van Heemskerck-portretten op deze wijze op de familie de ***Wildt*** vererfd zijn, kan ik niet uitmaken. Den vrager staan gaarne uitvoeriger gegevens ter beschikking.

Weltevreden. W. F. DEL CAMPO HARTMAN.

Loten-Antwerpen-Verbruggen. I. ***Marten Loten*** (zie aant. Loten, jaarg. XLV v/h Maandblad), geb. Brugge ± 1686, t.i. Amst. '7 Oct. 1617 Cecilia ***Lups***, geb. (Dalen?) ± 1595, dr. v. .... ***Lups*** en ***Maeyken Verbrugge.*** Hiervan o.a.:

II. ***Marten Loten,*** geb. Amst. ± 1626, t.i. Amst. 22 Nov. 1662 ***Christina Rufgers,*** geb. Amst. ± 1630, dr. v. ***David*** en ***Susanna de Flines.*** Hiervan o.a.:

III. ***Susanna Loten,*** geb. Amst. ± 1666, † Utrecht 21 Febr. 1724, t.i. Amst. 10 Juli 1674 ***Qijsbert Antwerpen,*** geb. Gouda ± 1649, zeepzieder te Gouda. Hiervan o.a.:

IV. Cecilia ***Antwerpen,*** tr. Gouda 1710 ***Justus Ver-Verbruggen*** (van R'dam ?). Hiervan o.a. :

1. Geertruy Margarethn Perbruggen, tr. ***Jacob de Clercq*** (zie Ned. Patr. jaarg. II, 10).

2. ***Susanna Christina Verbruggen,*** tr. ***Albert van Heyningen*** (zie V. v. Oyen, Stam- en Wapenboek).

3. ***Qijsbert Antwerpen Verbruggen,*** tr. ***Maria Hooft*** (zie V. v. Oyen, gen. Hooft).

Alle verdere gegevens omtrent deze Doopsgezinden en omtrent de ascendenten van ***G. Antwerpen*** en ***J. Verbruggen*** zijn welkom.

A. P. v. E.

Menninck. (XLII, 23, 222, 262, 318, 381). ***Michiel Menninck,*** de man van ***Aeltje de Bruijn*** (zie mijn artikel over de Leerdamsche de Bruijn's) is een broer van Mr. ***Aerdt Menninck.***

Dit blijkt o.a. uit een achepenacte van Gorinchem van 2 Juli 1689, waarin de laatste opkomt als oom en bloedvoogd van de onbejaarde kinderen van zaligen ***Michiel Menninck*** zijn broeder en van ***Aeltje de Bruijn.***

Uit deze acte, evenals uit verschillende andere, blijkt dat de oudste zoon uit het huwelijk van Michiel Menninck en Aeltje de Bruijn genoemd was naar zijn moederlijken grootvader en met diens voornaam ook diens familienaam had aangenomen, zoodat wij hem vermeld vinden als ***Jan de Bruijn Michielszoon.***

Een schepenacte van Gorinchem van den lesten Aprilis (15)80 vangt aldus aan :

„Oirconden dat voor ons quamen Mr. ***Aerdt Menninck*** „ter eenre ende ***Michiel Menninck*** gebroeders ter andere „zijde ende bekenden dat zijluyden bij tuaachen spreken „ende toedoen van zekere goede onpartijdige mannen „hier toe versocht ende gebeden int minnel. ēn vruntl. „geaccordeert ende verdragen zijn aengaende de scheydinge ende deylinge van een huys ende hoffstadt „staende en gelegen binnen Gorinchem aen het kerk-„hoff met noch een hoffstadt gelegen aen de botersloot „ende genoempt de Molenwerff ende een rentbrieff van „... guldens tajaers, tsamen bij Mr. ***Michiel Men.ninck*** „haerluyder vader saliger gedachte achtergelaeten ende „metter doot geruymt waarbij ***Frans Duyst Dircxs*** burgemeester in sijn leven tot Delft als univeraael erff-„genaam van Mr. Michiel Menninck den voorn. twee „gebroeders comparanten in deaen bij donatie inter „vivos vel causa ... gegunt ende gegeven breeder „blijckende bij zeeckere acte voor notaris en getuiggen „tot Delft . . . Jan. 1673 gepasseert etc."

Dus Mr. ***Michiel Menninck,*** hoewel zoons hebbende, heeft indertijd met voorbijgaan van die zoons ***Frans Duyst Dirkszoon*** tot zijn universeelen erfgenaam gemaakt.

Wie Mr. ***Michiel Menninck*** was leert ons o.a. een aohepenacte van Gorinchem van 28 Augustus 1664, aanvangende : „Oirconden dat voor ons quam Willem „de Wouwere als gst en volcomen procuratie hebbende „ten saecken naeverclaert van ***Frans Duyst van Voor-„houdt*** als univeraaele gesuatitueerde erfgenaem in alle „dachtergelaten goederen van wijlen Mr. ***Michiel Men-„ninck*** priester en canonick in zijn leven der Collegiaal „Prochie kercke van Sinte Maerten en Sinte Vincent „ binnen Gorinchem etc."

Hij was dus geen onderstadhouder van Friesland.

's-Gravenhage. H. WIJNAENDTS.

Poll (van de)-van den Heesacker. (XLIX, 263). ***Qijsbert van den Polle Arntsz.***, gehuwd met ***Beatrix*** dochter van ***Engbert Woutersz. van den Heesacker,*** die in 1609 en 1623 als zijne weduwe wordt vermeld, was bij haar vader van:

1. ***Johanna,*** tr. ***Gerit Sandelyn,*** als wiens weduwe zij voorkomt tuaschen 1633 en 1668.

2. ***Aleyt,*** tr. ***Adriaen Vledincx.***

3. Postulina, tr. ***Jan Sterckenborch.***

4. Elisabeth, tr. ***Jan van Kessel,*** schout van Boxtel.

's-Gr. B. v. B.

Rixtel (van). (XLIX, 187j. Alhoewel geen direct antwoord op de vraag kan het volgende mogelijk van dienst zijn :

Pieter (van) Rixtel, at. 1673, h. 1663 ***Cath. Mooi (N. Ned.*** Bio. Wb. 11, k. 1216).

Jan van Rixtel, geb. Haarlem, begr. ald. Gr. Kerk 9 Oct. 1703, huwt Haarlem 24 Juni 1700 ***Elisabeth Samijn*** van Haarlem. Hun dochter ***Anna Josina*** huwt ***Jacob Bakelanr.***

U. S. A. WILLIAM J. HOFFMAN.

Wall (van de). (XLIX, **266).** Hoewel ik de vraag niet kan beantwoorden, kan bijgaande opgave van eenige oudere generaties van het Zutphenache geslacht ***van den Wall*** wellicht van eenig nut zijn.

Ik ontving deze aanteekeningen in 1896 van wijlen den Heer Mr. A. baron Schimmelpenninck van der Oye, maar weet niet, waaraan deze onttrokken zijn. In de Herald. Bibliotheek van 1873, blz. 342 moeten drie geheel verschillende zegels met uiteenloopende helmteekens voorkomen, ontleend aan Zutphensche schepenbrieven van ***van den Wall*** en ***then Walle.***

Echter zou ik er gaarne op mogen wijzen, dat er een scherp onderscheid moet gemaakt worden tusschen het Zutphensche geslacht ***van den Wall*** (waarvan midden 1600 enkele leden te Arnhem vermeld worden) en het geslacht ***van de Wall,*** dat oorspronkelijk afkomstig ia uit Gent (Betuwe) en waarvan de leden zich later vestigden o.a. te Harderwijk, Wesel en Arnhem. De van de ***Wall***'s voeren een geheel ander wapen dan de Zutphensche ***van den Wall***'s en, voor zooverre mij bekend, heeft er tuaschen beide geslachten nimmer eenig verband bestaan.

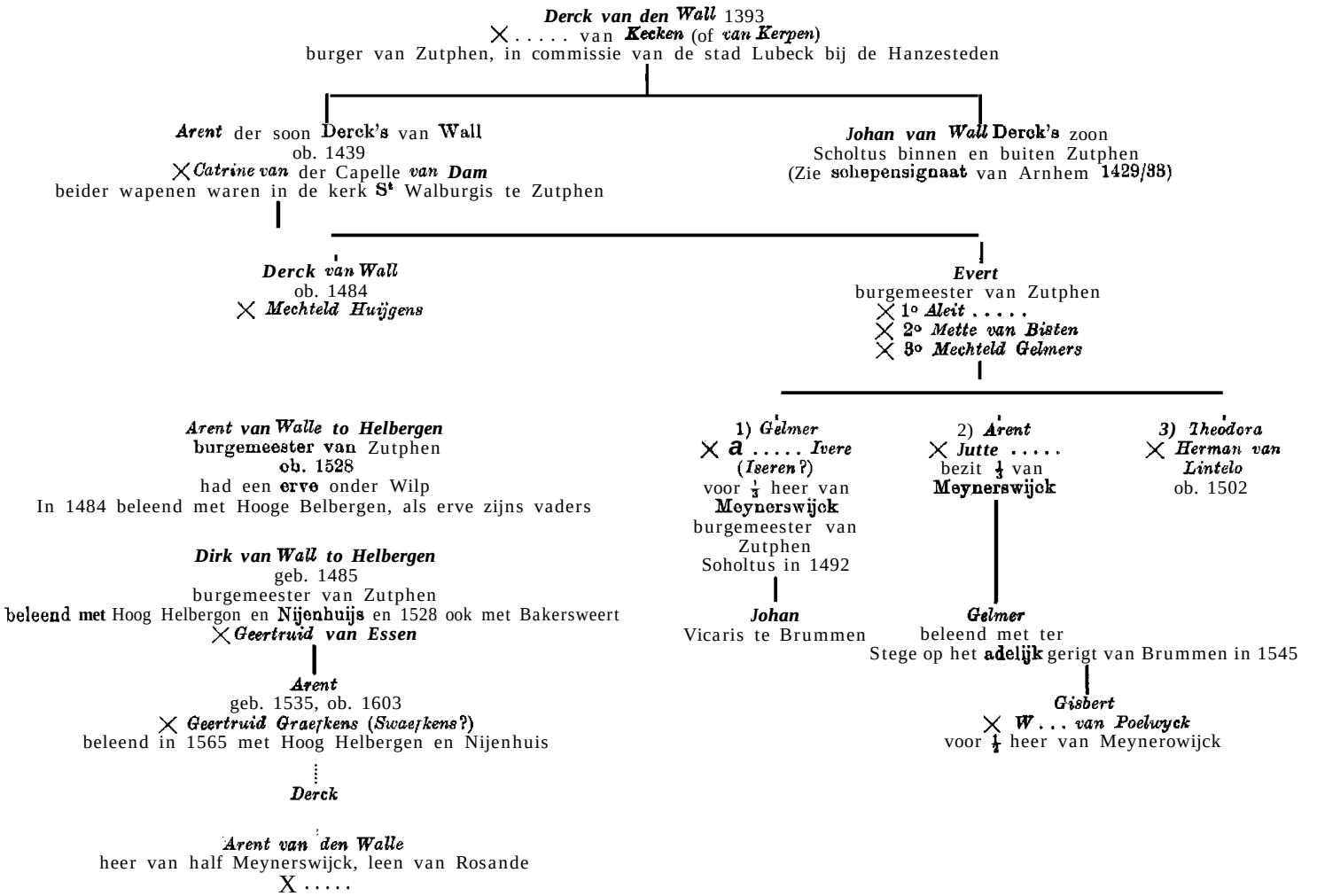

Schepensignaat. Arnhem 1429-1433.

folio 16 verso: *Lijsbethen* . . . . . weduwe van wijlen ***Johan die Walle.*** — Arnhem.

folio 68 verso: ***Coenrado van den Valle. Johan die Walle.*** — Utrecht.

Schepensignaat Arnhem 1445/56.

folio 13: ***Derix van den Walle.***

folio '73 : Coenr. *van den Walle,* bastaard. Huis en erf van wijlen ***Theodora van den Walle.***

Met attestatie:

Jan Casper van de Wall en Frockjen Alberts. 1 Mei 1763. Met attestatie naar Hulst.

Deze aanteekening is vermoedelijk ontleend aan de boeken van de Gereform. Kerk te Arnhem. Het ia echter de vraag of de naam van de *Wall* juist is.

Hilversum. G. A. A. VAN DE WALL.

Het oudste Wassenaer-zegel. (XLIX, ***226-228).*** In verband met de verhandeling van Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland, betreffende het Wassenaer-zegel, heeft het volgende mijn aandacht getrokken:

Op een der beroemde geschilderde glasramen in de kerk te Gouda, gemerkt N°. 4, geschenk van Rijnland dd. 1694, komt onder de wapens der Hoogheemraden voor dat van ***Arent van Duvenvoorde.*** Deze Arent moet volgens het Adelsboek en Simon van Leeuwen uit den sintsdien uitgestorven tak Obdam zijn. Hij ob. 1610. Zijn zoon ***Jacob*** komt voor onder den naam ***Wassenaer. Nu*** vertoont het wapen van dezen Arent een gevierendeeld schild 1 en 4 *Wassenaer* (niet Duvenvoorde) en 2 en 3: Op een goud veld een zwarte dwarsbalk waar overheen een rood en zilver geschaakt St. Andries kruis. Kan dit wapen in verband staan met het oorspronkelijke wapen Wassenaer als beschreven in het stuk van den Heer Beelaerts, en is het mogelijk dat deze Duvenvoorde bij het aannemen van naam en wapen v. Wassenaer het oorspronkelijke wapen, zij 't ook met slechts één dwarsbalk (volgens Rietstap: ***Aemstel van Yselstein),*** indachtig is geweest?

Haarlem. ***0.*** VAN LENNEP.

INHOUD 1031, No. 0.

Bestuursberichten. — De oudere generaties van de Leerdamsahe familie de Bruijn, door H. Wijnaendts. — De ouderegeneraties van het geslacht van Karnebeek, door Dr. E. J. Th. & Th. van der Hoop. (Vervolg). — Familie-aanteekeningen (van) Beucker en aanverwante geslachten. — Korte mededeelingen: Anna Maria Storm van Werle, gravin van Bronckhorst-Batenburg en hare naaste verwanten; Van Alderwerelt; Ten Haghe; Een merkwaardige inschrijving. — Vragen en antwoorden: Bruyn; Cruyt-de Riemer; Cuyl van Kijfhoek; Hartman; Heemskerck (van); Loten-Antwerpen-Verbruggen; Menninck; Poll (van de)-van den Heesacker; Rixtel (van); Wall (van de). — Het oudste Wassenaer-zegel.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den redacteur Dr. TH. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het Be stuur, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 10. XLIXe Jaargang. October 1931.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de heeren C. A. Hiebendaal, te Horssen, en Jhr. Mr. V. A. Six, te 's-Gravenhage, respectievelijk sedert 1924 en 1918 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

CH. M. HOON HARTSINCK . . *Bosch en Duin* (*Utr.*). *Huize „de Witte Hei".*
H. LOURENS . . . . . *Bloemendaal.* *Kleverlaan 103.*
H. J. G. HAITSMA MULIER . . . . . Zeist. Corr. Ned. Bank. *Krullelaan 32.*
Mevr. A. M. E. OCKINQA-ZEEMAN . . Enschede. *Vondelstraat 46.*
Jhr. Mr. J. E. W. TWISS QUARLES VAN UFFORD . . . . . *Almelo.* Subst. off. v. Just.

Adreswijzigingen:

N. M. H. VAN DER BURG . . . . . *Almelo.* *Parkweg 49.*
Jkvr. A. RUTGERS VAN ROZENBURG . *Velp* (*G.*). *Rosendaalsche laan 2.*
L. T HURKOW . . . . . *Driebergen.* *Arnhemsche Bovenweg 99.*

Het Genootschap is in ruil getreden met den „Deutschen Verein fiir Familienkunde für die Tschechoslowakische Republik" te Praag (Karlova N°. 18).

Aanwinsten der Bibliotheek.

Gl as m ei er, H. Vom nichtstaatlichen Archivmesen Westfalens. München 1930.
Overdr. uit „Achivalische Zeitschrift", Bd. 39. *(Geschenk van den schrijver).*

Gijsberti Hodenpijl, G. H. J. Honderd jaren geschiedenis van de regimenten Grenadiers en Jagers. Den Haag 1930. *(Geschenk van den schrijver).*

He e re s, J. E. Corpus diplomaticum Neerlando-Indicum. Verzameling van politieke contracten en verdere verdragen door de Nederlanders in het Oosten gesloten, van privilegebrieven, aan hen verleend enz. 's-Gravenhage 1931. dl. II. (1660-1676).

Bijdr. tot de taal-, land- en volkenkunde van Ned.-Indië. Uitgeg. door het Kon. instituut voor de taal-, land- en volkenkunde van Ned.-Indië, dl. 87. *(Geschenk van den schrijver).*

Kersbergen, L. C. Geschiedenis van het St. Elisabeth's of Groote gasthuis te Haarlem. Met welwillende medewerking van G. Adrian, wijlen H. Ph. Visser 't Hooft, B. J. Kouwer e.a. Met een voorw. van J. N. J. E. Heerkens Thijssen. Haarlem 1931. *(Geschenk van het College van Regenten).*

H au c h-F au s b ø 11, Th. Slaegten Hasselbach. København 1930. *(Geschenk van den schrijver).*

H a u c h-F a u s b ø 11, T h. Admiral Richelieus Anetavle. København 1931. *(Geschenk van den schrijver).*

B re nn e r, S. 0. Slaegten Laub. Livlaege Dr. med. Hieronymus Laub's Forfaedre og Efterkommere. København 1929. *(Geschenk van den schrijver).*

Wijnaendts van Resandt, W. De Fremery. De eerste generaties en de Amsterdam-Leidensche tak met een stamtafel van alle takken tot 1930. 's-Gravenhage 1931. *(Geschenk van den heer F. de Fremery).*

„Grootmoeder". Brieven en bescheiden betredende Julie Tutein Nolthenius geboren Tutein. 1783-1866. [Amsterdam z. j.].
(Geschenk van den heer W. Tutein Nolthenius).

[Nolthenius, R. P. J. Tutein]. Het geslacht Nolthenius (Tutein Nolthenius). Haarlem 1914-1930. 2 dln. in 3 bdn. *(Geschenk a.b.).*

Wie r sum, E. Cornelis Saftleven, geb. te Gorcum in 1607, overl. te Rotterdam in 1681. [z. pl. 1931].

Overdr. uit „Rotterdamsch jaarboekje", 1931.
(Geschenk van den schrijver).

Man, M. G. A. de. Het Neuzengilde of dat van Nazarius of Nazareth. Amsterdam 1916.
(Geschenk van den secretaris).

Ilgen, Th., E Gritzner, F. Friedensburg. Sphragistik, Heraldik, Deutsche Münzgeschichte. Leipzig und Berlin 1912. 2e Auflage. *(Geschenk a.b.).*

Felix, D. A. De archieven, krachtens Koninklijke besluiten van 28 Aug. 1919, S. nrs. 647 en 546, naar het Rijksarchief in Zeeland overgebracht, rechterlijke en notarieele archieven (1796) 1811-1838 (1842). 's-G ravenhage 1931.

Rijksarchief in Zeeland.
(Geschenk van het Departement van O., K. en W.).

Spruth, H. Von der Familie Spruth besonders in Stolp. [z. pl. 1931]. *(Geschenk van den schrijver).*

Les sceaux de la prévôté et des prévôts de Saint-Martin à Ypres dessinés par P. Raoux. Bruges 1884.
(Geschenk van den secretaris).

Mayer, K. Genealogisch-heraldische Untersuchungen zur Geschichte des alten Königreichs Burgund. Speier a /Rh. 1930.

Proefschrift München. *(Geschenk van den schrijver).*

Overijssel. Samengesteld onder red. van G. A. J. van Engelen van der Veen, G. J. ter Kuile en R. Schuiling. Deventer [1931].

Wiener genealogisches Taschenbuch. Wien [1926-19311. jrg. 1926, 1927—'28, 1929—'30.

Gaillard, C. Le blason des armes suivi de l'armorial des villes, châtellenies . . . de l'ancien comté de Flandre. Publ., annoté et précédé d'un essai critique sur l'art de blasonner par J. van Malderghem et d'une notice biographique par L. Hollebeke. Bruxelles 1866.

Körner, J. und N. Rodenkirchen. Die Bau- und Kunstdenkmäler von Westfalen. Stadt Bocholt. Im Auftrage des Provinzialverbandes der Provinz Westfalen bearbeitet. Mit geschichtl. Einleitung von A. Schmeddinghoff. Munster i. W. 1931.

Katalog der Bibliothek der Schweiz. heraldischen Gesellschaft. 1930. Ftibourg 1930.

Wentzcke, P. und G. Lüdtke. Die Archive. Berlin und Leipzig 1931. Bd. 1 Deutsches Reich, Dänemark, Estland, Finnland enz. Lieferung 1 Aachen-Füssen.

Minerva-Handbücher. Ergänzungen zu „Minerva", Jahrbuch der gelehrten Welt.

De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek,

door Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop.

(Vervolg van XLIX, 276.)

IV.

Uit onze vorige beschouwingen volgt, dat als stamvader van den Nederlandschen tak dezer familie behoort te worden aangenomen ***Otto von Kernebeck***, die in het midden der 16e eeuw te Bocholt in Westfalen woonachtig was, doch in 1674 voorkomt als burger der stad Vreden, alwaar hij voorts wordt genoemd in de jaren 1679 en 1687, terwijl hij in 1693 reeds als overleden wordt vermeld.

Wij willen thans nagaan hoe en wanneer deze tak der uit Vreden afkomstige von Kernebecks zich te Bocholt heeft gevestigd, waartoe allereerst de omtrent ***Otto von Kernebeck*** en diens ouderen broeder *Joachim* aanwezige acten wat nader moeten worden bezien, teneinde tevens vast te stellen, wie de ouders van dit broederpaar zijn geweest [37]. De hier volgende regesten van acten uit het Bocholtsche archief [38]) geven omtrent dit laatste punt reeds dadelijk uitsluitsel:

Anno 1550 den 26 Nov. doen voor schepenen van Bocholt *Aleid*, weduwe ***Joachim won Kernebeck,*** secretaris te Bocholt, met Mr. ***Arnold Rothus,*** haar zwager en haar en haars kinds ***Gertrud*** verkoren voormonder, kwijting eener oude „Verschriebungh" tot haar en haars kinds „quota" voorts voor het aandeel van haar zwagers ***Hendrik*** en ***Ofto von Kernebeck,*** welke (d.i. de „Verschriebungh") hnn moeder ***Cordt,*** nagelaten weduwe zl. *Diederick von Kernebecke,* aan ***Gerdt Hemkink,*** in het kerspel Borken, gedaan heeft; waarvan door *Franz Nolden en Anna* zijn huisvrouw te hebben en te beuren uit het goed genaamd Ebbersguith, dat haar verkoopster ter heltte toekomt, liggende in Hertaebocholt langs de Eijkinkheide, een zekere hoeveelheid rogge, enz.

Item de tegenwoordige huisman ***Johan Ebbers*** belooft de rente uit de pacht te betalen, enz. enz.

Item de weduwe ***Kernebecke*** met *Franz Nolden* overeengekomen, inzake ***Otto von Kernebeck's*** vierdedeel van de „Verschriebungh", welke zijn zl. moeder aan *Gerdt Hemkink* heeft gedaan, enz. enz.

(Deze acte werd door ons in een vorig opstel reeds verkort medegedeeld)

Anno 1571 op St. Michael bekennen voor Schepenen van Bocholt ***Anna*** weduwe *Franz Noelden,* met haar neef en verkoren momber ***Gerdt von Kernebecke*** [39]) voor zich en hare kinderen, dat nademaal *Aleid* wed. *Joachim* ***von Kernebeck,*** secretarius, in plaats van een oude „Verschriebungh" (welke haar zl. mans moeder *Coerth*, wed. von ***Kernebeck*** aan ***Gerdt Hemkink***, de jonge, in het kerspel van Borken gedaan heeft) een nieuwe „Verschriebung" aan haar zl. man *Franz Naelden* en haar, ***Anna,*** heeft gedaan, welke zij door koop heeft verkregen, doch haar man *Franz Nolden* intusschen is gestorven, zij ***Anna*** in haar plaats stelt om een en ander te ontvangen ***Heinrich Bunink en Feyken*** zijn huisvrouw, ingezetenen van het kerspel Borken.

[37]) In dit verband herinneren wij er aan, dat de kinderen van Otto v. K. heetten *Dirck, Claes en Coert.* Bij onze vorige beschouwingen hebben wij bij herhaling gewezen op de gewoonte om den oudsten zoon naar den grootvader van vaderszijde te noemen (terwijl vaak de tweede heette naar zijn moederlijken grootvader). Volgens dezen regel — waarop natuurlijk ook uitzonderingen bestaan — zou Otto's vader Dirck moeten geheeten hebben, hetgeen, zooals wij zullen zien, ook inderdaad het geval was. Bij het geslacht v. K. werd de bedoelde gewoonte vrijwel gevolgd, immers hebben wij tot dusver de mannelijke leden der oudste generaties in het onderstaande verband aangetroffen:

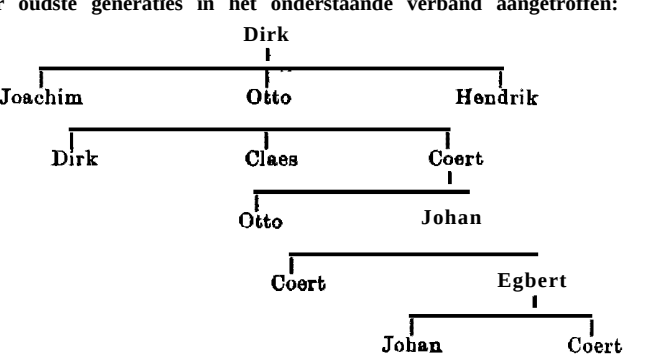

[38]) Ook deze belangrijke gegevens danken wij aan door den heer J. Goudswaard in het stadsarchief te Booholt ingestelde onderzoekingen.

[39]) Wie dit is zal later blijken.

Wij leeren hier dus als ouders van Joachim en *Otto*, alsmede van hunnen broeder ***Hendrik en*** hun zuster ***Jacoba,*** een echtpaar von Kernebeck kennen, ***Diderick*** en ***Cordt*** (Conrada); omtrent hen en hun gezin zijn nog tal van andere acten aanwezig, waarvan wij de voornaamste hier zullen mededeelen. In deze acten is meermalen sprake van een zeker goed, genaamd het Gansey of Egborts-goed, gelegen in de buurschappen Liederen en Herze-Bocholt, tusschen Bocholt en Anholt, nabij den ouden Yssel. Hoe ***Diderick*** en *Cordt* dit Egbertsgoed hebben verworven, hopen wij later te kunnen vaststellen. Voorts lezen wij van een verschrijving of rente uit zeker ander goed (Beunink, onder Hoxteld by Borken [40]), welke blijkbaar in vier deelen werd gesplitst, waarvan elk der kinderen ***een*** deel overnam bij Didericks overlijden. Deze zal dus niet meer erfgenamen hebben nagelaten dan de vier kinderen, waarvan ons de namen reeds bekend zijn, nl. een dochter ***Jacoba, en*** drie zoons, ***Joachim,*** *Otto* en ***Hendrik.***

Genoemde Dirk (Derick of Diderick) von Kernebeck, over wien tal van acten, en van wien ook origineele zegels en handteekeningen aanwezig zijn, is in vele opzichten een van de merkwaardigste persoonlijkheden der familie geweest.

In het laatst dor 15e eeuw geboren, treedt hij te Vreden op als schepen, burgemeester en secretaris, notaris, provisor en plaatsvervangend richter. Omstreeks 1550 verplaatste hij zich naar het toen reeds belangrijker stadje Bocholt en word hij ook daar secretaris en notaris en tevens gerichtsschrijver en waarnemend vrijgraaf. Zoowel uit zijn Vredensche als uit zijn Bocholtsche periode zijn protocollen van zijn hand bewaard. Zijn oudste zoon, Joachim von Kernebeok, volgde hem te Bocholt als stadssecretaris en notaris op; doch zijn andere zoons, Otto en Hendrik genaamd, komen weer te Vreden voor, terwijl aanvankelijk zelfs niet bleek, of zij hun vader naar Bocholt hebben vergezeld dan wel steeds te Vreden, immers hun geboorteplaats, gebleven zijn. Omtrent Otto zijn thans ook Bocholtsche acten aan het licht gekomen, doch later komt hij weer te Vreden terug, evenals Hendrik von Kernebeck. Ook Joachim. de oudste zoon. had trouwens nog een huis te Vreden, Wellicht het familiehuis, aangehouden. De zuster, Jacoba genaamd, woonde te Bocholt. Waar Joachim slechts één kind. een dochter. naliet — uit zijn huwelijk met een lid der zéér aanzienlijke Bocholtsche familie Konninck — daar kan word& gezegd, dat deze tak „Gansey" maar kort te Bocholt gevestigd is geweest, n.l. slechts ongeveer een 20-tal jaren (van 1660 tot omstreeks 1570).

Voor het verder opsporen der stamreeks eu het leggen van nader verband tusschen Diderick von Kernebeck en de talrijke andere te Booholt aangetroffen Kernebecks konden zeer belangrijke aanwijzingen worden geput uit de acten betreffende een nog steeds aldaar bestaande vicarie. Zoowel in het stadsarchief als in het archief der hoofd- of St. Georgskerk bevinden zich bescheiden betreffende deze vicarie, gesticht door zekeren Joh. Scrimp, een in het begin drr 15e eeuw te Bocholt levend geestelijke, die hieraan zijngeheelevermogen besteedde.4 [41])

[40]) **Dit is dus een ander Bennink dan blijkens de acte van 1577 van de Hoeghens afkomstig was. Dit lag in Müssum ten westen van Booholt.**

[41]) **Magister Johannes Scrimp was later scholaster te Rees. Hij had te Genève van Paus Martinus V persoonlijk de machtiging tot het stichten dezer vioarie ontvangen.**

Onder deze stukken bevinden zich eenige fragment-stamtafels, welke gediend hebben om de afstamming van bepaalde personen uit de familie van den stichter Joh. Scrimp te bewijzen. De vicarie strekte nl. uitsluitend ten behoeve der afstammelingen van zekere Jatharina, wier zuster Ida de moeder was geweest van Joannes Scrimp, die als „Fundator" aan het hootd der oedoelde stamboomfragmenten voorkomt,. Het was dus een z.g.n. bloedvicarie ; zij bestond weer uit twee geieelten, respectievelijk gesticht in 1418 en 1448, genaamd „Prima" en „Secunda Vicaria Beatae Mariae Virginis", meer algemeen bekend als de beide Scrimpsche bloedvicarieën. Den magistraat van Bocholt behoorde bij overgang van zulk een vicarie het „ius praesentandi", den aartsdiaken de „investitura", alles binnen de door den stichter aangewezen familiegroep of parenteel.

Het spreekt vanzelf, dat aan de bovenbedoelde genealogische fragmenten, als zijnde met een bepaald doel opgesteld, geen onvoorwaardelijk geloof mag worden gehecht; wij zijn echter in staat door authentieke acten uit het Bocholter archief bijna alle genoemde personen terug te vinden en de juistheid van het aangegeven genealogisch verband te bevestigen.

Een tweetal voor ons doel belangrijke tabellen worden hierbij in woordelijk gelijkluidend uittreksel afgedrukt. De eerste is blijkbaar opgesteld ten behoeve van de familie *Einhorn*, de tweede voor de *Sieverding*'s. Men zal daaruit kunnen ontwaren, dat een groot aantal nog niet door ons behandelde von Kernebecks tot de in de bloedvicarie gerechtigden behoorden, welke allen afstammen uit een echtpaar ***Johan von Kernebeck*** en ***Catharina de Grave.*** Laatstbedoelde, wier familienaam in de Bocholtsche acten vaak als ***die*** (*dye*) *Grave* of *Greve* voorkomt, was door haar moeder, een lid vau het in Bocholt en omgeving zeer bekende geslacht von of ***ten Rodde (Radde),*** verwant aan den stichter der beide vicarieën.

Als een der kinderen van bedoeld echtpaar wordt nu een ***Ditherich (Theodorrcs) von (a) Kernebeck*** genoemd, en, waar het ons gelukt is dezen te identificeeren met den reeds bekenden stamvader van den Nederlandschen tak, kan worden gezegd, dat hiermede weder een generatie aan de stamreeks van dien tak is toegevoegd, nl. die van ***Johan von Kernebeck,*** gehuwd met ***Catharina de Grave.***

Wij willen thans de acten mededeelen, op grond waarvan de stamvader Diderick mot den tweeden zoon van Johan en Catharina moet worden vereenzelvigd:

> **Anno 1529, up avent Ass. Mariae, verschijnen voor** den richter van Vreden ***Bernt van Kernebecke*** en ***Engel*** zijn **huisvrouw en vestigen een rent* uit hun tuin achter de watermolenpoort. In dorso:** ***Dirick van Kernebecke*** verklaart deze rente van zijn broeder te hebben overgenomen (d e z e laatste toevoeging is van de hand van den Secretaris ***Diderick v. K.).***
>
> Perkamenten brief, gebonden bij prot. D. v. K.

> Anno 1547 verschijnen voor Everard van Rhede burgemeester en Johan Bruns, schepen, *Berent* en *Engele von Kernebeck* en verklaren een tuin verkocht te hebben aan hnn broeder ***Johan von Kernebeck de oude*** te Vreden en *Henricksken* zijn huisvrouw.
>
> Vredensch protocol D. v. K.

Anno 1553 -Zaterdag post Dominicam Reminiscere (Vrijstoelprotocol).

Voor Joh. Spormeckerinck (als loco-vrijgraat vanwege Johan Isinck) en vrijen verschenen *Catharina weduwe* zal. *Johan van Kernebecke* en *Tilmanna* wed. zal. *Dirck Hering* [42]) als ertgenamen van zal. Heer *Johan ten Radde*, en met *Catharina* wed. *Kernebecke* haar oudste zoon en geboren voormonder *Berndt von Kernebecke en* met de wed. *Herinck Peter Smysken* haar dochtersman bij afwezen van haar zoon *Tilman.* [43]) Zij verkoopen tezamen hetgeen haar is toegevallen door het overlijden van zal. *Otten ten Radde* en Heer *Johan ten Radde* van het vrijbanksgoed „genompt Ovynck unde Wolterdinck ader Wessellinck".

Archief Bocholt.

Anno 1556 up Saturdagh post Joh. Bapt.

Derick en *Cordt won Kernebeck*, echtelieden, verklaren afstand te doen van het nagelaten goed van *hunn eef Johan ten Rodde*, zoon van Heer *Essele ten Rodde*; eveneens doet afstand *Johan von Kernebeck.*

Archief Anholt.

Anno 1557 up aveot Thome apostoli.

Voor den richter Jasper Mumm en keurnooten Johan Bruns en Gerdt Hueffsleger Wernerszoon verschijnen *Berndt v. K.* en *Engele* zijn huisvrouw, en *Johan v. K. de Jonge* en *Mechtelt* zijn huisvrouw en verklaren verkocht te hebben aan „oeren beiden gebroderen" *Diderich v. K.* en *Cord* zijn huisvrouw en *Johan v. K. de Oude* en *Henrichsken* zijn huisvrouw hun deel van het Egbertsgoed, waarvan de overige gedeelten reeds aan *Diderich* en aan *Johan Huefsleger* „oerer suster sonne" toebehooren.

Archief Bocholt.

16 October 1561

Johann von Kernebecke wordt ten behoeve van de kinderen van zijn broeder *Bernd von Kernebecke*, beleend met het erf Uffekinck in het kerspel van Bocholt, buurschap Baerlo, leen van het Bisdom Munster.

Staatsarchiv Munster i.W. Msc. VII, 408 fol. 64

Op 18 Nov. 1567 verschijnen *Conrada*, wed. *Theodoricus a Kernebeck, Philippus Inghen Hoiffen, voor* zich en zijn vrouw *Dye a Kernebeck, Joh. Hensendorp*, prefectus in Bevergern, voor zich eu zijn vrouw *Catkarina von Kernebeck, Henricus* en *Tkeodoricus a Kernebeck* fratres germani, *Theodorus Bruns* en *Wilhelma von Kernebeck*, en machtigen Johan a Kernebecke, burger van Bocholt, en Wijnand Abbinck, burgemeester van Vreden, in hun rechtszaak tegen Jobst (Jodocus) a Vorden.

Archief Bocholt.

Anno 1568 verschijnt voor Herm. Bruns en Gordt van Alten, schepenen, *Johan von Kernebeck de jonge* en verklaart verkocht te hebben drie stukken gaarden-land aan *Johan von Kernebeck de oude* en *Henricksken* zijn huisvrouw.

Archief Bocholt.

23 Mei 1569.

Dietherich von Kernebecke zalige *Bernharts* zoon wordt, mede ten behoeve van zijn broeders en zusters, beleend met het erf Uffekinck in het kerspel van Bocholt, buurschap Baerlo, leen van het Bisdom Munster.

Staatsarchiv Münster i.W. Msc. VII, 409 fol. 65.

Anno 1570 am Dinsdach nach Sanct Lamb.

De weduwe van *Joackim von Kernebeck* en *Wilhelm von Kernebeck* als „mitangeboren voirmunder" van Joachims nagelaten kind verkoopen een rente. [44])

Archief Bocholt.

[42]) Nl. Tilmanna, geboren *von Wyschel.*

[43]) Tilman Herinck was Holtrichter (iuclex lignarius) te Booholt.

[44]) Dat hier de neef, Wilhelm, en niet een van Joachims broeders optreedt kan hieruit worden verklaard, dat de laatsten toen reed8 weer te Vreden woonden.

Op 25 Maart 1571 noemt *Aelheit* wed. *Joachim von Kernebeck, Johan von Kernebeck*, oom van haar overleden man, haar *Sckwager:*

Aelheit, wed. *Joachim von Kernebeck* secret., und mit derselviger oir schwager *Johan von Kernebeck* oirhe herto erkoiren mumber und er Johan mith als angeboren voirmunder oirs Aelheits unmundig Kindt *Gertrudt* von gedacht secretaris Kernebeck sein Johan broiders soin getalt, verkoopen een rente uit Eykinck in Liedern.

Wij zouden nog meer acten kunnen vermelden, doch reeds op grond van een en ander staat thans vast, dat inderdaad ***Johan von Kernebeck*** en ***Catharina de Grave*** een viertal zoons hadden, ***Bernard, Diderick, Johan en Johan,*** van wiede tweede, ***Diderick*** of ***Theodoricus,*** de latere Bocholtsche notaris, de stamvader van den naar Nederland uitgeweken tak is geworden. Verder willen wij gemakshalve de beide gebroeders Johan aanduiden als Johan de oude en Johan ***de jonge,*** een aanduiding, welke ook in sommige acten wordt gebezigd. Wat de dochters van Johan en Catharina betreft, de stamtafels der vicarie hebben ons reeds geleerd, dat zij een dochter Margaretha hebben gehad, doch uit een schrijven van Johan den ouden aan zijn broeder Diderick, dat in originali onder de van laatstgenoemde afkomstige papieren aanwezig is, blijkt, dat er nog twee andere zusters moeten geweest zijn, Die (Dye) en Anna. Waar men uit bedoelden brief vau omstreeks 1666 den indruk krijgt, dat de beide zusters toen te Bocholt nog op zich zelve of bij haar moeder woonden, mag worden aangenomen dat zij ongehuwd zijn gebleven. Overigens komen wij op de 7 kinderen van Johan en Catharina straks nog uitvoeriger terug, bij het nader beschrijven der oudste generaties; wij hebben dan tevens gelegenheid den bedoelden brief van Johan den ouden in extenso mede te deelen, daar hij voor de genealogie der Bocholtsche von Kernebecks niet zonder belang is.

Wij vangen de stamreeks due aan met:

I. *Joh a n von* ***K e r n eb ec k,*** gehuwd met *Catharina de* (die) *Grave*, dochter van ***Diderick de Grave*** en ***Wilhelma ten Rodde.*** [45])

Wat dit stamouderpaar Johan en Catharina betreft, moet worden geconstateerd, dat over Johan tot dusver maar weinig bekend is geworden. Wel is het van belang te weten, dat zijn vrouw Catharina een aantal belangrijke leen- en vrijgoederen ten huwelijk bracht [46]), alle in de nabuurschap van Bocholt gelegen; deze omstandigheid verklaart toch, hoe eenige takken der Vredensche familie von Kernebeck zich in de eerste helft der 16e eeuw hebben neergezet te Bocholt, waar

[45]) Wij volgen bij de spelling der geslachtsnamen den meest gebruikten vorm. Het ia wellioht overbodig erop te wijzen, dat in het grensgebied, alwaar deze familie gevestigd was, de voorvoegsels *von* en *van* afwisselend gebezigd werden, zonder dat hieruit eenige gevolgtrekking omtrent den aard der geslachten te maken valt.

Over geslachten die Grave en ten Rodde, zie o.m. A. Fahne, Denkmele und Ahnentafel in Rheinland und West falen ; alsmede het Bergsche Leenregister.

[46]) De „Freibanksgüter" of „stoelvrije" goederen waren die welke oorspronkelijk vrij, dus onder geen enkel heerlijk verband staand bezit vormden; welker bezitter8 („vrigelude") als zoodanig niet in eenverband of hoorigheid stonden. Zij waren alleen onderdanigheid verschuldigd aan den „Stuhlherr", hier de Bisschop, en vormden als „vrijschepenen" onder elkander z.g.n. vrijgerichten, aan wier hoofd weer de „vrijgraven" stonden (Vgl. Reigers, Geschichte der Stadt Bocholt, bl. 125 vlg. en bl. 294 noot 12, en vooral bl. 736 vlg.).

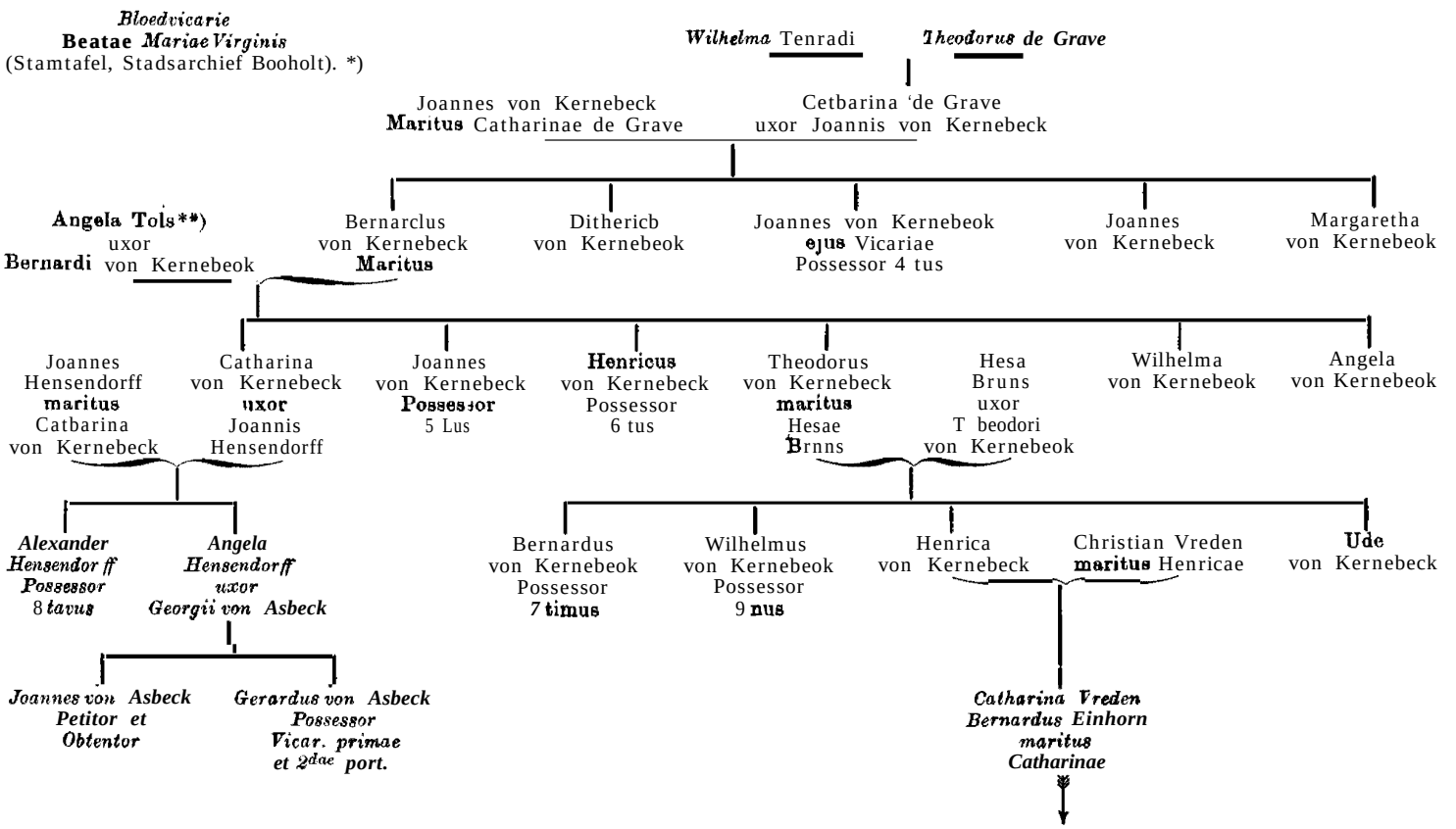

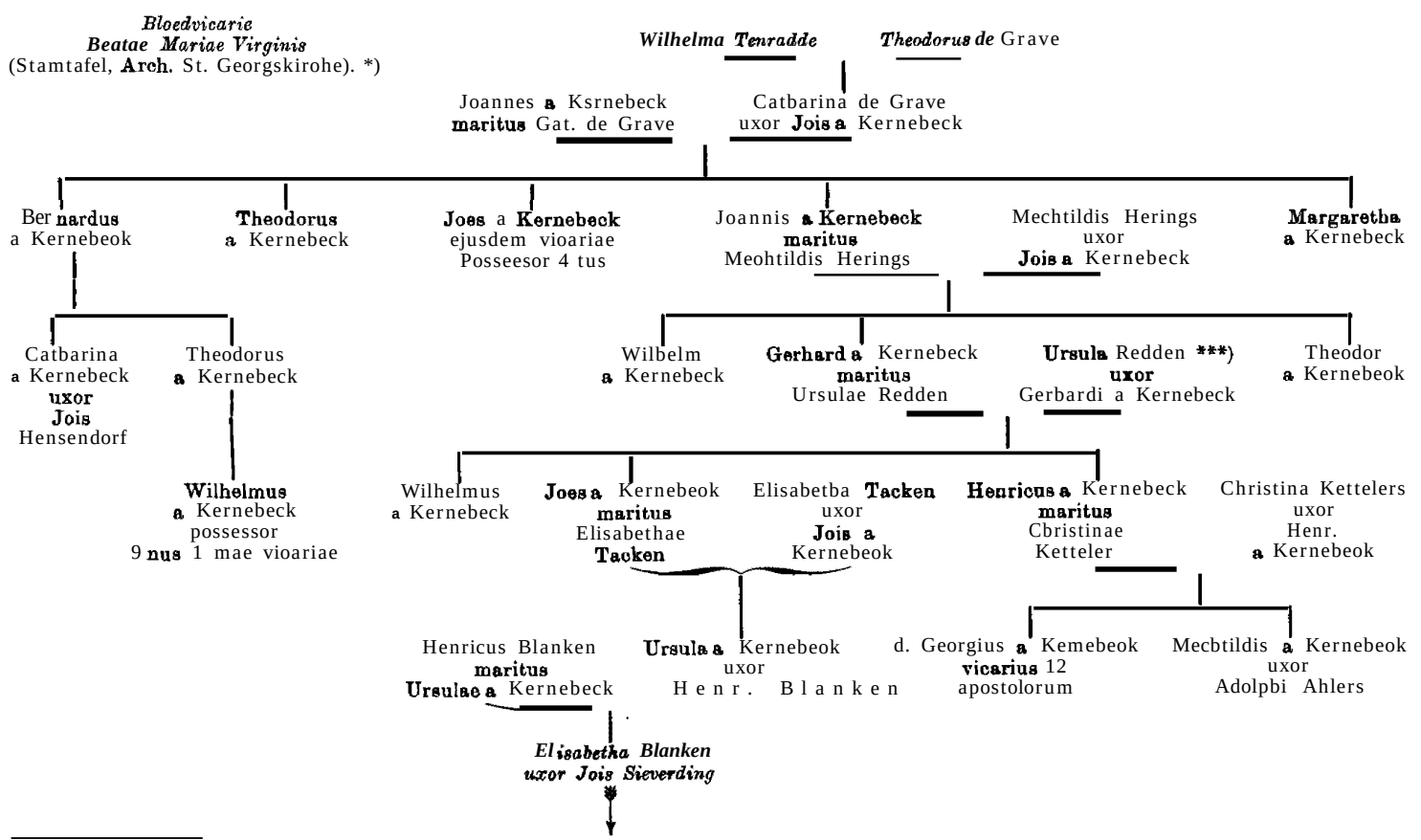

*) De niet tot het geslacht van K. behoorende personen zijn met cursieve letter aangeduid,
**) De naam is: ten Toll.
***) De naam is: Kedden.

zij vóór dien tijd in het geheel niet werd aangetroffen.

Naar wij thans uit het beschikbare actenmateriaal kunnen opmaken is Catharina eerst als weduwe naar haar vaderstad Bocholt teruggekeerd ; en waar zij nog in 1663 vermeld wordt en reed8 veel eerder weduwe was, moet zij haar man al vroeg hebben verloren, en bereikte deze laatste vermoedelijk geen hoogen leeftijd. Dit zou dan verklaren, dat omtrent zijn persoon en eventueele ambtelijke functies nog niets bekend is. Zijn weduwe Catharina wordt behalve in de reeds medegedeelde acte van 1553 nog eenige malen vermeld.

Voor 't eerst vonden wij den naam Kernebeck in Bocholt in 1503 en wel op de volgende wijze: onder de nog aanwezige stadsrekeningen bevindt zich een speciale, van 1492—1564 loopende rekening en verantwoording over de keur- en andere officieele maaltijden, welke van stadswege werden aangericht ter gelegenheid van het wisselen der regeering en het vaststellen der jaarlijksche rekening van den rentmeester. Bij de toenemende weelde en verkwisting, welke dit bloeitijdperk van Bocholt kenmerkt, vormden de uitgaven voor maaltijden en ook het schenken van wijn en bier aan allerlei personen van aanzien en hun dienstpersoneel, een zeer belangrijk gedeelte der stadsuitgaven, dat allengs zelfs abnormale proporties schijnt te hebben aangenomen. [47]) Aan den „keurmaaltijd" namen deel de burgemeesters, schepenen, -secretaris ën rentmeester en vaak ook de „overste stadsdienaar" (famulus supremus Bocholdiensis) terwijl buitendien eenige gasten werden genoodigd, waaronder vooral geestelijken en ook somtijds echtgenooten van vooraanstaande personen. Deze „keur" geschiedde op Dinsdag na Driekoningen, maar reeds van af den Vrijdag te voren was het gewoonte bij het vaststellen der rekening, waarvoor „etzliche Dage" gebruikt werden. dagelijks nezamenlijk op stadskosten te eten en te drinken, terwijl ook op Woensdag na de „keur" zoowel een middag- als een avondmaaltijd plaats had, alles op kosten der burgerij, waarbij ook de burgemeester8 enz. weer gasten mochten introduceeren. Doordien de stadsrentmeesters van alles zorgvuldig aanteekening hielden, zijn de namen der aanzittenden en ook die van hunne hospites of convivae nauwkeurig bekend en zoo lezen wij b.v. in 1503: „Anno XV^{c} tertio. .. Hospites: Droste, Pastor van Booholt, Rychter, Her Adolff, Heinrich van Beynem, Her Johan ter Leghe, Gert van der Roer (?), *witl(we) sel(ige) Kernebeke*, Richter von Brünen, Her Johan Zeveker, . ..enz enz." Door de talrijke afkortingen is dit register soms moeilijk te ontcijferen; men zou de aangehaalde plaats ook aldus kunnen lezen : „Wilh(em) sel Kernebeke", hetgeen echter o.i. een minder aannemelijke conjectuur is. Naast een persoon „*Wilhem Sel*", een tot dusver nooit door on8 aangetroffen naam, zou dan een „*Kernebeke*" ten maaltijd zijn genoodigd, waarin wij dan den eersten Johan v. K. zouden moeten zien, die in dat geval dus eerst nà 1603 overleden is.

Hoe het zij, als de weduwe von Kernebeck in dit verband bedoeld wordt, wijst dit er o.i. op dat ook zij, als een persoon van aanzien en geboren Bocholtsche, na den dood haars mans in haar vaderstad eenige onderscheiding genoot. Dat hier inderdaad òf Johan v. K. òf de weduwe van Johan v. K. n.l. Catharina de Grave en geene andere bedoeld kan zijn, gronden wij hierop, dat tevoren de naam Keruebeck in de Bocholtsche registers niet verschijnt, dat de familie met die stad voor zoover bekend geen relaties had en eerst door het huwelijk van Johan v. K. met Catharina de Grave deze relaties zijn ontstaan. De weduwe zal waarschijnlijk zich niet lang daarna metterwoon weer te Bocholt hebben gevestigd. Van haar oudste en jongste zoons, Berend en Johan, is bekend, dat zij aldaar in 1637 het burgerrecht verwierven. De derde zoon Johan de oude kwam er, als vicaris, omstreeks het jaar 1520. Van de weduwe Catharina kan men den leeftijd ongeveer bepalen in verband met de omstandigheid, dat haar zoon Berend in 1518 zelfstandig werd beleend, en in 1629 reed8 verscheidene kinderen moet hebben gehad. Catharina, die in 1663 nog leefde, zal omstreeks 1470 zijn geboren. In Bocholt compareert zij echter niet vóór 1603, en vervolgens nog eenige malen, aangeduid op een wijze, waaruit o.i. ook weer blijkt, dat zij de eenige van dien naam was en er geen twijfel behoefde te bestaan welke weduwe van Kernebeck bedoeld werd :

Schattingsregister 1634; in geen der vier stadswijken of „cluchten" wordt een Kernebeck vermeld. De vicaris Johan zal vrij van schatting zijn geweest.

Schattingsregister, zonder jaartal doch naar het schrift te oordeelen vermoedelijk van 1636 of 1636: Osterclucht, *Frowe Kernebeke.* [48])

Schattingsregister 1637: Osterclucht, *Frouwe Kernebecke.*

Schattingsregister 1638: Osterclucht, Die *Kernebekesche.* Zij is de eenige, die met het cijfer III vermeld wordt, zijnde het aantal inwonende personen die voor de schatting medetellen.

Schattingsregister 1641 : 0 ster cl u c h t, *Frouwe Kernebecke.*

De laatste vermelding is de acte van 1663, welke door ons reeds is medegedeeld, terwijl wij in hetzelfde jaar lezen :

> Anno 1653 (als belending) de hovestede des guedes Gansey tobehoerende der weduwe von *Kernebeck* und oereu kinderen,. .. enz.

Hoogbejaard moet Catharina zijn overleden. Van de bezittingen bij Bocholt welke van of door haar op haar nakomelingschap, de Booholtsche lijn van het geslacht van Kernebeck, overgingen, noemen wij de Munstersche leenen Dornhowe (Dornaue) en Ruwewiese, het Vrijbanks-goed Rodde en ten slotte wellicht ook het Egberts-goed (Gansey).

Uit het huwelijk van Johan von Kernebeck werden de volgende kinderen geboren :

1. *Bernhard von Kernebeck,* volgt onder A, als hoofd van den ouderen Bocholtschen tak, door ons aangeduid als de tak Uf f e kin g, naar het leengoed bij Baerlo, ten noorden van Bocholt.

2. *Diderick von Kernebeck,* eigenaar van het Gansey of

[47]) **Omtrent het bovenstaande vindt men belangwekkende bijzonderheden bij Reigers, Gesohiohte der Stadt Bocholt, en voorts in „Bocholt 1222—1922", artikelen van Prof. Schmeddinghoff en Dr. Clem. Becker.**

[48]) **Op deze plaats verschijnt in de volgorde der bewoners in het vorige register (1534) *Werner Hoefsleger.* Dit is *een* merkwaardig gegeven, immers Werner H. was met een dochter der weduwe gehuwd en kan zijn huis aan haar ter bewoning hebben afgestaan en zelf verhuisd zijn.**

Egbertsgoed, volgt onder B, als stamvader van den tweeden Bocholtschen, later naar Nederland uitgeweken tak.

3. ***Johan von Kernebeck, de oude,*** omtrent wien wij reeds het een en ander hebben medegedeeld. Wij vinden Johan reeds in de Stadsrekening van 1610 als volgt vermeld: „Item Henric und Thonis" (stadsboden?) „tho Borken und to Ostendorpe gewest tot Hr. ***Johan Kernebeke***". ***Onze*** Johan was toen dus wellicht nog geen vicaris te Bocholt. Hij komt als vierde vicaris op de lijsten der Scrimpsche vicarie voor, doch verliet den geestelijken stand, deed zijn vicarie over aan zijn gelijknamigen neet, zoon van zijn oudsten broeder, en begaf zich in het huwelijk.

Op 10 Aug. 1636 verschijnt bij een ruiling van grond „*Johannes van Kernebeclc,* vicarius ter tyt an der ersten vicarie tot U. 1. vr. Altar"; hiermede is naar alle waarschijnlijkheid ook Johan de oude en niet zijn toan nog jeugdige neef Johan Berendszoon bedoeld.

Zijn vrouw, met wie hij dus omstreeks 1640 zal gehuwd zijn, was ***Henricksken*** of ***Henrica*** omtrent wie verder niets bekend is. Johan de oude was de eerste uit het gezin, die naar Bocholt verhuisde, en ook de eerste dia — wellicht in verband met zijn huwelijk — naar Vreden terugkeerde. Dit is de reden, waarom wij over zijn verder leven weinig weten, terwijl ook niet bekend is of hij kinderen naliet. Van belang is de reeds vermelde brief, dien hij in zijn latere Vredensche periode aan zijn broeder Diderick te Bocholt schreef, en dien wij hier in extenso doen volgen:

> Genade unde Goedes ffrede sy iw unde allen lyefthebberen der warheyt gewunsschet. Bevorns ffruntlike leve broeder gy wettet wal dat wy myth unsen broederen des koepes halven van Egbertz guedt tho tdoene heben, unde ick werde swaicheyt halven, dor thoe kommen, behyndert, ys derhalven mijn begerte gij unsen broederen. tot gelegener tijt, des vthganges thoe doene vermanen wyllen, wante ick weet dat sie dat selffste gerne doen sullen, wor byllich; unde oick mijnen broeder ***Berndt*** [49]) van den Gordens in der ruwysschen, dat mij alleue belanget, vermanen in gelyken thoe doene, updat ick mijne verwyssynge dar van moegen krygen, wes mijnen broeder Johan [50]) an sijner summen noich feylt wyl ick ohm soe bolde moegelick betalen. Oick hedde gehoepet ick solde gelt van Goich gekregen hebben, overst ys noich nycht geschet. Leve broder, ick en hebbe noich schrifft noich tydinge gekregen woe die sake thom Bevergerden myth unser nychten [51]) gevaren ys. Velim mihi rescribas utrum etiam omnia acciderint secundum animi sententiam. Oick hebbe ick van gueden frunden verstaen dat unse neve ***Cert*** [52]) syn holt up die dornhow begynne an tho tassten, unde zick des supendes mer dan des godzaligen levendes tho bevlitigen; dupe1 malum, hie vertornt Godt, unde maket sijn guedt thoe scbanden. Vide ne illi plus iudulgeas quam si esset naturalis filius. Leve broder ick begere gij wyllen onsen nichten *Johanne* unde ***Jacob*** [53]) orleff geven ohm hier in diesser hoichtijt bij uns thoe kommen, unde inn geliken mijns broeder *Johans* unde *Berndes* kynderen sulcks oick anseggen. Si libuerit fratri nostro *Johanni* [50]) cum nepote *Gerhardo* se huc conferre, gratum mihi facient. Ick sende unsere suesteren *Dien* unde Anna itlick eynen lubesschen schyllinck, unde late sie ser ffruntelikeu groten, unde offt sie behoveden wyl ick ohm noich gerne eyne qwarte honinges senden. Gade bevollen. Leve broder gruetet myn suester unde al die ffrunden unde wylt doich dat beste in allen dingen doen.
>
> (w.g.) Johan van *Kernebecke* tuus fr(ater).

Deze brief geeft een aardigen kijk op de relaties van Johan met zijn drie broeders en met zijn zusters, van wie alleen Margaretha, de vrouw van Werner Hoefsleger, niet genoemd wordt; overigens vinden wij het geheele gezin vermeld.

Johan de oude woonde destijds weer — met zijn vrouw Henrica — te Vraden; in de volgende acten vinden wij hem aldaar nog vermeld:

> A° 1547 is ***Johan v. K.*** „loffwerdig erbeden" getuige voor zijn broeder den notaris ***Diderick v. K.***
>
> Vredensch protocol Diderick v. K.
>
> A° 1547 Compareeren ***Johan v. K.*** en ***Henrika*** zijn huisvr. te Vreden.
>
> Vredensch protocol Diderick v. K.
>
> A° 1559 Matth. Apost.
>
> Johan ten Rodde en zijn huisvr. Assele verkoopen aan ***Johan v. K.*** „den Alderen" en ***Hinrich zijn*** huisvr., burgeren te Vreden, een tuin voor de Oosterpoort bij Bocholt, geërfd van Heer Johan ten Rodde, van welke laatste de koopers zelve ook erfgenamen zijn. Getuige is ***Johan v. K.*** burger te Bocholt (d.i. Johan de jonge).
>
> Schepenprotocol Bocholt.

Verder verwijzen wij naar de reeds vermelde acten, waaruit blijkt dat hij met zijn vrouw Henrica voor 't laatst in 1668 optreedt.

4. ***Johan von Kernebeck, de jonge,*** volgt onder C als hoofd van den jongsten Bocholtschen tak, aangeduid als tak Ruwewiase (leengoed bij Bocholt), te behandelen nà dan tak van Diderick v. K.

6. ***Margaretha von Kernebeck. Zij*** is de eenige dochter die in de stamboomen der Scrimpsche vicarie wordt vermeld, weshalve wij vermoeden, dat zij ook de eenige was, die gehuwd is; zij zou dan de moeder zijn geweest van den in de acte van 1667 onder de eigenaars van het Egbertsgoed genoemden ***Johan Hoefsleger.*** Waar verder de notaris en secretaris Diderick von Kernebeck spreekt van zijn zwager ***Werner Hoefsleger,*** daar mogen wij aannemen, dat dit de man was van Margaretha, die wij overigens in 't geheel niet vermeld vinden.

Haar echtgenoot behoorde tot een oude Bocholter regeeringsfamilie, en moet niet worden verward met een jongeren tijdgenoot, ***Werner H. Sanderstoon,*** wiens vader, de burgemeester *Sander Hoefsleger*, naar wij vermoeden een broeder was van onzen Werner. Beiden hadden een oudsten zoon *Gerdt.* Deze ***Gerdt H. Wernerszoon en Gerdt H. Sanderszoon*** komen weer herhaaldelijk in de Bocholtsche protocollen voor. Een ***Mr. Gerdt H.*** was richter te Lembeck in 1565 en 1667 en is overleden in 1677.

De hier bedoelde Werner — wiens vader zal geweest zijn de vroeger optredende ***Gerdt Hoefsleger*** — had voorzoover wij konden nagaan tot kinderen *Gerdt, Johan, Berndt* en ***Elske Hoefsleger,*** vrouw van den schepen *Herman Bruns.* Gerdt, de oudste zoon, komt voor in 1667 als beleend met Dornauwe en wordt in den brief van zijn oom Johan v. K. den ouden bedoeld. Zijn moeder was toen zeker reeds lang overleden, zijn vader

49) Berndt v. K. was de oudste zoon van Johan en Catharina.

50) D.i. Johan de jonge, destijds te Booholt woonaohtig.

51) Hiermede wordt bedoeld *Catharina,* doohter van *Berend v. K.,* gehuwd met *Joh. Hensendorff, voogd* van Bevergern.

52) Bedoeld is *Gerdt Hoefsleger Wernerszoon.*

53) Johanna en Jaooba waren blijkbaar doohters van Dideriok, die toen nog bij hun vader inwoonden.

Werner komt als overleden voor in 1660. Ten slotte vermelden wij dat Gerdt en Johan H. soms voorkomen met den toenaam *Kemnade* (o.a. in hun mutueel testament vau 9 Maart 1666).

6 en 7. *Dye en Anna von Kernebeck.* Deze beide, vermoedelijk ongehuwde dochters van Johan en Catharina kennen wij alleen uit den brief van hun broeder Johan den ouden. Het is niet onmogelijk, dat Dye v. K. mag worden vereenzelvigd met Dye von Kernebeck die voorkomt als kloosterzuster van het klooster op den Schonenberg binnen Bocholt:

> Op **27 Oct. 1512** genoemd **onder de zusters van St.** Agnes te Bocholt: *Dye* de *Kernebecke.*
>
> Archief Anholt

Deze kloosterzuster is volgens een register van het klooster overleden op 18 Mei 1657. Volgens dezelfde bron was er ook een zuster *Anna Kernebeck,* die overleed op 15 November 1674. [54])

Hiermede is vrijwel alles vermeld, wat wij vonden over het gezin van de stamouders, Johan en Catharina. Wij stellen ons thans voor, de drie uit hen gesproten takken achtereenvolgens te behandelen.

Eenige extracten uit de Trouw- en Doopregisters der gemeente Nisse,

medegedeeld door A. VAN DER POEST CLEMENT.

(Vervolg van XLIX, 249.)

Doopboek 1711-1761 en 1762—1810.

11 Juni 1713. *Cornelia.* V. Mr. Jacobus de *Block.* M. Neeltien Jans. Get.. Jannetien Stoel.

6 Mei 1714. *Tannetien.* V. Mr. Jacobus *Block.* M. Neeltien Jans. Get. Samuel Schiet de cat en Tannetien Willems.

26 Jan. 1716. *Anna.* V. Mr. Jan *Bethsol.* M. Madelena Breeckers. Get. Anna van Dongen.

24 Nov. 1716. *Samuel.* V. Jacobus *de Block.* M. Neeltien Jans, Get. Abraham de Vos en Esther Schiet de catte.

25 Jan. 1716. *Peterus.* V. Meester Jan *Betsol.* M. Nadeleena Breeckers. Get. Petronella Breeckers.

11 Sept. 1718. *Fransoos.* V. Fransoos *Verhoef.* M. Maatien Claas Damme. Get. Maatien Trij.

13 Aug. 1719. *Neeltien.* V. Franssoos *Verhoef.* M. Matien Claas Damme. Get. Cornelia Verhoef.

11 Febr. 1720. *Jannes.* V. Meester Andries Onderdijck. M. Pieternella Aarnouts. Get. Geerart Manasse, Jan Onderdijck, Catlijntie de Jonge, Lisabeth Huijbrechts.

21 Dec. 1720. *Fransoos.* V. Fransoos *Verhoef.* M. Matien Claas Damman. Get. Dingetien Fransoos.

4 Oct. 1731. *Anrnout.* V. Mr. Anderies *Onderdijck.* M. Pieternella van Tuurnauts. Get. Daniel Onderdijck en Marijtien de Jonge.

12 Sept. 1722. *Aarnout.* V. Meester Anderies Onderdijck. M. Pieternella van Tuurenout. Get. Isack Onderdijck, ... Onderdijck en Janna Hoedaars.

3 Oct. 1723. *Neeltien.* V. Mr. Andries *Onderdijck.* M. Pietronella van Tuurenout. Get. Arenaut van Tuurenout en Cornelia de Vriese.

4 Nov. 17%. *Arenout.* V. Meestr Andries *Onderdijk.* M. Pietronella van Tuirenouts. Get. Geeraart Soutewelle en Cornelia de Vriese.

3 Maart 1726. *Cornelia Maria.* V. de Heer Balju Aernouwt *van der Lugt.* M. Juffrou Cornelija Udemans. Get. de heer Meester Gillis Cornelis van der Nisse en juffrouw Marija Isabella de Meij.

26 Jan. 1727. *Grietie.* V. Andries *Onderdijk.* M. Pietronella van Tuirenhouds. Get. Daniel Onderdijk, Johanna Bartholomea Lamotte.

11 Mrt. 1731. *Daniel.* V. Anderies *Onderdijck.* M. Pitronella Tuirenhout. Get. Catien Veerdegems.

2 Dec. 1731. *Heleena Anthonia.* V. Jan *Backs.* M. Pieternella Rietvelts. Get. Bartlomia Johanna Lamotte en Anthonie Lamotte, predicant tot shr. henderijcks kinderen en Wissenkke.

26 Oct. 1732. *Pietronella.* V. Mr. Andª. *Onderdijck.* M. Pietronella van Tuijrenhoudt. Get. Cornelis Swemer en Catolijntie de Jonge.

11 Jan. 1733. Fransoeis. V. Jan *Box,* baljuw van Nisse. M. Petronella Riekwel. Get. Paules Crubbe en Catarijna Smit.

28 Febr. 1734. *Sara Anthonia.* V. de Baliouw Jan *Bax.* M. Petronella Riekvelt. Get. Paulus Crubbe en Catrijna Smidts.

17 Juli 1735. *Helena.* V. Hr. Baljuw Jan *Bax.* M. mejuffr. Petronella Riekwel. Get. Paulus Cribbe en sijn E. Huijsvrouw Catharina Smits.

11 Jan. 1739. *Carel Jacobus Adolph.* V. de Hr. Baljuw Jan *Bax.* M. Mejuffr. Petronella Riekwel. Get. de Hr. Adolph Sommerzee en. de WelEd. Geb. Juffr. Clara Zara de Muinck.

20 Oct. 1743. *Theodows.* V. Theodorus *wan Schermbeek,* predikant alhier. M. Janneke Wols. Get. Pieter Lavoi en Aletta van Wikkenburg.

23 Mei 1746. *Anna Christina* (geb. 22 Mei). V. Johannes Balthasar *Bennet,* predikant alhier. M. Dorothea Queveld. Get. de vader als peter in naame van Francois Queveld en Anna Christina Hagebout, vader en moeder van mijn huisvrouw.

20 Nov. 1746. *Dorathea* (geb. 14 Nov.). V. Johannes Balthazar *Bennet.* M. Dorathea Queveld. De getuige is de Vader inplaats van haar peet die is De Heer Roelof Bennet, zijnde morgen 74 jaaren, en sal so God wil en hij leeft aanstaande September 1747 50 jaar in dienst van den Raad van wijle de Koning nu des heren prince D'orange en Nassauw enz. geweest zijn. Zij draagt de naam na mijn moeder zaliger Dorathea Verbre.

24 April 1748. *Barendina Johanna* (geb. 21 April). V. Johannes Balthazar *Bennet.* M. Dorathea Queveld. Getuigen zijn mijn broeder de Heer Barent Johannes Bennet, ontvanger van Zundert en Rijsbergen enz. en desselfs huisvrouw Mejuffrouw Johanna Bennet, geb. Warnaar, na welkers beider naam zij als haar peters zijnde genoemt is. (dit is mijn derde dochter!)

26 Jan. 1760. *Francois Roelof* [geb. 13 Jan.). V. Joan Balthazar *Bennet.* M. Mejuftrouw Dorathea Queveld.

[54]) Acte van 10 Maart 1568 (Stadsarchief Bochoit, schepenprotocol 1566/68, blz. 86 vlg.): Suister *Elske ten Wege* legt verklaring af in tegenwoordigheid van de „erbaren und andechtigen suisteren *Mechteld Bunink,* matersche, sampt suister *Elsken ten Wege,* de Olde, gemelde suister *Elsken* moye, und suister *Anna von Kernebeck,* allet suisteren und conventualen des suister klosters ahn den Schoenenberoh bynnen Bocholt".

De getuigen de Heer Francois Queveld benevens Mejuffrouw Anna Christina Hagebout. Deze mijn Eerste zoon is gebooren 13 Januarij 1750.

27 Jan. 1764. *Katharina* (geb. 24 Jan.). V. Jacob *van Hattingen,* predicant. M. Anna Vermuelen. 2de kind; (eerste kind was geboren). Het kint is genoemt Kathariua naar mijn moeder Mejuffrouw Katharina Le Roij.

7 Nov. 1756. *Jacob Johannis* (geb. 4 Nov.). V. Jacobus *van Hattingen,* predicant alhier. M. Anna Vermuelen. Get. de Heer Johannis Starrenburgh met desselfs Huijsvrouw. Het kind is genaamt na mijn Grootvader Jacob van Hattiogen en mijns Huijsvrouws vader, de Heer Johannis Vermuelen.

18 Dec. 1757. *Philippus Caerel* (geb. 10 Dec.). V. Johannis Augustus *Stich.* M. Johanna Scheltrate. Get. Philippus Lodowijck Pijper en Maria Casandra Walsmitte.

26 Febr. 1758. *Elisabeth* (geb. 20 Febr.). V. Ds. Jacob *ean Hattingen.* M. jufv. Anna Vermuelen. Get. Mejufv. Elisabeth Hilleback.

24 Juni 1769. *Sara Adriana* (geb. 17 Juni). V. Johannes Tileman *Spijker.* M. Johanna Hendrina van der Meijer. Get. Johannis van der Meijer en Adriana Wilsen de Huijsvrouw van de Heer Benselaar.

6 Jan. 1760. *Lodewijk Carel* (geb. 28 Dec. 1759). V. Johannis Augustus *Stich.* M. Johanna Scheltraeten. Get. Philip Lodewijk Stol en Catharina Elijsabetta Bellersheim woonagtig in Nassouw Dillenburgh.

7 Juni 1761. *Pieter Martinus* (geb. 4 Juni). V. Ds. Jacob *wan Hattingen.* M. Jufvr. Anna Vermuelen.

26 Sept. 1762. *Maria Philippina* (geb. 20 Sept.). V. Johannis Augustus *Stich.* M. Johanna Schelstraten. Get. Philippina Maria Asvelt en Maria Schelstraten.

13 Febr. 1763. *Anna Elijsabeth* (geb. 9 Febr.). V. Ds. Jacobus vnn *Hattingen.* M. Jufvr. Anna Vermuelen.

1 Jan. 1764. *Maria Lowijsa* (geb. 27 Dec. 1763). V. Augustus *Stich.* M. Johanna Schelstrate Get. Christophel Lodewijk Stich, Maria Philippina Hasvelt en Maria Schelstraten.

28 Oct. 1764. *Franciscus Le Roij* (geb. 22 Oct.). V. Ds. Jacob *ean Hattingen.* M. Anna Vermeulen. Genaamd naar mijn Grootvader Franciscus Le Roij, Doctor Medicinae en Consul te Schiedam.

6 Sept. 1767. *Philippus* (geb. 1 Sept.). V. Ds. J. *van Hattingen.* M. Anna Vermeulen. Genoemd na mijn vrouws oom Philippus Keun.

2 Sept. 1770. *Anna Jacoba* (geb. 26 Aug.). V. Ds. van *Hattingen.* M. Anna Vermeulen.

4 April 1773. *Cornelia Wernerina* (geb. 26 Maart). V. den WelEd. Heer J. T. *Spijker. M.* Mevrouwe Getruida van der Nisse, Heere en Vrouwe van Nisse etc.

6 Nov. 1774. *Maria Jacoba* (geb. 28 Oct.). V. de Heer Gerrit van *Rhijn.* M. Mejuffrouw Anna Maria Kiekenpoost. Get. de Heer Theodorus van Rhijn en Mejuf. Maria Jacoba van Nek.

24 Nov. 1776. *Theodorus.* V. Gerard van *Rhijn.* M. Anna Maria Kukenpaast. Get. Theodorus van Rhijn en Maria Jacoba van Nek.

6 April 1777. *Johanna Qeertruida* (geb. 21 Maart). V. de WelEd. Heer van Nisse, Jan Thieleman *Spijker.* M. de WelEd. Vrouwe van Nisse, Geertruida van der Nisse.

1 Juni 1788. *Andrietthe Geertruijda Pietronella Agatha* geb. 20 Mei). V. Christiaan *Prillevitz.* M. Margaritha Christina Pronck. Get. Anderies Pieter Francke en Geertruij Agatha van Weijck, alle ledematen.

12 Mei 1793. *Maria Margaretha* (geb. 4 Mei). V. Jacob *van der Wagt,* Mr. Chirurgijn. M. Sophia Christina Steenr . . . 1.

14 Sept. 1794. *Geertruida Johanna* (geb. 5 Sept.). V. de HoogEdel Welgeb. Heer Jan Hendrik *Verschoor,* Lidm. der Fransche Gem. te Goes M. Hoog Edel Vronwe Cornelia Wernerina Spijker. Get. de WelEdel Jestr. Heer Reinier Verschoor, raad der stad Utrecht, en wegens het zelve gecommitt. in 't collegie van N. Holland en de WelEd. Geb. Vrouwe Geertruida Johanna Verschoor geb. van Panhuis.

7 Febr. 1796 *Johanna Geertruida* (geb. 1 Febr.). V. de Hoog Edel Welgeb. Heer Jan Hendrik *Verschoor,* lidm. der Fransche gem. te Goes. M. HoogEdelgeb. Vrouwe Cornelia Wernerina Spijker. Get. de HoogEdel Welgeb. Vrouwe Geertruida van der Nisse, ambachtsvr. *van* Nisse.

17 Juli 1798. *Johanna Geertruijda* (geb. 17 Juli). V. de heer Jan H. *Verschoor.* M. Mevrouw Cornelia Wernerina Spijker.

25 Mei. 1800. *Jacobus Henricus* (geb. 16 Mei). V. Willem van *den Berg.* M. Johanna Catharina Schortinghuis. Get. Jacob van den Berg.

3 Jan. 1802. *Johanna Lauwerina* (geb. 27 Dec. 1801). V. Daniël van *Eijndhoven.* M. Franzina Juliana Kaspari. Get. Jan van Eijndhoven en Johanna Schinck.

14 Juli 1806. *Elisabeth Wilhelmina* (geb. 8 Juli). V. Ds. Dirk Authoni *Buijt.* M. Mejufv. Dora Geertruij van Ee. Get. Den WelEdelen Heer Godefridus Wilhelmus Callenfels Med. Doct. en Mevrouwe Elisabeth Douglas, huijsvrouwe van den Edelen Heere Nicolaas van Eijck.

13 Oct. 1806. *Jacoba Louisa* (geb. 4 Oct.). V. Daniel *van Eijndhoven.* M. Francina Juliana Caspari. Get. Jacoba Louisa de Pree.

12 April 1807. *Elisabeth Wilhelmina* (geb. 2 April). V. Ds. Dirk Anthoni *Buijt.* M. Mejufv. Dora Geertruij van Ee. Get. WelEd. Zeer gel. Heer Godefridus Wilhelmus Callenfels Med. Doct. Mevrouw Elisabeth van Eijck geb. Douglas.

8 April 1810. *Johanna Maria Christiana* (geb. 5 April). V. Wilhelmus *Bode, geb.* van Waldek, Fuselier onder de 7e Compagnie 1 Batt. van het 3e Reg. van Ligne. M. Maria Louisa Salleman, Luth. geb. van Hannover.

11 Juni 1810. *Huibert Nicolaas* (geb. 26 Mei). V. Ds. Dirk Anthoni *Buijt.* M. Mejufv. Dora Geertruij van Ee. Get. De WelEdele Heer H. N. Schalkwijk à Velden.

Familie-aanteekeninger. (van) Beucker en aanverwante geslachten.

(Vervolg van XLIX, 278).

Hendricus van Beucker en *Jeltje Bakker* (zie boven Ao 1707) hebben vijf kinderen gehad en zijn de volgende:

1708. Den 30e July 1708 is *Johannes* gebooren en is den 2e Aug. daaraan volgende te Leeuwarden in de groote kerk gedoopt.

1709. Den 20 May 1709 is *Petrus* gebooren en is den 22e daaraan volgende te Leeuwarden in de groote kerk gedoopt.

1710. Den 21e May 1710 des morgens ten 6 uur is ***Tetske Margrieta*** gebooren en is den 26e daaraan volgende te Leeuwarden in de groote kerk gedoopt.

1711. den 2 October 1711 is ***Johanna Wendelina*** gebooren, en is op den 11e daaraan volgende te Leeuwarden in de groote kerk gedoopt.

1713. Den 20e Janv 1713 is ***Petronella*** gebooren en is den 22e daar aan volgende te Leeuwarden in de groote kerk gedoopt.

Deze zijn alle, uytgenomen ***Petrus,*** getrouwd geweest.

1717. Den 29 Nov.br 1717 des smorgs om half 7 uur is na een siekte van negen dagen, in den Heere gerust ***Hendricus van Beucker*** (zie boven Ao 1707) advocaat voor den Hove van Friesland, Pensionaris van Franeker, en Monster Commissaris dezer Provintie, in den ouderdom van vijf en dertig jaaren, naalatende zijn bedroefde Wede met vijf jonge kinderen, en is den 9e Decr daaraan volgende na Witmaarsum gebragt en aldaar begraven, des avonds tussen seeven en agt uur.. .. De Heere vergelde aan zijne kinderen de dankbare genegentheyd, die hij zijn leeven lang aan zijne ouders betoont heeft.

1731. Den 30e Maart 1731 is ***Petrus van Beucker*** (zie boven Ao 1709) des morgens ten 7 uur overleden en is den 10e April daaraan volgende te Witmaarsum begraaven.

1774. Den 22 Aun. 1774 is overleeden ***Jeltje Bakker,*** Weduwe wijlen de Heer ***Hendricus van Beucker*** (zie boven 1707) in den ouderdom van 86 jaaren en legt te Leeuwarden in de Westerkerk begraven.

Titia van Beucker en *Cornelis* ***Albarda*** (zie boven Ao 1708) hebben 12 kinderen gehad en zijn de volgende:

1709. Den 13 July 1709 is ***Cornelia*** gebooren en is de 14e daaraan volgende gedoopt.

1710. Den 3 Novbr 1710 des morgens eeven voor elff uur is ***Johanna Wendelina*** gebooren en op de beede dag zijnde den 5e daar aan volgende gedoopt.

1711. Den 29 Sepbr 1711 des morgens tussen 4 en 6 uuren is gebooren *een dogter*, dog is bij de geboorte gestorven.

1712. Den 30e Decr des avonds tussen 4 en 6 uuren is *Jan* gebooren, en is de 1e Jan. 1713 gedoopt.

1714. Den 21 Janv des namiddags ongeveer *4* uur is ***Johanna Wendelina*** gebooren en is den 25e daaraanvolgende gedoopt.

1716. Den 3 Juny 1716 des middags ten half twaalf uur is ***Catharina*** gebooren ende op bededag zijnde den 5e daaraan volgende gedoopt.

1716. Den 7 Aug. 1716 is ***Hendricus*** gebooren en is den 9 daaraan volgende gedoopt.

1717. Den 9 Augs 1717 des smorgens ten half 7 uur is *Petronella* geboren en is den 13e daaraanvolgende gedoopt.

1719. Den 9 Maart 1719 is ***Catharina*** gebooren te Leeuwarden en is den 12e daaraanvolgende te St. Anna gedoopt.

1720. Den 19 Augs 1760 op een middag is ***Hendricus*** geboren en is den 25e daar aanvolgende gedoopt.

1723. Den 31 Maart 1723 is ***Cornelia*** gebooren en is op den 4e April daaraanvolgende gedoopt.

1727. Den 11e Novbr 1727 is ***Willem*** gebooren en is op den 16 daar aanvolgende gedoopt.

Van deze twaalf kinderen zijn maar twee getrouwt geweest, namentlijk ***Jan en Petronella.***

1742. Den 6e April 1742 des smorgens ten twee uur is ***Cornelis Albarda*** (zie boven ao 1708) overleden en is te St. Anna begraven.

1751. Den 12 Maart 1761 is overleeden ***Titia van Beucker*** Weduwe wijlen de Heer ***Cornelis Albarda*** (zie boven ao 1708) in het 67e jaar haares ouderdoms en is te St. Anna begraven.

Johannes van Beucker en ***Margrieta van Viersen*** (zie boven ao 1713) hebben drie kinderen gehad en zijn de volgende:

1714. Den 20e Maart 1714 des morgens een wijnig voor agt uur is ***Aca Sophia*** gebooren, en is den 21e daaraan volgende te Leeuwarden in de grote kerk gedoopt door Do Lollius Posthumus, dog is den 28e July van dat selve jaar overleeden, des 's morgens eeven na 12 uur, en is den 2e Aug. daar aan volgende in de Westerkerk begraven in de nieuwe uytbouw in 't graf no 26.

1716. Den 27e May 1716 des morgens quartier voor vijf uur is ***Johannes Arnout*** geboren en den 20e daar aan volgende te Leeuwarden in de Westerkerk gedoopt door Do Lollius Posthumus.

1628 (lees 1728). Den 16 October 1628 (lees 1728) zijnde een Saturdag is des voormiddags kwartier voor elf uur in den Heere gerust vrouw ***Margrieta van Viersen***, huysvrouw van den Procureur Generaal ***Johannes van Beucker*** (zie boven ao 1713) in het 45e jaar haares ouderdoms, nadat zij door een swaare siekte en overval vijf jaaren en neegen maanden als verlamd was geweest en niet in staat van te kunnen staan eyndelijk seer elendig vijf maanden aan een uytteerende siekte gelegen hadde, overleeden, en is den 25e daaraan volgende des avonds tussen 7 en 8 uur te Witmaarsum begraven, nalatende haare bedroefde, echtgenoot met twee kinderen.

1718. Den 17e April 1718 des avonds tussen 6 en 7 uur is ***Aca Sophia*** gebooren en is den 20e daaraan volgende in de grote kerk gedoopt.

Van deze drie is ***Johannes Arnout*** alleen getrouwt geweest.

1742. Den 6 April 1742 heeft de Heer Procureur Generaal Johannes van ***Beucker*** (zie boven ao 1704)

zijn ampt overgedragen op de Heer P. W. Ramaker en de 3e April 1742 heeft de Heer P. W. Ramaker zijn ampt, zijn ampt te weeten, dat van commys generaal overgedragen op ***Johannes Arnout van Beucker*** (zie boven a° 1716).

1742. Den 1e Juny 1742 is aan een beroerte, seer onverwagt overleeden de oud Procureur Generaal ***Johunnes van Beucker*** (zie boven a° 1742) en is op den 11e daar aan volgende te Witmaarsum begraven, bij zijn huysvrouw ***Margrieta van Viersen***, in de kerk, voor het hekje.

Gerardus van Beucker en ***Hendrina de Vries*** (zie boven a° 1717) hebben drie kinderen gehad en zijn de volgende:

1719. Den 25e Juny 1719 des morgens tussen 4 en 5 uur is ***Johanna Geertruyd*** gebooren en is de volgende Zondag zijnde den 2e July te Harlingen in de groote kerk gedoopt door De Franciscus van Velsen.

1721 Den 18 April 1721 des avonds teegen 8 uur is ***Titia Wendelina*** geboren en is den 25e daaraanvolgende te Harlingen in de grote kerk gedoopt, dog is op den 13e Juny van dat selfde jaar des morgens ten half vijf uur overleeden, en is den 17e daaraan volgende des avonds in de grote kerk te Harlingen bij geset.

1722. Den 10 July 1722 des na de middags even voor 4 uur is ***Titia Wendelina*** gebooren, en is den 19e daar aan volgende te Harlingen in de grote kerk gedoopt.

Van deze drie kinderen is ***Johanna Geertruyd*** alleen getrouwt geweest.

1726. Den 8 Juny 1726 des avonds omtrent half agt uur, is na een langdurige en seer pijnelijke teeringsiekte, die dardehalf jaar lang geduurd hadde in den Heere gerust, Vrouw ***Hendrina de Vries***, huysvrouw van den capitain ***Gerrardus van Beucker*** (zie boven a° 1717) in den ouderdom van 39 jaaren 6 maanden en sestien dagen, nalatende haaren bitter bedroefden echtgenoot, met twee dogterties. Het lijk is in stilte op den 18e Juny des morgens vroeg te Witmaarsum begraven; God wil haar ziele hebbe.
In margine : na volgens de binnenstaande opgave van 39 jaren 6 mnd. 16 dagen ouderdom der overledene zou ***Hendrina de Vries*** geboren zijn in den jare 1686, den 22 Nov.

1727. Den 21 July 1727 des morgens ten 1 uur is overleden de oud-capitain ***Gerardus van Beucker*** (zie boven a° 1717) na dat hij het laatste jaar zijnes levens, in eene voor hem ondragelijke rouwe van wegens het smertelijk afsterven van zijn waarde huysvrouw hadde doorgebracht, zo erg, dat hij er zijn gesonthijd geheel bij hadde opgeset, in den ouderdom van bijna 37 jaaren, nalatende twee dogterties en is den 24e July daar aan volgende te Witmaarsum begraven, des avonds tussen 8 en 9 uuren.

1739. Den 25 Sept. 1739, is na een teeringsiekte van 17 weeken overleden ***Titia Wendelina van Beucker*** (zie boven a° 1722) in den ouderdom van 17 jaaren en is den 5 October daaraan volgende te Witmaarsum begraven.

(Wordt vervolgd.)

KORTE MEDEDEELINGEN.

De la Sarraz.

(XLIV, 240).

Naar aanleiding van de noot, door ons geacht medelid Bijleveld aan dit artikel toegevoegd, kan ik mededeelen, dat uit de Boedelpapieren der Haagsche Weeskamer, portefeuille met de nos. 4698-4606, blijkt, dat ***Albert de la Sarraz***, kapitein, en ***Charlotte Gerardina Fredrica Bbomhouer*** te Sluis 20/8/1785 kennis geven, dat hunne 1e huwelijksproclamatie op Zondag 21/8 1786 zal geschieden en verder dat hij 4/12 1787 te Grave, waar hij in garnizoen is, kennis geeft, dat zijne vrouw dien ochtend ten half 6 in den ouderdom van 28 jaar is overleden aan de gevolgen van een koorts van 12 dagen na de bevalling van eenen zoon. Zij wordt in de Gereformeerde kerk te Grave begraven. Hij is later te Maastricht en Geertruidenberg in garnizoen.

Uit stukken, rakende de werving van 1799, in het Gemeente-Archief te 's-Gravenhage, blijkt, dat ***Henry de la Sarraz*** (zie kolom 241) in 1748 kapitein van eene compagnie Zwitsers van den Prins van Oranje is.

R. T. MUSCHART.

Bowier.

Ingeschreven als leerling van het gymnasium te Zwolle 18 October 1647 ***Raphael Boyer***, filius ***Andreae Boyer***. Waarschijnlijk is hij dezelfde, wiens testament in den vorigen jaargang van dit Maandblad (XLVIII, 89) werd medegedeeld.

Trouwboek Zwolle : ondertr. November 1639 (attestatie naar Doesborchj Joncker ***Frans Bowyer*** van den Pas en juffr. ***Anna Busseneth,*** sal. ***Bernhard Busseneths*** nagel. d. (Zie Nederl. Adelsboek 1919, blz. 278-279, generatie IV).

Anna ***Busseneth*** (= ***Buisaonet)*** zal tusschen 26 April 1610 (huwelijk van haar ouders) en November 1619 (begin van het doopboek te Zwolle) te Zwolle geboren zijn.

A. HAGA.

Waterschapswapen.

Bij K.B. van 9 Juni 1931, n°. 33 is het ***Hoogheemraadschup van de Uitwaterende Sluizen in Kennemerland en West-Friesland*** bevestigd in het gebruik van het navolgende wapen : In goud een dubbele adelaar van sabel, gebekt, getongd en gepoot van keel, iedere kop omgeven door een aureool van goud, op de borst dragende het wapen van Holland — (in goud een leeuw van keel, getongd en genageld van azuur) — gedekt met een gouden Gravenkroon van drie bladeren en twee paarlen, en een, uit een schildvoet van azuur oprijzende, gemetselde muur, in het midden onderbroken door twee groote, in bedwang gehouden sluisdeuren, en aan weerszijden voorzien van boogvormige openingen, waarin eveneens sluisdeuren zijn aangebracht, alles van natuurlijke kleur.

Het schild gedekt met een gouden, met azuur gevoerde Keizerskroon.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bartelink-Willink. (XLIX, 59, 60). Het trouwboek van Oldenzaal vermeldt: proclamati 9 Novemb. 1690 (copulati in Almelo) *Gerrit Bartling*, j.m. uit de Nijstadt, en *Aeltien Willinks*, j.d. van Almelo.

Uit het boek van mombersohappen der stad Almelo (rechterlijk archief) blijkt, dat 18 Januari 1684 over de onmondige kinderen van zal. *Jan Willinck*, als *Judit, Trijntien en Aeltien Willinck* tot 'momberen worden gesteld *Andries van Lochem* van Enschede, *Henr. Willinck* van Grol en *Harmen ten Cate.* Op 5 Januari 1691 worden de momberen bedankt.

Z. A. H.

Bischoff. Kan iemand inlichtingen geven over *Sophia F. Bischoff*, geboren in 1'785, gestorven 23 April 1871 te Inwood on Hudson, New York, 86 jaar oud. Zij was gehuwd met *Willem Frederik Rode.*

Zij had twee zusters, *Johanna* en *Amelia*. Waar is *Sophia* geboren? Waarschijnlijk in den Haag of omgeving.

's-Gr. E. v. B.

Bruyn. (XLIX, 280). Claus *Bruyn* trouwt *Maritje Mol.* Zij was dochter van *Pieter Pietersz. Mol*, koopman te Jisp, en van *Buurtje Kornelis Heertjes*, overleden 25 April 1702 en begraven te Jisp.

De ouders van Pieter Pz. Mol zullen zijn geweest *Pieter Jansz. Mol*, gestorven *20* November 1670 en Mary *Pieters*, gestorven 22 Nov. 1669, beiden begraven te Jisp.

Het opschrift van de grafzerk van *Pieter Pietersz. Mol* heb ik indertijd niet meer volledig kunnen lezen. Ik teekende aan:

Hier rust het sterflyk deel
.... sz. Mol, sterf den 29. ...
oud synde 44 Jaar en 11 maande
Verwagtende de salige opstandinge.

Daaronder in een ovaal *P. P. Mol.* De letters P. P. in een dubbel monogram.

Zie G. J. Honig, Bijzonderheden betreffende de familie Mol in Scheffer's Algemeen Familieblad N°. 114 en Mr. P. C. Bloys v. Treslong Prins en Mr. J. Belonje, Geneal. en Herald. Gedenkwaardigheden in en uit de Kerken van Noord-Holland. Deel V bij Jisp, blz. 310 en 311.

Zaandijk. G. J. HONIG.

Buytendijk. De Geldersche familie *Buytendijk* voerde als wapen: in zwart 3 zilveren weerhaken *van een bizonderen vorm*. Kan iemand mij dien vorm nader omschrijven ?

Warmond. Wm. MACHEN.

Copes. (XLVIII, 287; XLIX, 117). In de kolommen 117 e. v. van dezen jaargang schreef ik over de familie *Copes* en kwam ik tot de conclusie dat men de bakermat dezer familie in het Overijsselsch-Geldersche zoude te zoeken hebben. Sedert heb ik deze diagnose met vrij groote zekerheid bevestigd gevonden. In de charters van het Gemeente-Archief van Groenlo nl. vond ik dezer dagen de navolgenden: *Engelbert Copes* in 1411, *Jacob Copes* in 1417, *Johan Copes* in 1444 en 1461, allen schepenen van Groenlo, *Bernde Kopes*, in 1451 kerkmeester en provisor van de kerk te Groenlo en *Peter Copes*, in 1625 secretaris van Lochem.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Couwenhoven (van), (XLVII, 379). *Wolfert Gerritsz.*

v. C. was opzichter te Rensselaerwijck nabij Fort Orange (Albany, N. Y.) van 16 Jan. 1630 tot 20 Juli 1632, vervolgens pachter van farm No. 6 nabij N. Amsterdam tot 16 Juni 1636, kocht op dezen datum Farm No. 36 (vermeld op de kaart van Vingboon) te Achtervelt, welke koop in 1658 door Stuyvesant werd bevestigd. Hij was in 1657 burger van N. Amsterdam. Gehuwd 17 Jan. 1605 te Amersfoort met *Aeltgen Jansdr.* (in andere bronnen wordt als zijn vrouw opgegeven *Neeltje...*). Hij had 5 kinderen, t. w. *Gerrit* (A), Jacob (B), Dirk, *Pieter (C)* en *Jan.*

A. *Gerrit Wolfertsen v. C.*, geb. 1610, † ± 1645, huwt *Aaltje Cool*, dr. van Cornelis Lambertse Cool en Aaltje Broekhonge (?). Zij hertrouwt met Elbert Elbertsen. Uit dit huwelijk: 1. *Willem* (A 1); 2. Jan (A I bis); 3. *Reeltje*, ged. 20 Sept. 1641 N. Amsterdam, † ± 1672, huwt in 1660 *Roelof Martense Schenck*, van Flatlands. Hij hertrouwt Annetje Peterse Wycoff. 4. *Marretje*, ged. 10 April 1644 N. Amsterdam, † vóór 1709, huwt vóór 1666 *Coert Stevensen van Voorhees*, van Flatlands.

AI. *Willem Gerritse v. C.*, ged. 1636, magistraat te Brooklyn 1661, 1662 en 1663, diaken N. H. Kerk 1663, Ouderling te Flatlands 167'7, verkocht 1 Nov. 1690 zijn farm aan zijn zoon Willem en verhuisde naar Monmouth County met alle kinderen, uitgezonderd Gerrit,, Willem en Aaltje, die op Long Island bleven. Hij huwt 1" met *Aaltje Brinckerhoff*, † 3 Juni 1663, dr. van Joris Dirksen Brinckerhoff ; 2° op 12 Febr. 1665 met *Jannetje Monfoort*, dr. van Peter Monfoort en Sara de Plancken.

Kinderen uit het le huwelijk: 1. *Gerrit Willemse v. C.*, geb. 4 Jan. 1662 Brooklyn, lidmaat N. H. Kerk Flatlands 1677, kocht 27 April 1701 de farm van zijn stiefmoeder en de andere erven van Peter Monfoort, huwt ± 1685 met *Aaltje.* ..; 2. *Joris v. C.*, gehuwd met *Aaltje Luyster.*

Kinderen uit het 2e huwelijk: 1. *Aaltje v. C.*, geb. 1 Dec. 1665, † voor 1691, huwt met *Cornelis Symonsz. van Arsdalen* (?); *2. Keeltje v. C.*, geb. 7 Febr. 1669, huwt *Jan Pietersz. Wycoff*, van Monmouth ; 3. *Peter* (A 11) ; 4. *Cornelis v. C.* (A 11 bis); *5. Sara v. C.*, geb. 27 Febr. 1674, huwt ± 1692 *John Roelofsz. Schenck*; *6. Albert* (A 11 ter); 7. *Jacob v. C.* (A 11 quater); 8. *Jan v. C.* (A 11 quinquies) ; *9. Annetje v. C.*, geb. 13 April 1683, huwt 1° op 11 Nov. 1704 met *Aert Willemsen*, 2° met *Johannes Antonides*, van Monmouth; 10. *Willem v. C.* (A 11 sexies) ; ll. *Jacomina v. C.*, geb. 28 Dec. 1689, huwt 5 Juni 1709 Flatlands met *Elbert Willemsen.*

A 11. *Peter Willemsz. v. C.*, geb. 12 Febr. 1671, † 1754 of 1755, vestigde zich te Monmouth County N. J., huwt *Patience Daws*, dr. van Elias Daws.

Kinderen: 1. *Johannes v. C.*, ged. 20 Oct. 1695 Brooklyn; 2. *William*, † 1777, woont te Englishtown, huwt met *Annetje* ... of *Marytje* ...; 3. *Mary v. C.*, geb. 1700, huwt 10 Oct. 1725 *Koert Gerritse Schenck*; *4. Hannah v. C.*, huwt met Antonides; 5. *Jane v. C.*, huwt met *Willemsen; 6. Nelke v.* C., ged. 22 Jan. 1710 N. J. 7. *Peter v. C.*, ged. 6 April 1712, † 1774, huwt 17 Dec. 1735 N. J. met

Leah Schenck, **dr.** van Jan Roelofsz. Schenck; ***8. Elias*** *v.* C., † 1780, huwt 1729 met ***Willempje Wall***; ***9. Aaltje v. C.,*** huwt ***Willem Willemse*** van N. J.; 10. ***Ann v. C.,*** huwt met ***Longstreet.***

A 11 bis. Cornelis *Willemse* v. C., geb. 20 Nov. 1672, woont te Flatlands, na 1700 te Middletown, testeert 22 Nov. 1736, heet in het testament van Abraham van Deventer d.d. 11 Dec. 1733 *Cornelius Counover* (zie de mededeeling van den Heer Muschart XLVIII, 28; zie ook onder), huwt 8 Sept. 1700 ***Margaretha Schenck,*** geb. 14 Febr. 1677, † 16 Dec. 1761, dochter van Roelof Martense Schenck en Annetje Peterse Wycoff.

Kinderen: 1. ***William v. C.,*** geb. 30 Juli 1700 Brooklyn, huwt 1° met ***Jannetje Wycoff,*** dr. van Peter Wycoff en Willempje Schenck, 2° met ***Antje Hendricksen,*** dr. van Daniel Hendricksen en .... van Dijken, wed. van Willem Jacobsz. van Couwenhoven; 2. ***Roelof*** *v.* ***C.,*** geb. 12 April 1701, † 12 Dec. 1789, woont te Middletown, huwt met *Sara* ***Voorhees,*** dr. van Cornelis Voorhees en Maritje Ditmars; 3. ***Aaltje v. C.,*** huwt 1° met ***Willem van Dorn,*** zn. van Jacob van Dorn en Marritje Bennet, 2° met ***Abraham van Decenter,*** ged. 6 Sept. 1696, smid, zn. van Pieter Jansen van Deventer en Mayke van Dorn, 3°.(?) met *Cornelius* ***Middach; 4. Neeltje v. C.,*** ged. 29 Mei 1708 Brooklyn, huwt 2 Juli 1741 met ***Benjamin van Cleef***, zn. van Benjamin van Cleef en Hank Sutphin ; 5. ***Leah v. C.;*** 6 ***Maria v. C.,*** ged. 24 Dec. 1710 ; 7. ***Rachel v. C.,*** ged. 2 Nov. 1712; 8. ***Maryaretha v. C.,*** ged. 5 Dec. 1714; 9. *Jacomijntje* v. C., ged. 23 of 28 Nov. 1717, huwt 26 Nov. 1741 Jan ***Roelofse Sehenck;*** 10. ***Cutharina*** *v.* ***C.,*** ged. Juni 1720 Marlboro, huwt 22 Dec. 1741 of 1743 met *Daniel* ***Hendricksen,*** van Middletown; 11. *Saartje* ***v. C.,*** huwt met ***Isaac van Deventer***, ged. 6 Sept. 1697, zn. van *Pieter* ***Jansen van Deventer*** en ***Mayke van Dorn***, tweelingbroeder van Abraham van Deventer, woont te Monmouth; 12. *Jannetje* ***v. C.,*** huwt in 1731 met *Aris Vanderbilt*, ged. 6 Sept. 1697, zn. van Jan en Ida Suydam; 13. *Anna* ***v. C.***

A 11 ter. ***Albert Willemse*** *v.* ***C.,*** geb. 7 Dec. 1676, † Sept. 1748, woont eerst te Marlboro, later te Freehold, huwt 1701 *Eleanor* ***Schenck,*** geb. 23 Jan. 1681, † 27 Juli 1751, dr. van Roelof Martense Schenck en Annetje Peterse Wycoff.

Kinderen: 1. ***Willem*** *v.* ***C.,*** geb. ***2*** Maart 1702, huwt met *Libertje* ***van Cleef***, ged. 19 Mei 1708, dr. van Benjamin van Cleef en Hank Sutphin; 2. ***Roelof v. C.,*** geb. ***8*** Sept. 1703, huwt ***Antje Strycker,*** ged. ***20*** Dec 1708, dr. van Jan Strycker en Margaret Schenck; ***Antje v. C.,*** geb. 21 Aug. 1705, huwt ***Abraham*** *Polhenius*; ***4.*** *Jannetje* ***v. C.,*** geb. 30 Sept. 1707, huwt ***Joseph Coenel;*** 5. ***Aaltje*** *v.* ***C.,*** geb. 20 Jan. 1709, **huwt** *Hendrick Henderson*, geb. 11 Nov. 171 1, † 28 Juli 1780; 6. ***Margaret v. C.,*** geb. 15 Febr. 1711, † 8 Juli 1780, huwt 8 Dec. 1731 met *Daniel Polhenius*, geb. 1706, † 26 Sept. 1763, zn. van Johannes Polhenius; 7. *Sarah* ***v. C.,*** geb. 21 Juni 1714, huwt 19 Mei 1737 ***Johannes van Cleef***, ged. ***3*** Juni 1711, zn. van Benjamin van Cleef en Hank Sutphin; 8. ***Pieter v. C.,*** geb. 12 Oct. 1716, † 1 Oct. 1771, huwt 19 Mei 1740 *Willempje van* ***Voorhees,*** geb. ***25*** Jan. 1722, † 12 Aug. 1803, dr. van Hendrick van Voorhees en Jannetje Jansen ; ***9.*** *Neeltje* ***v. C.,*** geb. 7 Febr. 1719, ongehuwd; 10. ***Gerrit v. C.,*** geb. 18 Juni 1721, huwt 8 Nov. 1743 *Sarah van Voorhees*, dr. van Hendrick van Voorhees en Jannetje Jansen; ll. ***Jan*** *v. C.*, geb. 18 Febr. 1723, huwt 14 Oct. 1744 *Catharina* ***van Voorhees***, dr. van Hendrick van Voorhees en Jannetje Jansen; 12 *Cornelis* v. C., geb. 29 Oct. 1728, † 23 Jan. 1802, huwt 1° in 1750 ***Antje Willemsen,*** geb. 13 Sept. 1730, † 14 Sept 17 .., dr. van Willem Willlemsen en Aaltje van Couwenhoven, 2° met *Mary Logan*, geb. 9 Aug. 1748, † 2 Mei 1831.

A II quater. ***Jacob Willemse*** *v.* ***C.,*** geb. 29 Jan. 1679, † 1 Dec. 1744, woont te Freehold N. J., huwt 12 Nov. 1705 met *Sarah* ***Schenck,*** dr. van Roelof Martense Schenck en Annetje Peterse Wijcoff.

Kinderen: 1. ***Peter*** *v.* ***C.,*** geb. Mei 1700 N. J., huwt met *Catherina* ***Schenck,*** dr. van Roelof Schenck; 2. *Matthias* ***v. C.,*** huwt met *Willemtje Conover*; ***3.*** *Daniel* ***v. C.,*** huwt met ***Anna Hendricksen; 4.*** *Gerrit* ***v. C.,*** huwt 12 Oct 1744 met ***Nelly Schenck; 6. Roelof*** *v.* ***C.; 6. William*** *v.* ***C.***

A 11 quinquies. ***Jan*** *Willemse* ***v. C.,*** geb. ***6*** of 9 April 1681, † 1756, verhnist vóór 1709 van Brooklyn naar N. Jersey, huwt ca. 1704 met ***Jacoba van der Peer.***

Kinderen: 1. ***William v. C.,*** ± 1766, huwt met ***Sophia Lane; 2. Trijntje v. C.,*** geb. ***30*** Oct. 1709, jong overleden; 3. *Trijntje* ***v. C.,*** ged. ***6*** April 1712, vertrokken naar Kentucky; 4. ***Elias v. C.*** ; 5. ***Cornelis v. C.,*** ged. 5 Dec. 1714, woont te Penn's Neck, verhuist eerst naar Kentucky, later naar Illinois, huwt met ***Rebecca Combs,*** dr. van Judge Jonathan Combs; 6. ***Jane*** *v.* ***C***, ged. 12 April 1719 Marlboro, † na 1766; 7. ***Jacob v. C.,*** van Penn's Neck, verhuist later naar Kentucky; ***8. Dominicus v. C., † voor 1788,*** huwt met ***Mary Updike.***

A II sexies. ***Willem Willemse v. C*** , geb. ***7*** Maart 1686, † 19 Jan. 1769, woont te Flatlands, testeert 10 Dec. 1767, test. geopend 13 Maart 1769, huwt 6 Juni 1709 met *Annetje* ***Voorhees,*** dr. van Lucas Stevense Voorhees.

Kinderen: 1. ***William v. C.,*** geb. 10 Maart 1710, jong overleden ; 2. ***Cataline v. C.,*** geb. ***27*** Juli 1711; 3. ***William v. C.,*** geb. ***22*** Jan. 1713 N. J., huwt met *Margrietje* ***Schenck; 4.*** *Jannetje* ***v. C.,*** geb. ***6*** Oct. 1714, huwt November 1737 met *Gerrit* ***Schenck.*** van N. J.; 5. ***Luke*** *v.* ***C.,*** geb. ***3*** Juni 1716; 6. ***Aaltje v. C.,*** geb. 21 Maart 1718, huwt met ***Cornelis Voorhees; 7.*** *Annetje* ***v. C.,*** geb. 21 Maart 1720, jong overleden ; ***8. Catalina*** *v.* ***C.,*** geb. 1 April 1722, huwt met ***Albert Schenck; 9.*** *Neeltje* ***v. C.,*** geb. ***6*** Maart 1724; 10. *Gerrit* v. C., geb. 11 Nov. 1726, † 23 Sept. 1777, woont te Flatlands, huwt 7 Mei 1748 met ***Aaltje Leffertse***, van welk echtpaar de tegenwoordige familie (van) *Kouwenhoven* te Flatlands N. J. afstamt ; ll. *Sara* v. *C.*, geb. 23 Juli

1728, jong overleden ; 12. *Jncoba v. C., ged.* 27 Oct. 1734, jong overleden.

AI bis. *Jan Gerritsz. v. C.,* **geb. 1639, krijgt** in 1666 licentie tot den handel op Albany, huwt met *Gerardientje de Sille*, **dr. van** Nicasius de Sille.

Kinderen : **1.** *Willemtje v. C.,* (?) huwt 8 Febr. 1685 met *Hendrick Evans* **van N. J.; 2.** *Cornelia v. C.,* huwt 25 Sept. 1691 met *Gerrit Middagh* **van** Brooklyn; 3. *Nelly v.* C., huwt 27 Juli 1694 met *Joris Rapelje*; *4. Gerrit v. C.* **(A** II septies); 6. *Aaltje v.* C., ged. 18 April 16'78, huwt *Derick Abrahnmse Brinckerhoff* ; *6. Nicasius v. C.* **(A** II octies).

A II septies. *Gerrit v. C.,* geb. te Brooklyn, † ± 1712, testeert 16 April 1711, huwt 1. met *Lysbet* ... **2. met** *Aeltie* ...

Kinderen uit het eerste huwelijk: 1. *Jackomyntje v. C.,* **ged. 16** Jan. 1699 Brooklyn, jong overleden; 2. *Jackomyntje v. C.,* **ged.** *2* Mei 1701 Brooklyn, huwt Sept. of Oct. 1720 Brooklyn met *Elbert Lygter; 3. Aaltje v. C.,* **ged.** *2* Maart 1701 Brooklyn, huwt met *Jacob Cotine.*

Kinderen uit het tweede huwelijk: 1. *John v. C.,* geb. te Brooklyn, † ± 1761, huwt met *Mary Cozine*; *2. William v. C.,* vestigde zich in N. J.; 3. *Adriaantje v. C.*

A 11 octies. *Nicasius v. C.,* geb. *3 of 6* Juni of 8 Juli 1681, † 16 Sept. 1749, testeert 16 Mei 1746, huwt met Elsie ...

Kinderen: **1.** *Gerardine v. C.,* ged. 7 **Aug. 1706 Brooklyn, huwt met Symon van** *Wyckelen*; **2.** *John v. C.,* geb. **2 Dec. 1707 Brooklyn, † 1 Mei 1778, huwt met** *Catherine Remsen*; 3. *Gerrit v. C.,* † 17 Nov. 1783, huwt 1° met *Sara.. .,* 2" met *Antje Bergen.* Dit gezin woonde te New Utrecht, terwijl de hiervan afstammende familie *Couwenhoven* aldaar nog woonachtig is. 4. *Peter v. C.,* **woont** te The Rariton, N. J.

B. *Jacob Wolfertsen v. C.,* brouwer, † ± 1670, huwt 1. met *Hester Jansen, 2.* op 26 Sept. 1666 met *Magdaleentje Jacobusdr. Bysen.*

Kinderen alleen uit het 1e huwelijk: 1. *Neeltje v.* **C., ged. 26 Sept. 1639 N. Amsterdam, huwt op 6 Jan. 1662 met** *Cornelis Pluvier; 2. John v. C.* (B I); 3. *Lysbeth v. C.,* ged. 6 Sept. 1643 N. Amsterdam, huwt met *Sam Gerritsen*; *4. Aaltje v. C.,* ged. 26 Aug. 1646 N. Amsterdam, huwt 7 Juli 1669 met *Bernardus Hassing (Hassius); 5. Petronelletje v. C.,* **ged. 10** Mei 1648 N. Amsterdam, huwt met *Isaac van Vleck.*

B I. *John v. C.,* **ged. 29** Mei 1641 N. Amsterdam, huwt 1 April 1664 met *Saartje Frans* **van** Haerlem. Uit dit huwelijk *Jacob v. C.* **(B** 11) en **vermoedelijk** meerdere kinderen.

B II. *Jacob v. C.,* **ged.** 30 Nov. 1664, huwt 7 Juli 1686 Newtown met *Anna Remerson* **(beiden wonende te Gravesend). Uit dit huwelijk: 1.** *Johannes v. C.,* ged. **16** Aug. 1686 Fladlands, jong overleden; **2.** *Johannes v. C.,* ged. 8 Maart 1696 Flatlands en vermoedelijk meer kinderen.

C. *Pieter Wolfertsen v. C.,* **ged.** 1614, brouwer te N. Amsterdam, woont in Pearl street, schepen in 1660, **1654,** 1668, **1659, 1660, 1661, weesmeester 1655-1660, in 1665 inspecteur generaal der kolonie, testeert 9 Sept. 1700, huwt 1° op 2 Dec. 1740 met** *Hester* Symons *Daws*, **wed. van** Jacques de Vernus, van N. Amsterdam, **2° op 22 Nov. 1665 met** *Aaltje Sibrants.*

Kinderen alleen uit het 1e huwelijk: 1. *Hester v.* **C., huwt 22 Febr. 1688 met** *Johannes Maden* **van N. J.; 2.** (?) *Cornelis v. C.,* die zich waarschijnlijk in N. Jersey vestigde en een zoon had, *Peter v. C.,* welke woonde te Galloway nabij Cape May; 3. *Petrus v. C.,* ged. 27 Febr. 1669, huwt *Mary* ... De afstammelingen **van dit** echtpaar wonen thans in **Gloucester** County, N. J. Bovendien een gelegitimeerde natuurlijke dochter *Aaltje v. C.*

De familie *Conover* heeft opgericht de van *Couwenhoven-Conover family association*, welke op 30 **Mei de 300-jarige herdenking heeft gevierd van de immigratie van** *Wolfert Gerritsz. v. C.* — Vice-President van deze familievereeniging is Rev. Earle Conover, 10 **Bellevue** Avenue te Bloomfield, N. J., U. S. A.

Bovenstaande gegevens **zijn** ontleend aan „Early Settlers of Kings County, Long Island", door T. G. Bergen, 1881; „Early Settlers ot Monmouth County, N. J." door G. C. Beekman, 1901; „The Conover Family" door Ch. Hopkins Conover, 1912; „Keskachange" door F. van Wyck, 1924 en persoonlijke mededeelingen van Maj. P. M. Chamberlain te Newark N. J., afstammeling **in vrouwelijke lijn van Saartje van Couwenhoven en Isaac van Deventer.**

Oss. BLAAUW.

Cuyl van Kijfhoek. (XLIX, 262, 280/2). **De Heer van Beresteyn noemt** *Herbert van Cuyl Florisen.*, † 1516, een broeder van *Henrick* **en** *Floris,* **doch** vergist zich hierin.

Herbert **is geen broeder, doch een zoon van laatst genoemden** *Floris* en neef van *Henrick.*

De schepenverklaring d.d. 6 Februari (niet 1 Februari) 1010 luidt als volgt:

„Dat *Henric Florissoen van Kul* **tucht dat hem wel kennelicke is dat** *Floris van Kuyl* **sijn** broed'jaerlycx spreken' heeft **upte huysse van Claes Aerntss staen'** en̄ **geleg' tot Gorinch' upte Langedyck die** som̄e **van VI R. gld tsjaers welcke huys wille'eer Claes voirn.** gecoft **heeft tege Gielis Harmanss van Bochove welcke rente voirn.** *Herbere van Kuyl* **si j n** broed'so **en jaerlycx noch heffen' is upt voirss. huys".**

De stamreeks bij van Leeuwen, Bat. Hl., Deel II, blz. 929 klopt met deze schepenverklaring.

's-Gr. **v. N.**

Hartman. (XLIX, 284). De schrijver van dit artikel zegt, dat in de levensbeschrijving van Adriaen Hartman in N.N.B.W. I 1032 *eenige fouten* voorkomen. Als zoodanig vermeldt hij, dat Hartman waarschijnlijk in Middelburg geboren is en niet in Rotterdam, terwijl zijn vrouw geen dochter was van Thomas van Estvelt, maar diens zuster.

Daar bovengenoemde levensbeschrijving door mij ge-

maakt is, mag ik hierop zeker wel even antwoorden, dat het gemaakte verwijt mijns inziens volkomen ongegrond is. Ik heb noch over een dochter, noch over een zuster van Thomas van Estvelt gesproken en wat de geboorteplaats van Adriaen Hartman betreft, blijf ik er bij, te meer nog omdat in de ondertrouwakte van 23 Aug. 1626 de bruidegom genoemd wordt jonggezel *van Rotterdam,* dat hij hoogstwaarschijnlijk in deze stad geboren zal zijn.

Ik begrijp werkelijk niet, waarin de door mij gemaakte fouten dan bestaan.

Als welkome aanvulling op mijn artikel vermeldt de schrijver, dat Hartman in 1626 te Tiel gehuwd is. Ik kan hier nog bijvoegen, dat hij in een akte van notaris Wagensvelt te Rotterdam, van 25 Febr. 1627, 23 jaar oud genoemd wordt en dus geboren zal zijn in 1603 of 1604.

Rotterdam. E. WIERSUM.

Loten-Antwerpen-Verbruggen (XLIX, 286). I. De vader van Cecilia *Lups* was *Govert Lups.*

11. Marten Loten was geb. Amst. 23 *Sept.* 1626.

Christina Rutgers was geb. *1627.*

Amsterdam. W. VAN MAANEN.

Moen (de)-van Velsen-van Voss. Zijn er nog afstammelingen in leven van: *Carel Godefroi de Moen,* gereformeerd predikant, overl. Doesburg 23 Nov. 1879 en gehuwd geweest 1° met *Agatha Sophia van Voss,* 2° met *Alexandrina Hendrika Adolphina Carolina* Baresse van *Haersolte* en van: *Simon van Velsen,* gereformeerd predikant te Amsterdam, daarna hoogleeraar te Kampen, overl. aldaar Apr. 1896 en gehuwd geweest 1° met Johanna *Maria Wilhelmina de Moen,* 2° met *Johanna Alyda Lucia van Voss?* Kunnen zij mij inlichten over plaats en datum van overlijden van *Johan Christoffel van Voss,* broeder van *A. S.* en *J. A. L. van Voss* voornoemd? Mij is van hem bekend, dat hij werd geboren te Hardenberg 17 Mei 1815, in 1840 sergeant-majoor te Padang, vervolgens hier te lande (?) werkzaam op een handelskantoor en in 1861 nog in leven was.

Leeuwarden. A. L HEERMA VAN VOSS.

Poll (van de)-van den Heesacker. (XLIX, 263). Uit Smits „De grafzerken in de St Janskerk van 's Hertogenbosch", deel 2, pag. 308 blijkt, dat in die kerk begraven werd *Ghijsbert van de Pol,* ob: 1602, getrouwd 1° met *Margriet Artssen,* ob: 1468 en 2° met *Beatrix van den Hezacker* (er staat *Bezacker),* ob: 1631.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Riemsdijk (van). (XLIX, 242-246). *Adriaan van Furstenberg* erfde van zijne moei *Henrica van* Aller, weduwe *van Riemsdijck,* het goed Watergoor onder Nijkerk in ± 1676. Tot welke der van Riemsdijken behoort deze van Riemsdijck?

Amersfoort. W. CROOCKEWIT W. A.z.

De echtgenoot van *Henrica van Aller,* genaamd *Jelis van Riemsdijk,* behoorde tot de door mij in kolom 243, noot 2 aangehaalde oud-adellijke familie van dien naam.

VALCK LUCASSEN.

Rixtel (van). (XLIX, 187, 286). De *Jan van Rixtef,* genoemd door den Heer Hoffmañ, die Haarlem 24 Juni 1700 huwde met *Elisabeth Samijn,* kan bezwaarlijk identiek zijn met den naamgenoot, die aldaar 9 Oct. 1703 werd begraven, aangezien de dochter van dit echtpaar, *Anna Josina van Rixtel,* Haarlem 9 Mei 1708 werd gedoopt. De begraafdatum heeft waarschijnlijk betrekking op den vermoedelijken vader van eerstgenoemde, n.l.: *Johan (Jan) van Rixtel,* die Haarlem 21 Juni 1671 voor schepenen huwde met *Aneiie de Graef.* Eerstgenoemde *Jan* zal begraven zijn Haarlem Gr. Kerk 2 Mei 1721, dan wel 8 Aug. 1760. Op beide data werd althans een persoon van dien naam ter aarde besteld.

Alle bovenvermelde gegevens dank ik aan nasporingen van ons medelid, Mejuffrouw H. Mijnssen te Huis ter Heide.

's-Gravenhage. M. R. H. CALMEYER.

Santvoort. (XLIX, 187). Het manuscript-wapenboek, kwarto, van J. van Wieringen, 1638—± 1720, geeft: Een keper van zilver, vergezeld door drie vijfbladige bloemen van hetzelfde, op een veld van sabel.

Amersfoort. W. CROOCKEWIT W. A.z.

Sebo-Steenkamp. (XLIX, 187). De fichescollectie van het Landsarchief bevat de volgende gegevens over deze twee families :

1. *Ditlof Jan Sebo,* geb. Soerabaja in 1808/9, in 1853 gehuwd en 8 kind., was toen commies bij den ontv. te Panaroekan; in 1860 was hij commies-boekhouder te Pasoeroean.

2. *Dorothea Elizabeth S.,* oud 19 j. in 1831, geb. Soerabaja, tr., won. Rijswijk (Batavia), aldaar 30 Nov. 1831 *D. O. Bekking*; haar test. in reg. Bat^a. 1837 fol. 6.

3. *Georye Wilhelm S,* bij besl. commiss. gen. 3 Jan. 1819 no. 4, bevestigd bij G. B. 30 April 1819, boekh^r bij de pakhuizen te Soerabaja, was geb. te Neurenberg en in 1803 met schip „De goede intentie" in Indië gekomen als ass. op f 24 's m.; hij werd 24 Jan. 1804 boekh^r op f 30 's m. met 3 j. verband; in 1816 is hij te Grissee; als boekh^r van 's lands magazijn overl. hij Soerabaja 3 Jan. 1821.

4. *Joh" Petronella S.,* werd 30 Sept. 1816 R. Kath. te Soerabaja ged.; gett. *Joh" van Sprew* en *Helena Petronella Cos,* wed° *Rijk.*

1. Een weduwe *Steenkamp* komt 1826 te Soerabaja voor.

2. *Frans St.,* burger te Solo, koopt ald. 16 Juni 1746.

3. *Theodorus Geertruidus St.,* geb. Axel, 25 jaar oud, j.m., won. Soerabaja, ondertr. ald. 27 Sept. 1823 *Frederika Jacoba Roesler,* geb. Soerabaja, j.dr. oud 18 j., won. ald. ; gett. *Penning Nieuwland* en *E. C. Smulders*; 3° huw. procl. 12 Oct. 1823; hij was w^d inspecteur waterstaat en † Soerabaja 19 Mei 1824; boedel bij weesk. Semarang 30 Nov. 1824 erven *Theodora Frederika Wilh^a St.*

Welt. B. v. T. P.

Uytrecht (van). Gevraagd gegevens omtrent de kwartieren van *Gerrit van Uytrecht,* geboren, blijkens een bijbelaanteekening, Twello 19 Juli 1657. Hij kwam 1676 op Curaçao, alwaar hij 4 Aug. 1681 huwde met *Clara Grotestam* en was 1713 commandeur der baaien

in West-divisie te Curaçao. Van hem stamt het West-Indische geslacht *van Uytrecht* af. Het doopboek van de Gereformeerde gemeente te Twello begint eerst met 4 Juli 1668.

's-Gravenhage. M. R. H. CALMEYER.

Wale (de). (XLIX, 266). Het manuscript-wapenboek, kwarto, van J. van Wieringen, 1638—± 1720, geeft: *de Wale(n?)* tot Amsterdam. Drie (2-1) gouden vogeltjes (maarlen ?) op een veld van azuur.

Amersfoort. W. CROOCKEWIT W.A.z.

Wall (van de). (XLIX, 255, 286). De gegevens van den Heer van de Wall kan ik als volgt aanvullen.

Evert en *Gelmer van den Walle*, beiden 24/5 1464 magescheidsvrienden bij het sluiten van een magescheid door Johan de Rode van Hekeren Evertsz. met zijne zusters Jutte en Lutgarde; *Gelmer van den Walle* en zijne vrouw ***Griet*** sluiten 4/9 1477 een magescheid met Bielen Iseren en hare dochter Gertruet, waarbij *Aernt van den Walle* als magescheidsvriend ; ***Ghisbert van den Wall***, in 1641 richter van Doesburg; ***Aernt van den Wall***, in 1664 hillixman bij het sluiten van huwelijksvoorwaarden van zijne zuster joffer Seute ***van den Walle*** met ***Steoen van Rhemen*** ; ***Aernt von den Wall***, in 1565 schepen van Zutphen; *Aernt van den Wall*, getrouwd met *Henrick* (sic) van ***Essen,*** koopen 4/10 1666 namens hunnen onmondigen zoon ***Luicken*** en hunne onmondige dochter ***Luicken*** land in de vrijheid van Zwolle (de tekst van het charter noemt hem ***then*** *Walle*); ***Aernt van den Wall***, in 1666 raadsvriend van Zutphen, en zijne vrouw ***Gertruedt Swaeffken*** verpanden 30/9 1699 de tienden uit het goed „dije Rees" in kerspel Almen aan hunne nicht ***Margareta van Apeltoren***; ***Aernt van den Wall, 4/2 1671*** hilixman bij het sluiten van huwelijksvoorwaarden van zijne zuster juffer *Gerberich* ***van den Wall*** met ***Johan Kreijnck***; ***Aernt van den Wall,*** 10/3 1698 burgemeester van Zutphen; ***Aerndt van den Wall***, verklaart te Zutphen 15/9 1693, dat het goed „de Baekerweert" onder Brummen toebehoort aan zijne zuster *Garberich* weduwe ***Johan Kreijnck***; ***Derrick then Walle***, 1/9 1608 burgemeester van Zutphen ; ***Johan Caspar van den Wall***, anno 1612 in de volmachten der Geldersche Leenkamer vermeld als gehuwd met ***Johanna Margarieta Bettinck.***

Deze allen behooren blijkens hunne gevonden origineele zegels ni fallor tot deze Zutphensche familie. De familienaam is weergegeven zooals die op de randschriften dier zegels voorkomt.

Omtrent het wapen kan ik mededeelen, dat de beschrijving in het Armorial Général in voce *van der Wal* en als linkerhelft in het gedeelde wapen ***van den Wall Bake*** in Vorsterman van Oijen's Stam- en Wapenboek niet juist is. Deze bronnen beschrijven het als een losstaanden berg. Het moet echter, geheel in overeenstemming met den familienaam, een met hoog gras begroeide aarden wal wezen, die zich in de gedaante van een dwarsbalk van de rechter tot de linker zijrand uitstrekt en waarvan het middelste gedeelte iets hooger is dan de beide einden.

Zonder zegels vond ik nog *Claes van den Walle*, aan wien de stad Zutphen in 1399 „19 pont gelts jarliker pensien ende renthen" schuldig is; *Geroude van den Walle*, aan wien de stad Zutphen in 1400 jaarlijks „ene goede olden guldene" schuldig is en *Derick van den Walle*, 26/7 ***1661*** burgemeester van Zutphen, voor de helft eigenaar van een hof, geheten „Staenenberchs Hoff" buiten de Nieustadt poirte.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Wall (van de). (XLIX, 266, 286). Toevallig vond ik nog onderstaande aanteekening:

Raadssignaat Arnhem 1675-1679.

11 April 1678 Jor ***Johan Casper van de*** *Wall* folio 213.

Hilversum. *G.* A. A. VAN DE WALL.

Onbekend wapen. Op oud familie-zilver in Engelsch bezit, doch niet van de Engelsche keur voorzien (mogelijk van de Fransche van vóór 1789) en versierd volgens Engelsch gebruik met de helmteekens der diverse bezitters komen voor: a. de uil der familie *Sarile* der Earls of ***Mexborough,*** de huidige bezitters, ***b.*** het gestyleerde wapen met 9-paarlige kroon en spreuk „Respice Finem" der graven ***von Bothmer, c.*** de 6 bloemen of 6 struisveeren van de familie ***Young*** of mogelijk *Hardy* en ***d.*** aan de andere zijde: in blauw een gouden rechterschuinbalk, vergezeld van 2 stappende vogeis (eenden ?). Fransche markiezenkroon. Buiten het schild veel rococoversiering, terwijl 2 liggende leeuwen het schild op hunne ruggen dragen. Kan dit wapen mogelijk zijn van de Fransche familie ***(d') Archambault,*** waarvan de dochter ***Hélène*** *Clémentine* in Mei 1801 den Engelschman *Hardy* huwde en zoo niet van welke familie is het dan wel?

Dordrecht. W. DE BRUIJN.

Onbekend wapen. Op een aan de Vlaardingsche Oudheidkamer ten geschenke aangeboden haardplaat komt het volgend wapen voor: een kruis beladen met vijf paarden (1-3-1) en in iedere schildhoek vergezeld van twee gekruiste sleutels. Helmteeken: een uitkomende paardekop. Van welk geslacht kan dit wapen zijn?

Vlaardingen. M. C. SIGAL JR.

Wapens gevraagd. Kan iemand mij de wapens mededeelen van de geslachten ***Bucaille, Beardsley*** (Benjamin B.), ***van Louw*** en ***van Kats*** (Jacob v. K. einde 18e eeuw), die achtereenvolgens het huis Groot Leerust onder Warmond bewoonden?

Warmond. Wm. MACHEN.

INHOUD 1931, No. 10.

Bestuursberichten. — De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek. door Dr. E. J. Th. à Th. van der Hooo. (Vervolg). — **Eenige extracten uit de Trouw- en Doopregisters der gemeente** Nisse, **medegedeeld door A. van der Poest Clement. (Slot). — Familie-aanteekeningen Beucker en aanverwante geslaohten. (Vervolg). — Korte mededeelineen: De la Sarraz: Bowier; Waterschapswapen. — Vragen en antwoorden: Bartelink-Willink; Bischoff; Bruyn; Buytendijk; Copes; Couwenhoven (van); Cugl van Kijfhoek;** Hartman; **Loten-Antwerpen-Verbruggen: Hoen (del-van Velsen-van Voss: Poll (van de)-van den Heesacker; Riemsdijk (van); Rixtel (van); Santvoort; Sebo-Steenkamp; Uytrecht (van); Wale (de); Wall (van de). — Onbekende wapens: Wapens gevraagd.**

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN hET

Genealogisch-heraldisch Genootschap : „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, zoomede opgaven van adresverandering gelieve men te riohten tot den re d a c t e u r Dr. Ta. B. VALCK LUCASSEN, *huize* **Sparrenheide,** *Driebergen.*

Correspondentie, beatemd voor het B e s t uur, gelieve men te richten tot den s ec r et ari s Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redaotie) te riohten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleïenburg 6, 's-Gravenhage.*

De **redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.**

N". **11.** **XLIXe Jaargang.** November 1931.

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur van de Groep van in Gelderland wonende leden heeft zich als volgt gereconstitueerd : P. M. van **Walchren, voorz., R. T. Muschart, Parkstraat 31, Arnhem, secr. en H. A. G. M. Cremers, penningm.**

De vergaderingen dezer groep zullen voortaan plaats hebben op iederen eersten Zaterdag der maanden October tot en met Juni des n.m. ten 3 ure in het gebouw Koningstraat 21 te Arnhem. (Toegang vrij voor alle leden van het Genootschap).

Tot lid zijn benoemd:

Dr. F. S. VAN BOUWDIJK BASTIAANSE . *'s-Gravenhage. Javastraat 20.*

F. VAN HOOGSTRATEN . . . . . *Zalt-Bommel.* **Burg. v. Zuilichem.** *Ruiterstraat 14.*

C. C. VAN VALKENBURG . . . . . *Bloemendaal. Rijperweg 3.*

Adreswijzigingen:

Prof. Dr. J. F. VAN BEMMELEN *Boston (Mass. U.S.A.). Lowell Institute, Boyltonstr.* 491.

Jhr. R. DITTLINGER . . . . . ***Brussel.*** *Avenue Le Grand 31.*

A. L. DOMIS . . . . . *Driebergen-Rijsenburg. „Le Châlet", Kl. Loolaan 7.*

H. A. C. FABIUS . . . . . *'s-Gravenhage. Bachmanstraat 10a.*

J. S. F. VAN HOOGSTRATEN . . . . . *'s-Gravenhage. Nieuwe Parklaan 77.*

Mr. C. G. IORDENS . . . . . *'s-Qravenhage. Balistraat 30.*

Mr. P. R. TAK LABRIJN . . . . . *Weltevreden (Java). Molukkenweg 40.*

H. W. G. RAS B. D.ZN. . . *Takengon* (Atjeh, *Sumatra*).

De oudste heeren van Stryen,

door Jhr. Dr. **TH. VAN RHEINECK LEYSSIUS.**

In 1928 **had ik het voorrecht eene toelichting te schrijven tot de excursie van ons genootschap naar de Zuid-Hollandsche eilanden. Op blz. 12-14 daarvan behandelde ik in het kort de heerlijkheid Strijen, Stryen, Striënof Strine[1]).** Ik gaf daarin **eene** lezing van den oorsprong van deze heerlijkheid. Wegens de beperkte ruimte kon ik echter toen geen bewijzen bijbrengen. Vandaar **dat** ik er hier op terugkom. **Hier** is te **meer** reden voor, daar de moderne **schrijvers** zich in het algemeen niet in bijzonderheden met de oudste geschiedenis van Stryen hebben ingelaten. Dit **behoeft** ons niet te verwonderen, gezien de daaromtrent **heerschende** verwarring en de moeilijkheid om zich daaraan te ontworstelen. Het komt ***mij*** dus ten zeerste **wenschelijk** voor de hoofdlijnen nog eens te trekken. Zulks kan dan als inleiding dienen **voor** het indertijd reeds als lezing publiek gemaakte artikel van Dr. **Obreen,** hetwelk in dit maandblad staat te worden **gepubliceerd** en waarin o.m. de latere **geschiedenis** van **Stryen** wordt behandeld.

Qramaye gaf in het begin van de **17^e** eeuw in **zijne** „Antiquitates Bredanae" **eene** oudste geschiedenis, waarin naast **eenig** slecht ook veel goed materiaal voorkomt, hetwelk echter **oncritisch** en zonderling is gebruikt. Toch is **zijn** werk veel beter dan Van Goor's **„Beschrijving** van Breda". Deze put uit **eene** kroniek van Breda van Van Vliet of Vlitius, welke ik nooit onder de **oogen** heb kunnen krijgen, en komt tot de meest fantastische resultaten. Hij begint de genealogie met een **Witger** graaf van Stryen, die in 680 stierf en als graaf de opvolger zou

[1]) **Deze vier vormen en nog andere daarbij komen in de middeleeuwen voor. DA uitspraak liep toen niet veel uiteen. Nu heeft men officieel de spelling Strijen, die in onze taal den naam geheel onjuist weergeeft, behouden; ter plaatse is de uitspraak behalve door enkele notabelen nog Striën. Om niet te veel af te wijken houd ik mij aan Stryen.**

zijn van Geertruyd, dochter van Pepijn van Landen. Op hem volgen 7 graven, wier namen we niet noemen zullen, waarmede we belanden bij de Hilzondis gravin van Stryen, die voorkomt in eene beruchte valsche oorkonde van 992 en stichtster zou zijn geweest van de abdij Thorn [2]).

Van deze zou Stryen gekomen zijn aan haar zusterszoon Raginer graaf van Stryen, na wiens dood het zou zijn verdeeld tusschen Lambert graaf van Stryen als voorvader van de heeren van Stryen en Hendrick eersten heer van Breda.

Mr. A. G. Kleyn heeft in 1861 in zijne „Beschrijving van Breda" de ongerijmdheid van dit alles aangetoond en reeds gewezen op de valschheid van het charter van 992. Hij heeft voorts opbouwend in hoofdzaak het goede spoor gevonden, maar heeft zijn goede werk verduisterd door velerlei ietwat gevaarlijke bespiegelingen op detailpunten.

Sindsdien heeft, zoover mij bekend, niemand dit onderwerp nogmaals critisch gereleveerd. Wel-geeft L. Vanderkindere in zijn bekend werk „La formation territoriale des Principautés Belges au moyen âge" terzake waardevolle beschouwingen; voor hem was Stryen echter uiteraard bijzaak. Dit alles noopt mij, zooals gezegd, opnieuw de groote lijnen te trekken van wat wij veilig omtrent de oudste geschiedenis van Stryen kunnen aanvaarden.

Aanvankelijk is op grond van een charter van 1 Juni 992 [3]), waarbij „Hilzondis comitissa de Stryen" de abdij Thorn zou hebben gesticht, steeds aangenomen, dat Stryen vóór de versnippering in vele heerlijkheden, waarvan Breda en Stryen in engeren zin de voornaamste waren, een zelfstandig graafschap is geweest.

Toen dit charter valsch bleek te zijn, „ein plumpes Machwerk" volgens Hirsch, heeft men het bestaan van het graafschap Stryen willen ontkennen, maar is daarmede te ver gegaan. In het slot van een straks te bespreken oorkonde Van 967 wordt wel degelijk gesproken van „dictu comitatu", hetwelk blijkens de voorafgaande regels slechts op den pagus Strya kan slaan.

Er heeft dus wél een graafschap Stryen bestaan. Leon Vanderkindere geeft dit dan ook toe, maar voegt erbij, dat het slechts een graafschap was in administratieven zin, als een der drie ondergouwen van de groote gouw Taxandrië, en wil van afzonderlijke graven niets weten. Van deze blijkt dan ook niets. De grafelijke macht in Stryen berustte zoo goed als zeker bij de graven van Taxandrië [4]). Terecht hebben de nieuwste schrijvers, die dit onderwerp, zij het kort, bespraken, Ir. Ramaer in zijne Geografische geschiedenis van Holland bezuiden de Lek en de Nieuwe Maas, Prof. Blok in zijne toelichting tot de kaart van den Bourgondischen tijd van den Geschiedkundigen atlas (1916) en Dr. Beekman in zijne toelichting tot de kaart van Holland, Zeeland en West-Friesland in 1300 van dienzelfden atlas (1920) het bestaan van een graafschap Stryen erkend.

Het spoor, dat wij zullen volgen om meer omtrent de oudste geschiedenis van Stryen te weten te komen, is gebruik te maken van het feit, dat het van ouds ten nauwste verbonden is geweest aan de abdij Nivelles. Deze abdij is circa 660 [5]) gesticht door de heilige Geertruyd, dochter van den Frankischen rijksbestuurder Pepijn van Landen, en hare moeder Itta. Zij heeft natuurlijk volgens de gewoonte dier dagen hare stichting rijk gedoteerd, vermoedelijk met haar geheele vermogen. Uit haar tijd en de volgende drie eeuwen is niets tot ons gekomen omtrent het Stryensche land, maar uit hetgeen ons uit het jaar 967 heeft bereikt en uit eene in eene oorkonde van 966 ten onrechte later ingevoegde, maar daarom toch zeer oude, goederenlijst van de abdij Nivelles kunnen wij teruggrijpen op hetgeen Geertruyd moet hebben bezeten. De in zijne beschouwingen vaak onjuiste, maar als weergever van oorkonden betrouwbaar geachte begin 17e eeuwsche schrijver Gramaye geeft n.l. in caput V van zijne Antiquitates Bredanae op het jaar 967 een brokstuk van eene oorkonde, afgedrukt bij van den Bergh, Oorkondenboek van Holland 1 nº 40 en in de verzameling keizersoorkonden van de Monumenta Germaniae, waarbij keizer Otto I over bezittingen van de abdij Nivelles beschikt, zooals van den Bergh het noemt. Het overgeleverde brokstuk heeft echter meer van een gedeelte van eene bevestigingsoorkonde.

De uitgevers van beide verzamelingen hebben echter over het hoofd gezien, dat het slot van de oorkonde in het volgend hoofdstuk van Gramaye te vinden is.

Het fragment moet dus in zijn geheel luiden:

„In pago Schaldis villam Berghis cum tribus insulis, s(p)range, waterange, steeninge cum ecclesia et thelonio [6]); in pago Strya de patrimonio ipsius electae virginis Mons cum appenditiis Tremella, Sturnahem et omni piscatura ad Mosam et terris adjacientibus".

„Nec habeat ullus dux, comes, marchio aut quaecumque persona humilis seu alta ullum ius sive placitum, sed erit legitimus ecclesiae Nivellensis et fratrum sanctimonialium defensor dominus terrae de Stryaet quicumque heres ipsius in dictu comitatu".

Dit beteekent: „In de gouw (of het land van) Schouwen de villa Bergen (op Zoom) met drie eilanden, spranken, wateringen, steeningen (?) met kerk en tol in de gouw (of het land van) Stryen; uit de nalatenschap van de uitverkoren jonkvrouw (d.i. Geertruyd) zelf (Geertruiden) Berg met Drimmelen, Sturnahem (Stryenhem ? = het dorp Stryen ?) [7]) en de geheele visscherij tot aan de Maas en in de aanliggende landen. Ook zal geen hertog, graaf, markgraaf nog eenig laag of hooggeplaatst persoon recht of rechtspraak (aldaar) uitoefenen, maar de wettige verdediger van de kloosterlingen zal zijn de heer van Stryen en wie ook diens erfgenaam zij in gezegd graafschap."

---

2) „Zou zijn", want elj was in deze slechts de medewerkster van haren gemaal graaf Ansfried van Taxandrië.

3) Van den Bergh: Oorkondenboek van Holland en Zeeland 1. 67.

4) Vanderkindere acht het onzeker, of Stryen bij de stiohting van het markgraafschap Antwerpen in het begin van de 11e eeuw evenals de ondergouw Ryen ten koste van Taxnndrië daarin is opgenomen. Hij schijnt er echter toe over te hellen deze vraag bevestigend te beantwoorden. In het licht van de verdere geschiedenis, waaruit blijkt, dat de heerschappij over Stryen reeds in 1003 aan de graven van Leuven toekwam, ben ik van eene tegenovergestelde meening. In elk geval kwam in 1106 het markgraafschap Antwerpen met de Neder-Lotharingsohe hertogswaardigheid aan deze graven.

5) De kroniek van Sigebert van Gembloux plaatst de stichting precies op het jaar 650. (Monumenta Germaniae S.S. VI, 357 f.)

6) Leesteeken invoegen.

7) Het achtervoegsel hem is vaak later van plaatsnamen afgesleten.

Men ziet hier dus, dat in ieder geval Mons, d.i. Geertruidanberg met omgeving, tot de nalatenschap van de heilige Gaartruyd behoorde. Moet man a contrario aannamen dat zulks mat Bergen op Zoom en omgeving niet het geval was ? Het lijkt mij niet alleen niet noodzakelijk, maar het zou niet in overeenstemming zijn mat de verdare gegevens. Wel blijkt, dat daze plaats toen niet tot de gouw Strya werd gerekend maar tot de gouw Scaldis (Scheldegouw of Schouwen) of (op zijn minst) dat de grens tusschen de beide gouwen onzeker was of geweest was. Of wii Bergen op Zoom al of niet tot de heraditas durven rekenen, hangt ar mede van af, of wij vertrouwen durven stallen in de zeer oude goederenlijst, welke is geïnterpolaard in het charter van een jaar te voren (966), waarin keizer Otto 1 aanige elders gelagen goederen aan Nivellas schenkt [8]).

Daze goederenlijst ziet ar, ook volgens Vanderkindere, die op aenige zeer oude naamsvorman wijst, oud en betrouwbaar uit. Bovendien kunnen we in de daarin genoemde schenkers van goed vale dar oudste leden van het Henagouwsch-Leuvansche gravenhuis herkennen [9]).

Ik zal hierop niet verder ingaan, maar geef slechts dan tekst voor zoovar voor dit onderwerp van belang.

„Hereditas sanctaa Gartrudis sita in pago Tassandria super fluvio Struona in villa qua dicitur Bergon cum integritata sua, illic aspiciunt insula tras, prima Biavalant (lees Rielant?), secunda Spiesant, tertia Gerselre" (leas Gerseke).

Men ziet hier dus Bergen en wel oppervlakkig geoordeeld de plaats Bergen op Zoom, in Taxandrië geplaatst in tegenstelling mat het diploma van het volgend jaar.

Mat daze tegenstelling heeft man steeds geworsteld. Is nu in daze goederenlijst mat Bergen inderdaad Bergen op Zoom bedoeld ?

Laten wij beginnen met hier nog eana vraag bij te plaatsen, n.l. waarom wordt hier slechts aan der twee Bergen's genoemd ?

Was men recht of pratansie op het andere vergaten? Welk eana schoone gelegenheid anders dia pretensie te doen herleven ; en zulke vergeetachtigheid, opzichzelve aannemelijk, ware toch door de toen nog voorhanden goadaranlijstan wal tegengegaan.

Neen, ik zie maar aane aannemelijke verklaring, nl. dat dit deel [8]) van het eeïntarooleerda stuk ontleend is aan eena aautaekaning, welke aanmerkelijk ouder is dan 966, uit dan tijd dat de villa Bergon een uitgestrekt landgoed was, zich uitstrekkende van het latere Bergen op Zoom tot de Maas en het latere Geertruidenberg. Ik neem dus aau, dat villa hier nog landgoed bateëkant en niet dorp.

Dit landgoed lag dan grootendaals in de ondergouw Stryen van het groota graafschap Taxandrië, terwijl enkele dealen uitsprongen in de Zeeuwscha gouw Schouwan.

[8]) **Van den Bergh: t.a.p. 1, 38 en Monumenta Germaniae, D.D. 1, 432 no. 318. De interpolatie van de goederenlijst is geen — overigens weinig moeilijke** — conjectuur, **maar het charter is ons in eene andere copie zonder deze lijst overgeleverd. De geïnterpoleerde lijst berust** vermoedelijk **op verschillende opteekeningen van ongelijken ouderdom.**

[9]) **Vanderkindere t.a.p. 11 107, herkent in verschillende gevers Reinier II graaf van Henegouwen, diens jong (voor 944) gestorven zoon Rudolph graaf in Hespengouw. Reiniers broeder hertog Gisel**bert van **Neder Lotharingen, benevens** diens zoon Hendrik **(Hellin).**

Het gebied van de villa Bergon behoorde uiteraard bij een hof van dien naam. Waar deze hof gelegen heeft, bij Bergen op Zoom of' te **Geartruidanberg** ? Voor beide zijn argumenten aan te voeren. Op Geertruidenbarg schijnt de naam van vrouwe Gaartruyd te wijzen en het feit, dat het niet waarschijnlijk is, dat de hof zalvain aan andere gouw lag dan het eigenlijke landgoed, of dat ar onzekerheid was, tot welke gouw deze hof behoorde. Daartegen is aan te voeren, dat de hof bij Bergen op Zoom, maar nog in Taxandrië, kan hebben gelegen. Ook wordt in het stuk van 967 Barghis villa genoemd (hier reeds dorp?) en Mons (Gaertruidanbarg) niet. Er is wat betreft het stuk van 967 gaan twijfel omtrent de identiteit van de namen Berghis = Bergen op Zoom, Mons = Geertruidenbarg.

Zekerheid, waar de hof of curtis zelve gelagen heeft, is niet te verkrijgen. Op het gebied van het landgoed zullen zich de beide steden hebben ontwikkeld. In 967 bestond ook reeds Gaartruidenberg en was belangrijk genoeg, dat de dorpen Tremella (Drimmelen) en Sturnaham (= Stryenhem of Stryan?) ar dapendentie's van waren.

Alvorens verder te gaan, nog even iets over de drie eilanden uit de beide charters van 966 en 967. Diep wil ik daar thans niet op ingaan, al zou eene bestudaering van de Zeeuwscha bezittingen, zoowel der heeren van Breda als van de abdijen van ter Does en Duinen, misschien van veel nut kunnen zijn.

Da goederenlijst uit het charter van 966 noemt drie eilanden, Bievelant, Spiesant en Garsalre. Het charter van 967 noemt „villam Barghis cum tribus insulis, s(p)range, watarange, steeninga", dus de villa Bergen mat drie eilanden. Sommige schrijvers hebben in s(p)range, wateranga en steeninga eveneens de namen van (de) drie eilanden willen zien, ten onrechte geloof ik. Eerstans kloppen dan de namen niet met dia van het stuk van 966, waarvan twee ons als bezittingen van Nivelles ook van elders bekend zijn, nl. Suisant en Garsacka uit een nader te bespraken diploma van 27 Juli 980 [10]).

Ten tweede laat zich heel goed spranken, wateringen, staaningan of iets dat ar op lijkt lezen zonder dat aan eigennamen behoeft te worden gedacht. Dat Gersalra, Gersecka = Ierseke is, daar is man het tegenwoordig meen ik over eens. Klayn wil voor Spiesant Orisant lazen. Ik zal mij daar niet over uitlaten. De meeste moeilijkheid geeft Bievelant, omdat man moeilijk kan aannemen, dat geheel Baveland eana dependentie van Bergen was. Da mouumenta Garmaniae stallen voor Bravalant te lazen. Ik zou echter Rialant of Rietlant willen lezen (tegenwoordig Rilland). Dit lag op de juiste plaats en heeft reeds vroeg aan de heeren van Breda behoord.

Het supplement oorkondenboek van de Framery vermeldt uit het jaar 1229 een geschil tusschan de abdij van Duinen en heer Gillis van Breda over „terra de Rialant, quod Ward dicitur" hetwelk door voorouders van laatstgenoemde aan deze abdij was geschonken. (Ward is tegenwoordig Waarde en ligt nu op Zuid Baveland.)

Wat ons verder treft in de oorkonde van 967, is dat er gesproken wordt van een dominus of heer van Stryan

[10]) **Van den Bergh t.a.p. I, 53.**

in het graafschap Stryen. Is dit niet wonderlijk? Ik meen van niet.

Voor onze begrippen is een graaf veel meer dan een heer, maar in de vroege middeleeuwen was dit niet steeds zoo. De graaf was een erfelijk ambtenaar, laten we zeggen een erfelijk vorst, maar wiens gezag in zijn graafschap behalve op eenige belangijke ambtelijke bevoegdheden voor een groot deel berustte op de inkomsten uit zijne eigen goederen.

Een *grond*heer daarentegen had in den regel de grafelijke rechtsmacht geheel of tot zekere hoogte, was bovendien eigenaar van allen grond in zijn gebied, had dus in zijn, weliswaar meest beperkter, gebied vaak veel grooter directe macht,

Wat zien wij nu in het graafschap Stryen, eene heerlijkheid en we kunnen dunkt me veilig aannemen eene grondheerlijkheid [11]), welke het grootste deel van, zoo niet het geheele, graafschap besloeg. Was de titel vau dominus hier niet veel meer dan die van graaf? Het blijft natuurlijk denkbaar, dat de pagus of comitatus Stryeu zich eerst uit deze grondheerlijkheid heeft ontwikkeld, dat Stryen eerst door deze grondheerlijkheid practisch eene afzonderlijke gouw is geworden. Hier pleit echter één ding tegen, nl. dat de bezittingen van de heilige Geertruyd buiten de gouw Stryen in de gouw Scaldis uitstaken.

In elk geval is er volstrekt geen gevaar een grondheer van Bergen aan te nemen in de gouw Stryen, wiens goed zoozeer samen viel met de gouw, dat de naam er op den duur op is overgegaan.

De advocaat of voogd van Nivelles was dan ambtshalve grondheer. Hij was, zooals we zullen zien, in elk geval in later tijd, tevens graaf van dit gebied.

De verhouding tusschen Bergen-Stryen en Nivelles is in den loop der tijden omgedraaid. Eigenlijk on aanvankelijk was do voogd als zoodanig grondheer. In het charter van 967 wordt de zaak reeds omgekeerd voorgesteld en de heer van Stryen genoemd als defensor van de abdij. Met Stryen is hier toch stellig wel de op de voogdij berustende heerschappij Bergen bedoeld. Men kan moeilijk in het graafschap Stryen naast den graaf (tevens graaf van geheel Taxandrië) en naast den heer van Bergen wiens heerlijkheid bijna, of misschien wel geheel, de gouw Stryen vulde, nog een afzonderlijkeu *heer* van Stryen aannemen, belangrijk genoeg om hem als zoodanig het aanzienlijke ambt van voogd van Nivelles od te dranen.

Integendeel, het Ontstaan van de heerlijkheid Stryen uit de hereditas Sanctae Gertrudis in en naast het graafschap Stryen lijkt mij evident.

Het volgende, wat wij omtrent de bezittingen van Nivelles in deze streken vernemen, is eene oorkonde van 27 Juli 980 [10]), waarbij Keizer Otto II aan Nivelles den koningsban schenkt te Suisant en Gersicka. Men kan aannemen, dat hier Spiesant en Ierseke zijn bedoeld, in elk geval twee der drie eilanden uit de geïnterpoleerde goederenlijst. Men zou geneigd zijn aan te nemen, dat latere opname in deze goederenlijst gevolg is geweest van de oorkonde van 980, indien niet

[11]) **Schröder: Deutsohe Rechtsgeschiohte 1, 614: „Hervorgegangen sind die hohen Kirohenvogteien aus den Immunitäten, also aus der Grundherrsohaft."**

ook in de oorkonde 967 van drie eilanden werd gesproken. Men kan dunkt mij, zooals reeds boven gezegd, aannemen, dat in de lijst van 966 en in 967 dezelfde eilanden zijn bedoeld en de juiste oplossing lijkt mij aan te nemen, dat de drie eilanden wel tot de hereditas behoorden, dus tot het oude landgoed Bergen, maar dat de vrouw van de villa niet over den kóningsban beschikte — hetgeen trouwens voor de 7e eeuw normaal is — zoodat Nivelles het landgoed zonder deze verkreeg [12]). Practisch kwamen op den duur de goederen van het klooster in het bezit van den voogd van de abdij, den legitimus defensor, die — en wel als zoodanig — zooals we reeds zagen, heer van Stryen werd genoemd. Nu zullen we straks zien, dat in elk geval sinds 1003 [13]) de voogdij in handen was van de graven van Leuven, uit het latere Brabantsche hertogelijke huis, die o.a. graven van het Taxandrische gebied waren, voorzoover dit niet voor een deel tusschen circa 1000 en 1106 met het markgraafschap Antwerpen in andere handen was. Was hun voorganger in Taxandrië, als hoedanig in 980 graaf Anstried wordt genoemd, tevens voogd van Nivelles, zooals Vanderkindere aanneemt en ook de traditie wil, dan vereenigde ook hij reeds de grafelijke macht in Stryen met dien van heer van Bergen-Stryen en had dus in eerstgenoemde kwaliteit de beschikking over den koningsban. In de gouw Stryen had hij dus de geheele rechtsmacht, in de in de gouw Scaldis gelegen dependentiën echter ontbrak hem die gedeeltelijk, een gemis hetwelk hij zal hebben gevoeld. Het behoeft ons dan ook niet te verwonderen, wanneer wij den keizer op een oogenblik, dat deze de abdij gunstig gezind moet zijn geweest, — immers hij had deze in 972 aan zijne gemalin geschonken -deze bevoegdheid ten behoeve van haar en van den voogd, zijn trouwen volgeling, den lateren bisschop van Utrecht Ansfried, zien uitbreiden met den koningsban in twee der drie hiervan verstoken eilanden. Waarom ook niet met den koningsban op het derde eiland? Wie zal het zeggen, misschien was hier reeds eerder over beschikt. Wij kunnen uit deze schenking afleiden, dat de voogden de goederen van de abdij toen nog niet uitsluitend tot hun eigen voordeel aanwendden, zooals kort daarna het geval was, immers dan had de keizerin weinig profijt van haar bezit gehad. Hebben wij onze aandacht tol nu toe in hoofdzaak aan het landgoed Bergen of Stryen gewijd, thans is het zaak een en ander te zeggen over het geslacht van de voogden.

Vasten gronden krijgen wij hierbij eerst in eene schenkingsakte van 1003 [1] s), waarin van den voogd van Nivelles gesproken wordt als van „nullum advocatum

[12]) **Sohröder t.a.p., 1, 615: Die Karolingeraeit kannte nur die niedere Vogtei, d. h. die auf die niedere Geriohtsbarkeit beschränkte Immunität".**

„Sie gewährte nur die Exemtion vom Nieder-, nicht vom Grafengericht."

„Aber schon Ende des 9. und Anfang des 10. Jahrhunderts kam es vor das einzelnen Reiohskirchen für ihre Besitzungen auch die hohe Gerichtsbarkeit bewilligt wurde, was seit den Ottonen die Regel bildete".

„Die Geriohtsbarkeit der hohen Vogteien entsprach durchaus der Gerichtsbarkeit der Grafen".

[13]) **Butkens: Trophées de Brabant I, 22.**

praeter Lovaniensem oomitem". Dat was blijkens deze oorkonde graaf Lantbert (Lambert). Het is tevens de eerste maal, dat hij als graaf van Leuven voorkomt.

Hoe was graaf Lantbert in het bezit van de Nivellessche voogdij gekomen? De Brusselsche archivaris Wauters[14]) nam aan, dat hij als zoodanig gekozen is na den dood van zijn zwager Otto, hertog van Neder-Lotharingen uit den ouden Karolingischen stam. Waar de dood van Hertog Otto op zijn vroegst op 1005 is te stellen [15]) (volgens anderen stierf hij 1012), rijmt zich dat niet met de geciteerde akte van 1003. Panderkindere is dan ook van eene andere meening. Hij neemt aan, dat de voogdij, evenals het graafschap Leuven, een erfdeel is van zijn oom van moederszijde, bisschop Ansfried van Utrecht, voordien graaf o.a. van Taxandrië, Teisterbant en Hoey, en dat graaf Lambert van Leuven den naam draagt van zijn moederlijken grootvader, Ansfrieds vader Lambert. Een bewijs dat Ansfried voogd van Nivelles en dus heer van Stryen is geweest vond ik niet, wel zou zulks goed aansluiten, zoowel bij de traditie, als bij zijn Taxandrische gravenambt.

Hoe het zij, Lambert 1 graaf van Leuven, tweede zoon van Reinier III graaf van Henegouwen, stamvader van het Brabantsche hertogelijke huis, gehuwd met Gerberge, dochter van hertog Karel van Neder-Lotharingen, broeder van den koning van Frankrijk, een zeer aanzienlijk man dus, was in 1003 voogd van Nivelles en als zoodanig heer van Stryen. Hij sneuvelde in 1016 in den slag bij Florennes, vermoedelijk als gevolg van verwikkelingen, gesproten uit zijn wensch om zijn zwager Otto als hertog van Neder-Lotharingen op te volgen.

Zijn zoon Hendrik I graaf van Leuven wordt in 1018 als voogd van Nivelles genoemd [16]). Hij schijnt eigenaardig met de goederen van de abdij te hebben omgesprongen en deze geheel als eigen bezit te hebben behandeld.

Na zijn overlijden in 1038, kort daarop gevolgd door dat van zijn zoon Otto [17]), deed de abdij althans met behulp van keizer Hendrik III eene poging zich aan de voogdij der graven van Leuven te onttrekken. Duidelijke taal spreekt op dat punt eene keizersoorkonde van het jaar 1040 [18]). De keizer geeft, na over de onderdrukking van de abdij te hebben gesproken, deze hare goederen terug en bepaalt, dat de abdis voortaan den voogd kiezen zal en dat geen graaf of advocaat daar eenige rechtsmacht zal hebben dan uitgenoodigd door de abdis of den proost. Tegen deze oorkonde is zeer begrijpelijk de broeder en opvolger van graaf Hendrik I van Leuven, graaf Lambert II van Leuven, in verzet gekomen en met succes.

Reeds het volgend jaar, in 1041 dus, wordt door den keizer in eene tweede oorkonde hetzelfde onderwerp opnieuw geregeld [19]).

Nog meer wordt uitgewijd over de aan het klooster aangedane onderdrukkingen en uitdrukkelijk wordt

[14]) Tarlier et Wauters: Histoire des communes Belges: Ville de Nivelles p. 25.
[15]) Vanderkindere t.a.p. II, 26 e.v.
[16]) Monumenta Germaniae, D.D. III, 508.
[17]) Kroniek van Sigebert van Gembloux op het jaar 1038.
[18]) Miraeus: Opera diplomatica 1, oaput XXXVI, fol. 660.
[19]) Butkens III, Preuves fol. 24 en Monumenta Germaniae V, 1, 104 of 1 105 no. 80.

uitgesproken, dat de goddelijke toorn allen die de erfenis van de heilige Geertruyd als beneficium hielden, heeft uitgeroeid, maar het slot van de oorkonde doet de practische gevolgen van deze heftige woorden weer grootendeels te niet, immers slechts voor de stad Nivelles en toebehooren worden de bepalingen van de vorige oorkonde gehandhaafd, terwijl het overige beneficium aan graaf Lambert wordt gegeven, die nu in de regeling toestemt (Lamberto annuente cui dabatur beneficium reliquum").

Lambert verkreeg dus hiermede o.a. de heerlijkheid Stryen. Zijn nageslacht, sinds 1106 hertogen van Neder-Lotharingen (Brabant), bleef verder voogd van Nivelles en dus heer van Stryen.

Op een oogenblik, dat ons ontgaat, heeft een hunner Stryen in leen uitgegeven.

Wij kunnen in verband met het voorgaande en met het feit, dat later de heeren der verschillende deelen van Stryen alle hetzelfde wapen met verschillende kleuren voerden, n.l. drie St. Andrieskruizen, en met het feit, dat c. 1308 verschillende in het oude Stryensche land gelegen ambachten als Almonde en Stanthazen nog tot de Stryensche leenkamer behoorden, wel vermoeden, dat deze beleening aan één persoon zal zijn geschied, onder wiens nageslacht het steeds verder is versnipperd en verdeeld.

Omtrent de hoofddeeling, die tusschen het noordelijke deel Stryen en het zuidelijke deel Breda, door Vlitius op 1039 gesteld, is niets stelligs bekend. Is het jaar 1039 juist, dan zou zij een gevolg moeten zijn van den dood van graaf Hendrik en diens zoon Otto, dus een gevolg van de deeling van hun boedel. Maar het is te onzeker ons hierin verder te verdiepen. In 1126 komt de eerste maal met zekerheid een heer van Breda voor en bestond de deeling dus, terwijl aan het eind van de 13e eeuw de verdere verbrokkeling van het noordelijk deel reeds was voltooid.

In het licht van het besprokene en gezien de gewoonte dier dagen om zeer belangrijke goederen als apanage aan een familielid in leen te geven, behoeft het ons niet te verwonderen, dat wij èn omtrent de heeren van Stryen èn omtrent de uit hen gesproten heeren van Zevenbergen eene oude traditie vinden, dat zij uit het geslacht der oude hertogen van Brabant zouden zijn gesproten. Deze traditie verkrijgt door het voorgaande groote waarschijnlijkheid.

Rest ons nog de vraag hoe het noordelijk deel van Stryen aan Holland is gekomen.

Dat is blijkbaar niet in der minne gegaan. Omtrent de twisten zelve vernemen wij niets. Wij worden deze eerst gewaar door den vrede, welke aan het eind ervan is gesloten en waarin van langdurige twisten van de voorouders der beide partijen over het thans geregelde onderwerp wordt gesproken. Dit geschiedde in een oorkonde van 3 November 1200, welke door sommigen op 1203 wordt gesteld. Hendrik 1 hertog van Brabant en Dirk VII graaf van Holland treffen daarin eene territoriale regeling, welke slechts is te verklaren als de beëindiging van een langdurig geschil omtrent het gebied Stryen, hetzij dan het graafschap of de heerlijkheid. De graaf wordt nood gedwongen leenman van den hertog voor het gebied tusschen Waalwijk en de rivier de Striene, d.i. dus het oude landschap Stryen verminderd met

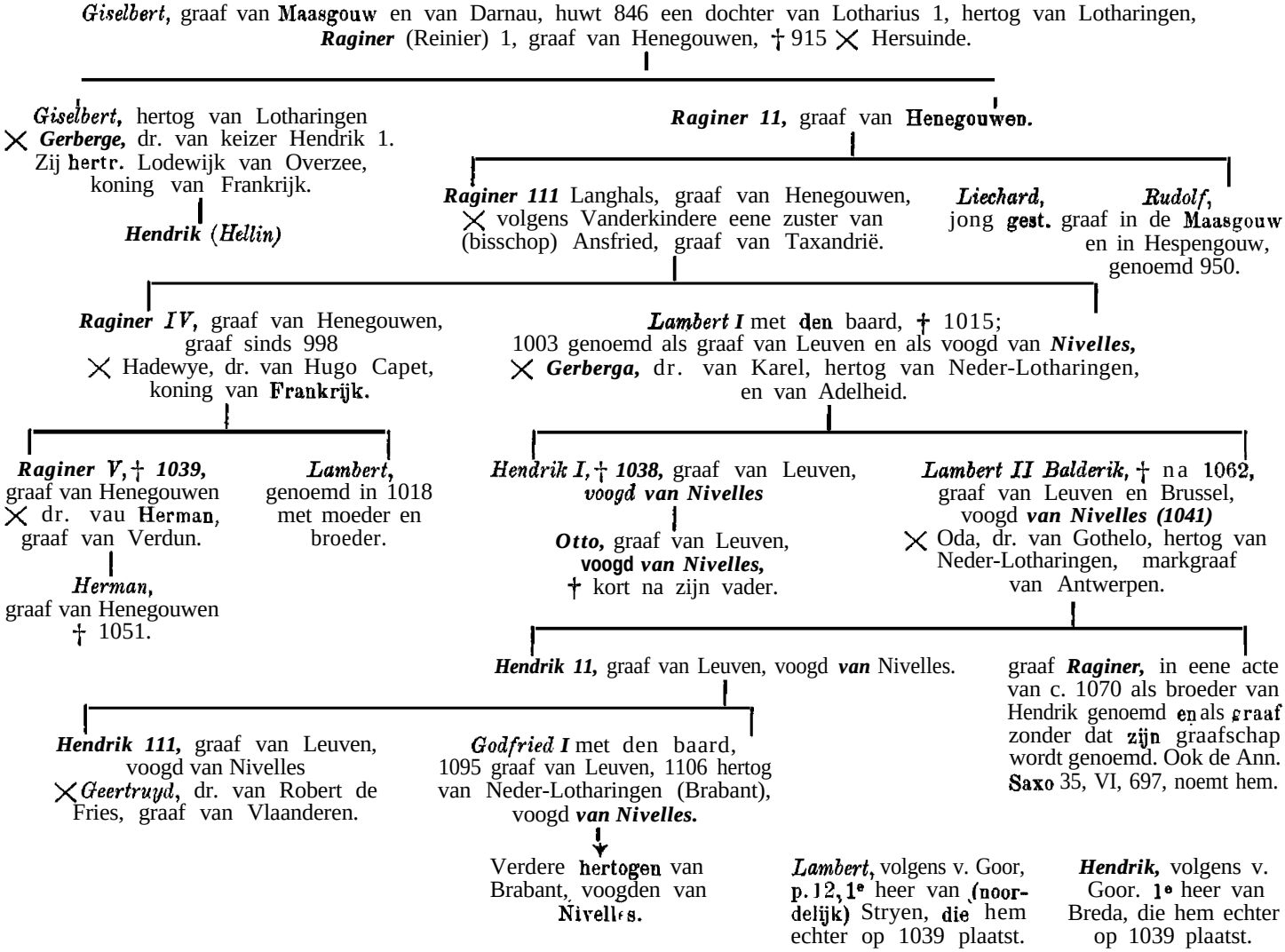

Breda [20]), terwijl hij tevens afstand doet van zijne aanspraken op Breda, de **rest** van Stryen dus; het geheele Stryensche gebied was dus litigeus. Wel is waar wordt de graaf eveneens leenman voor de ten noorden van de Maas gelegen, niet tot Stryen **behoorende** helft van de **Groote** Waard, maar hierbij wordt uitdrukkelijk vermeld, dat **dit** is in ruil voor gebied „**ultra** versus **Selandiam**", meer in de richting van Zeeland, gebied dus over de Striene. Zou hier niet bedoeld zijn dat deel van de oude heerlijkheid Stryen (in 1200 van de heerlijkheid Breda), hetwelk in Zeeland lag en onder de souvereiniteit van den graaf van Holland viel en zou dus hier niet de door Brabant opgeëischte **souvereiniteit** van de drie boven besproken eilanden worden omgeruild voor die van de Dordtsche Waard? Mocht dit **zoo zijn**, dan zou **blijken**, dat de strijd niet liep om het graafschap Stryen, dat langzamerhand een zeer theoretisch begrip was geworden, maar over de **voogdij**-heerlijkheid.

Vanwaar deze strijd, naar allen schijn een strijd over de Stryensche successie, „de hereditas **sanctae Gertrudis**", dus over de voogdij van **Nivelles**?

Gaat ze terug tot de erfenis van bisschop Ansfried, die in 994 bisschop van Utrecht werd of slechts tot het uitsterven van den oudsten tak van het Leuvensche huis in of kort na 1038 ?

Een oorkonde van **10** April 1307 [21]), waarbij een nieuwe vrede tusschen Brabant en Holland wordt gesloten, nu meer in het voordeel van Holland, maakte aan den **leenband** van de Hollandsche Waard, zoowel wat het Stryensche deel, als wat de zoogenaamde Dordtsche Waard betreft, voor goed een einde.

Ik voeg hieraan een overzicht toe van de leden van het Henegouwsch-Leuvensche huis, waarop de verschillende voogden van **Nivelles** als zoodanig zijn aangegeven [22]).

[20]) Wil deze bewering geheel en al nauwkeurig zijn, dan moet men aannemen, dat het kleine hoekje **gronds tusschen Geertruidenberg**, **'s-Gravenmoer** en Waalwijk, dus tusschen Geertruidenberg en de **heerlijkheid** Heusden, **eveneens Stryensch** gebied **was**.

[21]) v. **Mieris**: Charterboek **II, 63.**

[22]) Op de tabel komt ook eene, ik geef het toe, uiterst gewaagde poging voor den oorsprong der **heeren** van Stryen en van Breda een te **wijzen.**

Niets kan hier bewezen worden.. Slechts viel mij op hoe goed — indien men voor een oogenblik het bericht van de **Breda'sche** kroniek **aanvaardt**, dat een graaf Raginer het land tusschen zijne twee zonen *Lambert* en *Hendrik* verdeelde, maar deze mededeeling verplaatst van

De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek,

door Dr. E. J. Te. à Th. van der Hoop.

(Vervolg van XLIX, 303.)

V.

In ons vorige artikel is een correctie aan te brengen, voorzoover in de acte van 1610, betreffende Johan den ouden, wordt gesproken over Ostendorp, hetgeen bij nadere bestudeering blijkt te moeten worden gelezen als Ram(s) dorp. Deze plaats ligt ten noordoosten van van Bocholt. Een ***Berend v. K.*** was aldaar pastoor. Hij kan een broeder van den stamvader Johan geweest zijn. Wij vervolgen thans de genealogie van **Johans** nakomelingschap :

A. (Tak Uffeking.)

II. ***Bernhard von Kernebeck,*** oudste zoon uit het huwelijk van Johan *von* Kernebeck en Catharina de **Grave,** moet omstreeks 1490 te Vreden zijn geboren, en na zijn huwelijk met ***Engele*** (*Angela*) ***ten Toll***, *Hendrik*'s dochter, naar Bocholt zijn verhuisd. ***Engele*** behoorde tot een patricische familie ; haar broeders ***Johan en Hendrik ten Toll*** waren achtereenvolgens burgemeester van Bocholt.

Uit Bernhards Vredensche periode hebben wij reeds vermeld de acte van **1529,** waarin hij compareert met zijn vrouw **Engele.** Twee zijner **kinderen,** ***Johan*** en ***Engele,*** treden daarbij eveneens op. **Wij** achten het twijfelachtig of **hieruit** behoort te worden afgeleid, dat zij toen reeds meerderjarig waren. Mocht dit laatste het geval zijn, dan bewijst zulks dat Berend, de vader, toen zeker ruim 40 jaar moet geweest zijn *en* vóór 1490 geboren, hetgeen dan ook weer de geboortejaren zijner ouders tot vóór 1470 terugvoert. Deze redeneering klemt te meer, doordien Johan en **Engele** geenszins **Berends** oudste kinderen waren. Hoe dit zij, wij volstaan hier verder met er op te wijzen, dat **Berend** de acte zegelde, evenals de richter van Bueren, met een afhangend zegel, dat eohter verloren is gegaan. [55])

1039 naar den aanvang van de 12e eeuw — de voornamen in het overzicht passen, terwijl ook het eerste zekere voorkomen van Breda in 1125 hierbj zou aansluiten.

Ook de bij Gramaye pag. 12 vermelde aanteekening omtrent het jaar 1116, betreffende de kerk te Zundert, zou, indien te vertrouwen, hierbij goed passen. Zij luidt: „Ab Henrico, viro illustri, unde domini de Breda descenduut, extructa de consennu ducis et domini Leodiensis a° MCXVI et dedioata festo Virgiuis anno decimo sequenti, presentihus Gerardo de Breda et domino Baldo de Laere, filiis dicti domini Henrici, dioti de Brnneshaim, patronis dictae ecclesiae". Naar vorm en inhoud schijnt mij dit een later opnieuw geformuleerd, doch op eene oude aanteekening berustend, bericht. Men vraagt zich af of Bruneshaim hier niet eene verkeerde lezing is voor Struneshem, het Sturnahem van de oorkonde van 967.

Tegen dit alles is aan te voeren dat volgens den kroniekschrijver Boudewijn van Avesnes graaf Raginer geene kinderen zou hebben nagelaten.

[55]) „Ick Hinrick van Bueren, eyn geswaren riohter bynnen stadt Vreden u. ten Gerlinckloe, van wegen u. up hevele myns gnedigen fursten u. heren van Munster doe kundt, bekenne u. tuge in u. avermitz dessen apenen hesegelden breve, dat vor my u. Cornoten des geriohtz nabescr. in eynen apenen gehegeden gerichte, dair iok stede u. stoel des gerichtz *myt* ordele u. *myt* rechte besetten hadde, als iok na formen des reohtz zolde, gekomen u. personelich ersohennen synt inth geriohte de erbaren Bernt van Kernebeoke, Engel, syn eohte husfrowe, Johan u. Engelken. erer twyer eobten kindere .... mit, by, an und aver weren vor cornoten des gerichte Joh, Rump u. Engelbert Vockinok, schepene bynnen Vreden. de or orkunde myt my hir up entfangen, szoe heb iok to tnge der wairheit u. umme bede willen deser vursor. mynen segel van geriohtz wegen beneden au dessen breff gehangen. Unde ick, Bernt van Kernebeoke, principael sake wolt vursor., bekenne, dat iok to meren tuge der wairheit aller vursr. puncte mynen segel wytliken hy des richters segel mede vor my, Engelen, myne echte husfr., vor Joh. u. Engelke unse echten kinder u. vort vor alle unse *erven beneden* an dessen breff gehangen. Dat. anno Dm. duessent viffhundert negen u. twintich up avent assumptionis Marie virginis."

[56]) Ten behoeve van hetzelfde Convent wordt hij opnieuw met deze goederen beleend in 1526 en in 1555.

Reeds eerder verschijnt ***Berend en*** wel als **Stift-Munstersch** leenman in 1018. Hij was nl. in het bezit **van** eenige bisschoppelijke **leenen,** Uffeking, Dornouwe **en** de Ruwewiese. Het eerstgenoemde was afkomstig van de *ten Toll*'s, de beide andere uit het **geslacht** van Bernhards moeder, ***Catharina de Grave.*** Deze laatste zijn bij Bernhards dood niet op zijn nakomelingen overgegaan doch in andere takken, nl. Dornouwe aan de **Hoefslegers** en de Ruwewiese aan **Bernards** jongsten broeder Johan (den jongen). Wij laten hier eenige **beleeningsacten** volgen :

Op Fridach na Maria Magdalena (23 Juli) 1518.
De Bisschop van **Munster** beleent ***Bernt von Kernebecke*** met het **Munstersche** leengoed to Dornouwe in het kerspel **van Reede** (Rhede), buurschap Hungeren, zooals hrm dit door *Johan den Greuen* is overgedragen.
Staatsarchiv **Münster** i. W. Msc. VIT, 405, fol. 53.

Am Fridage na **Kerstach** (28 December) 1526.
Berndt von Kernebecke wordt beleend met het goed te **Darnauwe** in het kerspel van **Reede,** buurschap Bungeren, leen van het Stift van Munster.
Staatsarchiv **Münster** i. W. Msc. **VII,** 406, fol. 41.

1.555.
Berndt won Kernebecke, wordt beleend met het goed de Ruwewisch, gelegen in het kerspel van **Bocholt,** vóór de Oostpoort, zooals *Otto ton* ***Rodde*** zaliger het eertijds in leen hield, en met het erf Uffekinck in hetzelfde kerspel, buurschap van **Baerlo** gelegen, en met het goed tho Dornouwe in het kerspel van **Reede,** buurschap van Bungeren, **zooals** hij dit van *Johan. den Graven* gekocht had, **leenen** van het Stift van Miinster.
Staatsarchiv **Münster** i. W. Msc. VIT, 407, fol. 38.

Op Uffekiog hebben nog deze acten betrekking:

Am Gudenstage na Conversionis Pauli (30 Januari) 1532.
De Bisschop van Munster vergunt „**unsem** lieven **getruwen**" ***Bernde van Kernebecke*** om het Munstersche leengoed **Uffekinck,** in het kerspel van Bocholt, buurschap van **Baerlo,** te bezwaren met een jaarrente van 3 gulden.
Staatsarchiv **Münster** i. W. **Msc. VII,** 406, fol. 68.

Anno 1559 (belending) erf en goed Uffeking, buurschap **Baerlo,** ***Berendt von Kernebeck*** toebehoorende.
Protocol Joh. **Raestelt.**

Ook namens anderen treedt Bernhard op:

Up **Maendag** na Bonifacii episcopi (10 Juni) 1521.
De **Bisschop** van Munster beleent unsen lieven getruwen *Berndt von Kernebecke,* ten behoere van het Convent en Zusterhuis to **Marienberge** binnen Bocholt, met de goederen Ensinck en **Menekinck** in het **kerspel** van **Gesscher,** buurschap van Tongerlo, **leenen** van het Bisdom. [56])
Staatsarchiv **Münster** i. W. Msc. **VII,** 405, fol. 03.

Blijkens de volgende acten had Bernhard te Bocholt het burgerrecht verworven :

Anno 1537 ***Berent wan Kernebeke*** „van burger werden" 1 H(ornsche) Gulden.

Gelagebuch Bocholt.

Anno 1552 testis ***Bernhardus Kernebeke*** opidanus opidi Bocholdiae.

Protocol D. v. K.

Anno 1552 en Anno 1554 heeft ***Berend v. K.*** „Sin burgerschap verwaerth myt eyn quart weins" (waarmede het vroeger verkregen burgerschap werd bevestigd).

Gelagebuch Bocholt.

De bij het Rodde gelegen Messinck-wyssche, eveneens een vrij baakgoed, verkoopt *Berend*, met zijn huisvrouw *Engele*, op St. Marcusdag 1068 (Protocol D. v. K.).

Ook *Bernhard* woonde te Bocholt in de „Osterclucht", blijkens verschillende schattingsregisters. De Bocholtsche stadsrekening van 1647 vermeldt hem als volgt:

Item do ***Bernt van Kerneke (sic)*** mij sijn pert liende dar yck medde to Monster ten lantdaege reit do syn pert laten beslaan. . . enz.

Item ***Bernt van Kernebeke*** II mael den rentmeyster gelient syn pert daer van om geschenckt 1 h. gld.

Item geschenkt ***Bernt wan Kernebeke*** up sijns sons maltijt ut more XVI q(uart).

Uit gyft in riden und reysen.

Item heft men dit jaer lanck uitgegeven an riden und reysen up angesatten lantdaegen der dit jaer volle gewest vort an anderen reysen und met onkosten der vicarieu ***Berntz van Kernebeke*** sons vicarie des sall wyllem backe weder geven XXV daler die hyr weder van desser summe affgaen sullen belopt siok te samen dat berecket ys

C und XCVII hr. gld.
—— XII heller.

De volgende beleening bewijst, dat ***Bernhard*** vóór of in 1661 is overleden.

16 October 1561.

Johan von Kernebecke wordt ten hehoeve van de nagelaten kinderen van zijn broeder *Bernd von Kernebecke,* beleend met het erf Uffekinck in het kerspel van Bocholt,, buurschap Baerlo, leen van het Bisdom Munster.

Staatsarchiv Münster i. W. Msc. VII, 408, fol. 64.

Bernards huisvrouw was hem in den dood voorgegaan, blijkens de navolgende acte, die ook bijna al hun kinderen vermeldt:

Anno sestich am Donresdage nach Conccptionis Marie virg. vuir den richter Jasper Mumme, koirnoiten Joh. Raisstelt u Joh. Rotgers, erschennen *Berndt van Kernebecke* vuir sich u. medde als mumber seiner kindern, med seiner zl. huiasfr. *Engele* getalt, die kindere genoimpt ***Deiye*** und vuir derselriger *Philips* ***then Have,*** orh man u. mumber, ***Treine u.*** vuir derselviger ***Johan*** *Hensendorff*, vogt tho Bevergern, orh eheliger man, vorth ***Henrich u.*** *Derick, Wilhelmken*, ***u.*** *Engele*, gesuistern u. gebroidern, u. ***Joh. u. Henr. then*** *Tolh*, gebroidere als mith angeboren voirmundere deren bestimpten unbestadeten kinderen van wegen der zl. moider siedth, diewelche der kinder moider irher ***Joh. u. Henr. then Tolh*** echte suister gewesen, dieselben bekanden vuir sich u. orhe erven pro summa soluta verkofft to hebben u. verkofften ***Herman van*** *Remen*, penant ***Koips, u.*** seinen naekinderen, van seiner ze. huissfr. *Elsken* getalt, die kindere genoimpt ***Bert,*** *Evert, Jurien* u. *Grietken* u. irh. erven, jairlichen renten negen molder roggen u. twelff daleren offt gewerde, thoverschinen up Martini, thohebben u. toboirhen uth dem Erve u. guide Uffkinck sampt thobehoir, gelegen. im Kerspel1 van Boicholt in der Buirschafft tho Barlohe, tusschen den erven Wenninck u. Giesinck vorth uth allen anderen guidereo, die sie nuhe hebben u. kriegen werden. Geloifft wairschafft.

Item ***Joh.*** u. ***Henr. then Tolh*** warburgs. Item die wedderloise tho doin up Martini mith vierdehalff hundert enkte daleren, so irsten die loise thodoin, ein halff jair thobevoirens upverkundight hetten.

Item die koiperen und erven moegen auch die loise an ynnen thodoin ein halff jair thovoir anseggen u. verwittigen, dartho alsdan die bemelte verkoiperen u. erven sollen verplicht sein.

Und ist thowetten, dath umb merher secherheit ***Henr. u. Derick*** vort *Wilhelmken* ***u.*** *Engele* ***Kernebecke*** vurscr. dem richter mith hanthtashunph gedain hebben. Ferner sey auch kundig, dath gedachtz *Herman Remen* naekindere upgedacht duisse rente nach seines, *Hermans,* doiden, sollen boirhen u. erfflichen behalten tho abschlach orhs tobetirmten (?) moiderlichen guitz, van welche scheidungh u. verdrage siegell u. brieve upgericht.

Protocol Bocholt 1559/70.

Het halve Rodde ging op Bernhards kinderen over. De andere helft was achtereenvolgens eigendom van de geslachten *von Wyschel, Herinck* en *Smysken*, zooals reeds blijkt uit de vroeger door ous vermelde acte van 1663 omtrent Catharina de Grave. In het vrijstoelprotocol 1669 leest men:

Op 4 December verkoopt ***Berend v. K. een*** rente uit zijn deel van het vrijbanksgoed Ro d de oder Mes si n g in boerschap Stenern; de andere helft „hat jetzt Junffr. Tilmanna Herincks und Kinder inne".

Als kinderen van ***Bernhard*** en ***Angela*** vonden wij vermeld :

1. *Dije von* ***Kernebeck,*** de oudste dochter, komt dus reeds in 1660 voor als gehuwd met een lid der in Rijnland en Westfalen zeer verspreide familie Ingenhoven, Ingenhaven, ook then Haven of then Hoven genoemd [57]). *Philips* ***Ingenhooen,*** haar echtgenoot, verschijnt echter reeds in 1668 als weduwnaar. Dije von Kernebeck moet overleden zijn tusschen 1663 en 1668. De acten, waaruit een en ander volgt, geven wij hieronder verkort weer:

Ao. 1501 op Dinsdag na Nativitatis Mariae Virginis verschijnen voor Joh. Spormeckerinck als plaatsrerv. vrijgraaf, en denzelfden 'met Wilhelm Kedde als vrijschepenen, ***Johan Hensendorp*** voogd te Bevereern, mede voor zijn huisvr. ***Catharina*** van ***Kernebecke, Wilhelmken, Henrick, Derick*** en ***Engelke van Kernebecke,*** gezusteren en gebroederen. en met hen ***Johan van Kernebecke,*** de oude, hun zl. vad rs broeder, en ***Henrick ten*** *Tolh*, hun zl. moeders broeder, als voormonders, en verkoopen aan *Philips Inghen Hoffre* en *Deije* ***van Kernebecke*** zijn huisvr. het erf en goed ***Rodde*** [58]) gelegen enz., zooals *Berndt* ***v. K.*** en ***Engele ten*** *Tolh*, der koopers en verkoopers godzalige vader en moeder, het hebben nagelaten, uitgezonderd de reeds eerder verkochte Messincks Wissche, en eenige uitgaande renten.

Vrijstoelprotocol Bocholt.

Ao 1562 op 18 Nov. verschijnt ***Philippus Inghen Hoiffen*** voor zich en zijn vrouw ***Dye v. K.*** en met andere verwanten. Deze acte is door ons reeds vermeld bij het nagaan

[57]) Vgl. o.a. Freiherrl. Taschenbuch 1835 en 1930.

[58]) Doorgehaald: „darvan die ander helffte erffg. 51. Peter Smiskens thostendig".

der stamreeks, waarbij echter door een zetfout als jaartal 1667 in plaats van 1662 is genoemd.

Ao. 1568 ahm dage sand Thomae apl. hebben burremeesteren van Bocholt (nademaal over het versterf van el. *Dije Kernebeck,* huisvr. *Philips ten Hove* „twist, mangel und disputation" is ontstaan tusscheu genoemden Philips eenertijds en Henrick en *Derck Kernebeck* en hun zusters *Wilhelm* en *Engele* en hun zwager *Johan Hensendorp* en huisvr. anderzijds) verstaan als volgt: *Philips* voormeld zal hebben en houden enz. en zal aan de tegenpartij betalen enz., waarbij aan en over stonden eenerzijds Steven Degener, der rechten doctor, en Steven van der Cappel, anderzijds Gerdt van den Zande en Henrich Bruns.

Protocol Joachim v. K.

Ao. 1670 op Donderdag na Zondag Letare verschenen voor vrijgraaf en vrijschepenen *Philips then Hoiffve* en *Mechtelt* zijn huisvrouw en verklaren verkocht te hebben aan *Otto van Heicheren* (i.e. Heeckeren) en *Agneise van Luchteren* echtelieden het erve en goed Rodde zijnde een half erve en één „kavenstede", tusschen Wisskinck en then Passche [wilch guith then Passche van dath Rodde vursz. in alten tiden affgetheilt] [59]), welk goed nader uitvoerig wordt omschreven. De verkoopers stellen als onderpand hun behuizing in de Osterclucht binnen Bocholt bij het Nijenkirchof tusschen de huizen van Wessel ten Kappenhage en van den Licentiat Velh.

Vrijstoelprotocol Bocholt.

Ao. 1671 op 12 April verschijnen *Henrich van Kernebeck* en *Derich van Kernebeck* met *Heesken* zijn huisvr., en Derich tevens als gemachtigde van *Joh. Hensendorf* en *Catharina zijn huisvr.* en van *Engel v. K.*, zijn zwager en zuster, voorts *Wilhelmken* wed. *Derich Bruns* en met haar *Henrich v. K.* haar broeder als voormonder, tevens voor haar kinderen *Odeken* en *Derichsken* en verklaren „uthgekofft, affgetredight nnd affgeguidt" te zijn door hun zwager *Philips Inghenhoiffen,* weduwnaar van *Dijhe v. K.*, inzake het vrijbanksgoed *Rodde.*

Vrijstoelprotocol Bocholt.

Uit, het, bovenstaande volgt, dat het, halve Rodde door *Dye* in 1661 van haar broers en zusters werd gekocht, doch reeds in 1670 weer werd vervreemd; voorts dat, *Philips Ingenhoven na* den dood van *Dije* hertrouwde met, zekere *Mechteld,* en dat ook hij woonde in de Osterclucht, waar de meeste Kernebecks woonachtig waren.

2. *Catharina von Kernebeck,* gehuwd met *Johan Hensendorff,* voogd van Bevergern, zooals uit verschillende reeds door ons medegedeelde acten blijkt. [60])

Voor de geschiedenis der Scrimpsche Vicarie is dit huwelijk in zoover van belang geweest, dat, na Catharina's broeders Johan en Henrick en haar neef Bernard van Kernebeck, haar zoon *Alexander Hensendorff* als 8ste vicaris opvolgde „als nächster im Blute"; op 8 Augustus 1588 had zijn praesentatie als zoodanig plaats, reeds op 27 Dec. 1693 (bl. *160* van het Vicarienbuch) „haben die Kirchmeister . ... zu der durch freiwillige Verzichtung Alexandri Hensendorff erledigte Vicarie beatae Marine Virg. presentiert Wilhelm Kernebecq" enz. zijnde een jongere broeder van genoemden Vicaris Bernard. Voorts heeft de dochtervan *Johan Hensendorff, Angela* genaamd, door haar huwelijk met *Qeorg von Asbeck,* voogd van Ahaus, de rechten op de vicarie in dat geslacht overgebracht. Haar zoon *Gerard von Asbeck,* komt als 10de vicaris voor.

De voogd Hensendorff treedt herhaaldelijk op in acten betreffende het gezin zijner echtgenoote.

3. *Johan von Kernebeck,* vijfde vicaris Beatae Mariae Virginis, en tweede uit het geslacht von Kernebeck, is als zoodanig zijn oom *Johan von Kernebeck, den ouden,* omstreeks 1340 opgevolgd, hetgeen reeds bij de behandeling van laatstgenoemde werd uiteengezet. Johan von Kernebeck is vermoedelijk betrekkelijk jong overleden, daar hij in de acte van 1660 niet meer onder de kinderen van Bernhard en Engele compareert.

Zijn vicarie kwam aan zijn hierna volgenden broeder.

4. *Henrick von Kernebeck,* zesde vicaris Beatae Mariae Virginis, komt als zoodanig voor in het jaar *1648.61)* Hij compareert herhaaldelijk onder de kinderen van Bernhard v. K. en Engele. Deze Henrick v. K. geeft als waarborg $\frac{1}{4}$ deel van Uffeking, als hij verpandt aan de wed. Boyncks „eyn stuck Landes umtrent van derde halff scepel saet gelegen up de Nyen Esche thogehoorende up sins verkopers vicarie by lande Bernd Mollenkamp." Later moet hij echter in het, huwelijk zijn getreden, hetgeen wij concludeeren uit de volgende acte :

> Ao. 1572 am dage Valentini verschijnen voor schepenen *Henrich van Kernebeck* en *Johanna* zijn huisvrouw, die verklaren te verkonpen aan den gastmeester Willem Kedde en Reimoit zijn huisvrouw een jaarrente uit hun aandeel in het erve en goed *Uff ekinck* zijnde *het vierde deel,* liggende in Barloe enz. Borg is *Derich Kernebeck,* Henrichs broeder.

Henrick v. K. is dus gehuwd met, een *Johanna.* De acte is voorts van belang, wijl er uit blijkt, dat het leengoed Uffekinck in vieren was verdeeld. Wie deelgerechtigden waren zal uit de nog te vermelden acten blijken.

Als vicaris werd Hendrik, die in 1670 nog als zoodanig optreedt, opgevolgd door zijn neef (oomzegger) Bernhard, later te noemen.

6. *Dirck (Derich) von Kernebeck,* volgt.

6. *Wilhelma (Wilhelmken) von Kernebeck. Zij was* blijkens de reeds medegedeelde acte van 1671 gehuwd met *Dirck Bruns,* zoon van den burgemeester *Johan Bruns,* en broeder van *Hessa* of *Heesken Bruns,* die wij nog zullen ontmoeten als vrouw van *Dirck von Kernebeck.* Over de familie Bruns leveren de Bocholtsche procollen tal van gegevens. [62])

> Ao. 1562 am Znterdage nach Catharina verschijnen *Dirck Bruns* en *Wilhelmken van Kernebeck,* zijn huisvr., en met

[59]) Deze toevoeging is doorgehaald.

[60]) De Hensendorffs waren afkomstig uit het graafschap Lippe, en voerden twee toegewende adelaarsvleugels. In 1374 zegelt aldus *Jordan de Hensinchtorp,* in 1458 *Lubbert Hensincthorp,* in 1474 *Tileke van Hensentorp.* Vgl. Th. Ilgen, Westf. Siegel des Mittelalters.

[61]) *00 30 Mei* van dit jaar verkoopt *Henrich Mumm* aan *Henrico Kernebecke* „Clerick der yrsten vicarie tot u. 1. fr. alt". een rente; op 1.5 Aug. verkoopt *Willem Kuper van der Sande* aan denzelfden een rente; op 12 Aug. *Evert van Rhede eveneens* een rente aan denzelfden. (Kerkarchief Bocholt).

Nog op 23 April 1614 wordt gesproken over landen, gelegen naast de „vicariegoederen Kernebeck".

[62]) Het gezin van den burgemeester *Johan Bruns* bestond, behalve uit genoemde *Heesken en Dirck,* nog uit Heer *Tilman Bruns,* pastoor te Aalten, den schepen *Herman Bruns, Johan Br., Wessel Br.* tr. Johanna *Konninck, Regelant B.,* gehuwd met *Henrich van Raesfelt* en *Gertrud,* getr. met. *Henrich Wicke.* Wapen *Bruns*: *een* 8-puntige ster of stervormige bloem op steel. Helmteeken een vlucht.

haar *Joachim van Kernebeck* (dus haar volle neef) als voormonder en tuchtigen elkander wederkeerig.

Schepenprot. Bocholt.

Wilhelmken en Derck Bruns zijn niet lang getrouwd geweest; reeds in 1673 komt zij voor met haar tweeden man *Reinier van Anholt Wesselszoon.*

Ao. 1573 am Doinrestagh den vierten Junii verschijnen *Wilhelmken van Kernebecke* en met haar *Reinier van Anholt* „oirh itziger eheman", item *Derick* van *Kernebecke* haar broeder en *Johan Hensendorp,* voogd te Bevergern, haar zwager, eenerzijds; en de gebroeders *Bruns,* voorts *Henrich Wicke* als voormonders en mombers der nagelaten onmondige kinderen van zl. *Derich Bruns, Wilhelmkens* „voirman", der momberen broeder resp. zwager, de kinderen genaamd *Ude* en *Derichsken*, anderzijds; en maken scheiding, waarbij o.a. de moeder *Wilhelmken* ¼ van het *Uffkinck* en de kinderen ¾ van het Hoinssel in Bungeren toebedeeld krijgen.

Schepenprotocol Bocholt.

Ao. als voren den tweeden Julii verschijnen *Reiner van Anholt* en *Willemken* zijn huisvr., item *Vincent* en *Thomas van A.* gebroeders M(eister) *Henrich ter Voerth,* van Rees, met *Ailcken* zijn huisvr., enz. en verkoopen het halve goed ten grooter Benzeler, een recht Eltensch tynsgoed en het goed ter Timpenhorst, een recht vrij eigen goed, hun van wijlen *Wessel van Anholt,* der verkooperen vader, aangeërfd en gelegen in boerschap Buderwick.

Schepenprotocol Bocholt.

Blijkens de tabellen der Scrimpsche Vicarie is *Wilhelma von K.* voor de derde maal gehuwd en wel met *Wilhelm Spoltman.* [63]) Dit wordt gedeeltelijk bevestigd door de navolgende acte:

Perkamenten charter met afhangend stadszegel 3687, 24 Maart: Schepenen van Bocholt bekennen, dat zijn verschenen Johan Goicken als ietziger man en momber van Ursula Wellbrem (?) wonende bei Werle (?) in 't stift Keulen, alsook gen. Ursulen zoon Jacob Spoltman met wijlen Johan Spoltman geteelt, die verklaarden, voor zich en hun huisvrouw resp. moeder te verkoopen aan Hendrik Blancke en Ursula Kernebecken echtelieden, hun gerechtigheid aan de Gaardens in de Rowischen welke *Willemken Kernebecken* wed. *Henrick Spoltman,* hun resp. verkoopers grootvader en moeder bezeten en zij daarvan aangeërfd hebben.

Intusschen wordt hier niet een Wilhelm maar een *Henrick S.* vermeld. Het is ons niet gelukt dit punt volkomen op te helderen.

7. ***hngele (Engelken, Angela)*** *von Kernebeck.* Zij komt voor 't eerst voor in den reeds vermelden rentebrief van 1629, waar zij verschijnt met haar ouders en haar broeder Johan. Zij erfde ook een deel van het Uffeking zooals zal blijken uit de hier aangehaalde acten, die ons tevens leeren dat zij getrouwd was met ***Thomas van. Anholt***, uit welk huwelijk mogelijk een dochter sproot *Geertruid van Anholt,* die trouwde met ***Dietrich Willems***:

Ao. 1588 den vierden Mei bekennen voor den richter Erich Mumm en schepenen, de ernhafte *Thomas van Anholt* en zijn huisvr. de eerbare *Engela von Kernebecke,* aan Lenart Jmmiuck een rente te hebben verkocht uit hun goed genaamd „de Rode Spiker" en uit „dat Lutke Renseler" in de buurschap Süderwick, kerspel Bocholt,.

Schepenprotocool Bocholt.

17 Mei 1613.

Melchior Mencken wordt door den Bisschop van Munster ten behoeve van de erfgenamen van wijlen ***Dietrich van Kernebeck,*** en *Dietrich Willems* en *Gertraudt von Anholt*, diens huisvrouw, beleend met het erf en goed *Uffekingh,* in het kerspel van Bocholt buurtschap Baerlo, leen van het stift van Munster.

Staatsarchief Münster in W. Msc. VII, 413a f. 15.

Blijkens het register van 1688 woonde Thomas van Anholt toen in de Rauwersolucht, de westelijke stadswijk van Booholt.

III. ***Diderick (Derick) von Kernebeck*** zette dezen oudsten Bocholtschen tak voort, en trouwde met ***Hessa of Heesken Bruns*** (dochter van ***Johan Br.*** en *Ude*), uit een Bocholter regeeringsfamilie, die wij reeds als met de Kernebecks geparenteerd hebben aangetroffen en ook verder nog zullen ontmoeten. Dirck v. K. werd eenige malen in door ons vermelde aoten genoemd. Van de overige hem betreffende acten halen wijdevolgende aan :

23 Mei 1569.

Dietrich von Kernebecke zaligen ***Bernharts*** zoon wordt mede ten behoeve van zijn broeders en zusters beleend met het erf *Uffekinck* in het kerspel van *Bocholt*, buurschap Baerlo, leen van het Bisdom Munster.

Staatsarchief Münster in W. Msc. VII, 409 fo. 65.

Op Dinsdag na St. Cath. 1576 verklaren *Derick v. K.* en *Heesken* zijn huisvr. verkocht te hebben een jaarrente uit twee deelen des „ Rruens schlages", waarvan het derde deel aan *Regelant Br.,* wed. ***Raesfelt,*** toebehoort, één deel den verkoopera, en het andere deel *Johan Bruens,* die „dathselbige hirtho gelehnt" heeft; item de bouwman op Uffkinck zal de rente uit de pacht betalen. Borgen: *Wessel Bruens* en ***Reinier van Anholt,*** de zwagers en broeder.

Schepenprotocol Bocholt.

Op 10 Juni 1593 verklaren ***Wilhelm Kernebeck*** [64]) eenerzijds en *Bertha Konning.* weduwe *Johan Bruns.* anderzijds dat wijlen *Dietrich van Kernebecke* en *Hesken Bruns* echtelieden, van *Johan Hensendorff*, voogd te Hevereern, 350 taler hebben geleend en *Wilhelm v. K.* en *Johan Bruns* daarvoor borg hebben gestaan.

Schepenprotocol Bocholt,.

Op 21 Juni 1588 verschijnen *Hesken Bruns* weduwe *Dietrich van Kernebecke* en *Bernhard* haar zoon en voormonder en verkoopen een stuk land.

Schepenprotoc 1 Bocholt.

Uit het huwelijk van *Dirck* en *Heesken* sproten vier kinderen, met wie deze tak uitstierf:

1. *Hendrina von Kernebeck*, volgens de stamtafels der Scrimpsche Vicarie gehuwd met „*Christian Vreden*". Intusschen verschijnen op 2 Juli 1617 voor schepenen van Bocholt ***Christianus*** *Wreden* en ***Imme Kernebecke*** echtlieden en verkoopen een stuk land [65]). Of hier de voornaam „Imme" tot Hendrina is verbasterd of omgekeerd zullen wij in het midden laten. Volgens meergemelde tabellen had dit echtpaar *Wreden* een dochter ***Catharina,*** die eerst huwde met den ritmeester ***Henrich von Raesfeld*** en daarna met ***Bernard Einhorn,*** notaris te Bocholt, waar-

[63]) Wapen *Spoltman*: in goud twee schuin gekruiste zwarte pijlen.

[64]) Deze Wilhelm is vermoedelijk Dirck's tweede zoon, de vicaris.

[65]) Vgl. Th. Ilgen, t.a.p., waar verschillende wapens *Wrede en Wreden* worden genoemd; te Bocholt verschijnt een Johan *Wrethe* reeds in 1291.

door de familie Einhorn en de uit haar gesproten geslachten tot de gerechtigden in de genoemde vicarie kwamen te behooren.

2. ***Bernhard von Kernebeck,*** de oudste zoon, is als geestelijk student (clericus) en vicaris te Bocholt overleden, waarschijnlijk op nog zeer jeugdigen leeftijd. Wij hebben vermeld, dat zijn neef ***Alexander Hensendorff*** in 1588 wegens overlijden van dezen Bernard hem als 8ste vicaris opvolgde, zij het ook maar tijdelijk, want reeds in 1693 stond hij zijn vicarie weder af aan Bernard's jongeren broeder Wilhelm, die volgt.

3. ***Wilhelm von Kernebeck.*** Hij volgde zijn reeds genoemden neef ***Alexander Hensendorff*** in 1593 als vicaris op. Het Vicarieboek meldt dienaangaande :

> Anno **1593** op **27** December hebben de kerkmeesters Johan Konninck en Gordt van Aelten tot de door vrijwilligen afstand van Alexander Hensendorff opengevallen Vicarie Beatae Mariae Virginis gepresenteerd „*Wilhelm Kernebecp* clericus monasteriensis" als naaste in het bloed des stichters „und mehr geeignet"; dewijl hij nog jong is, wordt aan *Wessel Bruns*, zijn moeders broeder, het opzicht over de vicariegoederen opgedragen.
>
> 4 April 1613, 17 April 1629.
> ***Wilhelm van Kernebeck*** wordt vermeld resp. als v i c a rius en presbyter te Bocholt.
> Staatsarch. Münster i. W., Fürstl. Münst. Landes Archiv, 184/10.

In 1612 wordt hij „in camerarium electus". Blijkens dezelfde bron overleed W. v. K. op 26 October 1635, als laatste mannelijk oir uit den tak Uffeking. [66])

4. ***Vde*** (*Otta*) ***von Kernebeck.*** Van haar is niet anders dan de naam bekend geworden. Zij zal genoemd zijn naar haar grootmoeder Bruns. Een Ude v. K. komt in 1696 voor te Bredevoort als vrouw van ***Johan ter Wordt.***

De tak Uffeking is hiermede afgehandeld; door het jong overlijden of in den geestelijken stand gaan en blijven van hare mannelijke vertegenwoordigers is deze oudste tak der Bocholter lijn al spoedig uitgestorven.

(Wordt vervolgd.)

(s) A°. 1627 verklaren eenige geestelijke autoriteiten, waaronder „ego Wilhelmus Kernebeck senior", dat 175 gezinnen de stad wegens hun godsdienstige overtuiging hadden verlaten. *Senior* noemt hij zich waarschijnlijk ter onderscheiding van een jongeren neef (uit den later te behandelen jongsten Bocholter tak).

Hendrik van Dusseldorp,

Muntmeester van Zeeland (1682—1705), en zijne naaste verwanten,

door J. W. A. Haagen Smit.

Indien ik goed ben ingelicht, wordt nog steeds gezocht naar de oudere generaties der familie *van* ***Dusseldorp,*** welke familie in rood een zilveren ooievaar voert.

Smallegange geeft in zijn wapenknart 1696 dit wapen met het onderschrift „Swanenburg" en vlak daaronder „Van Dusseldorp". Hierdoor is het niet zeker of beide namen van verschillende families zijn, dan wel of bedoeld is, dat Swanenburg uit Dusseldorp komt. Wij mogen echter aannemen, dat Smallegange een aanzienlijk man als den Muntmeester niet heeft gepasseerd. Hoe dit zij laat ik verder in het midden, maar hieronder volgen zijn vader, grootvader en naaste familieleden, waarbij enkele niet vaststaande jaartallen, in verband met bekend geworden juiste data, zijn benaderd.

Zekere ***Peter Hendriks***, die steeds als ***„van Dusseldorp"*** wordt vermeld en wiens geboorte gesteld kan worden op 1684, kwam iets vroeger dan 1608 te Utrecht. Hij moet omstreeks dat jaar gehuwd zijn met ***Elisabeth Hendrik&. van (de) Pas,*** waarna hij burger werd den 18 Feb. 1609, terwijl op het laatst van zijn leven, vóór 1662, ontpoortering volgde.

Van beroep was hij kistenmaker, dus zoo iets als schrijnwerker, maar doordat hij een 60tal notarieele en andere acten naliet, maakt het op ons den indruk, dat zijn hoofdbezigheden hypotheek-gever en huizen-kooper geweest moeten zijn. Een enkele maal trof ik hem ook aan als pachter van den tabaksaccijns en iets later van den impost op den turf in de Provincie Utrecht, wat alleen door vermogende lieden kon geschieden.

In 1632 woonde hij in de Elisabethstraat; 1638 en 1641 op de Oude-gracht bij de Bakkerbrug; 1646 en 49 Lijnmarkt bij de Gaardbrug en bij zijn dood op 23 Dec. 1673 Oude-gracht oostzijde even ten zuiden der Gaardbrug. Ook zijn vrouw stierf daar den 20 Oct. 1667. Wellicht was *Matijs* ***Dirks*** *van* ***Dusseldorp,*** die lakenkooper genoemd wordt en burger van Utrecht werd den 26 Feb. 1604, een broeder van hem. Hunne handteekeningen hebben eenige overeenkomst voor een leek. Van beider herkomst kon ik niets te weten komen, maar van *Elisabeth* ***van Pas*** kwam vrij veel uit de transporten te voorschijn.

Willem Hendriks ***van Pas was*** gehuwd met ***Catharina*** *Hermans* ***van*** *Leeuwen* en hadden een zoon ***Hendrik*** *Willems van* ***Pas,*** die voor de tweede maal trouwt na het jaar 1580 met *Gijsbertje Dirks* ***Brugman,*** welke Gijsbertje sterft vóór 1584. Hun dochter, wier geboorte gesteld mag worden op 1582, werd de vrouw van ***Hendrik van Dusseldorp.***

Dirk Rermans Brugman, geboren omstreeks 1610, woonde in het Hemelrijk tegenover het Stadhuis en was gehuwd met ***Sophia Jan Dirk*** *Nooteboomsdr.*, wier vader leidekker was en getrouwd met *Aefje.* De laatste sterft circa 1676. [1])

Het echtpaar ***van Dusseldorp*** kreeg 7 kinderen, waarvan in het gereformeerde doopboek alleen de 3 jongsten genoteerd zijn ; de overigen werden testamentair gevonden. [2]) Als een zeer groote bizonderheid voor dien tijd mag gelden, dat de 5 oudsten allen in leven bleven en slechts de twee nakomertjes jong stierven. De kinderen volgen onder de letters A tot en met G.

A. *Maria van* ***Dusseldorp,*** vermoedelijk geb. in 1608.

---

[1]) Bewijzen *van* ***Pas*** in transp. dd. 10 Jan. 1564, 20 April 1564 en 1 Feb. 1576. Voor *Brugman:* 9 Feb. 1557, 8 April en 25 Oct. 1563, 8 Jan. 1661 en 10 April 1576. En voor *Nooteboom*: 14 Juni 1559, 3 Maart en 17 Dec. 1561.

[2]) Van het echtpaar *van Dusseldorp* vond ik 6 wilsbeschikkingen, waarvan de meeste zeer uitgebreid: No. 1. Not. Schadenbroek 28 Jan. 1631. No. 2. van Coesfelt 2 Juni 1654, op welks marge No. 4, zijnde een codicil van 24 Maart 1666, heel eenvoudig is bijgeschreven. No. 3. J. v. Vechoven 8 Aug. 1662. No 5. Bijlevelt 29 Nov. 1667. No. 6. G. v. Lochem 6 Oct. 1673. Scheidingen noteerde ik: Not. v. Lochem 4 Jan. 1676. Transporten: 11 Nov. 1686, 31 Aug. 1688 en 8 Jan. 1689.

Zij huwt eerst met Mr. *Daniel (van) Engelen* den *22* Sept. 1639 en woonde jaren lang tegenover de Tolsteegpoort op den hoek van Twijnstraat, waar de chirurgijns- of scheerwinkel gelegen was aan de grachtzijde. Daniel werd ingeschreven bij het chirurgijnsgilde den 17 Nov. 1639 en werd burger 14 Maart 1640 als chir. uit Amsterdam. Toen hij testeerde bij Not. B. v. Eck op 21 Feb. 1640, benoemde hij zijn broeder ***Jan Jansen*** te Amsterdam tot voogd over zijn nog niet geboren kinderen. Het is mij nog steeds niet gelukt zijn ouders te vinden.

Daniel stierf 10 Jan. 1648, nalatend twee kinderen, ***Elisabeth*** en ***Cornelis,*** terwijl er liefst vier dochters, die alle ***Catharina*** heetten, overleden waren; waaruit ik meen te mogen besluiten, dat zijn vader ***Jan*** en zijn moeder wellicht *Catharina* heette.

Het spreekt van zelf, dat het niet noodzakelijk Amsterdam moet zijn, waar Daniel geboren is; het is ook mogelijk dat zijn vader er meerdere jaren heeft gewoond.

Elisabeth van Engelen *Danielsdr.* is ged. 21 Sept. 1641 en ***Cornelis van Engelen Danielsz. 13 Nov. 1642,*** de eerste werd door haar huwelijk op 20 Aug. 1661 met *Claes bteven Jansz.* ***van Doorn*** een stammoeder dier familie, terwijl ***Cornelis,*** huwend met *Christina van Zijl Gijsbertsdr.*, als voorvader van vele nakomelingen fungeert, waaronder van *Arkel,* ***van Mansvelt,*** *Haagen, van Poolsum* en ***Lobbrecht.***

Maria van Dusseldorp hertrouwde 23 Oct. 1655 met ***Adriaan*** *Pineas* van Steenwijck, die omdat hij erfde van zijn oom den oud-raad *Nicolaes* van ***der Meer*** altijd ***van der Meer*** genoemd werd. Uit het tweede huwelijk sproot *Willemina*, ged. 16 Oct. 1666, die met ***Jan Cleyn*** huwt. ***Maria*** stierf ten huize van haar zoon den chirurg& ***Cornelis 4*** Jan. 1690.

B. ***Elisabeth van Dusseldorp,*** geb. circa 1610. Huwt 17 Oct.-6 Nov. 1641 met ***Peter*** *Roelofs van Gelder* van Wageningen, die eerst woonde op de Oudegracht bij de Bakkerbrug en later in de Bakkerstraat, waar hij een nering had in aardewerk. Peter sterft 2 Oct. 1676, zijn vrouw 86 Oct. 1688, nadat zij 10 kinderen hadden verkregen :

1. ***Antonetta,*** ged. 9 Feb. 1643, huwt *Daniel* ***van Essen*** en is wed. in 1688.
2. ***Dirk,*** ged. 14 Juli 1644, is overleden 14 April 1646.
3. *Steffenia*, ged. 28 Juli 1647, huwt *Petar* ***van*** *Schravezande*, woonde en stierf te Nieuwkoop.
4. ***Mechteld,*** ged. 21 Jan. 1649, sterft vroeg.
6. ***Elisabeth,*** ged. 6 Feb. 1653, huwt ***Johan de Hol.***
6. Mechteld, ged. 2 Dec. 1656, maakt huw. voorw. bij Not. J. Duerkant 7 Jan. 1681 met den slootmaker *Huibert Willems* ***van*** *Wijck.*
7. Roelof, ged. 20 Aug. 1668, sterft vroeg.
8. ***Catharina,*** ged. 1 Feb. 1660, maakt huw. ***voorw.*** bij Not. v. Vechten met den grutmolenaar *Gijsbert van Stockum*, zoon van *Govert* ***ex Johanna*** *van* ***Zanten.*** Tot 1684 te Utrecht, daarna in Amsterdam wonend.
9. Op den 6 Oct. 1664, werd ged. een kind zonder voornaam, maar met vrij groote zekerheid was dit *Henrina*, die op zeer jeugdigen leeftijd trouwt met ***Jan van Gelder*** (ook voorkomend als ***Jan Dirk Rots)*** en weduwe was in 1684 met een dochter genaamd ***Johanna.*** Reeds in 1685 Was zij hertrouwd met ***Michiel van Venrooi.***

10. ***Henricus,*** wiens doop niet werd gevonden, komt alleen in de testamenten voor, maar is mij verder onbekend. Mogelijk heeft hij het geslacht voortgezet. [3])

C. ***Catharina van Dusseldorp,*** werd geboren ongeveer 1612, huwt den 20 Mei 1632 met ***Evert Jansen van*** *Huessen*, die in de Elisabethstraat sterft 19 Aug. 1639 en kistenmaker was. Er leefde tc Utrecht toen nog een tweede ***Evert Jansen,*** zoodat dit moeite gaf met de kinderen, die op patroniem gedoopt zijn. Ik vond er 4 en later nog een testamentair. Uiterst spoedig hertrouwt zij met den busmaker *Jan Michiels*, ook vuurslotmaker genoemd, wiens achternaam *Wonder* (uit Duisburg) was. Dit geschiedde 12—26 Juli 1640, mede in de Elisabethstraat, terwijl het gezin later in 1664 op het Vreeburg huisde. Ook hieruit vond ik 4 gedoopten en één testamentair kind. Jan *Michiels* sterft 12 Dec. 1659 en zijn vrouw 11 Nov. 1667. Hieronder volgen de kinderen met doopdatum.

1. *Aeltje 17* Jan. 1633, trouwt Ds. ***Johannes*** *Aysma* te Euddelstaart.
2. en 3. ***Johannes*** en ***Magdalena 14 Dec. 1634.*** De eerste leeft nog 1686, de laatste sterft 7 Nov. 1636.
4. *Catharina 25* Sept. 1636. Niet door mij teruggevonden.
5. ***Dirk,*** testamentair als erfgenaam 11 Nov. 1686.

Van de ***Wonder's*** vond ik:

1. Mr. ***Michiel,*** overleden vóór 1686, nalatend zijn wed. ***Elisabeth*** *Hoppesack.*
2. Elsje, ged. 29 Sept. 1644, huwt ***Jacob van Ruycen*** te Rotterdam.
3. ***Hendrik,*** ged. 6 Sept. 1646, werd apotheker te De Rijp.
4. ***Pieter*** ged. 20 Juli 1648, woonde later in Rotterdam.
5. ***Jan,*** ged. 6 Juni 1660. Niet teruggevonden en behoort vermoedelijk tot de kinderen van ***Jan Wonder,*** die begraven werden 9 Maart 1656 en 28 Nov. 1669. In ieder geval komt één dezer kinderen niet in het doopboek voor. [4])

D. ***Hendrik van Dusseldorp,*** geb. omstreeks 1613. Is eerst beurtschipper op Delft en Den Haag, maar later alleen op Antwerpen, huwt te Delft begin Juli 1637 met ***Maria*** *Gerbrants Ranck.* Hij overleed te Utrecht 16 Maart 1667, zij 16 Sept. 1667.

De winkel in vlas etc. en het beurtschippersbedrijf werd eerst voortgezet door de wed. en daarna in hoofdzaak door de drie dochters om ten slotte over te gaan op den zoon ***Pieter.*** Hun woonplaats was 1637 Oude-gracht bij de Bakkerbrug, later Lijnmarkt bij de Stroosteeg en ten slotte 1666 op de Oude-gracht oostzijde tusschen Gaard- en Hamburgerbrug, waar het marktschip van Antwerpen uithing.

Door mij werden de gedoopte 6 kinderen ook in de protocollen teruggevonden. In het begraafregister staat echter op 27 Dec. 1641 een kind van ***Hendrik*** *Pieters* ***v. D.,*** hetwelk in deze serie niet past. Drie van de kin-

[3]) De voornaamste acten zijn: Not. D. v. Lostadt huw. voorw. 5 Maart 1641, transport 23 Juli 1668, Houtman 23 Sept. 1671, v. Vechten 12 Jan. 1672, W. Barbé 25 Jan. 1684, van Vechten No. 261 deel 12 folio 78 dd. Aaril 1684 een zeer groot testament., transport 20 Juni 1684. C. de Coole 4 Nov. 1685, 'Duerkant 10 en 23 Oct. 1688 twee testamenten, W. Pronkert 24 April en 13 Mei 1689 ook nog 2 Jan. 1690, van Vechten 29 Oot. 1671, J. v. Noortdijk 28 Feb. 1684, transport 27 Feb: 1692. C. de Coole 8 April 1685. De eerste acten slaan op van *Gelder, de* laatste 4 op de kinderen.

[4]) Acten: Not. G. v. Waey 7 Aug. 1639, 29 Juli 1646, 20 Maart 1649. G. v. Zuilen 22 Feb. 1671, Woertman 11 Nov. 1686.

deren kwamen in een hooger milieu, waarvan ***Dirk en Hendrik,*** mede door hun huwelijk, tot de patriciërs gingen behooren.

Zeer zeker kan dit mede tot bewijs strekken, dat toen ter tijd het ambt van geprivilegeerd beurtschipper op niet al te geringe waarde getaxeerd behoord te worden. Van de 15 gevonden acten vermeld ik er een tiental. [5])

1. ***Dirk vtrn Dusseldorp,*** ged. 7 Dec. 1638, wordt genoemd in 1668 als koopman te Rotterdam.

In de Kroniek van Zeeland noemt Smallegange hem omstreeks 1692 als permanent-raad van Tholen, terwijl uit een transport te Utrecht blijkt, dat hij 12 Maart 1687 Pensionaris van die stad is en gehuwd met ***Anna Ita.*** Niet geheel onmogelijk zou ik het vinden, dat hij dezelfde was als de ontvanger der successie te Middelburg, gehuwd met ***Johanna Mersman,*** wiens dochter ***Johanna Maria 4*** Feb. 1699 trouwt met ***Pieter Macaré*** en hertrouwt met Ds. ***De Frein*** te Middelburg [6]). Johanna Maria werd gedoopt te Middelburg 11 Juni 1677. Indien dit waar is, dan was ***Johanna Ita*** zijn tweede vrouw, waaruit geen nakomelingen stamden, aangezien vermoedelijk haar neef ***Goudens van Vrijbergen*** haar erfgenaam werd. Om den toestand eenigszins op te helderen deel ik hier een paar aanteekeningen mede, welke genomen zijn bij het controleeren der familie ***van Vrijbergen*** te Tholen.

Johanna Ita, dr. van Admiraal ***Pieter Adr. Ita,*** was wed. van den Zeeuwschen Admiraal *Cornelis Evertsen* de jonge en in Tholen getuige bij het doopen van een dochter op 17 Maart 1683 van *Levinus van Vrijbergen* en *Catharina van Akerlaken.* Deze laatste was een dochter van ***Goudens van A.*** en ***Petronella Ra.*** De heer *Diderik van Dusseldorp,* permanent-raad, is 23 Mei 1688 get. bij den doop van ***Goudens van Vrijbergen Livinusz.*** Vrouw *Anna Ita* is getuige 26 Dec. 1689 bij het kind ***Anna*** als echtgenoote van ***Dirk*** en 27 Aug. 1694 bij het kind ***Livinus,*** als diens weduwe, waaruit ik vermoed, dat *Levinus van Vrijbergen* en ***Dirk van Dusseldorp*** zwagers zijn geweest. Op deze wijze wordt het duidelijk waarom ***Dirk*** en later zijn weduwe zulke groote bedragen aan de familie *van Vrijbergen* leenden, zooals op 2 April 1696 liefst 1200 pond Vlaams aan ***Livinus.*** Het curieuze bij deze schepenacte is evenwel, dat op de marge ***Goudens van Vrijbergen Livinusz.***, als eenig erfgenaam van **Anna *ltn,*** deze schuld doorslaat dd. 22 Juli 1738.

Tot slot het bewijs, dat de twee dochters van ***Dirk*** niet zulke goede vrienden der ***van Vrijbergen's*** waren. In de schepenboeken van Poortvliet bevindt zich een transport dd. 30 Maart 1700 bij welke acte is ingebonden een verhandeling van 30 pag. groot, waaruit het volgende blijkt. ***Dirk*** had aan *Catharina Oysel*, wed. *Johan van Prijbergen* den ***30*** Sept. 1687 geleend de som van 425 pond, waarvan nooit rente was betaald. Haar ***zonen*** *Livinus*, ***Jacobus*** en ***Willem*** betalen ook niet, zoodat ***Anna van Dusseldorp Dirksdr.*** (dus geb. voor 1676) met den Muntmeester ***Hendrik van Dusseldorp,*** als voogd van haar zuster *Johanna*, tegen de familie procedeert. Toen

[5]) Not. J. Luyt 1 Feb. 1639. G. v. Waey 17 Mei 1641 en 6 Aug. 1647, transport 15 Oct. 1644 folio 149 en 20 Dec. 1655, J. v. Vechoven 20 Mei 1650, Schuilenburg 19 Feb 1657, W. v. d. Hoeven 16 Sept. 1667, Bijlevelt 29 Nov. 1667 en 30 Nov. 1669.

[6]) Ned. Adelsboek 1915, Ned. Leeuw 1920, 188, Wapenheraut 1920.

de *van Vrijbergen*'s verloren, moesten zij veel land afstaan in dit transport van 1700, waarbij dan genoemd wordt ***Adriaan Havelaar,*** koopman te Rotterdam, inmiddels getrouwd met **Anna *van Dusseldorp,*** zoodat althans haar vader in Ned. Patr. 1925-145 kan ingevuld worden.

Uit alles blijkt, dat ***Dirk*** geen stamhouders naliet.

2. ***Pieter Hendriks van Dusseldorp,*** werd ged. te Utr. 10 Sept. 1640. Aangesteld door de Vroedschap tot marktschipper op Rotterdam 2 Juni 1679, had hij sedert 1683 ook het veer op Antwerpen, bovendien was hij vlashandelaar en woonde in de Lichte-gaard. Den 18 Nov. 1674 huwt hij ***Maria van Griethuizen,*** dochter van den anderen marktschipper op Rotterdam ***Jacob Pieters ex Anna van Datum.*** Het overlijden van ***Maria*** is aangebracht 5 Aup. 1680, terwijl haar man sterft 20 Juli 1696. Wat de kinderen betreft, kan ik niet volstaan met de bloote opsomming der doopen. Reeds vóór de solemniseering van het huwelijk werden *Henric* en *Berent*, een tweeling, gereformeerd ged. 29 Oct. 1674, waarbij als ouders zijn genoemd ***Peter Hendriks en Maria Peters,*** wonende Prekerstraat.

Aangezien nu ***Maria van Griethuizen Jacobsdr.*** zich noemde en ook teekende als Maria ***Peters*** of MP, zoo is het niet onmogelijk, dat het kinderen *van Dusseldorp* zijn. Verder zijn onder de volle namen gedoopt ***Adriana 31*** Aug. 1676, ***Hendrik 6*** Feb. 1678 en *Ariaentje* 7 Oct. 1679. In het overlijdensregister vindt men op 20 Sept. 1676 „het kind van ***Peter van Dusseldorp*** op de Oude-gracht, gesonken f 5.", waardoor de onderstelling hierboven reden van bestaan krijgt.

Adriana is aangebracht als overleden 8 Jan. 1677 en daar wij uit den uitkoop bij het tweede huwelijk van ***Pieter*** weten, dat ***Hendrik*** en *Ariaentje* de eenige kinderen waren, die in leven bleven, zoo moet ***Berent*** wel vroeg gestorven zijn.

Pieter huwde opnieuw 27 Maart-12 April 1681 met *Anthonia* ***Coppendraaier,*** zonder verdere nakomelingen.

Zoolang ***Ariaentje*** nog minderjarig was, vinden wij als haar voogd, haar oom ***Hendrik,*** den Muntmeester van Zeeland, genoemd. [7])

3. ***Catharina Hendriks van Dusseldorp,*** is gedoopt 6 Aug. 1642. Zij huwt in April 1676 met ***Johan van Hemert,*** exploiteur van de Lekdijk en Notaris te Utrecht. Reeds 27 Juli 1687 werd haar lijk gezonken in de Catharijnekerk. Haar grootvader wees haar aan als regelaarster zijner begrafenis. [8])

4. ***Elisabeth van Dusseldorp,*** ged. 26 Mei 1644, trouwt ***Adriaan Bosch.***

5. *Hester van Dusseldorp*, ged. 1 Maart 1646, leeft nog ongehuwd in 1669.

6. ***Henrick van Dusseldorp,*** ged. 15 April 1662. Men vindt over hem enkele zaken in de bovengenoemde testamenten en boedels Over zijn opleiding heb ik niets kunnen vinden, hoewel men toenmaals zonder eenige bizondere studie niet in staat was het bedrijf van Muntmeester waar te nemen. Zonderling onverwacht duikt

[7]) Not. Woertman 25 Maart 1681, huwelijksvoorwaarde met ***Anth. Coppendraaier,*** waarbij haar f 400 morgengave beloofd wordt. Voor Utrecht een uiterst zeldzaam geval. Idem 15 Juni 1682 uitkoop der kinderen. Idem 23 Sept. 1683, J. Duerkant 19 Sept. 1684, transport 7 Oct. 1687, J. v. Munster 23 Sept. 1696 en 10 Mei 1704 scheiding, transport 1 Aug. 1705, Not. B. J. v. Zweerd 25 Juli 1711.

[8]) Not. Woertman 30 Maart 1675, G. v. Lochem 22 Jan. 1677.

hij in 1682 als zoodanig aan de Munt der Provincie Zeeland op; wellicht is er nog iets daarover iu de notalen der Staten van Zeeland te vinden. Hij begon te werken aan zijn eerste muntbus 19 Nov. 1682 en was een der bedrijvigste Muntmeesters dier Provincie. [9]) De laatste muntbus, welke door Generaalmeesters werd geopend, loopt tot 10 Sept. 1700 en was het zeker zijn bedoeling om te blijven doorwerken, daar zijn laatste ambtseed voor Generaalmeesters dateert van 28 Oct. 1706. Spoedig daarop zal hij ziek geworden zijn; zijn opvolger Adolf de Groene begint te werken in 1706. ***Hendrik*** heeft dus niet minder dan 23 jaar het soms (maar niet altoos) zeer lucratieve, maar vaak moeilijke bedrijf waargenomen.

Hij trouwde als Muntmeester den 3 Mei 1684 met ***Margaretha*** *Sandra*, dr. van ***Jan ex*** *Jacoba Walleran*, wier familie te vinden is in Alg. Ned. Familieblad, jaargang 7 (1890). Onder mijn aanteekeningen komt nog een tweede ***Margaretha Sandra*** voor, die in Sept. 1690 trouwt met *Francois Elliot*, bekend Waardijn der Prov. Utr. Munt.

Hendrik *van* ***Dusseldorp*** sterft 1720, zijn vrouw 1713, terwijl het mij niet bekend werd of er kinderen waren.1 [0])

E. ***Anna Peters van*** *Dusseldorp*, ged. 16 Feb. 1616 te Utr., huwt aldaar 6 Mei 1638 met den Samoureusschipper *Herman* ***Aelberts*** *van Seventer*, wononde te Neer-Elten. Zoowel hij als zijn zoons ***Dirk*** en ***Albert*** bezochten regelmatig de stad Utrecht. [11])

F. en G. Tweemaal een zoon ***Dirk Peters*** *van Dusseldorp.* Zij werden respectievelijk ged. 25 Sept. 1626 en 7 Oct. 1627, maar zijn vroeg overleden.

Iets over den laatsten Nederlandschen
de la Sarraz,

door J. STEUR.

In het Maandblad van Augustus 1931 deelt de heer Bijleveld mede, dat de papieren van ***James Albert Henry de*** la *Sarraz* vernietigd zijn. Voor zoover mij gebleken is, is althans een gedeelte bewaard gebleven, en wel datgene wat betrekking heeft op de rol die vóór honderd jaren door kolonel De la Sarraz in de Nederlandsch-Belgische aangelegenheden gespeeld werd. Het lijkt me daarom niet ondienstig hier enkele bizonderheden omtrent hem ter kennis te brengen. Volgens het stamboek van officieren werd hij bij K.B. van 23 December 1830 nr. 22 op ⅔ tractement gesteld. Het verbaal van het departement van Oorlog spreekt van het den vorigen dag (aanschrijving 74) door den Directeur-generaal van Oorlog, De Eerens, verleende „verlof aan den kolonel der artillerie ***J. A. H. de la*** *Sarraz*, om zich te begeven

[9]) **Bijlage achter het Muntverslag van 1889. Smallegange geeft hem als ingaande Muntmeester op bladz. 429 in 1681; welke fout zeer duidelijk is, daar zijn voorganger Hendrik van Heumen nog in het eerste halfjaar van 1682 Hoedjes-schellingen en een groote partij Stuivers vervaardigde.**

[10]) **Not. A. van Bronkhorst 21 Aug. 1683. Woertman 12 Nov. 1690.**

[11]) **Not. W. Verduin 22 Jan. 1648 No. 192-A-25, W. Pronkert 15 Feb. 1687, Woertman 25 April 1695, waarin** *Dirk* **huwelijksvoorwaarde maakt als ruim 50 jarige met** *Neeltje Cornelisdr.* **„soo sij seyt 25** jaar", C. de Coole 23 Mei **1709 en de** hiervoor genoemde scheidingen.

naar Aken en zulks voor een onbepaalden tijd, tot verrichting zijner affaires". Dat die affaires intusschen niet zoo onschuldig waren, als men het wilde doen voorkomen, blijkt uit de instructie die De Eerens dien zelfden dag voor hem vaststelde. Ik laat die hier textueel volgen :

Geheim K 12.

Kabinet.
Departement van oorlog.
Afdeeling voor het Personeel
en Militaire Zaken.
Exh. 22 Dec. 1830 N. 405.

's Hage den 22e December 1830.

Aan den Kolonel de la Sarraz.

Het adres is opzettelijk niet ingevuld. [1])

„Gedurende Uw verblijf te Aken, zult gij Mijnheer, belast zijn met de hierna vermelde aangelegenheden.

1°. Het vestigen en bevorderen der correspondentie met Maastricht voornamelijk het zenden der brieven aan den Generaal majoor ***Dibbets*** en het bezorgen der depêches van dien Generaal naar herwaarts, alsmede het overmaken van gelden naar Maastricht.

2°. Het' inwinnen van berigten, omtrent de gesteldheid van zaken en de stemming der gemoederen te Luik.

Het voeren van correspondentie hierover met den Generaal Majoor ***Dibbets,*** alsmede omtrent hetgeen deze, van zeker vertrouwd persoon L.... verneemt, en in verband daarmede, opgeven hetgeen tot bevordering van het algemeen belang der zaak zon kunnen worden gedaan, onder mededeeling ook in het bijzonder, in hoeverre men van den Luitenant der Artillerie *Gayet*, eenig nut trekt, of verder nog van hem kan worden getrokken.

3°. Het inwinnen van berigten over den stand der zaken in geheel België, zoowel door middel van hetgeen deswegens vernomen wordt van reizigers, als door de bijzondere correspondentie der zich te Aken bevindende personen — door de renseignementen, welke, bij de Pruisische burgerlijke en militaire autoriteiten, voor handen zijn of ingekomen, en eindelijk, door middel van de tijdingen, welke op andere meer bijzondere en geheime wijzen kunnen worden verkregen.

In het bijzonder wordt er zeer veel prijs gesteld op vertrouwen verdienende en nauwkeurige opgaven, omtrent, alles wat de sterkte, samenstelling, dislocatie enz. van de gewapende magt der opstandelingen betrelt.

4°. Het inwinnen van renseignementen, omtrent wegen, welke eene kolonne van bijvoorbeeld drieduizend man, zamen gesteld uit Infanterie, Kavalerie en Artillerie, uit de nabijheid van Maastricht naar het Groothertogdom Luxemburg zoude kunnen volgen.

a. Marcheerende door de Provincie Luik.

b. Marcheerende over het Pruisisch grondgebied.

Hierbij in aanmerking te nemen en nauwkeurig op te geven

1°. de gesteldheid der wegen,

2°. de gesteldheid van het land zoowel wat de natuur des terreins als de gezindheid der ingezetenen betreft. (Dit laatste alleen in het geval van § a.)

3°. Op te geven of er, door middel van requisitie, in het land zelve, snbsistentien zouden te bekomen zijn, of de behoeften aan levensmiddelen en fonrrage, door de troepen zonden moeten worden medegevoerd."

Wanneer die zending een einde nam is mij niet op den dag af gebleken, maar 16 Februari 1833 schrijft De Eerens hem: „sedert uw vertrek uit Aken ..." Bij de aanschrijving van 26 Augustus 1832 no. 61 had Oorlog reeds bepaald dat hij van 15 Augustus af in het

[1]) Deze **mededeeling is met potlood** geschreven.

bezit kwam van het volle tractement, bij den staf van de artillerie geplaatst werd, terwijl hij in zijn commissie te Aken bleef en het daggeld zou blijven genieten dat hem bij beschikking van 30 December 1830 nr. 60 was toegekend. Volgens zijn staat van dienst werd De la Sarraz 12 December 1832 kommandant van de reserve artillerie bij het leger te velde.

Op zijn uitkijkpost had hij zich lang niet onbetuigd gelaten, getuige de berichten door hem aan den Directeur-Generaal van Oorlog gezonden. Die brieven zijn niet geborgen in het gewone, noch in het Kabinetsarchief van Oorlog, maar vormen met de geheime missives van Chassé en van Dibbets — die zich hoofdzakelijk bepaalde tot het inzenden van brieven, hem gezonden door kolonel Rottiers en den Orangistischen abt Moens, schrijver o.a. van „Considérations sur la révolution de 1830" — een derde archief van het departement van oorlog, waarvan de meeste, zoo niet alle, stukken aan den Koning ter lezing werden gezonden, waarna de Secretaris van Staat ze aan Oorlog terugzond. Deze briefwisseling tusschen Koning en Directeur-Generaal is noch op het departement van Oorlog, noch ter Staatssecretarie op de agenda gebracht. De laatste stukken zijn van 1844. Via het Krijgsgeschiedkundig archief van den Generalen Staf zijn deze stukken op het Algemeen Rijksarchief gekomen, waar ik ze in een nog niet uit te geven inventaris beschreef.

Het door De la Sarraz te Aken gevormde archiefje heeft hij 10 Maart 1834 van Vught uit ingezonden bij het departement van Oorlog, waar het krachtens aanschrijving van De Eerens van 26 Januari 1834met de geheime archiefjes van Chassé en van Wildeman (opperbevelhebber de vesting Breda) één verzameling betreffende de Belgische zaken zou vormen. Intusschen is men er ten departemente toe overgegaan een deel der papieren van De la Sarraz te vernietigen, maar tevens stelde men een lijst op van de opgeruimde aanschrijvingen van Oorlog. Of men die te onbelangrijk of te compromitteerend vond, durf ik niet te beslissen.

Veel is er niet bewaard gebleven, slechts enkele stukken, door mij beschreven in den bundel inventarissen van 's Rijks archieven van 1930, en het is niet wat de heer Wildeman in 1910 zocht, maar toch meende ik hier niet te mogen zwijgen over het bestaan van die papieren van De la Sarraz, waarin de Orangistische beweging in het Luiksche zoo sterk werd voorgesteld, dat men aanneemt dat, onder indruk van die voorspoedige verwachtingen, de Prins van Oranje het veldtochtsplan van 1831 wijzigde.

Tot slot nog een genealogische mededeeling: in het stamboek van officieren heet de moeder van De la Sarraz: ***Charlotte Frederique Gerardine Boomhouer,*** terwijl de H.H. Wildeman en Bijleveld haar naam aldus schrijven : *Charlotta Gerarda Frederica (von)* ***Bnumhauer*** (of ***Boomhouwer).***

[De heer Bijleveld deelde ons hieromtrent nader mede, dat de ouders van De la Sarraz als ***Albert Marie Jules de la Sarraz*** en ***Charlotta Gerhardina Frederika Boomhouwer*** 19 Aug. 1786 te Sluis zijn aangeteekend en 7 Sept. d. a. v. aldaar gehuwd. Laatstgenoemde werd volgens hem 23 Jan. 1760 te Bergen op Zoom gedoopt als ***Charlotta Gerardina Frederica,*** dr. van ***Hendrik Boomhouer*** en ***Agnita Lydia von*** Meybaum. — Red.]

KORTE MEDEDEELINGEN.

Gemeentewapen.

Bij K. B. van 3 September 1931 No. 66 is aan de gemeente *Grubbenvorst*, provincie Limburg, het navolgende wapen verleend :

I. in azuur een verhoogde dwarsbalk van goud, vergezeld van een zespuntige ster van hetzelfde in den rechterbovenhoek;

II. in keel een schuinlinks gestelde baars van zilver, vergezeld van boven van een kruis van goud.

Achter het schild staande en met den linker-onderarm daarop steunende, de figuur van den H. Joannes den Dooper, gekleed van kemelshaar en met een lederen gordel om de lendenen, alles van natuurlijke kleur, dragende op den rechterarm een zilveren lam en houdende in de linkerhand een houten kruisstaf van natuurlijke kleur, waaraan onder het kruis een wimpel van zilver is bevestigd.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Boxman. Genealogische en heraldische gegevens gevraagd aangaande het Gorcumsche geslacht *Boxman*, verwant aan het geslacht ***Diemont.***

's-Gravenhage. J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT.

Zie over dit geslacht Maandbl. jg. 1910, k.k. 316, 347, 348, 380. Red.

Buytendijk. (XLIX, 311). De Stichtsche familie *Butendyck* voert volgens het Armorial Général in zwart 3 zilveren voorwerpen, die er uitzien als een verticale staat met pijlpuntige boven- en benedeneinden.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Cherois (de la), later de la Cherois Crommelin. In de laatst verschenen afl. (Vol. XIV, n°. 2, 1931) van de Proceedings of the Huguenot Society of London, komt een vervolg voor van de lijst van portretten van Hugenoten-families in Engeland en Amerika, het resultaat van eene oproeping in The Times van 1926. De portretten, reeds in de Proceedings van genoemd Genootschap gecatalogiseerd en die welke in The French Hospita1 aanwezig zijn, worden thans niet opnieuw vermeld.

Onder het hoofd *Cherois* vinden wij : „Marie Angelyne de la Cherois, Countess of Mount Alexander, daughter of Daniel de la Cherois, of Lisburn, CO. Antrim. Reproduced in Two Centuries of life in Down (1600-1800) by John Stevenson of Coolavin, Malone Road, Belfast". Deze vermelding is blijkens het onderstaande vermoedelijk door het uitvallen van zetsel of door eene onwillekeurige omissie totaal onbegrijpelijk geworden.

Het volgende schema geeft de juiste filiatie weer:

Louis *Crommelin* × *Marie Mettayer* 1625—1669

5de kind *Marie Crommelin* × 1° *Isaac Testart* 2° *Nicolas de la Cherois*

Uit 2de huw. o.a.: *Samuel de la Cherois Crommelin* erft van zijn tante Angélique Marie Countess Alex. de Montgommery, de goederen van Donaghadee en the Carrowdore Castle op uitdrukkelijke voorwaarde dat hij den in Ierland uitgestorven naam *Crommelin* zal aannemen. Hij huwde Maria *Dobbs.*

Abraham Crommelin × Marie *Boileau* 1629—1673

Angélique Marie Crommelin 1663—1710 × 1° *Daniel de la Cherois* 2° *Alexandre* Count *de Montgommery*

Angélique Marie *de Lacherois*, geb. 1701.

Wie stelt het portret nu voor?

V. M. G. W.

Kerchem (van). Genealogische en heraldische gegevens gevraagd aangaande het Leidsche regeeringsgeslacht van ***Kerchem.*** De gegevens bij den Inlichtingendienst zijn mij bekend.

's-Gravenhage. J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT.

Rossau von Deldenheim. Rietstap's Armorial Général vermeldt het wapen der baronnen ***Rossau von Deldenheim*** uit de Rijnprovincie. Kan iemand mij gegevens over dit geslacht verschaffen ?

D. A.

Tresel. (XLIX, 223). Nog blijkt uit de fichescollectie van het Landsarchief te Batavia:

Abigaël T. is 1664 doopget. te Bat.; zij × Mr. *Andries Laurentij.*

Abigaël T., van Utrecht, × 2°. *Willem van Boesingen* en ondertr. 3°. Bat. 19 Nov. en × ald. 10 Dec. 1671 *Jan Schaal,* wedr. ***Hendrina van Hardenberg.*** (B. S. Bat. 55 bl. 132).

In 1706 is zij hv. ***Jan Jaspers Schaal*** te Utrecht en tante van *Jacoba Jansdr.* ***Bastide.*** (Not. Seullijn 1706 T. bl. 49 en 84).

Carel T. is 3 Aug. 1664 get. Bat. doop kind *Laurentij* (v.d.) (B. S. Bat. 6).

Josina T is a. v. eveneens get. doop kind *Laurentij* (a. v.); in 1696 is zij de hv. van ***J. de Bastide*** (B. S. Bat. 19).

Abigaël Tresel, van Utrecht, × ***Andreas Laurentij*** Chir.; hun test. in reg. Bat. 1664—66 fol. 286; zij komt als doopget. voor 27-4-1688 (B. S. Bat. 19).

Coenraad *T.* en ***Magdalena van Makasser*** laten op 6 Juni 1684 in de Holl. Kerk te Bat. doopen hun zn. ***Johannes****, gett. ***Jan Emmerix*** en ***Anna van Bengalen*** (B. S. Bat. 6).

Daniël T.; zijn test. in reg. not. D. Hudde Bat. 1630-2 fol. 71; hij was opperkoopm. in Djambi 20 Sept. 1633.

Ester T. × *Willem* ***Permaire;*** hun test. in reg. Bat. 1672-4 fol. 38 dd. 1 Maart 1672; zij was geb. Middelburg en hert. Bat. 26 April 1674 C. *Prippelnagel* (B. S. Bat. 66 bl. 264).

Reinier T., ass. C'., komt voor in reg. test. Banda 1762-3 fol. 18.

Welt. B. v. T. P.

Wiltvangk. (XLIX, 160). Uit de fichescollectie van het Landsarchief blijkt te dezen name:

Hendrik W., van Tegal, soldaat aldaar, test. 28 Jan. 1743, had bij de inl. vrouw *Saranam* te Semarang een geadopt. zoontje ***Hendrik W.,*** toen oud 2½ jaar en zijn univ. erfgen. (Not. prot. Tegal 1743).

Maria W. × ***Stoffel Martens***; test. in reg. Semarang 1768 fol. 97 dato 26 Jan. 1769; als weduwe † zij Tegal 24 Mei 1783 ab intest., haar nalatenschap f 128ti.27, sedert ult. Juni 1784 in beheer bij weeskamer te Semarang, verviel 1831 aan den lande als verjaard. (Jav. Cour. 1832 n°. 20).

Nicolaas ***W.,*** vaandrig op Java 4 Mei 1726 ; luit. op Cartasoera 3 Jan. 1732.

Welt. B. v. T. P.

Zegers van Ydeghem en Wassenhoven-de Glarges. (XLIX, 266). Dat ***Jan Zegers,*** heer van Ydeghem en ***Margaretha Oem van Wijngaarden*** de overgrootouders zijn van Mr. *Gilles de Glarges,* pensionaris van Haarlem blijkt m.i. :

a. uit de door mij aangehaalde, in ons bezit zijnde gedrukte genealogie ***de Glarges,*** aangehaald in kolom 166 van dezen jaargang.

b. uit de bekende gedrukte geslachtlijst ***van Wijngaarden,*** waar onder 0 vermeld wordt ***Jan Oem van Wijngaarden, 6*** kinderen, nummer 2 ***Margaretha Oem van Wijngaarden,*** gehuwd met ***Jan Zegers van Wassenhoven,*** Ridder, met kinderen.

c. uit het wapenbord met acht kwartieren van bovengenoemden *Gilles de Glarges,* hangende in het Frans Hals Museum te Haarlem en daaraan tegelijkertijd geschonken met het door M. Miereveld geschilderde portret van Mr. *Gilles de Glarges* voornoemd, waarvan het vierde kwartier het wapen ***Oem van Wijngaarden*** voorstelt, het achtste kwartier dat van van de ***Poll*** (Johanna, dr. van Gijsbrecht en Beatrix van den Heesacker) zijnde in zilver drie roode rozen met, in een gouden schildhoofd, zilveren hekwerk (instede van roode dubbele adelaar in goud).

Djombang. TH. J. INDEWEY GERLINGS.

Onbekend wapen te Vlaardingen. (XLIX, 320). Een dergelijke haardplaat bevindt zich in het Museum der Oudheidkundige Vereeniging „Fléhite" te Amersfoort, waarvan ondergeteekende in het Jaarverslag van Fléhite over 1918 op blz. 10-11 de navolgende eenigszins andere beschrijving gaf:

„Een ijzeren haardplaat, afkomstig uit Achterveld (op de grenzen van Stoutenburg en Barneveld), hoog 1.17 en breed 78½ c.M. Op deze plaat staat het navolgende wapen afgebeeld :

Een kruis beladen met 6 stappende wolven, de linkervoorpoot omhoog, tusschen de vier armen van het kruis twee schuin gekruiste sleutels, de baard omhoog en afgewend. Traliehelm met dekkleeden, wrong met een uitkomenden wolf met foorpooten van het schild, de muil blaast vlammende walm uit, die over den kop als wolkjes heentrekt.

Alles in een ovalen band, die schijnbaar met schroeven is vastgezet en aan de buitenzijde renaissance ornament heeft, ongeveer uit de periode van Vredeman de Vries (1527—1604), dat weer rust op twee afgewend liggende leeuwen".

Amersfoort. W. CROOCKEWIT W. AZ.

Wapens gevraagd. (XLIX, 320). „Drie kwartels om een kogeltje. Een kwartel op den helm." Aldus beschrijft een familielid van wijlen Mr. *J. N. A. Bucaille,* burgemr. van Groningen, diens wapen. Hij behoorde tot het Leidsche geslacht.

Amsterdam. H. W. VAN TRICHT.

INHOUD 1031, N°. 11.

Bestuursberichten. — De oudste heeren van Stryen, door Jhr. Dr. Th. van Rbeineck Leyssius. — De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek, door Dr. E. J. Th. à Tb. van der Hoop. (Vervolg). — Hendrik van Dusseldorp, muntmeester van Zeeland (1682—1705), en zijne naaste verwanten. door J. W. A. Haagen Smit. — Iets over den laatsten Nederlandschen de la Sarraz, door J. Steur. — Korte mededeelingen: Gemeentewapen. — Vragen en antwoorden: Boxman; Buytendijk; Cherois (de la), later de la Cherois Crommelin; Kerchem (van); Rossau von Deldenheim ; Tresel; Wiltvangk; Zegers van Ydeghem en Wassenhoven-de Glarges. — Onbekend wapen te Vlaardingen; Wapens gevraagd.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw",

BESCHERMHEER: Z. K. H. DE PRINS DER NEDERLANDEN, HERTOG VAN MECKLENBURG.

Dit blad verschijnt aan het begin ven iedere maand en wordt een alle leden ven het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand b l a d, zoomede opgaven ven adresverandering gelieve men te richten tot den rede c t e u r Dr. Ta. R. VALCK LUCASSEN, *huize Sparrenheide, Driebergen.*

Correspondentie, bestemd voor het B e s t u u r, gelieve men te richten tot den secretaris Dr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 50,* 's-Gravenhage.
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten sen het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 12. **XLIXe Jaargang.** December **1931.**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Mr. N. A. Tonckens, te Wassenaar, sedert 1928 gewoon lid van het Genootschap.

Adreswijzigingen:

F. N. VAN DER BILT . . . . . *'s-Gravenhage. Flatgebouw Arentsburg, Wassenaarscheweg 126.*
F. G. VAN DELDEN . . . . . *'s-Gravenhage. Beeklaan 478.*
J. C. VAN HARENOARSPEL . . . . . *Soerabaia. Embong Tjermee 1.*
S. HASSEBROEK . . . . . *Tjimahi (N.O.I.). Gedong Delapan E 19.*
F. HOOGEWERFF. . . . . *Helmond. Aarle Rixtelscheweg 22.*
TH. H. L. C. KUNTZE . . . . . *'s-Gravenhage. Mauvestraat 38.*
Prof. H. F. MACCO . . . . . *Berlin-Steglitz. Grunewaldstr. 28I.*
J. G. VAN NIFTRIK . . . . . *'s-Gravenhage.* van *Boetzelaerlaan 58.*
Jkvr. A. RUTGERS VAN ROZENBURG . . *Doorn. Verl. Boschlaan 16.*
Jhr. Mr. Dr. L. H. K. C. VAN ASCH VAN WIJCK . . . . . *'s-Gravenhage, Borweg 1*

De eerste generaties van het geslacht Wierdsma
(Wichers Wierdsma-Rypperda Wierdsma),

door W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

In het in 1890 verschenen deel III van het Stam- en Wapenboek van Aanzienlijke Nederlandsche Familiën schreef de samensteller A. A. Vorsterman van Oyen over de afstamming van dit geslacht:

„*De stamvader dezer Friesche familie is Jnn Cornelisse Wierdsma, in 1676 vroedmnn te Leeuwarden, wiens zoon: Cornelius* **Wierdsma,** *vermeld wordt op den naamrol der advocaten voor den houe van Friesland. Laatstgenoemde was o.a. de vader van: Dr. Petrus Wierdsma, geb. te Leeuwarden 16 Maart 1704, med. doctor*", etc. etc.

Omstreeks 1905 hebben leden van den tak Rypperda Wierdsma onderzoekingen te Leeuwarden doen instellen naar hun afstamming en toen bleek, dat van het bovenstaande niets waar was. Niet alleen was de med. doctor *Petrus Wierdsma*, die in 1733 vroedschap en in 1741 ook schepen van Leeuwarden werd en van wien alle leden van het geslacht afstammen, niet geboren op 16 Maart 1704, maar bij zijn doop op 4 September i698 bleek zijn vader *Pyter Pyters* te heeten, zoodat een afstamming uit Mr. *Cornelius Wierdsma* en uit *Jan Cornelisse Wierdsma*, diens vader, onmogelijk was.

Op 4 Sept. 1698 werd nl. te Leeuwarden gedoopt *Pyter*, zoon van *Pyter Pyters, rentmeester.* en *mede voogd van het stadsweeshuis* [1]), terwijl blijkens de resoluties van den Raad van Leeuwarden *Pyter Pyters Wierdsma* in 1698 benoemd was tot voogd van dat weeshuis en, als zijnde de jongste voogd, in dat jaar tevens tot rentmeester van dat gesticht. Bij resolutie van 3 Jan. 1699 werd hij nog voor één jaar gecontinueerd „wegens sijn goede bequaemheden en dat het voor het huis nuttigh en dienstigh" werd geacht.

Hetzelfde onderzoek van omstreeks 1905 wees toen uit, dat op 12 Juni 1687 te Leeuwarden gehuwd waren: *Pytter Pytters Wiertsma, van Beetgum, met Claske Pytters Staeck, von Leeuwarden;* dat hij op 28 Juli 1687 als *Pytter Pytters, van Beetgum*, burger van Leeuwarden was geworden, en dat zijn oudste zoon *Dirk* op 1 Jan. 1691 te Leeuwarden was gedoopt als zoon van „*Pytter Pytters bij de dubbelde pijp*" (een dubbele brug aan de Voorstreek in deze stad) [2]). Voorts dat hij van 1720-

[1]) De naam der moeder wordt in de Leeuwarder doopboeken nog in dien tijd nimmer vermeld.

[2]) Deze zoon *Dirk Pieters Wierdsma* was tot *1733* vroedsman en hopman te Leeuwarden, huwde 16 April 1719 met Anna, dochter van Dr. *Martinus Gravius*, en vertrok 1733 naar Hsllum, waar hij ontvanger en mederechter ven Ferwerderadeel werd. Hij had geen nakomelingsohap.

1723 Bouwmeester (lid der regeering) van Leeuwarden was. (Hij is dan ingeschreven als *Pyter Pyters Wiersma).* [1])

Daarop toenmaals in de kerkelijke registers van Beetgum ingestelde onderzoekingen brachten niets over hem of over zijn ouders aan het licht, zoodat wij, bij onze nasporingen naar zijn afstamming, zijn begonnen met in het oude stads-archief van Leeuwarden na te gaan of aan de hand van bovenstaande gegevens er meer over hem te vinden was.

Dit onderzoek wees uit, dat *Pytter Pytters Wiersma, mr. bakker* te Leeuwarden, en *Claske Pytters Staeck*, echtelieden, in 1707 van A. Kingma Janss koopen het huis met bakkerij te Leeuwarden aan de Voorstreek bij de d u b b e l e Py p, tot dusver door hem in huur gebruikt (Groot-Consentboek van Leeuwarden 1707, fo. 204) en dat genoemde echtelieden dit bezit vergrooten door in 1708 van T. Visser een kleiner er naast gelegen huis bij te koopen. (Klein-Consentboek, 1708, fo. 161).

Met de wetenschap, dat *P. P. Wier(d)sma* in 1707 en 1708 als mr. bakker *te* Leeuwarden voorkomt, was het niet moeilijk ook zijn intrede in dat gilde te vinden. Op fo. 364 van het Bakkersgildeboek leest men:

„*Pieter Pieters*, geboortigh van Beetgum, heeft „de Backers Proeff gedaen, ten overstaen van de Heeren „Polycy Meesters en gecommitteerde van het selve „Gilde, die goet ende wel befonden is; dies volgens voor „ *meester backer* ende gildebroeder is aengenomen onder „belofte, dat hij de Achtbare Magistraat deser stede ende „officieren van het Gilde in alles sal gehoorsamen, eeren „en respecteeren so des behoort, sich onderwerpende „ende aennemende nae te comen den inholt van de „gilderollen ende de gerechtigheyt van dien belovende „voor te staen, tot welcken eynde hij sijn gewoontelijck „ende gesettene merck met eygener handt hier onder„gestelt heeft. Actum op den Raadhuyse den 3 Augusti „ 1687."

Hieruit blijkt, dat hij zich 6 dagen, nadat hij als burger der stad was aangenomen, volgens de bestaande gewoonte in één der gilden liet opnemen en wel in dat der bakkers, dat hij dit bedrijf reeds kende en dientengevolge dadelijk als meester*-bakker is aangenomen geworden.

Gewapend met deze gegevens kon een onderzoek in de verschillende Beetgummer archieven begonnen worden naar een *Pieter Pieters (Wiersma, Wiertsma, Wierdsma)*, geboren te Beetgum omstreeks 1.660, bakker aldaar, die zich vóór Juli 1687 als zoodanig te Leeuwarden had gevestigd.

Het nog bestaande, met 1648 aanvangende kerkeboek van Beetgum, dat bij den predikant aldaar berust, bevat zoowel de aanteekeningen over de huwelijken en de doopen vanaf genoemd jaar als de inschrijving van de lidmaten dier gemeente, doch bij ons onderzoek daarin kwam vast te staan, dat noch de doop van *Pieter Pieters W.*, noch het huwelijk van een *Pieter*, die zijn vader zou kunnen zijn geweest, daarin was te vinden.

Bij de inschrijving der lidmaten vonden wij echter: „22 Febr. A° 1686 hebben wij des Heeren heylige „avontmael gehouden en sijn alsdoe, nae voorgaende „onderwijsinge aengenomen *Pieter Pieters*" etc.

Dit kan derhalve de latere P. *P. Wierdsma* uit Beetgum zijn, die 2½ jaar later te Leeuwarden zich vestigde. Wellicht was een van zijn ouders doopsgezind en komt hun huwelijk en de doop van hun zoon *Pieter* om die reden niet voor in het kerkeboek van de Hervormde gemeente te Beetgum en is hij zelf later tot laatstgenoemde kerkgemeente overgegaan.

Intusschen leerde dat zelfde lidmatenregister, dat op de lijst der lidmaten te Beetgum — opgemaakt op 5 Juni 1687, dus toen *P. P. Wierdsma* sinds kort te Leeuwarden zich had gevestigd — er nog een andere Pieter Pieters te Beetgum woonde, die ook bakker was, en wel:

„*Piter Piters*, mr. *Backer*,
„*Bauck Lieuwes, sijn wijff*;

achter zijn naam is daarna bijgeschreven: obiit *anno 1688 in Nou.*

Waar nu de kerkelijke registers van Beetgum verder niets opleverden — óók niet over den anderen *Pieter Pieters* — daar moest een onderzoek gedaan worden in het rechterlijk archief van de grietenij, waaronder het dorp Beetgum ressorteert, n.l. in die van Menaldumadeel, en toen vonden wij al spoedig in het Hypotheekboek van Menaldumadeel beide bakkers *Pieter Pieters* van Beetgum, en nog wel samen in één acte, terug, en wel in een acte, welke te Leeuwarden was gepasseerd, doch in het register van Menaldumadeel was geregistreerd.

Hypotheekboek, dl. 1685—1695, 0. 13.

„*Pieter Pieters*, mr. backer, wonende te Beetgum in „de Buiren, zich sterk makende voor *Bauck Lieuwes*, „zijn huisvrouw, bekent schuldig te zijn aan *Pytter „Pytters*, g e w e z e n molenaar en backer, mede „onder 't ressort van den voors. dorpe, de som van „203 car. gl., ter zake van nagerekende boekschuld op „dato dezes in presentie van den onderschr. notaris over„geleverd, aannemende deze som op ultimo April 1687 „te voldoen. Actum Leeuwarden 18 Sept. 1686; ge„registreerd Beetgum 28 Sept. 1686."

Voorta vonden wij nog een paar te Beetgum gepasseerde acten over den Pieter Pieters, die eerst bakker was te Beetgum en daarna te Leeuwarden, en wel:

Recesboek van Mennldumadeel, A. 20.

19 Juli 1687. Bouwe Sioerdts te Engelum neemt aan te betalen aan *Pieter Pieters*, eertijds mr. bakker te Beetgum, 69 car. gl. in zake leverantie van rogge en weit; en

Sententieboek van Menaldumadeel, F. 5.

6 Dec. 1687. *Pieter Pieters*. mr. *backer* te Leeuwarden, impetrant, contra Bouwe Sioerts te Engelum, gedaagde, inzake van de betaling van 69 car. gl. wegens de

[1]) In gedeeltelijke overeenstemming met het resultaat van dit onderzoek werd in Ned Patr., jg. 1220, p. 407 de afstamming uit Mr. *Cornelius Wierdsma* prijs gegeven. Als vader van Dr. *Petrus Wierdsma*, wiens foutieve geboortedatum van 16 Maart 1704 er gehandhaafd wordt, vermeldt deze bron inderdaad „*Pieter Pietersz. Wierdsma*, bouwmr. van Leeuwarden 1721-24, woonde in 1726 op Wierdsma State (gem. Hallum)", echter zonder opgave van diens huwelijk met *Claske Pytters Staeck*, terwijl, op grond van het patronymicum van den vader, als grootvader, tevens stamvader van het geslacht zekere *Pieter Wierdsma* wordt opgegeven. Zooals wij zien zullen, was *Pieter Pietersz. Wierdsma geen* eigenaar van noch gerechtigde in Wiersma-sathe.

leverantie van rogge en weit. Vergelijking van deze 2 acten bewijst nog eens ten overvloede, dat Pieter *Pieters*, mr. bakker te Leeuwarden in 168'7, te voren dit beroep te Beetgum had uitgeoefend.

Alvorens nu over hem nog eenige Beetgummer acten mede te deelen, waaruit ook zijns vaders naam blijkt, willen wij eerst — ten einde verwarring te voorkomen — afrekenen met den naamgenoot te Beetgum, die daar ook bakker was en met wien hij, zooals wij hiervoor zagen, op 18 Sept. 1686 te samen in één acte voorkomt.

Hypotheekhoek van Menaldumadeel, 0. 13.

Pieter Pieters, molenaar en mr. Dokker te Beetgum, en Bauok Lieuwes, zijn vrouw, Lieuwe Jacobs en *Wyts Pieters, zijn* vrouw, mede wonende te Beetgum, en Hendrik Gaebbes en *Hylck Pieters*, zijn vrouw, wonende te Dokkum, kinderen en erfgenamen van *Baucke Luitiens,* laatst huisvrouw van wijlen *Rijck Jansen, mr. bakker en molenaar* te Beetgum, voor de helft medekooper en eigenaar van een huis en hof aan het kerkhof aldaar, bekennen schuldig te zijn 690 car. gl. aan Cornelis Heyns en diens vrouw te Beetgum, door deze aan hun moeder en stiefvader voorgeschoten ; geregistreerd 6 Maart 1686.

Uit andere acten blijkt, dat Rijck Jansen, de man van Bauck Luitiens, in 1673 als molenaar en bakker te *Marssum* woonde en dat haar eerste man *Pieter Dirks* heette, die reeds in 1648 te Marssum een huis kocht, zoodat de andere *Pieter Pieters* — de naamgenoot (die in Nov. 1688 te Beetgum overleed) — uit Marssum afkomstig was en met zijn zusters *Wyts* en *Hylck* tot ouders had *Pieter Dirks* en *Baucke Luitiens.*

De *Pieter 'Pieters,* met wien wij te maken hebben en die 1686/87 naar Leeuwarden verhuisde, vinden wij terug in de volgende belangrijke acten:

Proclamatieboek van Menaldumadeel, J. 1.

16 Maart 1686. Folkert Gerrits en Neeltie Hotses, echtelieden te Beetgum, begeeren bod en consent op de koop van een huis, hovinge en bakker ij gelegen in het dorp, benevens de wind molen, met zeil en tuigen, tegenover de voors. huisinge staande, in koop bekomen van *Pieter Pieters, vrij* gezel *te Beetgum*, voor 1300 gl., benevens de bakkersgereedschappen, de molenzeilen en touwen voor 400 gl.

Hieruit blijkt dus, dat hij in Maart 1686 al zijn bezit te Beetgum verkocht en dus daarop naar Leeuwarden is verhuisd.

En nu een acte van 18 jaar eerder, waarin zijn vader voorkomt:

Weesboek van Menaldumadeel, 1, 26, fo. 185, e.v.

16 Januari 1668. Beschrijving ten sterfhuize van *Pytter Pytters*, bakker en molenaar te Beetgum, van zoodanige goederen als door hem nagelaten, opgemaakt ten verzoeke van *Rochus Tiepkes* te Stiens en *Dirck Pytters,* brouwer te Dokkum, als geautoriseerde curatoren over *P y t e r, Aris en Dirck Pyters,* nagelaten weeskinderen van *Pyter Pyters* voors.

Dan volgt een opsomming van den inboedel en onder de „vastigheden" leest men :

„Zekere huisinge, hovinge c. a. staande te Beetgum met „het bakkersgereedschap en de molen met zijn annexen, „door *Pyter Pyters,* molenaar, nagelaten."

Onder de „vorderingen" en de „lasten" komen voor:

„ *Pyter Pyters,* molenaar, is debet volgens coop- en „reversaalbrief d. d. 7 Mei 1669 van Claes Pytters cum „uxore 189 car. gl. 10 st. met de interest",

„idem debet volgens coopbrief d. d. 23 Febr. 1667 van „den Heer van Amelant als rest van de koop van het „huis door Pyter laatst bewoond 600 gl."

In hetzelfde *Weesboek* is op fo. 204vs. ook de volgende acte ingeschreven :

18 Januari 1668. *Abe Botes, Tiepcke Tiepckes* en *Dirck Pytters, naaste bloedverwanten* van *P y t t e r, Aris* en *Dirck P y t t e r s,* nagelaten weeskinderen van *P y t e r P y t t e r s, bakker en molenaar te Beetgum*, in dier qualiteit requiranten, en *Rochus Tiepckes* tot *Stiens* en *Dirck Pytters, brouwer tot Dockum, medebloedcerwanten* van de voors. weeskinderen, gerequireerden, het gerecht van Menaldumadeel, gehoord het verzoek van de requiranten, autoriseert tot curatoren over de 3 kinderen de voornoemde gerequireerden.

Uit de laatstvermelde acten volgt dus, dat *P y t t e r Pytters,* molenaar en bakker te Beetgum, overleden op einde 1667, de vader was van *Pytter Pytters,* onmondig op dat tijdstip, later óók molenaar en bakker aldaar tot 1686, voorts dat zijn niet genoemde moeder reeds vóór den vader was overleden en dat hij tot broeders had *Aris* en *Dirck* en tot voogden *Rochus Tiepckes* te Stiens en *Dirck Pytters* te Dokkum, waarschijnlijk resp. hun moederlijken en hun vaderlijken oom [1]).

Wij hebben daarop een onderzoek gedaan in al de registers van Menaldumadeel naar den vader *P i e t e r Pieters*, die einde 1667 te Beetgum overleed, en vonden daarbij slechts de ondervolgende acten, welke wij in chronologische volgorde mededeelen :

Recesboek van Menaldumadeel, A. 16.

11 Jan. 1662 is sprake van een huis en hovinge te Beetgum *bij de molen,* hebbende *Pieter Pieters, backer* ten oosten, in huur bewoond door Claes Pieters.

Sententieboek van Mennldumadeel, E. 3.

17 Jan. 1666. Abe en Laes Pytters, kooplieden te Harlingen, impetranten, contra *Pytter Pytters, mr. backer* te Beetgum, gedaagde ; hij wordt veroordeeld 246 gl. 12 st. te betalen aan de impetranten wegens door deze geleverde granen.

Hypotheekboek van Menaldumadeel, 0. 12.

6 Mei 1666. *Pytter Pytters, molenaar en bakker* te Beetgum, bekent schuldig te zijn 2 bedragen, resp. groot 200 car. gl. en 200 gouden gl., terug te betalen op 1 Mei 1667 en opgenomen te Leeuwarden (geregistreerd te Beetgum 8 en 9 Apr. 1668, dus na zijn overlijden).

Recesboek van Menaldumadeel, A. 17.

23 Febr. 1667. *Pyter Pyters, molenaar en bakker* wonende te Beetgum, begeert bod en consent op de koop van huis, schuur, plaats en plantagie in het dorp *bij de molen,* hebbende hemzelf ten oosten, thans bewoond door Claes Pytters' weduwe, en gekocht voor 800 g. gl.

Uit deze hem betreffende acten blijkt de naam zijner vrouw niet en over zijn ouders, familieleden of herkomst geven zij geen licht en ook bij verder voortgezet onderzoek werd niets meer gevonden. Waar nu ook geen der bloedverwanten en voogden zijner kinderen

[1]) *Pieter Pieters (Wierdsma),* die in 1691 zijn oudsten zoon *Dirck* liet doopen, beeft dezen dus naar zijn oom en voogd *Dirck Pieters* genoemd.

te Beetgum *woonden en* óók niet in acten aldaar voorkomen, daar stond wel vast, dat *Pieter Pieters*, de vader, omstreeks 1669 zich, van elders komende, te Beetgum als molenaar en bakker had gevestigd; de vraag bleef echter: van waar was hij afkomstig? [1])

Waar alle pogingen faalden om in deze richting een oplossing voor de afstamming te vinden, daar werd besloten eens na te gaan wie de voogden der kinderen waren, om op deze wijze de herkomst van den vader *Pieter Pieters* te leeren kennen.

De een0 voogd *Rochus Tiepckes* woonde blijkens de beide acten van 1668 toen te *Stiens*, maar zoowel een onderzoek in de kerkregisters vaa Stiens, als in het rechterlijk archief van Leeuwarderadeel, waartoe Stiens behoort, leverde geen resultaat op, de voogd *Rochus Tiepckes* kwam daarbij niet te voorschijn; hij zelf moet dus niet inheemsch te Ytiens zijn geweest.

Veel gelukkiger waren wij met het zoeken naar den anderen voogd *Dirck Pieters*, die in 1668 genoemd wordt als *brouwer te Dokkum* en die stellig de vaderlijke oom zijner pupillen was.

Het onderzoek in de kerkelijke registers van Dokkum leverde wel is waar niets op, maar het rechterlijk archief des te meer. Een gelukkige omstandigheid was, dat de Beetgummer acten van 1668 hem bepaaldelijk „ brouwer" hadden genoemd, want uiteraard kwamen er te Dokkum, zoo bleek ons, meer *Dirck Pieters*' voor, doch slechts één brouwer van dien naam. Wij vonden n.l. dat *Dirck Pieters*, toen reeds gehuwd, in Sept. 1664 een *brouwerij* te Dokkum kocht, doch zelf van elders herkomstig *was:*

Registratieboek van koopbrieven van Dokkum, C. C. 6, dl. 1658-1575, f^is. 183 en 191vo.

63 Sept. 1664. Jan Hiddes, burger en brouwer binnen Dokkum, en Sioerdtie Saaokles, zijn vrouw, verkoopen aan *D ir ck Piet er s* en *Attie Wytsesdr.*, echtelieden, „ tegen woordig haer onthoudende tot Wie onder de clocqslaoh van Nes", huis, b r o u w er ij, plaats, hovinge, schuur en 2 kamers, voor aan de Bredestraat tot achter aan de Oostersingel, benevens het b r o u w 0 r s g e r 0 e d-scha p, voor 2360 g.gl. (geregistreerd 6 Oct. 1664), en 16 Febr. 1666. Jan Hiddes en zijn vrouw voornoemd verkoopen aan *Di rc k Py t ers* en *Aettie Wytses*, echtelieden, *burgers en brouwers binnen Doccum*, zekere mouterij en toebehooren aldaar, gelegen ten oosten Jan Hiddes, ten zuiden de koopers zelf, voor 300 g.gl. (geregistr. 28 Feb. 1666).

Nog herhaaldelijk komen Dirck Pieters, brouwer, en zijn vrouw Aettie Wytses in acten van Dokkum voor: o.a. nog op 1 Dec. 1681, als zij er 2 naast elkaar gelegen huizen met een potterij en estrik koopen, maar voor ons was belangrijker om te weten te komen, van waar hij herkomstig was, toen hij zich in Sept. 1664 als brouwer te Dokkum vestigde.

Een enkele blik in het ten gemeentehuize aldaar berustende 2^e deel der Burgerboeken dier stad (dl. 1658 -1760) gaf tot onze verrassing de volgende inschrijving:

1) Sij het voortgezet onderzoek in de boeken van Menaldumadeel werd in 1650 een oudere *Pieter Pieters* gevonden, overleden vóór 1659 gehuwd met *Ydt Pieters*, beiden herkomstig van *Anjum*, ten N. O van Dokkum. Aanvankelijk werd gedacht, dat dit de ouders waren van *Pieter Pieters*, † 1667, maar ten eerste leefde genoemd echtpaar in bescheidener vermogensomstandigheden en ten tweede woonde het niet in het dorp Beetgum, maar in de buurtschap Beetgummer molen, welke op geruimen afstand van de kom van het dorp ligt.

4 November 1664. Dirck Pyters W i e r d t s m a, geboortich an Ha l l u m, is voor burger deeser sleede aengenomen, waedat hij onder eede hadde belooft de stad hou en trou e sullen weesen, de achtbare magiatraet te eeren ende houden en dragen als een goed en getrou burger toestaet e doen en heeft voor burgerrecht betaelt . ...10—7—.

Tot onze verrassing, zeggen wij, omdat uit deze inschrijving niet alleen bleek, dat de oom zich reeds *Wierdsma* noemde — later daarin door zijn neef en pupil *Pieter* te Leeuwarden nagevolgd — maar omdat zijn geboorteplaats Hallum blijkt te zijn.

Wat toch is het geval? De Wierdsma's beweerden in familie-papieren altijd, dat zij stamden van W i er d s m a-s a t h e en dit ligt onder Hallum. Wel *was Dirck Pieters Wierdsma,* geb. 1691, de oudste zoon van den eersten Leeuwarder *Pieter Pieters* W., eigenaar van Wier(d)sma-sathe aldaar, maar blijkens het nog aanwezige stemcohier van Hallum slechts „nomine uxoris". Zijn vrouw was 1.1. *Anna Gravius* en blijkens het voorafgaande stem-cohier, dat van het jaar 1698 is, was toen bezitter van deze sathe Dr. *Martinus Gravius, Anna's* vader. Wij verwierpen dus steeds de afstamming van Wiersma-sathe op grond dezer feiten; zij waren immers in het bezit daarvan gekomen door het in 1719 gesloten huwelijk m e t eene *Gravius*, maar waar nu bleek, dat de oom in 1664 reeds *Wierdsma* heette en bovendien uit Hallum kwam, daar verscheen die overlevering nu toch in een ander licht.

Vóór het stemcohier van Ballum van 1698 is er nog slechts één cohier en wel over 1640 en daarin vindt men als eigenaar van de sathe n°. 29 (in 1698 heet deze sathe n°. 29 : Wiersma) *Pyter Dirks* cum sociis *et heredibus.* Het is dus nu duidelijk, dat de vader van *Dirk Pyters Wierdsma*, geb. te Hallum en sedert 1664 brouwer te Dokkum — en dus óók van *Pyter Pyters,* † *1667,* sedert 1669 molenaar en bakker te Beetgum — de *Pyter Dirks is,* die in 1640 in het Stemcohier van Hallum te boek staat als mede-eigenaar van Wiersma.

Bovendien bezat laatstgenoemde blijkens hetzelfde cohier in 1640 nog sathe n^r. 66, zoodat hij 2 stemmen in de Grietenij van Ferwerderadeel had onder welke Hallum behoort.

Het lag dus voor de hand een onderzoek te doen in het rechterlijk archief van Ferwerderadeel, maar helaas begint het oudste boek daarvan eerst met 1670, jaar waarin zoowel *Dirk* als *Pieter* reeds lang uit Hallum vertrokken waren en Wiersma in andere handen was overgegaan.

Alleen in het Trouwboek van Hallum was *Dirk* nog te vinden, men leest daar n.l. in: *Dirck Pyters, tot Hallum ende Atye Wytses*, van Nes, dase *sijn geproclameert op den 12^n, 19^n ende 26 Juni 1664.*

Blijkens den naam van zijn vrouw is dit de latere Dokkummer brouwer, terwijl zij blijkens de acte van 23 Sept. 1664 zich immers op dien datum ophielden „tot Wie onder de klokslag van Nes".

Te Hallum werd hij dus bij zijn ondertrouw zonder den naam Wierdsma ingeschreven en in het oudste kerkeboek van dit dorp, dat reeds met 1618 aanvangt en bij den predikant aldaar berust, komt ook nimmer de naam Wierdsma voor; de eigenaars dezer sathe werden dus ter plaatse alleen met een patroniem aangeduid, buiten hun dorp namen zij later naar de sathe

van waar zij herkomstig waren den naam daarvan als geslachtsnaam aan. Het is ook jammer, dat in dat oude kerkeboek van Hallum bij deinschrijvingen nimmer is bijgevoegd op welke sathe of erf de betrokkenen woonden, het is thans niet mogelijk uit al de daarin voorkomende — uitsluitend met patroniemen aangeduide — personen te zeggen welke daarvan een ***Wierdsma*** is.

Iutusschen is de latere brouwer ***Dirck Pieters W.,*** te Dokkum, meer dau **waarschijnlijk** de *Dirck,* die op 24 Juli 1636 gedoopt werd te Hallum als zoon van ***Pytter Dirx (de*** naam der moeder wordt **bij** de **doopen** nimmer vermeld). De vader ***Pytter Dirx*** kan dan dezelfde zijn als de ***Pytter Dirxz.***, die 8 Juni 1629 zijn huwelijksgeboden te Hallum liet afkondigen met ***Aeff Jarichs.***[1]) Van gissingen omtrent andere **Pytter's** en Dirck's, in dat oudste kerkeboek voorkomende, doen wij beter ons te onthouden.

Door gebrek aan bronnen, voornamelijk die van het **rechterlijk** archief van Ferweracleel, is het niet mogelijk de stamreeks **hooger** op te voeren dan tot ***Pytter Dircks,*** geb. omstreeks 1600, die in 1640 gerechtigd was in 2 stemhebbende sathen onder Hallum, waarvan er **eene** **W** i ersma heette en wiens afstammelingen zich **Wierds**ma hebben genoemd.

De eerste 4 generaties van dit **geslacht zijn** nu, **zoo**als op nevenstaande stamtabel is aangegeven.

Was dus door het **huwelijk** met **eene** *Gravius* het oorspronkelijke familie-erf weder in het bezit van een ***Wierdsma*** gekomen, ons rest nog iets mede te **deelen** over genoemde **sathe.**

Blijkens het ***Stemcohier van Hallum*** is in 17 28 de vroeclsman ***Dirk Wierdsma*** „nomine uxoris" eigenaar van de sathen **n^r.** 28 en **n^r.** 29 aldaar, de sathe **n^r.** 29 heet ***Wiersma.***

1698 is Dr. *Martinus Gravius* „nomine liberorum" eigenaar van deze sathen 28 en 29, als **zijn** „**meyer**" op Wiersma staat **dan** geboekt Pyter **Gerrits.**

16 4 0 is ***Pyter Dircks*** „cum sociis et hericlibus" eigenaar van de sathen **n^r.** 29 (Wiersma geheeten) en **n^r.** 55; op **n^r.** 29 staan geboekt als zijn „**meyers**" ***Dirk Eelkens erven,*** van **n^r.** 55 staat hij zelf als „**gebruiker**" geboekt. Andere stemcohieren zijn niet sanwezig.

Blijkens het *Dijkfloreencohier van Hallum* van 16 19 **zijn** ***Dirk Eelkis erfgenamen*** dan eigenaars van Wiersma en blijkens een ongedateerd floreencohier van vóór 1619 **zijn dan** *Douwe Wiertsma* en ***Dirck Eelkis*** te samen eigenaars van Wiersma. Oudere clijkfloreencohieren zijn er niet.

Blijkens het gedrukte werk: ***Register van de geestelijke opkomsten van Oostergo 1580—1581, door Prof. dr. J. Reitsma, Leeuwnrden 1888.*** werden uit ***Wirtsma-sate*** onder Hallum (zie blz. 85-87) jaarlijks 4 renten betaald ***(pastorie-opcomsten, prebende-opcomsten, sacristeleen-opcomsten en patroons-opcomsten*** geheeten) en staat **daarbij** als „**gebruiker**" van deze sathe in Nov. **1580** geboekt: ***Cornelis te Wirtsma.***

Verdere gegevens over deze sathe ontbreken, doch deze opgaven over het **tijdvak 1580—1728** moet dienen om de mislijdende lijst van de bewoners dezer sathe, zooals die gepubliceerd is in de noot op pag. 407 van

[1]) Opgaven, welke wij danken aan Mr. A. L. **Heerma** van Voss te Leeuwarden.

Pieter Dircks (Wierdsma)
geb. omstreeks 1600
bezit 1640 **gedeeltelijk** de sathe Wiersma onder Hallum en nog een sathe — beide stemhebbend aldaar
† **vóór** 1668
[o. Hallum 8 Juni 1629
Aeff Jarichs]

Pieter Pieters
geb. Hallum ± 1630
molenaar en bakker te Beetgum
† **Beetgum einde 1667**
× ± 1659
N. (denkelijk ***Tiepkesdr.***)

Dirck Pieters (Wierdsma)
[ged. Hallum 24 Juli **1636**]
brouwer te Dokkum en burger aldaar
Nov. 1664
† na 1681
o. Hallum 26 Juni 1664
Attie Wytses
geb. Nes, † na 1681
Hij is voogd met Rochus Tiepkes over de kinderen van **zijn** broeder.

Pieter Pieters (Wierdsma)
geb. **Beetgum** ± 1660
eerst molenaar en bakker te **Beetgum,**
daarna bakker te Leeuwarden (1687) en **burger** aldaar. voogd en rentmeester van het weeshuis **aldaar** (1698, '99), bouwmeester dier stad 1721-1723
† **vóór** 1734
× Leeuwarden 12 Juni 1687
Claaske Pieters Staeck
† na 1734

Aris onmondig in 1667

Dirck Pieters

Dirk Pieters,
later ***Theodorus Wierdsma***
ged. Leeuwarden 1 Jan. 1691
vroedschap aldaar (1722) en **hopman.**
vertrekt 1733 naar Hallum waar hii namens zijn vrouw eigenaar is ***van*** Wiersma-sathe, ontvanger aldaar (1734) en mede-rechter (1740)
† Hallum na Aug. **1752**
× Hallum 16 Apr. 1719
Anna Gravius,
(dr. van Dr. **Martinus** Gravius. vau Wiersma-sathe)
† Hallum 28 Nov. 1742

Pieter Pieters,
later Dr. Petrus ***Wierdsma***
ged. Leeuwarden 4 Sept. 1698
student te Franeker (1717)
med. doctor te Leeuwarden (1724)
vroedschap (1733) en schepen aldaar (1741)
† Leeuwarden **16 Mrt.** 1744
× Hallum 29 Aug. 1728
Ymke Cluirda
ged. Leeuwarden 30 Mei 1706
† Leeuwarden 7 Mrt. 1776

Uit dit huweliik **spruiten** alle takken van het geslacht.

Ned. Patriciaat 1920 bij de stamreeks Wierdsma, te vervangen. Personen, tot verschillende geslachten **behoorende,** hebben in **den** loop der **tijden** Wiersma-sathe bezeten of bewoond. Hun afstammelingen hebben stellig naar deze sathe den naam ervan als geslachtsnaam aangenomen en dit verklaart het, dat men reeds in de 17e eeuw overal personen met den naam *Wier(d)sma* in Friesland tegenkomt.

Toen ***Dirck Pieters Wierdsma*** zich in 1664 als brouwer te Dokkum vestigde, woonde daar reeds een **Jan** *Hessels Wiertsma*, die in 1650 te Dokkum was gehuwd en er later tot de stadsregeering behoorde en in 1672 werd een ***Johannes Wiersma,*** geboortig van Leeuwarden, burger van Dokkum.

Toen ***Pieter Pieters Wierdsma*** zich in 1687 als bakker te Leeuwarden vestigde, woonden daar ***Hessel Wiersma*** en ***Christiaan Wiersma,*** beiden gehuwd, wier kinderen te **zelfder tijd** gedoopt werden als de kinderen van ***Pieter Wier(d)sma*** voernoemcl.

Zoolang geen andere bronnen te vinden **zijn,** is diens afstamming niet verder op te voeren dan hiervoor is verhaald.

De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek,

door Dr. E. J. TH. à TH. VAN DER HOOP.

VI.

(Vervolg van XLIX, 341.)

Wij vervolgen de beschrijving der oudere generaties met, de behandeling der beide, in de 17de eeuw resp. naar Amsterdam en naar Groenlo uitgeweken takken, de tweede tak (B) en de jongste tak (C) dezer Bocholter lijn. De genealogie nà de verhuizing naar Nederland wordt hier uiteraard niet volledig uitgewerkt.

B. (Tak-Gansey.)

IIbis. ***Diderick (Derick) von Kernebeck,*** sedert 1660 wonende te Bocholt doch geboortig van Vreden, was de tweede zoon van *Johan* en *Catharina de Grave*, en werd de stamvader van den tweeden Bocholtschen, thans Nederlandschen tak der familie. Hij was gehuwd met ***Conrada (Cordt) Midde(n)dorp.***[67]) Omtrent Didericks levensloop, zijn Vredensche en Bocholtsche perioden hebben wij reeds een en ander medegedeeld. De acten, waarin ***Diderick*** nog in zijn geboorte-stad (kerkarchief en stiftsarohief) voorkomt, zijn in hoofdzaak de volgende :

20 November 1536 en 21 December 1543.
Dirick van ***Kernebecke*** wordt bij een ruiling en een verkoop van weiland vermeld als een der twee provisoren[68]) van de Heilige Geest armen der stad Vreden.

28 September 1539, 1540, 10 Nov. 1543, 23 April 1644, 1 Augustus 1544.
Dirickvan Kërnebecke wordt in oorkonden, betreffende verkoop van vast goed binnen Vreden, vermeld als schepen der stad.

Het schattingsregister van 1634 (archief Anholt) noemt: ***Dirick van Kernebecke*** et uxor.[69])

De volgende vermeldingen van D. v. K. danken wij aan Diderick's eigen protocol en aan de aanteekeningen van Pfarrdechant Tenhagen:

Tusschen 1532 en 1538: Een der executeuren van zl. Heer Paulus Wissing, Canonicus te Vreden: ***Theodericus Kernebecke*** not. publ.

1538, 9 October. Kornoten ***Dirick von Kernebecke*** ende Lubbert van Menckhorst schepen.

1541 up avent Matt. ap. Lubbert von Menckhorst en ***Dirick von Kërnebecke*** schepenen binnen Vreden.

1543. 1545.
Theodorus (Diderick) van Kernebecke wordt vermeld als burgemeester van Vreden.

1545. ***Dirick von Kernebeck,*** not. publ. et scriba oppidi Vredensis.

1546, f. 4 p. Trinit. : ***Derick von Kernebeck,*** volmachtig gerichtlicher Stadtholder von wegen des erb. Johan von Bueren, verordneter Richter der Stadt Vreden und then Gerkinekloe . . .

1547 op avent Conceptionie Marie .... vur my richter ***Diderick von Kernebeck en*** Gerdt Buckhorn Voigt te Vreden, ... enz.

1547 op den XIIII dach Martii ist vur my ***Diderick von Kernebeck*** apenbair Notario, etc.

1547. ***Dirck von Kernebeck, volm.*** richter enz. en schepen te Vreden legt verklaring af betr. een goed Wernshus.

23 Juni 1548.
Derck van Kernebecke, gevolmachtigd richter[70]) binnen de stad Vreden en te Gerckinkloe, in plaats van den eerbaren Johan van Bueren, richter aldaar, bevestigt, den verkoop van land te Kockelwick.

Aan de beide laatst vermelde oorkonden hangt zijn zegel: 2 rechtop geplaatste afgewende jachthoorns, de monding naar boven, vergezeld van een 6-puntig sterretje geplaatst tusschen de 2 hoorns ter hoogte van de mondingen ; randschrift: S. Derich van Kerbec . . . .

Het, stiftsarchief bevat o. m. deze acte, gedateerd kort vóór Dircks verhuizing :

Up aveot cathedram Petri (21 Februari) 1550.
Jacoba geboren Gravin to Teckenenborch, proostinne, en het Kapittel van Vreden verkoopen aan ***Dirick*** van ***Kernebecke*** en *Cordt*, diens huisvrouw, een rente van 40 gouden Rijnsche guldens jaarlijks uit 3 stukken land behoorende aan het Stift te Breden, te lossen op St. Petersdag ad Cathedram elk jaar.
Oorkonden Stift Vreden, Lade 215/1b, 11 Heft (Anholt).

Op deze periode heeft vermoedelijk ook betrekking de volgende eigenhandige verklaring in het kerkarchief te Vreden (stiftskerk) :

Ick ***Dirick van Kernebecke*** bekenne vermitz desser mijner handtschrifft, dat ick untphangen hehbe van Dirickn Honeken unde Wigbolde van Cleve, kerckmeisteren, dertich enckede daler, die aie mij guetligen van der kerckengelde gelenth hebben, unde ick oem dessen schrifft kumpstigen midde wijnter loffligen betalen will. Sunder alle bedrech ende indracht. Uirkunde desser mijner eigener handtschrifft.

Dat wij verschillende Vredensche acten kunnen produceeren danken wy ook aan de omstandigheid, dat *Diderick*, bij zijn vele andere ambtelijke functies, die van notaris bekleedde en een'in die kwaliteit geschreven protocol bij zijn verhuizing naar Bocholt heeft meegenomen. Het bevindt zich onder de Bocholtsche schepenprotocollen, daar het bij een deel Bocholtsche acten is ingebonden, en zoo stelt het ons in staat niet alleen omtrent Diderick zelf en zijn familieleden ettelijke bijzonderheden uit de Vredensche periode te leeren kennen, maar ook over tal van andere personen, omtrent wie anders door de verwoesting van het Vredensche

[67]) Een geslacht (van) Midden(l)dorp komt eenige malen in de Geldersohe leenregisters (kwartier Zutfen) voor en ***voerde*** in zilver 5 roode koeken.

[68]) De andere is Herman Wulff.

[69]) Ook dit register, dat ons tot dusver onbekend was, ontdekte de heer J. Goudswaard in het Salm-Salmsche archief.

In Zeitschrift für vaterl. Gesohiohte u. Altertumskunde Westfalens, Bd. 49, p. 116 wordt Dirok (Theodor) van Kernebeoke van 1536-1550 vermeld als schepen, burgemeester en notaris te Vreden. In het Salm-Salmsche archief te Anholt berust in 204/3 onder Scripturen in Orieinal und Absohrift vermischten Inhalts een brief van Am Avent Mathei apostoli 1542, onderteekend door Arnt van Raesvelt en gericht aan Diriok van Kernbeok, *amptman* to Freden.

Uit dit laatste valt, misschien op te maken: dat Dideriok aanvankelijk ook do zéér gewilde — en waarschijnlijk niet onvoordeelige — functie van *ambtman* uitoefende, d. w. z. van „voogd" of rentmeester van geestelijke goederen, met zekere publieke bevoegdheden bekleed; intussohen schijnt „amtmann" ook in meer algemeenen zin te worden gebruikt, voor ieder "ambtelijk aangestelde".

[70]) Nog in 1549 komt Dideriok als subst. richter voor; op Gudensdag na Paschen 1550 wordt Wilhelm Rauwers iudex oonstitutus waarbij D. v. K. „vorige Stadtholder" genoemd wordt,

archief, niets bekend zou zijn. Temeer is het te betreuren, dat de van zijn hand aanwezige acten slechts loopen van af het jaar 1647.

De acten over Vreden konden overigens slechts uit drie bronnen worden geput:

1°. Het kerkarchief aldaar (het stadsarchief, voorzoover niet verbrand, gaat niet ver genoeg terug).

2°. Het archief van het stift Vreden, berustende op Anholt.

3°. De copieën van acten in particulier bezit, door Deken Tenhagen indertijd vervaardigd.

Een belangrijke functie van D. v. K. was die van Substituut-Richter binnen en buiten Vreden; in 1650 draagt hij zijn siguaat of protocol, loopende van 1539—1646, en een ander signaat 1646-1660 aan zijn opvolger over, waarbij hij vermeldt een en ander bij den aanvang van zijn stadhouderschap van Johan van Bueren te hebben ontvangen.

Omtrent Didericks verhuizing naar Bocholt zijn wij in staat een eigenhandigen brief, gedateerd 26 Maart 1649, aan te halen, waarin hij aan den magistraat dier stad als volgt schrijft (copie van de hand van Stadtarchivar Weuner):

Stadsarchief Bocholt, Urk. Nr. 369a.

(Anschrift :)

Denen Erentfrommen wollachtparen u. doreichtigen heren Rurgermeisteren Scepen unde Rhade der Stadt Bocholt mijnen volgunstigen gebiedenden herenn nnde freonden.

(Context:)

Erentfrommen wijsen u. Eirbaren gebiedenden heren u. frunde Mach iw Erbarheiten negst mijner fruntliger danckbaponge u. aller dinstliger erbiedhunge up alsodane guetlighl ende gunslich angenent, als mij durch mijnen Broder Bernharten juwer Erherheith wegen veruckter daghe vorgedragen in aller dinstliger andtwordt nicht verholden, welcher gestalt ick nha dem selbigen verlaeth mijne ijtzge gelegenheit alhir in flitigen bedenken genommen u. in guder frunde getruwen raedt gestalt, ock umme eijnen fruntligen verloff bij mijnen heren van Rade alhir hefftigen gebedenn, die zulx allet rersacht u. gair nicht mijt willen to verlaten gedenckeu, sunder mijner entpfangener verschrivonge ende derselbigen tosagen, samtlichen geloften, ick dair inne gedaen, hoichlioen vermhanet, dat welch ick anfencklich bij gemelten mijnen Broder in den ernsten verdragens vornemelicken bewegen, nemptligen de88 inhaldens, ick bueten oeren dess rhades willen ader consente geijnen anderen heren dinst annemen sulle noch wille, so gestalt ick bueten de8selbigen Rhades alhir oeren gunstligen verlove mijt geijnen gelijmpe hir affbrecken ende mij up andere oirthen begeven moghe.

Will derhalven hir medde dinstligen gebeden hebben, mij desses affschrijventz nicht ander8 dan in allen besthen towendeu willen unde iwer semptlige Erberheiden am hoichsten vnr sulcheu geneigten gemoete u. allen gueden gunsten (den ick doch mijt warheit gesport) gedancksaget hebben u. ier tidt ock ungesparten flijtz alle8 vermogen8 wedderume to verschulden williger dan willich gefunden werden.

Konden ick iw Erberden semptlichen ende besunder (die welohe ick hir medde dem Almechtigen will bevelen) ock sunst wair inne wilfaren, bijn ick van herthen geneigt und willich.

Vreden am daqhe Marien verkundonge Anno M.xlix.

E.E.

Steitz dinstwilliger

Dirick van Kernebeke.

(Deze missive was gesloten met een rond papierzegeltje, vertoonende hst wapen, de twee jachthoorns, van een sterretje vergezeld.)

De vraag rijst, waarom *Diderick van Kernebeck* zich van Vreden naar Bocholt heeft verplaatst. Uit den brief aan de Bocholtsche autoriteiten valt af te leiden, dat Van die zijde aandrang op hem werd uitgeoefend, waarschijnlijk wijl men in het veel grootere Bocholt meer partij kon trekken van zijn kennis en ervaring — hij moet toen reeds ouder dan 60 jaar zijn geweest — en hem ook betere aanbiedingen kon doen dan in het kleine en achteruitgaande Vreden.

Een tweede aanleiding om naar Bocholt te verhuizen :an door *Diderick* zijn gevonden in zijn familierelaties; mmers woonden aldaar behalve zijn moeder, Catharina, ok reeds ongeveer een twintigtal jaren *Berend* en *Tohan* (de jonge) von *Kernebeck*, broeders van onzen *Diderick*. Tot een anderen tak behoorden de van Ahaus aar Bocholt gekomen bisschoppelijk-Munstersche voogden, *Johan* en zijn zoon *Frederik von Kernebeck*. Hun comst te Bocholt valt ongeveer gelijktijdig met die van Diderick.

Eindelijk mogen wij ook wel aannemen, dat Bocholt destijds op zich zelf aantrekkelijker woonplaats was dan het stille Vreden. Juist in het laatst der 15e en in het begin der 16e eeuw, maakte Bocholt een tijdperk van grooten bloei door, een bloei die vaak aanleidiug was tot weelde en overdaad. Verschillende omstandigheden, waaronder de voortschrijdende reformatie, hebben aan dien bloeitijd een einde gemaakt, vooral in de tweede helft der 16e eeuw, toen de Rocholters behoorden tot de felste bestrijders van den Vorst-Bischop en den Katholieken godsdienst.

Het schijnt, dat Dirk reeds vóór zijn eigenlijke verhuizing diensten aan de Bocholter regeering bewees en daartoe aanvankelijk aan een aldaar in functie zijnden stads-secretaris was toegevoegd. Archivaris Wenner schrijft hierover:

Sicher ist, dasz er 1641 (2.XI) bereits als Boch. Stadtsecretär tätig ist (St. Archiv B. No. 349).

Im Jahre 1646 (3. IV) erscheint er als Schreiber einer Boch. Stadturk. (No. 354), im pleichen Jahr 1646 (17. IV) functioniert er in *Vreden* als Stadtschreiber (Stadtarchiv Bocholt No. 364a). Letztere Urk. entstammt dem Rückeneiuband seines Protokolbuches, das Urk. enthält, die ernach 1660 als Notar in Bocholt aufgenommen hnt. 1549 (26.111) bewirbt sich derselhe Dieth. Kernebeck um die Stelle eines Stadtsecret. in Bocholt (Stadtarchiv Bocholt No. 359), hält aber die Annahme der Stellung als schwer zu erreichen, da er in Vreden verpflichtet sei.

Von 1660 (30.III)—1558 (12.V) (Stadtarchiv Bocholt No. 384) ist er zweitellos Bocholter Stadtsecretär im Haupt-Amt. Nach dieser Zeit (1559), erscheint in dieser hauptamtlicben Stellung Joh. Raesfelt.

Es ist sicher, dasz in Bocholt um 1541—1549 auch ein anderer Stadtschreiber tätig war u. zwar, wie ich annehme als älterer oder hauptamtlich angestellter Stadtschreiber. Diesen älteren B. Stadtschreiber scheint Diethrich Kernebeck abgelöst zu haben.

Didericks tweede, Bocholter periode vangt dus aan omstreeks April 1660. Hij noemt zich zelf in dit jaar als „dessen Paschen nyes angekommen". Uiteraard zijn omtrent dit tijdvak vau zijn leven veel meer acten bewaard, die een indruk geven van zijn uitgebreide werkzaamheid en kunde, en zijn relaties als notaris. Het schijnt alsof hij in alle belangrijke zaken in de

meest uiteenloopende functies had mede te werken. [71]) Dat hij (in zijn Vredensche periode) ook voorkomt als „*clericus* monasteriensis dioo. et publ.sacr. imp. auct notarius", bewijst o.i., dat hij, als zoovelen destijds, zijn academische opleiding aanving als clericus, d.i. geestelijk (theologisch) student, waardoor het hem ook mogelijk zou zijn geweest de geestelijke loopbaan te kiezen, indien zulks hem — b.v. door het, verkrijgen eener vicarie of anderszins — voordeelig zou zijn geweest. Uit de omtrent hem aanwezige acten blijkt echter, dat, secretaris en notaris zijn hoofdbetrekking was. Als zoodauig was te Booholt zijn voorganger: *Heer* Johan Rolevinck, dus een priester. [72])

Wij laten thans eenige acten uit Diderick's Rocholter periode volgen :

Vicarien-buuh der stad, blz. 130 v. : Fuodatio pauperum scolarum seu puellarum vulgariter nuncup ‹tur dat megde gilt: verhandeld in de Pfarrkirche St. Georgii in Bocholt. Notariatsarch. des Apost. u. Kais. Notars Gerard Mennen : „Nach dem Origiual, beqlsubt von *Johannes Hoghe, öff.* Notar (1620). Auf diese vou dem Notar Mennen beelaubiate Urk. folgt eine Urk. v. 1404 (28 VIT). Diese letzte Urk. ist beglaubigt durch *Theodorus a Eernebecke* d e V r e d en, uotar. publ. et scriba in Bocholte iuratus".

(Latere „ Beglaubigungen" dus van acten uit 1404 en 1520).

Anno 1551 Maandag na Petri ad Cath.
Keurnoten: Adolf van Ulftt — *Derick van Kernebeck.*
Bocholtsch Prot. D. v. Keruebeck.

Anno 1652 up avent Johs. Baptist.. .. **coram** Spormeckeriuck lo:o frigreve et *Theod. Kernebeck* (‹c. als „frie") etc.

Anno 1552 up Diugsdach negst Valentini iss de XVI de dach der Monadt februarii iss vur mij *Dideriche Kernebecke* openbar Notario,. . . . enz.

Bocholtsch protocol pg. 183 vo. (Mark- en Holtingszaken). *Theodericus Kernebeke de* Vreden Sacra Imperiali Auctoritate Notarius puhlicus et scriba opidi Bocholdiae.

Id. pg. 222 vo. e.a.: „frien" (vrijschepenen) Jasper Mumm en *Derick Kernebeke*; *ook* komt laatstgenoemde herhaaldelijk voor als „loco frigrave", b.v. op pag. 253 (Anno 1668 up St. Mart. dach).

Boch. prot. Anno 1555 up Manendach post Viti Martyris: Judice et kornoten Depenbroick und *Kernebecke*.

Up avent Martini episoopi in **den winter** (10 November) 1555.

Wij *Dirick en Cordt van Kernebeoke,* **echtelieden doen kond en bekennen voor ous, al onze rechte** erven en anerven, dat wij voor een ontvangen som geld verkocht

[71]) Uit een 17e eeuwsohe opgave blijkt, dat de Stadssecretaris verreweg het hoogrte salaris ontving onder de burgemeesters, rentmeesters en andere stedelijke beambten. Hij zal dus in het stadsbestuur een der voornaamste en misschien wel de invloedrijkste persoon geweest zijn (vgl. het artikel van Dr. Klemens Becker, in het tijdschrift „Münsterland", Bocbolt 1222-1922, bl. 117).

Hiermede stemt overeen wat Fr. Reigers schrijft in zijn Geschiedenis van Booholt. het uitvoerigste werk over deze stad, dat ons onder de oogen kwam : „So erlangte dann der Stadtschreiber, welcher on Ge„schäftskundigkeit nnd Fedegewandtheit den öfter wechselnden „Bürgermeistern häufig genug sehr überlegen war, ein grossen Ein„fluss auf die ötädtische Verwaltung" (bl. 723).

[72]) „Die Notere waren Kleriker, wenigstens im 15. Jahrhundert: . . . 1486 Johan Seveker. 1511-1517 Bernhard Roelvynck. 1528 sein Sohn Johann und 1530 Rudolph Roelvynck; Johan Raesfeld 1548 in Köln zum Notar ernannt, war seit 1554 in Booholt tätig . . . enz." (Prof. A. Schmeddinghoff, Werden und Wachsen der Stadt Booholt bis 1600.)

en opgedragen hebben aan Wibbolt van Cleve en Gertgen, diens vrouw, een ongecanceleerdeu en bezegelden hoofdpandbrief met de daarin beschreven 3 stukken landa, aan welken brief de thans afgegeven brief als transfix, met *Dirck's zege* 1, wordt bevestigd.

(Het uithangende zegel vertoont een schild, waarin twee jachthoorns en een sterretje; de oorkonde is onderteekeud: *Theodorus à Kernebecke st. et sst. manu propia.*)

Oorkonden van het Stift te Vreden,
Lade 215/1 *b,* II Heft (Fürstl. Salm-Salmsche Archiv, Anholt).

1556 op Saturdagh post Johis bapt.

Derck und *Cordt von Kernebecke* eelude bekuuden dass sie verzichtet haben LU gunsten der Schwestern auf dem Schonenberghe zu Bocholt suf alles nachgelassene Gut des verstorbenen Joh. ten Radde H(err) Esselenssohue ihrea Neffen.

Zegel: schild als boven beschreven, met randschrift : Deric . . . van Kerbe . . . .

De eigenhandige verklaring van Diderick is bovendien aan den voet der acte voorzien van soortgelijke, eveneens eigenhandige verklaringen van Johan v. K. (den jongen) „to Bochholt" en Johan v. K. (den ouden) „tho Vreden".

Fürstliches Archiv Anholt. Urkunden des Klosters St. Agnes in Bocholt 156/158, Heft 4.

Boch. prot. 1557: Erhar und bescheiden M(eister) *Theodoricus von Kernebecke,* von Kaiserlicher Gewalt Notarius uud Secretarius der Stadt Bocholt.

Marken Rekenschaft der Stadt Bocholt, gedaan door den Rentmeester Gerdt Meijer 1559—1561:

1561 item zl. Secretaris *Diederick won Kernebecke.*

Het Bocholtsch protocol van *Diderick von Kernebeck* wordt vervolgd door zijn zoon *Joachim,* eveneens stadssecretaris en notaris. Hoewel de juiste datum van *Diderick's* overlijden niet is vast te stellen, moet op grond van de door hen beiden geschreven acten worden aangenomen dat, de vader vóór het eind van 1669 was overleden. In een oorkonde van 28 Dec. 1560, betreffende dezelfde aangelegenheid als die van 10 Nov. 1666, wordt gesproken over „zelligen" D. v. K. Zijn weduwe wordt in 1670 als overleden vermeld. [73])

Omtrent *Didericks* huwelijk en kinderen hebben wij reeds medegedeeld, dat zijn vrouw was *Conrada* (*Cordt*) en dat hij waarschijnlijk vier erfgenamen naliet, te weten *Jacoba, Joachim, Otto* en *Rendrik*. Toch moeten Dideriak en Conrada nog meer dochters gehad hebben; zulks volgt in de eerste plaats uit de aanschrijving van den Hofrichter Plettenberg *van 24* Sept. 1693, waar wordt gesproken van de „Geschwestern und brudern" van Jacoba von Kernebeck, en voorts uit den onder *Didericks* papieren gevonden brief van *Johan von Kernebeck* den ouden. Deze Johan von Kernebeck, de oude, de reeds door ons behandelde gewezen vicaris, schrijft hierin o. a. „Leve broder ick begere gy willen onsen nichten Johanne unde Jacob oirloff geven bij uns thoe kommen, etc. . . . . " De brief moet zijn geschreven vóór of in 1667, blijkens de acte, welke Diderick von Kernebeck in minuut op de achterzijde stelde. Diderick was **toen te Bocholt woonachtig. Wij concludeeren hieruit dat er in elk geval nog een tweede dochter was, *Johanna, en***

[73]) Zijn weduwe wordt nog 18 Nov. 1567 als volgt vermeld: *Conrada* relicta quondam *Theodorici a Kernebecke,* wanneer zij volmacht geeft aan Johan von Kernebeok en Winand Abbinck, burgemeester van Vreden, in een reohtezaak tegen Jodoous (Joost) van Vorden.

daar zij het eerst wordt genoemd zal zij de oudste geweest zijn, terwijl de brief voorts den indruk geeft, dat zij beiden toen nog ongehuwd waren.

Al de genoemde personen vinden wij dan ook vermeld in *Diderick's* inschrijving als burger der stad Booholt (Gelagebuch 1556):

> **Anno (MD)LVI bynt** borger **geworden:**
> *Dirick van Kernebeke* myt al syne Kynderen bij *Cort Mydde(n)darp* syn **huyssvrou gewannen als** nemptlick *Jochym* **Otto** *Hinrich* **oer** beyder sonen en *Jo(han)* **en** *Jacob oer* dochter dye borgerschap gewunnen en gegeven.

Wij geven hier hetgeen omtrent deze vijf kinderen tot dusver werd gevonden:

1. ***Johanna von Kernebeck.*** ***Van*** deze oudste dochter ia **het** minst bekend; waar zij nooit onder de erfgenamen van Diderick en Conrada voorkomt, vermoeden wij dat zij óf haar ouders niet overleefde, óf in den **geestelijken** stand ging en daarom niet mede-erfde.

2. ***Jacoba von Kernebeck.*** Omtrent haar is meer bekend dan over haar oudste zuster. Zij was, zooals wij reeds mededeelden, gehuwd met ***Berend Lowick***, behoorende tot een oude en in de omgeving van Boohoit rijk gegoede familie [74]).

Reeds in 1637 vinden wij ***Claes Lo(de)wicks*** in de **clucht** (wijk) registers van Bocholt vermeld, terwijl hij in 1661 nog voorkomt als bezitter van land in de ten westen van de stad gelegen buurschap Lowick. Hij zal de vader geweest zijn van de meermalen in acten als broeders en zusters oompareerende ***Berend, Claesken, Johan*** (wiens weduwe ***Elske*** in 1678 voorkomt), ***Aelken*** (tr. ***Qerdt Raesfelt***) en ***Enneken Lowick*** (de vrouw van ***Philips Wiltinck***).

Genoemde ***Berend*** *Lowick* was eerst (in 1662) gehuwd met ***Henrica Nachtegael***, dochter van ***Coep*** (*Jacob*) ***Nachtegael en Derksken,*** uit welk huwelijk een zoon *Hendrik* ***Lowiek. In*** 1666 is erfscheiding gehouden tusechen ***Berend Lowick*** en zijn onmondigen zoon ***Hendrik,*** waarbij ***Jacob*** (*Jacoba*) ***von Kerneberk*** genoemd wordt zijn „itzige" (tegenwoordige) huisvrouw, ***Johnn*** zijn broeder, en ***Joachim*** *von Kernebsck,* **principail** secretarins, zijn **zwager** (Protocol notaris Raesfelt).

Jacoba von Rernebeck zal dus in 1666 met ***Berend*** Lowick gehuwd zijn, terwijl zij in 1669 reeds **was overleden.** Of uit dit huwelijk kinderen geboren zijn, blijkt niet, maar gelet op de omstandigheid, dat ***Jacoba's*** broeders onder haar erfgenamen voorkomen zou men kunnea aannemen, dat zij kinderloos is overleden.

Claesken Lowick, vrouw van ***Hendrik Ubbink***, die mede onder de erfgenamen optreedt, was de zuster van Jacoha's echtgenoot ***Berend Lowick*** **en** door haar behoorden ook de *Ubbinks* tot ***Jacoba's*** erfgenamen. In elk geval zal de nalatenschap van ***Jacoba von Kernebeck*** aanleiding geweest **zijn** tot de verwikkelingen tnsschen de Lowicks en von Kernebecks, en hun nakomelingen, welke nog tot in de 17e eeuw voortduurden en. zooals **wij** gezien hebben, ons den Vredanschen ***Johan von Kernebeck*** in 1618 onder die erven hebben doen terugvinden.

3. *Joachim von* ***Kernebeck,*** volgt 111.

4. ***Otto von Kernebeck,*** volgt **IIIbis.**

[74]) Zelfs komt in een oorkonde van 1242 reeds een ***Arnoldus*** **de** ***Lowick*** *voor, van* wien natuurlijk **geenszins** vaatetsat of hij tot **hetzelfde** geelaoht behoorde.

6. ***Renrick von Kernebeck.*** Omtrent dezen jongsten zoon van ***Diderick en Conrada*** is **slechts** bekend, dat **hij** in 1670 weer burger van **Vreden** was. Of hij met zijn ouders in 1660 naar Bocholt is medegegaan blijkt niet; wel kunnen wij als vaststaand aannemen, dat **hij** te Vreden geboren is ; waar hij in 1660 vermoedelijk nog jong was. zal **hij** de verhuizing naar Bocholt hebben medegemaakt, doch na den dood zijner ouders, evenals zijn broeder Otto, weer naar Vreden zijn teruggekeerd, te Bocholt alleen zijn oudsten broeder Joachim achterlatend. Te Vreden vonden wij in die **periode** slechts **één** acte, welke op ***Henrick von Kernebeck*** betrekking kan hebben :

> Op **20 December 1574 is borg voor Derck Abbinck bij** een **verkoop:** ***Henrick van Kernebeke,*** **met zijn** huis in de Twickelerstrasse **tusschen** Stramperadde **en ter Woert.**
> **Kerkarchief Vreden.**

Hendrik zou dan gewoond hebben in de **Twickelerstraat** te Vreden. Of hij gehuwd was, blijkt niet, en evenmin wanneer hij is overleden.

111. ***Joachim von Rernebeck,*** voor het eerst vermeld in 1646, volgde als gezegd zijn vader in diens Bocholtsche ambten op, te weten als notarius publicus en **secretarius.** Vermoedelijk had hij reeds vroeger zijn vader in die beide functies terzijde gestaan [75]), evenals hij zelf als tweeden secretaris naast ziah had ***Johan Raesfelt,*** „mithassumirter **secretarius",** die hem later opvolgde. Ook van de hand van ***Joachim*** zijn talrijke minuten van acten aanwezig.

Volgens het „Gelagebuch" kwam Joachim in zijn jonge jaren ook voor een vicaris-plaats in aanmerking: omstreeks 1640 komt **hij** voor onder **degenen,** die hebben **„gebeden omme** Her Wynolttz **vicarie",** d.i. de tweede der beide Scrimpsche Vicarieën.

Op 14 Oct. 1668 komt ***Joachim,*** die wellicht **zooals** ook andere Bocholtsche notarissen (Joh. Raesfelt, Qerdt Huffsleger) eerst te Keulen dienst had gedaan, te Bocholt als getuige voor: op blz. 99 vo. van het klein formaat schepenprotocol worden vermeld „**testes** Johannes ten **Weghe** pastor Parochialis, **Johannis Pelser Vicarius Boo**holdiensis, ***Joachim Kernbeke*** (zonder verdere aanduiding) en Johannes Sohuilthmann de **Monasterio."**

In 1663 komt hij als seoretarius in hetzelfde register op blz. 121 voor, en is getuige naast **Gerlacus** Herinck, snpremus famulus Boicholdiensis, en op blz. 126: **pre**sentibus providis viris ***Joachim von Kernebeck*** secretario et **Jacobo** Kedde civibus Bocholdiensibns". Blz. ***139*** **v°:** providis et disoretis viris Everardo Jsinck judiae in **Bruinen** et ***Jonchimo a Kernebeke*** **notario ac** secretario Booholdiensi testibus. Blz. 141 **v°:** Provido et **discreto** Joachim **a** Kernebecke. secretario et honorabili **Got**schalk ten Reithe civibus Bocholdiensibus testibusrogatir.

Anno 1661 is Johan Raesfelt „**mit** uffgenommen **secretarius".**

Wij geven hier nog **eenige** acten, waarin Joachim ***von Kernebeck*** in zijn **verschillende** functies wordt vermeld :

[75]) Tussohen de minuten in Diderioks protocol sohreef ook Josohim in 1515, dus nog in de Vrodensche periode, een acte in; zij besluit als volgt: „**Anno** millesimo quingentesimo quadragesimo quinto, die **lunae** noua **mensis** msrtii **per** me **Joagim** Kernebeoke notarium tho Booholte **buplico."** Te **Bocholt** trad **Joachim dus** destijds reeds **als notaris** op.

1561: „Presentibus discretis necnon providis et honestis viris Joachim de Kernebeck notario publico et secretarii et Hermanno Bruins civibus Bocholdiensibus" (Raesfelt is coassumptus secret.)

Stadtsarchiv, Schöffenprotocoll 1562.

Jaspar Mumm Richter zu Bocholt Joh. Spormeckerinck, Burgermeister und Henr. *ten* Hage, Schepen, bekennen, dat *Joachim von Kernebeck* secretarius zu Bocholt en *Alheit Konnincks* testeeren.

(Reeds vroeger door ons aangehaald.)

1562: „Cum subscriptionibus amborum secretariorum *Joachim a Kernebeck* tamquam principalis secretsrio et mei Johaunis Raesfelt, tamquatn assumpti secretarii Bocholdiensis et notarii publici, eto."

1563: „Joachim van Kernebeck, van Keyzerliche Gewalt offner Notarius und der Stadt Bocholt beëdeter Secretarius".

21 Januari 1563.

Herm. Buschius benoemt Procuratores in causa quam Dominus Gerhardus Wilken pastor in Rhede movet.

Zeugen: *Joachim a Kemebecke* secretarius.

Protocol Not. Raesfelt.

Eenmaal schrijft Raesfelt: „pretium", dat is het loon voor het opstellen der acte, „per Kernebecke et me divisa" ; een ander maal : „ex concessione Kernebecke principalis secretarii annotatum et ingrossatum".

In 1666 koopt de secretaris *Joachim von Kernebeck* met *Aleid* zijn vrouw van den gasthuismeester Willem Kedde een huis in de Rauwersclucht (de westelijke wijk der stad), in de achterstraat, aan één zijde het Kipperspadeken en aan de andere zijde het huis van Joost ter Schuren, aan de achterzijde schietende aan „de stege".

In het laatst van 1669 moet Joachim von Kernebeck overleden zijn; op 2 Maart 1671 schrijft de secretaris Raesfelt onder een in het protocol van den vrijstoel Bocholt geschreven minuut-acte : „Item datirt anno 1669 up avent sanct Anthonii da der Zl. secretarius Joachim von Kernebeck umb dero tith den uttganck beteickent, die man durch sein Kranakheit, und affstervens halber neith so balde finden kan".

Een op 30 November 1669 door Raesfelt blijkbaar nog tijdens *Joachims* leven geschreven minuut-acte bevat de toevoeging „ingrossatum post obitum Kernebecke", dus (als grosse) uitgegeven na doode van Joachim von Kernebeck.

In zijn particuliere aanteekenboek teekent Raesfelt omstreeks 1670 aan: „Item ick sein Arndt Rothuis van den schepenwein *dohe ick nach affsterventz des Zl. Secr. Joachim von Kernebeckedath Ampt alinck erhalten* schuldigh verbleffen .... enz."

Aleida Konninck, met wie Joachim von Kernebeck in 1662 [76]) moet zijn gehuwd, dochter van *Johan K.* en *Gertrud die Hoeghe (Hoeghen)*, stamde uit een familie, die wegens haar ouderdom en aanzien te Bocholt, blijkens de acten en de literatuur, een zeer bijzondere plaats innam. [77]) Haar grootvader, de burgemeester *Tilman Konninck*, was een vooraanstaand man in Bocholt

[76]) De zeer uitvoerige, in dat jaar voor Richter en schepenen gepasseerde huwelijksvoorwaarden zijn door *Joachim* zelf geschreven (*Aleida* wordt daarbij vergezeld door *Herman Bruns.*)

[77]) Nog ongehuwd ziinde oomuareert Aleid Konninck in 1562 (protocol Diderick en Joachim von Kernebeck) waarbij getuige is haar broeder Claes K. De acte is gepasseerd „hee Bocholdie in edibus habitationis discreti Joachimi a Kernebeck secretarii Bocholdiensis testibus discretis Loddewico Spormeckerinck et Arnoldo Ketteler".

geweest, wiens zegel o.a. hangt aan de oorkonde nº. 321 in het Stadsarchief, van 13 Februari 16'17, evenals dat van den burgemeester Dirk Spormeckerinck. Het wapen Konninck vertoont volgens dit zegel een achtpuntige ster. Echter hangt aan de oorkonde nº. 47 (van 26 Febr. 1400) het zegel van den schepen Lodde Konnynck (dye Eonnynck), vertoonende de ringen van de geslachten Dingden, Ringenberg, Crechting, Broeckheese enz., 3, 3, en 2 geplaatst, waarbij de middelste ring der eerste drie door een roos is vervangen (randschr. : S. Lodonis Conynck) Reeds in 1274 komt het geslacht, ook die of *dye Konninck* genaamd, onder de schepenen van Bocholt voor ; sindsdien wisselen de voornamen Lodde en Tilman elkander af. [78]) Uit het huwelijk met een lid van dit geslacht blijkt, hoe de familie von Kernebeck reeds aanstonds te Bocholt was ingeburgerd, hetgeen naast het aanzien, dat de oude Diderick als persoon genoot, ook wel aan familierelaties zal moeten worden toegeschreven.

Aleida's broeder *Berend Konninck* was Prior van het klooster Mariëndaal, haar andere broeder *Claes Konninck, was* gehuwd met *Maria Mumm*, zuster van den bekenden richter *Jasper Mumm. Christina Konninck* een zuster van *Aleida,* had tot man Mr. *Arent Rothuis.* [79]) Aleid's vader *Johan K.* had een zuster *Anna,* gehuwd met den burgemeester *Wilhelm Oveliunck* en een zuster *Heesken*, huisvrouw van *Dirck Spormeckerink.* Tilman Konninck, de grootvader, had een broeder Heer *Zander,* uit wiens uitvoerig testament van 1666 vrijwel al deze familiebetrekkingen kunnen worden afgeleid. [80])

Na Joachims dood wordt Aleid nog eenige malen als zijn weduwe vermeld. Zij was hertrouwd met den schepen *Anthony ten Boxtert,* eveneens tot een bekende Bocholtsche familie behoorende, uit welk huwelijk twee kinderen werden geboren, n.l. *Johan ten B.,* geh. met *Judith Frohlich*, en *Mechteld ten B.,* huisvrouw van *Laurens Borgerinck.*

Nog in 1606 komen *Anthony* en *Aleid* voor, als eigenaars van het goed Ubbink, van de Boxterts afkomstig. Het huis, waarin Joachim en Aleid hebben gewoond, en gelegen in de Rawersclucht, werd door haar als weduwe weer verkocht.

Ten slotte blijkt uit de volgende acte hoe ook het halve Gansey of Egbertsgoed weer werd vervreemd:

Anno C. 74 (1574) den 26 Novembris vuir den Richter Jasper Mumm und den Gerichts schepen Burgemeister Johan van Rhede und Peter van Huessen Erschenen Thonnis (An-

[78]) Gerlach en zijn zoon Dietrich waren in 1225 en 1268 schulten van den „Coninoginchof" bij Boobolt; laatstgenoemde verkreeg in 1268 het „jus sive privilegium eoolnsie nostre ministerialium". In 1359 werd Tilmnn de Koningh, „eijn raetmanne to dere tyt tho Bocholt", in 1375 Ludolph (Lodde) K., beiden als vertegenwoordigers der stad B., met een anderen hof, Godekinchof beleend; de laatste wordt *nog* in 1399 onder de „guder lude" genoemd *en* behoort ook tot de aanvoerders der Bocholters in de „Ottensteinsche Fehde" (1407).

[79]) Ook deze was vroeger Prior van Mariëndaal geweest (1553).

[80]) Deze Zander *K* vermaakt goederen aan zijn zoons, eveneens priesters, Hr. *Koep* en Hr. *Lodde Konnink en* hun kinderen. Heer *Lodde K.* had een zoon *Johan,* wiens zoontje *Lodde* door den overgrootvader Heer Zander was ter doop gehouden. Een en ander bewijst wel, hoc de onwettige nakomelingen, althans van geestelijken, maar weinig bij wettig geborenen achterstonden.

Voor de o.a. door Prof. Schmeddinghoff, in zijn reeds aangehaalde bijdrage, besproken „Verrohung und Verwilderung der Sitten" in Bocholt's bloeitijdperk is de volgende inschrijving in het „Gelageboek" typeerend : „Herr *Lodde Konninck* mith einer kanne biers Berend Nielinok vur den kop geslagen."

tonie) ten Boxtert und Ailheit Konnincks sein Huysfrouw vuir sich irhe erft ven Item Borgem. Wilhelm Oveliunck und Johan Konninck schepenen als uth den regierenden Raedt der Obericheit erkorhen und gesatzte mumbere und vormuodere dess nagelaten unmundighe kindts und dochter Wilne Joachim van Kernebecke tith seins levents secretarien tho Boicholt **van obg.** Ailheiten Konninck sein gewesen huiszfr. getalt diewelche genompt Gertruidt und diese mumberen vursz. uff begeren deren angebore Voirmunderen als Ottben und Henrichen van Kernebecke gebroideren burgerenn tho Vreeden, so up Cruitz Jairmarckt den 15ten Septembris itzighs loipende 74 Jaers, alhier gewesen, und up die verschriebungh des Raidts tho Bocholt gelangende toth duisseren erffkoio und updracht twee uth den schepens'oil toth mumberen dher dochter Gertruitten von Kernebeck tho deputiren und verorden, gesatzt und verordent seinde. Die bekanden samptliche vuir sich und ihre erffen und die mumberen van irhrer principalynen wegen als obg. Gertruth von Kernebeok und derselbigen erff. pro summa soluta umbreddungh und quitung vou beachwernis und kummers durch ermelte Ze. secretarium Kernebecke nagelaten vermitz ein stettigh vesten erffkoip avergelaten nnd ohn wedderloisse verkofft to hehhen und verkofften dem Edellen und Erentfesten Henrichen von Diepenbroch ter Empell und der Edeller und Eretduigsamer Junfferen Elizabeten van Meferden Eheleute sampt erffen die Helffte van einem erfftaligh guite genant Ebbers guith sampt Tn und thohehoir und alinghe gerechticheit seinde van twe'n Knvenntetten die Helffte wie die Im grundt nnd bodden gelegen in den Buirschafften thn Liederen und Herse Roicholt beij der Eijckinckheide, und isth dath alinghe Rouwlant sn tho duiser beider Kavenstetten gehorich ungefehr twelfl molder zaetlantz wie der koper von Diepenbroich solichs in aughenschein selber genomen Ist den koperen und erffen die helffte hiervan. Ttem, enz.

Hiermede is **het „Gansey"** dus aan de Diepenhrocks overgegaan. Een andere bezitting, het **„Eyckink"**, voor de helft aan de Mumm's toebehoorende, komt nog **in 1676 voor als eigendom van Joacbims erfgenamen.**

Uit Joachims huwelijk werd slechts één kind geboren : *Gertrud von Rerneheck.*

Zij **trouwde** zooals wij **reeds mededeelden met** *Johan Rotgers,* en **had** bij **hem een dochter** *Gertrud*, gehuwd met den schepen *Matthies (Thijs) Walckerdinck.* **Johan Rotgers was zelf een zoon** van *Dirk R.* **en** *Heilicke*, **die verder nog hebben nagelaten een aantal dochters.**

III*bis*. *Ottovon Rernebeck*, komt te Bocholt voor in 1662 (als hij getuige is voor zijn broeder den notaris) en verder nog in 1569, te Vreden o.a. in 1674 en 1687; hij is overleden vóór 1693.

Zijn aandeel in het Gansey had hij vóór zijn verhuizing aan zijn ouderen broeder overgedaan.

Tr. 1°. Cunira (*Knier*) *die Hoeghe*, **dr. van** *Nicolaus* (*Claes*) *die Hoeghe* **en** *Margaretha* (*Grete*). **Zij sterft vóór 1677.**

Tr. 2°. *Niese*, met wie hij voorkomt in 1677.

Te Bocholt vonden wij Otto v. K. o.a. vermeld in het boek der Schepengelagen (waarin allerlei ongeregeldheden en vechterijen), als deelnemer in een twist met **eenige burgers. Hanen, Snoecklaken en Mollenkamp. Otto wordt bijgestaan door zijn neven *Gerdt* en *Johan Hoefsleger*** en **door** *Otto Katten* en **Heer** *Johan ten Toll*, **zwagers van zijn later te noemen neef Willem v. K.** [81]).

[81]) Gelsoebuoh, d.i. Poortersregister, waarin ook breuken (boeten) (Stadsarchief Booholt):

Wij hebben reeds medegedeeld, dat Otto in 1679 wordt vermeld bij een levering aan de abdis van Vreden.

De familienaam van Otto's tweede vrouw, *Niese (Agniese),* kon niet worden opgespoord. Zij treedt alleen op in de acte van **1677. De eerste vrouw, *Cunira die Hoeghe,* behoorde tot een bekende familie, wier bakermat was Stadtlohn, ten oosten van Vreden, en waarvan ook eenige leden te Vreden en Bocholt woonden. Het richterambt van Stadtlohn ging in dit geslacht eenige malen van vader op zoon over. In 1441 vinden wij te Stadtlohn *Henrich*, als richter in 1491** *Nicolaas* (*Claes*) *die Hoeghe,* [82]) **getrouwd met *Gertrud*, wiens zoon** *Johan* **in 1616 als richter voorkomt. Deze** was **tweemaal getrouwd, eerst met de dochter van den Schulte**

Anno (15) 60 von Brocken.

Item so der BorgeM. umb vuirgehapten unwillentz, scheltwortern, und ander veronwes, durch *Otten van Kernebecken* begangen denselbigen sampt Gerde Mollenkamp, sein Huissfr., Johan then Snoicklacken und sein huissfr. ein frede hat laten leggen so hath dannooh larnsch in die weohe oae *den* Zoindage Exaudi, gedachter Mollenkamp up ein aventh au gemelten *Kernebecke* mith gewapender Handt gedegen und denselbigen erstecken willen,. ...

Item *Otto van Kernebecke*, ist boven den frede gekomen, tuisschen Snoicklaeken beyslege und ein stein in der Handt gehat. und an sein punniger getastet darselbst geseten Rense Keminck wilchs duisse clage gedaen . .

Item Johan ter Snoicklaeken geclaget aver *Otten* wan *Kernebecke* dath er den ingebunden frede weiniger dan mith nichten gebalten u. voir seins Snoicklscke doirhe gekomen u. yme vilh unnutze smehen laster wortere gegefen die *er* die dage seins levents neith gedacht, und thot mermailhe serh grobliche gehoneth, wilchs er *Kernebecke* oich mith groiter unrowe bey nachtslapende vuir Mollenkemps huiss u. doirhen getain u. sein huisfrou bij naohte unerberlich hait willen visitiren.

Item Snoicklaeke oick geclaghet dat *Ottho von Kernebecke* **mith** sampth sein tween Neffen, Hoiffsleger u. her Johan then Tolh, Otto Katten u. merere andere mit swerderen u. gewapender hanth gekommen u. vuir seins Snoicklaeken huiss und doirhen vilverouwens mit scheltworteren hoins u. roipens gedreffen u. uth dem huise gee(i)scht Rense Hanen u. so Snoioklaoke frede begerth in seinen huese u. ein froimt man sie parten hat willen van der doirh indem guiden abreden, u. die doirh open gedain, ist mith ein swert thot yme ingestechen u. Snoicklaeke huisfrou baven up den solder gelopen u. sich dess gewaltz mith den naeberen darumb hefft willen betuigen, ist sie vur der dairhen belachet u. bespottet worden.

Item so Snoicklaeken durch dat glais thot den parten und sunderliohen tot Heren Johan then Toll gesprocken, man solth yme doch frede in sein huise laten, er hette doch mith yme neith thodoin, und neyhe ein unmoigelich worth gesacht, werhe yme geantwort, wihe hefft mith dey schellem und boeswioht thodoin.. ..

Nota dat Rense Hanen oider Kemink balde am Middernacht mith Rapier und gewapender Handt gekomen und Gerdt Hoiffsleger Wernerssoin van sein bedde geeischt. ...

Item dath Her Johan then Tolh Snoioklache gesohulden vur ein dieff, boeswicht und kliokauge und denselbigen gevreget und entbodden yme Johan ther Snoicklaeke nmtobrengen und thoerstechen, desz yme van anderen guider meiningh angesaoht und gewarschafft.

Item her Johan then Tolh oick geschulden alle diejenige die den Hanen thostendich u. vertetipen wolten.

Item her Joh. then Tolh peantworth er hette mith Snoioklaeke gein uthstain noch den selbigen geschulden tho hebben dan Mollenkamp hebbe *Ottho von Kernebecke* ersteohen willen u. Rense Hanen hette oick van achter tho gekommen u. denselbigen oich slain und arstechen willen derhalben dieweilh *Kernebecke* sein bloits verwanther denselbigen helpen redden und dath factum an Rensen Banen u. neith an Snoicklaeke reohen willen dan er Tolh oiok van den Hanen eins gefecht gefordert. Item dath Rense Hanen mit ein vurroir en gme Tol gedeget und yme untnchtigen unerliche wortere entbodden, so dath er Tolh neith mith Johan ther Snoioklacken dan mith Rense Hanen thodoin hette. Johan Hoiffsleger Werners soin hefft sich verantwerth dath er in *Otten Kernebecke* sache mith den gefecht so Mollenkamp mith yme *Kernebecke* gehalten neith beygewesen, dan tho Wesell in arbeide gestanden.

Item Otto Katten stehet oiok in affrede, dath er vuir Snoioklaioke doirh mitt gewesen, dan er up sein bedde gewesen, und des morgens nooh irst van der saohe vernomen.. . enz.

[82]) In 1505 is *Clawes Hoeghen* „verwaerer" (rentmeester) te A haus, en tevens „auf dem Brame" te Stad tlohn.

op *Wissink* (nabij Vreden), daarna met *Clara von Wesecke*. Uit het eerste huwelijk sproot *Hendrik die Hoeghe*, die zijn vader als richter opvolgde. Een jongere broeder van Johan die Hoeghe was *Claes* die *Hoeghe*, die zich naar Bocholt verplaatste (verschijnt 1527, 1637 enz.) en getrouwd was met eene *Margaretha (Grete)*. Hun kinderen waren o.a. 1. *Claes* die *Hoeghe Claeszoon*; 2. Heer *Johan die Hoeghe*, vicaris te Stadtlohn; 3. *Cunira die Hoeghe*, trouwde *Otto von Kernebeck*. Cunira moet tusschen 1670 en 1677 zijn overleden, nalatende drie zoons:

1. *Dirck von Kernebsck*. Hij komt alleen voor in de acte van 1677.
2. *Claes von Kernebeck*. Volgt IV.
3. *Coert von Kernebeck*. Volgt IV*bis*.

IV. *Nicolaus (Claes) von Kernebeck*, wordt voor het eerst genoemd in 1677. is overleden vóór 1622.

De acten betreffende Nioolaas hebben wij reeds eerder medegedeeld, bij het opbouwen der stamreeks. Hij huwde *Margaretha Warnsinck*, met wie hij o.a. genoemd wordt in 1696, 1622 en 1627 (zij weduwe).

Uit dit huwelijk één dochter:

Cunira von Kernebeck, slechts eenmaal in het Weezenprotocol (1616-1626) vermeld.

IV*bis*. Conrad *(Coert) von Kernebeck*, wordt genoemd van 1677 tot 1615 in welk jaar hij reeds is overleden. Tr. *Catharina Thier(s)*, met wie hij vermeld wordt in 1616. Zij verschijnt nog als weduwe in 1630 en 1632.

Het geslacht Thier (Thyr, Thyer) komt op verschillende plaatsen in Munsterland, en meer in 't bijzonder in de stad Munster voor, alwaar *Theodor Thier*, Canonicus Bonnensis, in 1614 de „Fundatio Thierana in florentissimo Gymnasio apud Ubios Laurentiano" d.i. het gymnasium te Keulen, in het leven riep. Een fragment-genealogie vindt men bij Franz Joseph von Bianco, Versuch einer Gesch. der ehem. Universität und der Gymnasien der Stadt Köln. Theodor's broeder *Bernard Th.* was o.a. kanunnik te Vreden (1602); een *Herman Th.* aldaar burger (1687).

Conrad von Kernebeck woonde, zooals wij reeds hebben medegedeeld, te Vreden op de Markt, later op den hoek der Borchstrasse en Windmühlenstrasse. Overigens is, door het totale gebrek aan archivalia over deze periode, niet na te gaan of en zoo ja welke ambtelijke functie hij vervulde, en in welke omstandigheden hij leefde. Een der weinige vermeldingen van zijn persoon vinden wij in de Vredensche Abdijrekening (Archief Anholt), over 1610, met vele anderen, bij een levering aan de Abdis. Conrad von Kernebeck had een zoon *Johan*, die volgt V, en vermoedelijk nog een zoon *Otto von Kernebeck*, genoemd in de acte van 1618, doch waarschijnlijk kort daarna overleden, daar in 1619 optreden de (ongenoemde) erfgenamen van Otto von Kernebeck. [83])

V. *Johan von Kernebeck*. Hij zal geboren zijn omtrent het jaar 1585, was Protestant en is omstreeks 1620 gehuwd met *Elisabeth von Hackenbroick*, van Vreden, dochter van *Egbert von Hackenbroick*. burgemeester van Vreden (1599), en *Geertruid von Hummel*, wier vader, *Jacob von Hummel Johanszoon*, tot een oud-Vredensch geslacht behoorde.

[83]) Acte van 10 Dec. 1619 (oopie deken Tenhagen, te Werne a.d. Lippe); hier kunnen eohter ook de erven van Otto I bedoeld zijn.

De Hackenbroicks komen zoowel te Groenlo als te Vreden voor. In den later te behandelen Groenlo'schen tak-von Kernebeck zullen wij nog een alliantie met Hackenbroick ontmoeten. [84])

Johan von Kernebeck, omtrent wiens beroep of betrekking nog steeds geen bijzonderheden aan het licht zijn gekomen, is omstreeks 1620 om godsdienstige redenen (contra-reformatie) van Vreden uitgeweken naar Burgsteinfurt, en komt daarna voor (1638) als wonende te Coesfeld. Ná 1647 wordt hij niet meer vermeld. In 1649 komt hij als overleden voor. De omtrent hem en zijn naaste verwanten aanwezige acten, waaruit het bovenstaande wordt bewezen, zijn door ons reeds uitvoerig medegedeeld.

Door het ontbreken van doopboeken te Vreden en Burgsteinfurt is niet na te gaan, hoeveel kinderen uit het huwelijk van Johan von Kernebeck en Elisabeth von Hackenbroick zijn geboren. Als hun kinderen komen echter bepaaldelijk in aanmerking :

1. *Coenraad von Kernebeck*, volgt VI.
2. *Egbert von Kernebeck*, volgt VI*bis*.

VI. *Coenraad* von *Kernebeck*. Daar hij in 1639 student werd, zal hij niet veel later dan 1620 geboren zijn. Hij studeerde in de theologie, doch werd geen predikant, maar praeceptor aan de Latijnsche school te Deventer, alwaar hij woonde in de Groote Overstraat. Hij huwde 21 Juni 1646 met *Henrica Diertinck*, dochter van *Arend Dievtinck* (van Horstmar) en *Emse Boemers* [van Coesfeld) [85]). Ook omtrent dezen Coenraad en zijn gezin hebben wij de belangrijkste der gevonden acten reeds chronologisch medegedeeld.

Uit het huwelijk van Coenraad en Henrica Diertinck werden geboren :

1. *Margaretha van Karnebeek*, ged. Deventer 13 Augustus 1648. Zij zal genoemd zijn naar Margaretha Nilant, de halfzuster harer moeder.
2. *Johan van Karnebeek*, ged. Deventer 30 Januari 1660, naar zijn grootvader genoemd.
3. *Elisabeth van Karnebeek*, ged. Deventer 30 November 1661, naar haar grootmoeder genoemd.
4. *Christina van Karnebeek*, ged. Deventer 17 Juli 1663.
6. *Eva van Karnebeek*, ged. Deventer 9 Februari 1666. Zij tr. *Abraham de Kieuw*, blijkens verkoopacte van let huis in de Qroote Overstraat d.d. 16 April 1683.

VI*bis*. *Egbert (Engelbert) von Kernebeck*. Volgens een aanteekening is hij geboren 1623. In 1663 eekent hij als „Egbert van Kernebeke". Ook hij was Protestant en moet vóór 1660 gehuwd zijn met, *Christina Willink*, dochter van *Jan Willink* en *Anna van Itteren*. Egbert overleed in 1664. Zijn vrouw was volgens de gedrukte genealogie Willink geboren 1628, en overleed 1722, na hertrouwd te zijn met den rentmeester *Vastert Stühl*, burger van Vreden, nog levende in 1712.

Omtrent Egbert en zijn naaste familieleden vermeldden wij reeds de voornaamste acten.

Uit het huwelijk van Egbert von Kernebeck werden te Vreden geboren:

1. *Johan (Jan) von Kernebeck*. Zijn bestaan is alleen

[84]) Omtrent de heerlijkheid Haokenbroick, bij Neuss aan den Rijn, inclt men bijzonderheden bij Fahne, Salm-Reifferscheid. In Nederland onden wij als eersten de gebroeders *Johan en Pelgrim v. H.*, in het Bergsche leenregister (1449 en 1453). Vgl. ook Strange, Beiträge zur Gien. der Adligen Geschlechter, XII, 132.

[85]) Deze Emse was eerst gehuwd geweest met Gerrit Nilant.

bekend uit de gedrukte genealogie **Willink,** volgens welke **hij** geboren is in 1660 en overleden in **hetzelfde jaar.**

2. ***Anna Elisabeth con Kernebeck.*** Ook dit kind **wordt** alleen vermeld in het stamboek der Willingen, en wel als geboren in 1661 en ongehuwd overleden 1718. Zij was blijkhaar genoemd naar haar beide grootmoeders Anna van **Itteren** en Elisabeth van Hackenbroick.

3. ***Johan (Jan) von Kernebeck.*** Dit is het eerste kind, dat in de Rekkensche kerk werd gedoopt, en wel op **26** Juni 1664. Het is vermoedelijk jong overleden.

4. ***Johan (Jan) von Kernebeck,*** heet later uitsluitend ***van Karnebeek.*** Hij volgt onder VII.

6. ***Coenraad von Kernebeck (van Karnebeek).*** Volgt **VII*bis*.**

6. Henrick (Hendrik) von Kernebeck, (van Karnebeek) gedoopt te Rekken 28 April 1661, blijkbaar genoemd naar Heudrik **Willink,** jongsten broeder **zijner** moeder [86]). Hij was **zijdefabrikant** te Amsterdam alwaar hij reeds in 1681 compareert en **een** verklaring aflegt inzake een partij zijden stoffen, door zijn broeder Johan verzonden [87]). Op 26 Sept. 1683 ondertrouwde hij te Amsterdam, oud 23 aren, en wonende op de Prinsengracht, geassisteerd dojor zijn oom **Hendrik Willink** (zijn moeder nog wonende te Vreden) met ***Anna Moringlane*** van Amsterdam, oud **22** jaren (acte verleend 10 Oct. 1683); **zij** was de dochter van ***Pieter Moringlane*** en ***Anna van der Streepen*** [88]). In **1685** vertrok H. v. **K.** naar Oost-Indië, blijkens acte voor Notaris du Moulin (Not. **Arch.** Amst. **n°.** 6686).

VII. ***Johan (Jan) van Karnebeek,*** gedoopt te Rekken, 9 Sept. 1666, als **jongman** met zijn beide broeders uitgeweken naar Nederland, overleden op den **huize Meerwijck** te Beverwijk 21 Nov. **1727,** koopman in zijden stoffen te Amsterdam, ondertr. Middelburg 19 Aug. 1683, als **jongman** van Vreden in Munsterland (wonende op den Nieuwendijk, de moeder wonende te Vreden), en een week later te Amsterdam (acte verleend 13 Sept. 1683): ***Johanna van Isendoorn,*** geb. Middelburg 7 Aug. 1663, st. huize **Meerwijck** 6 Juli 1726, dochter van ***Willem Mat. thijsz. van Isendoorn*** en van ***Clasina van Meeden.*** [89])

Uit dit huwelijk stamt o.a. de thans tot den Nederlandschen adel behoorende tak der familie van Karnebeek.

VII*bis*. *Coenraad van Karnebeek,* ged. Rekken 6 Sept. 1668, overl. Amsterdam, begraven aldaar **Zuiderkerk** (als woonachtig op het Roeterseijland tusschen **Muijder** en Weesperpoort) 7 Febr. 1706); [90]) fabrikant van zijden stoffen te Amsterdam [91]); ondertr. aldaar 24 April 1682 (oud zijnde 24 jaar) als wonende op het **Roeterseijland** [92]) met ***Ermgardina Bop,*** van Deventer,

[86]) **Hendrik Willink, de broeder van Christins Willink, wed. van Karnebeek, is blijkens' zijn huwelijksinteekenacte te Amsterdam dd. 7 September 1788 (met zijn eerste eohtgenoote Maria Boudens) in 1644 geboren te Grol (Groenlo).**

[87]) **Prot. Not. Voskuyl, Amsterdam. No. 4070.**

[88]) **Kerkel. inteekenreg. Amsterdam; No. 521, fol. 244 v°, en Prot Not. D. van der Groe te Amsterdam, No. 4108.**

[89]) **Trouwboek Middelburg en Kerkel. inteekenreg. Amsterdam; prot. not. de Wilde Amsterdam, No. 6472. Wanneer Johan naar Nederland is uitgeweken is niet bekend ; in 1670 komt nog als belending een huis van Joh. van K. voor te Vreden in de Windmühlenstrasse.**

[90]) **Begraafreg. Weesk. Amsterdam (Zuiderkerk); vgl. testament der wed. C. v. K. voor Notaris H. de Wilde te Amsterdam 13 Febr. 1712.**

[91]) **Prot. Not. J. Backer te Amsterdam, No. 4649, dd. 13 Maart 1685.**

[92]) **Kerkel. Inteekenregister Amsterdam, No. 510, fol. 40 v°.**

oud 24 jaar, acte verleend 16 Mei 1682, dochter van Wentzel Bop. Uit dit huwelijk verscheidene kinderen, van wie bij Coenraads overlijden nog 10 in leven waren, en wier nakomelingschap wellicht nog voortleeft.

(Wordt vervolgd.)

KORTE MEDEDEELINGEN.

des Bringues.

Zoodra men in kwartierstaten der talrijke nakomelingschap van het echtpaar ***Gockinga-des Bringues*** dezen laatsten naam ontwaart, treedt daarboven slechts lacune in. Ik heb mij onlangs beijverd deze zooveel mogelijk aan te vullen en geef hierbij het gevondene:

Sophia des Bringues is gedoopt te Breda 29 Nov. 1690 en overleed te Groningen 16 Mei **1760**; zij was 13 Nov. 1716 te Antwerpen gehuwd met ***Scato Ludolf Gockinga,*** ***na*** huwelijksvoorwaarden voor notaris H. Wegewaert in 's-Gravenhage dd. 19 Oct. en ondertrouw te Breda op 24 Oct. 1716.

Hare ouders waren:

Christoffel des Br., geb. Tiel en ged. 22 Aug. 1664, kapitein 1676, overste 1696, kolonel (te Antwerpen) **1716,** commandeur van Hulst 1720, † aldaar en **begr.** 22 Aug. 1723 en ***Adriana Sophia van Bernagiën,*** ged. Breda 14 Dec. 1669, dochter van Mr. ***Gosuinus,*** advocaat en stadhouder v. h. drostambt aldaar en ***Maria Johanna Swaen.***

De ouders van Chr. des Br. waren:

Charles des Br., kapitein in Statendienst **(1670—1676),** die 8 Juni 1661 te Tiel is **aangeteekend** en te Echteld getrouwd met ***Johanna van Balveren,*** dochter van ***Jan van Balveren,*** heer van **·Lakenburg (Wamel)** en ***Sibylla van Els.***

Het bleef mij onbekend, waar ***Charles des Br.*** vandaan kwam. Ook het huwelijk van zijn zoon ***Christoffel*** in 1681 zocht ik tevergeefs en ten **slotte** plaats en datum van overlijden van diens weduwe. Ik hoop, dat die drie ontbrekende gegevens door een **onzer** lezers kunnen worden aangevuld.

BIJLEVELD.

Gemeen tewapen.

Bij Koninklijk Besluit van 14 September 1931, **N°. 65,** is aan de Gemeente ***Melick en Herkenbosch,*** Provincie Limburg, het navolgende wapen verleend :

doorsneden :

boven: in keel een dubbelstaartige leeuw van zilver;

beneden: in zilver een liggende hark van sabel.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Boxman. (XLIX, 360). De Redactie verwijst den Heer de Roo van Alderwerelt naar jaargang 1910 van ons Maandblad. Het zal den **geachten** vrager wellicht aangenaam zijn, dat ik bovendien nog mededeel hetgeen mij over deze familie bekend is.

In het Algemeen Nederlandsch Familieblad 1891, pag. 102 wordt vermeld, dat het wapen van den aldaar aangehaalden Gorcumschen burgemeester Mr. ***Abraham Boxmnn*** is „een zandlooper" met een boom als **helmteeken.** Het is mogelijk, dat deze Abraham een **zandlooper** gevoerd heeft, doch ***Daniel Boxman,*** **21/10** 1806

Schepen van Gorinchem, voerde dien niet. Zijn zegel met naam als randschrift vertoont in een gouden veld een merk in de gedaante van een verkort smal schuinkruis, waarvan de beide boveneinden en de beide benedeneinden door een horizontaal balkje verbonden zijn, zoodat het geheel zich voordoet als 2 boven elkaar geplaatste delta's, waarvan de bovenste omgekeerd en met den top aan de onderste verbonden. Het veld binnen beide delta's is rood en als helmteeken fungeert een boom. Toegegeven moet worden, dat deze in meerdere wapens voorkomende figuur eenigszins aan het glas van een zandlooper doet denken, doch zij is dit niet en in ieder geval ontbreekt ieder spoor van het huis van eenen zandlooper.

Behalve dat ik den vrager nog verwijzen kan naar het bovenaangehaalde tijdschrift, jaargang 1886, pag. 234 en Taxandria 1920, pag. 247, kan ik hem nog mededeelen, dat een *Arie Boxman 3/5 1798* te Hardinxveld woont.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

Braam. Kan iemand mij eene genealogie verschaffen van de Doopsgezinde Harlingsche familie ***Braam?*** Welk wapen voerde zij?

A. P. v. E.

Brinkel. Deze uitgestorven Amsterdamsche familie voerde volgens een org. ouden lakafdruk, afkomstig uit de collectie van den Heer H. H. van Dam, thans in de collectie van Kol. Steenkamp: In zi. e. 8-puntige gr. ster. Ht.: de ster v. h. schild. Wr. en Dekkl. zi.-gr. (Verbetering op het gegevene in „De Nav." 1924, blz. 218).

Gevraagd : Nadere aanvullende biogr. gegevens betreffende het echtpaar: *Matthys Brinkel(n)*, geh. A'dam 1707, '08 of '09, verm. in 1708, tr. A'dam (ondertr. ald. 27 Apr.) 1736 *Jannetje (Johanna) Puyn*, geb. A'dam 1707.

Zijn moeder heette *Gerritje Lamberts.*

Hoe heetten zijn vader en zijn grootouders ?

A. *N.*

Donkersloot. In verband met het samenstellen eener geschiedenia van het geslacht ***Donkersloot*** wordt aan allen, die iets van dit geslacht weten of bronnen daarvoor kunnen aanwijzen, beleefd verzocht, dit aan ondergeteekende te willen berichten, waarvoor hij bij voorbaat zijn beleefden dank zegt.

Ofschoon alles, wat met dit geslacht verband houdt, hem hoogst welkom is, wil hij speciaal de aandacht in deze vestigen op de navolgende personen:

1°. Dr. ***Nicolaas Bernhard Donkersboot,*** geb. te Deventer 21 Feb. 1813, overleden te 's-Gravenhage 24 Feb. 1890. Hij was achtereenvolgens officier van gezondheid (1831, 10 daagsche veldtocht), praktiseerend geneesheer te Amerongen tot 1859, Geneesheer-Directeur van het Krankzinnigen-Gesticht te Dordrecht (1869-1880) en Consuleerend geneesheer te 's-Gravenhage (1880-1890). Behalve medische verschenen van zijn hand ook verscheidene letterkundige geschriften. Voor inzage aanbevolen.

2°. Dr. ***Justinus (Joost) Donkersloot,*** geb. te Almkerk 29 Juni 1814 en overleden te Voorburg 13 Augustus 1869. Hij was achtereenvolgens geneesheer te 's-Gravelduin Capelle (N.B.) tot 1866. Directeur van het Geneeskundig Gesticht voor minderjarige idioten (1857—'68) en praktiseerend geneesheer te Voorburg (1868-1869).

3° ***Willem Donkersloot,*** ged. te Gorinchem 10 Nov. 1758. Hij was o.a. Stads-chirurgijn en vroedmeester te Rotterdam en ordinair chirurgijn van Schieland en stierf te Rotterdam 28 Januari 1824.

4°. ***Bastiaan Donkersloot,*** geb. te Rotterdam 27 Maart 1798, chrirurgijn en vroedmeester te Rotterdam, tevens chirurgijn van Kuyl's Fundatie aan de Schie. Hij stierf te Rotterdam 8 Mei 1843.

Rotterdam. H. DONKERBLOOT.

Dreyer. Kan iemand mij eene genealogie verschaffen van da Doopsgezinde Harlingsche familie ***Dreyer?*** Welk wapen voerde zij ?

A. P. v. E.

Haaren (van). In een onzer groote dagbladen kwam onlangs eene advertentie voor, welke o.a. onderteekend werd door ***Jonkheer C. van Haaren*** te Antwerpen. Aangezien het tot den Nederlandschen adel behoorende geslacht der van *Haren's* is uitgestorven en — voor zoover mij bekend — eene familie *van Haaren* niet in den adel van het Koninkrijk België werd opgenomen, zou ik gaarne gegevens over het geslacht in quaestie ontvangen en wel in het bijzonder ten aanzien van het diploma, waaraan het door voormelden heer *van Haaren* gevoerde predikaat van Jonkheer is ontleend.

Driebergen. VALCK LUCASSEN.

Hassebroek. (XLIX, 166). Aldaar wordt vermeld, dat *Edzert Simons* ***Hassebroek*** in 1766 te Winschoten geboren werd. Bij nader onderzoek is echter gebleken dat hij geboren werd te Bonda of Bunde in Oost-Friesland. De familie is dus niet afkomstig uit Keulen. Misschien maakt een en ander een eventueel nader onderzoek naar oudere generaties gemakkelijker.

1 jimahi. S. HASSEBROEK.

Heemskerck (van). (XLIX, 284). Gaarne voldoe ik aan het verzoek van den Redacteur om te publiceeren hetgeen mij bekend is omtrent de nakomelingschap van ***Willem*** *Jacobs* ***van Heemskerck (1613-1692)*** en *Maria van Zwanenburg* (1616-1680). Mijn aanteekeningen zijn echter verre van volledig en elke aanvulling zal mij zeer welkom zijn.

Genoemde echtelieden hadden 16 kinderen, t.w.:

1. ***Jacob,*** ongehuwd overleden.
2. Isaac, volgt II.
3. ***Beatrix,*** geb. 26 Januari 1636 (? de ouders huwden 13 Sept. 1636), tr. 6 Juni 1668 *Franciscus* ***Houthijn, † 1683.***

   Hieruit een dochter *Maria.*
4. ***Maria,*** ongehuwd overleden.
6. ***Jacob,*** geb. 22 Mei 1643, † Batavia in 1664 (op zijn bruiloftsdag).
6. ***Joost,*** jong overleden.
7. ***Jocina,*** geb. 11 December 1646, † 13 November 1701, te Sassenheim in 1668 *Carel Wasteau.*

   Uit dit huwelijk:

   a. *Jacob Wasteau*, ongehuwd overleden op Suratte.

   6. Maria *Wasteau*, overleden aan de Kaap de Goede Hoop, tr. *Samuel* ***Elzevier.***

8. ***Willem,*** volgt IIbis.
9. ***Joost,*** volgt IIter.
10. ***Jan, jong*** overleden.
11. *Catharina*, ***jong*** overleden.
12. *Cornelis*, jong overleden.
13. Maria, geb. 30 Juli 1666, tr. ***Jacob Palestijn Centen.*** Uit dit huwelijk:
    a. ***Adriana Palestijn Centen,*** ongehuwd overleden.
14. ***Agatha Bartha van Heemskerck,*** geb. 30 Juli 1656, overleden ***31*** December ***1692,*** tr. in 1691 ***Jacob Janst. van Heemskerck, zoon van Jan Jacobs van Heemskerck*** en ***Maria*** *Paets*. Hij hertrouwde met ***Henriette van Hoogemaade.***

lb. ***Marten***, volgt IIquater.

II. ***Isaac van Heemskerck,*** geb. 26 Januari 1639, Schepen en Raad van Leiden, overleden 10 Februari 1678, tr. ***Margaretha*** *Flament*.
Uit dit huwelijk :
1. *Carel* ***van Heemskerck,*** jong overleden.
2. ***Hieronymus van Heemskerck,*** Veertigraad en Boelhuismeester te Leiden, tr. ***Sophia van Rijp.***

IIbis. *Willem* van ***Heemskerck***, geb. 21 Maart 1648, † 26 Sept. 1696, tr. 8 December 1669 ***Johanna van Sorgen***, geb. lb Februari 1646, † 8 (of 18) December 1729, dochter van ***Leonard van*** Sorgen en ***Maria Houckgeest.***
Uit dit huwelijk:
1. ***Leonard,*** jong overleden.
2. ***Maria,*** jong overleden.
3. *Willem*, geb. 13 Nov. 1681, ongehuwd overleden Batavia in September 1714.
4. Maria, geb. 22 Mei 1683, ongehuwd overleden 26 Nov. 1769.
6. ***Catharinn,*** jong overleden.
6. Mr. ***Leonard,*** geb. 1 Maart 1689, advocaat te Leiden, ongehuwd overleden in 1772.

IIter. Mr. ***Joost van Heemskerck,*** geb. 4 October 1649, Ontvanger der Gemeene Landsmiddelen, Veertigraad te Leiden, vele malen Schepen, Pensionaris en Burgemeester aldaar, Gecommitteerde ter Staten Generaal 1702, 1709, 1712, 1713. Gedeputeerde te velde 1704 en 1706. † 12 September 1717. Tr. in 1686 ***Anna*** *Koninck*, geb. 31 Maart 1666, † 23 Oct. 1689.
Uit dit huwelijk:
1. Mr. ***Willem*** *van* ***Heemskerck,*** geb. 5 Nov. 1688, Veertigraad te Leiden, vele malen Schepen en Burgemeester aldaar. Gecommitteerde in de Staten van Holland wegens Leiden. Kwartierschout van de Meierij van 's-Hertogenbosch. Overleden 29 Juli 1729.
2. Mr. *Daniel* ***van Heemskerck,*** geb. 5 November 1688, Advocaat, Schout van Soeterwoude, Secretaris van Oirschot, ongehuwd overleden 3 Januari 1717.

IIquater. ***Marten*** *Paets* ***van Heemskerck,*** geb. 4 September 1669, † in Juni 1697, tr. in 1686 *Hillegonda* ***Cranendonck.***
Uit dit huwelijk:
1. ***Johanna Maria van Heemskerck,*** tr. 11 Juli 1711 ***Johan Philips*** *Sipman*, Raad van Indië. Hieruit een zoon:
   a. Adriaan *Sipman*.
2. ***Wilhelmina van Heemskerck,*** tr. 13 Nov. 1712 *Carolus* ***Schulerus.*** Dit huwelijk was kinderloos.

Waarschijnlijk zal archiefonderzoek te Leiden belangrijke aanvullingen op het bovenstaande kunnen brengen. Naar de personen, die in Indië leefden, stelde ik tot dusverre nog geen onderzoek in op het Landsarchief alhier. Zoodra ik gelegenheid heb dit alsnog te doen, zal ik de resultaten daarvan nader publiceeren.

Weltevreden. W. F. DEL CAMPO HARTMAN.

Hengel (ten)-Nieuwenkamp. Aanvulling gevraagd op het volgende: ***Hendrik ten Hengel,*** geb. Zwolle(?) .... ***als*** zn. van ..... Beroep .... Overl. Zwolle den.. .., tr. Zwolle(?) den .... ***Hermina Nyenkamp (Nieuwenkamp),*** geb. onder Heino op het „erve de Nyencamp", ged. Heino 2 Sept. 1726, overl. Zwolle(?) den ...., dr. van ***Hendrick Jansen Nyenkump*** (*Nieuwenkamp*) en van ***Jannegjsn*** (*Jenneghien*) ***Jansen*** (zie o.a. „Ned. Patr." 1927, blz. 247).
Is wellicht een wapen ***ten Hengel (Ov.)*** bekend?

A'dam. NIEUWENKAMP.

Kerchem (van). (XLIX, 361). Het wapen van deze Leidsche familie kan de vrager vinden in het Armorial Général, dat nog aangevuld kan worden met een helmteeken en 2 schildhouders, zooals die door eenige leden dezer familie gevoerd werden, zijnde het helmteeken een ossekop uit het eerste kwartier en de schildhouders rechts een omkijkend hert met een halsband, waaraan een langs het lichaam afhangende ketting, en links een omkijkende griffioen.

Gegevens zijn te vinden in de navolgende gedrukte werken : Roelants „het Guldenboek van Schiedam" pag. 260, Algemeen Nederlandsch Familieblad 1884, n°. 112, pag. 1, de Heraldieke Bibliotheek 1872, pag. 236 en de Wapenkaart der Veertigh Raaden van Leiden. Bovendien vond ik in verschillende archieven met dit wapen: *Symon Willemsz. van Kerchem*, 8/6 ***1636*** Schepen van Leiden, ***Robbrecht*** *van Kerchem*, getrouwd met ***Geertje Meertensdr. Paedts van Sonnevelt,*** in 1649 te Leiden, *Reijer Willemsz. van Kerchem*, parkamentmaker te Leiden, die 10/9 1622 trouwt met ***Machteltgen Pietersdr. Vergeijl, Jan van Kerchem***, in 1717 Commissaris van den Grooten Excijns te Amsterdam, ***Frans van Kerchem***, van 1743 tot 1761 regent van het Leprooshuis te Amsterdam, ***J. van Kerchem***, in 1767 Consul te Aleppo, C. ***wan Kerchem***, 14/5 ***1786*** Commandant van 's lands fregat „d' Havick", liggende ter reede van Texel.

Verder nog zonder wapen *Willem* ***van Kerchem***, trouwt te Leiden 29/9 1713 met ***Eva Selkart*** en ***Johannis van Kerchem***, boekverkooper, trouwt te Leiden 5/3 1717 met ***Magdalena van Keulen.***

Arnhem. R. T. MUSCHABT.

Meyer-Hulscher. Gevraagd voorouders (kwartieren), zoo mogelijk met wapens, van ***Maria Catharina Meyer,*** geb. Amsterdam ± 1777, † Wijk bij Duurstede 22 Dec.

1847, achtereenvolgens gehuwd met ***Johannes Deuffer Wiel en Johannes Carel Jacob Joritzaar.***

Haar ouders waren ***Jan Meyer*** (zich ook noemende ***Jan Meyer Keper) en*** (t.i. Amst. ***23*** Juni 1769) ***Annetje Hulscher,*** ged. Nederhorst den Berg 30 Oct. 1746 als dr. van ***Gerrit en Emmetje Sollebol.***

Staat haar moeder in eenige familieverhouding tot ***Henrik Hulscher 1676-1738*** (zie N. Ned. Biog. Wb. VIII, k. 888)?

A. P. v. E.

Salverda-Wybenga-Wildschut. ***Lysbert Sydses*** (Franeker 1678—1728), dr. v. ***Syds Harmens*** en ***Jeltje Tjeerds,*** tr. 1°.... ***1702 Pieter Andriesz*** (*Salverda*), Franeker 1676-1711, zn. v. ***Andries.*** ... en ***Sjoukje Pieters***, wolkammer en burgersergeant te Franeker, in 1709 burgerluitenant van het Noorderkwartier; tr. 2°.... 1714 ***Schelle Andriesz Wybenga,*** geb. ..., †...., diaken en burger-sergeant, in 1716 vroedman te Franeker.

Uit het 1° huw. o.a.: ***Andrys Pieters Salverda,*** geb. 14 Aug. 1706, †...., tr.... Hij had twee dochters.

Uit het 2° huw. *o.a.*: ***Andrys Wybenga,*** geb. Franeker 19 Nov. 1716, † Harlingen 29 Sept. 1777, tr.. .. ***Eke Wildschut,*** geb. .., † ...

Gevraagd aanvulling van het ontbrekende en ascendenten en wapens van ***Pieter Andriesz, Schelte Wybenga*** en ***Eke Wildschut.***

A. P. v. E.

Tresel. (XLIX, 223, 255, 361). In eene in mijn bezit zijnde oude en overigens weinig volledige genealogie-de Laignier (bijgewerkt tot ± 1666) komen voor: ***Sara de Laignier, dr.*** van ***Maximiliaan*** [1]) ***de L.*** en Catarina ***Qauban,*** gehuwd met ....***Tresel***, ritmeester, en haar broeder ***Jan de Laignier,*** gehuwd met ***Constantia Tresel.*** Uit dit laatste huwelijk was eene dochter, *Catarina de Laignier,* gehuwd met *Cornelis de Nain,* raadsheer in het Hof van Holland. In de genealogie-de Laignier wordt het wapen-*Tresel* afgebeeld met twee visschen en vier (klaver?-) bladen op een rood veld.

Delft. G. J. Elias.

Wall (van de). (XLIX, 265, 286, 319). In vervolg op mijne mededeelingen betreffende deze Zutphensche familie kan ik nog mededeelen, dat ik dezer dagen in het Archief van de Commanderie van St. Jan te Arnhem nog vond het zegel van *Dirc van den Walle,* 25/6 *1372* Scepen to Sutphen. Dit geheel gave en van zijnen naam op het randschrift voorziene zegel vertoont als wapen een merk in de gedaante van een swastika, dus een kruis met rechthoekig omgebogen armeinden.

Arnhem. R. T. Muschart.

Wits. Gezocht de ouders en voorouders van *Sara Wits,* 16 Dec. 1666 te 's-Gravenhage (Groote Kerk) gehuwd met Louis ***de Laignier,*** kapitein van de Garde van de Staten van Holland, beiden wonende te 's-Gravenhage. In de genealogie-de Laignier van omstreeks 1666 vertoont het wapen- ***Wits*** drie ossekoppen, terwijl de. naam aldaar gespeld wordt ***Fits*** onder toevoeging van het woord „Ecosse", hetgeen op eene Schotsche resp. Engelsche afkomst zou wijzen. Anderzijds wordt in 18e eeuwsche aanteekeningen Sara ***Wits*** eene dochter genoemd van een overste ***Wirtz,*** die een broeder zou zijn geweest van den veldmaarschalk ***Paulus Wirtz.*** Het lijkt niet onmogelijk, dat ***Sara Wits*** tot hetzelfde geslacht behoorde als ***Jacob Wits,*** kapitein, president van den Krijgsraad en gouverneur van Utrecht, † Utrecht 14 Januari 1643. Voorts was een ***Hugo Fits*** in 1693 predikant van de Engelsche Kerk te Vlissingen.

Delft. G. J. Elias.

Zegers van Ydeghem en Wassenhoven-de Glarges. (XLIX, ***266, 361).*** De Heer Indewey Gerlings vertelt ons, dat op het wapenbord van *Gilles de Glarges* in het Frans Hals-museum te Haarlem als kwartierwapen voorkomt dat van ***Johanna van de Poll Gijsbrechtsdr.*** en dat dit wapen zoude zijn 3 rozen en in een schildhoofd een hekwerk. Uit zijne toevoeging, tusschen haakjes geplaatst, blijkt, dat hij er den nadruk op wil leggen, dat dit wapen ***van de Poll*** geheel afwijkt van het bekende wapen dier familie met den dubbelen adelaar.

Dit wapen met het schildhoofd zoude dus volgens dit wapenbord van eene familie ***van de Poll*** moeten zijn. Op gezag van den bekenden A. Buchel echter moet ik dit ten stelligste tegenspreken. Buchel n.l. zegt in zijn wapenboek „Grafs en Wapen", deel 3, folio 167 (eigenlijk is dit wapenboek van Van Engelen, die van Buchel copieerde): „Aen de muer A°. 1612 hanght een tafel van swaarte coleur, daerop met goude letteren boven de wapenen van de predic. aldaar (dat is Bodegraven) *Johan van Wassenhove* en *Margareta van Wijngaarde* sijn huysvr.". Bij deze wapens teekent hij de 8 kwartieren, zijnde *Segers* van *Wassenhove, Calfs broek, Idegem, van den Dorpe, Wijngaerde, Bosshusen, Zijll* en *Holy.*

Het hier genoemde wapen ***Calfsbroek*** nu is aldus aangegeven : „in zilver 3 roode rozen en in een zwart schildhoofd een gouden latwerk", hetzelfde dus als de geachte inzender als een wapen ***van de Poll*** aangeeft.

Hetzelfde wapen, doch als doorsneden in stede van met een schildhoofd aangegeven, kan men vinden met den naam ***Culsbroeck*** in het M. S. Wapenboek van P. van der Schelling in de Bibliotheek van ons Genootschap, afkomstig uit den boedel van ons overleden eerelid Wagner. Aldaar wordt dit wapen ***Culsbroeck*** vermeld als kwartier op het wapenbord in de kerk te Voorhout van *Geleijn* van. ***der Laen,*** heer van Uijtterbuurt.

Arnhem. R. T. Muschart.

[1]) **Denkelijk geboren ± 1570 te Rijssel; gehuwd (aant. Amsterdam Sept. 1594) Haarlem 23 Oktober 1694.**

INHOUD 1981, No. 12.

Bestuursberichten. — De eerste generaties van het geslacht Wierdsma (Wichers Wierdsma-Rypperda Wierdsma), door W. Wijnaendts van Resandt. — De oudere generaties van het geslacht van Karnebeek, door Dr. E. J. Th. à Th. van der Hoop. (Vervolg). — Korte mededeelingen: des Bringues; Gemeentewapen. — Vragen en antwoorden : Boxman ; Braam ; Brinkel; Donkersloot; Dreyer; Haaren (van); Hassebroek; Heemskerck (van); Hengel (ten)-Nieuwenkamp; Kerohem (van) ; Meyer-Hulscher ; Salverda-Wybenga-Wildschut; Tresel; Wall (van de); Wits ; Zegers van Ydeghem en Wassenhoven-de Olarges.

DE NED. BOEK- EN STEENDRUKKERIJ, V/H H. L. SMITS.

LEXICOGRAPHISCH NAAMREGISTER.

Jaargang 1931.

A.

Abbinck 270, 271, 295, 368,370.
Abcoude 74.
Abswoude (van) 182.
Aelten (van) 341.
Ahlers 298.
Akerlaken (van) 345.
Albarda 278, 308.
Alderwerelt (van) 153, 182, 183, 208—216, 249, 279.
Alfen (van) 136.
Aller (van) 317.
Almelo (van) 133, 134.
Almkerk 88.
Almonde (van) 187.
Alten (van) 275, 295.
Alteren (van) 246.
Alvarez dit Hoemaker 248.
Amberg 9.
Ammel (van) 256.
Amstel van Mijnden (van) 218.
Anholt (van) 339, 340.
Annaart 22.
Anslo 183. 211. 213-215.
Anthony 280.
Antonides 312
Antwerpen 285, 317.
Apeldoorn (van) 89, 116.
Apeltoren (van) 319.
Archambault 320.
Arkel (van) 72, 128, 343.
Arnim (von) 62.
Arsdalen (van) 312.
Asbeck (van) 297, 338.
Asch (van) 127.
Asperen (van) 111, 183.
Assaerts 22.
Assem (van den) 89.
Asvelt 305.
Avertuyn (van) 169.
Aysma, 344.

B.

Backx 155.
Bada du Jardain (de) 241.
Baeck 215.
Baer 90.
Baerle (van) 258.
Baers 3.
Bake 223.
Bakelaar 286.
Bakker 278, 306, 307.
Bal van Rijswijk 191.
Bal van Wieringen 190.
Balveren (van) 378.
Barensfeld 253.
Barnevelt (van) 45-47.
Bartelink 59, 311.
Barten 128.
Bartens 46.
Bartolotti van den Heuvel 42-47.
Basnage 241.
Bastide 351.
Batthyany 189.
Baumhauer (von) 242, 349.
Baviere (de) 30, 33, 34.
Bax 304.
Bazentin 99.
Beardsley 320
Becker 231.
Becquer 89.
Beeck (van) 91.
Beeck (van der) 284.
Beelaerts van Blokland 243.
Beer (de) 135, 192.
Be(e)reveld 144.
Beest (van) 217, 219.
Bekking 318.
Belcamp 46.
Bellefroid (de) 192.
Bellersheim 305.
Belois 282.
Benedictus 49.
Bennet 304, 313.
Benselaar 305.
Bentheim (van) 74.
Benthem (van) 279.
Bentinck 44.
Berends 113.
Berg (van den) 9, 249, 306.
Berge (van den) 247.
Bergen 315.
Bergh (van den) 85, 216, 279.
Bern (van) 143—146.
Bernagiën (van) 378.
Bert 82.
Berthout 178.
Bessen (van) 124.
Bester 124, 159, 190.
Beucker (van) 276-278, 306-310.
Beukelaere 246.
Beugen (van) 155.
Beuninghen (van) 43.
Beuningh 142.
Beurse (van) 132.
Bevers 255.
Bevers (Tresel) 224.
Beyers van Reenen 63.
Beynem (van) 299.
Beynsdorp 70.
Beyts 81.
Bicker 257.
Biefangk 206, 208, 229, 232, 234.
Bierens 153.
Biermans 219.
Bilderbeeck (van) 283.
Bilderbeke (van) 262.
Bingers 199, 208.
Bischoff 311.
Biscop 59, 83.
Bisschop 160, 190, 191, 224.
Bisschop (de) 224.
Bisten (van) 288.
Blaesvelt (van) 21, 22.
Blaeupot 216, 279.
Blaeuw 283.
Blancke 339.
Blanckevoort (van) 263.
Blanckevoort (de Bruijn van) 262, 264, 265.
Blanken 297.
Blankert 185.
Blauwbeen 248.
Blécourt (de) 244.
Block 153, 182, 183, 209-212, 215, 216.
Block (de) 303.
Blok 249.
Blom 243.
Blootenburg (van) 153, 183.
Bloys van Treslong 258.
Bocholt (van) 206.
Bock 9.
Bodde 50.
Bode 306.
Bodius 218.
Boecop (van) 54, 55.
Boelen 82.
Boelenburgh (van) 66.
Boelken 183.
Boemer 203.
Boemers 376.
Boerden (van) 135.
Boesingen (van) 351.
Boeters 22.
Bogaert 222, 251, 252.
Boileau 350.
Bois (du) 89, 116.
Bokhoven (van) 63.
Bolmer 199, 208.
Bomli 184.
Bons (de) 128.
Bontenbal 140.
Boogaert 258.
Boom 280, 281.
Boomhouer 310, 349.
Bop 377, 378.
Borch (ter) 204.
Borch (van der) 218.
Borchers 10.
Borchgraeff (die) 110
Bordes (des) 89.
Boreel 1142.
Borgerinck 235, 372.
Bors 91, 122.
Bortel (van) 140.
Bosch 187, 346.
Bosch (de) 201.
Bosch (van den) 125, 142, 268.
Bosscha 48.
Bosshusen, 384.
Bothmer (von) 320.
Botkijn 107.
Boucher 116, 153, 154.
Boudaen 89, 116.
Boudens 377.
Bouman 266.
Bouwens van der Boyen 154.
Bouwensch 6, 7.
Bowier 310.
Boxman 350, 378, 379.
Boxtert (ten) 271, 273, 274, 372, 373.
Boyen 265.
Braam 379.
Brakel (van) 43.
Brandts 145.
Brant 30, 32, 34.
Braun 250, 251.
Breber 136.
Breda (van) 136, 137, 333.
Bredenburg 140-142.
Brederode (van) 73.
Breeckers 303.
Breet 117, 154.
Brenk (van) 116.
Breugel (van) 87.
Breuseghem (van) 121.
Brienen (van) 6.
Brinckerhoff 312, 315.
Bringues (des) 378.
Brinkel 379.
Brocker 237.
Broeck 116.
Broeckheese 372.
Broeckhuysen (van) 154, 160, 184, 222, 252, 282, 283.
Broek d'Obrenan (van den) 96.
Broekhonge 312.
Brokers 263.
Bronckhorst (van) 56, 122, 157, 176, 177.
Bronsveld 50.
Brooshooft 155, 184, 185.
Brouwer 104.

Bruggen (ter) 125.
Brugghen (van der) 124.
Brugman 342
Bruin (de) 144.
Bruinenburg 92.
Bruins 371.
Brünen (von) 299.
Bruneshaim (de) 333.
Bruns 294, 295, 298, 302, 337-341, 371.
Brussel (van) 144.
Bruyn 280, 311.
Bruijn (de) 258—268, 285.
Brynckhorst (van) 127.
Bucaille 320, 352.
Buckhorn 270, 274, 364.
Bueren (van) 204, 207, 214, 333, 364, 365.
Buis 284.
Buissonet 310.
Buninck 292, 303.
Burch (van der) 284.
Buren (van) 215.
Burer 141.
Burger 181.
Burmania (Botnia van) 155, 184.
Buschins 371.
Bussche (von dem) 62.
Buuren (van) 182.
Buyck (de) 71.
Buijren (van) 214.
Buijt 306.
Buyten (van) 281, 282.
Buytendijk 311, 350.
Buytewegh (van) 284.
Bysen 315.

C.

Ceters (van) 190.
Chamberlen 53.
Charlois (van) 62.
Cherois (de la) 350.
Cholmby 104.
Chombar 247.

D.

Dam (van) 145.
Damen 252, 253.
Damman 22.
Damme 303.
Dannenberg 113, 114.
Datum (van) 346.
Daws 312, 316.
Deckerinck 205.
Dedel 253.
Degener 337.
Dekker 117, 154.
Delden (van) 156, 205, 207.
Delinck 205.
Dalwigh 200.
Deuffer 383.
Deuffer Wiel 383.
Deuring 8.
Deventer (van) 5-7, 252, 313, 316.
Deys 247, 248.
Dibbets 148.
Dibbout 251.
Dicbier 180.
Diemen (van) 157, 248.
Diemont 350.
Diepenbroeck (van) 142, 143, 188, 273, 373.
Diepenheim (van) 74.
Diephout (van) 211, 212.
Dierhout 261.
Dierting 203, 376.
Diest (von) 178.
Dingden 372.
Dinter (van) 119, 185.
Dippelius 146.
Ditmars 313.
Dobben (van) 258.
Dobbs 350.
Doedens 33.
Does (van der) 119.
Doesburgh (Brandts van) 145.
Dongen (van) 303.
Donkersloot 379, 380.
Doorn (van) 184, 220, 221, 251, 343.
Dorland (van) 9.
Dorn (van) 313.
Dorp (van) 155, 179.
Dorpe (v. den) 384.
Dorrestein 50.
Douglas 105, 306.
Douwes 146.
Dretlass 221, 251.
Dreyer 380.
Driel (van) 139, 144.
Droechscheerder 3.
Drossaert 185.
Drossart 119.
Drunkenmölle 230.
Drijfhout 160, 191.
Dublijn 283.
Duchesne (de) 102.
Dueren (van) 90.
Dullemen (van) 50.
Dumoulin 241.
Duquesnoy 216.
Dusseldorp (van) 268, 341-347.
Dussen (van der) 87, 250.
Duvenvoorde (van) 287.
Duwer 93.
Duyn (van der) 108.
Duynkercken (van) 256.
Duyst 285, 286.
Dijck (van) 248.
Dijken (van) 313.

E.

Eck (van) 45, 47, 279.
Eckard 253.
Edanus 270.
Edingen (van) 171.
Ee (van) 306.
Eeghen (van) 119.
Eerde (van) 129-134, 180.
Egmond (van) 72.
Einhorn 294, 298, 340, 341.
Elliot 347.
Els (van) 378.
Elzevier 380.
Embden (van) 283.
Empse (van) 128.
Engelen 90, 119.
Engelen (van) 343.
Engels 44.
Engelsom (van) 176.
Enghien 171.
Ennema 49.
Ermerijns 248.
Erp (van) 43.
Erpecum (van) 215.
Esbeeck (van) 135, 137.
Eschauzier 116.
Eschauzier (Boucher) 116, 153,, 154.
Essen (van) 133, 182, 183, 189, 209, 211, 212, 215, 249, 256, 287, 319, 343.
Est (van) 128.
Estvelt (van) 283, 284, 316, 317.
Evans 315.
Eijck (van) 306.
Eylenbourg (von) 103.
Eyll (van) 132.
Eijndhoven (van) 306.

F.

Fabritius 203.
Faget van Kralinge 44.
Feitama 215, 216.
Feith 8.
Felligen 230.
Fevre (le) 246.
Ficones 20.
Fits 383, 384.
Flament 38 1.
Fleuren 185.
Flines (de) 187, 213, 214, 285.
Fock 119.
Focking 206.
Fongers 49.
Fopma 50.
Fortgens 119.
Fortuyn 90, 119, 120.
Francke 306.
Francken 7.
Frein (de) 345.
Fremery (de) 290.
Fresenhagen 252.
Frohlich 372.
Furstenberg 317.

G.

Gaesbeeck 74.
Gand (de) 31, 37.
Gauban 383.
Gayet 348.
Geertigh 199.
Geisthövell 237.
Gelder (van) 343.
Geleyn (van) 232.
Gelmers 288.
Gessel (van) 52.
Gevers 199, 238.
Geysler (van) 222.
Ghesel 258.
Gheyn (van) 94.
Ghiassaud 89.
Ghoret 155.
Ghyben 136.
Giesen (v. der) 265, 268.
Gildehuys 272.
Gitter (de) 260.
Glarges (de) 155, 156, 256, 351, 352, 384.
Glasemaker 3.
Glaser 250.
Glinthorst (van) 127.
Goddaeus 232.
Goddes 205, 231.
Goeree 240.
Goicken 339.
Goltstein (van) 176.
Golstyn tot Blywerven (van) 43.
Goor (van) 7.
Goor Hinloopen (van) 145.
Gorrysen 128.
Gors 127.
Gort 247.
Gortzak 280.
Gosen 8.
Gracht (v. der) 264.
Graaff (de) 9.
Graef (de) 318.
Graeff (de) 109.
Qraefkens 287.
Graes (von) 130—132, 180.
Graeve 85.
Grapheus 165.
Grave (de) 294, 296-298, 300, 333, 334, 336, 363.
Gravius 354, 361, 362.
Greven 102.
Greydanus 47-51.
Griethuizen (van) 346.
Gröben (von der) 102, 103.
Groen 51.
Groene (de) 347.
Groenewoud 8.
Gronsvelt (van) 51, 52.
Grotestam 318.
Gruys 103.
Gude 120.
Gysenberg (von und zu) 130.
Gijselaer (de) 90, 222, 223.

H.

Haagen 343.
Haan (de) 186, 223.
Haaren (van) 380.
Haarlem 74.
Haas 90.
Hacfort tot ter Horst 69.
Hackenbrock (van) 156, 201, 204—208, 232, 236, 237, 375, 376.
Hackevort 188.
Haefkens 205.
Haen (de) 120, 143.
Haenen 90, 119.
Haentjens 120.
Haersolte (van) 317.
Haes (de) 110, 140.
Haesebroeck 105.
Hage (ten) 273, 371.
Hagebout 304.
Hagedoorn 203.
Hagen 260.
Hagen (ten) 148.
Haghe (ten) 87, 88, 11 5, 116, 279.
Hainerel 30.
Hainerel (de) 33, 34.
Halewijn 258.
Halmael (van) 147, 182, 214
Halsbergen (van) 36.
Ham (ten) 5.
Ham (van) 248.
Hamersvelt (van) 248.
Hanedoes 88.
Hanekuyk 10.
Hanen 374
Hanneman ‘240.
Hardebol 5.
Hardenberg (van) 351.
Hardes 201, 238.

Hardy 320.
Harencarspel (van) 123.
Harmans 210.
Harmens 185.
Harscamp (van) 146149.
Hart (van der) 201.
Hartel 108.
Hartman 282-284, 316, 317.
Hartogh Heys van Zouteveen 10.
Hasselbach 290.
Hassebroek 156, 380.
Hasselt (van) 124, 190.
Hassius 315.
Hasvelt 305.
Hattingen (van) 305.
Haus (von) 171, 174, 175.
Havaerts 157.
Have (ten) 4.
Haven (then) 336.
Havelaar 346.
Heckers 6.
Heeckelen (van) 66—70.
Heeckeren (van) 337.
Heel (van) 185, 280.
Heemskerck (van) 128, 185, 186, 284, 285, 380—382.
Heemskerck van Beest (van) 190.
Heerdinck 152.
Heerdt (van) 44, 189.
Heereman von Zuydtwyck 218
Heertjes 311.
Hees (van) 120, 252.
Heesacker (van den) 253, 286 317, 352.
Hellaker 253.
Hellensberch (van) 153.
Hellink 123.
Hemelsvet 247.
Hemert (van) 346.
Hemkink 292.
Hemsinck 199.
Henderson 313.
Hendriksen 8.
Hengel (ten) 382.
Hennebo 201.
Hennink 114.
Hensendorff 297, 301, 336, 337 340, 341.
Hensendvrp 295, 339.
Herault 153.
Herinck 336, 370.
Hering 295.
Herings 298.
Hertgers 3.
Hertog(h)e (de) 56, 57.
Hervilly (de) 99.
Hesseling 208.
Hessinck 206.
Hesterman 212, 215.
Hetterscheyd (van) 134.
Heukelom (van) 97, 128.
Heumen (van) 347.
Heuvel (de) 116.
Heyman 245.
Heyningen (van) 285,
Heynnenberch 74.
Heyst (van) 136, 137, 143.
Heysten 136.
Hidding 183.
Hienfelt 229.
Hiesfeld (van) 176.
Hille (van der) 248.
Hilleback 305.
Hixenius 276, 278.
Hochepied (de) 257.
Hodenpijl 188.
Hoefsleger 300-302, 373, 374.
Hoegen 272.
Hoeghe (die) 275, 371-375.
Hoevelwijck (van der) 189.
Hoff (van) 10, 220.
Hoehe 367.
Hoising 105.
Hol (de) 343.
Holl 61.
Hollaer 141.
Hollander (de) 247.
Hollant (van) 168, 170.
Holtberndt 229, 232.
Holterman 229, 230—238.
Holtman 156, 204—206, 208, 231, 232.
Holy 384.
Homoet 3.
Hondenberch (van) 154, 184.
Honeken 364.
Honthorst 222, 251, 252.
Hoochstraten (van) 231, 232.
Hooff (Op den) 257.
Hooft 20, 44, 215, 285.
Hoogemaade (van) 381.
Hoogendijck 139.
Hoogeveen (van) 284.
Hoogwerf 139.
Hoop (van der) 148.
Hoorn (von) 174, 175, 178.
Hop 90.
Hoppesack 344
Hoppestein 140.
Horst (van der) 88, 253.
Horst (von) 177.
Hoste 169.
Hots 343.
Houck 236.
Houckgeest 381.
Hout (van der) 211.
Houten (van) 90, 120.
Houthijn 380.
Houtsma 48, 50.
Houttuyn 154.
Houwald 58.
Houweninge (van) 10.
Hove 236.
Hove (ten) 337.
Hövel (van) 176.
Hovelingh 51, 52.
Hudde 62.
Huessen (van) 171, 344, 372
Huefsleger 295, 370.
Hulscher 382. 383.
Hummel (van) 156, 205, 206, 236. 238. 375
Huygens 287.
Huyssen 171—180.
Huyssen van Kattendyke 171—180, 238-240.
Huyser (de) 157.

I.

Idegem 384.
Ingelsen 181.
Ingen (van) 9, 62, 152.
Ingenhoff 253.
Inghen Hoiffen 295.
Ingenhoven 336, 337.
Iperen 245.
Iselsteyn (van) 279.
Isendoorn (van) 377.
Iseren 288, 319.
Isinck 295, 370.
Isselmuden (van) 55.
Itteren (van) 202, 376, 377.
Ittersum (van) 257.
Ivere 288.

J.

Jager (de) 246.
Jalink 114.
Joachimi 239.
Jong (de) 260.
Jonge (de) 248. 303, 304.
Jonghe (de) 248.
Jongknecht 64.
Joritzaar 383.
Juyst 212.

K.

Cabotere (de) 30, 33, 34.
Caen 157.
Caer 90.
Calcar (van) 156, 205-208, 231, 232, 235, 236, 270.
Calff 262.
Calfsbroek 384.
Calkoen 92.
Callenburg 187.
Callenfels 306.
Cambier 10.
Kamerling 250.
Kampen (van) 53.
Campo (de) 165,
Kann 277.
Canters 155.
Capel (van) 52.
Capelle (v. der) 287.
Capoen 223.
Cappel (v. der) 337.
Kappenhage (ten) 337.
Cardinael 60.
Karnebeek (van) 156, 199—208. 228-238, 268-276. 291-303. 333—341, 363-378.
Kaseel (van) 215.
Kaspari 306.
Caspers 183.
Late (ten) 5. 60, 201, 311.
Kats (van) 320.
Katsch (van) 99.
Katten 373. 374,
Cavailler 346.
Kecken (van) 287.
Kedde 336. 338, 370, 371.
Kedden 272, 297.
Kegeman 229
Kelder 152.
Keller 243.
Kemelers 89. 116.
Kemener 116.
Keminck 374.
Kemp 268.
Kemp (van der) 257.
Kerchem (van) 351. 382.
Kerpen (van) 288.
Kessel (van) 286.
Kessel (von dem Bussche—Ipenburg gen. von) 62.
Kesterinck 234.
Ketteler 298, 371.
Kettigh 231.
Keulen (van) 382.
Keun 305.
Keup 182.
Keyser 6.
Keyser (de) 157.
Kieboom 155.
Kiekenpoost 305.
Kies van Wissen (de) 67—70.
Kieuw (de) 376.
Kievit 110, 255.
Kingma 355.
Kip 250.
Clarenbeek (van) 156.
Clasel (du) 248.
Clasenius 245.
Clayvelt 5.
Cleef (van) 313, 314.
Klerck 6.
Clercq (de) 76, 77, 120, 280. 285.
Cleve (de) 174.
Cleve (van) 364, 368.
Cleyn 343.
Klevnschol 186, 223,
Clifford 119.
Cloeck 133, 271.
Cloot 279.
Cloothak 159.
Cloots 88.
Clootwyck (van) 87. 88,115.
Cluirda 362.
Knipscheer 142.
Knochenhauer 229.
Knock 107.
Knollaert 9.
Knvf 199.
Knijff 144.
Knyphausen (van) 58.
Kodde (van der) 139.
Coenel 313.
Coesveldt (van) 283.
Koevoet 110.
Coignies (de) 155.
Koips (van Remen genant) 335.
Kolff 98.
Comans 104, 252.
Combs 314.
Komli 184.
Compostel 252.
Coninck 89, 117, 222, 381.
Coninck (de) 109, 251.
Konincks 257.
Konninck 272, 273, 293, 338. 340, 341.
Konnincks 371-373.
Conover 314, 316.
Cool 98, 312.
Cooper 156.
Koopman 191.
Copes 117, 119, 311.
Coppendraaier 346.
Coppenol (van) 212.
Koppens 145.
Kops 116, 201.
Cornelje 119.
Cornely 103.
Corver 255.
Cos 318.
Coster 138.
Kotting 205.
Kousmakers 141.
Couwenberg 123.
Couwenhoven (van) 311—316.
Kox 142.
Cozine 315.
Crachten 188.

Cramers 265.
Crane (de) 248.
Cranendonck 381.
Crechting 372.
Kress 98.
Kreijnck 319.
Croesinck 75.
Crommelin 350.
Crommelin (de la Cherois) 350.
Crommelin (van Wickevoort) 154.
Cromvliet 247.
Crooc (de) 169, 170.
Crubbe 304.
Cruiner 90, 119.
Kruisemé 141.
Krupp 172.
Cruucke 168, 169.
Cruve 184.
Kruyt 154, 185, 280.
Cuelsbroeck (van) 256.
Culemborch (van) 73.
Culsbroeck 384.
Cuper van Holthuisen 89, 190.
Kuper van der Sande 338.
Kupius 6.
Kuyken 120.
Cuyl (van) 281, 282.
Cuyl van Kijfhoek 252, 280, 316.
Cuylenburch (van) 62.
Cuypere (de) 85.
Kuyser (de) 255.

L.

Laccher 248.
Laen (van der) 384.
Laere (de) 333.
Laers 119.
Lagendael 142.
Laignier (de) 383.
Lamotte 304.
Lamsweerde (van) 173.
Landen (van) 323, 324.
Lane 314.
Langevelt 155.
Langewagen 79.
Lansbergen (van) 139.
Lanscroon 217.
Laren (van) 246.
Laub 290.
Launay (de) 98.
Laurenty 351.
Lavoi 304.
Leeden (van der) 9.
Leerdam 128.
Leeuw (de) 157, 256.
Leeuwen 214, 342.
Leeuwen de Gouda (van) 109, 110.
Leffertse 314.
Leghe (ter) 299.
Lalaing (van) 171.
Lannoy (von) 178.
Lennep (van) 153, 159.
Lent (van) 9, 116.
Leuvenigh (van) 120, 156, 223, 280.
Lichtenberch (van) 125.
Lidth de Jeude (van) 152, 153.
Lier (van) 43.
Liebergen (van) 160.
Ligthart 141.
Limborch (van) 224.
Linden (van der) 141.
Lintelo (van) 45, 288.
Lintelo van Eck (van) 44.
Lipperum 205, 206, 231.
Lith (van) 91, 120.
Litwits 108.
Lobbrecht 343.
Lochem (van) 311.
Lodencteyn 217.
Loeffs 104.
Loën (van) 58.
Loenen (van) 119.
Loens 246.
Logan 314.
Lommersum (van) 189.
Longstreet 313.
Loockermans 186.
Loon (van) 119.
Loos (de) 140.
Loosdorp (van) 243.
Loot 5.
Lopsse 247.
Lormen (de) 145.
Loten 92, 123, 285, 317.
Louw (van) 320.
Lowick 272, 273, 369.
Lubeleyn 207.
Luchteren (van) 337.
Lugt (van der) 304.
Luin 183.
Lups 285, 317.
Lurkus 248.
Lusses 221.
Luuring 10.
Luxwolda 186.
Luyken 142.
Luyster 312.
Lijn (van der) 157.

M.

Maare(n) (van) 9, 116.
Maasdijk (van) 10.
Maaskamp 114.
Macelis 215.
Macaré 345.
Maenen (van) 120, 252.
Maessen 148.
Malapert (de) 99, 155.
Malsen (Colentis genaamd van) 93.
Malyn 165—167.
Mamuchet van Houderinge 94.
Manasse 303.
Mannes 51.
Mansvelt (van) 343.
Manteau 245.
Marchant 21, 247.
Marchant (le) 153.
Mariënhoff (van) 145.
Marle (van) 113.
Martens 351.
Martens (van Cruiningen gezegd) 67.
Martien 316.
Martin 241.
Massemen (van) 20.
Mast (v. der) 284.
Meeckeren (van) 189.
Meeden (van) 377.
Meent (van der) 127.
Meer (van der) 140, 141, 143.
Meerman 190, 191. 224.
Meersch (van der) 20, 22.
Meeverden (van) 373.
Megen (van) 111, 112.
Mehen (van) 256.
Mekeren (van) 55.
Melichin 102.
Melum (von) 174, 178.
Mencken 339.
Menckhorst (von) 363.
Mengers 160.
Mennen 367.
Menninck 285, 286.
Menning 260, 265.
Menso 2--10, 89, 116, 219.
Merckt (van der) 91, 121.
Mereveldt (van) 283.
Mersch 230.
Mersen 223.
Mersman 345.
Mesdach 157.
Messchaert 141, 142.
Metsue 123.
Mettayer 350.
Metz 6, 7.
Meij (de) 304.
Meyer 90, 382, 383.
Meijer (van der) 249, 305.
Meyer Keyzer 383.
Meybaum (von) 349.
Middach 313.
Middagh 315.
Middelhuis (ten) 200.
Middendorp 363, 369.
Miemkes 219.
Mierloo (van) 145.
Mierop (van) 71, 75.
Mist (Uitenhage de) 242.
Mobray 160.
Moen (de) 317.
Moer (van der) 258.
Moere (van der) 23.
Moerkerck (van) 251.
Mohr (de) 241.
Mol 215, 311.
Moliart 189.
Moll 280.
Mollema 185.
Mollenkamp 374.
Möllers 250.
Mom van Kell 132.
Mommart 188.
Momme 335.
Monde (Der) 140.
Monfoort 312.
Montfoort (van) 121, 157, 181.
Montauban (de) 99.
Montauban van Swyndregt 62, 92.
Montgommery 350.
Montigny (de) 155.
Mooi 286.
Mook (van) 60.
Moorman 242.
Moringlane 377.
Moten (van der) 21, 22.
Moure (van den) 19, 22.
Mouwerkijn 127.
Moys 185.
Muelen (van der) 146.
Muilman 258.
Muinck (de) 304.
Muller 249.
Mumm 274, 338, 371, 372.
Mumme 273, 335.
Münskamp 114.
Munster (van) 190.
Muyl (van der) 212.
Mijhle (van der) 128.
Mylius 82.

N.

Nachtegaal1 272, 369.
Nagel (von) 130.
Nannes 51.

P.

Paets 381.
Paets van Sonnevelt 382.
Paffenrode (van) 181.
Palestijn Centen 284, 381.
Paling 56.
Pallaes van der Starre 66, 67.
Palm 279.
Panhuis (van) 306.
Panten 60.
Paravicini 98.
Pas (van de) 342.
Patijn 85, 86.
Peil1 252, 253.
Pellicorne (van) 249.
Pelt (van) 10.
Pelters 244, 245.
Penij 255.
Percevael 245.
Persyn 74.
Persijn van Ouwendijck 253.
Petain (de) 91.
Pieck 103.
Pineas 343.
Plancken (de) 312.
Plettenberg (von) 272.
Pleuren (van) 80—83.
Plevier 209, 249.
Pleyte 181.
Pluvier 315.
Pluym 191.
Poelenburg (van) 69.
Poelwijck (van) 288.
Polanen (van) 91.
Polet 157.
Polhenius 313.
Poll (van de) 53, 253, 286, 317 352, 384.
Pontanus 214.
Poolsum (van) 62, 63, 123, 343
Popinga 253.
Poppe 181.
Popta 211.
Pot (van der) 157, 186, 187 282, 283.
Pott 203.
Pottken 232.
Potter (de) 168, 170.
Pree (de) 50, 306.
Prillevitz 306.
Prippelnagel 351.
Proeys 217.
Pronck 306.
Provius 107.
Puth 262.
Putten (van der) 10, 54.
Puyn 379.
Pynappel 8.
Pijper 305.

Q.

Quade (die) 274.
Quakernaeck 280.
Queveld 304, 305.

R.

Raat (van) 142.
Raczeck 58.
Radde (ten), 294. 295., 368.
Radinc 133, 134.'
Raep 64.
Raephorst (van) 217, 219.
Raesfelt (van) 43, 335, 338, 340. 367. 369-371.
Rahusen 159.
Ram 127.
Ramaker 309.
Ramières (de) 104.
Rammerzeyl 223.
Ramp 55, 56, 87-89.
Ramp van Rolland 67.
Ranck 344.
Randeraedt 204.
Rapelje 315
Rasch 50.
Rauwers 364.
Raven 148.
Redinck (van) 180.
Rehsing 200.
Reithe (ten) 370.
Rekhorst 8.
Remen 336.
Remerson 315.
Remsen 315.
Rengers 45.
Restinck 199.
Reyniers 122.
Rhede (van) 294, 338, 372.
Rhemen (van) 256, 319.
Rhijn (van) 82, 83, 305.
Richelieu 290.
Riekwel 304.
Riemer (de) 185, 280.
Riemersma 280.
Riemsdii k (van) 176. 242—245, 317.
Rietveld 304
Rietwijck 160.
Ringenberg 372.
Ripperda 132.
Rixtel (van) 187, 286, 318.
Rochefort (de) 178.
Rodde (ten) 294, 334.
Rodde (van) 294, 296; 298, 302.
Rode 311.
Rode van Hekeren (de) 319.
Rodenburg 67—70.
Roeck (de) 90.
Roelsius 16.
Roer (van der) 299.
Roesler 318.
Roest (van der) 8.
Rohr (van) 88, 116.
Rohr tot Veninghuyse (van) 87, 115.
Rolevinck 366.
Rolland (van) 56.
Rombouts 56, 57.
Romburgh 104.
Romunde (von) 273.
Ronde (de) 144.
Roonhuyse (van) 53, 157.
Roonhuysen (van Es van) 157.
Rooleeuw 216.
Ro(o)singh 220.
Rorinck 199.
Roscius 216.
Rosentret 248.
Ross 60.
Rossau von Deldenheim 351.
Rothuis 272, 292, 371, 372.
Rouse 205, 206.
Rover (de) 61, 91.
Rovere (de) 282.
Roij (le) 305.
Roy (van) 153. 183.
Royen 1 9 2 .
Rubichon 122.
Rüddinghuysen 91, 122.
Ruerick 232.
Ruever (de) 61.
Rusch 108.
Rutgers 285, 317.
Rutten 141.
Ruygrock 5.
Ruys 157.
Ruys van Beerenbrouck 130.
Ruysch 53.
Ruyter (de) 6, 91, 246.
Ruyven (van) 344.
Rijck (van) 160, 256.
Ryckaert 92, 123.
Rijk 318.
Rijn 249.
Rynsch (van) 176, 177.
Rynsch (van der Heyden gen.) 176.
Rijp (van) 381.
Rvpperda 89.
Rijswijck (van) 62.

S.

Saalkamp 220.
Sadelyn 46.
Saftleven 290.
Salis Soglio Mayenfeld (de) 242.
Salleman 306.
Salverda 383.
Sammelincx 282.
Samijn 286, 318.
Sandeli(i)n 156, 286.
Sandra 347.
Sanen (van) 89.
Santberpe (van) 171.
Santen (van) 90, 247.
Santvoort 187, 253, 254, 318.
Sarraz (de la) 240—242, 310, 347-349.
Sas 158.
Sasse 126.
Savile 320.
Sboeters 21.
Schaafsma 51
Schaal 351.
Schaapma 51.
Schade 58. 59, 83-85, 118, 124.
Schade van Westrum 59.
Schadee 58, 83-85,
Schaepherper 212.
Schagen (van) 91, 122.
Schalkwijk 306.
Schayck (van) 93, 125, 126.
Scheemaker (de) 171.
Scheeren (van der) 247.
Schelaer 279.
Schellaert 88.
Scheltstrate 305.
Schenck 312-314.
Schepel 157.
Schepper 161—171.
Schermbeek (van) 304.
Schiet de cat 303.
Schimmelpenninck van der Oye 44.
Schinck 306.
Schinkel 93, 95.
Schlippenbach (van) 108.
Schluiter (de la Fontaine) 10.
Schmidt 204.
Schoncken 102-108.
Schoone 10.
Schooren (van der) 9, 10.
Schorel (van) 261, 265.
Schortinghuis 249, 306.
Schouten 157, 182, 183, 211, 215, 216.
Schravezande (van) 343.
Schuemacher 232.
Schuilthmann 370.
Schuite 113.
Schulerus 382.
Schuren (ter) 371.
Schwerinck 274.
Schijff 256.
Scrimp 293, 294.
Sébo 187, 318.
Segerts (de) 156.
Seleyns 92, 123.
Selkart 139, 382.
Sels 89.
Senechal 39.
Seneschalle (de) 16, 17, 38.
Sentvelt 200.
Seroeijen 248.
Serva 135.
Senbeth 250.
Seveker 367.
Seventer (van) 347.
Sibinck 271.
Siegel 230, 233.
Siersma 81.
Sieverding 294, 297.
Sille (de) 315.
St. Christophe (de) 155.
Sipman 382.
Sixti 81.
Slaghek 188.
Slagregen 153.
Sleurink 113.
Sleutel 143, 221.
Slicher 258.
Sloet 112-1 IJ, 134.
Sloeve 36.
Smaltbroeck (van) 176.
Smit 51, 222, 304.
Smit (de) 33, 246.
Smith 8.
Smits 62, 92, 168, 169.
Smitske 156.
Smulders 318.
Smijsken 295, 336.
Snecanus 157.
Snoicklacken (then) 374.
Soest (van) 141.
Solms (von) 99.
Sommerzee 304.
Son (van) 134-137, 180.
Sonnemans 87.
Sonnevelt (van) 55, 56, 87, 284.
Sorgen (van) 381.
Soudenbalch 127.
Soutewelle 304.
Spaen (von) 176, 177.
Speck 139.
Speckx 185.
Spee 177.
Spee (van) 176.
Speyart van Woerden 6670.
Spiegel (van de) 187, 223.
Spiesz 102.

Splinter 187.
Splitof 124.
Spoltman 339.
Spormeckerinck 273, 295, 339, 362, 371, 372.
Spreeuwensteyn (van) 187.
Spreeuwensteyn (de Vogel van) 187.
Sprew (van) 318.
Spronck 148.
Spronen 135.
Spruth 291.
Spijker 248, 249, 305, 306.
Stadnitski 92, 242.
Staeck 354, 355, 362.
Stael van Uytwijck 156.
Stapel 160.
Stapelen (van) 247.
Staring 152.
Starrenburgh 305.
Steelandt (van) 15—19, 31, 32, 34, 36-42.
Steengracht 255,
Steenhuysen (van) 120.
Steenkamp 187, 318.
Steenkist 47.
Steenre (van) 217.
Steensma 82.
Stegen (van der) 158.
Steppes 92.
Sterck 56.
Sterckenborch 286.
Stevens 164.
Steygers 82.
Stich 305.
Stinstra 158.
Stockum (van) 57, 343.
Stoel 303.
Stoffe 9.
Stol 305.
Stolle 262.
Stolte 243.
Storck 127.
Storm de Grave 81.
Storm van Werle 278.
stout 140.
Straatman 158, 159, 188, 189.
Stralen (van) 146, 149.
Straten (van) 158, 159, 187-190.
Stratius 189.
Straubenzee (van) 102—108, 152, 221, 222.
Streepen (v. der) 377.
Streng 9.
Strick van Linschoten 62.
Strijcker 313.
Strijen (van) 284, 322-332.
Stryping 239.
Stuel 200, 208.
Stiihl 376.
Sturm 39.
Sturme 17, 38.
Suermont 247.
Sutphin 313, 314.
Suurmond 8.
Suyck 5, 6.
Suydam 313.
Suydcrhoeff 224.
Swaeffken 319.
Swaefkens 287.
Swaen 88, 378.
Swartendijk 160.
Swaving 124.
Sweert (van) 221.
Sweerts de Landas 43.
Swemer 304.
Sijdenhoff (ten) 270.
Sijkenes (van) 261.
Sylvius 278.
Sypesteyn (van) 124.
Sytsama (van) 114.

T.

Tacken 297.
Tadema 51.
Taetse 127.
Tammen 91.
Taxandrië 323.
Tempel (van den) 216.
Tengnagel 213.
Tengnagel (Gansneb) 214, 223.
Tenhagen 365.
Testart 350.
Teyler 201.
Teylingen (van) 66—69, 73.
Teysterband (van) 72.
Thiedeman 92.
Thier 375.
Thiers 270.
Thimig 102.
Tholincx 117.
Thomas 153.
Thurenout (van) 248.
Thije Hannes (van) 242.
Tic 152.
Tik 111, 112.
Timmermans 165.
Tocht (van der) 157.
Toll (ten) 297, 334-336, 373, 374.
Tongeren (van) 70.
Tresal 223.
Tresel 223, 224, 351, 383.
Trezel 255.
Tromp 257.
Tromper 139, 280.
Troost 123, 159.
Troost (Breunisse) 50.
Trij 303.
Turcq (le) 246.
Turner 104.
Tutein 290.
Tuurnauts (van) 303, 304.
Tuyll van Serooskerken (van) 154.
Tijl 99.

U.

Ubbinck 271-273.
Ubbing 139.
Ubbink 369.
Udemans 304.
Uitenbogaert 252.
Ulderix 90.
Updike 314.
Urmont 108.
Utenhove 38.
Utrecht (van) 78.
Uytenbroek 108.
Uytrecht (van) 318, 319.

V.

Valcke (de) 91.
Valette 98.
Vanderbilt 313.
Vechelen (van) 9.
Vechten (van) 52.
Vedder 251.
Veer (van der) 314,
Veerdegems 304.
Veldeman 160.
Velden (van der) 265, 268.
Veldtman (de Sandra) 160.
Velh 337.
Velius 215.
Velpen (van) 184.
Velsen (van) 62, 141, 317.
Veltman 160.
Velzen (van) 63.
Ven (van de) 3.
Veninghuyse 88.
Venrooi (van) 343.
Verbeeck 89.
Verbre 304.
Verbruggen 285, 317.
Verburch 247.
Verburcht 247.
Verburgh 139, 140, 143.
Verdonck 140.
Vere (van) 73.
Vergeijl 382.
Verhaick 119, 185.
Verhamme 116, 153, 154.
Verhel 192.
Verhoef 247, 303.
Verhorst 279.
Verhuell 92.
Verhulst 283.
Verlaen 215.
Varlaer (van) 211, 215.
Verloren 76—80.
Vermaire 351.
Vermaesen 102-108.
Vermuelen 305.
Vermuyden 98.
Verniers 50.
Vernus (de) 316.
Verrijn 190.
Verschooff 255.
Verschoor 249, 306.
Versteeg 62, 123.
Verstelle 247.
Verster 98.
Verstolk 139.
Verton 248.
Verwey 263.
Vesterinck 201.
Viersen (van) 278, 308, 309.
Viglain 36.
Vinck 92.
Viruly 141, 143.
Visscher 244.
Visscher (de) 53.
Visser (de) 141, 355.
Vissering 159.
Vlaming 92.
Vleck (van) 315.
Vledincx 286.
Vleuten (van) 51, 52.
Vlierveld 188.
Vliet 74, 157.
Vlooswijck (van) 108—110.
Vloten (van) 51-52.
Vockinck 334.
Voerth (ter) 339.
Vogelesangh 219, 220.
Volbier 200.
Vollenhoven (van) 185, 279.
Vollenhoven (van Beeck) 56, 57.
Volmer 124, 159, 190.
Volpen (van) 184.
Vonck 104.
Voocht van Rijnevelt (de) 217—219.
Voogd (van der) 92.
Voorda 278.
Voorhees (van) 312-314.
Voorne 74.
Voorthuyzen 245.
Vorden (van) 118, 119, 132, 295, 368.
Vorstius 82.
Vos (de) 181, 303.
Voss (van) 317.
Vosz (von) 130.
Vowinckel 205, 206, 231.
Vreden 298.
Vrenhove 17, 38.
Vrient 239, 248.
Vries (de) 278, 309.
Vriese (de) 248, 304.
Vrilinck 270.
Vrolikhert 128.
Vroom 139.
Vroombrouck 140.
Vrijbergen (van) 345, 346.
Vrijse (de) 245.
Vulpen (van) 184.
Vijgh 279.
Vyginck 238.

W.

Waben 79.
Wachtendonck (von) 189.
Wael van Vronesteyn (de) 217-219.
Wagensvelt 110.
Wagt (v. der) 306.
Walbeek 145.
Walckerdinck 271, 273.
Wale (de) 255, 319.
Walenburgh (van) 184.
Wall 313.
Wall (van de) 255, 256, 286, 287, 326, 383.
Walle (then) 286.
Walleran 347.
Wallis 223.
Walsmitte 305.
Walyen 131.
Warmeloo (van) 210.
Warnaar 304.
Warnars 60.
Warnsinck 201, 271, 375.
Wassenaar 225—228, 287, 288.
Wassenhove (van) 384.
Wasteau 380.
Webber 223.
Wedergrate (van) 169.
Weenigem (van) 279.
Weerts 105, 264.
Wege (ten) 303.
Weghe (ten) 370.
Wellbrem 339.
Wendig 280.
Wececke (von) 375.
Wessels 201.
Westenberg 230.
Westerbaan 63.
Westerhuis 50.
Westerick 232.
Westerwoudt 182.
Westerwijck 247.
Westhoeck 247, 248.
Westphalen (van) 71.

Westren (von) 177.
Westrenen (van) 8. 64. 93., 125 -127, 192, 249.'
Werve (van de) 243.
Weyck (von) 306.
Weyers 146.
Wichers 91.
Wicke 338, 339.
Wiel (Deuffer) 160.
Wierdsma 353-362.
Wieringen (van) 160,190, 191, 224, 256, 282.
Wikkenburg (van) 304.
Wildeman 349.
Wijdt (de) 186, 284.
Willink 59, 60, 116, 153, 156, 199, 201, 202, 237, 311, 369, 376.
Willink (van Leuvenigh) 156.
Wilt (van der) 133.
Wiltinck 272.
Wiltschut 221, 383.
Wiltvangk 160, 351.
Winderlingh 245.
Winnocx 165.
Wintholt 271, 274.
Wirtz 384.
Wissoc 165.
Wit (de) 87.
With (de) 109.
Witt (de) 258.
Witsen 91, 121.
Witt (de) 258.
Witteveen 160, 191.
Woerden 74.
Woerden (van) 256.
Woldt 279.
Wolf (die) 94,127, 192, 222, 279.
Wolff (de) 211.
Wols 304.
Wolterbeek 145.
Wolters 119.
Wonder 344.
Wordt (ter) 341.
Wouw (van) 139.
Wouwere (de) 286.
Wreden 340.
Wulff 363.
Wybinga 383.
Wijck (van) 5, 6, 184, 244, 343.
Wijckelen (van) 315.
Wijcoff 312—314.
Wyck (van der) 201.
Wymersma (van) 49.
Wijnbergen (van) 69.
Wiinbrenner 103
Wijnen 7.
Wijngaarden (van) 352, 384.
Wijngaarden (Oem van) 156. 256, 351, 352.
Wijngaerd (van) 256.
Wijs (de) 81.
Wyschel (von) 336.

Y.

Ydeghem (d') 156.
Young 320.
Yselstein (van) 72, 288.
Yssel de Schepper 161—171.

Z.

Zande (v. den) 337.
Zanten (van) 343.
Zeewoldt 63, 191.
Zegers 7.
Zegers van Ydegem en Wassenhoven 256, 351, 384.
Zeveker 275, 299.
Zevenbergen (van) 182, 213.
Zickele (van der) 20.
Zomerzee 248.
Zuylen (van) 121,132, 157.
Zuylen van Nieveld (van) 124.
Zuylen van Nyevelt (van) 124.
Zwanenburg (van) 284. 285, 380.
Zwijsen 136.
Zijl (van) 343.
Zijll 384.
Zijnen 145

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de Nederlandscht Staatscourant zijn in dm loop der maand December van het jaar 1930 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. ***van Leendert Water,*** arbeider, te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Johanna Marina Ingenhoven,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Ingenhoven Water*** te dragen;
2. van ***Hugo Albertus Odijk,*** te Haarlem ; ***Hugo Cornelis Odijk,*** zoo voor zich als voor zijne minderjarige wettige nakomelingen, te Zaandam ; ***Catharina Johanna Gesina Odijk*** en ***Gerardus Maria Theodorus Odijk,*** beiden te Haarlem, tot het veranderen van den geslachtsnaam *Odijk* in dien van ***van Odyck*** ;
3. van ***Rikus Pit,*** te Enschede, ten behoeve van den minderjarigen ***Hans Günter Boersma,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Boersma*** in dien van Pit ***Boersma*** ;
4. van ***Jan Willem Jacob Verloop,*** te Utrecht, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***van Noordenne Verloop*** te dragen ;
5. van ***Antje Wilhelmina van Veen*** en ***Johannes Theodorus Petrus ter Bruggen,*** echtelieden, te Den Helder, ten behoeve van den minderjarige ***Johannes Petrus Theodorus wan Beek,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***ter Bruggen van Beek*** te dragen;
6. van ***Bartholomeus Kroon,*** te Alphen a/d Rijn, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Hoogwerff Kroon*** te dragen ;
7. van ***Nicolaas Ruckert,*** te Amsterdam, ten behoeve van den minderjarige Gerard ***Wolters,*** te Amsterdam, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Wolters Ruckert*** te dragen ;
8. van ***Bartholomeus Kroon,*** te Voorschoten, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Hoogwerff Kroon*** te dragen.

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. George de ***Graaf,*** op de onderneming Getas, bij Salatiga, om hem te vergunnen zich voortaan te noemen wan *Blarcum* de ***Graaff;***
2. ***Hadji Anoear,*** vroeger genaamd *Samsoedin,* te Malang, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Anoear*** aan te nemen;
3. ***Raden Hoesen Koesoemaatmadja,*** 1ste klerk bij de afd. Controle der Staatsspoor- en Tramwegen, te Bandoeng, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Koesoemaatmadja*** aan te nemen;
4. G. ***J. van Room,*** te Pontianak, om aan zijnen minderjarigen pleegzoon ***Alexander Ferdinand Leopold*** te vergunnen den geslachtsnaam ***van Room*** aan te nemen ;
5. ***Oesman,*** in de desa Mentikan, district en afdeeling Modjokerto, om hem te vergunneu den geslachtsnaam ***Oesman*** aau te nemen ;
6. ***Hendrik Jan Timporok,*** adj.-commies bij het Dept. van Oorlog, te Bandoeog, om hem te vergunnen zich voortaan te noemen Croese ***Timporok*** ;
7. ***Aroeman,*** in de desa Pagentan, district Singosari, residentie Malang, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Andrie*** aan te nemen ;
8. ***Raden Trenggono,*** te Salatiga, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Soerjobroto*** aan te nemen;
9. Dr. ***Mas Kisman,*** te Pangkalpinang, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Kisman*** aan te nemen ;
10. ***R. E. Thiem,*** te Weltevreden, om aan zijne minderjarige pleegdoohkr ***Irma Maritza*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Thiem*** aan te nemen;
11. ***C. Trommelen,*** te Bandoeng, om aan zijne minderjarige kinderen ***Johannes Jacobus, Antonius*** Adriaan, ***Elisabeth Elize en Paulus Petrus te*** vergunnen den geslachtsnaam ***Trommelem*** aan te nemen ;
12. ***Patha,*** in de dessa Soentaradja, regentschap Bandoeng, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Patha*** Ban te nemen ;
13. ***Kiagoes Mohamad Ali Hanapiah*** alias ***Emok bin Kiagoes Mohamad Hoesin,*** in de kampong Soengei Sawah ter hoofdplaats Palembang, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Hoesin*** aan te nemen.

Bij Koninklijk besluit is toegestemd:

1. 20 November 1930, no. 38, dat

1°. ***Mr. Frederik Jacobus Daniel Cornelis Egter,*** geboren te Arnhem 18 Augustus 1864, en diens minderjarige wettige nakomelingen, ***Abraham Jacobus Frederik Michiel Egter,*** geboren te Brielle 24 September 1905, en diens minderjarige wettige nakomelingen, en ***Charlotte Wibbina Egter,*** geboren te Brielle 14 October 1908, hun geslachtsnaam veranderen in dien van ***Egter van Wissekerke*** ;

2°. ***Albert de Vries,*** geboren te Deventer 19 Maart 1890, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van ***van der Laan de Vries*** ;

2. ***29*** November 1930, no. 62, dat

1°. ***Dirk de Mooij,*** geboren te Amsterdam 18 Juni 1905, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Vos*** de ***Mooij*** ;

2°. ***Jan Heere,*** geboren te Rotterdam 25 Januari 1928, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Heere Gnade;***

3°. Johanna ***Sophia Agatha deça Carança,*** geboren te Amsterdam 6 Juni 1919, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Deça Carança*** van ***der Tooren;***

4°. ***Maarten*** van ***den Heuvel,*** geboren te Sliedrecht 28 Mei 1921, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Boer van den Heuvel;***

3. ***10*** December 1930, no. 32, dat

1°. ***Jennigien Tobij,*** geboren te Zwolle 8 April 1919, haar geslachtsnaam verandere in dien van de ***Haan;***

2°. ***Antonius Jöseph Nijssen,*** geboren te Haarlem 22 Januari 1903, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Baart;***

3°. ***Cornelis Greveling,*** geboren te Heerenveen, gemeente Aengwirden, 13 Februari 1928, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***de*** Boer;

4°. ***Cornelia Blom,*** geboren te Callantsoog 28 Maart 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Blom Machielse.***

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is gewijzigd verleend:

1. 3 November 1934, nº. 28, aan
Mohamad Jasin bin Mohamad Tojib, te Palembang, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Tojib*** aan te nemen;
2. 6 November 1930, nº. 2, aan
Noorsam, te Soerabaja, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Noorsam*** aan te nemen;
3. 7 November 1930, nº. 11, aan
Corry, minderjarige pleegdochter van ***P. C. Roso***, te Weltevreden, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Roso*** aan te nemen;
4. 10 November 1930, nº. 21, aan
Christina, echtgenoote van ***Piet Piculima***, te Magelang, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Christina*** aan te nemen;
5. 20 November 1930, nº. 23, aan
Raden Choedori, te Bandoeng, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Choedori*** aan te nemen;
6. 22 November 1930, nº. 11, aan
Moenadjat, te Toeloengagoeng, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Moenadjat*** aan te nemn;
7. 22 November 1930, nº. 12, aan
Gilbertus Dahlia, te Malang, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***wan Woesik*** aan te nemen;
8. 22 November 1930, nº. 13, aan
Pieter Johannes, minderjarigen pleegzoon van ***H. J.*** wan ***Loghem***, te 's-Gravenhage, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***van Loghem*** aan te nemen.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de Nederlandsche Staatscourant zijn in den loop der maand Januari van het jaar 1931 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. van *Hendrikus Martinus Sprokkelenburg,* te Heemstede, ten behoeve van de minderjarige *Eline Veenstra,* tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Veenstra* in dien van *Sprokkelenburg;*
2. van *Hendrik Last en Cornelia Jacoba Catharina Hofman,* echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van den minderjarige *Jan Cornelis Hofman,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Hofman* in dien van *de Kruyff;*
3. van *Paulus Voorthuijsen,* te Anna Paulowna, als voogd over *Paulus Albertus van Rheenen,* geboren te Utrecht 26 April 1929. tot het veranderen van diens geslachtsnaam van *Rheenen* in dien van *Voorthuijsen;*
4. *van Gerrit Bouwmeester,* te 's-Gravenhage, ten behoeve van den minderjarige *Andreas Ewe Bouwmeester,* ten einde voortaan den geslachtsnaam *ten Oever Bouwmeester* te dragen:
5. van *Catharina Elixabeth Brouwer,* te Amsterdam, ten einde voortaan den geslachtsnaam van *Limburg* Brouwer te dragen;
6. van *Willem Vleeshakker,* te Wormer, ten behoeve van den minderjarige Simon *Gustaaf Hoogvorst,* geboren te den Helder 15 Juni 1930, ten einde voortaan den geslachtsnaam *Hoogvorst- Vleeshakker* te dragen;
7. van *Conrad Giesbertz,* te Mülheim-Ruhr (Broich), ten behoeve van de minderjarige *Irma Timmermans,* tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Timmermans* in dien van *Giesbertz;*
8. van *Rommert Kasimier, Zwaanhilde Sieneke Gerda Kasimier* en *Hendrik Brugt Gerhard Kasimier,* allen te 's-Gravenhage, ten einde, zoo voor zich als voor het minderjarige kind van eerstgenoemde, hunnen geslachtsnaam te veranderen in dien van *Casimir;*
9. van *Johan Michiel Charles Nijland,* te 's-Gravenhage, ten behoeve van de minderjarige *Johanna Annette Luchtenberg,* tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Luchtenberg* in dien van *Nijland;*
10. van *Gijsbert van Rossum,* typograaf, en *Christina Maria de Groot,* echtelieden, te Hoorn, ten behoeve van de minderjarige *Johanna van Vliet,* ten einde voortaan den geslachtsnaam van *Vliet van Rossum* te dragen.

Aan den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië hebben verzocht:

1. *Abdoerrohim bin Hadji Zainal,* in de kampoeng 9 Ilir ter hoofdplaats Palembang, om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Zainal* aan te nemen;
2. *Kiagoes Salim bin Kiagoes Amak,* te Batoe-Radja (Palembang), om hem te vergunuen den geslachtsnaam *Amak* aan te nemen;
3. *W. E. Kleian,* te Tandjong-Priok, om aan zijn minderjarigen pleegzoon *Robbert* te vergannen den geslachtsnaam *Kleian* aan te nemen;
4. Vrouwe *E. W. Nieuwenhuijs* en haar echtgenoot *A. St. M. D. Prins,* te Batavia, om aan de uit het eerste huwelijk van eerstgenoemde met wijlen *C. B.* van *Gent,* 22 Februari 1917 te 's-Gravenhage geboren dochter *Elise Cornelia van Gent* te vergunnen zich voortaan te noemen *E. C. Prins van Gent;*
5. *Th. E. M. Roosenschoon,* te Tasikmalaja, om aan zijn minderjarigen pleegzoon *Bob* te vergunnen den geslachtsnaam *Roosenschoon* aan te nemen;
6. *Soerahman,* te Bandoeng, om hem en zijne echtgenoote *Rame* te vergunnen onderscheidenlijk de geslachtsnamen *Soerahman* en *Rame* aan te nemen;
7. *Mesagoes Noeng bin Mesagoes Asaari,* te Batoe Radja (Palembang), om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Asaari* aan te nemen.

Aan den Gouverneur van Curaçao heeft verzocht:

Norberto Fermin Romulus Horcere, op Curaçao, om hem te vergunnen zijn geslachtsnaam *Horcere* te veranderen in dien van Gorsira.

Bij Koninklijk besluit is toegestemd:

1. 17 December 1930, no. 30, dat *Dirkje van Loenen,* geboren te Utrecht 5 Augustus 1902, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Meurs;*
2. 24 December 1930, no. 33, dat 1°. *Jan Henry Droomer,* geboren te Laren (N.-H.) 22 Juli 1907, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Bruinaars;* 2°. *Sophia Reuvecamp,* geboren te Amsterdam 2 Maart 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Reuvecamp Goos;* 3°. *Sietske Poortstra,* geboren te Groningen 26 Februari 1926, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Poortstra Rahm;* 4°. *Johannes Petrus Geurtsen,* geboren te Rotterdam 27 Januari 1924, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Paulus;*
3. 5 Januari 1931, no. 49, dat 1°. Patricia *Annie Myhill,* geboren te Londen 22 Augustus 1927, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Myhill Hammer;* 2°. Maria *Paulina Gielen,* geboren te 's-Gravenhage 17 December 1911, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Bär;*
4. 7 Januari 1931, no. 35, dat 1°. *Engelbertus Zuidgeest,* geboren te Valburg 4 Mei 1922, zijn geslachtsnaam verandere in dien van de *Bruijn;* 2°. *Kaatje* Buis, geboren te Velsen 5 October 1907, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Tismeer Buis;* 3°. *Johanna Adriana Wielemaker,* geboreo te Amsterdam 4 November 1911, haar geslachtsnaam verandere in dien van de *Jong;*
5. 7 Januari 1931, no. 36, dat *Marie Therese Huffnagel,* geboren te Ruurlo 8 Augustus 1912, en *Carel Godfried Huffnagel,* geboren te Heerlen 4 Februari 1916, hun geslachtsnaam veranderen in dien van *Verdonck Huffnagel.*

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is goedgevonden:

1. 27 November 1930, no. 11, aan ***Dachlan***, te Alabioe, Amoentai (Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo), vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Dachlan*** aan te nemen;

2. 29 November 1930, no. 17, aan ***Loulou***, minderjarige pleegdochter van ***E. Th. van Ommen*** en zijne echtgenoote ***M. Ch. Antoni***, te Batoedjadjar (West-Java), vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***van*** Ommen aan te nemen;

3. 4 December 1930, no. 13, aan ***Abraham Risakahu***, commies 1e kl. bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst, te Bandoeng, en zijnen wettigen nakomelingen, vergunning te verleenen hunnen geslachtsnaam ***Risakahu*** te veranderen in dien van ***van Ris;***

4. 6 December 1930, no. 5, goed te keuren, dat door ***Richard Soenáaroe*** de geslachtsnaam ***Soendaroe*** is aangenomen;

5. 20 December 1930, nq. 20, aan ***Koesman***, bij den doop genaamd ***Johannes Diedericus***, te Bandoeng, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Gilman*** aan te nemen en zich alzoo voortaan te noemen en te schrijven ***Johannes Diedericus Gilman***;

6. 22 December 1930, no. 18, aan ***Mas Mangoenhadiprodjo***, te Bandoeng, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Mangoenhadiprodjo*** aan te nemen;

7. 23 December 1930, no. 15, aan ***Albert Servaas***, zich noemende ***Albert Servaas van Nouhuijs***, te Weltevreden, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***van Nouhuijs*** aan te nemen;

8. 23 December 1930, no. 16, aan ***Marianne***, zich noemende ***Marianne van Alphen***, te Weltevreden, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***van Alphen*** aan te nemen;

9. 23 December 1930, no. 18, aan ***Karimoen***, te Blitar, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Karimoen*** aan te nemen.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Februari van het jaar 1931 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering:

1. van ***Jacob Matthijs Buis,*** te Hoorn, tot het veranderen van diens geslachtsnaam Buis in dien van ***Stammes***;
2. van Hendrik ***Singstra*** en ***Aukje Mud,*** echtelieden, te Leeuwarden, ten behoeve van hunne pupil ***Trijntje Johanna de Wit,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***de Wit Singstra*** te dragen;
3. van Dr. S. ***P. Bakker,*** te Amsterdam, voor zich en zijne wettige nakomelingen, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Tammenoms Bakker*** te dragen;
4. van ***Arie Rietdijk,*** te Rotterdam, ten behoeve van den minderjarige ***Arie Jan Westerweel,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Westerweel*** in dien van ***Rietdijk***;
5. van ***Coenraad Boas,*** te Velsen, voor zich en zijne minderjarige wettige nakomelingen, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***van Emde Boas*** te dragen;
6. van ***Johannes Mattheus Roelofs*** en echtgenoote, te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Maud Benavente,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Benavente Roelofs*** te dragen.

Aan den **Gouverneur-Generaal** van **Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***Abdoerazak,*** te Samarinda, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Abdoerazak*** aan te nemen;
2. ***William Augenstein,*** te Kediri, om zijne minderjarige pleegdochter ***Sonja Pietersen*** te vergunnen haren geslachtsnaam ***Pietersen*** te veranderen in dien van ***Augenstein***;
3. ***Mesagoes Hadji Hoesin Bin Mesagoes Hadji Asik,*** te Palembang, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Asik*** aan te nemen;
4. ***Hadji Achmad Fagih Bin Hadji Ismail,*** te Bangil (Oost-Java), om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Fagih*** aan te nemen;
5. ***I. S. Tio,*** te Soerabaja, om aan zijn minderjarige pleegdoohter ***Keng Nio*** (Corrie) te vergunnen' den geslachtsnaam ***Tio*** aan te nemen;
6. ***P. D. van der Lee*** en ***M. E. Jansen,*** echtelieden, te Soerabaja, om de minderjarige dochter van laatstgenoemde, Cora ***Jansen,*** te vergunnen haar geslachtsnaam ***Jansen*** te veranderen in dien van ***van der Lee***;
7. het Bestuur van de St. E'ranciscusvereeniging R. K. Jongensweeshuis te Padang, om aan de minderjarige pupillen ***Leonardus,*** zich noemende ***Leonardus Kihm***; ***Hendrik,*** zich noemende ***Hendrik Bruijn***; ***Willij,*** zich noemende ***Willij Mendelaar***; ***Antoon,*** zich noemende ***Antoon Affidon***; en ***Martinus,*** zich noemende ***Martinus Reijnhart,*** te vergunnen respectievelijk den geslachtsnaam ***Kihm, Bruijn, Mendelaar, Affidon*** en ***Reijnhart*** aan te nemen;
8. ***W. G. van Haastert*** en zijne echtgenoote ***A. E. van Haastert,*** geboren Siahaya, te Bandoeng, om hun minderjarigen pleegzoon ***Karel*** te vergunnen den geslachtsnaam van ***Haastert*** aan te nemen;
9. ***Pieter August Ong,*** te Soerabaja, om hem en zijn wettigen nakomelingen te vergunnen hun geslachtsnaam ***Ong*** te veranderen in dien van de Vorst;
10. ***Roelof Izaac*** Benjamin ***Rilatupa,*** te Soerabaja, om hem en zijn wettigen nakomelingen te vergunnen hun geslachtsnaam ***Rilatupa*** te veranderen in dien van ***Leuwol***;
11. Q. ***Bos,*** te Solo, om zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Corrie,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Bosz*** aan te nemen;
12. ***Gustaaf Albertus Philip,*** bij den doop genaamd Philip ***Albertus,*** te Medan, om hem te vergunnen den geslachtsnaam Philip aan te nemen;
13. ***Ahmad Sagaf,*** te Weltevreden, om zijn echtgenoote ***Ainsjah*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Ainsjah*** aan te nemen;
14. J. ***Mait*** en zijn echtgenoote ***L. Wakkary,*** beiden wonende te Koetaradja, om aan hun minderjarigen pleegzoon, bij den doop genaamd Simon ***Johannes,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Mait*** aan te nemen:
15. ***Tjokroprajitno,*** te Soerabaja, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Asmo*** aan te nemen.

Bij Koninklijk besluit is toegestemd:

1. 17 December 1930, no. 30, dat ***Bernardus Broeksma,*** geboren te Zaandam 31 Maart 1922, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Westrik Broeksma***;
2. 5 Januari 1931, no. 49, dat 1° Helena ***Löhl,*** geboren te 's-Gravenhage 4 Augustus 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Eerhard***; 2°. ***Maria Catharina Marcussen,*** geboren te Amsterdam 16 Maart 1908, en ***Ludovicus Gerardus Marcussen,*** geboren te Deurne (België) 2 Januari 1913, hun geslachtsnaam veranderen in dien van ***Wijbrands Marcussen***;
3. 7 Januari 1931, no. 36, dat ***Annie Schut,*** geboren te Hoorn 3 December 1925, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Schut Leffers***;
4. 26 Januari 1931, no. 32, dat 1°. ***Marinus Versloot,*** geboren te Valburg 13 Augustus 1914, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***van der Meij***; 2°. ***Marietje Roele,*** geboren te Hoorn 24 Juli 1925, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Groen***; 3°. ***Aaltje Brouwer,*** geboren te Scherpenzeel 13 Maart 1915, en ***Gerritje Brouwer,*** geboren te Scherpenzeel 18 November 1917, haar geslachtsnaam veranderen in dien van ***Epping***; 4°. ***Bauke Douwe Stap,*** geboren te Wier, gemeente Menaldumadeel, 3 April 1927, zijn geslachtsnaaam verandere in dien van ***Bark***; 5°. ***Johan Vincken,*** geboren te Helder 14 September 1916, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Smids Vincken***; 6°. ***Albert Scholtens,*** geboren te Groningen 8 Mei 1928, zijn geslaohtsnaam verandere in dien van ***Scholtens Weert-***

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is goedgevonden:

1. 29 December 1930, nº. 39. aan de minderjarige pleegdochter van ***F. J. Peefers,*** bij den doop genaamd ***Catharina,*** te Bandoeng, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Peefers*** aan te nemen;
2. 3 Januari 1931, nº. 31, aan ***Basar*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Basar*** aan te nemen;
3. 10 Januari 1931, nº. 21, aan ***Njai Asmanah,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Asmanah*** aan te nemen;
4. 16 Januari 1931, nº. 12, aan den minderjarigen pleegzoon ***Jophie Pieter, van A. Martherus*** eu zijne echtgenoote ***M. A. Huysers,*** te Wates (Oost-Java), vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Marfherus*** aan te nemen;
5. 16 Januari 1931, nº. 13, aan ***Cornelis,*** zich noemende ***Cornelis Terwogt,*** en zijne echtpenoote ***Mas Adjeng Darsi,*** te Soerabaja, vergunning te verleenen den geslachtsnaam onderscheidenlijk ***Terwogt*** en ***Darsi*** aan te nemen;
6. 19 Januari 1931, nº. 33, aan ***Eugentina Josephina Pattijsama,*** echtgenoote van ***Marcus Frans Pattijapon,*** te Magelang, vergunning te verleenen den geslachtsnaam ***Pattijsama*** aan te nemen.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Maart van het jaar 1931 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering :

1. van ***Gijsbertus van Doorn,*** te Hilversum, als voogd van de minderjarige ***Cornelia Johanna Valkenhoff,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam in dien van ***Valkenhoff van Doorn;***
2. van ***Reinier Mulder,*** te 's-Gravenhage, ten behoeve van de minderjarige ***Reina Cornelia Bastiaan,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam in dien van ***Mulder*** ;
3. van ***Geert Eleveld*** en ***Klaasje van den Berg,*** echtelieden, te Rotterdam, ten behoeve van den minderjarigen ***Gerrit Lucas van den Berg,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Eleveld van den Berg*** te dragen ;
4. van *Cornelis* Spaan, te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Hettie Leeuwensteyn,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Leeuwensteyn*** in dien van ***Spaan;***
5. van ***Geesje Brouwer*** en Gosse ***Nonkes,*** echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Hajelina Croesen,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Croesen*** in dien van ***Nonkes*** ;
6. van ***Andries Timmerman*** en ***Abeltje de*** Boer, echtelieden, te Munnekeburen, gemeente Weststellingwerf, ten behoeve van den minderjarige ***Teunis de Boer,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam de ***Boer*** in dien van ***Timmermans;***
7. van Mozes *Moffie* en Jetje ***Zwaaf,*** echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Wolf van*** Spier, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***van Spier -Moffie*** te dragen;
8. van ***Maartje Heyn*** en ***Roelof Suk,*** echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Marjorie Elisabeth Heyn,*** dochter van eerstgenoemd?, tot het veranderen van dezer geslachtsnaam in dien van ***Suk;***
9. van ***Emanuel Augurkiesman,*** bedrijfsleider eener naamlooze vennootschap, en ***Wolf*** *Augurkiesman,* adjunct-directeur eener naamlooze vennootschap, beiden te Amsterdam, om den door hen gedragen geslachtsnaam te doen veranderen in dien van ***Kiesman;***

Aan den **Gouverneur-Generaal** van **Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***Ando Dermawan Moenaff,*** te Pangkah (Midden-Java), om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Moenaff*** aan te nemen;
2. ***L. Ch. Dumoulin,*** te Bandoeng (West-Java), om aan zijne minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Bertha,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Dumoulin*** aan te nemen ;
3. ***Carel Manopodeh,*** te Menado, om aan zijne echtgenoote ***Sakijem*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Sakijem*** aan te nemen ;
4. ***A. J. Hissink*** en zijne echtgenoote ***A. Th. Eckenhausen,*** te sf. Bedadoeng (Oost-.Java), om aan hunne minderjarige pleegdochter ***Pamela Hall*** te vergunnen haar geslachtsnaam ***Hall*** in dien van ***Hissink*** te veranderen;
5. ***Noerdin bin Mohamad Oetih,*** te Palembang, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Mohamadoetih*** aan te nemen ;
6. Vrouwe ***Tjiajoe binti Hadji Matjik,*** te Palembang, om haar te vergunnen den geslachtsnaam *Matjik* aan te nemen;
7. ***Hoesin bin Hadji Doeng,*** te Palembang, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Doeng*** aan te nemen;
8. Vrouwe de weduwe ***Haniah binti Boerhan,*** te Palembang, om haar te vergunnen den geslachtsnaam *Boerhan* aan te nemen;
9. ***Martha Theodora Magdalena,*** zich noemende ***Kaltofen,*** te Buitenzorg, om haar te vergunnen den geslachtsnaam ***Kaltofen*** aan te nemen ;
10. ***Louis Kaijadoe,*** te Semarang, om aan zijne echtgenoote ***Poppie*** Maria te vergunnen den geslachtsnaam ***Ledoux*** aan te nemen ;
11. ***Kemas Hamzatin bin Kemas Hadji Hamid,*** te Kepahiang (Beokoelen) om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Hamid*** aan te nemen;
12. ***Raden Karnadi,*** te Djombang (Oost-Java), klerk bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst, om aan zijne minderjarige dochter *Annie Rudolfin* te vergunnen den geslachtsnaam *Carnadie* aan te nemen;
13. ***Kemas Abdullah Wassil,*** te Hatoeradja (Palembang), om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Wassil*** aan te nemen ;
14. G. ***H. de Heer,*** te Weltevreden, om aan zijne minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Hannie,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***van Wakkum*** aan te nemen ;
15. Vrouwe *H. H.* Emanuels, weduwe van ***J. F. Waller,*** te Poerworedjo (Midden-Java), om haar minderjarigen pleegzoon ***Jan Henry*** te vergunnen den geslachtsnaam *Waller* aan te nemen ;
16. *Abdul Soekoer Arsad,* in de doesoen Sandaran Agoeng, marga Pedada, onderafd. Kroë, residentie Benkoelen, om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Arsad* aan te nemen;
17. ***A. W. van Ede,*** te Banjoemas (Midden-Java), om aan zijn minderjarigen pleegzoon, bij den doop genaamd ***Jacobus,*** te vergunnen den geslachtsnaam van ***Ede*** aan te nemen;
18. ***J. A. L. Jacobs,*** te Bodjonegoro (Oost-Java), om aan zijn minderjarige pleegdochter ***Roenta*** te vergunnen den geslachtsnaam *Jacobs* aan te nemen ;
19. *L.* van der ***Etst,*** te Meester-Cornelis (West-Java), om aan zijn natuurlijken broeder *Willem* te vergunnen den geslachtsnaam van der ***Elst*** aan te nemen.

Aan den **Gouverneur van Suriname** heeft verzocht:

Sandy George ***Samson,*** te Paramaribo, om hem te vergunnen zijn geslachtsnaam ***Samson*** te veranderen in ***van Leeuwaarde***

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

1. 29 Januari 1931, nº. 40, dat *Mr.* ***Frederik Karel de Haan,*** geb. te Heerde 16 November 1885, zoo voor zich als voor zijne minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam verandere in dien van ***Reijsenbach*** de ***Haan;***

2.19 Februari 1931, nº. 39, dat 1º. *Maria Antonia* Johanna *Hulshof,* geboren te Utrecht 25 Februari 1922, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Hulshof ten Veelde;* 2º. *Marinus Jongebloet,* geboren te Amsterdam 3 Februari 1920, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Tielen;* 3º. *Bartha Johanna Spies,* geboren te Rhenen 9 December 1925 haar geslachtsnaam verandere in dien van *van Mastwijk Spies;*

3.19 Februari 1931, nº. 40, dat 1º. *Gerhard Vossnack,* geboren te Delft 28 Juli 1921, zijn geslachtsnaam verandere in dien van Obma *Vossnack;* 2º. Jan *Pieter Haikes,* geboren te Rotterdam 28 Juni 1904, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Haikes Delgman;* 4º. *Arnold Meerstadt,* geboren te Zutphen 7 Augustus 1911, zijn geslachtsnaam verandere in dien van van der *Vem Meerstadt;*

4.9 Maart 1931, nº. 64, dat 1". *Maud Veitch Flockhart,* geboren te Mount Florida (Schotland) 30 April 1886, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Vermeden Flockhart;* 2º. *Jan Pieter Henri Kief t,* geboren te Brummen 21 Juni 1885, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam verandere in dien van *Lepeltak Kieft;*

5.9 Maart 1931, nº. 75, dat 1º. *Ymkje Korf,* geboren te Leeuwarden *5* Januari 1915, haar geslachtsnaam verandere in dien van de *Koe;* 2º. *Eva Nijman,* geboren te 's-Gravenhage 16 Juni 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Nijman van Zanten;* 3º. *Gerardus Lahnstein,* geboren te Leiden 8 October 1922, zijn geslachtsnaam verandere in dien van de *Wolf Lahnstein;* 4º. *Leonard Hermen Adriaan Mensinga,* geboren te Vreeswijk 8 Februari 1924, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Burghart.*

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is goedgevonden:

1.23 December 1930, nº. 17, aan *Jan Barre,* geboren te Lebong Soelit (Benkoelen) 6 Juli 1910, minderjarigen pleegzoon van *H. Waterloo,* te Buitenzorg, te vergunnen zich voortaan te noemen *Jan Waterloo Barre;*

2.30 Januari 1931, nº. 19, dat door *Hadji Mohamad Sirat,* vroeger geheeten *Asir,* de geslachtsnaam *Sirat* is aangenomen;

3. 3 Februari 1931, nº. 5, aan *Louise de Jong,* geboren te Bandoenp 31 Januari 1927, minderjarige pleegdochter van wijlen C. *F. Utxmann* en zijne echtgenoote *E. J Colenbrander,* te Tjimahi (West-Java), te vergunnen zich voortaan te noemen *Louise Utzmann de Jong;*

4. 6 Februari 1931, nº. 3, aan *Eduard Gornelis Westhoff,* geboren te Nieuwer Amstel (Noord-Holland) 27 Juli 1884, te Soekamanghi (Midden-Java), en zijne wettige nakomelingen te vergunnen zich voortaan te noemen *Sundifort Westhoff;*

5.6 Februari 1931, nº. 37, aan *Anang Atjil bin Kasomo Wiro Negoro,* te Samarinda (Zuider- en Oosterafd. van Borneo) te vergunnen den geslachtsnaam *Kasomo Wiro Negoro* aan te nemen;

6.10 Februari 1931, nº. 32, aan *Erma* en *Johan,* minderjarige pleegkinderen van *R. Broich,* te Batavia-Centrum, te vergunnen den geslachtsnaam *Broich* aan te nemen;

7.10 Februari 1931, nº. 33, aan *Antje,* minderjarige dochter van Soegiati, echtgenoote van *Benoem Reidnied,* te Semarang, te vergunnen den geslachtsnaam *Reidnied* aan te nemen;

8. 10 Februari 1931, nº. 34, *Mohamad Hambaly bin Hadji Abdulmanan bin* Lanang *Sjarafoedin,* te Palembang, te vergunnen den geslachtsnaam *Lanangsjarafoedin* aan te nemen;

9. 12 Februari 1931, nº. 22, aan *Sophietje Josina,* minderjarige pleegdochter van *P. J. Pattiradjawanij,* te Bandoeng (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Pattiradjawanij* aan te nemen;

1.0. 18 Februari 1931, nº. 34, aan *Gerrit Hendrik,* minderjarigen pleegzoon van G. *H. Meijer,* te Bandoeng (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Meijer* aan te nemen;

11. 23 Februari 1931, nº. 12, aan *Carolina,* zich noemende *Carolina Germer,* te Ambarawa (Midden-Java), te vergunnen den geslachtsnaam Germer aan te nemen;

12.25 Februari 1931, nº. 40, aan *Kemas Hadji Nanoeng bin Kemas Hadji Saraboedin,* te Palembang, te vergunnen den geslachtsnaam *Saraboedin* aan te nemen.

Bij **beschikking van den Gouverneur van Curaçao** is goedgevonden:

1.29 Januari 1931, nº. 152, aan *Antonio Jacob Dorothea* vergunning te verleenen om zijn geslachtsnaam *Dorothea* te veranderen in dien van *Trappenberg;*

2.29 Februari 1931, nº. 298, aan Willem *Francisco Pieters* vergunning te verleenen om zijn geslachtsnaam *Pieters* te veranderen in dien van *Schoonewolf.*

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlaadsche Staatscourant zijn** in den loop der maand April van het jaar 1931 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering :

1. van *Wilhelmine Alma Fischer,* te Arnhem, tot verandering van haar geslachtsnaam *Fischer* in dien van *van der Loo* ;
2. van *Willem Kloot,* te Dordrecht, zoo voor zich als voor zijne minderjarige wettige nakomelingen, tot het veranderen van den geslachtsnaam *Kloot* in dien van *Kentson* ;
3. van *Jan Keyzer,* te Barsingerhorn, ten behoeve van den, minderjarige *Robert Booda,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Booda* in dien van *Keyzer* ;
4. van *Hendrik Hooreman* en *Hermine Hendrika van Leeuwen,* echtelieden, te 's-Gravenhage, ten behoeve van den minderjarigen *Bernard Johan Thiery,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Thiery* in dien van *Hooreman* ;
5. van *Johannes Blankert,* te Amsterdam, als voogd over de minderjarige *Julia Geek,* tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Geek* in dien van *Blankert* ;
6. van prof. *Albert Sybrandus Buisman,* hoogleeraar, te 's-Gravenhage, zoo voor zich als voor zijne minderjarige wettige nakomalingen, ten einde voortaan den geslachtsnaam *Keverling Buisman* te dragen ;
7. van *Henri Albert Huisman,* notaris, te Groningen, zoo voor zich als voor zijne minderjarige wettige nakomelingen, ten einde voortaan den geslachtsnaam *Keverling Buisman* te dragen;
8. van *Chriatiaan Nicolaas de Ridder,* stuurman ter koopvaardij, te Rotterdam, zoo voor zich als voor zijne minderjarige wettige nakomelingen, ten einde voortaan den geslachtsnaam van *Kerkwijk de* Ridder te dragen;
9. van *Jan Fredericus Waker,* arts, te Nieuwolda, ten einde voortaan den geslachtsnaam *Bracht Waker* te dragen;
10. van *Jan Duursma* en *Klaasje Haanstra,* echtelieden, te Oosterwolde, gemeente Ooststellingwerf, ten behoeve van de minderjarige *Aaltje Bakker,* tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Bakker* in dien van *Bakker Duurama.*

Aan den **Gouverneur-Generaal** van **Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1.8. *J. W. Donker* en eohtgenoote, beiden te Weltevreden, *om* aan hunne minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd *Bernardina Pieternella Johanna,* te vergunnen den geslachtsnaam *Donker* aan te nemen ;
2. *David Bolang* en zijn echtgenoote, zich noemende *Johanna Pasilah,* beiden te Djagalan ter hoofdplaats Jog jakarta, om aan laastgenoemde te vergunnen den geslachtsnaam *Pasilah* aan te nemen ;
3. Erna *Johannes,* zich noemende *Erna Adriaans,* te Buitenzorg (West-Java), om haar te vergunnen den geslachtsnaam *Adriaans* aan te nemen;
4. *Raden Soepardja, te* Makasser, om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Spallding* aan te nemen;
5. *Jacob Pattipeiluhu,* ten rechte *Chrietiaan Jacob Pattipeiluhu,* en zijn echtgenoote *Cornelia,* beiden te Malang (Oost-Java), om aan laatstgenoemde te vergunnen den geslachtsnaam *Boering* aan te nemen;
6. *Rosaline,* zich noemende *Dekkers,* te Soerabaja, om haar te vergunnen den geslachtsnaam *Dekkers* aan te nemen;
7. *Mas Soetono,* te Palembang, om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Soetono* aan te nemen ;
8. C. *B. Camerling,* te Makassar, om aan zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd Silvia *Ruszcam,* te vergunnen den geslachtsnaam *Camerling* aan te nemen ;
9. *Kemas Moehada bin Kemas Abdullah,* te Pedamaran (Palembang), om hem te vergnnnen den geslachtsnaam *Abdullah* aan te nemen ;
10. *Johan* Gerard *Adolf,* ten rechte *Johan Gerard Adolf Durandt,* te Weltevreden, om aan zijn echtgenoote *Wilhelmina Emong* te vergunnen den geslachtsnaam *Emong* aan te nemen.

Aan den **Gouverneur van Curaçao** hebben verzocht:

Rosaura Virginia Haire, gehuwd met *Jules Germaan Sprockel, Maria Carmen Haire,* gehuwd met *Ernesto Juancito Rozendal, Isabella Josefa Haire, Rogelia* Haire, *Abigail Haire, Virginia Isabella* Haire en *Salomon Damaso Haire,* allen te Curaçao, om hun te vergunnen hun geslachtsnaam *Haire* te veranderen in *Abbad.*

Bij Koninklijk besluit is toegestemd:

1.17 December 1930, no. 30, dat *Auke Antonie van Rhijn,* geboren te Sneek 26 April 1920, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Beckeringh van Rhijn* ;
2.9 Maart 1931, no. 64, dat *Egbertus Poepjen,* geboren te,. Oldemarkt 25 April 1903, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Wellinga* ;
3. 19 Maart 1931, no. 35, dat *Johannes Petrus Jansen,* geboren te Amsterdam 1 December 1884, en diens minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van *Heukensfeldt* Jansen;
4.28 Maart 1931, no. 7, dat 1°. *Louis Veldhuizen,* geboren te Amsterdam 15 December 1924, zijn geslachtsnaam verandere. in dien van *Veldhuizen Dijkstra* ; 2°. *Douwe Siek Hibma,* geboren te Sneek 19 Mei 1918, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Iedema* ;
5.1 April 1931, no. 39, dat 1°. *Johan Ferdinand Lodewijk Alexander van den Berg,* geboren te Leiden 29 Mei 1925, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *van den Berg de Bruijn* ; 2°. *Heiko Willem Mulder,* geboren te Bellingwolde 16 Juli 1928, zijn geslachtsnaam verandere in dien van de *Groot;* 3°. *Jansje Henderika Smit,* geboren te Vlagtwedde 22 Juli 1926, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Dijksma Smit* ; 4°. *Wilhelmus Franciscus Bouwmans,* geboren te Heerlen 25 October 1927, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Vosbeek* ;
6.9 April 1931, no. 45, dat 1°. Sjicuwke van der *Feer,* geboren te Valburg 5 Juli 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van van der *Feer Bruinink* ; 24. *Trijntje Soeters,* geboren te Rotterdam 22 Angustus 1912, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Lejeune Soetera;* 3°. *Geertje Postma,* geboren te Groningen 12

October 1921, haar geslachtsnaam verandere in dien van de *Wit*; en 4°. *Johanna Francisca Helena Hoefkens*, geboren te 's-Gravenhage 11 Januari 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Hoefkens de Zeeuw*.

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is goedgevonden:

1. 25 Februari 1931, n°. 39, aan *Hermine Margarete Wadeson*[1]), geboren te Hamvell (Middlesex) 20 Mei 1927, minderjarige pleegdochter van d. *Ch.* van *den Bijllaardt en* diens echtgenoote *D. H. Stikkelorum*, te Paroengdjaja (West-Java), te vergunnen haren geslachtsnaam *Wadeson* te veranderen in dien van van den *Bijllaardt*;
2. *27* Februari 1931, n°. 24, aan *Martha Odrada*, zich noemende *Martha Odrada van de Sande*, minderjarige pupille van het R.K. Weeshuis te Semarang, te vergunnen den geslachtsnaam *van de Sande* aan te nemen;
3. 3 Maart 1931, n°. 19, aan *Johanna*, minderjarige pleegdochter van Vrouwe *J. H. Jansen* te Buitenzorg (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Jansen* aan te nemen;
4. 3 Maart 1931, n°. 22, aan *Gerrit Albert Zuidema*, geboren te Ede 9 Juni 3923, minderjarigen pleegzoon van *W. E. G. Nolthenius* te Poenten (Oost-Java), te vergunnen zijnen geslachtsnaam *Zuidema* te veranderen in dien van *Nolthenius*;
5. *3* Maart *1931*, n°. *23*, aan *Johan Friederich*, minderjarigen pleegzoon van *G. A. Dencher* te Lembang (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Denscher* aan te nemen;
6. *7* Maart 1931, n°. 19, aan *Maria Margaretha*, minderjarige pleegdochter van *C. W. Muller*, te Cheribon (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Muller* aan te nemen;
7. 7 Maart 1931, n°. 20, aan *Rohadi*, adj.-commies bij den dienst der Staatsspoor- en tramwegen te Meester-Cornelis (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Roland* aan te nemen;
8. 9 Maart 1931, n°. 27, aan *Catharina*, minderjarige pleegdochter van *L. van Nierop* en zijne echtgenoote *E. van Heye*, te Langsa (Atjeh en Onderhoorigheden), te vergunnen den geslachtsnaam *van Nierop* aan te nemen;.
9. 12 Maart 1931, n°. 3, aan *Johan Frans Willem van Schoonneveldt*, geboren te Groningen 9 April 1903, adjunct-boekhouder bij den dienst der Staatsspoor- en Tramwegen, te Bandoeng, en zijne wettige nakomelingen, zich voortaan te noemen en te schrijven *Alstorphius van Schoonneveldt*;
10. *19* Maart 1931, n°. 17, aan *Mientje Dieën*, echtgenoote van *Israël Josef Turangan*, te Batavia-Centrum, te vergunnen den geslachtsnaam *Dieën* aan te nemen;
11. 26 Maart 1934, n°. 4, aan *Herman*, minderjarigen pleegzoon van *Ch. L. van den Bosscke* en zijne echtgenoote *Anni*, te Bandoeng (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *van den Bossche-* aan te nemen;
12. 26 Maart 1931, n°. 5, aan *John, Cobus* en *Dirk*, minderjarige pleegkinderen van N. *D. Veenstra* en zijne echtgenoote, te Malang (Oost-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Veenstra* aan te nemen.

Ingevolge art. 67 van het Surinaamsch Burgerlijk Wetboek is in 1930 toegestaan, dat *Pieter Charles Balinge* zijnen geslachtsnaam verandert in dien van *Yvel*.

---

[1]) **Bij besohikkiog van den Raad van Justitie van 28 December 1928 n°. 1430/1928** was *Elsie Wadeson* **toestemming verleend haren** voornaam te veranderen in **dien van** *Hermine Margarete*.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Mei van het jaar 1931 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering en -aanneming:

1. van ***Peter Eissens*** en Maria ***Korsch,*** echtelieden, te Groningen, in een woonschip, ten behoeve van den minderjarigen ***Rudolf Hans Korsch,*** geboren te Groningen 3 Augustus 1925, tot het veranderen van diens geslachtsnaam in dien van ***Eissens***;
2. van ***Antonie Egbert Egberts,*** te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Hendrica Gerhardina Klokman*** en ***Antonie Egbert Klokman,*** tot het veranderen van den geslachtsnaam ***Klokman*** in dien van ***Egberts*** ;
3. van ***Abraham Draak*** en echtgenoote, te Amsterdam, ten behoeve van hun pupil ***Leo,*** geboren 24 December 1916 te Magelang (Java) van onbekende ouders, bekend onder den naam van ***Draak,*** tot het aannemen van, den geslachtsnaam ***Draak;***
4. van ***Samson van Moppes.*** te Amsterdam, ten behoeve van den minderjarigen ***Tobias van West,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam wan ***West*** in dien van ***van Moppes***;
5. van ***Nicolina Spanier,*** te Berlijn, om vergunning haar geslachtsnaam ***Spanier*** te veranderen in dien van ***Dijjers Spanier*** ;
6. van ***Jacobus van der Laan, te*** Rotterdam, zoo voor zich als voor zijne minderjarige wettige nakomelingen, ten einde voortaan den geslachtsnaam van ***Aken van der*** Laan te dragen ;
7. van Gerrit ***Brands,*** graanhandelaar, te Heemstede, als voogd over de minderjarige Marie ***Bosman,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Bosman Brands*** te dragen;
8. van ***Hendrika Elisabeth van Drunick,*** te Rotterdam, als moeder-voogdes over ***Hendrik Anton van Drunick,*** tot het veranderen van zijn geslachtsnaam ***van Drunick*** in dien van ***Tijssen;***
9. van ***Hendrik Ferwerda,*** te 'a-Gravenhage, tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Ferwerda*** in dien van ***van Vliet*** ;
10. van ***Harmen*** Garritsen en ***Jansje Lagerweij,*** echtelieden, te Ede, ten behoeve van den minderjarige ***Jan Lagerweij,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Lagerweij*** in dien van ***Garritsen;***
11. van ***Johan Hendrik Oosterhuis*** en zijne echtgenoote ***Saakje Koopal,*** te Leeuwarden, als voogd en toeziende voogdes over ***Hiltje Saakje,*** geboren 3 Juli 1929 te Groningen, natuurlijk niet erkend kind van ***Wikje Pijl,*** dat de geslachtsnaam van genoemd kind wordt veranderd in ***Pijl Oosterhuis;***
12. van ***Jacoba Anna Jacobs,*** weduwe van ***Bernard Immink,*** te Doorn, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***van Meukeren Jacobs*** te dragen ;
13. van ***Harry Louis Cohen,*** te Amsterdam, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Cohen Bendiks*** te dragen ;
14. van ***Jacobus Johannes Winkels,*** te 's-Gravenhage, ten behoeve van de minderjarige ***Antje Maier,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Maier*** in dien van ***Maier Winkels*** ;
15. van ***Heinrich Rudolp Gustav Schuurman,*** te Wormerveer, ten behoeve van den minderjarige ***Johannes Pieter Holkamp,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Holkamp*** in dien van ***Schuurman;***
16. van Simon ***Augurkis,*** te Groningen, om zijn geslachtsnaam en dien van zijne minderjarige kinderen te veranderen in ***Augura.***

Aan den **Gouverneur-Generaal** van **Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***Memet Rachman Ali Soewardi,*** 2de luitenant der Infanterie, te Meester-Cornelis, om hem te vergunnen den geslachtsnaam Soewardi aan te nemen;
2. ***W. Groenewald,*** te Weltevreden, om aan zijn minderjarige pleegkinderen, bij den doop genaamd ***Anna*** en ***Otto,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Groenewald*** aan te nemen;
3. ***Jacob,*** zich noemende ***Jacob Celosse,*** te Magelang (Midden-Java), om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Celosser*** aan te nemen;
4. ***Mohamad Soedibàjo,*** 2de luitenant der Infanterie,, te Buitenzorg, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Soedibijo*** aan te nemen;
5. ***F. G. Knödler,*** te Paree (Oost-Java), om aan zijn minderjarige natuurlijke kinderen, bij den doop genaamd ***Marietje*** en ***Pad Frederik,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Knoedlert*** aan te nemen;
6. ***A. Banse,*** te Makassar, om aan zijn minderjarige pleegkinderen ***Willem Albert*** en ***Carolina*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Banse*** aan te nemen.

Bij Koninklijk besluit is toegestemd:

1. 28 Maart 1931, No. 7, dat ***Henri Lucien Nagtglas Versteeg,*** geboren te Bussum 21 Maart 1906, ***Cornelis Dirk Nagtglas Versteeg,*** geboren te Bussum 14 Mei 1914, hun geslachtsnaam veranderen in dien van ***Nagtglas;***
2. 9 Mei 1931, no. 44, dat 1°. ***Willem Gerrit Reinierus Overbeek,*** geboren te Amsterdam 5 Januari 1915, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Koppe;*** 2°. ***Florence Frederika van Veen,*** geboren te Amsterdam 5 September 1922, haar geslachtsnaam verandere in dien van Geijl; 3°. ***Adriana Cornelia Cornelisse,*** geboren te 's-Gravenhage 19 December 1909, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Cornelisse Dekker;*** en 4°. ***Werner Arthur Wissbrock,*** geboren te Amsterdam 1 April 1926. zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Wissbrock Kremer.***

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is goedgevonden:

1. 16 Maart 1931, no. 37, aan ***Bertram Valetijn (Emil) Kerrebijn,*** geboren te Pontianak 5 Mei 1886, te Ban-

doeng, en zijne wettige nakomelingen te vergunnen zich voortaan te noemen en te schrijven *Houthuysen Kerrebijn*;

2. 30 Maart 1931, n°. 21,' aan *Annie*, minderjarige **pleeg** dochter van *A.* wan de ***Lagemaat.*** te Batavia, te vergunnen den geslachtsnaam ***van de Lagemaat*** aan te nemen;

3.2 April 1931, n°. 33, aan ***Jenny,*** minderjarige pleeg dochter van *J.* Demmeni, te **Weltevreden,** te vergunnen den geslachtsnaam ***Demmeni*** aan te nemen;

4. 14 April 1931, n°. 15, aan *Jules* ***Charles Henri Tadema Wielandt,*** geboren te Soerabaja 29 Mei 1913, minderjarigen, natuurlijken, niet erkenden zoon van *A.* G. ***E. Tadema Wielandt,*** echtgenoote van *J G. G. H. Wijchgel,* te Kernanglen (Midden-Java), te vergunnen zijnen geslachtsnaam Tadema *Wielandt* te veranderen in dien van *Wijchgel*;

5.21 April 1931, n°. 27, aan *Alfred* ***Gerardus,*** zich noemende ***A. G. Lutters,*** te Magelang, te vergunnen den geslachtsnaam ***Lutters*** aan te nemen;

6. 21 April 1931, n°. 28, aan ***Frederik,*** zich noemende *Koloay,* te Magelang, te vergunnen den geslachtsnaam *Koloay* aan te nemen ;

7. 21 April 1931, n°. 29, aan *Izaak Abraham,* zich noemende *I. A.* ***Frans,*** te Magelang, te vergunnen den geslachtsnaam ***Frans*** aan te nemen;

8. 21 April 1931, n°. 31, aan ***Eddy Frits,*** zich noemende ***E. F. Samborn, te*** Magelang, te vergunnen den geslachtsnaam *Samborn* aan te nemen;

9.21 April 193 1, n°. 31, aan *Adolf,* zich noemende *Vijsma,* te Magelang, te vergunnen den geslachtsnaam *Vijsma* aan te nemen ;

10. 27 April 1931, n°, '36, aan *Johanna* ***Louise,*** minderjarige pleegdochter van ***Th.*** *M. Grashuis,* te Paroeng Koeda (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Grashuis* aan te nemen.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingeri.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Juni van het jaar 1931 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering en -aanneming :

1. van Maria ***Catharina Rustenhoven,*** te Aalten, ten einde in het vervolg den geslachtsnaam ***Abbink Rustenhoven*** te dragen ;

2. van ***Hadde van der Mussele,*** te Oegstgeest, tot het veranderen van zijn geslachtsnaam ***van der Mussele*** in dien van ***Moerman;***

3. van Maria ***Dina*** van ***Emden,*** echtgenoote van Dr. ***Karel Stephaan de*** Graag, te 's-Gravenhage, Mr. ***Willem August van Emden,*** directeur der N. V. Cultuur Maatschappij der Vorstenlanden, te Amsterdam, en ***Anna Maria van Emden,*** echtgenoote van ***Frederik Bernardus van den Bergh,*** fabrikant, te Tilburg, tot het veranderen van hun geslachtsnaam en dien van den minderjarigen. zoon van Mr. ***W. A. van Emden*** voornoemd, ***Abraham Julius Egbert*** van ***Emden,*** in dien van ***Dukkers van Emden*** ;

4. van ***Wilhelmina Redeker,*** te IJmuiden, tot het veranderen van haar 'geslachtsnaam ***Redeker*** in dien van ***Ebbeling;***

5. van Cornelis ***Matthias*** Pompe, te Amsterdam, zoo voor zich als voor zijne minderjarige wettige nakomelingen, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***van Hoeij Schilt***houwer ***Pompe*** te dragen;

6. van ***Lukas*** Huisman en ***Ymkje de Jong,*** echtelieden, te Maarssen, ten behoeve van de minderjarige ***Mina Annink,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Annink*** in dien van ***Huisman;***

7. van ***Wijnanda Elisabeth*** Delorme, echtgenoote van ***J. H. van Meetelen,*** te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Elisabeth Delorme,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Delorme*** in dien van van ***Meetelen;***

8. van ***Louise Adriana de Graaf, te*** Voorburg, tot het veranderen van haar geslachtsnaam de ***Graaf*** in dien van ***Ketting.***

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***Si-Atie,*** weduwe van ***Cornelis Timomor,*** te Padang, om haar en haar drie minderjarigen, ongehuwden kinderen ***Annie Christien, Antoon*** en ***Theodorus*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Timomor*** aan te nemen ;

2. ***Herman Adriaan de Groot,*** te Batavia, Ir. ***Johan Eduard de Groot,*** op de suikerfabriek Soekoredjo bij Bangil, en Ir. ***Emile Laurens de Groot,*** op de suikerfabriek Soerawinangoen bij Cheribon, om hun te vergunnen zich voortaan te noemen ***van Coeverden de Groot;***

3. ***Rahadhy Allouy Dhanoe Pamekas,*** te Soerabaja, om hem en zijne kinderen ***Rahadhya Nanny*** en ***Rahadhy Eddy*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Dhanoe Pamekas aan*** te nemen ;

4. ***Rufus*** Adam, zich noemende ***van Zuid,*** te Semarang, om zijn echtgenoote ***Tinah*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Sanders*** aan te nemen:

5. ***Lucas Lowaë,*** te Weltevreden, om zijn echtgenoote ***Rachel Bok Entji,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Rachel*** aan te nemen;

6. ***J. P. A. Heunks,*** te Bandoeng, om zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Anita Lina,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Heunks*** aan te nemen;

7. ***P. Soeters,*** te Padang, ***om*** zijn minderjarige pleegdochter ***Saminah*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Soeters*** aan te nemen;

8. ***Mohamad Joenoes alias Hadji Abdoel Chalik,*** te Padang Sidempoean (Tapanoeli), om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Joenoes*** aan te nemen;

9. ***Charlotte Jacoba,*** te Blitar (Oost-Java), om haar en haar broeders ***Johan Oscar*** en ***Nico Pieter*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Rice*** aan te nemen;

10. G. ***van Zee,*** te Palimanan (West-Java), om zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Louise,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***van Zee*** aan te nemen;

11. ***Raden Djoehria Somawinata,*** te Soekamiskin (West-Java), om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Somawinata*** aan te nemen;

12. ***N. Pasman,*** te Pangkalan Brandan (Oostkust van Sumatra), om zijn minderjarigen pleegzoon ***Willem Anton Nicolaas*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Pasman*** aan te nemen;

13. ***Th. A. Sahureka,*** te Tandjoengpandan, om zijn minderjarige pleegdochter, ***Ngie Tjauw Tjia,*** geboren te Tandjoengpandan 21 Maart 1928, te vergunnen haren geslachtsnaam ***Tjia*** te veranderen in dien van ***Sahureka;***

14. ***Habel Albert Jozef Haumahu,*** te Tjimahi, om zijn echtgenoote, bij den doop genaamd ***Mina,*** te vergunnen -den geslachtsnaam ***Oemi*** aan te nemen.

Bij **Koninklijk besluit** is toegestemd:

1. 5 Mei 1931, no. 13, dat 1o. ***Johan Raven,*** geboren te Nieuwer-Amstel 8 Februari 1890, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van ***Toussaint Raven*** ; 2o. ***Willem Hendrik Ferdinand Vogel,*** geboren te Leeuwarden 7 December 1871, ***Carl August Theodor Vogel,*** geboren te Amsterdam 30 Juni 1897, ***Willem Hendrik Ferdinand Vogel,*** geboren te Amsterdam 16 December 1904, en hunne minderjarige wettige nakomelingen, den geslachtsnaam veranderen in dien van ***Anthing Vogel;*** 3o. ***Edgar Meijer,*** geboren te Amsterdam 18 Mei 1924, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Koetser;***

2. 13 Mei 1931, no. 25, dat 1o. ***David Elwyn Jacob,*** geboren te Wandsworth (Engeland) 26 Mei 1927, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Breitenstein;*** 2o. ***Anne Carpenter,*** geboren te Londen (Engeland) 25 April 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Carpenter van Dam*** ;

3. 23 Mei 1931, no. 21, dat 1o ***Geertje Wanders,*** geboren te Groningen 1 Augustus 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***van den Heuvel Wanders;*** 2o. ***Mabel Boothroyd,*** geboren te Blackpool (Engeland) 28 Juni

1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Boothroyd Rijkens*; 3°. *Constance* Aletrino, geboren te Amsterdam 5 Juli 1927, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Aletrino Brands*;

4.6 Juni 1931, n°. 36, *Hendrika Jantje Rauman*, geboren te Brunssum 21 December 1929, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Rauman Wiersma*; 2°. *Pieter Sloots*, geboren te Anlo 17 December 1924, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Speulman*; 3°. *Maria Magdalena Klaasse*, geboren te Schiedam 29 October 1921, en *Johanna Catharina Maria Klaasse*, geboren te Schiedam 7 October 1928, haar geslachtsnaam veranderen in dien van *Breuker*.

Bij **besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** is goedgevonden:

1. 29 April 1931, n°. 45, aan *Harmen Niw Vetter*, geboren te Semarang 4 September 1906, zoon van *L. E. Donkel*, echtgenoote van *A. D. G. Gehne*, te Kebon Aroem (Soerakarta), uit haar eerste huwelijk met *J. 0. R. H. N. Vetter*, te vergunnen voor zijnen geslachtsnaam *Vetter* dien van *Gehne* te voegen;

2. 15 Mei 1931, n°. 13, aan *Hadji Mohamad Edris*, te Ponorogo (Oost-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Mohamad* aan te nemen;

3. 15 Mei. 1931, n°. 14, aan *Henri Jan Scholten*, geboren te Scheveningen 31 Mei 1921, minderjarigen pleegzoon van C. *Brand Lzn.*, te Malang, te vergunnen zijnen geslachtsnaam *Scholten* te veranderen in dien van *Brand*;

4. 15 Mei 1931, n°. 20, aan *Elise*, zich noemende *Elise Dumas*, te Batavia, 2e klerke bij het Departement der Burgerlijke Openbare Werken, te vergunnen den geslachtsnaam *Dumas* aan te nemen;

5. 18 Mei 1931, n°. 18, aan *Herman*, zich noemende *Herman Cool*, te Medan, 1ste klerk bij het Havenbedrijf te Belawan, te vergunnen den geslachtsnaam *Cool* aan te nemen;

6. 18 Mei 1931, n°. 14, aan *Ani*, te Batavia, te vergunnen den geslachtsnaam *O'Sullivan* aán te nemen;

7. 19 Mei 1931, n°. 29, aan *Liedje*, zich noemende *Lientje Martherus*, te Tegal, te vergunnen den geslachtsnaam *Martherus* aan te nemen;

8. 19 Mei 1931, n°. 37, aan *Miedoen*, zich noemende *Bernard Johannes Remkes*, leerling-letterzetter bij de Landsdrukkerij te Batsvia, te vergunnen den geslachtsnaam *Remkes* aan te nemen;

9. 19 Mei *1931*, n°. 38, aan *Eduard Kainde*, mijnbouwkundig opzichter bij de Ombilinmijnen te Sawah-Loento, te vergunnen den geslachtsnaam *Kainde* aan te nemen;

10. 21 Mei 1931, n°. 27, aan *Gijsbert Johan*, minderjarigen pleegzoon van G. *B. Heitinga* en zijne echtgenoote *Th. Th. Vermeer*, te Meester-Cornelis, te vergunnen den geslachtsnaam *Heitinga* aan te nemen;

11. 22 Mei 1931, n°. 32, aan *Rudolf*, minderjarigen pleegzoon van *A. van der Wal* en zijne echtgenoote *E. Gedar*, te Indramsjoe (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *van der Wal* aan te nemen.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Juli van het jaar 1931 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering en -aanneming :

1. van *Maria Geridina Groothedde,* echtgenoote van. *A. Rieks,* wonende te Wijhe, als moeder-voogdes over den minderjarigen *Marinus Gerrit Groothedde,* tot het veranderen van diens geslachtsnaam *Groothedde* in dien van *Rieks*;
2. van *Gerardus Buising* en *Adriana Heyzelaar,* echtelieden, wonende, te Hilversum, ten behoeve van de minderjarige *Berendina Johanna Geertruida* Dillen, tot het veranderen van dezer geslachtsnaam *Dillen* in dien van *Buising;*
3. van *Frederik Frans van der Ven,* burgemeester van Maurik, wonende te Rijswijk, voor zich en zijne minderjarige wettige nakomelingen, ten einde in het vervolg den geslachtsnaam *Roozeveld van der Ven* te dragen.

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. *Hadji Abdoelmoeid bin Residoen,* te Tandjoeng Radja, om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Residoen* aan te nemen;
2. *Dick* Bwana *Tim,* klerk bij den Indischen Centralen Aanschaffingsdienst te Bandoeng, om hem te vergunnen den geslachtsnaam *Tim* aan te nemen ;
3. *Hadji Aloewiratman,* te Bandoeng, om hem-te vergunnen den geslachtsnaam *Aloewiratman* aan te nemen;
4. *Soerowirjono,* to Soerabaja, om hem te vergnnnen den geslachtsnaam *Soerowirjono* aan te nemen;
5. *Hadji Adenan,* te Tambaklangon, te vergunnen den geslachtsnaam *Adenan* aan te nemen ;
6. Vrouwe *Siti Salamah,* te Bandoeng, te vergunnen den geslachtsnaam *Schenck* aan te nemen ;
7. *Hadji Jahja,* te Soerabaja, te vergunnen den geslachtenaam *Jahja* aan te nemen;
8. *Rolf Soetopo,* 2de luitenant der Infanterie van het Nederlandsch-Tndische leger, te vergunnen den geslachtsnaam *Soetopo* aan te nemen;
9. N. *Beck* en echtgenoote, te Tjimahi, om aan hun minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd *Paulina Margaretha* te vergunnen den geslachtsnaam *Beck* aan te nemen;
10. *L. van Steijn,* te Soerabaja, om aan zijn beide natuurlijke niet-erkende kinderen *Leendert* en *Jacoba,* te vergunnen den geslachtsnaam *van Steen* aan te nemen;
11. *Johannes Levinus Samola,* te Weltevreden, om aan zijn echtgenoote *Semi* te vergunnen den geslachtsnaam *Samola* aan te nemen ;
12. *W. F. Adelerhof* en zijn echtgenoote *J. Ch. F. Broers,* te Mas Koening Bondowoso, om aan hun minderjarige pleegdochter *Ivonne te* vergunnen den geslachtsnaam *Adelerhof* aan te nemen ;
13. *Maria Johanna,* zich noemende *Maria Johanna-van Mol,* te Bandoeng, om haar te vergunnen den geslachtsnaam *van Mol* aan te nemen ;
14. *J.* N. *H. Edcius,* te Tjimahi, om aan zijn minderjarigen pleegzoon, bij den doop genaamd *Jacobus Nicolaas Hendrik,* te vergunnen den geslachtsnaam *Edcius* aan te nemen;
15. *J. K. Kolijn,* te Bandoeng, om aan zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd *Mijnhardina Christina,* te_vergunnen den geslachtsnaam *Kolijn* aan te nemen.

Bij Koninklijk besluit is toegestemd:

1. 13 Mei 1931, no. 25, dat *Gerritje Broers,* geboren te Markelo 28 December. 1910, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Schutte;*
2. 6 Juni 1931, no. 37, dat *Johanna Maria Witteman,* geboren te Haarlem 23 November 1925, haar geslachtenaam verandere in dien van *Dekker;*
3. 27 Juni 1931, no. 23, dat 1o. *Alexander Noordzij,* geboren te 's-Gravenhage 29 Mei 1923, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *van Plateringen* ; 2o. *Betsy Pelgrim,* geboren te Rotterdam 28 Januari 1919, haar geslachtsnaam verandere in dien van *Vrijland*; 3o. *Johan Scheeper,* geboren te Weststellingwerf 15 April 1912, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Bouma.*

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is goedgevonden:

1. 1 Mei 1931, no. 2, aan *Erica Küch,* geboren te Keulen 1 Februari 1927, minderjarige pleegdochter van *Th. Buys,* te Batavia, te vergunnen haren geslachtsnaam *Küch* te veranderen in dien van *Buys*;
2. 11 Mei 1931, no. 15, aan *Anthonette Willemsen,* geboren te Tegal 15 Februari 1917, minderjarige pleegdochter van de weduwe *M.* S. *W. Ratuela,* geboren *Soumokil,* te Cheribon, te vergunnen zich voortaan te noemen *Anthonette Ratuela Willemsen*;
3. 27 Mei 1931, no. 32, aan *Willem Frederik Hartman,* geboren te Middelburg 19 Juni 1898, te Batavia, en zijne wettige nakomelingen te vergunnen zich voortaan te noemen *del Campo Eartman;*
4. 27 Mei 1931, no. 36, aan *Ida Jacoba,* zich noemende *Ida Jacoba Witte Vermeden,* te Buitenzorg, zich voortaan te noemen *Ida Jacoba Witte Vermeulen*;
5. 27 Mei 1931, no. 37, aan vrouwe *Frouke,* zich noemende *Frouke Canter Visscher,* te Batavia, zich voortaan te noemen *Frouke Canter Visscher;*
6. 9 Juni 1931, no. 37, aan *Mas Bel* te vergunnen den geslachtsnaam *Bel* aan te nemen;
7. *12* Juni 1931, no. 45, aan *Franciscus Justus,* minderjarigen pleegzoon van *J. J. Scheers* en zijne echtgenoote *E. van Heeteren, te* Tegal, te vergunnen den geslachtsnaam *Scheers* aan te nemen;
8. 32 Juni 1031, no. 46, aan *Wallijah,* minderjarige pleegdochter van *M. van Reijn,* te Poerworedjo, te vergunnen den geslachtsnaam *van Reijn* aan te nemen;
9. 19 Juni 1931, no. 37, aan *Kartadisastra, te* Bandoeng, te vergunnen den geslachtsnaam *Kartadisastra* aan te nemen.

Bij beschikking van den Gouverneur van Curaçao is goedgevonden:

10 Juni 1931, no. 780, aan *Ismael Ignacio Paula,* wonende aldaar, te vergunnen zijn geslachtsnaam *Paula* te veranderen in dien van *Cardoze.*

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand Augustus van het jaar 1931 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering en -aanneming :

1. van ***Pieter Hekman,*** te Zutphen, ten behoeve van den minderjarigen ***Nicolaas Kranenburg,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Kranenburg*** in dien van ***Hekman***;

2. van ***Derk Jan Wensink en Gerharda Hendrika Somsen,*** echtelieden, te Halle, gemeente Zelhem, ten behoeve van de minderjarige ***Hendrika Gerharda Somsen,*** tot het veranderen van haar geslachtsnaam ***Somsen*** in dien van ***Wensink;***

3. van ***Caroline Louisa Catharina Sterker*** en ***Jan Jacob van der Linde,*** te 's-Gravenhage, ten behoeve van den minderjarige ***Louis Looy,*** tot het veranderen van diens geslachtsnaam ***Looy*** in dien van ***van*** der ***Linde;***

4. van ***L. Dijkhuizen,*** te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Leentje Kaashoek,*** tot het veranderen van den geslachtsnaam ***Kaadoek*** in ***Dijkhuizen,*** althans tot het voegen van den naam ***Dijkhuizen*** bij haar geslachtsnaam, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Dijkhuizen,*** althans ***Kaashoek Dijkhuizen*** te dragen;

6. van ir. Gregorius ***Johan Lambert*** en ***Klasina Catharina Anema,*** echtelieden, te Eindhoven, voogd en toeziend voogdes over de minderjarige ***Larissa Romola Fraser Tweedy,*** ten behoeve der minderjarige, ten einde zij voortaan den geslachtsnaam ***Fraser Tweedy Lambert*** drage;

6. van ***Theunes Wagenaar,*** te Utrecht, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Haakma Wagenaar*** te dragen;

7. van ***Hendrik Louis Cornelis de Hoog*** en ***Trijntje Zwart,*** echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Hendrika van de Graaf,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam van de ***Graaf de Hoog*** te dragen;

8. van ***Theodorus Franciscus Berendsen, te*** Rotterdam, ten behoeve van den minderjarigen ***Hendrikus Hendriks,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Hendriks Berendsen*** te dragen ;

9. van ***B. Maten,*** accountant, te Utrecht, dat zijn minderjarige zoon ***Jan Hendrik Maten*** en zijne wettige nakomelingen voortaan den geslachtsnaam ***Luiting Maten*** zullen dragen.

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. ***J. H. F. Hensen,*** te Semarang, om zijn 6 December 1916 te Tjimahi (West-Java) geboren minderjarigen pleegzoon ***Anthonie Andreas Verbaten*** te vergunnen zich voortaan te noemen ***Anthonie Andreas Hensen Verbaten***;

2. ***R. Mochtar Hadi-Koesoemo,*** te Jogjakarta, opzichter bij den Algemeenen Dienst der Burgerlijke Openbare Werken, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Abot*** aan te nemen;

3. Vrouwe N. C. ***Kaslander,*** echtgenoote van G. C. ***J. Nieuwendijk,*** te Batavia, om aan den uit haar vroeger huwelijk met C. ***Hoek*** te Batavia 22 Juli 1919 geboren minderjarigen zoon ***Cornelis Adriaan*** te vergunnen zich voortaan te noemen ***Cornelis Adriaan Nieuwendijk Hoek*** ;

4. ***J. K. Ligtvoet,*** te Djatitoedjoeh (West-Java), om aan zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Theodora,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Meulenaar*** aan te nemen ;

5. ***J. M. Stuur*** en zijn echtgenoote C. ***W. M. Johannes,*** te Sitoebondo, om aan hun minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Theodora,*** te vergunnen den geslachtsnaam Stuur aan te nemen ;

6. ***Hadji Moestopo,*** te Soerabaja, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Moestopo*** aan te nemen ;

7. ***Payan Hoeta Galoeng,*** te Pematang Siantar (Oostkust van Sumatra), om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Hoetagaloeng*** aan te nemen;

8. Vrouwe ***M. A. G. Massun,*** weduwe van ***A. L. van Doorn,*** te Bandoeng, om aan haar minderjarige natuurlijke dochter ***Asta Erica Massun,*** 26 Juli 1918 aldaar geboren, te vergunnen haar geslachtsnaam ***Massun*** te verander in dien van ***Jensen***;

9. ***Karel,*** zich noemende ***Karel Lopies,*** Amboineesch genie-soldaat 1e klasse, radio telegrafist, algemeen stamboek no. 81037, te Tjimahi, om hem en zijn minderjarigen wettigen zoon ***Hermanus Gustaaf Jan*** en zijn echtgenoote ***Martha Inem*** te vergunnen onderscheidenlijk de geslachtsnamen ***Lopies*** en ***Inem*** aan te nemen ;

10. ***Marie,*** zich noemende ***Marie Martherus,*** te Tegal, om haar te vergunnen den geslachtsnaam ***Martherus*** aan te nemen;

11. ***J. de Graaff,*** te Soerabaja, om aan zijn minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Helena,*** te vergunnen den geslachtsnaam de ***Graaff*** aan te nemen;

12. ***Andrias Salakorij,*** te Semarang, om aan hem en zijn beide minderjarige kinderen ***Adrian*** en ***Sukarias*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Salakorij*** aan te nemen;

13. G. G. ***Masius,*** te Bandoeng, om aan zijn minderjarige pleegdochter ***Georgine Gerla*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Masius*** aan te nemen ;

14. ***H. Esman,*** te Weltevreden, om aan zijn minderjarige pleegdochter Njai ***Raden Aisah*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Esman*** aan te nemen ;

15. ***Melanie Hirah,*** te Grisee (Java), om haar te vergunnen zich voortaan te noemen ***Hirah wan Haasen***;

16.8. ***Prentice,*** te Kediri (Java), om aan zijn minderjarigen pleegzoon ***Raden Iskander*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Prentice*** aan te nemen ;

17. Weduwe ***J. M. L. Rijssemus,*** geboren ***Renssen,*** te Tjepoe (Java), om aan haar minderjarige pleegdochter ***Esperance Angelica Godefrida*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Rijssemus*** aan te nemen;

18. ***Issaschar Filémon,*** te Weltevreden, om aan zijn minderjarigen pleegzoon ***Antonius*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Filémon*** aan te nemen;

19. ***F. Dumas,*** te Weltevreden,. om aan zijn minderjarige pleegdochter ***Annie*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Dumas*** aan te nemen;

20. ***H. Schotel en*** zijn echtgenoote S. *Schotel,* geboren ***Rancuret,*** te Soekaboemi, om aan hun minderjarige pleegdochter, bij den doop genaamd ***Netty,*** te vergunnen den geslachtsnaam *Schotel* aan te nemen;

21. ***Ernst Reinier Sario Tamawiwy,*** te Weltevreden, om hem te vergunnen zich voortaan te noemen Voerman ***Tamawiwy***;

22. ***D. M. Aalbers*** en zijn echtgenoote C. *van Nuijs,* te Soerabaja, om hun minderjarige pleegdochter *Cornelia Engelina* te vergunnen den geslachtsnaam ***Aalbers*** aan te nemen.

Bij Koninklijk besluit is toegestemd:

1. 6 Juni 1931, nº. 37, dat ***Friedrich Wilhelm Andriessen,*** geboren te Zwickau (Saksen) 27 September 1928, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***fik;***

2. 20 Juli 193 1, nº. 30, dat 1º ***Geertruda Arnolda van Loon,,*** geboren te Heerlen 30 October 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Peerboom;*** 2º. ***Johannes van der Kuijp,*** geboren te Rotterdam 26 September 1917, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Wessels*; 3º ***Jacobus*** Scharroo, geboren te Dordrecht 16 Januari 1929, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Verbeek* ***Scharroo;*** 4º. ***Hendrik Philip Paschedag,*** geboren te Velsen 15 Januari 1911, zijn geslaohtsnaam verandere in dien van ***Servaas;***

3. 27 Juli 1931, nº. 60, dat ***Leonard Jozef Albert Huiskamp,*** geboren te 's-Gravenhage 27 Januari 1923, zijn geslachtsnaam verandere in dien van *Martens.*

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is goedgevonden:

1. 27 Juni 1931, nº. 57, aan ***Mas Mangkoerat*** te vergunnen den geslachtsnaam *Mangkoerat* aan te nemen;

2. 1 Juli 1931, nº. 9, aan *Katharina Amelia,* zich noemende ***Katharina Amelia*** *Sumampow,* echtgenoote van ***Joost Andries Pesik,*** telefoonambtenaar 2e klasse bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst, te Semarang, te vergunnen den geslachtsnaam ***Sumampow*** aan te nemen;

3. 2 Juli 1931, nº. 9, aan *Adeline,* minderjarige pleegdochter van ***W. Albrecht,*** te Batavia, te vergunnen den geslachtsnaam *Albrecht* aan te nemen;

4. 2 Juli 1931, nº. 10, aan ***Machsoes,*** te Modjokerto (Oost-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Machsoes* aan te nemen ;

5. 4 Juli 1931, nº. 24, aan *Wally* ***Paul Walle,*** geboren te Batavia 20 April 1925, minderjarigen pleegzoon van ***J. J. C. Kolff,*** te Lembang, te vergunnen zijnen geslachtsnaam *Walle* te veranderen in *Kolff*;

6. 6 Juli 1931, nº. 21, aan *Siti* ***Soehama,*** bij den doop genaamd ***Christina Wilhelmina,*** minderjarige pleegdochter van J. *J. Trum,* te Noesakambangan (Midden-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Trum*** aan te nemen;

7. 6 Juli 1931, nº. 23, aan ***Jacob,*** minderjarigen pleegzoon van *Ch.* C. *H. Führing*[1]), te Kediri [Oost-Java), te vergunnen den geslachtsnaam *Führing* aan te nemen;

8. 6 Juli 1931, nº. 24, aan ***Anfhonia Johanna,*** minderjarige pleegdochter van *J. Veerman* en zijne echtgeooote *Djepa,* te Meester-Cornelis (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam veerman aan te nemen;

9. 6 Juli '1931, nº. 25, aan *Maria* ***Aloes Baginda,*** echtgenoote van ***Hendrik*** *Buntua, te* Magelang (Midden-Java), 'te vergunnen den geslachtsnaam *Baginda* aan te nemen;

10. 23 Juli 1931, nº. 7, aan *Hendrik* ***Kortekaas,*** minderjarigen zoon van *G. Frensen,* gescheiden echtgenoote van *H. L. J.* ***Kortekaas,*** te Batavia, te vergunnen zijnen geslachtsnaam ***Korfekaas*** te veranderen in dien van ***Frensen.***

---

[1]) Blijkens het besluit overleden vóór 19 Januari 1931, nalatende eene weduwe *E. W. Thenu.*

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand September van het jaar **1931** gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering en -aanneming:

1. van ***Willem Daniel Schreuder,*** te Amsterdam, ten behoeve van zijn pupil ***Johanna Elisabeth Clausen,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam ***Claasen*** in dien van ***Schreuder***;

2. van ***Sybregje Dijkstra*** en ***Antoon Kwinkelenberg,*** echtelieden, te Amsterdam, ten behoeve van de minderjarige. ***Antje Dijkstra,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Kwinkelenberg Dijkstra*** te dragen;

3. van ***Hendrik Sieperda en Trijntje Plantinga,*** te Parrega, ten behoeve van den minderjarigen' ***Johannes Roos,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Roos Sieperda*** te dragen;

4. van ***Emma van Zijl,*** te 's-Gravenhage, tot het veranderen van haren geslachtanaam'in dien van ***Beekman***;

5. van ***Pieter Jan van der Mden,*** landarbeider, te Ten Post, gemeente Ten Boer, ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Compaan van der Molen*** te dragen;

6. van ***Hermannus*** Nijhuis, te Enschede, ten behoeve van de minderjarige ***Jantje van der Veen,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Nijhuis van der Veen*** te dragen.

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzocht:

1. J. ***Pattinasarany,*** te Meester-Cornelis (West-Java), om aan' zijn minderjarige pleegdochtertje ***Marietje*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Bouwmeester*** aan te nemen;

2. ***Piet Lie,*** te Buitenzorg (West-Java)] om hem te vergunnen zijn geslachtsnaam ***Lie*** te veranderen in dien van ***Knechtmans***;

4. ***Jan Lie,*** te Soekauagara (West-Java), om hem te vergunnen zijn geslachtsnaam ***Lie*** te veranderen in dien van ***Knechtmans;***

4. ***Dasijem,*** zich noemende ***Dasijem Johanna,*** weduwe van ***Dete,*** te Magelang (Midden-Java), om haar te vergunnen den geslachtsnaam ***Johanna*** aan te nemen;

5. ***Helena Clementine,*** echtgenoote van ***Charles Petrus,*** te Sawah-Loento (Sumatra's Westkust), om haar te vergunnen den geslachtsnaam ***Clementine*** aan te nemen en zich alzoo voortaan te noemen: ***Helena Clementine Clementine***;

6. ***Lassimah,*** weduwe van ***H. Jenni,*** te Magelang (Midden-Java), om aan haar aldaar 6 October 1910 geboren pleegdochter ***Marie Addphine vnn Zijp*** te vergunnen zich voortaan te noemen ***Marie Addphine van Zijp Jenni***;

7. J. ***A. Wasterval*** en diens echtgenoote ***Fr. Th, J. Meijer,*** te Soerabaja, om aan de minderjarige erkende dochters van laatstgenoemde, genaamd ***Jeannette Adriana Meijer,*** geboren te Soerabaja 17 Maart 1924, en ***Frederike Georgine Mdjer,*** geboren te Soerabaja 8 Mei 1925, te vergunnen haar geslachtsnaam ***Meijer*** te veranderen in dien van ***Wasterval;***

8. ***Djaelani,*** te Kemangsen (Oost-Java), om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Adisoetopo*** aan te nemen;

9. ***Augustinus Pattinaja,*** te Tjimahi (West-Java), om aan zijne echtgenoote ***Anna Johanna*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Siauta*** aan te nemen;

10. ***W. H. E.*** van der ***Putte,*** te Batavia, om aan den minderjarigen zoon van zijn echtgenoote, genaamd ***Alphons Lohstroh,*** geboren te Batavia 7 Maart 1928, te vergunnen zich voortaan te noemen ***Alphons van der Putte Lohstroh***;

11. ***J. F. Pereira,*** te Bandarasa (West-Java), om aan zijn minderjarige pleegdochter ***Corrie*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Pereira*** aan te nemen;

12. ***Jozeph Nining,*** zich noemende ***Jozeph*** Nining van ***der Put,*** te Batavia Centrum, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***van der Put*** aan te nemen;

13. ***Eang Nio Koo,*** te Amboina, om haar te vergunnen haar geslachtsnaam ***Koo*** te veranderen in dien van ***Njio.***

Bij **Koninklijk Besluit** is toegestemd:

1. 6 Juni 1931, no. 37, dat ***Louis Johannes Willy Lebbink,*** geboren te Amsterdam 2 Januari 1922, zijn geslachtsnaam verandere in diep van ***Hendriksens Lebbink***;

2. 20 Juli 1931, no. 41, dat' 1°. ***Hilligje Muurling,*** geboren te Lemsterland 21 Januari 1927, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Mieras Muurling***; 2°. ***Henriëtte*** Juliana, geboren te Semarang (Nederlandsch-Indië) 3 October 3919, bekend onder den naam ***Lafontaine,*** den geslachtsnaam ***La Fontaine*** aanneme;

3. 14 Augustus 193 1, no. 21, dat 1°. ***Tineke Logtenberg,*** geboren te Utrecht 23 November 1928, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Logtenberg van Buijven;*** 2°. ***Albertus Barneveld,*** geboren te Kampen 22 April 1913, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Teune;*** 3°. ***Sietze Antonie van der Spek,*** geboren te Helder 16 Maart 1912, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***van der Veer;*** 4°. ***Catharina Helena Bernards,*** geboren te 's-Gravenhage 19 December 1926, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Kouwenberg;*** 5°. ***Cornelia Velthuis,*** geboren te Haarlem 28 Februari 1927, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***van der Veen Velthuis***;

4. 28 Augustus 1931, no. 25, dat 1°. ***Geertruida Versluijs,*** geboren te Heemskerk 30 Juni 1916, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Kempe;*** 2°. ***Clazina Johanna Qoorbergh,*** geboren te Leiden 8 Juli 1925, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Qoorbergh Altena;*** 3°. ***Jan Willem Beck,*** geboren te 's-Gravenhage 17 Januari 1926, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Beck te Kolstee***; 4°. ***Johannes Vorst,*** geboren te Amsterdam 6 Januari 1924. zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Wijngaard Vorst;***

6. 28 Augustus 1931, no. 26, dat ***Henry Abrahams,*** geboren te Rotterdam 11 November 1894, en diens minderjarige wettige nakomelingen den geslachtsnaam veranderen in dien van ***Gesell Abrahams.***

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandscb-Indië is go e d ge vo n d en:

1. 4 Juli 1931, n°. 23, aan Maria ***Hori,*** geboren te Singkawang(Wester-afdeelingvan Borneo) 10 December 1919, minderjarige pleegdochter van ***E. J. Huiswoud en*** zijne echtgenoote ***L. S. Sari,*** te Maden, te vergunnen achter haren geslachtsnaam ***Hori*** dien van ***Huiswoud*** te voegen;

2.26 Juli 1931, n°. 12, aan ***Hadji Abdullah,*** te Soerabaja, te vergunnen den geslachtsnaam ***Abdullah*** aan te nemen;

3.26 Juli 1931, n°. 13, aan ***Anneke,*** minderjarige pleegdochter van ***H. van der Wal*** en zijne echtgenoote ***L. M. van der Bijl,*** te Soerabaja, te vergunnen den geslachtsnaam van der ***Wal*** aan te nemen ;

4.1 Augustus 1931, n°. 9, aan ***Lodewijk Emanuel*** te vergunnen den geslachtsnaam van den ***Worm*** aan te nemen;

5. 1 Augustus 1931, n°. 10, aan ***Robert Carl Wilhelm Westphal,*** geboren te Semarang 10 Mei 1926, te Bandoeng (West-Java), te vergunnen vóór zijnen geeiachtsnaam ***Westphal*** dien van ***Poelman*** te voegen ;

6.5 Augustus 1931, n°. 32, aan ***Christientje,*** minderjarige pleegdochter van vrouwe ***M. J.*** Palm, te Soerabaja, te vergunnen den geslachtsnaam ***Palm*** aan te nemen ;

7.5 Augustus 1931, n°. 33, aan ***Saäni,*** echtgenoote van ***Leonard Kailola,*** te Sibolga, te vergunnen den geslachtsnaam ***Patiapon*** aan te nemen ;

8.6 Augustus 1931, n°. 27, aan ***Kiagoes Nasir bin Kiagoes Hadji Mohammed Rais,*** te Palembang, te vergunnen den geslachtsnaam ***Rais*** aan te nemen;

9.20 Augustus 1931, n°. 8, aan ***Marto,*** ook geheeten ***Sabrang,*** te Poetatlor (Oost-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Marto aan*** te nemen;

10.23 Augustus 1931, n°. 39, aan ***Mieke Angelique,*** minderjarige pleegdochter van ***F.*** Sinclair de ***Rochemont,*** te Bandoeng (West-Java), te vergunnen den. geslachtsnaam ***Sinclair de Rochemont*** aan te nemen.

Officieele mededeelingen betreffende naamsveranderingen en naamsaannemingen.

In de **Nederlandsche Staatscourant** zijn in den loop der maand October van het jaar 1931 gepubliceerd de navolgende hier te lande gedane verzoeken om naamsverandering en -aanneming,:

1. van ***Alexander Ferdinand van de Velde,*** te 's-Gravenhage, ten behoeve van de minderjarige ***Margaretha Bernardina van Wingerden,*** tot het veranderen van dezer geslachtsnaam van ***Wingerden*** in dien van van ***de Velde;***
2. van ***B. W. van Til en L. Driessen,*** echtelieden; te Rotterdam, ten behoeve van de minderjarige ***Annie Koster,*** ten einde voortaan den geslachtsnaam ***Koster van Til*** te dragen:
3. van ***Gerrit Spaans*** en ***Johanna Sophia Kuyt,*** echtelieden, te 's-Gravenhage, ten behoeve van de minderjarige Maria ***Baak,*** tot het veranderen van. dezer geslachtsnaam ***Baak*** in dien van ***Spaans.***

Aan den **Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië** hebben verzucht:

1. ***Jacob Loppies,*** te Tjibadak (West-Java), om aan zijn echtgenoote ***Magdalena,*** zich noemende ***Tjihiok,*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Tjihiok*** aan te nemen;
2. Weduwe ***W. H. van Delden,*** geboren ***Tarminah,*** te Talok (Oost-Java), om aan haar minderjarige pleegdochter ***Loekiani Wilhelmina*** te vergunnen den geslachtsnaam van Deel aan te nemen ;
3. ***Engkoem Natadimadja,*** te Garoet (West-Java), om hem te vergannen den geslachtsnaam ***Natadimadja*** aan te nemen ;
4. ***H. F. Steïn,*** te Padang, om aau zijn beide minderjarige pleegkinderen ***Marie*** en ***Titi Henriette*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Stein*** aan te nemen;
5. ***Raden Soediro,*** te Kediri (Oost-Java), om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Oostendorp*** aan te nemen;
6. ***Adolf,*** zich noemende ***Adolf Harinck,*** te Batavia-Centrum, om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Harinck*** aan te nemen;
7. ***Hadji Ambari,*** te Cheribou (West-Java), om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Ambari*** aan te nemen;
8. ***N. A. E. T. E. Büno Heslinga***, te Serang (West-Java), om aan zijn minderjarige pleegdochter ***Anna Maria Martina*** te vergunnen den geslachtsnaam ***Büno Heslinga*** aan te nemen ;
9. Jan, zich noemende ***Jan Hickman,*** te Bandoeng (West-Java), om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Hickman*** aan te nemen;
10. ***Ahmad Ramali,*** te Pematang Siantar (Oostkust van Sumatra), om hem te vergunnen den geslachtsnaam ***Ramali*** aan te nemen ;
11. Mej. ***A. A. van Gheel Gildemeester,*** te Batavia-Centrum, om aan de minderjarige. pleegdochter van de weduwe ***Duijster,*** geboren ***Burghardt,*** bij den doop genaamd ***Adolina,*** te vergunnen den geslaohtrnaam ***Duijster*** aan te nemen.

Bij Koninklijk Besluit is toegestemd:

1. 19 Maart 1931, no. 35, dat. ***Thérèse Maria Wigersma,*** geboren te Haarlem 3 Jahuaii 1912, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Verkerk***;
2. 28 Augustus 1931, no. 26, daf ***Heero Berend de Groot,*** 'geboren te Aduard 9 Januari 1874, en diens minderjarige wettige nakomelingen, ***Margrita Hilda de Groot,*** geboren te Rotterdam 18 Juli 1907. en ***Jan Hendrik de Groot,*** geboren te Rotterdam 20' November 1909, hunnen geslachtsnaam veranderen in dien van ***Struivig de Groot***:
3. 17 October 1931, no. 11, dat 1o. ***Klaas Antony Kruizinga,*** geboren te Groningen 22 November 1907, zijn geslachtsnaam veranderein dien van ***Bootsman Kruizinga***; 2o. ***Tjark Mulder,*** geboren te Delfzijl 4 Augustus 1907, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Klasens***; 3o. ***Hubertus Nikkessen,*** geboren te Gennep 22 Januari 1918, zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Roosen***; 4o. ***Josephina Maria Tijssen,*** geboren te Breda 28 Augustus 1921, haar geslachtsnaam verandere in dien van ***Rozeboom;*** 5o. ***Anna Hoitinga,*** geboren te Groningen 8 Maart 1924, haar geslachtsnaam verandere in dien van de ***Jong;*** 6o. ***Carel van der Meyden,*** geboren te 's-Gravenhage 4 Maart 1923 zijn geslachtsnaam verandere in dien van ***Boks Scholten.***

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is goedgevonden:

1. 6 Juli 1931, no. 22, aan ***Adrianus Cornelis Groeneveld,*** geboren te Magelang (Midden-Java) 9 Juni 1876, en. ***Willem Cornelis Groeneveld,*** geboren te Rioiiw 23 November 1878, en hunne wettige nakomelingen te vergunnen zioh voortaan te noemen ***van Well Groeneveld***;
2. 27 Juli 1931, no. 20, aan Cornelis ***Pieter Elisa Rijstenbil,*** te Kwala Pesilam (Oostkust van Sumatra), geboren te Dordrecht 7 Juni 1898, en zijne wettige nakomelingen te vergunnen den geslachtsnaam ***Rijstenbil*** te veranderen in dien van ***Rusteuberghe*** ;
3. 7 September 1931, no. 36, aan ***Loro Poepon,*** echtgenoote van ***Henk Babay,*** adjunct commies bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst, te Bandoeng (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Poepon*** aan te nemen;
4. 17 September 1931, no. 6, aau ***Otto Hendrik van Meerten,*** wettigen zoon van Ir. ***H.*** C. ***van Meerten*** te Bandoeng (West-Java), geboren te Djember (Oost-Java) 19 Jaouari 1929, te vergunnen zich voortaan te noemen ***Otto Hendrik van Persijn van Meerten***;
5. 19 September 1931, no. 22, aan ***Jozephus Franciscus Faulhaber***, geboren te Ambarawa 28 April 1911, pleegzoon van vrouwe van ***Heuven van Staereling,*** weduwe van J. ***Karamoij***, te Bandoeng (West-Java), te vergunnen zich voortaan te noemen ***Jozephus Franciscus Karamoij Faulhaber*** ;
6. 21 September 1931, no. 24, aan ***Juletta,*** minderjarige pleegdochter van ***L. J. Sopakawa,*** te Proepoek (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Kneefel*** aan te nemen ;
7. 22 September 1931, no. 31, aan ***Palwan,*** te Bandoeng (West-Java), te vergunnen den geslachtsnaam ***Palwan*** aan te nemen.

Bij beschikking van den Gouverneur van Curaçao d.d. 6 October 1931, no. 1899, is goedgevonden:

aan ***Jozef Felix Henricus,*** aldaar, vergunning te verleenen om zijn geslachtsnaam ***Henricus*** te veranderen in dien van ***Henriquez.***